ספר

אהלי שם

יכלכל

תולדותיהם ואדריסאותיהם של רבני עיר ועיר,
מדינה ומדינה.

כרך ראשון

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2023

ОГОЛЭ-ШЕМЪ

БІОГРАФІИ и АДРЕСА РАВВИНОВЪ:

Европы, Азіи, Африки, Америки и Австраліи.

Составилъ

Ш. Н. ГОТЛИБЪ,

ПИНСКЪ, (Минской губ.)

OHOLE-SCHEM

BIOGRAFIEN und ADRESSEN d. RABBINERS

Europia, Asien, Africa, America Und Ustralien.

Von

SCH. N. GOTTLIEB,

PINSK, (Gouv. Minsk.)

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2023

ПИНСКЪ.
Типографія М. М. ГЛОУБЕРМАНА.

1912.

ספר

אהלי שם

יכלכל

תולדותיהם, ויחוסיהם של רבני וגדולי הדור מכל תפוצות ישראל: אירופא, אסיא, אפריקא, אמעריקא ואוסטראליען. עם תויהם ונויהם (אדרעסאות) בכתב ולשון המדינות. והשקפה על פעולותיהם במקצעות הרחבת התורה וההוראה, חזוק האמונה והדת, הפצת התורה בהישיבות ובתי־אולפנא, והשפעתם בעניני הצבור והכלל.

נערך ונסדר ויצא לאור

ע"י

שמואל נח במהור"ר דובער זצ"ל גאטליב.

מפינסק.

פינסק
בדפוס מ. מ. גלאָבערמאן
בשנת תרע"ב.

א.

ב"ה

ביודעי ומכירי קאמינא, הוא ידי"נ הרב וכו' ר' **שמואל נח גאטציב** נ"י, אשר זה הרבה עשריות בשנים שהוא עוזרי ואיש סודי בכל העניינים הכלליים, ותכנתי את רוחו ונפשו היקרה שכל מעשהו בהשכל ודעת, קולעים אל המטרה להרים כבוד תורתנו הקדושה והוגיה.

עתה רחש לבו דבר טוב ונחוץ מאד, לעשות כנוס של צדיקים בתוך ספרו "**אהלי-שם**" וברב עמל ויגיעה עצומה אסף את הידיעות הנחוצות לבנין תולדותיהם ויחוסיהם של הרבנים וגדולי ישראל שליט"א מכל קצוי ארץ, והדפיס את התולדות יחד עם האדריסאות בתכלית היופי, וכמה מעלות טובות להספר הזה הנחוץ להרבה ענינים הנוגעים לחזוק הדת ולעטרת הרבנים השוקדים על התורה, מלבד נחיצותו לכל רב בישראל שזה מובן לכל. ואמינא לפעלו הטוב; יישר, וראוי הוא להתברך בעד כל מפעליו בכלל ובפרט באושר אמתי בכל אשר יפנה בזה ובבא, כברכת המכבדו באמת ומברכו באה"ר, הבעה"ח יום ה' ד' אדר שנת תער"ב לפ"ק פה קארלין.

נאום **דוד פרידמאן חופ"ק קארלין.**

ב.

ב"ה

מע"כ ידידי הרב וכו' מ' ר' **שמואל נח נ"י נאטליב** הוא איש נעלה בתורה ועמום ביראה ומשוכלל ביקרת המדות, ונותן נפשו לחזק כל קרשי בית ישראל, ולא יכבד עליו כל עמל בטוב טעם ובטהר לב לטובת הכלל.

עתה נשאו לבו להוציא לאור את חיבורו "**אהלי-שם**", תכליתו כי התעורר לכבוד גדולי התורה שיודעו בשבחם הראוי להם, בו ימצא הרואה אהבתו העזה להתורה ולומדי. והספר הזה הוא טוב לכל שיראו בו כי בית ישראל ממלא תפקידו בגדולי התורה והיראה בשוקדי ונאוני שיחיו ויתברכו. ונותן אומץ להוקרים והישרים בהוכחם לדעת כי לא אלמן ישראל מגדולי התורה והיראה פאר בית ישראל. בו ימצאו יחש משפחות, והודם מפיח רוח חיים ותשוקת התורה בלבב יוצאו חלציהם.

ובדבר נחיצותו ותועלתו בנוגע לחליפת המכתבים הדרושים לרבני ישראל, אך למותר לדבר באשר זה מובן לכל.

על טוב מפעלו והתעוררתו הזכה ראוי הוא להתהלל ויבורך בברכת כל טוב ויוציא הדבר לפעלו. יום ג' י"א שבט תרע"ב לפ"ק פה **בריסק.**

נאום **חיים הלוי סאלאוויציג.**

ג.

ב"ה

ידידי היקר הרב וכו' מו"ה **שמואל נח גאטליב** הי"ו מפינסק מו"ל חבור "**אהלי-שם**" הכולל תולדות רבני וגדולי הזמן בכל תפוצות הגולה, יחש משפחתם לבית אבותם, חנוכם בהישיבות. תורתם, פעלם והדרם על פני הקהלות, ולבד התועלת השמושי והביבליוגראפי, יש בזה כבוד התורה, אהבת וחבת הקודש לנושאי

דגלה, ונכון הדבר כי ידע ישראל את רבניו וגדוליו אשר לא אלמן ישראל גם בדורנו מהם, הליכות דרכם בקדש, ארחות חייהם, ופעלם והשפעתם על האומה במעשיהם הטובים ובצדקתם, למען ילכו בעקבותיהם ויתדבקו במדותיהם, תרבה הדעת ותגדל בכבוד התורה ולומדיה.

ובהכירי חין ערך הרב המו"ל, סופר מהיר מבית מדרשו של שם, מעלותיו וכשרונותיו ומסירותו הנאמנה לצרכי רבים, אקוה כי ישתדל לשכלל נוה שאנן „אהלי־שם", ויוציא מת"י דבר שלם ומתוקן. וחפץ ד' בידו יצלח להוציאו לאור עולם, כמשאלות הכותב וחותם. ח' אדר תער"ב **וילנא**.

נאום **חיים עזר גראדזענסקי**.

אמר העורך: הרבה מאות מכתבי תודה והסכמה על נחיצת והועלת הספר הזה קבלתי מאת גדולי הרבנים שליט"א מכל המדינות, ומפני ההוצאה היתירה לא הדפסתי מהם רק שלשה מזקני וראשי גאוני הדור שליט"א, בכדי שלא לעבור על תקנת הגאונים בשנת שי"ד בעיר פירארא שאסרו להדפיס ספר חדש מבלי הסכמת ג' רבנים גדולי תורה מג' עירות. [הובא בכל בו ובספר פחד יצחק].

הקדמת העורך

א.

האחדות והמשמעת

והיה לך ד' לאור עולם: אימתי, בזמן שתהיו כלכם לפני ד' אלקיכם, ראשיכם שבטיכם וזקניכם. בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של קנים אי אתה יכול לשברם כבת אחת, ואלו נוטל אחת אחת אפילו תינוק משבחן [מדרש תנחומא פ' נצבים]

בהמלים המעטים האלה צפנו חז"ל ברוח קדשם את סוד החיים ואריכת ימיו של ישראל סבא.

החק הטבעי "לידה חיים ומות" שקבע הבורא יתברך בכל הבריאה כולה, הוא חלק כל נמצא, נחלת כל היקום תחת השמש, והכוס הזה יעבור גם על חבורת—אנשים אשר בשם עמים או לאומים יקראי, לאום ניפל ולאום קם, עם הולך ועם בא, ועל חורבן האחד יבנה השני, זאת החליפה והתמורה מושלות בגבורתן עולם, ותחתיהן שחו כל העמים את ראשיהם מיום היסדה הארץ עד היום הזה.

כיוצא מכלל חק הטבע הנזכר, כעומד ממעל ממשלת החליפה והתמורה, כחידת עולמים עומד עם־העולם, היא ישראל סבא. שטף החליפה עדיו לא בא, וזרם התמורה לא עבר על ראשו. ממלכות גדולות ועצומות, עמים רבים נאדרי כח וגבורה, איתני ארץ ועריצי גוים, כרעו נפלו תחת ממשלת החרם והכלון, ועם ישראל, עם חלש ורפה—כח עם מדוכא ומעונה מתגרת ידי רודפיו מדר דר, לא השח את ראשו. כל כלי משחית לחבל, כל משלחת מלאכים רעים, הרג, אבדון, גזירות רעות, עלילות מתועבות, גלות, אינקוויזיציאן, וכל מיני פורעניות שהמציאו שוטניו לכלותו מן הארץ, שטפו ועברו זה אלפי רבבות פעמים על ראש השב והישיש הזה, והוא חי וקים! וכל הגלים הנוראים האלה, לא רק שלא עצרו כח לנתק את פתיל חיתו ולהכחידו מן הארץ—אלא אף לא נם ליחו ולא כהתה עינו, וישראל סבא עודנו מלא לשד עלומים, ועל אף כל שונאיו בנפש עדיין הוא מתחרה עם כל העמים הצעירים עלי אדמות.

חידת עולמים!

אבל חז"ל ברוח קדשם חדרו לתוך עמקי הנפש של העם הישראלי ומצאו את הפתרון האמתי להחדה הסתומה הזאת. ובעומק רעתם כללו זאת במלים מועטים המחזיקים את המרובה.

וזה הוא ביאור דבריהם הקדושים:

מניה וגמורה בחקרי דברי הימים, כי האחדות והמשמעת הן המה יסודי הקיום של כל אומה ולשון. כל זמן שאברי גוף האומה נאחדים ונקשרים זה לזה בקשר של קיימא, גוף האומה עומד ומתקיים, ואי אתה יכול לשברו בבת אחת.

כל זמן שהראשים והזקנים נצבים בראש העם, ויסוד המשמעת חוק ואמין, והעם לא יסור מן הדרך אשר יתוו לפניו הראשים, הרי העם הזה בטוח שרוח לאומיותו ישתמר בקרבו ולא יבוא לידי טמיעה והתבוללות אשר מהן למות רוחני תוצאות.

כתולדה מחויבת מזה הוא: אם האחדות והמשמעת יסודי הקיום של העם אינם עלולים לחליפות ותמורות, בהכרח אשר גם העם שהושת עליהם לא יפול תחת ממשלת החליפה והתמורה, ואם יסודי הקיום של העם מתחלפים כחומר חותם, בהכרח הוא אשר גם העם יבוא לידי חליפות ותמורות המביאות לידי הרס וכלון.

וזה מקור ההבדל אשר בין ישראל לעמים.

ב.

ישראל ואורייתא

אמר ליה הקב"ה [לאברהם], אתה עסקת בתורתי, חייך שאני מגן לך, כשם שהמגן אוחז החרב ואפילו זורקים בו חצים ואבנים המגן מקבלם כך אני מגן לך, ולא לך בלבד אלא אף לבניך. אם יהיו עוסקים בתורה אני נעשה להם כמגן, שנאמר: אמרת ד' צרופה, מגן לכל החוסים בו. (מדרש תנחומא פ' לך)

ארץ מולדת, שבט מושלים, שפה ולשון, אלה המה הקשרים המאחדים ומאגדים את כל העמים.

והיה כי יבוא עם חזק ממנו ויכבוש ארץ מולדתו, יגזול שבט מושלו, ובחוזק יד ישפיל עליו רוחו, וברבות הימים ישכיחהו גם את שפתו, אז ינתקו קשרי אגודתו, ותפסק אחדות לאומתו, ושב והיה לאישים נפרדים, לקנים בודדים שאפילו תינוק משברן.

לכל עם ועם יש משמעת להתנהג עפ"י חוקים ונמוסים שהמציאו מושליו ראשיו ומנהיגיו מלבם ושכלם.

יסוד המשמעת אמנם יש, אבל עימד הוא להתחלף ולהשתנות כפעם בפעם, באשר דעות אנשים אינן שוות, את אשר ימצא חן בעיני האחד פיגול הוא בעיני השני, מספר אנשים תמימי דעים יתאחדו למפלגה בתוך העם, וכשגברה ידה של אחת המפלגות והיתה היא המפקדת לרוח העם, וביום מחר תגבר ידה של המפלגה המנגדתה, והיתה המשמעת לפי רוחה ומעמה, אין למשמעתם של כל העמים שיטה מסוימה וקבועה מראש לדורות, וכשם שמשמעתם אין משמעת עולם, ככה אין קיומם קיום עולם.

אבל לא כן ישראל, יעקב חבל נחלת ד', לא בקשרים חומריים העומדים תחת ממשלת הזמן נתקשרו אברי האומה, לא בארץ מולדת, לא בשבט מושלים, אף לא בשפה ולשון תלוי לאומתו, אין לאומית לישראל אלא זאת התורה שנתנה לנו מפי הגבורה, והיא היא המאחדת ומאגדת את כל אברי האומה המפוזרים ומפורדים בכל קצוי תבל, וכאשר ישלוט האדם באדם לרע לו, רק על קניניו החומריים באפשר להניף גרון להכחידם מן הארץ, אבל לא על קניניו הרוחניים, זאת התורה אשר למענה באנו באש ובמים לא תמוש מפינו ומפי זרענו לעולמי עד, והיא אגודתנו היא נאותנו והיא לאומתנו, וכשם שתורת ד' היא נצחית ככה קיומו של העם הישראלי הוא נצחי.

וכשם שאגודתי אנודת עולם, ככה גם משמעתי משמעת עולם, כל חוקי ישראל ומשפטיו, מנהגיו ונמוסיו, אינם נובעים מלבב בני תמותה המחליפים כלבוש דעותיהם, כי אם מסורים לנו מפי הגבורה מיום אשר כרת אתנו ברית בחורב, שאינם משתנים ואינם מתחלפים לעולם.

תורתנו הקדושה היא לא רק תורה דתית בלבד, כי אם גם תורת חיים, אדון

העולמים נתן תורה לעם סגולתו בחוקים ישרים ומשפטים צדיקים המקיפים את כל צרכי החיים הפרטיים והצבוריים, ומתאימים ומספיקים לכל תנאי החיים המשתנים מדר לדור. בה ימצאו חכמי התורה פתרונים לכל שאלות החיים המתחדשות חדשים לבקרים. ברוח התורה תקנו נושאי דגלה תקנות להנהגת חיי העם בכל העתים והזמנים, ומשמעתו של ישראל היא משמעת מסוימה בשיטה קבועה מראש בכלליה ויסודותיה לדור דור, וכשם שמשמעתו משמעת עולם כן קיומו של העם קיום עולם.

ישראל ואורייתא חד הוא.

תורתנו הקדושה היא המטוה אשר ממנה משזר פתיל החיים של ישראל, והפתיל הזה כל כך חזק, כל כך אמין, עד אשר גם אש לוהט גם חרב חדה ומורטה אין בכחן לנתקו כל ימי השמים על הארץ. וזה הוא אשר הגידו לנו חז"ל: אם יהיו עוסקים בתורה „אני נעשה מגן להם". והיה לך ד' לאור עולם: אימתי? בזמן שתהיו כולכם אגודה אחת, שנאמר אתם נצבים היום לפני ד' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם.

בזמן אשר כל העם עומד לפני ד' אלקינו, בזמן אשר העם שומר תורה ומצוה שהם חיינו ואורך ימינו, בזמן אשר הראשים והזקנים עומדים בראש האומה, בזמן אשר המשמעת משמעתה של תורה חזקה ונמרצה, אז, והי' לך ד' לאור עולם, וכל כלי יוצר עליך לא יוצלח להכחידך מן הארץ.

וזה סוד קיומו של ישראל.

ג.

נושאי דגל התורה.

ושמרת לעשות ככל אשר יורוך, על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. (דברים י"ז)

על פי התורה: נביא וזקן למה הם דומים למלך ששלח שני פקטרין שלו למדינה, לאחד מהם כתב: אם אינו מראה לכם חותם שלי אל תאמינו לו, ולאחר כתב אע"פ שאינו מראה לכם תאמינו לו. כך בנביא כתיב: „ונתן לך אות ומופת", ברם הכא כתיב: עפ"י התורה אשר יורוך. (ירושלמי ברכות פ"א ה"ד)

ימין ושמאל: ואפילו נראין בעיניך על שמאל שהוא ימין, ועל ימין שהוא שמאל, שמע להם. (ספרי שם)

מאז נהיה ישראל לגוי עמדו נושאי דגל התורה כמפקדי העם בראש המחנה, ובמסירת נפש אחזו בפנס אור התורה להאיר את הדרך לפני העם, שלא יגבה לבו ולא יעבט ארחותיו בהעתים הטובים, ולא יכשל ולא יתיאש בהעתים הרעים.

חכמי התורה בכל דור ודור לא צמצמו את פעולותיהם רק בתוך ד' אמות של הלכות איסור והיתר טמא וטהור בלבד, כי אם עין השגחתם היתה צופיה על כל צרכי האומה הרוחניים והחומריים,

הרבה פרקים בש"ס מכילים הלכות ותקנות שנקבעו „מפני תיקון העולם", אשר ברובם המה מכוונים לצרכי החיים החומריים של העם, להסיר איבה ולחזק השלום בין איש לרעהו, להגביל את התחרות הנפרזה, לשים סדרים בשאלת הרכוש והעבודה, להגביל את

משפטי בעלי הרכוש, ולסמן את גבולי הזכיות של הפועלים, יכרומה מדברים כאלה המקופים את כל צדדי החיים של העם, ער אשר לא הסיחו את דעתם גם מלהעמיד משגיחים וממונים להשגיח על הסוחרים שלא יעלו את השער על צרכי החיים.

ולא רק חכמי התלמוד בלבד מלאו את חיבתם בתור מפקדי העם במסירת נפש, כי אם בכל דור ודור מסרו חכמי התורה את נפשם לפקח על כל צרכי האומה במליא רוחב המובן של המלים האלה.

עדים המה התקנות הרבות שתקנו רבנן קשישאי נ"ע בכל הדורות: תקנות טוליטולא, תקנות הריב"ש והתשב"ץ, תקנות רבינו גרשום מאור הגולה, [אשר אחת מהן היא התקנה בחרם, הידועה לכל, שלא לקחת רק אשה אחת, שעשתה שינוי גדול ונמרץ בחיי העם החומריים], תקנות שו"ם [הקהלות: שפירא וירמייזא, מגנצא] שנעשו בשנת הקמ"א, תקנות מוהר"ם מרוטינבורג, תקנות ועד הרבנים באירפורט, תקנות פיוארא בשנת השי"ד, תקנות ועדי ארבע הארצות שנעשו בזמנים שונים, תקנות סלוצק, ועוד הרבה תקנות כאלה שנעשו בכל הדורות, אשר ברובן אינן נוגעות אל חלק התורה אשר בין אדם למקום, כי אם אל חלק התורה אשר בין אדם לחבירו, ואל צרכי החיים של הזמנים האלה, כי זה הוא חובתם של נושאי דגל התורה שהיא תורת חיים, אשר בעקריה וכלליה נסדרו מראש לדור דור כל פרטי הנהגת האיש הישראלי וחובתו לד' ולאנשים, מיום הולדו עד זיבולא בתרייתא.

וישראל עם קודש, עם שקנה עולמו בשעה אחת בשתי המלים „נעשה ונשמע", שמר את תפקידו ואמונתו לדורות, לא סר ימין ושמאל מכל אשר הורו לו זקני וחכמי התורה, לא בקש חשבונות רבים, כל דברי נושאי דגל התורה היו לו כדברי האירים, כל אחד הכיר את ערכו וידע את מקומו, הבורסקי לא דחק את עצמו להיך חנותו של בשם, החוטב עצים לא חפץ להיות נוקב מרגליות, רוח התורה היה השליט בכל בית ישראל, בהחיים הפרטיים, בעסקי הקהלה, בצרכי הצבור, ובעניני כלל האומה, וכל העם הרכין את ראשו תחת המשמעת הכללית המסוימה מראש ומקדם ברוח התורה עפ"י נושאי דגלה.

כה חי ישראל מני אז שהציל התנא האלקי ר' יוחנן בן זכאי מחורבן האומה את יבנה וחכמיה, כה היתה עמידתנו בכח התורה עפ"י פקודת נושאי דגלה בכל משך ימי הגלות הארוכים עד חצי המאה הששית לאלף הששי, עד ימי „פולמוס ההשכלה" במדינת אשכנז שהביאה אנדרלמוסיא במחנה ישראל.

ד.

פולמוס השכלה

אמר ר' עקיבא. נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפים, כך ישראל אינן יכולין לעשות דבר בלא זקניהם. [מדרש רבה פ' שמיני]

בשנות המאה הששית קמו במדינות צרפת אנגליא וגרמניא סופרים ופלוסופים שהתחילו לפרסם חבורים ומאמרים, בסגנון מובן לכל קצות העם, נגד הדת והדעות המוסריות המקובלות משנות דור ודור. השפעת התנועה הספרותית הזאת גדלה ביחוד על היהודים במדינת אשכנז, באשר רבים מהם האמינו כי שינוי הדעות המוסריות תביא להם את האושר החומרי, האמינו כי פריקת עול הדת תקל מעליהם את עול הגלות, האמינו כי אם אך יפרצו גדרי הדת החוצצים בינם לבין עמי הארץ, מיד יושיטו להם אלה האחרונים את ידיהם באהבת אחים.

אז קמה תסיסה בישראל, הפתגם הידוע: „היה יהודי באהלך ואדם בצאתך" שיצא מפי ראש משכילי הדור ההוא התפשט בין העם במהירת הברק, ועשה שמות בישראל. הסתרת היהדות וחקוי מעשה עם הארץ שמו בפי העם את הפרזות הידועות: „יפיפותו של יפת באהלי-שם". „המאור שבתורה" „רחמנא ליבא בעי" המבטלים את המצוות ומעמידים את היהדות רק על הרעיון המופשט, מחשבות פורחות, ורגשי הלבב בלבד.

תחילת מעשיהם של האנשים האלה היתה להכנים יפיפיותו של יפת בבתי־התפלה, לחקות מעשה הנוצרים: במקהלה ועוגב, במטיף לבוש בגדי כהן נוצרי, וכדומה. ואף כי דברים כאלה בעיקרם אינם מיסודי הדת, אבל גדולי חכמי התורה בדור ההיא שראו את הנולד מהתנועה המסוכנה הזאת, עמדו בפרץ בתחילת צמיחתה, ויצאו במחאה נמרצה על החדשות האלה, והכריזו כי אסור לשנות ממטבע שטבעו חכמים בנוסחי וסדרי התפלות, ואצ"ל כי אסור עפ"י ד"ת הקדושה להעמיד עוגב בהיכל ד' מפני חלול שבתות ומועדים.

והוסיפו חכמי התורה לפקוח עיני העם שלא ישעה להאמין בדבר שקר אשר בפריקת עול תורה יסירו מעליהם את שנאת העמים, כי דברי הימים לבני ישראל יורונו את ההיפך, פריקת הדת וחקוי מעשה העמים עוד מגבירות את הקנאה והשנאה לישראל, כההוא ארמאי דאמר לרבי אבא בר זמינא: אלו אכלת [מבשר נבלה] הוה קטלינא לך, אי יהודאי—יהודאי, אי ארמאי—ארמאי. [ירושלמי שביעית פ"ד ה"ב].

כתשובה על המחאות והכרזות של חכמי התורה הוציאו אז המחדשים מחברת קטנה בשם: „חרב נוקמת נקם ברית". המחברת הזאת נבתבה בזעף וקצף נורא, מלאה מרורת פתנים וחמת עכשוב, בגדופים גסים ומבהילים, בחוצפה ועזות נמרצה מול קברניטי האומה גדולי גאוני התורה בדור ההוא.

ומעשה שטן הצליח, והארס של חוצפה שגם כלפי שמיא מהני, נבנס כעכס של נחש בלבב הרבה מצעירי הדור קלי הדעת, העיקצים החדים והפתגמים הסטירים הנמצאים בהחוברת הזאת, נתפשטו בין העם והיו לנגינות שותי שכר, להקל בכבוד חכמי התורה, ולערער את יסוד המשמעת בישראל.

ולאט לאט החל הנגף להתפשט, ורבים נלכדו בשחיתותם של המחדשים, בהרבה קהלות ישראל באשכנז נוסדו היכלי תפלה ברוח הריפורמציון, בכהני אין שהטיפו לפריקת הדת ולבטולה של התורה כולה. ועיני גדולי התורה רואות בכלע את הקודש, רואות וכלות, באין לאל ידם להושיע, כי חדלה המשמעת.

ראש מחוללי התנועה הזאת בראותו כי הרחיקו תלמידיו ללכת בדרך אשר לא ישובו עוד, אמנם שב ונחם על מעשהו, וחפץ לעצור את הזרם השוטף את כל קדשי בני ישראל, ובאחד מספריו יאמר כדברים האלה: „הרשות בידינו לחקור בטעמי המצות, אבל לבטל המצות האלה אסור לנו ולבנינו, עד אשר יודיע לנו ד' בפירוש ובפרסים, ממש באותו אופן אשר פרסם את תורתו, כי התורה הרצועה, זולת זה לא תועיל לנו שום התחכמות למען נפריק מעלינו עול הדת".

אבל נקל להכעיר תבערה וקשה לכבותה, דבריו אלה באו בחרדל אחרי האוכל, תלמידיו כבר הלכו מרחי אל רחי, התחילו ביפיפיותו של יפת, במקהלה ועוגב, בתפלה בכל לשון, בקונפורמציון הנהוגה בין הנוצרים א), וסימי עפ"י רוב בנשיקת שתי וערב.

אחרית התקופה הזאת ידועה לכל, נבואת חכמי התורה נתקיימה, פריקת עול התורה ופריצת הגדרים לא הקטינו את השנאה העלמית לעם העולם, ותשועות חומריות כל נעשו בארץ, וכל יוצאי חלציו של ראש מחוללי התקופה הזאת, ורוב תלמידיו הם או צאצאיהם, המירו את דתם ונמח שמם וזכרם מקרב קהל ישראל.

אמנם אבידת איזה מאות אברים מדולדלים מהאומה, היא רק צרה לשעתה ואינה מביאה אסון לדורות, בתקופות של השבתי צבי, והפרנקים, היו מספר הנדחים והאובדים הרבה יותר ממספרם של תקופת פולמוס ההשכלה, ובכל זאת לא השאירו צרה לדורות, אבל האסון הגדול והבכיה לדורות שהביאה לנו התקופה הזאת היא בזה שערערה את יסוד המשמעת בישראל, ובאין משמעת נשארנו בצאן שאין לה רועה, והצאן האובדות תועות בין קוצים וברקנים הדוקרים ומנקבים את גופן ונפשן, ותוצאותיהן הנוראות הולכות ונמשכות, הולכות ומתגברות.

א) הראשון לחקות מעשה הנוצרים בזה היה האיש יעקבזון מברלין, אשר חגג את חג הבר מצוה של בנו נפתלי להג קונפורמציון שחגג ברב פאר, ובמעמד גדולי משכילי העיר ורבים מחשובי הנוצרים, עלה האב הזה על הבמה לברך את בנו ליום מלאת לו י"ג שנה. ואמנם ברכתו של האב הועילה לבנו זה שהטיר את דתו ועלה לגדולה להיות כהן קתולי. [אמנם, זה אצבע אלקים!].

המחברת האורה שהוכרנו, העביט של שיפכין הזה עשה שמות בישראל, החוצפה הגסה הזאת מול מפקדי האומה היתה הראשונה להמעיט את דמיתם של חכמי התורה בעיני הפשיטים שבעם, ומני אז נלה כבוד מישראל, הותרה הרצועה, ונתקיים בנו קללת הנביא אשר בה נתקררה דעתו, כל נער ריק, כל לבלר נבער מדעת, ירשו לעצמם להמטיר אש וגפרית על ראשי חכמי התורה, ובגאוה וגודל לבב יכריזו בקולי קולות את דעותיהם ועצותיהם הנבערות כהלכות פסוקות שאין להרהר אחריהם, ואם יהין אחד מגדולי התורה להשמיע דעתו, דעת תורה, באחת השאלות או התנועות המתחדשות, מיד יתנפלו עליו הלבלרים בחרפות וגדופים מכל עברים, ולא יתנו גם להשיב מלחמה, מלחמת סופרים, שערה, בכח המנפולי של הספרות העתית שלקחו אלה הלבלרים בידם.

ולגודל שברון הלבב מוכרחים אנחנו להודות על האמת המרה, כי חלק גדול מהעם נוהה אחרי המפקדים החדשים האלה אשר שפתם אתם ואין אדון להם, ולהמפקדים האמתים של העם יש שפונים עורף. אבנים שהקי מים, הלעג והלצנות דמשכא יחר עם החוצפה העזה של הכתבנים האלה הועילו להם במשך עשריות בשנים לסמא גם את עיני הרבה מהתמימים והישרים להאמין כי אלה הבקיאים בהויות דאבי ורבא, אין להם מושג בהויות העולם, ואלה בעלי הלשון המה חכמים כשבעה משיבי טעם.

אמנם נפלא הוא הדבר במאד מאד, עם ישראל הוא עם חכם ונבון, וברובם פרנסתם ממסחר ותנועת גלגלי מכונת הכספים, אשר ראשית הידיעה בזה הוא ההסתכלות הברורה להבין ולהכיר את הפירמא שיש לתת לה אמנה, לבטוח בה שתנהל את עסקיה בסדרים נכונים ולא תעשה מדחה לאבד את הכספים המופקדים בירה.

ואלה הסוחרים הנבונים, המה כל כך קלי הדעת בבואם להפקיד את כל רכושם הרוחני, לרבות גם עתידות צאצאיהם מחמלי נפשם.

בלא שום טעם ואמתלא חדלו מלהפקיד את רכושם הרוחני בידי הפירמא העתיקה העומדת וקיימת זה הרבה דורות, בידי הפירמא אשר בכל הקריזוסים הרבים שעברו עליה עמדה באמונתה ולא פשטה את הרגל, והתחילו לשום מבטחם בפירמא חדשה, בפירמא אשר כל הבטחותיה עד עתה נשארו מעל, בפירמא שאמרה למכור את הבכורה בנזיד עדשים, וגם את הנזיד הזה לא השיגה, בפירמא אשר כל פעולותיה עד עתה הוא שלשלת ארוכה של מעשה שטות שהביאה לידי אסונות רבים, בפירמא אשר לא אחת כבר פשטה את הרגל במשך שנות קיומה המעטים, וכאשר אך תשנה את שמה לשם אחר מצלצל, מיד ישובו הסוחרים הנבונים האלה לבטוח בה.

אבל, הפלא—פלא, והעובדא—עובדא, תקיפת ההשכלה הברלינות הביאה אנדרלמוסיא במחנה ישראל, חדלה המשמעת, ובמצב מעציב כזה נמצאים המפקדים האמתים של ישראל „הרבנים חכמי התורה" בדורנו זה.

ה.

הרבנות בזמן ההוה.

הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם ואשימם בראשכם: אמר ר' יהושע בן לוי אמר להם משה (לישראל) אם אי אתם נשמעים להם, אשמה תלוי בראשכם, למה הדבר דומה, לנחש הזה שאמר הנב לראש, עד מתי אתה מתהלך תחלה, אני אלך תחלה, אמר לו: לך, הלך ומצא גומא של מים והשליכו לתוכו, מצא אש והשליכו לתוכו, מצא קיצים והשליכו לתוכן (מדרש רבה פ' דברים)

אין מצב יותר רע ומר ממצבו של מפקד המחנה אם חדלה בתוכה המשמעת בשעה שסכנה צפויה לה מכל עברים, ועליו לשבת בחבוק ידים, ולשמוע עוד את

הטרוניות הרבות על אשר אינו עושה מאומה להצלת המחנה שנפקדה בידו, ואם המתלוננים והמרננים עוד המה אלה בעצמם שהסיתו והדיחו את המחנה לבל ישמעו לפקודת מפקדם, אזי יפקע לבב המפקד מינון וכעס עצור.

במצב מר ונמהר כזה נמצאים מפקדי ישראל הרבנים שליט"א בדורנו עתה.

מחנה ישראל עומד בסכנה גדולה ועצומה, סבונו גם סכבונו אויבינו מסביב, אין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו, הגזירות המעיקות מתחדשות חדשים לבקרים עד כדי מחניק נפש, שערי הפרנסה הולכים ונעלים, והעניות המנוולת הולכת ומתגברת בתוך העם, אלפי משפחות נדידות מקנן בחוזק יד באין מקים לנוס, העלילות המתיעבות אשר אמרנו כבר עבר עליהן כלה, נבראות מחדש בכל מפלצתן הנוראה, אין שביב אור ותקוה, חישך ואפלה מנודה מסביב.

אלפי צעירי ישראל, כיחות רעננים, שרעו בשדה אחרים ותעו בתוהו לא דרך לבקש תורות חדשות ואידיאלים חדשים, אחרי שבקשו ולא מצאו, באים לכלל יאוש, והרבה מהם גומרים את חשבונותיהם עם החיים, או עם היהדות, ומקרים כאלה, לשברון לבבנו, אינם בודדים, וככה הורגלנו בהם עד שקהה הרגש, והננו עוברים על הידיעות האלה בהעתונים כמו על דברים רגילים מסדרי היום.

וחכמי התורה המפקדים על מחנה ישראל אשר בכל משך שנות גלותנו מלאו במסירת נפש את חובתם המוטלת עליהם לעודד את רוח העם בעת צרה, לרומם את רוחו ממעל מנעמי החיים החומריים, לתת צרי ונחומים לנפשו הנהלאה בקדושת התורה וביעודי הנביאים, מבלי לתת את היאוש להתגנב בתוך לבבם, התרפו פתאום ביום צרה כמו לו לא נגע שבר בת עמם אל לבבם הטהור, באשר אין לאל ידם להושיע מפני כי חדלה המשמעת, ועפ"י הכלל: כשם שמציה לאמר דבר הנשמע כו', מוכרחים המה לשבת בדד ולמרר בבכי בסתר אהלם מבלי להשמיע בחוץ קולם, ולא עוד אלא כי מוכרחים המה לשמוע את התלונות הרבות העוקצות ודוקרות את הנפש הבאות בסנגנון "מאי אהני לן רבנן" "השתות יהרסון צדיק מה פעל", וכדומה מבטוים כאלה, ועד כמה יפקע הלבב לראות כי אלה המתגוללים ומתנפלים על הרבנים על אשר יעמדו מנגד נגעם של בני עמם, הן המה אלה הארונים בעצמם המריחים ומסיתים בתוך המחנה מבלי לשמוע אל מפקדיהם, ובשעה אשר יכריזו בקולי-קולות כי רופאי הנפש אלה רופאי אליל המה, ויזהירו את העם מבלי לקחת את סמי המרפא מידם, באיתה שעה עצמה יתנפלו על הרופאים על אשר לא ינסו את כחם לרפאות את החולה האומלל שנחלה מהדברים המזיקים שהלעיטו אותו הארונים האלה בעלי הפירמא החדשה.

גדול הכאב הבוער עד למאד.

והמצב המר הזה הולך ונמשך מימי פולמוס ההשכלה, משעה שבאו בטענה להראש: עד מתי אתה מתהלך תחלה, ובעלי הפירמא החדשה לקחו עמדת הראשונים לכת תחלה, הלכו ומצאו גומא של טים והשליכו לתוכה, מצאו אש והשליכו לתוכו, קוצים וברקנים והשליכו לתוכו, וגוף האומה טיבע בים של דמעות, בוער בשלהבת נורא המכלה מבשר עד הנפש, והקוצים והברקנים עשאוהו כבכרה, ומכף רגל עד הראש אין בו מתום.

אחדים מהרבנים בעלי הרגש נסו לא אחת לתת ידם לבעלי הפירמא החדשה להשתתף אתם בפעולותיהם, בחשבם אולי יעלה בידם להגן במעט על גוף האומה מהאסונות הרבים שמביאים עליו אוהבי החדשים האלה, אבל בכל פעם נשארה תקותם מעל, אלה המפקדים החדשים לא התקרבו אל הרבנים אלא בשעה שחשבו למציא תועלת מהם לשיטתם ורוחם המה, אבל אם אך אמרו חכמי התורה לחוות את דעתם דעת תורה בנופי העניגים שרגו עליהם, מיד תקעו והריעו בחצוצרותיהם: "רבנים עליך ישראל" "לקאנאסטא מוליכים אותנו". ואלה מהרבנים שלא יכלו להבלגן על סערת רוחם וגלו פני הלוט מהנעשה לפנים מן הקלעים של האספות האלה, שקלו למטרפסיהם בהאי עלמא, מבול של גדופים הנשמעים רק בשוק הדגים שטפו ועברו על ראשם מעל במת הספרות מכל עבר ומכל פנה.

והרבנים פרשו ובכו מכאב נעכר על שבר בת עמם.

די לנו להזכיר שהי עובדות אופיות המבליטות את יחס המנהיגים החדשים אל

נושאי דגל התורה גם בהיטים אשר התקרבו אליהם.

היה מעשה באחת האספות הכלליות שמצאה מקום בעיר ואם בישראל, אשר השתתפו בה גם הרבה רבנים, והמנהיגים החדשים ראשי האספה, בחפצם להוכיח מראש עד כמה המה מתחשבים עם דעתם ונטות רוחם של חכמי התורה, הזמינו פתאום גם נשים ערינות לקחת חלק בסוד האספה, על אפם וחמתם של הרבנים שלא הורגלו מימיהם באסיפות משותפות כאלה.

שוב היה מעשה באחת הקהלות היותר גדולות במדינת פולין. אשר לגודל שברון הלבב לקחו שמה בעלי המהלך החדש בחוק יד את המשרות של נטורי קרתא בידם לפסוע על ראשי עם קודש, ויהי במות עליהם רבם ומטיפם אשר הטיף למו כל ימיו לטמיעה ולהתבוללות, הכריחו נטורי קרתא אלה את רבני העיר גדולי התורה והיראה שיחלקו גם המה להמטיף הזה את הכבוד האחרון, ללותו לבית עולמו כשהם מלובשים בגדי הכבוד, אצטלאות דרבנן, ועוברים בסך אחרי ארונו של המתבולל הזה, לחקות את הנמוסים של עמי הארץ.

העובדא הזאת תזכירנו את המסופר בירושלמי [תרומות פ"ח ה"ד] חד בר נש זמן חד רבן, אייתיב כלבא גביה, אמר לו הרב: ביזיון אני חייב לך? אמר לו: טיבו אנא משלם לכלבא, שביא אתיין למתא כו'.

מעשים כאלה וכאלה הוכיחו לגדולי התורה כי אי אפשר להתאחד עם האפוטרופסים החדשים בפעולה משותפת, ובהכרח משכו את ידם מכל פעולה של פומבי בעניני הכלל, וצמצמו את פעולתם בהרחבת והפצת תורתנו הקדושה, ביסוד ישיבות ובתי אולפנא חדשים, ולד' אלקי ישראל היו עיניהם נשואות שירחם על שארית פליטת עמו, והמאיר שבתורה תחזרם למוטב להשיב בנים לגבולם ולמשמעתם משמעת התורה, משמעת עולמים.

כה התמשך המצב הזה עד שנות תרס"ה—ו, אשר אז הגיעה הרעה עד מרום קצה ורבתה המהומה והמבוכה במחנה ישראל.

התסיסה הכללית שהיתה בהשנים האלה בהמדינה אשר בה מושב רוב בנינו ומנינו של בני ישראל, סחפה בזרמה החזק גם רבים מצעירי ישראל שחשבו את התנועה הזאת לקו אור השחר הבא להאיר לארץ ולדרים עליה איר יקרות של אהבה ואחוה כללית. ויהי אחרי שתקותם נשארה מעל, ותוצאת התסיסה היתה רעה ומרה מאד, ותחת האור המקווה עוד נתגבר החושך ביתר שאת ויתר עז, וצעירינו האומללים שנשארו נרעשים ונדהמים, במוחים מבולבלים ובלבבות ריקנים מכל תקוה ומטרה ומכל אידיאל ומזון הנפש, נפיצו כשיות אובדות, וכמתיאשים התנפלו בזרועות כל המשחיתים והמחבלים את גיפם ונפשם. רבים נפרדו לתאוה משובה, ורבים התמכרו להשכלת דור המבול, אלה יסדו חברות של מאבדי עצמם לדעת, ואלה המציאו לגיונים של פריצת הצניעות בכנופיא, והועקה הקיפה את כל בית ישראל, ועקה גדולה ומרה: „אנה אנחנו עולים, בני יצאוני ואינם, גדול השבר מאד, אויה מה היה לנו".

אז התעוררו מתרדמתם הארוכה רבים מן העם אשר נמשכו כבהמה בבקעה אחרי המנהיגים החדשים, והתחילו להבין ולהכיר את הסכנה הנוראה הנשקפת לישראל! סכא אם לא נחיש לקדם את פני הרעה לשוב לאחדו ולאגדו באלה הקשרים הנצחיים שלא נתקו מכל הגלים הנוראים בכל משך זמן גלותנו, ובעלי הנפש מהסופרים המשכילים הודו קבל עם כי כל הקשרים החדשים שאמרו לאגד בכוחו את בית ישראל מהבל המה יחד, וכקורי עכביש ינתקו מכל רוח מצויה, ורק בכח התורה יש האפשרות להציל את העם מן ההרס והכליון הנשקפים עליו, ועיר שם ועיר שם נראו גם בהספרות העתית מאמרים מלאים התלהבות נמרצה ונעניעים גדולים לכל קדשי בני ישראל.

נושאי דגל התורה בראותם את השינוי הזה ברוח העם שבה התקוה לפעמם אולי הגיעה השעה למלאות את חובתם המוטלת עליהם, אז רבתה ההתעוררות בין ראשי וזקני גאוני הדור שליט"א לחזק ולאמץ את הקשרים המאגדים את בית ישראל לבל ידח ממנו נדח.

אז יצאו לפעולות האספות הידועות של חכמי התורה שמצאו מקום בווארשא ובווילנא, ואחר זה באה האספה האפיציאלית של ועד הרבנים בעיר המלוכה, אשר בה התאחדו

גדולי נושאי דגל התורה עם הרבה מטובי המשכילים.

בהאספה הזאת השמיעו הרבנים את דעתם דעת תורה ברמה, ורבים ממנגדיהם הקודמים הסכימו לדעתם בכל לבבם, ואף אלה מהמנגדים שהתעקשו לעמוד על דעתם הוכרחו סוף סוף להתחשב עם דעתם של חכמי התורה, והתקוה לשוב ולבנות את בית ישראל הנהרס ממסד עד הטפחות, הלכה והתגברה.

ההתעוררות הזאת הביאה לידי הכרה בנחיצת הדפסת ספר מאסף תמונתם ודמותם הרוחני של נושאי דגל התורה בדורנו, למען יהי' לכל אחד מהם מושג איש מאת רעהו, ולמען יהיה בידם האפשרות לקיים: „אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו" להסתדר ולהתאחד ולהשפיע על העם בכח מרכז כללי של כל חכמי התורה.

מההכרה הזאת השתלשלה ובאה יצירתו של הספר „אהלי־שם" הנוכחי.

ו.

הספר אהלי־שם

זה ספר תולדות אדם: א"ר יהודה בר סימון, הראה לו דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו, דור דור וסופריו, דור דור ומנהיגיו. בן עזאי אומר: זה ספר תולדות אדם, זה כלל גדול בתורה. (מדרש רבה בראשית)

הראשון שנתעורר על נחיצת ספר כזה הי' הגאון הכביר ורב פעלים ר' אליעזר גארדאן זצ"ל האב"ד ור"ט דק"ק טעלז, נבג"מ. ובכל טרדותיו העצומות החל בעצמו לקבץ האדריסאות של רבני רוסיא ופולין, והרבה פעמים עוררני שאקבל עלי את עבודת סדורו של הספר הזה. אבל מורא עלה על ראשי לקבל עלי עבודה רבת־אחריות כואת, כי בנקל מאד לשגות ולנטות משביל הזהב, והזהירות מהפרזה יתירה בשבחם של חכמי התורה תוכל להביא חלילה לידי המעטת דמותם וערכם של אלה מגדולי התורה אשר במקום גדולתם שם גם ענוותנותם והצנע לכתם.

רבות נמלכתי בזה עם רבותי גדולי הדור שליט"א, וביותר עם הגאון המופלא ר' אברהם דובער כהנא שפירא שליט"א האבד"ק סמאלאוויץ אשר עוררני ועודדני לנשת אל המלאכה, ובריוחב דעתי וטיב טעמו העמידני על כללי ועיקרי יסודי התכנית של הספר הזה.

ואחרי שנתברר אצלי גודל נחיצותי ותועלתו של ספר כזה, ואחרי שלא נמצאו אנשים אחרים שנעתרו לקבל עליהם את העבודה הזאת, השתדלתי להיות איש, ובד' הטוב שמתי מבטחי שיורני את הדרך אשר אלך בה.

ובשנת עת"ר נגשתי אל המלאכה הגדולה הזאת.

הרבה מכשולים ומעצורים אשר לא פללתי מראש פגשתי על דרך עבודתי זאת, והמעצור היותר גדול, שגדר את דרכי ואסר את ידי מכל עיקרה של המלאכה הזאת, פגשתי בהענוה היתירה והנפרזה של הרבה מגדולי התורה אשר נפשם הטהורה תבחל בכל צל של פרסום.

שנה תמימה עברה עלי בחליפת מכתבים, הרבה פעמים, עם כל חכמי התורה אשר בכל קצוי ארץ, והקארעספנדנציא הענקית הזאת הביאה לי את התוצאות האלה:

רבים מהרבנים בענותנותם הנפרזה לא נעתרו אף להדפיס את שמם ואדריסתם בלבד, חלק גדול מהם הרשו להדפיס רק את שמם, שם רבותיהם, זמן שבתם על כסא ההוראה,

ואדריסתם, אבל פרסום יחש משפחתם חשבו לעצמם ליהירות ולרדיפה אחרי הכבוד. חלק גדול מהם שחשבו פרסום יחש משפחה לפרט מפרטי מצות כביד הורים המציאו לי באות נפשם את החומר הדרוש לזה. אבל עם זה פקדו עלי במפגיע לעבור בשתיקה על מהותם ויקרת ערכם המה, ורק חלק קטן מאלה גדולי הרוח אשר למען הרמת קרן התורה הבליגו על נטית רוחם והצנע לכתם, רק אלה לא נתנו עבותים על ידי מלהזכיר לפחות מקצת שבחם ופעולותיהם הרבות להרמת קרן התורה והיראה.

ומזה יוכחו הקוראים:

א) כי לא בי האשם אם רבים מגדולי הרבנים שליט"א לא נכנסו בבנים של צדיקים זה, אין לנו רב בישראל אשר לא פניתי אליו כמה פעמים לעוררו ולבקשו שירשה להדפיס את תולדתי ב„אהלי־שם", אבל, כאמור, מפני ענותנותם היתירה התחבאו אל הכלים.

ב) באלה התולדות הקצרות שאין בהן לא יחש משפחה ולא פרשת ערכו של בעל התולדה, אל יטעה הקורא לחשוב כי הקצור בא בשביל שאין חומר להאריך בה.

חלילה!

מעיד אנכי בזה: כי הרבה הרבה גדולי היחש ורמי המעלה ישנם בהספר הזה אשר, למגינת לבבי, הוכרחתי מפני רצונם שזהו כבודם, לעבור בשתיקה על כל סדר יחש משפחתם הרוממה מנוע גדולי תורה ועמודי הוראה. וכי הרבה הרבה גדולי וגאוני תורה מצוינים ישנם בספרי אשר עפ"י פקודתם הנמרצה לא הזכרתי מאומה מכל פרשת גדולתם.

ג) אם שגיתי באיזה מהתולדות שהארכתי במו מעט, אם כי הגדשתי או חלילה מחקתי את הסאה, האשם תלוי רק בי, כי כל אשר כתבתי, כתבתי רק על דעת עצמי, ורק זאת אוכל להגיד: כי סהדי במרומים ששחררתי מראש את לבי ודעתי מכל נטיה ופניה איזה שתהי', ופני היו מועדות רק כלפי האמת, לפי הבנתי והשערתי, ואם שגיתי אתי תלין משוגתי, ועל גודל נפשם של גדולי התורה והיראה אשען שלא יחשבו לי את השגגית לזדונות.

לא אשלה את נפשי לחשוב, כי הוצאתי מת"י דבר שלם ומתוקן, יודע אנכי כי רחוק עוד ספרי זה מהשלימות הדרושה, אבל זאת ארשה לעצמי לאמר: כי עבודה גדולה וקשה עבדתי, ואת היסוד לבנין ספר כזה הנחתי, ההתחלה נעשתה, ואחרי יבואו גדולים וטובים ממני וישלימו וישכללו את הבנין לכבוד ולתפארת תורתנו הקדושה ונושאי דגלה.

ובזה המקום לתת תודה וברכה להרב הנכבד ר' דניאל שטערנפעלד נ"י בעיר סערעטה במדינת גאליציען, ולהחכם ר' אברהם נאבעל נ"י בעיר מנשסתר אשד במדינת ענגלאנד, שהיו לי ממדינתם לעזר להמציא את החומר לבנין תולדותיהם של רבני המדינות האלה. יהי נועם ד' עליהם ובכל אשר יפנו יצליחו.

העורך **שמואל נח גאטליב.**

ט"ו בחודש שמרבים בו שמחה
שנת „תער"ב" לפ"ק. פינסק.

בפתח שער ספרי אמצא לי החובה לקיים מצות כבוד אב, לחוק על הספר מעט מיקרת ערכו של כבוד אמו"ר ר' **דובער** בר' **ישראל** זצ"ל, שהי' אחד ממצויני שרידי יחידי סגולה בישראל, אדם גדול בתורה ויראה, ענותן ושפל ברך, שיח ושיל שיף ונפיק, גרים באוריתא תדירא ולא החזיק טיבותא לנפשו, ולעת זקנתו עוד עלתה בידו לשנן בעל פה את כל הששה סדרי משנה, נפטר לעולמו ד"ז אדר א' שנת תרנ"ד. תנצב"ה ויעמוד לקץ הימין.

סדר המדינות לפי חלקי הספר.

רוסיא ופולין	בחלק ראשון, מעמוד	1	עד	207
	בחלק שני	329	„	380
עסטרייך־אונגארן	בחלק ראשון	211	„	290
	בחלק שני	383	„	446
אמעריקא	— בחלק ראשון	293	„	314
רומעניען	— בחלק ראשון	317	„	326
אנגליא	— בחלק שני	449	„	471
ארצות שונות	— בחלק שני	475	„	516
מליאים	— בחלק שני	519	„	554

א

אבא (פינלאנד) 1
אבאני (אונגארן) 211
אבדיווקא 1
אבערוויקוב (בוקאווינא) 211
אבראהם (אונגארן) 383
אדא (אונגארן) 383
אדואד (רומעניען) 519
אדעלסק 1
אדעליר 475
אדעסמא 1. 2. 3.
אדרינאפל (רומעליע) 475
אהדיטיטץ 3
אוואנמא 3
אודוארי (אונגארן) 383
אוהיניב (גאליציען) 383
אוויריפאליע 3
אוורימש 3
אוזילאן 4
אויהעלי (אונגארן) 384=383
אויפאלי (אונגארן) 484
אולא 329
אויקלאנד (אויסטראליען) 475
אוליינוב (גאליציען) 384
אומאן 4
אונגעני 4
אונגוואר (אונגארן) 211
אוני 4
אונסראדף (אונגארן) 211
אוסטראוו 5
אוסטרהא 5
אוסטריק (גאליציען) 384
אוסיצע-בעסקאפיא (גאליציען) 384
אופינא 329
אוראן (אלגיר) 519=475
אורזסטשוב 329
אורמין (אונגארן) 212
אורשיווא (אונגארן) 212
אושאץ 5
אישאטור 5
אישיאקוב 5
אישיצא=ישן 329
אושפיצין (גאליציען) 385=384-212
אזד (אונגארן) 212
אזערקאוו 6
אזיפאליע (גאליציען) 213=212
אזיראן 6
אזרא 5
אטיניא (גאליציען) 519=214=213
אטטווא (קאנאדא) 293
אטלאנטא=גא (אמעריקא) 293
אטשאקוב 330
איהומען 6
אייואנצק 6
אייואנקאוו 6. 330
אייויע 7
אייוויניצע (פלך וואהלין) 7
אייוענין (פלך מינסק) 7
איזמאיל 7
איזערנא (גאליציען) 385
אייזנשטאדט (אונגארן) 385 214
איטשינא 8
אילוקסט 8
אילינא 330
איללאק (אונגארן) 385
אימצע=ועלאנע (גאליציען) 519
אינטערראם (אונגארן) 386
איפאלישאנ [אונגארן] 386
אירקוטסק 330
אלוסק 8
אלאפאליא 331
אלאשקאוויץ (גאליציען) 386
אלבערט אירשא (אונגארן) 386
אלגיר (אפריקא) 520
אלט=אויטץ 331
אלטונא (אשכנז) 476
אלטענדארף (אונגארן) 214
אליטא 8
אליפו (סוריא) 519=477=476
אליקסאנדרבקי 332
אלישטאבע (אונגארן) 386
אלכסנדריא [פלך וואהלין] 8
אלכסנדריא (של מצרים) 520=8—477
אלכסנדראוסק 9
אלכסנדריע (פלך חרסאן) 9
אלכסנדראוו 9
אלכסנדרווקע=הגדולה 313
אלעסק (גאליציען) 386
אלעשסק 9
אלפין (גאליציען) 215
אלשאר 10
אלשאן 332
אמאהא (אמעריקא) 293
אמדור 10
אמור 10
אמנאשטרישציונא 332
אמסאנא (גאליציען) 215
אמשטרדם (האללאנד) 21—520=478
אנאד (אונגארן) 215
אנאניעוו 10
אנדרעעוו 11
אנטווערפען (בעלגיען) 22—521=479
אנטיפאליע 11
אנטשקראק 332
אנקונא (איטאליע) 522
אסאד (אונגארן) 387
אסטילוה 11
אסטראלענקא 12—11
אסטראחאן 332
אסטריפאלי 332=12
אסטראוו 12
אסטראוועץ 12
אסטרין 12
אסבאבאד 13
אסטינא 13
אפאצק 14
אפפענבורג (אשכנז) 522
אפשע 333
אקווי (איטאליען) 522
אקירמאן 14
אקימאן 14
אראד (אונגארן) 387
אראן 14
אראניאץ=מעדיעץ (אונגארן) 215
אראניאש=מארעט (אונגארן) 215
אראסי [אונגארן] 387
ארהיוב 14
אריחאוו 14
ארמיאנסק 15
ארנהעם (האללאנד) 479
ארעל 15

ב

באבט 15
באבוב [גאליציען] 387=216
באבר 15

1) הערים שלא נרשם אצלם שם המדינה המה מארץ רוסיא ופולין.

באברוויסק 334 333
באנאר (אונגארן) 387
באדואנאוו 16
באדקי 334
ב' דיראמאטה (אונגארן) 216
באהוש (רומעניען) 522 319 318
באהסלב 16
באולין 334
באחמאטש 16
באחמוט 16
באטאק 17
באטאניא (אונגארן) 216
באטירין 523
באטירקעס (אונגארן) 216
באיאנאווא (אשכנז) 523
באיאס (אונגארן) 216
באיאן (בוקאווינא) 217
באכניא (גאליציען) 338
באלגראד 334 17
באלווא 17
באלחוב (גאליציען) 217
באלטא 18
באלטי־מארא (אמעריקא) 293
באלין 335
באלקאן (אונגארן) 217
באלשוועץ (גאליציען) 338
באמבי (אינדיען) 523 479
באנדוא 335
באניהאד (אונגארן) 523 218
באסאן חדש 335
באסטאן מאסס (אמעריקא) 295
באפפלא (אמעריקא) 295
באצייקעוו 18
באקי 19
באקלעראווע 19
באקארעסט (רומעניען) 526 525 318 317
באקוי (רומעניען) 320 319
באקשט־באריישיקא 19
באריסאוו 19
בארענובקי 20
בארשי 335
בארנאפרונד (אונגארן) 218
בארדזון (רומעניען) 320
באריוינקא 20
בארבעשט (אונגארן) 338
בארישאווקא 20
באריספאל 20
באריסלאב 338
בגאר 20
בארלאד (רומעניען) 525
בארניב (גאליציען) 338
בארטשוב (גאליציען) 219
בארשע (אונגארן) 219
בנדאד (בבל) 525 480 479
בהירדאשני (גאליציען) 219
בודאפעסט (אונגארן) 434-220
בוזאהלאוויא (סויט אפריקא) 480
בויד 21
בויסק 21
בוירלינגטאן (אמעריקא) 296
בוסק (גאליציען) 388
בוסערמין (אונגארן) 221
בויענוס־אירס (ארגענטינא) 481
בוקאוויסק (גאליציען) 389
בוקשעוויץ (גאליציען) 389
בורגקונדשטאט (באיערן) 481
בורזענין 21
בורשטין (גאליציען) 389-221
בושעוויטש 21
ביאלא 336
ביאלסטאק 336
ביאליקאמין (גאליציען) 389
ביאלא (גאליציען) 390
ביד־סעמיהאלי (אונגארן) 221
ביהאר־איוואראי (אונגארן) 221
ביוואלארי (רומעניען) 320
ביזינוב (גאליציען) 389
בייאן (פראנקרייך) 481
ביריות (סוריה) 526 481
בייסאנאלא 22
בייראמטשא 22
בילאזור 22
בילהראדקי 22
בילילבקא 23 22
ביסטריץ 23
ביעליטץ (גאליציען) 390
ביעטש (גאליציען) 390
ביעשנקאוויץ 23
ביקאוויסק (גאליציען) 222
ביזו 23
ביזזאלא 23
בירמינגהאם (ענגלאנד) 449
בירשט (גאליציען) 390
בלאזוב (גאליציען) 390
בלאזענדארף (אונגארן) 222
בלאמפאנטיין (סויט אפריקא) 482
בלגראד (סערביען) 526
בלודנא 24
בן־גאזי (בארביא) 526
בעטהלאן (אונגארן) 222
בעיאן נ. ד. (אמעריקא) 296
בעלז 24
בעלז (גאליציען) 222,223
בעלינטש 24
בעליצא 24
בעלעניץ (אונגארן) 391
בעלפאסט (אירלאנד) 449
בעלפורט (פראנקרייך) 526
בענדער 24
בענדין 336
בעענדרעקאוויץ (אונגארן) 223
בערטא 25
בעריטליא 25
בעריסלאוו 25
בערעזאווקא 25
בערעזדיב 25
בערעזנא (פלך צערניגאוו) 337
בערשאד 26
בערענסאז (אונגארן) 323
בערהאמעט (בוקאווינא) 391
בערצעל (אונגארן) 391
בצרא (ערב) 522
בצאנצין (פראנקרייך) 527
בראגישע 27
בראדשין (גאליציען) 223
בראדי (גאליציען) 392 391
בראהילוב 27
בראהין 27
בראזסטיק (גאליציען) 392
ברוסק 338
בראיולוב (רומעניען) 321
בראינסק 28
בראסילאוו 27
בראצלוב 27
ברדאו (פראנקרייך) 527
ברדיטשוב 338 337
ברוישבאך (אשכנז) 482
ברוסילאאוו 338
ברוקלין (אמעריקא) 298 297
ברינגל (גאליציען) 393
בריזדאוויץ ((גאליציען) 224
ברייסק 29
בריסק 29
בריסבין (אוסטראליע) 482
בריססל (בעלגיען) 527 482
ברלין (אשכנז) 528 527 483

ברעזין 30
ברעזנא 30
ברעזיב (גאליציע) 393 224
ברעזאן (גאליציען) 393
ברעזאוויטץ (אונגארן) 224
ברעזי 338
ברעסטאוויץ=רבתא 30
ברעסטיצקי 30
ברעסלאוו 30
ברעסלוי (אשכנז) 529

ג

גאדיליעווא 31
געווא (אונגארן) 224
גאטונגען (אשכנז) 529
גאלאנטא (אונגארן) 225
גאלדינגען 38
גאליניר (גאליציען) 398
גאלליפאללי (טורקיא) 529
גאסטינען 338
גאראדייע 32
גארבא (אפריקא) 483
גארליציע (גאליציען) 394
גברלמאר (אירופא) 484
גוואדזיץ (גאליציען) 394 225
גימנבורג (שוועדען) 529
גיראהומארא (בוקאווינא) 225
גילוואן 32
גירבעפינצהעלי (אונגארן) 226
גיטונג (אונגארן) 226
גלאנוב (גאליציען) 226
גלאסגוי (סקאטלאנד) 450
גלונא (גאליציען) 394 226
גליוויץ (אשכנז) 484
געדרעוויץ 32
געטצעד=אן=טיין (ענגלאנד) 450
געניצעסק 393
גראבאוויץ 33 32
גראבין 32
גראדזיסק (גאליציען) 395
גראיעווא 33
גראנאב 35
גראנינגן (האללאנד) 590
גראסווארדיין (אונגארן) 227 226
גריבוב (גאליציען) 227
גרוזד 33
גריידונג 33
גריידונג (גאליציען) 227
גרימסבי (ענגלאנד) 530
גרינקישאק 34
גרישינא 34

ד

דאביק 35
דאבלען 34
דאבראמישליא 35
דאבראטוואר (גאליציען) 227
דאבראמיל (גאליציען) 530
דאברי (גאליציען) 395
דאברי 339
דאברזין 35
דאבשיטץ (גאליציען) 395
דאגדא 35
דאדא (אונגארן) 228
דאוודהארדק 36 35
דאלינא (גאליציען) 228
דאמאטשעווא 339
דאמבראד (אונגארן) 228
דאמבראווא 339
דאמבראווא (גאליציען) 395 229
דאנטאווא 339
דארהוי (רומעניען) 321
דאראנאנאווא 340
דאשיב 340
דאשקאווקא 36
דובבעלן 37
דובלין (אירלאנד) 453 452 451
דובענקא 37
דובעצק (גאליציען) 376
דוברא 37
דובראוויץ 37 36
דובראוונא 37
דווארהט 340
דוויגסק 341 38
דולוטה (אמעריקא) 298
דומברבני 38
דונאיוב (גאליציען) 229
דונדין (אויסטראליע) 484
דוקאר 38
דוקלא (גאליציע) 396 229
דורקהיים (בייערן) 485
דזיאלאשץ 341
דזינקאב 38
דזיקוב (גאליציען) 323 229
דיאנידיאש (אונגארן) 397
דיאשידיאר (אינגארן) 397
דיווין 39
דימאטשעווא 39
דימער 39
דינוב (אונגארן) 397
דיסנא 342
דלוכין (גאליציען) 230 229
דמיטראווקא 39
דמשק (סוריא) 531 530
דנקערא 39
דעוועטשער (אונגארן) 230
דעברעצין (אונגארן) 230
דעטראיט=מיש (אמעריקא) 299
דעליטיץ 39
דעמבין (אונגארן) 397 231
דעמרעצין (אונגארן) 397
דענווער=קאלאראדא (אמעריקא) 300 299
דעס-מאינעס אייאווא (אמעריקא) 300
דעעש (אונגארן) 231
דערעמשקע (אונגארן) 397 291
דראבנין 40
דראגמירעטש (אונגארן) 231
דראהבויטש (גאליציען) 398
דראהיטשען 40
דרבנד 342
דרוסקעניק 40
דרויא 342
דרושקיפאליא 40
דריסדא 40
דריסוויאט 40
דרעווא 40

ה

האבעדזוקא 41
האדין 41
האהאלוב 42
האזענפוס 42
האידי=שאמשאן (אונגארן) 399
האידוציאשק 42
האלאסקאוו 42
האלישין (גאליציען) 398
האלטא 43
האללע (אשכנז) 488
האללעם (אונגארן) 231
האלמין 232
האמבורג 532 531 488
האמילטאן אנט. (קאנאדא) 300
האמליע 43
האמעל 43
האנעשישאק 43
האנשאוויטץ (אונגארן) 398
האסמאמליא 43
האצילע 44
האראדאק (פלך מינסק) 44
האראדאק (פלך וויטעבסק) 44
האראדאק (פלך וואהלין) 45
האראדישץ (פלך פאלטאווא) 44
האראדישץ (פלך קיעוו) 44
האראדישץ (פלך מינסק) 44
האראדישטש 343
האראדניצע 45
האראנאיע 343
האראנא 343
האראדענקא (גאליציען) 232
האראדעין 45

הארדניצע 45
הארוועל 45
הארחוב 45
הארטפארד קאנג (אמעריקא) 301
הארנאסטאפאל 46
הארקי 46
הובאקען (אמעריקא) 301
הויסאטין 47
הולל (ענגלאנד) 452
הומנא (אונגארן) 233
הונטשעשט 47
הוסאטין (גאליציען) 233
הוסט (אונגארן) 234-233
הוסיקיב (גאליציען) 399
הורדאק 47
היישין 47
הידעלמאש (אונגארן) 284
הילדעסהיים (אשכנז) 582
הלאוטשטין 47
הלוכאוו 48
הלמיאוב 48
העדיעם (אונגארן) 399
העלישט (גאליציען) 399
העלמעטץ (אונגארן) 234
הערטאנשטאד (אונגארן) 399
הערמאנאווקא 48
הערנאדשאדאני [אונגארן] 234
הערץ (רומעניען) 532,332
הראדיזסק 344
הראדישץ 48
הראדאוץ 48
הרובשיב 49
הר־שפר 49

ו

וואבאלניק 49
וואגישעליץ (אונגארן) 400
וואדקערט (אונגארן) 400
וואהניליוב (גאליציען) 235
וואנזעענסק 50
וואינאווא 49
וואיא (אונגארן) 400
וואיניטא 50
וואכטערליטץ (אונגארן) 400
וואלאווא (אונגארן) 400
וואלאזין 345
וואלאמן 50
וואלבארז 50
וואלבריס 51
וואלדימירץ 51
וואלחאוו (נאוונראד) 51,344
וואלחאווא 51
וואלטשין 51
וואליא 51
וואלינצא 51
וואלקאוויסק 52
וואלקעניק 52
וואנדסבק (אשכנז) 533
וואסילקאוו 52
וואסילשקי 52
וואסלאי (רומעניען) 322,533
וואסלאוויץ 53
וואסקי 345
וואראהל (אונגארן) 401
וואראנא 53
וואראנאווא 53,347
וואראנאק 53
וואראנעז 54
וואראהופקי 53
וואראבערג (אונגארן) 401
וואראמבא (אונגארן) 401
וואראפאלאטא (אונגארן) 401
וואראקא 54
וואראקאוויטש 54
וואראלאן 54
וואראשא 55,345,346
וואראשילאווקא 56
וואידאווא 57
וואיאזמא 56
וואיאזווקא 56
וואידוקלא 57
וואידז 57
וואיווא (אונגארן) 400
וואיזאדן (אשכנז) 488
וואינא 57
וואיניץ (בוקאווינא) 235, 402
וואיחניפקא 58
וואיטעבסק 58, 59, 347
וואיטצין (אונגארן) 236
וואיעליקי־לוקי 62
וואיצין (אונגארן) 236,401
וואיקערסהיים (אשכנז) 533
וואילאהן 59
וואילאן 59
וואילטשין 59
וואילנא 59, 60, 61
וואילנא (שניפשאק) 532
וואילקאטש (גאליציען) 235
וואילשאנא 62
וואינצא 62, 63, 347
וואינפעג (אפריקא) 488
וואינצעיא (איטליא) 533
וואינקאוויץ 63
וואיסאקי־רווער 63
וואיסאקי־רודע 63
וואיסאקי־מאזאוועצק 348
וואיעליז 63
וואיעליטשקא (גאליציען) 402
וואיען 236, 402
וואירושיב 63
וואיקנא (בוקאווינא) 403
וואיר צבירג (אשכנז) 489
וואישטינעץ 64
וואישיאי 64
וואישנאווא 64
וואישנאוויץ 64
וואישניצא (גאליציען) 237
וואישקאוו 64
וולאדווקי 65
וועגער 65
וועטש (אונגארן) 403
וועלדזירש (גאליציען) 238
וועננראב 65
וועגדען 65
וועקשנה 67
וועראוויץ 66
וועראניא (אונגארן) 237,238
וועראשבילאווא 66
וועראהדנעפראוסק 66
וועראפעלעט (אונגארן) 238
וועשינטא 67
וושלקאווא 67

ז

זאבאהקריץ 68
זאביע (גאליציען) 404
זאבליטוב (גאליציען) 404
זאבנא (גאליציען) 404
זאגאראש (גאליציען) 239
זאגאר־ישן 68
זאוואליב (גאליציען) 239
זאוויהוואסט 68
זאוויערצע 68
זאזאוו 68
זאטאר (גאליציען) 240
זאכארין 69
זאלאטאנאשא 69
זאליטשיק (גאליציען) 240, 241
זאלען (גאליציען) 404
זאלקאווא (גאליציען) 238, 239, 404
זאמושטש 69
זאמיעחאב 69
זאסלאוו 69
זאסלי 70
זאסקאוויץ 70
זאקאפאניע (גאליציען) 405
זאראמין 70
זארנאוויצע 70
זארנוב 70
זאשקוב 70
זבאלי (האללאנד) 534
זבארז (גאליציען) 405
זבאריב (גאליציען) 405
זבאריב (אונגארן) 241
זגאריצא 71
זדאלבינאוו 71
זוואלין 71
זוואנטשיק 71
זוואנין 71
זוועהל 348
זוועניגראדקא 72
זוראוויץ־ישן (מאהילאוו) 72
זוראוועץ 72
זוראוונא 82
זוראוונא (גאליציען) 405

זידישטוב גאליציען) 406
זיטקאוויץ 73
זייבוש (גאליציען) 241
זיים 73
זילקאוקי 73
זינקאב 75
זלאבין 74
זלאטאפאליע 73
זלאטניק (גאליציען) 242
זמיגראד (גאליציען) 242
זנאמינקא 74
זסלב 348
זעזמר 74
זעלוויא 74
זעליחאב 75
זענטא (אונגארן) 406, 242
זענהיים (אשכנז) 534
זשאבינקא 75
זשאדאני (אונגארן) 533

ח

חאבנא 349
חאדוב (גאליציען) 242
חאטאוויוש 75
חאטימסק 349
חאטין 75
חאטש 76
חאלוי 76
חאליב (גאליציען) 406
חאלין 76
חאראל 76
חארשש 77
חארישקיפקא 77
חברון (פלסטינה) 534-490
חוואנוב 78
חוואסטוב 349
חווידאן 349
חיפה (פלסטינה) 534
חיראב (גאליציען) 242
חלאפעניטש 78
חמעלניק 78
הסלאוויטש 78
חעלמא 79
חראסטקוב (גאליציען) 407
חרסון 79

ט

טאב (אונגארן) 407
טאהנטשא 79
טאוויאן 80
טאוירא 80
טאטארסק 81
טאלטשווא (אונגארן) 243
טאליא (אונגארן) 407
טאלנא 81
טאמאניוו 349
טאמשאב 81
טאמאשפיל 81
טאמנאר (אפריקא) 534
טאפארוו (גאליציען) 243
טאפאלטשאני (אונגארן) 408
טאקאי (אונגארן) 408-244
טאראפעץ 81
טאראק=ס=טיקלאש (אונגארן) 408
טארדא (אונגארן) 408
טארטשין 82-81
טארטקוב (גאליציען) 409
טארנא (אונגארן) 408
טארנאוו (גאליציען) 244
טארנאליא (אונגארן) 409
טארנאפאל (גאליציען) 409
טארצין 82
טאשנאד (אונגארן) 409
טבריה (פלסטינה) 535-490
טג,אקנא (רומעניען) 322
טהארן (פרס) 535
טוואר 82
טוטשין 82
טוסטע (גאליציען) 244
טולא 350
טוראוו 83-82
טוריסק 83
טורץ (אונגארן) 244
טורקא (גאליציען) 409-245
טיאוואן (מאראקא) 535
טילזים (אשכנז) 535
טיסקאוויץ 83
טיניע (אונגארן) 409
טיסא=אויליאק (אונגארן) 410
טיסא=פירעד (אונגארן) 244
טיסמניץ (גאליציען) 245
טיפלים 350
טיקטין 350
טירמניץ (גאליציען) 245
טיראוא=וואלאסקא (גאליציען) 410
טירנאל פרומאס (רומעניען) 323
טיריא (אסיה) 536
טירנויא (אונגארן) 410
טירנוז (אונגארן) 410
טירעשפאל 83
טירקשלי 83
טלסן 84
טעטיאב 84
טעטש (אונגארן) 410
טעלו 350
טעלעגד (אונגארן) 245
טעלעהאן 85
טעמעשווא (אונגארן) 410
טעמיר=כאן=שורא 84
טערליצא 85
טערנוזקא 85
טערעספאליע 351
טראספאל 351
טראק 85
טריאניבקע 85
טרייאניב 351
טריפולי (אפריקא) 536-491
טרנרודא (גאליציען) 245
טרעדיגער=חדש (טויטה=וועלם) 491
טרעמבאוולא (גאליציען) 246
טרעמטשין (אונגארן) 411
טרעסטינא 351
טשאוס 85
טשאטה (אונגארן) 411
טשאפאוויטש 86
טשאפ (אונגארן) 411
טשארטאריץ=חדשה 87
טשארטקוב (גאליציען) 411-246
טשארנא (אסטראוו) 87
טשארנא (פלך חערסאן) 87
טשאשניק 87
טשודין (בוקאווינא) 346
טשודנאוו 87
טשוס (אונגארן) 246
טשיטש (גאליציען) 246
טשיטשוי (אונגארן) 412
טשימישליע 88
טשענבין (גאליציען) 412
טשעהרין 88
טשעטשאוויץ (אונגארן) 247
טשענאנאוא 351
טשענסמאכאוי 88
טשעראשוע 89
טשערוויץ 89
טשערטעדסק 88
טשערנאוויץ (בוקאווינא) 412-247
טשערנויוויץ 89
טשערניוד 90
טשעקע (אונגארן) 247

י

יאבלאנאוי (גאליציען) 248
יאבלענאוי 90
יאבריב (גאליציען) 536
יאהאניסבורג (אפריקא) 492-491
יאוואדניק (גאליציען) 412
יאוארזנא (גאליציען) 412
יאולאוויץ (גאליציען) 412
יאלאוויקא 90
יאלמא 90
יאנאוויטש 352
יאנוב (גאליציען) 248
יאניב (גאליציען) 413
יאנישאק (קאוונא) 91
יאנישאק (ווילנא) 93
יאסויען 92
יאסי (רומעניען) 597-324-323

יאסלא (גאליציען) 248
יארדאנאוו 248
יארטשוב (גאליציען) 248
יארישוב 92
יארילניץ 92
יאשניצא (גאליציען) 246
יהנישקעל 92
יוחאוויץ 93
יוסיקא נ. (אמעריקא) 301
יוראוויטש 93
יורבארג 93
יורידעוו 93
יולניצא (אונגארן) 413
יונק (אונגארן) 413
יעדזיאוא (גאליציען) 249
יעדלאוא (גאליציען) 413
יעדלינסק 94
יעוופאטאריא 94
יעזנא 94
יעזערואני (גאליציען) 413
יעלאק 94
יעליסאוועטגראד 95
יעלסק 95
יעמעריגג (אונגארן) 414
יענאקיעוא 95
יעקאטרינסלאוו 96
יערגין (אונגארן) 414
יערוסלאב (גאליציען) 414
יערמאיווקע 96
יפו (פלעסטינה) 493, 494, 597
ירושלים (פלעסטינה) 493-597, 598
ירעה 96
ירעמיין 96

כ

כלבותא (אינדיען) 497

ל

לאבין 96
לאדו 352, 353
לאדמיר 354
לאהישין 97
לאזרי 97
לאואוויע 97
לאזני 97
לאחווא 98
לאיעוו 100
לאמזא 100
לאנדוואראוא 100
לאנטשין (גאליציען) 414
לאנצית (גאליציען) 249
לאנצקרוניא 100
לאנקא (גאליציען) 414
לאסקראוי 101
לאפאטין (גאליציען) 249
לאפי 100
לאפיטש 101
לאצקאויע 101
לאקאטש 101
לאקאמפאק (אונגארן) 249
לאשע 102
לבוב (גאליציען) 415
לויסוויל=קענטאקי (אמעריקא) 301
ליבאטשוב (גאליציען) 539
ליבאשאוקא 102
ליובטשי 102
ליובישט 102
ליכלינין (אשכנז) 538
ליכלין 354
ליובמלא 102
ליובען 103
לובעשאוו 103
ליגא 103
ליהנסק 355
לוואוא 103
לוט־מירסק 104
לויקעוויע 104
לונדון 452-462-539
לונטשין 104
לונינעץ 104
ליציץ 355
ליאן (צרפת) 540
ליבויא 105
ליבויא החדשה 105
ליבישט 104
ליבעק (אשכנז) 540
ליברדון (האלאנד) 540
לידא 356
לידווינקע 108
לידוועגאויע 105
לייבאוויטש 105-108
לייבאן 105
לייביטש 108
לייוארני (איטאליען) 540
לייוענהאף 108
לייערפאל (ענגלאנד) 462, 541
ליועגסק (גאליציען) 250
ליסאוויסק (גאליציען) 415, 416
ליסין 109
ליסניוויץ 109
ליסעטוב 109
ליסטיניץ 109
לימאנוב (גאליציען) 416
לינטופא 109
לוניץ 110
לוסא (אשכנז) 541
ליסאבין פירטינאל 497
ליסינקא 357
ליסיץ (גאליציען) 250
ליסקא (אונגארן) 416
ליסקאוא 110
ליעבער=טוב 355
ליעדו (ענגלאנד) 463-464
ליעפלי 110
ליפטוי=ס' מיקוילש (אונגארן) 416
ליפנא 110
ליפנישאק 110
לישניעוויטש 111
לישניווקע 110
לעוויא (אונגארן) 416
לעוויגפאל 111
לעוועלעק (אונגארן) 417
לעוויקיעוי 111
לעלעם (אונגארן) 250
לעמעש (אונגארן) 417
לענטשנע 111
לעשנאב (גאליציען) 250

מ

מאאר (אונגארן) 250
מאנאדור (מאראקא) 541
מאנישאוו 112
מאנריס (גאליציען) 417
מאר (אונגארן) 251
מאדיארלאפוש (אונגארן) 417
מארען (גאליציען) 417
מאהילנא 112
מאהליב (פאדאל) 112
מאהליוו (ענ' דניעפר) 542
מאויר 112-357
מאחניווקע 113
מאטעלא 113
מאטעסדארף (אונגארן) 251
מאיישאד 113
מאלאט 115
מאלאסטאווקא 358
מאלד=באניללא (בוקאויינא) 252
מאלטש 114
מאלטיץ 114
מאלינאשטש 114
מאלין 114
מאלמא (שוועדען) 542
מאנאשטיר (אונגארן) 418
מאנדאק (אונגארן) 252
מאנהיים (אשכנז) 498
מאנטעראל (קאנאדא) 302
מאניסטרישץ (גאליציען) 252
מאנעסטרישט 115
מאנשעסטער (ענגלאנד) 464-467
מאסבאך (אשכנז) 542
מאסט=רבתי (גאליציען) 418
מאקאוויע (אונגארן) 418
מאראוויאנקע 115

מאראונע=קריוויליץ 115
מאראן=העוויס (אונגארן) 252
מאראש=לודאש (אונגארן) 252
מאראש=וואשארהעלי (אונגארן) 418
מארבורג (אשכנז) 498
מארנערעטץ (אונגארן) 253
מאריופאל 115
מאריפאלי (גאליציען) 253
מארינהויז 115
מארטינסבערג אונגארן 418
מארסייל (צרפת) 542
מארקיווקע 115
מאשציסקא (גאליציען) 253
מגאניסיא (תורציה) 498
מוינעשט (רומעניען) 324
מונקאטש (אונגארן) 254
מוציד 116
מיציל (אסיא) 542
מוראיאווא 116
מושינא (גאליציען) 418
מיאווא (אונגארן) 255
מיאסקובקא 117
מיאר 117
מידללעסבערא (ענגלאנד) 468
מיהאלאוויץ (אונגארן) 419
מיהאלי=פאלווא (אונגארן) 419
מיהאלעני (רומעניען) 324
מיהאראד=חדש 358
מיזיקאב 117
מיישענאלע 117
מיכעיאוקע 118
מיכעפאליע 117,118
מילאן (איטאליה) 543
מילאני (אונגארן) 255
מילאסלאוויטש 358
מילדויא (אונגארן) 419
מיליניצא (גאליציען) 255
מילין (גאליציען) 420
מינכען (בייערן) 498, 499
מינסק 118
מיעליטין (גאליציען) 255
מיקלאיוב (גאליציען) 419
מיקלינעטץ (גאליציען) 420
מיר 543
מירהאראד ישן 119
מישענוץ 119
מישקאלץ (אונגארן) 255
מלאווא 119
מנטובה (איטאליה) 499
מעדוועדיטש 119
מעדיעץ (אונגארן) 255
מעואקאוועשד [אונגארן] 256
מעוא=קערעסטעש [אונגארן] 420
מעזירוב 120
מעזיריצקע 120, 119,
מעלברן (אוסטראליא) 543
מעלניצע 120
מעמעל (אשכנז) 499
מענא 120
מעפפל (האללאנד) 544
מערענטהיים [אשכנז] 499
מערעוויץ 121
מערעטש 120
מקדוב 358
מראהווא 121
מראקש [מאראקא] 544
מרמרשסינעט (אונגארן) 256
משאנא=דאלנא (גאליציען) 420

נ

נאבלא 121
נאדאודוואר (אונגארן) 257
נאדי=אטאד (אונגארן) 256
נאדיבאניא (אונגארן) 257
נאדבורנא (גאליציען) 421
נאדי=מעדיער (אונגארן) 420
נאדי=קאטא (אונגארן) 256
נאדי=קאוועשד (אונגארן) 257
נאדי=שאלוי (אונגארן) 421
נאדי=שאמקוט (אונגארן) 257
נאדי=שוראן (אונגארן) 421
נאיוא=אקרייגקא 122
נאיואנאראד 422
נאויאהרד=סיוועדסק 123
נאוואוויליסק 123
נאוא=סווינציאן 124
נאוואסעליץ 359
נאויאק (אונגארן) 257
נאוואראססיסק 124
נאויאנאראדוואלינסק 544
נאויאנאראד 359
נאוי=אדעסמא 124
נאוידוואהר (פלך ווארשא) 123
נאוידוואהר (פלך ווילנא) 124
נאוויטאניץ (גאליציען) 258
נאוויסעליטץ (בוקאווינא) 258
נאוירזיע (גאליציען) 421
נאליבאק 359
נאמעני (אונגארן) 258
נאנאש (אונגארן) 258
נאנסי (צרפת) 499
נאסאנגקא 124
נאסוויד (אונגארן) 421
נאראדיטש 125
נאראיוב (גאליציען) 421
נאראל (גאליציען) 421
נאראווא 125
נארינסק 125
נארפאלק (אמעריקא) 303
נאשעלסק 125
נויאהייוון (אמעריקא) 303
נובוזיבקוב 126
נוייארק (אמעריקא) 303-08
נוירבראנזוויק נ. דז. (אמעריקא) 308
נויקאסטיל=אן מיין (ענגלאנד) 468
נור 126
ניאמין (רומעניען) 544
ניאמץ (רומעניען) 325
ניובאדקי=מיכאלאווא 360
ניונוב (גאליציען) 258
נייא=ביכאוו 127
נייהייועל (אונגארן) 422
נייטרא (אונגארן) 258-259
נוימארקט (גאליציען) 258
נוימארקט (אשכנז) 545
נוייפעסט (אונגארן) 259
נויישטאט 126
נויישטאט=שוויוויינדט 126
נימאיון 127
נימם (צרפת) 545
נימענצין 127
נוסע (צרפת) 545
נוסקא (גאליציען) 422
ניעזוין 128
ניעפאלאמיטץ (גאליציען) 259
ניקאלאיוב 128
ניר=באטור (אונגארן) 422
ניר-לוגאש (אונגארן) 259
ניר=מאדא (אונגארן) 422
ניר מעדיעץ (אונגארן) 260
נירעדיהאז (אונגארן) 260
נעבילוץ (גאליציען) 423
נעוויל 128
נעמאקטש 129
נעמעניץ 129
נעמעש=סאלאק (אונגארן) 260
נעסכאיז 129
נעפאלאקאוויטץ [בוקאווינא] 260
נעשאיוא 129

ס

סאבאטא 130
סאבאטשאב 130
סאבאטשאט (אונגארן) 261
סאבאליווקע 129
סאבאסלוו (אונגארן) 261
סאדאגורא [בוקאווינא] 261, 423
סאוין 130
סאוראוו 130
סאחידניב 130
סאטאנאוו 360

סאבאטשוב 361
סאלא (גאליציען) 423
סאלאטווינא (גאליציען) 261
סאליצא (רומעניען) 325
סאלעניק 131
סאלקא (בוקאווינא) 423
סאלקע (אונגארן) 424
סאמאטעוויץ 131
סאמבור (גאליציען) 262,424
סאמבור ישן (גאליציען) 262
סאנאק (גאליציען) 262,545
סאנדאוא ווישניא (גאליציען) 424
סאנטוב (אונגארן) 424
סאנט־לויאים (אמעריקא) 308
סאסיב (גאליציען) 424
סאסמאקען 131
סאס־ענען (אונגארן) 424
סאפאטקין 131
סאקאלאב (גאליציען) 262
סאקאליב (גאליציען) 425
סאקאלייוקע (גאליציען) 425
סאקמער (אונגארן) 425
סאראמאי 132
סארוואש [אונגארן] 425
סארנא 132
סגונא 132
סויאליוע (אונגארן) 426
סויאזי (סויט וועלס) 545
סייטהנד ובסטקליף־על הים (ענגלאנד) 469
סייסלאוויטש 133
סיחארי 361
סילייצע (רומעניען) 545
סים 361
סינדרלנד (ענגלאנד) 469
סירא (פלך ווייטעבסק) 134
סירא (פלך גראדנא) 134
סטאוישין 134
סט־אוינינה (אלניר) 546
סטאוויששטש 361
סטאכאוי 134
סטאלין 546
סטאניסלאב (גאליציען) 263
סטאניסלאוטשיק (גאליציען) 264
סטאק 135
סטאר־דאראני 135
סטאריזוב 135
סטאשוב 135
סטיפצי 362
סטיטשין (גאליציען) 426
סטעפין 136
סטעפניץ 136
סטראזינעץ (בוקאווינא) 265
סטראפקוב (אונגארן) 427
סטריא (גאליציען) 264,426
סטריזוב (גאליציען) 426
סטריסוס (גאליציען) 427
סטרעטין (גאליציען) 265
סטשעניאוא 136
סיאטעל־וואשינגטאן (אמעריקא) 309
סיגוט (אונגארן) 427
סידני (איסטראליע) 500,540
סיניי 136
סילאדי־שאמלייא (אונגארן) 265
סילאש־באלהאש (אונגארן) 427
סיל שארקאני (אונגארן) 427
סימנא 137
סימפעראפאל 137
סינסאננאטי־אהייא (אמעריקא) 309,310
סינער־ווראהל [אונגארן] 265
סינצי 137
סיסלאוויץ 138
סיקסא (אונגארן) 427
סלאוויין 362
סלאנט 363
סלאנים 362
סלאניקי (תורכיה) 500, 501, 546
סלוצק 363
סמאטריטש 138
סמאלעוויטש 138
סמארא 139
סמארנאן 364
סמויחלאוויטש 139
סמילא 139,140
סמירנא (תורכיה) 547
סניאטין (גאליציען) 428
סנעטין (גאליציען) 265
סעגע־אלאם (אונגארן) 428
סעפשין (אונגארן) 428
סעלעש (אונגארן) 429
סעמינאזוקא (פלך צערניגאוו) 140
סעמינאזוקא (פלך פאל־טאווא 140
סעמיטיטש 140
סענא 140,141
סענדרא (אונגארן) 428
סענפעטער (אונגארן) 429
סעראצק 364
סערדאהעלי (אונגארן) 266
סערהייא 141
סערעד (אונגארן) 266,429
סערעדניצע (אונגארן) 267
סערעטה (בוקאווינא) 267, 269, 270
סערניק 141
סערענטש (אונגארן) 271
ספרינגפעלד־מאסס (אמעריקא) 310
סקאהל 271
סקאלא 142
סקאלא (גאליציען) 429
סקידיל 142
סקימיאן 142
סעקעל־אודווארהעל (אונגארן) 266
סעקעל קערעסטור (אונגארן) 428
סערקעלהוד (אונגארן) 428
סקענעקטעדי (אמעריקא) 210
סקריהאלאוי 142
סקרן 142
סקרענטאן פא (אמעריקא) 310
סרעדניק 143

ע

עדינבורג (סקאטלאנד) 469
עדענבורג (אונגארן) 430
עיר־חדש (אונגארן) 430
עיר חדש סוגיוד 365
עליזאבעטה נ. ד. (אמעריקא) 311
עליזאבעט־ווילעץ (בעלגיען) 501
עפעריעס (אונגארן) 430
ערדאבעניע (אונגארן) 272
ערדאר (אונגארן) 271
ערדא־סענזשראין (אונגארן) 271
ערזוועליק 366
ערלויא (אונגארן) 272

פ

פאבייאנאהאזא (אונגארן) 430
פאבעלעוו 143
פאגיר 144
פאדגורזע (גאליציען) 272
פאדוואלאטשיסק (גאליציען) 431
פאדזילווי 366
פאדילאי (רומעניען) 547
פאדקאטין (גאליציען) 275
פאהאסט־זאנאראדסקי 144
פאהאר 144
פאוואלאווקא 367
פאוולאטש 366
פאוען (אשכנז) 504
פאטאק (אונגארן) 431
פאטילישט (גאליציען) 272
פאטקולאטי (גאליציען) 272
פאיירי 144
פאלאר (אונגארן) 273
פאלאצק (פלך סיבאלק) 145
פאלאצק (פלך ווייטעבסק) 145
פאלאנר (אונגארן) 431
פאלדעש (אונגארן) 431
פאלטאווא 144
פאלטישען (רומעניען) 325
פאליאן ריסקיווא (אונגארן) 273

פאלל=ריווער מאסס (אמעריקא) 311
פאלעניצא 144
פאנטשא (רומעניען) 547
פאניפאן 145
פענעוועז 367
פאס (מאראקא) 548
פאסוואל 145
פאסטא (אונגארן) 431
פאססיאיק (אמעריקא) 311
פאסעטשנא (גאליציען) 274
פאפא (אונגארן) 432
פאפילאן 146
פאפלאווסק 146
פאפראד (אונגארן) 432
פאצונעל 147
פאצעפ 147
פאקיטילעוו 147
פאקראי 147
פאקש (אונגארן) 274-432
פאראזאוע 148
פארוי (אונגארן) 274
פארים (צרפת) 502-4-548
פארטסיא (ענגלאנד) 470
פארט=עליזאבעט (סויט אפריקא) 502
פאריבשטש 147
פאריטש 148
פארניוקא 367
פאשקאן (רומעניען) 326,548
פוהאוויטש 148
פוהאוויץ 148
פוטנאק (אונגארן) 432
פוטשערא 149
פולדא (אשכנז) 504
פילטוסק 149
פילטשין 149
פימפיאן 149
פורט=סעיד (עגיפטען) 505
פירלין 150
פיאטניצא 150
פיאנסקא 150
פיאסעצני 150
פיוונישנא (גאליציען) 275
פיודדא (בייערן) 505
פיזא (איטאליען) 548
פיטראוויץ 151
פיטשאיוב 151
פיזער 151
פיטטסבורג (אמעריקא) 312
פיטשוהאר 368
פילאדעלפיא (אמעריקא) 312
פילווישאק 151
פילונא (גאליציען) 275
פילטין 151
פילזוא 152
פילזפולס (בולגאריען) 548
פילצע (אונגארן) 432
פילעשט 152
פינטשוב 152
פינסק 152,153
פיסאצנא 154
פיעטרקאוו 154
פיעסק 155
פיקעלי 155
פישטיאן (אונגארן) 433
פישטשאנקא 155
פישטשאץ 368
פלאטניצא 155
פלאטעל 155,368
פלאצק 368
פלארענץ (איטאליען) 505,548-9
פלונסק 156
פלונגיאן 156
פלימוטה (ענגלאנד) 470
פליסא 369
פליסקאב 156
פמאהרין (גאליציען) 433
פעהער=דיארמאט (אונגארן) 433
פעטערבורג 369
פעטערוואשאד (אונגארן) 275
פעטערסאן (אמעריקא) 313
פעטראוויקא 156
פעטראזשעני (אונגארן) 275
פעטראפאוולאווסק 154
פעטרייוא (אונגארן) 433
פעטריקאוו 156
פעטשיניזין (גאליציען) 433
פעלעדיהאזא (אונגארן) 434
פעלשטין (גאליציען) 433
פעסט (אונגארן) 434
פערארא (איטאליען) 506
פערטה (איסטרליה מערבית) 549
פערעיאסלאוו 157
פראבוזנא (גאליציען) 276
פראווידענס ר' א. (אמעריקא) 313
פראהניק [גאליציען] 434
פראמפיל 369
פראנקפורט ע"מ (אשכנז) 549
פראשניץ 157
פרוזין 549
פרוהניק (גאליציען) 434
פרוועגערג 157
פרויקרכען (אונגארן) 435
פרידריכשטאדט 158
פרייבורג (אשכנז) 550
פריישטאדל (אונגארן) 435
פרילוקא 369
פריצק 158
פרעטאריא (סויט אפריקא) 506
פרעמישלא (גאליציען) 276
פרעמישלאן (גאליציען) 435
פרען 370
פרעסבורג (אונגארן) 276,277
פרשעדבארז 370
פשעווארסק (גאליציען) 277
פתח תקוה (פלעסטינא) 550

צ

צאנז (גאליציען) 435,550
צאנז=חדש (גאליציען) 277,550
צאריצאנקע 158
צאריצין 371
צוואמיר 158
ציידון (תורכיא) 550
ציזשאוו 371
צעהלים (אונגארן) 378
צפת (פלעסטינא) 506,08,551
צעצא (אונגארן) 278
צערינקא 159
צערנינאוו 159
צעשינוב (גאליציען) 278,436

ק

קאאירא (מצרים) 508-09
קאבא=דפלאצק 159
קאבא (אונגארן) 436
קאביליניק 160
קאביזצא 159
קאביליאק 160
קאבעדסדארף (אונגארן) 436
קאברין 160
קאדיזין 160
קאדימא 161
קאדלסבורג (אונגארן) 436
קאהרליק 161
קאוארסק 161-2
קאוולא 371
קאוונא 371
קאזאוויא (גאליציען) 278
קאזאוויא (גאליציען) 437
קאזמיראוו 162
קאזין 162
קאזלוב (גאליציען) 278
קאזמין 162
קאזעלעץ 462
קאהאנאוו 163
קאהאווקא 163
קאטה (אונגארן) 279
קאטוב (גאליציען) 279
קאטטאוויץ (אשכנז) 509
קאטטירבארג 164
קאטעלנא 164
קאיידנאוו 163
קאלאטשיץ (גאליציען) 437
קאלאמיא (גאליציען) 279
קאלבטוב (גאליציען) 279
קאלביעל 164

קאלינא 164
קאלוואריא (גאליציען) 437
קאלינאווקא 165
קאליב [אונגארן] 438
קאלינקאוויץ 372
קאלים 165
קאליש 165
קאליש (גאליציען) 437
קאלנא 166
קאלעלשאק 166
קאלענקאוויץ 166
קאלק 166
קאמארין 166
קאמארנא (גאליציען) 279, 280, 430
קאמארען [אונגארן] 478
קאמיאנקא (גאליציען) 438
קאמי 167
קאמיריד 167
קאמינקא 167
קאמין=קאשירסק 167,168
קאמיען 167
קאמענסקאי 168
קאמראוו 168
קאנאטאפ 168,551
קאנזאס=סיטי מא (אמעריקא) 313
קאנטיקוזוויוא 372
קאנטשינא (גאליציען) 438
קאניוב 169
קאנסטאנטין 169
קאנסטאנטיניווקא 169
קאנסטאנטינאנראד 169
קאסא בלאנכא (מאראקא) 551
קאסאוויא 169
קאסאני (אונגארן) 280
קאסיב (גאליציען) 281,439
קאסטאנטין ישן 373
קאנסטאנטין=חדש 327
קאסטאפאליא 170
קאסטעל (מאהרן) 438
קאפוליא 170
קאפטקאוויטש 170
קאפעץ (אונגארן) 281
קאפיטשיניץ (גאליציען) 281
קאפענהאגען (דענעמארק) 510, 552
קאפציאוויא 170
קאפרד 170
קאפרעשטי 171
קאצק 171
קאראליפקא (גאליציען) 281
קאראסטשוב 174
קאראפ 171
קארטשין 171
קארטשין (גאליציען) 439
קארלין=פינסק 172
קארלסבורג (אונגארן) 282
קארלסרוא (אשכנז) 510
קארמא 174
קארעליטש 175
קארצאג (אונגארן) 282
קארשאווקא 175
קאשוי (אונגארן) 439
קאשטיוקאוויץ 175
קבאלא (מאקעדאניען) 510
קובליץ 176
קוואהל 175
קוויאפקי 175
קוזניצא 176
קוטב (גאליציען) 282
קוטנא 176
קוייפטאן (סויט אפריקא) 511
קולאש 177
קולטשין 176
קוליקאב (גאליציען) 328
קופיל 177
קופישאק 177
קוראוא 178
קוריימא (אונגארן) 283
קורעניץ 178
קורפי (גריכענלאנד) 552
קורקיל 178
קישטא (תורקיא) 510
קיבארטי 179
קזוזנגען (אשכנז) 512
קימייהראד 373,179
קימבערלי (סויט אפריקא) 179
קינצק 179
קיסלין 179
קיעוי 179,180
קיעלץ 180, 182, 183
קיצע (אונגארן) 439
קיראלי=העלמעץ (אונגארן) 439
קירכדרויף (אונגארן) 440
קיש קאראש (אונגארן) 440
קבאנעוויטש 183
קלאדאוע 373
קלייזענבורג (אונגארן) 283
קלישקעוויץ 182
קלייניוארדין (אונגארן) 283, 440
קלימאיו 184
קלימאוויץ 184
קלימנטש 373
קלייצא 184
קלעוויאן 374
קלעשצעל 184
קניאשזוא 185
קניהניטש (גאליציען) 440
קניהענוטש (גאליציען) 234
קניזען 185
קעזימארק (אונגארן) 440,441
קעמדען נ. דוש. (אמעריקא) 314
קענטאן אהיא (אמעריקא) 314
קענטי (גאליציען) 446
קעניגסבערג (אשכנז) 512,552
קערעשמעזא (אונגארן) 284
קעשנוב 185,186
קראז 186
קראסא 186
קראלי (אונגארן) 441
קראסלוויא 186
קראסנא (אונגארן) 284
קראסנא (גאליציען) 441
קראסנאלוק 187
קראסנאפאל 187
קראסניסטאוו 187
קראסני קאמונקי 187
קראסנע 187,374
קראפיץ (גאליציען) 285
קראקא (גאליציען) 285
קראקאוויטץ (גאליציען) 285
קראקי 187
קראקינאווא 188
קראשניאוויץ 188
קרוהלא 188
קרופקי 188
קרייזוואר 188
קריזשאפיל 188
קריטשאוו 189
קרילוב 189,374
קרינק 189
קריסטינאפאל (גאליציען) 285
קריפטש (גאליציען) 441,442
קרעווא 374
קרעמעניץ 190
קרעטענצוג 190
קרעסטור (אונגארן) 442
קרשאניב (גאליציען) 442

ר

ראאב (אונגארן) 286
ראגאווא 191
ראגענדארף (אונגארן) 442
ראדאמישל (גאליציען) 286,443
ראדמשלא 191,192
ראדום 192,375
ראדוואנקא 286
ראדוויל 192,193
ראדויץ (בוקאווינא) 286
ראדושקאוויץ 193
ראדזוויליטשוק 193
ראדזמין 193
ראדין 194,552
ראהטין (גאליציען) 286
ראווא 194
ראווא=רוסקא (גאליציען) 443
ראוויטש (אשכנז) 512
ראוינא 375
ראוונאיע 194
ראוזן 194
ראוזל (גאליציען) 286
ראוזוואדיב (גאליציען) 443
ראוניאטיב (גאליציען) 443

ראזענאוסקי 195
ראזשנוי (אונגארן) 444
ראחוב (אונגארן) 444
ראטמערדאם (האללאנד) 513
ראמנא 195
ראינראד 195
ראמאנאווא 196
ראמאנאווקא 197
ראמאנעווע 197
ראמני 195
ראמסגט (ענגלאנד) 471
ראמאווא 198
ראסוב 376
ראסטאוו=דאן 198
ראסין 198,377
ראסיצא 197
ראסנאוויטץ (אונגארן) 287
ראסני 377
ראפשיטץ (אונגארן) 444
ראצעץ=גדול (אונגארן) 287
ראצפערד (אונגארן) 287
ראצקי 198
ראקאשפאלאטא (אונגארן) 444
ראקיטנא 377
ראקסבורי מאסס (אמעריקא) 314
ראש פנה (פלסטינה) 513
ראשקוב 377
ראדאמסק 199
ריבניזעוויטש 199
רודיק (גאליציען) 444
רודני 199
רוסקי 378
רוסטשיק (בולגאריען) 513
ריבאטיץ (גאליציען) 288
ריבניטשיק 200
רינא 553
ריגליטץ (גאליציען) 445
רידנינ (גאליציען) 445
ריזניווקא 200
ריינזוב (גאליציען) 288
רימאליב (גאליציען) 445
רימאניב (גאליציען) 445
רימשאן 200
ריצוב 200
רישא (גאליציען) 288,446
רישקאן 200
רעדים (גאליציען) 288
רעזויעל 200
רעזיצא 200
רעטהע (אונגארן) 446
רעמינאלא 378
רעני 378
רעציצא 378
רקיטנה 379

ש

שאאק=סעליץ (אינגארן) 289
שאר 201
שאטין (בוקאווינא) 289
שאלגוי=טאריאן(אונגארן) 289
שאמשאן (אונגארן) 290
שארבאגארד (אונגארן) 290
שארובקא 201
שארוואר (אונגארן) 290
שרה לבן 201
שובאין 201
שוואבאך (בייערן) 514
שוויאדאסטי 202
שוויניצאן 202
שוועגקשנא 202
שוועזנא 203
שומלא (בולגאריען) 514
שימסק 203
שוקיאן 203
שורוויליששאק 204
שטאמפפען (אונגארן) 290
שטוטגארד (אשכנז) 514
שטוצין 204
שטעקטשין 379
שטערוויץ(גאליציען) 290,446
שטראסבורג (צרפת) 514
שידלאווא 204
שידלאוויצי 204
שידרא 204
שיוויניששאק 205
שיטאווא 205
שילעל 205
שימאני (אונגארן) 299
שומאנצא 205
שימאנצי 379
שיניאווא (גאליציען) 446
שלאווישניא 206
שנאדאווע 206
שעביז 206
שעליבע=דיקשיץ 206
שעמעזאווע 206
שענדרישוב (גאליציען) 446
שענדערוווקא 207
שעפס 380
שעפפיעלד (ענגלאנד) 471
שפאלע 207
שקלאוו 207
שרקורשצינא 380

ת

תונים (אפריקא) 515
תלמסאן (אלגיר) 515
תפילאלת (מאראקא) 515

א

ר' אבא יעקב בארוכאוו 52
" אבא ליב שפירא 47-58-3
" אבא שבתי שאפפער 293
" אבא דוד ציטראן 550
" אבא העשיל שיין 339
" אביגדור שאנפעלד 460
" אברהם יהושע העשיל רויטבלאט 7
" אברהם שלאסבערג 8
" אברהם דוד לאוואוט 9
" אברהם קלמן אבראמאוויץ 9
" אברהם ישעי' גליקסמאן 9
" אברהם אבא זאק 10
" אברהם זאב בערנשטיין 10
" אברהם פרענקיל 12
" אברהם רעזניק 13
" אברהם יוסף עלקין 14
" אברהם יהודא הערמאן 20
" אברהם יהושע העשיל באראב=טארלא 20
" אברהם כלבו 21
" אברהם משה העלפאנד 23
" אברהם קאניטשער 24
" אברהם קראמער 27
" אברהם צבי ברודנא 30
" אברהם שמואל דוביצקי 31
" אברהם יוסף גוטמאן 34
" אברהם ראבינסקו 37
" אברהם שוארץ 41
" אברהם דוב פאפיל 42
" אברהם זאלמ ציוני 47
" אברהם זקהיים 51
" אברהם ליפסקינד 54
" אברהם דוב גבאי 54
" אברהם בנימין קאלמאנוסקי 57
" אברהם קרעצמער 61
" אברהם דאנציקר 63
" אברהם דוב ריינין 63
" אברהם יהודא פילטינאוו 64
" אברהם בענין 65
" אברהם יוסף פריזמאן 71
" אברהם אבא וואהלמאן 71
" אברהם חיים פלידערבוים 71
" אברהם פינחס בערמאהן 71
" אברהם צבי קאפעלאוויץ 74
" אברהם מנחם מענדיל שפירא 78
" אהרן בירשטיין 80
ר' אברהם מאיר רובינשטיין 92
" אברהם זייצינ 93
" אברהם דימאנט 93
" אברהם קארקלינסקי 95
" אברהם זאב מאאוובער 95
" אברהם צבי פאטאפוויטש 109
" אברהם ירחמיאל בראמבערג 111
" אברהם אליהו נייטארק 118
" אברהם נאלדשלאק 119
" אברהם פינקעלשטיין 120
" אברהם חן 126
" אברהם זאנענבענד 129
" אברהם שמואל לעווענבערג 131
" אברהם חיים שערשאוויסקי 134
" אברהם רובער כהנא שפירא 138
" אברהם פרץ ציבולניק 141
" אברהם הירשאוויץ 142
" אברהם יהושע פראחאוויניק 142
" אברהם חיים אידעלציק 163
" אברהם שרגא האלופאוויץ 168
" אברהם שפירא 174
" אברהם יצחק כהן 175
" אברהם אבלי ראפופורט 182
" אברהם מארקאוסקא 185
" אברהם יוסף לוריא 186
" אברהם פינחאסיק 187
" אברהם פינדרוס 193
" אברהם פנחס נאלדבערג 197
" אברהם בצלאל עפשטיין 200
" אברהם זלמן זערדין 203
" אברהם פלאטקין 206
" אברהם יעקב רייניטץ 217
" אברהם פאללאק 218
" אברהם פראנקל 220
" אברהם יוסף גריענוואלד 234
" אברהם שלום מארקוס 238
" אברהם שמואל לאם 238
" אברהם לארבערבוים 239
" אברהם אבלי שנור 244
" אברהם יוסף יעקב געלערנטער 249
" אברהם יהודא ליב שוואַרטץ 252
ר' אברהם אהרן כץ 259
" אברהם יעקב פריעדמאן 261
" אברהם אשר זעליג שטיין 266
" אברהם יעקב הורוויץ 276
" אברהם אבא הירצעל 277
" אברהם אהרן טיטעלבוים 279
" אברהם ראזענבערג 281
" אברהם שמואל פנעטה 282
" אברהם משה שטיין 283
" אברהם לאנגער 284
" אברהם צבי בערנמאן 284
" אברהם דוד שפיגעל 286
" אברהם ליב טראטצער 289
" אברהם מאיר פרענקיל 295
" אברהם אהרן יודעלעוויטש 296
" אברהם אבא ראזען 303
" אברהם אליעזר אלפערשטיין 304
" אברהם יעקב גרשון לעססער 309
" אברהם ליפשיץ 311
" אברהם יוסף יוסקא נאטטסמאן 321
" אברהם ארי' ליב ראזען 324
" אברהם יצחק מאבורסק 222
" אברהם נעלבארט 344
" אברהם האפפענבערג 345
" אברהם צבי פערלמוטער 347
" אברהם זיבענבערג 346
" אברהם וויסבראד 350
" אברהם צבי פינחס 350
" אברהם פרידמאן 355
" אברהם מייראוויץ 365
" אברהם יהודא ראבינאוויץ 367
" אברהם יהושע העשיל זאמסקי 369
" אברהם יעקב נייטארק 370
" אברהם מאיר פאבירזסקיץ 373
" אברהם משה שטיינמאן 374
" אברהם יהושע פריינד 386
" אברהם בנימין קלוגער 391
" אברהם מענדל שטיינבערג 392

ר' אברהם זרח ארי' ליב היילפרין 393
" אברהם איטינגא 396
" אברהם זינגער 401
" אברהם אייבנשטיין 406
" אברהם רייכענבערג 410
" אברהם ישכר דוב אביגדור 410
" אברהם יעקב סופר 414
" אברהם בצלאל גרינוואלד 417
" אברהם לעמבערגער 422
" אברהם חנוך גרינוואלד 425
" אברהם באבד 427
" אברהם צבי קליין 427
" אברהם דרימער 429
" אברהם מרדכי שלום טויב 433
" אברהם בנימין יוננריין 433
" אברהם גרינבערג 440
" אברהם חיים הורוויץ 443
" אברהם אבא ווערנער 454
" אברהם ביכלר 459
" אברהם ב"ר יעקב כהן 467
" אברהם טיבי בואז 475
" אברהם שמשון אנדערוויצער 478
" אברהם הלל 480
" אברהם לוי 482
" אברהם ברלינער 483
" אברהם טיבי האדוואסק 484
" אברהם שמואל בנימין שפיצער 488,531
" אברהם יצחק קוק 492
" אברהם מאלקא 510
" אברהם סאלוניקיא 513
" אברהם אביחצירא 516
" אברהם יהושע העשיל פריעדמאן 519
" אברהם אביכזיר 520
" אברהם וואן לעאן 521
" אברהם אנקונא 522
" אברהם חיים נעפאמניאשצי 523
" אברהם פאללאק 523
" אברהם ביניראנו 526
" אברהם בלאך 527
" אברהם משה דובער מאנישסאהן 530
" אברהם מרדכי רומאלט 530
" אברהם לעוונטאהל 531
" אברהם לעווינסקי 532
" אברהם שוויטצער 532
" אברהם באבא 535

ר' אברהם קורייאט 535
" אברהם אבעלע שהליך 535
" אברהם חביב 536
" אברהם בלאך 540
" אברהם גטינגא 546
" אברהם לעווין 550
" אברהם סבעוני 551
" אהרן קונדא 8
" אהרן ווינבערג 11
" אהרן רייכינשטיין 28,551
" אהרן שפיגלמאהן 89
" אהרן זאב ריווישין 90
" אהרן יהודא ליב שוחיט 115
" אהרן טאבעלסקי 119
" אהרן קאמינקער 130
" אהרן טעלעשעווסקי 140
" אהרן שטיין 142
" אהרן דוד קאסאווסקי 148
" אהרן יהודא ספעקטיר 164
" אהרן מרדכי סאכאטשעווסקי 179
" אהרן זאב ווייל 179
" אהרן שמואל כץ 198
" אהרן מרדכי קראמער 207
" אהרן וואלקין 201
" אהרן וויים 223
" אהרן צבי קעללער 257
" אהרן רייך 257
" אהרן פריעדמאן 261
" אהרן לעווין 262
" אהרן גארדאן 307
" אהרן ארי' ליב קאלמאנאוויטש 335
" אהרן שינגראם 346
" אהרן יעקב פערלמאן 348
" אהרן יוסף שאמעס 379
" אהרן מנחם מענדל אייבנשטיין 386
" אהרן האלבערשטאם 390
" אהרן הורוויץ 390
" אהרן מאנדלבוים 418
" אהרן אלימלך שניאור זלמן טווערסקי 441
" אהרן הימאן 457
" אהרן מענדיל הכהן 509
" אהרן שמעון אורי 514
" אהרן ראדריגיז פיריירה 520
" אהרן יהודא לאצארוס 549
" אורי לאנדמאן 547
" אייזיק יעקב קאלענקאוויץ 41
" אייזיק ליב סטאליאר 198
" איסר זלמן מעלצער 363
" אלחנן אליעזר גברן (גאוויראנסקי) 451

ר' אלטר חיים העליס 71
" אלטר משה מרדכי בורשטיין 89
" אלטר דוד יוסף בריוך חארבערג 183
" אלטר משה חיים רובין 226
" אלטר יחיאל נעבענצאהל 263
" אלטר שלום דוד צוקערבערג 279
" אלטר ריינמאן 394
" אלטר שפירא 403
" אלטר דוב הורוויץ 426
" אלטר הורוויץ 445
" אלטר חיים בירבריער 519
" אלבערט כץ 528
" אליהו חברב 5
" אלי' בלומענצוויינ 6
" אליהו פערלמאן 32
" אליהו אהרן מיליקאווסקי 33
" אליהו אייזנבוד 44
" אלי' בנימין שומיאצקי 39
" אליהו מעביל 46
" אליהו פעלדמאן 48
" אליהו קארדאנסקי 62
" אליהו פיזנאנסקי 76
" אליהו סאבעל 80
" אליהו ראבינאוויץ 81
" אליהו יהודא ליב שוערדלאו 103
" אליהו משה זילבערט 104
" אלי' ליב זשוראוויעל 125
" אלי' שבתי ליפשיץ 131
" אליהו קאליסניקער 139
" אלי' בן ציון גארבער 144
" אליהו עקיבא ראבינאוויץ 144
" אליהו יוסף קאפלאן 150
" אליהו וויטצקע 154
" אליהו בראדסקי 165
" אליהו סנדלר 169
" אלי' יוסף הענקין 177
" אליהו מאיר פיוולזאהן 177
" אלי' חיים יוסף הורוויץ 184
" אליהו מערקין 188
" אלי' קליין 232
" אלי' כהן 258
" אליהו אינזעלבוך 310
" אליהו זאב קאציץ 312
" אליהו פוסק 313
" אליהו חיים מייזעל 352,353
" אלי' קלאצקין 354

ר' אלי' הורוויץ 404
" אלי' בצלאל טייטעלבוים 410
" אלי' אייבענשטיין 405
" אלי' באמבאך 441
" אליהו שלום־רעגענשבערג 457
" אליהו חמאוי 476
" אליהו בכיר חזן 477
" אליהו אריסטיד אסתרוק 481
" אליהו יוסף וויענר 521
" אליהו ברוך קאמיי 543
" אליהו פיינשטיין 549
" אליהו ענתיבי 551
" אלימלך דערבאריטמידיקער 117
" אלימלך יעקב יצחק ראבינאוויץ 130
" אלימלך אשכנזי 232
" אלימלך קאוואלינקא 232
" אלימלך רובינשטיין 376
" אלימלך בינדיגער 446
" אלימלך תאומים־פרענקיל 536
" אליעזר ליפא שפירא 62
" אליעזר נפתלי הערץ סאלאוויטש 35
" אליעזר גוטמאן נאמאוויזנע 71
" אליעזר ישעי' אילוויצקי 84
" אליעזר צבי קוזמינסקי 92
" אליעזר מערעצקי 96
" אליעזר ליפא קלעפפיש 103
" אליעזר אייערבאך 104
" אליעזר ראבינאוויץ 118
" אליעזר ראנין 126
" אליעזר רובאשאוו 140
" אליעזר משה צבי לאבא 147
" אליעזר זאב וואלף ליפט 167
" אליעזר עדילמאן 199
" אליעזר פרעדמעסקי 200
" אליעזר לאוו 211
" אליעזר דייטש 218
" אליעזר צוקער 223
" אליעזר לייטער 246
" אליעזר מאיר שיפפמאן 259
" אליעזר דוד גרינוואלד 278
" אליעזר נפתלי בוימאן 332
" אליעזר וואלק 339
" אליעזר חריף 248
" אליעזר דון־יחיא 355
" אליעזר יהושע שפירא 365
ר' אליעזר רוקח 383
" אליעזר ראזענפעלד 385
" אליעזר מישעל 409
" אליעזר שווארטץ 431
" אליקום טשעך 383
" אלישא האלבערשטאם 394
" אלכסנדר זיסקינד ליפשיץ 6
" אלכסנדר סענדר טויבש 322
" אלכסנדר דאפאנו 543
" אלכסנדר הכהן שטיינבערגער 438
" אלפערד בענדער 511
" אפרים פישל מץ 4
" אפרים אווערבאך 45
" אפרים דובער ברעזינסקי 49
" אפרים דוב לאפ 66
" אפרים שלמה זלמן וויינגאטש 110
" אפרים סמאניסלאבסקי 117
" אפרים ציקערמאהן 120
" אפרים פישל זוסמאנן 246
" אפרים עפשטיין 307
" אפרים לנדא 318
" אפרים פישל פריש 323
" אפרים קאוויאלענקא 330
" אפרים וואלפמאן 349
" אפרים ברוך (בענדיט) ענגעלמאן 373
" אפרים סגל חמאדיש 389
" אפרים זלמן מרגליות 314
" אפרים פישל פישער 431
" אפרים האמבורג 530
" ארי' ליב דובער וואלפערט 34
" ארי' ליב מאירסאן 110
" ארי' ליב האפט 168
" ארי' ליב צבי גאלדבערג 82
" ארי' מרדכי טירווים 194
" ארי' ליב ראזענבוים 407
" ארי' ליב בערנפעלד 241
" ארי' יהודא ליב האכבערג 243
" ארי' ליבוש בהרב ר' יחזקאל האלבערשטאם 244
" ארי' ליבוש חיות 262
" ארי' ליבוש בהרב ר' אהרן האלבערשטאם 277
" ארי' ליבוש שטיקלער 283
" ארי' ליבוש וואקסיר 340
" ארי' ליב ראגאזניצקי 359
" ארי' ליבוש רוקח 417
" ארי' ליב ברודא 415
ארי' האלבערשטאם 418
ר' ארי' ליבוש בהרב ר' ישראל באבד 424
" ארי' ליבוש בהרב ר' יהושע העשיל באבד 431
" ארי' ליבוש טייטעלבוים 445
" ארי' ליבוש וואגנה 479
" אשר זעליג פינק יל 3
" אשר גרינם 59
" אשר זעליג מוטערפערל 117
" אשר (אלטר) וואקם 128
" אשר אנשיל בהרב ר' יהושע פאלק יונגריין 256
" אשר אנשיל כץ 260
" אשר אנשיל יהודא מילליער 275
" אשר ליפמאן זרחי 301
" אשר מארגאלין 337
" אשר זעליג אפאטאוויצער 385
" אשר אנשיל בהרב ר' שמואל דוד יונגריין 433
" אשר ישעי' אייבענשטיין 434
" אשר זעליג מארפעלד 434
" אשר ראובן רובין 439
" אשר לעמיל שפיטצער 440
" אשר פיאלקאוו 546
" אשר פעלהמאן 459
" אשר אנשיל בהרב ר' משה נתן יונגריין 397
" אשר זלקא ליפינער 395
" אשר לעמפערט 372

ב

" בכור חיים ביניראנו 475
" בכור הכהן מסלתין 530
" בנימין פידער 12
" בנימין הורוויץ 40
" בנימין לעווין 56
" בנימין דובער פילאוואסקי 61
" בנימין אליהו־רעמיגאלסקי 65
" בנימין מענדיל מארקים 94,350
" בנימין מייזיל 145
" בנימין יחזקאל וועלקאוויץ 185
" בנימין קאלקער 194
" בנימין אברהם טייטץ 201
" בנימין זיידעל 225
" בנימין ארי' וויים 247
" בנימין פוכס 257
" בנימין ברוך גוטה 307
" בנימין זאב זינגער 416

ר' בנימין גאללער 441
„ בנימין זאב מינץ 484
„ בן ציון דון־יחייא 116
„ בן ציון יהודא ליב זאקס 129
„ בן ציון גינזבורג 134
„ בן ציון קרעצמער 137
„ בן ציון ריבקין 137
„ בן ציון נאטעלאוויץ 187
„ בן ציון זאב קרעניץ 202
„ בן ציון יעקב לעווינטאן 204
„ בן ציון פרידמאהן 5
„ בן ציון סאראצקין 69
„ בן ציון צוקער 82
„ בן ציון בארשטיין 92
„ בן ציון פערילמאן 111
„ בן ציון האלבערשטאם 216,387
„ בן ציון האלפערין 258
„ בן ציון סניידערם 286
„ בן ציון אייזנשטאדט 298
„ בן ציון ראללער 319
„ בן ציון וועזעל 408
„ בן ציון הורוויץ 417
„ בן ציון בלום 425
„ בן ציון מאשקאוויטץ 547
„ בן ציון עזיאל 493
„ בן ציון אברהם קוינקה 495
„ בן ציון אלקעלי 537
„ בן ציון שנידערמאן 539
„ בעריש סים 421
„ בצלאל אטלס 57
„ בצלאל מאיר ראגעשבורג 158
„ בצלאל ראזען 306
„ בצלאל (אלטר) ראפאפארט 329
„ בצלאל זאב שאפראן 319
„ בצלאל דייכעס 469
„ ברוך ראבינאוויץ 72
„ ברוך ספיוואק 74
„ ברוך נתנאל נייוויידעל 80
„ ברוך בן ציון ראפאפארט 86
„ ברוך יצחק חדש 100
„ ברוך משארנע 115
„ ברוך עפשטיין 153
„ ברוך נחמן אידלמאן 156
„ ברוך בן ציון בערעגאוסקיע 191
„ ברוך מ"מ בן ציון קאפפאן 206
„ ברוך בענדיט ליכטענשטיין 222
ר' ברוך רבין 224
„ ברוך לאשטשאווער 264
„ ברוך מרדכי אוורבאצקי 351
„ ברוך באסעבעס 423
„ ברוך יצחק כהן 471
„ ברכי' שיק 414

ג

„ גבריאל זאב אסעלקי 33
„ גבריאל בארטינאווסקי 538
„ גדלי' זבארסקע 25
„ גדלי' שמעלקעס 276
„ גדלי' הייל־פרין 309
„ גדלי' צבי רובינשטיין 405
„ גרשון שלום קאב 17
„ גרשון ספעקטער 46
„ גרשון מאיר באיארסקי 67
„ גרשון דובער פינסקער 79
„ גרשון משה העלבארד 83
„ גרשון חדש 154
„ גרשון ברוך האבענסקי 166
„ גרשון אשכנזי 199
„ גרשון ליפשיץ 334
„ גרשון שטערן 252
„ גרשון אברהם גאלדבערגער 391
„ גרשון האנער 244
„ גרשון בילעסקי 471

ד

„ דיבער נאדראן 73
„ דובער גאלדשטיין 76
„ דובער בראנשטיין 100
„ דובער פיאנקע 117
„ דוב נחמן שפירא 120
„ דוב זונדיל בעקער 144
„ דובער מרדכי חיקין 159
„ דוב אהרן בריזמאן 166
„ דובער מיכלין 170
„ דוב בערוש קערש 171
„ דובער גאלדבערג 226
„ דוב בערוש ווינטער 236
„ דיבער הייל־פרין 308
„ דובער אבראמאוויץ 308
„ דוב ארי' לעווינטאהל 312
„ דיבער דרוטער 321
„ דובער קופיעץ 347
„ דובער קראסנאויסקי 349
„ דובער העלמאן 352
„ דובער צייטלין 503
„ דוב בעריש קימעל 440
„ דוב ארי' ריטטער 513
„ דוד [שמואל] יתים עראלאך 1
ר' דוד באזאוו 4
„ דוד צארני 5
„ דוד נח קאוונאט 17
„ דוד ליבערמאן 27
„ דוד בהרב ר' מאיר שפירא 33
„ דוד בערקאוויץ 36
„ דוד ליפעלד 82
„ דוד קורגליאק 85
„ דוד קאלקער 87
„ דוד יאקובסאן 108
„ דוד טעביל דינאוויסקי 114
„ דוד בלעכמאן 129
„ דוד אשר צעבאנאווסקי 147
„ דוד גרינבערג 160
„ דוד מרדכי ראבינפין 167
„ דוד פרידמאן 172
„ דוד שאגיל 207
„ דוד ענגעל 216
„ דוד דייטש 226
„ דוד ליב זאלצער 233
„ דוד צבי קאטצבורג 236
„ דוד בער לייטער 239
„ דוד פרענקיל 260
„ דוד צבי אויערבאך 262
„ דוד וועסעלי 266
„ דוד שפערבער 273
„ דוד וינגער 275
„ דוד הורוויץ 278
„ דוד סופר 837
„ דוד סילמאן 338
„ דוד טעביל קאצינעלנבאגען 363
„ דוד אלכסנדר יעקב חאנים 372
„ דוד משה מערווייעדויו 377
„ דוד דוב מיזליש 383
„ דוד בהרב ר' מאיר יהודא שפירא 389
„ דוד צבי זעהמאן 396
„ דוד קליינהענדלער 405
„ דוד מנחם מאניש באבר 409
„ דוד ריין 423
„ דוד האלבערשטאם 525
„ דוד יהודא בוים 430
„ דוד אלימלך יאליש 437
„ דוד כהן צדק 460
„ דוד וואסערצוג 461
„ דוד יעקב'ס 470
„ דוד הכהן 488
„ דוד פאפי 496
„ דוד יעקב סימאנסאן 510
„ דוד האפפמאן 527
„ דוד לוימדארפער 532
„ דוד שיפפמאן 535

ר' דוד ראבינאוויץ 539
" דוד ברואני 542
" דוד יהודא פרידמאן 549
" דניאל פינק 402
" דניאל טונד 419

ה

" הלל שעק 25
" הלל לאנגערמאן 219
" הלל קליין 304

ז

" זאב וואלף בערנאזין 50
" זאב זיסערמאן 111
" זאב וואלף אברך 116
" זאב וואלף ראדונסקי 154
" זאב וואלף טורבאוויץ 186
" זאב וואלף האימים 240
" זאב וואלף נעריטל 248
" זאב קרישער 225
" זאב וואלף לעהרמאן 366
" זאב וואלף אפמאן 411
" זאב סיפרינא 548
" זוסיא פרידמאן 2
" זוסיא גרינשפאן 360
" זוסמאן בן ציון באקאלייטשיק 108
" זופמאן כ"ץ שטערן 440
" זונמונד מייבום 527
" זכרי' יוסף ראזענפעלד 308
" זכרי' ליב לאווערענן 482
" זלמן שמעון זעליגמאן 20
" זלמן אנצילעוויץ 112
" זלמן צבי קיוואוויטש 88
" זלמן יעקב פרידערמאן 295
" זלמן סאראצקין 347
" זעליג ראובן בענגיס 334
" זרח דיסקין 343

ח

" חזקיהו מישאילאוו 84
" חזקיהו שבתי 538
" חיים אלכסנדר סנדר בעלינקע 8
" חיים מרדכי שטערינבערג 8
" חיים ליב איטקין 9
" חיים שמואל פישמאן 18
" חיים עזור לאבענקע 22
" חיים הורוויץ 32
ר' חיים סאלאוויציג 29
" חיים מאיר גרין 32
" חיים סטעפינסקע 25
" חיים חריף 33
" חיים אהרן דוב פאמעראנצין 37
" חיים שמואל אשר ליפשיץ 37
" חיים דון־יחיא 40
" חיים בהרב ר' יעקב אלי' שפירא 42
" חיים משה גאליצקי 43
" חיים מען 46
" חיים נתן יודין 47
" חיים ברוך דעמבינסקי 50
" חיים טוביי' אליניק 51
" חיים פוינער 55
" חיים יואל שינוק 57
" חיים עזר גראדזנסקי 59
" חיים סאגאלעוויץ 60
" חיים שמעון טאפ 61
" חיים שרגא פיוויש סמאלאוו 62
" חיים קארין 66
" חיים אברהם ש"ס 70
" חיים גלאצער 73
" חיים זילדא 74
" חיים רויזמאן 75
" חיים אהרן צבי שידקאווסקי 81
" חיים בהרב ר' נחמן גאלדשטיין 88
" חיים צבי שפירא 101
" חיים ניסן חסדן 111
" חיים ביק 112
" חיים מעדניק 119
" חיים באגין 123
" חיים זעליג פאליאק 126
" חיים פסחוביץ 135
" חיים פישיל עפשטיין 136
" חיים בהרב ר' שלמה גאלדשטיין 147
" חיים משולם קויפמאן 149
" חיים כץ 149
" חיים צבי הירש קאנמאר 151
" חיים דוד צבי חן 159
" חיים לובאצקי 160
" חיים רודניא 161
" חיים משה בורמאן 164
" חיים שפירא 176
" חיים לערמאן 188
" חיים יהודא קאהאן 189
" חיים מנחם מענדל קעסטענבערג 192
" חיים רוטענבערג 192
ר' חיים אהרן בצלאל פאוי 195
" חיים ישעי' שניאורסאהן 195
" חיים מאיר פעלדבערג 204
" חיים יונה איטקין 205
" חיים האגער 215
" חיים פינטער 222
" חיים יוסף גרינבוים 222
" חיים יעקב קרויזהאר 228
" חיים פריעדמאן 228
" חיים ציקער 231
" חיים יעקב לנדא 246
" חיים יהודא ליבוש העמערלינג 249
" חיים צבי עהרענרייך 251
" חיים נחום האלבערשאם 253
" חיים אליעזר שפירא 254
" חיים ברוך האכבערג 258
" חיים דוב בערוש שטראך 258
" חיים יצחק ירוחם 262
" חיים אלתר האכנער 269
" חיים מרדכי אדלער 274
" חיים צבי תאומים 279
" חיים ראזענבערג 281
" חיים נעלערנטער 282
" חיים ארי' אלטשטאם 285
" חיים יונה הילפערין 288
" חיים הירשענזאהן 301
" חיים דוד בכרך 313
" חיים שמואל שור 317
" חיים מרדכי האללער 325
" חיים נפתלי הערץ האלפערין 336
" חיים יהושע גוטשעכטער 346
" חיים ליב יודקאווסקי 447
" חיים בהרב ר' מאיר שפירא 351
" חיים אהרן דוב פאמעראנצין 351
" חיים צבי פעלדמאן 355
" חיים דוב האללאנד 379
" חיים יעקב הורוויץ 384
" חיים דוד מאנזאהן 392
" חיים ליבערמאן 395
" חיים צבי ליכטענשטיין 401
" חיים אפרים באליטי 409
" חיים זאב ראזענבוים 412
" חיים יעקב טייטעלבוים 416
" חיים יהודא ליב דייטש 418
" חיים צבי טייטעלבוים 427
" חיים פריער 429
" חיים דוב גראם 433

ר' חיים דוב האללענדער 434
„ חיים יהודא ליב טייטעלבוים 436
„ חיים גילל'אנץ 455
„ חיים זונדיל מאקקאבי 462
„ חיים מאיר מארים יודעלעוויץ 469
„ חיים מאמאן 475
„ חיים בראלין 493
„ חיים אלישר 495
„ חיים קובי 501
„ חיים מטאלין 501
„ חיים מירקאדו אלפענדרי 507
„ חיים סיתהון 508
„ חיים נחום 510
„ חיים בלייאה 516
„ חיים פראנקא 529
„ חיים קאך 529
„ חיים יהודא ליב אייערבאך 538
„ חנה האלבערשטאם 437
„ חנוך הענוך נאוורי 16
„ חנוך הענוך אייגעש 60
„ חנוך זונדיל לוריא 64
„ חנוך הענוך אורנור 101
„ חנוך הענוך עטקין 103
„ חנוך הענוך שערשאווסקי 138
„ חנוך הענדיל פריידלאנד 148
„ חנוך הענוך שימאנאוויץ 148
„ חנוך הענוך שאפראן 320
„ חנוך עהרנטרייא 498

ט

„ טובי' באיי 83
„ טובי' ראזענטאהל 218
„ טובי' פיששער 290
„ טובי' גפן 314
„ טובי' ליפשיץ 393
„ טיבי' הורוויץ 446
„ טודרום הכהן 513
„ ט' לעווענשטיין 552

י

„ יאקיל סאוע 82
„ יהודא ליב פישמאן 4
„ יהודא ליב ראנאלין 9
„ יהודא ליב פיין 12
„ יהודא האשעמאן 19
„ יהודא ליב זאהאריא 31
„ יהודא בארשטיין 31
„ יהודא ליב וויננאבענד 35
„ יהודא ליב פארער 49
ר' יהודא יודיל טעפליצקע 50
„ יהודא ליב מעדאלי 58
„ יהודא זאב ריזבש 90
„ יהודא ליב יפה 97
„ יהודא ארי' פינקעלשטיין 102
„ יהודא זולאר 104
„ יהודא אידיל חיים בענגיס 105
„ יהודא ליב אסטרינסקי 105
„ יהודא ליב גרהבארט 135
„ יהודא ליב פאלטעראויץ 137
„ יהודא יצחק רעזניקאוו 162
„ יהודא ליב צירלסאהן 185
„ יהודא ליב קריינדיל 189
„ יהודא ליב האסמאן 204
„ יהודא ליב דון־יחייא 207
„ יודא ליב גינסבערג 215
„ יהודא פריידלאנדער 218
„ יהודא ראזענהאק 245
„ יהודא קרויס 249
„ יהודא גרשון פיקהאלץ 250
„ יהודא ליכטענשטיין 284
„ יהודא ליב לעווין 299
„ יהודא אידיל איזילסאהן 299
„ יהודא ליב בערינשטיין 306
„ יהודא ליב זעלצער 313
„ יהודא ליב וועטשטיין 338
„ יהודא הלוי סגל 346
„ יהודא זילבערט 359
„ יהודא ליב גארדין 364
„ יהודא ליב זינגערמאן 366
„ יהודא ליבוש ליבט 370
„ יהודא אשר אייזעראמאן 374
„ יהודא יודיל טאביקמאהן 377
„ יהודא סופר 287
„ יהודא ליבוש וואלקענפעלד 392
„ יהודא צבי בלום 398
„ יהודא גרייענוואלד אבד"ק וואיא באונגארן 400
„ יהודא צבי יאלעס 424
„ יהודא גרייענוואלד האבד"ק סאקמער 425
„ יהודא ליב לאנדעסבערג 428
„ יהודא סג"ל ראזענער 428
„ יהודא אלטמאן 411
„ יהודא מענדעל'זאן 458
„ ר' יהודא משה אפתאייא 480
„ יהודא ליב לאנדוי 491
ר' יהודא מונק 498
„ יהודא נארמאן 515
„ יהודא דוויך הכהן 519
„ יהודא תיאדאר 523
„ יהודא בן מאנועל 541
„ יהושע רובינשטיין 19
„ יהושע נעמאיטין 23
„ יהושע זצלג"ק 43
„ יהושע מיימון 55
„ יהושע יוסף בראדסקי 68
„ יהושע קלאוואנסקי 70
„ יהושע נלאזער 83
„ יהושע העשיל ראבין 109
„ יהושע פאלק קיפנים 125
„ יהושע נתן גנעסין 147
„ יהושע עפשטיין 171
„ יהושע ראובן בראודא 206
„ יהושע פנחס באמבאך 212-384
„ יהושע בריסק 228
„ יהושע האלבערשטאם 228
„ יהושע הורוויטץ 229,836
„ יהושע ברוך רייניטץ 247
„ יהושע העשיל פריער 281
„ יהושע שפירא 287
„ יהושע העשיל באבד אבד"ק יאסי 323
„ יהושע פאלק זאב וואלפסאן 325
„ יהושע זעליג ביכלער 386
„ יהושע בצלאל מאסקאוויטש 394
„ יהושע העשיל באבד (מיקלינטץ) 420
„ יהושע העשיל וויים 420
„ יהושע אבעלזאן 470
„ יהושע טריטל קראנער 514
„ יואב יהושע וויננארטען 179
„ יואל יהודא גלאזער 177
„ יואל צבי גלאטשטיין 234
„ יואל סאראטשקין 362
„ יואל מאטאווסקי 378
„ יואל גינזבורג 389
„ יואל טייטעלבוים 413
„ יואל וואלף גלאטשטיין 439
„ יואל זסמאן האדעס 449
„ יוחנן ליב הירזש 503
„ יואל דאוויד'זאהן 532
„ יוחנן רודילסאן 330
„ יוחנן וויים 386
„ יו"ט ליפמאן שיק 161

ר' יו"ט ליפמאן לעוזינסאוי 362
" יונה האכמאן 114
" יונה מרדכי זלאטניק 368
" יונה קאפלוואטסקי 171
" יונה הכהן 512
" ר' יונתן בנימין הורוויץ 497
" יוסף ישראל הוילפרין 1
" יוסף וועדטהיים 11
" יוסף זאב־לאבסקא 16
" יוסף קרעצמער 16
" יוסף טראסטינעצקי 22
" יוסף רודניק 24
" יוסף קאנאטשיי 27
" יוסף קוקעס 30
" יוסף ראוויטש 30
" יוסף ראזין (דווינסק) 38
" יוסף אליעזר פרידמאן 41
" יוסף ליב קארבעליקאוו 43
" יוסף שאבאשקעוויטש 43
" יוסף יהידא פרופס 47
" יוסף דוד רובינשטיין 52
" יוסף יהודא וואהל 58
" יוסף חיים טראפ 67
" יוסף שלמה שבתי הורוויץ 69
" יוסף דוב קאזאק 69
" יוסף זלמן יהלם־שטיין 75
" יוסף בן ציון דעמאנט 90
" יוסף אברהם צינאוויץ 100
" יוסף אלי' בונימאוויץ 102
" יוסף צוקערמאן 109
" יוסף באנאטין 110
" יוסף ראפפ 124
" יוסף יחזקאל פיוויל נייטמארק 128
" יוסף גרשון הכהן 175
" יוסף שפירא (נעסכאיז) 129
" יוסף נחמי' גאלדמאן 179
" יוסף ראזין (סיסלאוויץ) 138
" יוסף גדלי' דוכמאן 174
" יוסף למדן 146
" יוסף ראוויזאן 186
" יוסף הלל בערמאן 198
" יוסף יהודא וויסבארד 200
" יוסף יהודא ליב דערבארימדיקער 200
" יוסף חיים אורינסאן 202
" יוסף געלבלוים 204
" יוסף יואל דייטש 216
ר' יוסף פנחס לנדא 217
" יוסף מיללער 225
" יוסף צבי רוזינסקי 225
" יוסף קלוגער 227
" יוסף אלימלך כהנא 234,533
" יוסף חיים פישמאן 245
" יוסף באבד 246
" יוסף פרעסבורגער 251
" יוסף חנניא ליפא מיזולש 252
" יוסף הלוי 252
" יוסף ברודא 255
" יוסף שלמה רייניטש 255
" יוסף צבי היילפרין 257
" יוסף טייטעלבוים 259
" יוסף צוויינג 272
" יוסף ליב סופר 274
" יוסף האלפערט 278
" יוסף ראטמענבערג 280
" יוסף צבי סופר 290,399
" יוסף העמערלינג 290
" יוסף דוד בערגער 293
" יוסף מאיר לעווין 293
" יוסף חיים גראוסמאן 330
" יוסף ריכמאן 337
" יוסף שפירא (וויניצא) 347
" יוסף ליב בלאך 350
" יוסף יהודא ליבוש ראזענבערג 353
" יוסף זאב ראשקין 261
" יוסף לעזענשטיין 365
" יוסף יוסא צאימאהן 367
" יוסף ריינמאן 384
" יוסף יסקי העליר 386
" יוסף ליב שרייבער 387
" יוסף פרידמאן 394
" יוסף שפירא (דינוב) 397
" יוסף פאנצער 398
" יוסף שלמה נאיטש 398
" יוסף בנימין רייך 399
" יוסף רובינשטיין 400
" יוסף מאיר טענצרמאן 422
" יוסף שעהנפעלד 410
" יוסף בוימגארטען 402
" יוסף ראזענפעלד 412
" יוסף יצחק כץ 413
" יוסף אבעלעס 421
" יוסף נחמי' קארניטצער 429
" יוסף אלעזר ראזענפעלד 435
" יוסף באבד 437
" יוסף וועסטרייך 438
" יוסף מאיר גליק 441
" יוסף שלעזינגער 442
" יוסף שאל העבינשטרייט 443
ר' יוסף פרידמאן 445
" יוסף העמערלינג 446
" יוסף ראזענצוויג 449
" יוסף האכמאן 461
" יוסף הירש דינגער 478
" יוסף לעהמאן 504
" יוסף צבי הערטץ 492
" יוסף ירא 506
" יוסף קאנוויץ 507
" יוסף אוללמאן 509
" יוסף אלוקאוה 520
" יוסף ווערדענבורג 521
" יוסף אַרוואץ 537
" יוסף גרין 539
" יוסף אבן עתר 541
" יוסף וואהלשטיין 542
" יוסף אברהמס 543
" יוסף יריד 551
" יחזקאל דוקקעס 476
" יחזקאל שמחה ראבינאוויץ 7
" יחזקאל זאב קאוואקאוו 35
" יחזקאל נאטשאל 70
" יחזקאל וועפרינסקע 88
" יחזקאל ליבשיץ 165
" יחזקאל פאנעט 231
" יחזקאל פרענקיל 233
" יחזקאל בנעט 265,401
" יחזקאל עהרענטרייא 400
" יחזקאל די משה יחזקאל 479
" יהזקאל משה הלוי 479
" יחזקאל בר' ברוך בנעט 528
" יחזקאל נאיטין 481
" יחזקאל בן מעאלים הוד 526
" יחזקאל נראסספעלד 411
" יחיאל מיכל באראו 45
" יחיאל מיכל בעקערמאן 14
" יחיאל דין 18
" יחיאל מיכל ראבינאוויץ 36
" יחיאל העשיל 115
" יחיאל משה סאנאלאויץ 119
" יחיאל מיכל בורשטיין 152
" יחיאל העליר 163
" יחיאל דובער הינדעס 169
" יחיאל נאלדבערג 178
" יחיאל מיכל לייטערמאן 229
" יחיאל מיכל האגער 232
" יחיאל מאיר פאנעט 234
" יחיאל מאיר הורוויטץ 288

ר' יחיאל מיכל גאלדשלאג 380
" יחיאל פעעפער 413
" יחיאל מיכל האראנער 426
" יחיאל הערשקאוויטש 434
" יחיאל דושינסקיא 444
" יחיאל מאיר סנעדלסאן 468
" יחיאל אשכנזי 490
" יחיאל מיכל גאלדמאן 544
" יחיאל נתן האלבערשטאם 550
" יחיאל יעקב וויינבערג 151
" יעקב אהרן ראבינאוויץ 5
" יעקב שלמה פיזמאן 12
" יעקב מאוושינסקי 12
" יעקב אהרן העגדעלעוי 16
" יעקב יהושע זאריצקע 24
" יעקב צבי מאסקאליענסקי 25
" יעקב סמארגאן 35
" יעקב ישעי' אר' ליב ראזינבלוים 35
" יעקב זאלצמאן 36
" יעקב ישכר לעווינזאהן 39
" יעקב יהודא ליב זעמעלמאן 40
" יעקב חיים גרינבערג 45
" יעקב מאיר סאנאלעוויץ 48
" יעקב לעווין 52
" יעקב חיים זעלינ גאלדשלאק 55
" יעקב יוסף הורוויץ 65
" יעקב פארביארז 68
" יעקב בלידשטיין 77
" יעקב יוסף קורזנער 83
" יעקב צבי פאדאראיסקי 90
" יעקב יהוחם מאשארסקי 97
" יעקב מאיר כהנא 102
" יעקב ישראל שפירא 103
" יעקב דעניזאהן 105
" יעקב קאצינעלנסאן 110
" יעקב קאפיל עפשטיין 116
" יעקב נאלוב 127
" יעקב קאפשטיין 127
" יעקב משה ספיר 132
" יעקב יוסף רוניק 151
" יעקב אורנר 125
" יעקב מאיר הורוויץ 152
" יעקב וויליענציק 155
" יעקב פלעסקער 158
" יעקב הימעלפארב 166

ר' יעקב מאיר קראוזינסקי 170
" יעקב יואל סארקין 171
" יעקב דובער לערנער 179
" יעקב חיים סענדעראוויץ 190
" יעקב שפירא 200
" יעקב פרלנעוויער 203
" יעקב קאפיל רייך 219
" יעקב יוסף גינז 221
" יעקב פרץ פרידמאן 221
" יעקב גרינפעלד 226
" יעקב שלום קליין 227
" יעקב קאפל בלויא 237
" יעקב שיק 257
" יעקב יצחק דוד האנער 265
" יעקב יוסף האממער 265
" יעקב פרענקיל־תאומים 265
" יעקב ישראל לאנגענאר 280
" יעקב מאיר פריער 281
" יעקב וויים 283
" יעקב מאיר וואלד 283
" יעקב דוד נארדאן 305
" יעקב איסקאלסקי 305,310
" יעקב רודערמאן 314
" יעקב ישראל רבין 325
" יעקב נאכט 326
" יעקב משה אשראוויטש 338
" יעקב ישראל קארף 348
" יעקב עפילבוים 358
" יעקב סגל פראנער 383
" יעקב צבי באבד 384
" יעקב לעווי 412
" יעקב קאפיל מאריליעם 415
" יעקב ליבערמאן 416
" יעקבקא היליפרין 425
" יעקב שלום סיפר 434
" יעקב שרגא פייבוש יונגרייז 430
" יעקב ראטינבערג 437
" יעקב משה ספרין 438
" יעקב בן ציון מענדלסאן 450
" יעקב דוד לוריא 452
" יעקב ראבינאוויץ 469
" יעקב הכהן 427
" יעקב דוד ווינקופף 478
" יעקב בהרב ר' יוסף חיים 480
" יעקב בערלינגער 482
" יעקב ארי' ליב סאלפענדי 485
" יעקב קאפיל לעווין 489
" יעקב הכהן סקולי 490
" יעקב ליו 497

ר' יעקב מאיר 500
" יעקב פילפים 502
" יעקב חנוך דרייפוס 504
" יעקב דוד וויללאווסקי (רידב"ז) 506
" יעקב עסטרוססא 514
" יעקב יוסף הרופא 525
" יעקב יצחק נימירובר 526
" יעקב מסלאתין 526
" יעקב בעננא 529
" יעקב דאנין 531
" יעקב משה תולידנו 535
" יעקב בויער 545
" יעקב דאנגלאוו 548
" יצחק אבעלסאן 2
" יצחק איטשא בראהן 5
" יצחק דוד שפירא 6
" יצחק קאסאוויסקי 7
" יצחק בורשטיין 11
" יצחק מוילער 17
" יצחק פעצעניק 30
" יצחק אייזיק פרידמאן 33
" יצחק קאלאדניצקי 39
" יצחק שאפראן 47
" יצחק אייזיק וואלפמאן 48
" יצחק אלי' שליטא 50
" יצחק יהודא האנערמאן 70
" יצחק דוד פרויסבער 75
" יצחק אייזיק סטוטמאן 81
" יצחק אייזיק מאייז 82
" יצחק אייזיק אליעזר הירשאויין 84
" יצחק מלמד 35
" יצחק ארי' בילויצקי 94
" יצחק צבי בערקאויין 94
" יצחק יוסף דארגינסקי 100
" יצחק קלעפפיש 104
" יצחק נפתלי הערץ ביעלסקי 116
" יצחק ראבין 118
" יצחק אייזיק לורוין 120
" יצחק אייזיק שטע־נבארג 121
" יצחק בונין 122
" יצחק דוד פרייליך 126
" יצחק איטשע סרעברניק 136
" יצחק דוד ווידרעוויץ 128
" יצחק נתן שטארק 142
" יצחק סיקאנציגסקי 150
" יצחק פערשפלאציק 155
" יצחק יעקב תירק 163
" יצחק דובער לעווין 167
" יצחק דוד שאלאוויץ 168
" יצחק משה בראוויע 178

ר' יצחק העלער 190
" יצחק יואל האפאלאוויץ 190
" יצחק הורוויץ 193
" יצחק פריעדמאן 217
" יצחק אייזיק ראוויר 227
" יצחק לינקס 230
" יצחק מאיר שווארטץ 231
" יצחק צבי נאסענבויער 235
" יצחק אייזיק פריעדרין 244
" יצחק צבי לעבאוויטש 257
" יצחק אייזיק האבערפעלד 261
" יצחק אייזיק לאנגנער 265
" יצחק מאיר העשעל 281
" יצחק תאומים 285
" יצחק סגל 296
" יצחק שמחה הורוויץ 301
" יצחק דוב ווענדראוסקי 305
" יצחק מארקוס 308
" יצחק אייזיק טויבש 326
" יצחק נטע מאשעוויצקי 330
" יצחק רובינשטיין 339
" יצחק פיינענבוים 345
" יצחק ראזמארין 346
" יצחק יעקב שיינבלוים 351
" יצחק יהודא טראנק 351
" יצחק יעקב ריינעס 356
" יצחק ראטנער 358
" יצחק אברהם הייסינסקי 361
" יצחק יעקב ראבינאוויץ 267
" יצחק אלחנן הענדיל פלאטקין 374
" יצחק שלמה יואל שערמאן 375
" יצחק ארי' הירשפעלד 378
" יצחק יעקב בלום 384
" יצחק לאריגט 387
" יצחק הורוויץ (באריגב) 388
" יצחק הורוויץ (ביאליקאמין) 389
" יצחק טיטעלבוים 399
" יצחק ברעזניטץ 401
" יצחק שוויינער 408
" יצחק באבד 409
" יצחק יהודא עבערשטארק 418
" יצחק קליין 25
" יצחק הורוויטץ (סטיטשין) 426
" יצחק צבי אמסעל 427
" יצחק קערפל 432
" יצחק טיבי' רובין 435
" יצחק ווייס 436
" יצחק צבי יונגריין 439
ר' יצחק צבי העמערלינג 434
" יצחק לעמבערגער 444
" יצחק ווייד'ענפעלד 445
" יצחק נפתלי הירש 445
" יצחק מאיר יאסעלסאן 451
" יצחק שמואל מייזעלס 461
" יצחק פיליפס 470
" יצחק משה כהן 480
" יצחק ווינאגראד 499
" יצחק אונגא 498
" יצחק שטיין 499
" יצחק בלאך 499
" יצחק זעקל באמבערגער 512
" יצחק מרעלי 520
" יצחק פאלאטשע 521
" יצחק רפאל טידזשי 522
" יצחק אייזיק טויבש 525
" יצחק לעווי 527
" יצחק שוואַרץ 527
" יצחק אבילאפיא 547
" יקותיאל אפרימאהן 21
" יקותיאל זלמן לעוויטאס 34
" יקותיאל יהודא הילפערין 271
" יקותיאל שווארץ 418
" יקותיאל שור 539
" ירוחם פישל מילך 242
" ירוחם פישל הילמאן 36
" ירוחם פישל ציקער 150
" ירחמיאל משה נח ראפופורט 194
" ירחמיאל קאטצבערג 212
" ירחמיאל מרדכי ווינבערג 189
" ירמי' קאהן 421
" ישמעאל הכהן 498
" ישעי' רייבער 7
" ישעי' כץ 19
" ישעי' בארשטיין 109
" ישעי' קארלינסקי 148
" ישעי' אלי' תדיר 175
" ישעי' זילבערשטיין 236
" ישעי' לאנדמאן 212
" ישעי' ראבינאוויץ 342
" ישעי' מיכל נילערנער 258
" ישעי' נייוואטץ 286
" ישעי' פאללאק 400
" ישעי' ראפאלאוויטש 462
" ישעי' הלוי 499
" ישראל נאוויץ 5
" ישראל יהונתן ירושלימסקי 6
" ישראל זעמעלמאהן 18
" ישראל בנימין בענדעט 22
" ישראל יפה 24
ר' ישראל דובער שומיאצקי 48
" ישראל איסר יעבץ 49
" ישראל יהושע מעלאמער 53
" ישראל מארלא 63
" ישראל קליינער 78
" ישראל אברהם לערנער 87
" ישראל משה מאקסיר 87
" ישראל מיידאניק 96
" ישראל ראבינאוויץ 100
" ישראל איסר יעקב קלאצקין 108
" ישראל יעקב לידער 124
" ישראל משה מאנעס 127
" ישראל ליבין 135
" ישראל גאלדשטיין 138
" ישראל גאלדין 141
" ישראל קאפלאן 143
" ישראל יחיאל האנעלין 145
" ישראל ראבינאוויץ 146
" ישראל ליטווין 151
" ישראל בערמאהן 156
" ישראל שמעון פראדקין 167
" ישראל חיים גארבאטער 176
" ישראל ליב איטקין 197
" ישראל ועלווער 199
" ישראל דושאוויץ 200
" ישראל דוב לערנער 203
" ישראל הארניק 211
" ישראל רייך 216
" ישראל מנחם ברוין 224
" ישראל פריעדמאן (הוסאטין) 333
" ישראל פריעדמאן (טשארטקוב) 446
" ישראל שרייבער 248
" ישראל דוד רוקח 279
" ישראל האזענבערג 296
" ישראל ועלוג טעפליץ 298
" ישראל איזאקסאן 306
" ישראל יהודא גען 335
" ישראל בערגער 317
" ישראל וואַרמאווסקי 357
" ישראל משה גאלדבערג 358
" ישראל פסח ווייטשטיין 359
" ישראל ניסן קארק 371
" ישראל יעקב יוקל טויטעלבוים 400
" ישראל האנער 402
" ישראל לאנדא 423
" ישראל ראפופורט 411
" ישראל פריינד 424

ר' ישראל חיים פריעדמאן 444
„ ישראל דיינאוו 454
„ ישראל חיים דייכעס 463
„ ישראל יעקב יפה 466
„ ישראל חיים ברוין 488
„ ישראל לעווי (פארים) 502
„ ישראל זיתין 515
„ ישראל באטעליא 521
„ ישראל שלום יוסף פריעדמאן 522
„ ישראל לעווי (בריסלוי) 529
„ ישראל חיים קערמאן 544
„ ישראל מאיר הכהן 552
„ ישכר דוב קאוואר מאוויסקא 36
„ ישכר בער שטערנין 134
„ ישכר בער קאהן 271
„ ישכר בערוש גרויבארט 336
„ יששכר בערוש שלמה גינסבורג 379
„ ישכר בער באבד 388
„ ישכר בלאהגרונד 437
„ ישכר דוב שטערין 401
„ ישכר בערוש אייכענשטיין 406

כ

„ כאליפא חגאדנאג 491
„ כליפא הכהן 515
„ כאמום פלאח 526

ל

„ לוי שטערנבערג 38
„ לוי יצחק לעמברסקי 139
„ לוי אוצינסקי 331
„ לוי גראוסמאן 358
„ לוי יצחק מאנאהן 385
„ ליבער ליבערואהן 42
„ ליב פריעדמאן 277
„ ליב רובינשטיין 277
„ ליב לעווין 460
„ ליב ליוצאטו 533
„ ליבוש צבי פאדגירעצקי 161
„ ליב פיליפס 506
„ ליפמאן דובער כהן 72
„ ליפא לעווענשטיין 542

מ

„ מאיר אבאוויץ 39
„ מאיר שרגא ווויגשטיין 53
„ מאיר ווירניק 53
„ מאיר חיים שוחט 54
„ מאיר יצחק נאלדבערג 58
ר' מאיר נחום יונגערלייב 64
„ מאיר טשעבנאוועזר 70
„ מאיר יחיאל נייהויז 79
„ מאיר יהושע קראפמאן 93
„ מאיר אלי' וואינער 93
„ מאיר לערנער 96
„ מאיר ראבינאוויץ 97
„ מאיר ווארשוויאק 104
„ מאיר חיים האלינקא 113
„ מאיר יהודא ליב פיידין 119
„ מאיר זאב לעווי 120
„ מאיר ליוזען 123
„ מאיר מעמערואהן 134
„ מאיר זאב סמאליאטינסקי 140
„ מאיר גינזבורג 151
„ מאיר קאניאזוק 158
„ מאיר דובינסקי 180
„ מאיר ראבינזאהן 193
„ מאיר שיק 215
„ מאיר יהודא ליבוש נייבערנער 219
„ מאיר נאטטעסמאן 258
„ מוהר"מ פרעסבורגער 272
„ מאיר הלוי לנדא 274
„ מאיר רייכהארד 279
„ מאיר קלוגער 285
„ מאיר מאסקאוויטץ 289
„ מאיר ליפער 322
„ מאיר מרגליות 337
„ מאיר דן פלאציקער 341
„ מאיר שמחה הכהן 341
„ מאיר שפירא 394
„ מאיר שטיין 410
„ מאיר אראק 421
„ מאיר ליב פרייא 412
„ מאיר מענענבוים 432
„ מאיר לערנער 476
„ מאיר הילדעסהיימער 528
„ ר' מאיר באסין 532
„ ר' מאיר גאטטעסמאן 537
„ מאיר ברששת 548
„ מיכאל רודילסאהן 19
„ מיכאל כץ 114
„ מיכל דוד שטופעל 120
„ מיכאל אילה שווילי 132
„ מיכאל שמויש 160
„ מיכאל מירריינא 170
„ מיכאל פאפי 236
„ מיכל אשר מאטלין 452
„ מיכאל שלום ווינקלער 489
„ מיכאל קאהן 504
„ מיכאל בן סעיד 519
„ מנחם מענדיל יהודא ליב לעווין 43
ר' מנחם מענדיל הארדעצקי 44
„ מנחם שבנא ריטשעוואל 55
„ מנחם נחום קאהן 56
„ מנחם מענדיל גרינבערג 59
„ מנחם מענדל זאב ברעסלער 64
„ מנחם מענדיל חיים לאנדא 68
„ מנחם נחים ראד 73
„ מנחם מענדיל מערמאן 76
„ מנחם קראקאווסקי 78
„ מנחם מענדיל בארנבוים 93
„ מרדכי יהודא מאטשניק 116
„ מרכי ליכשטיין 121
„ מנחם מענדיל חן 128
„ מנחם מענדיל אהראנאוסקי 140
„ מנחם מענדיל לעויקאוויטש 157
„ מנחם מענדיל נאי 158
„ מנחם ליובאשיץ 160
„ מנחם דוד גרינבאהם 169
„ מנחם לעווין 184
„ מנחם מענדיל פנחס פערעיואנק 197
„ מנחם מענדיל מרגליות 214
„ מנחם סופר 216
„ מנחם מענדיל באבד 225
„ מנחם זלקא האלין 228
„ מנחם מענדל האלבערשטאם 229
„ מנחם מענדיל אויג 230
„ מנחם מענדיל שפירא 232
„ מנחם מענדל האגער 235
„ מנחם מאניש מרגליות 248
„ מנחם יהודא אדלער 267
„ מנחם מענדיל ראבין 270
„ מנחם מענדיל לאנדמאן 272
„ מנחם מענדיל עקשטיין 283
„ מנחם ריזיקאוו 297
„ מנחם מענדיל פושניץ 339
„ מנחם מענדיל הארדעצקי 344
„ מנחם נחום קריינעס 366
„ מנחם מענדל ווינגארט 375
„ מנחם מענדיל שטערין 390

ר' מנחם מענדל האבנער 391
" מנחם טענענבוים 408
" מנחם מענדיל שיק 427
" מנחם גריעניואלד 430
" מנחם מענדל לעמבערגער 431
" מנחם מענדל שטערן 431
" מנחם מענדל ברעזניטץ 431
" מנחם מאניש ספרין 433
" מנחם ברוידא 438
" מנחם מענדל מארילעם 444
" מנחם דוב דאניצקי 464
" מנחם וויזל 503
" מנחם וויינבערג 545
" מנחם מענדל יהודא ליב שערהייא 552
" מנום איסר פאלאנסקי 332
" מנשה מארילעם 396
" מנשה גרינבוים 224
" מנשה אייבענשטיין 446
" מנצור סיתהון 505
" מסעוד חי בן שמעון 509
" מסעוד חתוויל 534
" מסעוד קנאפפי 541
" מענדיל קירשבוים 285
" מענדיל יצחק בערמאהן 468
" מרדכי ארי' ליב סענאל 1
" מרדכי נידערבאנג 3
" מרדכי דוב הורוויץ 18
" מרדכי שרייבמאהן 23
" מרדכי מנחם מענדיל זילבערשטיין 54
" מרדכי דובער הורוויץ 58
" מרדכי ארי' בארמאשענקא 72
" מרדכי שוחטמאן 89
" מרדכי ראשקעס 92
" מרדכי מאיר זילבערמאן 113
" מרדכי צבי ליבאראט 130
" מרדכי מיכאל יאסטמאן 130
" מרדכי אלי' ראבינאוויץ 131
" מרדכי דוד אלפערט 133
" מרדכי זאב לעווין 139
" מרדכי קיטיבער 149
" מרדכי צוקער 158
" מרדכי יאסיס 155
" מרדכי זאקס 159
" מרדכי אוירבאך 164
ר' מרדכי שפירא (קאלענקאוויץ) 166
" מרדכי יאהלין 201
" מרדכי חיים פאקאלאוויער 206
" מרדכי שטראסטער 214
" מרדכי דוד הורוויץ 215
" מרדכי פארהאנד 222
" מרדכי זאב האלברשטאם 227
" מרדכי יהודא ליב ווינקלער 251
" מרדכי ארי' הורוויץ 252
" מרדכי בריסק 253
" מרדכי ראפאפארט 265
" מרדכי ריינטיץ 273
" מרדכי שפירא (בארדזן) 320
" מרדכי שמשון ראבינאוויץ 329
" מרדכי דנאנא-שווילי 335
" מרדכי קראל 335
" מרדכי צבי שפירא 338
" מרדכי יצחק סטאשעוויסקי 341
" מרדכי מרגליות 342
" מרדכי שמואל גוטלעזער 346
" מרדכי קלעפפש 347
" מרדכי שלמה מאוישאוויץ 358
" מרדכי וויצעל 362
" מרדכי אייזיק ראבינאוויץ 363
" מרדכי דוב איידעלבערג 372
" מרדכי יהודא ליב בלעכמאן 372
" מרדכי יהודא ליב גלאזשטיין 377
" מרדכי שפירא 390
" מרדכי ארי' האבער 393
" מרדכי דאנציג 403
" מרדכי אפרתי 406
" מרדכי פריעד 418
" מרדכי אליעזר עהרענגרובער 432
" מרדכי יצחק עפשטיין 471
" מרדכי ראהדיע 501
" מרדכי שור 519
" מרדכי הכהן [טאננאר] 534
" מרדכי הכהן [טריפולין] 536
" מרדכי אבן ציר 544
" מרדכי לוי מעתיק 550
" משה פרענקיל 2
" משה בערמאן 11
" משה צוקערמאן 14
ר' משה אליהו בורשטיין 15
" משה רביצקי 22
" משה האלצמאן 22
" משה רובין 25
" משה ליב קליוואניאר 30
" משה יאקאבזאהן 42
" משה ראטמאן 44
" משה ווינבערג 51
" משה אלשאניצקי 52
" משה בנימין ראבין 56
" משה א"ש ראבינאוויץ 57
" משה נתן ריבינשטיין 62
" משה צבי באנקער 73
" משה בהרב ר' פנחס שפירא 73
" משה בהרב ר' יהואש היבוש שפירא 74
" משה יוטער 88
" משה שאצקעס 110
" משה כהנא 113
" משה יחזקאל בלומבערג 139
" משה רוזין 141
" משה בהרב ר' מרדכי ראבינאוויץ 145
" משה שרייאהן 152
" משה שלום סטיל 157
" משה נאלדשמיד 168
" משה מאוישאוויץ 175
" משה ליב אנענין 175
" משה פנחס טרונק 176
" משה יהודא ליב לאנדא 178
" משה נחום ירושלימסקי 180
" משה אהרן גינזבורג 183
" משה שמואל מאבאצניקאוו 187
" משה בהרב ר' יעקב יוחנן ראבינאוויץ 187
" משה חאסקין 188
" משה ברכין 188
" משה מישל שמואל שפירא 191
" משה צבי הירש קלאצקין 196
" משה אביגדור עמיאל 202
" משה ווינעקאר 203
" משה גרשון מאוישאוויץ 204
" משה זאב ליבמענשטערן 212
" משה קרעטש 214
" משה דוד לנדא 221
" משה צבי פוכס 226
" משה דוד פריעדמאן 227

ר' משה טענענבוים 238
„ משה נחום לייטער 239
„ משה ווייס 241
„ משה ליב לעבאוויטץ 242
„ משה ראובן גינצבורג 242
„ משה סופר 244
„ משה אלטר רייטלר 245
„ משה הערציק 346
„ משה הורוויץ 253
„ משה שפיטצער 254
„ משה רייך 255
„ משה כץ 258
„ משה פארהאנד 259
„ משה צבי הירש פריעדמאן 259
„ משה אהרן קרויס 260
„ משה בערגער 263
„ משה דוד אשכנזי 270
„ משה שטערן 273
„ משה מיזלש 276
„ משה לאנגנער 278
„ משה האגער קאסיב 281
„ משה שמואל גלאזנער 283
„ משה ראזענבוים 283
„ משה דיימש (שאלגוי=טאריא) 289
„ משה שמואל הערצאג 290
„ משה חיים ראבינאוויץ 297
„ משה זבולן מרגליות 304
„ משה ליב בערנשטיין 311
„ משה צמח ליפמאן 311
„ משה שמעון זוויטץ 312
„ משה כהנא בלאנק 320
„ משה הורוויץ 324
„ משה רון=יחיא 329
„ משה קאוואלייענקא 332
„ משה בראנשטיין 332
„ משה פריצקער 338
„ משה ראפאפארט (ראמבראוא) 339
„ משה העלמאן 342
„ משה ווייסערמאהן 357
„ משה יפה 368
„ משה זאב כהן 368
„ משה גבריאל לעווין 371
„ משה מנחם מענדיל שפיוואק 371
„ משה סאלאוויציג 377
„ משה אליקים אינגער 395
„ משה בלים 397
„ משה האגער (זאבלישוב) 404
„ משה אייבענשטיין 406
„ משה שבתי וויים 408

ר' משה דיאמאנט 411
„ משה באבד 415
„ משה ראפאפארט (לעמבערג) 415
„ משה דייטש (לעמעש) 417
„ משה דוד טיטעלבוים 417
„ משה יוחנן שאהנפעלד 419
„ משה ליב שפירא 426
„ משה מרדכי פישערהאפער 429
„ משה האלבערשטאם 435
„ משה הלוי קאניג 236
„ משה דוד אשכנזי 437
„ משה שלעזינגער 442
„ משה אייבענשטיין 444
„ משה קליין 446
„ משה נאסטער 453
„ משה אבינדור חיקין 455
„ משה חיים חיימזאהן 457
„ משה ברלין 465
„ משה חיים סענאל 468
„ משה אברהמס 463
„ משה מורחי 477
„ משה בן נאיים 484
„ משה פרידמאן (יאהניסבורג) 492
„ משה ווערנער 499
„ משה קאהן 499
„ משה ווייסקאפף 552
„ משה חיים מירווייש 511
„ משה יהודא פראנקא 538
„ משה אהרן סיקמינעסקי 541
„ משה מונאש 544
„ משה מאשקאוויץ 545
„ משה כהן סלאנוקי 546
„ משה קאוולער 547
„ משה ליב פרידמאן 548
„ משה דוד קאסיטא 549
„ משולם זוסיא שאפמאהן 69
„ משלם זלמן יוסף זילבער־פארב 243
„ משולם ריקח 388
„ משלם ראטה 407
„ משולם פייביש גאטטעסמאן 428
„ מתתיהו בירשטיין 69
„ מתתי' גדלי' קאבאצניק 132
„ מתתיהו חנוך מארגינשטערן 334
„ מתתיהו חיים הילפרין 399
„ מתתידו חלפן 481
„ מתתיהו וואלף 526

נ

ר' נחום דוב קאנער 2
„ נחום מרדכי ווערבאוויסקי 14
„ נחום אהרן מאלאמעד 77
„ נחום בן ציון נייטשטאדט 78
„ נחום גאלאב 81
„ נחום גרינגהויז 85
„ נחום אש 88
„ נחום בצלאל דזימיטראוסקי 91
„ נחום ווייסבלאט 180
„ נחום ליבערזאהן 183
„ נחום זאב טאבאטשניק 188
„ נחום גרשון ברלין 202
„ נחום ווייד־ענפעלד 229
„ נחום אורי נעלים 261
„ נחום בן ציון סאנדעלאוויץ 300
„ נחום ברוך גינצבורג 329
„ נחום גרשון ברלין 343
„ נחום דוב רעזניק 449
„ נחום בראנדוויין 389
„ נחום שלעזינגער 408
„ נחום בירשטיין 421
„ נחום ליפמאן 454
„ נחום סינסאן 463
„ נחמן יוסף קרופעניא 49
„ נחמן חסיד 136
„ נחמן זאב אויערבאך 225
„ נחמן צבי בויא 241
„ נחמן בטיטו 537
„ נחמן עבו 551
„ נחמי' זויציק 21
„ נחמי' יערוזלימסקי 105
„ נח ווינער 122
„ נח סערעבניק 150
„ נחמי' אלתר ווינקאנסקי 193
„ נח סאנדיקאוויסקע 198
„ נחמי' פריעדמאן 402
„ נח ברוך פישער 430
„ נח צבי אוללמאן 479
„ נטע יעקב בערגער 383
„ ניסן מעלוישקין 38
„ ניסן עסקין 45
„ ניסן טיטעוויסקי 161
„ ניסים זאקרי 523
„ ניסים יוסף לאחאנא 536
„ נפתלי דוב קאהנטערמאהן 15
„ נפתלי ראפאפארט 43
„ נפתלי דוד מוסענזאהן 53
„ נפתלי צישערויאנקאמיען 187

ר, נפתלי הירץ בערנשטיין 190
„ נפתלי יוסף פריינד 194
„ נפתלי בלומנזונט 211
„ נפתלי עהרליך 229
„ נפתלי הירץ תאומים 235
„ נפתלי ראבין 237
„ נפתלי הורוויץ 420 255
„ נפתלי הערץ זייציק 300
„ נפתלי צבי זלבערשטיין 398
„ נפתלי הירץ ראפאפארט 415
„ נפתלי טיטעלבוים 422
„ נפתלי שרויבער 440
„ נפתלי האלבערשטאם 442
„ נפתלי צבי הירש אדלער 452
„ נפתלי חנהלם 508
„ נפתלי הירש האלבערשטאם 550
„ נתן נטע מאנילעוויסקי 44
„ נתן נטע קלינזום קאבאק 64
„ נתן סמאניסלאוויסקי 68
„ נתן נטע גלאז 94
„ נתן שלמה בצלאל בידערמאן 102
„ נתן נטע דאנער 164
„ נתן דוד האלאנדער 215 420
„ נתן צבי בריסק 247
„ נתן נטע דים 262
„ נתנאל פרישד 287
„ נתן לעווין 288
„ נתן נטע קעלל הלוי 290
„ נתן נטע קמחי 360
„ נתן באמבערגער 489
„ נתן יעקב סגל דים 545
„ נתן לעווי 552

ס

„ סיני האלבערשטאם 242
„ סענדער ליפשיץ 310
„ סעדי' באליטער 343
„ סיני שיפפער 510
„ סעדי אזולאי 546

ע

„ עזיר פאלאאי 1
„ עזיר סימאן 465
„ עזרא אלטשולער 50
„ עזרא חמאוי 477
„ עזרא טאראב 530
„ עזרא בענריא 548
„ עזריאל ראפאפארט ראבינאוויץ 149
ר' עזריאל מאיר ראפאפארט 255
„ עזריאל יחיאל רובין 419
„ עזריאל ברוין 427
„ עמרם פישער 413
„ עמיל לעווי 542
„ עקיבא פעוזנער 140
„ עקיבא בייראבוויץ 187
„ עקיבא יאנקילעוויסקי 195
„ עקיבא שטראסמער 244
„ עקיבא סופר 276

פ

„ פנחס זעליג שטילבאנס 4
„ פנחס באריכסאהן 18
„ פינחס לינטופ 23
„ פנחס ווינער 40
„ פנחס בערזשאנסקע 85
„ פנחס נעלמאנן 96
„ פינחס מעלאמעד 118
„ פינחס האריגשטיין 136
„ פינחס בראטשין 142
„ פינחס פינקעלשטיין 144
„ פנחס האנער 219
„ פינחס בהרב ר' שאול הורוויץ 233
„ פינחס צימעטבוים 227
„ פינחס בהרב ר' משה הורוויץ 233
„ פינחס יוסף קאנגער 239
„ פנחס ביכלער 250
„ פנחס הלוי 256
„ פנחס בילליטצער 271
„ פנחס אדלער 286
„ פינחס חיים טויב 286
„ פנחס לנדמאן 322
„ פנחס הכהן שטיינער 385
„ פנחס דניאל מעד 390
„ פנחס רומאלט 404
„ פנחס הורוויץ 404
„ פנחס העמערלינג 414
„ פנחס אלימלך בער 416
„ פנחס רוקח 421
„ פנחס בהרב ר' אברהם זאב הורוויץ 439
„ פנחס נתן ספרין 444
„ פינחס יהודא הכהן 500
„ פינחס יעקב גערבער 539
„ פייבוש היילפרין 405
„ פייוויל בלאך 504
„ פאלק יונגרייז 424
„ פייבל פערלעס 552
„ פסח הערץ בערמאן 129
„ פסח אהרן וויסמאן 167
„ פסח זשוחאוויצקי 206
„ פסח האנעוויער 527
„ פ' ליאן כהן 546
„ פרץ ריענער 531
ר' פתחי' האריגבלאם 55

צ

„ צבי הירש ראבינאוויץ 11
„ צבי הירש צאימאהן 51
„ צבי הירש ימיני 59
„ צבי הירש שערמאן 110
„ צבי זאב ווינבערג 117
„ צבי זאב ראצקער 124
„ צבי גרשון סמינאווסקע 143
„ צבי הירש קוויאט 155
„ צבי הירש לנדא 169
„ צבי ארי' ליב לוריא 170
„ צבי הירש ליפשיץ 184
„ צבי בערריקאוויעצקע 200
„ צבי חיים [זידא] פרידמאהן 201
„ צבי הירש גוטווירטה 239
„ צבי הירש רימאלט 242
„ צבי יוסף ראבין 248
„ צבי הירש שפירא 254
„ צבי הירש גראדזענסקי 293
„ צבי חיים פאפקין 301
„ צבי הירש הכהן 302
„ צבי ריקאוי 331
„ צבי נאדיל 349
„ צבי הכהן דיק 384
„ צבי קלין 385
„ צבי הירש בהרה"ג ר' מרדכי הורוויץ 399
„ צבי הירש שווייגער 406
„ צבי אלימלך שפירא 412
„ צבי הירש פריזלענדער 416
„ צבי יהידא פוקס 420
„ צבי פראנער 432
„ צבי הירש פערלס 439
„ צבי הירש בהרה"צ ר' משה הורוויץ 443
„ צבי הירש האלבערשטאם 445
„ צבי כהן 458
„ צבי מאיר לורום 459
„ צבי הירש הורוויץ (ליעדז) 464
„ צבי הירש לעווין 466
„ צבי הירש פארבער 467
„ צבי הירש גאטיין 510
„ צבי אייזאקס 511
„ צבי (הערמאן) פאנעלשטיין 512
„ צבי אידל איישישקי 548
„ צבי פרץ חיות 548
„ צדוק הורוויץ 36
„ ציון הכהן 507
„ ציון בתאן 536

ק

ר' קלמן מניד 15
" קלונימום קלמן צוקערמאן 248
" קלונימום קלמן וועבער 433
" קאפל דושינסקי 438
" קים קדש יהושע גראזענטשיק 85

ר

" ראזכן לעווינביק 8
" ראזכן כץ 10
" ראזכן בראז 63
" ראזכן יהודא נייפעלד 123
" ראזכן קאהאן 125
" רחמים מזרחי 538
" רפאל מרדכי סאלאוויי 184
" רפאל יחזקאל האכבערג 226
" רפאל שפירא 345
" רפאל יוסף גינזבורג 380
" רפאל גראסס 388
" רפאל דילא פרנילא 478
" רפאל זילבערמאן 507
" רפאל אהרן בן־שמעון 508
" רפאל ארדיטי 516

ש

" שאול משה זילבערמאן 63
" שאול בלאך 176
" שאול העלמאהן 188
" שאול קאצענעלענבויגען 205
" שאול הורוויץ 245
" שאול ראזענבערג 287
" שאול ידידיה שאחעט 313
" שאול בראך 441
" שאול אדאדי 491
" שבתי נח ריבין 39
" שבתי ראפאפארט 152
" שבתי ליפשיטץ 212
" שבתי שעפטיל וויים 290
" שבתי ראזענבערג 297
" שוימא יצחק ליב קראצינסקי 3
" שלום מוטערפעריל 20
" שלום פערלאוו 26
" שלום צבי נאלדבוים 32
" שלום ארי' דוב זעליקמאן 39
" שלום ארי' שמאם 46
" שלום בן ציון פעלמאן 68
" שלום צוקער 81
" שלום דובער 105
" שניאורסאהן
" שלום יוסף פיינענבוים 101
" שלום יצחק לעווינטאן 113
" שלום שכנא האכמאן 114
" שלום נאבעל 224
" שלום קרויז 255
" שלום וויעדער 260
" שלום יאללעם 264
" שלום אברהם אטלאם 287
" שלום מאסקאוויטץ 289
" שלום אלחנן יפה 303
" שלום נוטמאן 324
" שלום שטילבאנס 340
" שלום שיין 378
" שלום מאיר האלבערשטאם 388
" שלום דוד אונגאר 404
" שלום רובינשטיין 414
" שלום ריימאן 421
" שלום האלבערשטאם 422
" שלום נאלבענבערג 426
" שלום ראזענפעלד 438
" שלום יצחק שטערינבערג 522
" שלום יוסף הילפערין 533
" שלמה חנוך הענוך מהרם 14
" שלמה זוסמאן העגין 14
" שלמה זלמן אלטשולער 15
" שלמה דוב שפירא 19
" שלמה וועלימאוסקי 21
" שלמה זלמן מאהרינסקי 23
" שלמה יהושע (זלמן פאלק) קרומער 24
" שלמה זלמן פנחס קאפלאן 32
" שלמה גארדאן 40
" שלמה פיינזילבער 67
" שלמה זלמן א' זיסיל שיינעש 87
" שלמה יעקב שיין 101
" שלמה פראהמאן 109
" שלמה רובינשטיין 112
" שלמה גאלאוועזיין 112
" שלמה יהודא ליב אלבערשטיין 135
" שלמה דוד לערמאן 144
" שלמה זלמן אקסילראד 145
" שלמה דוד וויסבערג 147
" שלמה שקאלניק 155
" שלמה יוסף זעווין 162
" שלמה אברהם אווערבאך 162
ר' שלמה יוסף סלאוזערג 166
" שלמה זלמן סנדר כהנא שפירא 189
" שלמהטיבי' פרידלענדער 195
" שלמה חיים פערלאוו 217
" שלמה לאנגנער 219
" שלמה סופר 223
" שלמה זלמן קליין 224
" שלמה שטראסספר 230
" שלמה זלמן פרענקיל 249
" שלמה יעקב קטן 250
" שלמה כ"ץ 261
" שלמה פריעדמאן 261
" שלמה זלמן עהרנרייך 265
" שלמה זלמן ליכטענשטיין 266
" שלמה אלכסנדרי שרייבער 267
" שלמה צבי שיק 282
" שלמה חיים זעלצער 314
" שלמה מעהר 321
" שלמה יצחק גרין 361
" שלמה יודא וויינבערגער 387
" שלמה זלמן אולמאן 390
" שלמה וועבער 393
" שלמה שרענציל באבד 398
" שלמה פריעדמאנן 409
" שלמה זלמן בייטוץ 419
" שלמה מייער 424
" שלמה מיללער 428
" שלמה שלאסבערג 465
" שלמה באמבערגער (בריססל) 482
" שלמה אלמאלית 484
" שלמה אהרן־וועדטהיימער 496
" שלמה תווינא 497
" שלמה מאנגעס 514
" שלמה טענר 525
" שלמה באמבערגער (זענהיים) 534
" שלמה מאני 534
" שלמה קארלבאך 540
" שלמה אברהם רודעלסהיים 540
" שלמה קאהן 545
" שמואל פאלינקאוויסקי 1
" שמואל יצחק סוגאר 3
" שמואל קיפינים 3
" שמואל מאלצאוו 17
" שמואל מארגאליהן 20
" שמואל יצחק פערליק 27
" שמואל יודא דינין 38
" שמואל פריד 61
" שמואל גאוכבערג 63

ר' שמואל וויים 65
" שמואל רודנא 76
" שמואל נור ארי' 76
" שמואל באסאהויסקע79
" שמואל קעסילמאן 87
" שמואל יעקב ראבינאוויץ (יעלאק) 97
" שמואל הורוויץ 94
" שמואל דוב בערענאוויסקי 85
" שמואל אבא מגיד 97
" שמואל זאב שעכטיר102
" שמואל שפירא (לידוינקע) 108
" שמואל משה ראזאני 114
" שמואל יששכר בער איזערבין 115
" שמואל פעקער 124
" שמואל נאלדשמיד 124
" שמואל יצחק לאנדע130
" שמואל אבינדור פיבלזאהן 156
" שמואל מרדכי ראבינאוויץ 156
" שמואל קריגער 162
" שמואל ישראל קאפלאן 166
" שמואל זילבערשטיין 170
" שמואל יהודא וויינגאט 175
" שמואל הלל קאץ 195
" שמואל שעער 201
" שמואל בארשטיין 205
" שמואל רויזענבערג 211
" שמואל שלעזינגער 215
" שמואל הורוויץ 230
" שמואל בנימין סופר230
" שמואל דוד פריעדמאן 233
" שמואל רייך 238
" שמואל נאטלזעב 243
" שמואל בירנבוים 250
" שמואל זלמן וויינבערגער 253
" שמואל זיינוויל כהנא254
" שמואל בנימין דאנציג 256
" שמואל שמעלקא בריייער 256
" שמואל וויינבערגער 266
" שמואל רוקח 271
" שמואל נאטהאנאהן 275
" שמואל רייניטץ 275
" שמואל ענניל 286
" שמואל שפירא (רעדים) 288
" שמואל לעווין 300
" שמואל דוד פיינבערג307
" שמואל ראפאפארט 310
" שמואל מנחם פיין 333
" שמואל משה שפירא333
" שמואל ליב ז"ק 336
ר' שמואל יצחק לאנדא 361
" שמואל פריירין 369
" שמואל ראבינאוויטש374
" שמואל הירוויטץ 397
" שמואל בנימין סופר397
" שמואל עזריאל תאומים פרענקיל 402
" שמואל הלוי עהרנגרויבער 409
" שמואל אהרן מיללער413
" שמואל לעמבערגער 414
" שמואל בראך 422
" שמואל שענפעלד 423
" שמואל בנימין יונגרייז 432
" שמואל פיהרער 441
" שמואל יצחק הילמאן450
" שמואל פסח האלפערין 450
" שמואל קלמן מעלינעק 458
" שמואל דייכעס 459
" שמואל יעקב ראבינאוויץ (ליוועפאל) 462
" שמואל פרידבערג 462
" שמואל אהרן נאלדשטיין 475
" שמואל בן קוקי 490
" שמואל נערשטענפעלד 491
" שמואל צבי מרגליות 505
" שמואל קולומבי 540
" שמואל באעק 541
" שמואל מיכל ראבינאוויץ 546
" שמחה שטיינפעם 12
" שמחה כהנא 70
" שמחה בונם דיכטוואלד 79
" שמחה שפירא 249
" שמחה בונם עהרענפעלד 251,436
" שמחה יששכר בער האלבערשטאם 278
" שמחה הכהן בארשטין 369
" שמחה גילערנטער 373
" שמחה בונם בריייער 407
" שמחה גרינבערגער 419
" שמחה באמבערגער 533
" שמחה סאלאוויציג 542
" שמעון יעקב גל קסבערג 2
" שמעון שלמה ווערטהיים 24
" שמעון יהידא שקאפ 29
" שמעון יהודא ליב קאנטאראוויץ 81
" שמעון ראבינאוויץ 84
" שמעון רובינשטיין 96
" שמעון ראזאוסקי 205
" שמעון גרינפעלד 221
ר' שמעון צבי האבערפעלד 250
" שמעון סיפר (ערלויא)272
" שמעון שפירא 286
" שמעון יצחק פינקעלשטיין 297
" שמעון אהרן דערבאריסדינער 318
" שמעון לאוראוו 378
" שמעון באבד 389
" שמעון פאללאק 391
" שמעון נייפעלד 397
" שמעון עהרנפעלד 419
" שמעון סיפר (סענדרא)429
" שמעון הלוי 435
" שמעי' שטיינבערג 435
" שמעון וויינער 442
" שמעון אנאסי 480
" שמעון מדיני 490
" שמעון צבי דויטש 505
" שמעון יוסף הירש 534
" שמעון צבי הורוויץ 538
" שמעון פריעדמאן 583
" שמעלקע טויבש 423
" שמרי' (שמעריל) לעהרנער 26
" שמרי' אפפעלבוים 47
" שמרי' יהודא ליב מעדאליע 58
" שמרי' יוסף קארעלין 169
" שמרי' נח שניאורסאהן333
" שמרי' יצחק בלאך 449
" שמשון נאטמאן 388
" שמשון טהענען 525
" שניאור פייוש גאלוב 41
" שניאור זלמן פלאטקין43
" שניאור זלמן מרדכי נוביקובסקי 49
" שניאור זלמן יונה גינזבורג 53
" שניאור זוסיא העליס165
" שניאור זלמן הארליק 337
" שרגא פאלק שוסטערמאן 20
" שרגא פייבוש טירייז92
" שרגא פייבל האראדעצקי 174
" שרגא פייבוש האגער241
" שרגא קאהן 287
" שרגא פייבל הערין 426
" שרגא פייבל ראזענבערג 430

לוח הטעות.

צריך להיות	במקום	שורה	עמוד	צריך להיות	במקום	שורה	עמוד
Dubbeln	Dudbeln	13	37	ר׳ נחום דוב	ר׳ נחים דוב	1	2
תרל״ד	תר״ד	15	„	תרל״ו	תרל״ו	2	3
Schternberg	Shterinberg	26	38	טעפליק	טעפליך	20	4
Schebsel	Schepsel	4	39	Matz	Mac	22	„
Sehlioma	Schmuel	18	40	תרמ״ב	תרי״ב	12	5
Дружкополъ	Друшкополъ	22	„	הנאב״ד	הנאב״ד	32	„
Druzkopol	Druschkopol	23	„	באביו	באביו	4	7
בעל התניא	בעל התניא			פלך באברויסק	פלך בסרביא	35	„
והשו״ע	והשי״ע	15	41	Ичня	Ичаня	4	8
מהרש״ז	מהרש״ד			Jcznia	Jczania	5	„
מקאפוסט	מקאפוסט	23	„	Lejb	Lejd	23	9
Гадячъ	Годячъ	6	42	יר״מ	ור״מ	11	10
Градижскъ	Городищъ	7	44	משביל לאיתן	משביללאיתן	13	„
Hradizsk	Horodischz	8	„	אליו	אליו	15	„
בהמישבה	בהמישבה	12	49	Catz	Kac	21	„
Jngulez	Iogulez	14	„	תר״נ	תר״ס	26	12
Вабольники	Воблоники	17	„	ישרו	ישרו	2	13
Juda	Jud	4	50	הרוחני	הרוחני	11	„
Melamed	Melameh	15	53	Рѣзникъ	Рѣзнинъ	20	„
Ber	Bor	37	54	Nach	fur	21	„
בניעשטאט	בניעשטאוא	35	55	Zukerman	Cukerman	14	14
Wieruszow	Wisetyner	3	64	תרנ״ה	תרנ״ח	20	„
תרכ״ז	תרנ״ז	5	„	Magid	Magib	15	15
Ауцъ	Луцъ	21	65	תרי״ח	תרי״ב	23	„
Aucz	Lucz	22	„	Plozk	Plock	4	16
Венгровъ	Венгеровъ	30	„	Hendelew	Gengelew	19	„
תרל״ו	תרל״ו	11	68	neskucznoe	ueskucznoe	20	17
Жагоры	Жогоры	13	„	תרס״ד	תרס״ו	22	„
Benzel	Bencel	13	„	תר״ל	תרכ״ב	19	20
ר׳ מתתיהו	ר׳ מתתיהו			Тристанец-	Трастинец-	32	22
ב״ר זל	בר׳ שלמה זל	11	69	кій	кій		
בהרה״ג ר׳ משה	בהרה״ג ר׳ אשר			Бѣлогородки	Вѣлогродки	„	„
אנשיל	אנשיל	24	70	Кіевъ	Волын.	3	23
Здолбуново	Здолбиново	14	71	Kiew	Wolhyn	4	„
נולד תרי״א	נולד תרכ״א	24	75	Sarizki	Saricki	4	24
דאבד״ק	האבד״ק	5	76	Bieliza	Bielica	25	„
ווייטקא	ווייעטקא	31	„	תרס״ג	תרס״א	31	„
גלות עליות	גילות עליות	32	„	Боремелъ	Беремель	9	25
על עתר	על אתר	1	77	Берславъ	Берславе	16	„
ווייטקא	ווייעטקא	7	„	תרל״ד	תרל״ו	7	27
Дыхтвальдъ	Быхтвальдъ	20	79	Brozlaw	Braclaw	31	„
Dychwald	Bychwalh	21	„	Брестовица	Брестовца	31	30
קרייצבורג	קרייצבובג	23	„	Brestowiza	Brestowica	32	„
Богосовскій	Босоговскій	32	„	Dubizky	Dubicky	29	31
Bohosowski	Bosohowski	33	79	Geodroicy	Gedojcy	17	32
בעיר ציטאליאן	בעיר ציטאוויאן	14	80	Гробинъ	Грабинъ	21	„
Таурогенъ	Тарyогенъ	37	„	Грановъ	Гроновъ	23	33
Ситковскій	Ситовскій	12	81	Grinkischka	Qrinkischka	19	34
sítkowski	Sitowski	13	„	תרל״ה	תר״ט	2	35
בשנת תרנ״ה	בשנת תרנ״ח	28	„	Соннабендъ	Саннабендъ	20	„
שתי׳	שתי׳	17	86	Sonnabend	Sannabend	21	„
Czausy	Zousy	29	„	Plozk	Plock	„	„
Salman	Saman	8	88	Zodik	תרכ״ג	36	„
Хаскель	Хоскель	23	„	Zodik	Codik	28	36
Chaskel	Choskel	24	„	Dombrowiza	Domdrowica	5	37
Бровка	Бровна	20	89	Salzman	Salcman	9	„
Browka	Browna	21	„	Dombrowiza	Dombrowica	„	„

לוח הטעות.

צריך להיות	במקום	שורה	עמוד	צריך להיות	במקום	שורה	עמוד
זבולין	זבולין	3	137	הלכה כמותו	הלכה כמותי	35	89
המקציעות	המקציעות	5	138	נולד תרמ״ו	נולד תרמ״ו	5	90
רינדזינסקי	רידזינסקי	8	139	Ялвка	Яловка	23	„
אבי אמו	אבי אמי	1	141	Ясвойки	Rсвойни	17	92
דאבראוינא	דאבראינא	11	„	Jaswojki	Jaswojni	18	„
תורה מציון	תורה מצין	23	„	Янакіево	Enакіево	31	95
האסטאמעל	בעיר האסטאמעין	33	143	שמ״ת	שמ״ת	27	96
(הרב) (ר׳ שלמה דוד)	(הרב) (ר׳ שמואל דוד)	5	144	Лодзее	Лоздзее	22	97
				Labsee	Losdsee	23	„
Лернеръ	Лерманъ	9	„	(הרב ר׳ שמעון)	(הרב ר׳ שמעין)	24	„
Lenrer	Lerman	10	„	(אבא)	(אבא)		
(פלך וויטעבסק)	(פלך סובאלק)	2	145	Лозно	Лезно	35	„
Перебище	Погребище	33	147	Ichok	Izchok	15	98
Porebischze	Pogredischze	34	„	בשנת תר״ס	בשנת תר״מ	15	102
Puchcwiczi	Puchowiczi	35	148	Liudcza	Liubcza	18	„
Почары	Печары	3	149	נולד תרמ״א	נולד תרמ״ה	2	103
Poczary	Peczsry	4	„	חמותי של	חמותו של	24	„
(האבד״ק) (זאקראטשין)	(האבד״ק) (זאקראטש)	7	„	בתר״ד שו״ב	בתור שו״ב	33	„
(פלך פאדאל)	(פלך מינסק)	18	„	ווארשאוויאק	ווארשוויאק	5	104
נולד תרל״ו	נולד תרל״ז	19	„	(בר׳ מרדכי)	(בד׳ מרדכי)	9	„
Фалешты	Фелешты	15	152	(יולבערט)	(זילבערט)		
Faleschty	Feleschty	16	„	Uchemiu	Nchemiu	22	105
ובשנת תרס״ג	ובשנת תרס״ז	32	154	אבד״קבונאמליא	באנאמילא	7	108
קראסניבארד	קראסנובארד	2	156	שליט״ה	שליט״א	35	„
Taraklia	Taraklia	25	„	הרב רו״א יעקב	הרב רי״א יעקב	37	„
בשנת תרכ״ז	בשנת תרנ״ז	10	157	Sclioma	Schlioma	11	109
Mehbel	Mendel	3	159	בעד״מ של	בעה״מ של	16	„
Dawig	Dawid	9	„	Меморчи	Меморчи	27	„
קאבאק דפלאצק	קאבאק דפלאצק	10	„	גאלאוויעניין	גאלאוועניין	6	112
ר׳ חיים אריסקער	ר׳ חיים בריסקער	19	„	ובשנת תרס״ח	ובשנת תרס״ח	7	„
(בקהלת) (סאראענס)	(בקהלת) (סאראצענע)	15	160	Головенчизъ	Головенчизъ	9	„
				בשנת תרמ״ז	בשנת תרנ״ז	„	„
				דאלינקא	דאלינקא	18	113
יהי מפורסם	יהי מפורסם	15	167	Чарны	Чорны	11	115
שרייבמאהן	שראבמאהן	1	171	Маравянка	Луравянка	15	„
מפאדבאבראוויקע	מפאדבאבראנקע	28	174	Miarkowka	Miastkowka	21	117
נולד תרל״ב	נולד תרל״ו	22	175	Мизянковъ	Мизяковъ	24	„
בני הכביר	בני הכביר	31	176	Misiankow	Misiakow	25	„
Іосель Лейбъ	Іоель Лейбъ	32	177	Межричъ	Межуричъ	29	119
Iosif	Ioel	33	„	Мѣна	Мина	2	120
Крославль	Креславелъ	34	186	R. G. Berman	P. H. Berman	6	129
Kroslawel	Kreslawel	35	„	Ш. М. Лянды	Ш. І. Ляндy	„	131
Alram	Abram	9	187	сл спфрии	сл спфрі	1	132
Крижополь	Крижополъ	3	189	נולד תרכ״א	נולד תרכ״ה	19	132
Rapnport	Rapoport	9	192	אינו יודע	אינו יודע	4	133
האבד״ק				אין כנמצא	אין כנמצא	13	„
נעמקאסט	נעמקאסט	26	197	וגמרא בנזיקין	וגמרא בנזיקין	16	„
Rnbczewiczi	Rnbczewiczi	32	199	ותורה משכחת	ותורה משכחת	27	„
Bedikowecki	Bedrikowezki	4	200	המה מהרי	המה זהירי	32	„
Zerdiy	Zedin	18	203	הר״ר מרדכי דוב	הר״ר מרדכי דוד	33	„
מהרם פאוויא	Abramowjcz	30	205	М. Б.	М. Д.	10	134
Abramrwicz	Abramowjcz	35	„	М. В.	М. Д.	11	„
Bosowskaf	Rosowsky	39	„	В. L.	В. І.	15	„
Шендеревка	Шендеровка	3	207	צונז	צונז	22	„
(Schende-) (rewka)	(Schende-) (robka)	4	„	בחבורו זה	בחבורו זה	28	135
בשנת תרל״ד	בשנת תרל״א	27	221	לחרין כל	לחרין כל	30	„
				Lilin	Libin	35	„

עמוד	שורה	במקום	צריך להיות
		אבד"ק סאלמאר	אבד"ק סאטמאר
214	11	Kismarton-	Kismarton
„	32	Comit	Comidat
„	37	סערענטץ	סערענטש
115	14	(מעדיעץ)	(מעדיעש)
217	3	B. n.	Biharnogy
„	35	Bojom	Bajon
218	4	בגליל קאפיץ	בגליל קאפיש
218	30	בעיר בלאשאנק	בעיר לאשאנטץ
„	37	נתקבל לרב	נתקבל לרומ"צ
119	32	Borgofrund	Borgoprund
220	10	בעיר סאבאטיטץ	בעיר סאבאטישט
„	„	ר' משה יוסף	ר' משה וואלף
„	„	אבד"ק אוראין	אבד"ק אורמין
„	„	ר' וואלף סופר	ר' אפרים פישל סופר
223	14	אבד"ק באסאני	אבד"ק קאסאני
„	17	בעיר דערעסקע	בעיר דערעטשקע
„	24	בהקובק	בהקובץ
226	7	הרב ר' דוד	הרב ר' אהרן דוד
230	39	בעיר	בעיר
231	2	שטיינמאנגער	טירנויא
„	24	ר' אלי' ליב	ר' ארי' ליב
234	13	Dragemer-folva	Drogamer fabia
236	26	האבד"ק סאלנאד	האבד"ק טאשנאד
„	28	למדינת עסטרייך	למדינת הגר
„	31	בשנת תרנ"ו	בשנת תרנ"ב
238	34	חותנו הי'	חותנו השני הי'
„	35	ממעראטעלגעד	ממעזאטעלגער
242	9	שאלבא-מאריאן	שאלנוי=מאריאן
„	„	ונתמנה לרב	ונתמנה לרב
243	2	תרנ"א	תרמ"ח
„	„	(נתמנה)	(נתמנה לדומ"צ)
„	„	(לדומ"צ)	(בשעביץ ואח"כ)
„	„	(בטאלטשאווא)	(לרב בטאלטשאווא)
249	16	(ובעברית	(ובעברית
„	„	„ואקענבאך")	„לאקענבאך)"
251	3	מטאפאלטשויני	מטאפאלטשאני
„	28	הגאון מהרשש"ך	הגאון מהרשש"ך
252	30	מאראץ=העווים	מאראש=העוויז

עמוד	שורה	במקום	צריך להיות
253	24	מארגעראטץ	מארגעראטען
„	30	מארגערעטץ	מארגעראטען
255	28	מעדיעץ	מעדיעש
256	6	אבד"ק ויזיג= וועטשא	אבד"ק וואג= וועטש
258	18	N. Nanas	H. Nanas
259	1	ראגענדארף	מאגענדארף
265	27	(ר' יעקב צבי) (שע:אוויטש)	(ר' יעקב צבי) (לעובאוויטש)
274	19	אבד"ק האוואש	אבד"ק האלאש
276	34	ר' אייזיק ליב (ומהרה"ג ר')	ר' איצק ליב (ומהרה"ג ר')
278	19	(שמואל)	(שלמה)
280	29	האבד"ק סיגעט	האבד"ק סיגעט
293	29	להגאון החת"ם	להגאון החח"ם
294	19	דצעיר	הצעיר
295	31	דוברות	חוברות
296	15	הירושלימי	הירושלמי
306	15	הנציב	הנצי"ב
319	22	ובאבד"ק לבוב	וראבד"ק לבוב
320	8	צנוע ועניני	צנוע ועניו
324	6	ר' נחם	ר' נחום
326	22	עד שנעתר	עד שנעטר
331	36	רשיין המשלה	רשיין הממשלה
368	5	שלא נספקה	שלא נפספקה
370	9	נפטר לעולמיו	נפטר לעולמו
373	29	בהקהלות האלך	בהקהלות האלה
403	12	מראחמאס= שרייוקע	מראחמאסט= שרייוקע
411	12	חידוש תורה	חידושי תורה
415	21	את ענל הרבנות	את עיל הרבנות
419	15	אבד"ק אוצפצין	אבד"ק אושפיצין
442	16	ע"ד בנימין הבימה	ע"ד בנין הבימה
453	21	כתבי יד עתוקים	כתבי יד עתיקים
„	22	— לעזור לו	לעזר לו
461	3	(בבית הכנסת) (החדשת)	(בבית הכנסת) (החדש)
462	32	מיסדי הצדקה	מוסדי הצדקה
463	32	בעלו שם טוב	בעלי שם טיב
492	32	(הגביר ר' חיים) (אברהם)	(הגאון ר' חיים) (אברהם זצ"ל)

אהלי־שם

חלק ראשון

רוסיא ופולין.

אבא הרב ר׳ **עזר** בר׳ אהרן בונים **פאליי** (פינלאנד)
נולד—תרכ״ט, ונתמנה לרב—תר״ס

А. Палей. Або (Финляндія.) **A. Palej Abo.** (Finland).

אבדיווקא הרב ר׳ **דוד** (שמואל) בר׳ אלעזר (זעליג) **יתום־ערלאך**. (פלך פּאדאל)
נולד—תרי״ז, ונתמנה לרב—תרס״א

Шмуель Эрлихъ. Ободовка (Подол. губ.)
Samuel Erlich Obodowka (Gouv. Podol.)

אדעלסק הרב ר׳ **מרדכי ארי׳ ליב** בהרב ר׳ אברהם צבי **סענאל**. (פלך גראדנא)
נולד—תרמ״א לאביו הרב הג״ל שהי׳ רב בק״ק קלעשצעל, ונתמנה לרב—תרס״ח.

М. Л. Сегаль м. Одельскъ (Грод. губ.)
M. L. Segal Odelsk (Gouv. Grod.)

אדעסא. הרב ר׳ **יוסף ישראל** בר׳ יעקב ארי׳ **הוילפערן**
זקן וראש רבני אדעסא. נולד בבירדטשוב בשנת ת״ר, ונתמנה לרב באדעסא בשנת תרל״ז.

I. Гальпернъ Одесса. Малоарнаутская № 73.
I. Halpern Odessa Maloarnautsk str. № 73.

אדעסא. הרב ר׳ **שמואל** בהרב ר׳ יעקב מיכל **פאלינקאוסקי**.
נולד—תרי״, ונתמנה לרב—תרמ״ז. בשנת עת״ר נבחר לאחד מחברי ועד־הרבנים בקמ״ר פ״ב. (Равв. Комис.)

Ш. Полинковскій. Одесса Покровскій пер. № 6.
Sch. Polinkowski Odessa Prokrowski str. № 6.

אדעססא. הרב ר׳ **נחום דוד** בר׳ צבי **קאנער**
נולד—תרט״ו בטיראספאל, ונתמנה באדעססא לרב—תרס״ג.
Б. Канеръ Одесса Госпитальная № 3.
B. Kaner Odessa Hospitalna № 3.

אדעססא. הרב ר׳ **משה** בהר״הג ר׳ יהודא ליב הכהן זצ״ל **פרענקיל.**
נולד בפינסק—תר״ל ונתמנה לרב באדעססא למלאות מקום אביו הרב ז״ל בשנת תרנ״ט. יש לו תעודה ורשיון ללמד למודים עבריים בגימנאזיות פרטיות.
M. Френкилъ Одесса Екатеринская 73.
M. Frenkil Odessa Ekaterinska 73.

אדעססא. הרב ר׳ **זוסיא** בר׳ אהרן **פרידמאן.**
נולד בבירדטשוב בשנת תרל״ג ונתמנה לרב באדעססע בשנת תרס״ב.
З. Фридманъ Одесса Малоарнаутская № 45.
Z. Fridman Odessa Maloarnautska № 45.

אדעססא. הרב ר׳ **שמעון יעקב** בר׳ מאיר דוב הלוי **גליקסבערג.**
נולד בשנת תרל״ב בעיר מעזריטש (פלך סיעדלין) לאביו המופלג בתורה מגזע היחש לחסידי פולין. עד שנת הי״ח למד בשקידה תלמוד יפוסקים בעיר מולדתו, ואח״ז השתלם גם בלמודי חול ובידיעת השפות. הוא חתן הרה״ג ר׳ מרדכי דוד אלפערט אב״ד דק״ק סויסלאטש (פלך מינסק) בעה״מ ס׳ „יד מרדכי״ „חמד מרדכי״ „בנין דוד״ ו„דברי דוידים״ בהלכה ואגדה. בבית חותנו הרה״ג הנ״ל עסק ביחוד בלמודי הפוסקים להלכה ולמעשה, ואח״כ למד חמשה שנים בקבוץ האברכים הרבנים בעיר מינסק, בכל משך היותו במינסק הניד שעור דף גפ״ת לפני חברה ש״ס, ומטעם החברה „נצח ישראל״ (והעומדים בראשה, הג׳ המופלג והחה״ש ר׳ זלמן בר׳ בער פינס והמופלג הר׳ אהרן דוד חורגל) אשר מטרתה להפיץ ידיעות התורה ולחזק רגשי הדת בקרב צעירי הדור, דרש הרב הנכבד הזה מדי שבת בשבתי בביה״ט ידוע דרושים נחמדים בברור המדות שבהן צריך להצטיין האיש הישראלי שומר תורה ומצוה, מתובלים במאמרי חז״ל ודברי ימי ישראל, וזמן חצי שנה הטיף מוסר היהדות עפ״י תורה שבכתב ובע״פ לתלמידי בתי הספר הכוללים, הדרושים האלה הביאו הרבה תועלת במינסק לקרב את לבבות צעירי ישראל לאביהם שבשמים. רבו המובהק ביתי עלומיו הי׳ הרה״ג ר׳ יוסף הכהן ראוויץ האב״ד דק״ק ברעסטאוויץ (המובא בס׳ „משיב דבר״ ח״ב, ס״ח) והוא הי׳ הראשון שסמך ידי עליו להורות ולדין, ואח״כ סמכוהו גם הגאונים ר׳ חיים יהודא זצ״ל אב״ד דסמארגאן ור׳ משה שמואל שפירא האב״ד דבאברוייסק. בכתיבים יש אתי ספר „ישראל ואוריתא״ והוא קובץ מאמרים ודרושים בתכונת ישראל, חזוק התורה, חנוך הבנים, מצות שבת, ועוד. בשנת תרס״ב נתקבל לרב בפרוור ויאקואל בעיר פינסק, ובשנת תרס״ז נתקבל לרב באדעססא, ותופס שמה מקום נכבד בין רבני העיר כאחד מנדולי המו״צ ועסקני הצבור.
Ш. Гликсбергъ Одесса Проховская № 10
Sch. Gliksbeng Odessa Prochowska № 10

אדעססא. הרב ר׳ **יצחק** בהרב ר׳ אברהם יואל **אבעלסאהן.**
נולד בעיר סאקאלאוו—תרל״ג, ונתמנה באדעססע לרב—תרס״ג.
I. Абелсонъ Одесса Ямская № 33. **I. Abelson Odessa** Jamska № 33.

אדעסא. הרב ר' **אשר זעליג** בר' משה הלוי **פינקיל**.

נולד—תרל"י, ונתמנה לרב—תרס"ו.

О. З. Финкель Одесса Бол.-Арнаут. № 119.
O. Z. Finkel Odessa Bol.-Arnaut. № 119.

אהזדיטיץ הרב ר' **מרדכי** בהרב ר' אהרן בער **נידערבארג**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ה, ונתקבל לרב—תרנ"ט, רבו המובהק הי' הרה"ג ר' יצחק ראפאפארט מביאלע מגזע הש"ב ז"ל, ונסמך להוריות ולדין מאת הרבנים הגאונים ר' שמעון דוב אנאליק אב"ד דסעדליעץ, ר' יצחק סלאוויטיצקי שליט"א חתן הגאון ר' ברוך מרדכי ליפשיץ זצ"ל מסעדליעץ. ומהרה"ג ר' מאיר יחיאל הלוי אב"ד דק"ק אסטראוויצי פלך ראדאם. יש אתו בכתובים ספר קובץ דרושים שדרש בהרבה קהלות גדולות בישראל להרים קרן התורה והמצוה, ובנצחיות ישראל וחזוק האמונה. וגם הרבה חדושים על הש"ס. יש לו רשיון הממשלה להיות גם רב רשמי בכל מרחבי ארץ רוסיא.

м. Нидербаргъ Озьдютичъ Поч. Ст. Киселинъ (Волынск. губ.)
M. Niderbarg Ozdiuticz Poct. st. Kiselin (Gouv. Wohl.)

אוואנטא הרב ר' **שמואל יצחק** בר' חיים יהודא **סונאר**.
(פלך קאוונע)

נולד—תרל"ה בעיר פאסוואהל, מגזע הגר"א זצ"ל, והוא חתן הרה"ג ר' מרדכי הילמאן ז"ל שהי' רב בעיר פאסוויעטין, בשנת תרס"ג נתמנה לרב. רבו המובהק הו' הרב הגאון הר"י ראבינאוויץ מפאניוויזש, ונסמך מאת הרבנים הגאונים ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא, ור' משה דאנעשעוסקי ז"ל מסלאבאדקע.

Ш. И. Сигаръ м. Ованты (Ковн. губ.)
Sch. I. Sigar Owanty (Gouv. Kown.)

אווידיפאלע הרב ר' **שיימא יצחק ליב** בר' ברוך **קאראצינסקי**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרל"י, ונתמנה לרב—תרס"ה, סמכוהו הגאונים ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל האב"ד דקאוונא, ר' משה דאנעשעוסקי ז"ל מסלאבאדקע, ור' שלמה שמריהו מרגלית מבראנסק פלך גראדנא שליט"א.

Ш. И. Л. Корочинскій г. Овидюполь (Хер. губ.)
Sch. I. L. Koroczynsky Owidjupol (Gouv. Chers.)

אוורוטש הרב ר' **שמואל** בהרב ר' יהושע פאלק **קיפינים**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרמ"ג, ונתמנה לרב—תרס"ו, מצד אביו הוא נכד הרה"צ הר"ר מקאמינקא ז"ל ומצד אמו נכד הרב ר' שמואל ז"ל ששמש בכהונת הרבנות בקהלות: נאריגסק, קאפיטקאוויטש, וסטאלין, וקבלה בידו מאבותיו שזה שלשים וחמשה דורות שלא פסקה מהם שולשילתא דדהבא, דור אחר דור גדולי תורה. הרבנים הגאונים הרש"ג שניאורסאהן יהרש"ש שפירא שליט"א מבאבריסק, הרה"ג מפאריטש, והרה"צ מהארנאסטאפאלי. סמכוהו בסמיכי דרבנן.

Шмуель Фаликовъ Кипинисъ г. Овручъ (Волын. губ.)
Samuel Falikow Kipinis Owrucz (Gouv. Wohlyn.)

אוזליאן הרב ר׳ **פינחס זעליג** בן הרב ר׳ שלום ז״ל **שטילבאנס**
(פלך מינסק)

נולד בוויאלאזין—תר״ח, וכשנת תר״ל נתמנה לרב בעיר אוזליאן למלאות מקום אביו הרב ז״ל, אבי אביו הי׳ הרב ר׳ אלעזר ז״ל האב״ד דהאראדאק המסוכה למינסק. והי׳ מפורסם בשם: „ר׳ לייזער לעבעוויצער״, נכד הרה״ג המפורסם בדורו ר׳ קלמן מהליסק, הנזכר בספר „קדושת יו״ט״ להגאון ר׳ יו״ט ז״ל מקאפוליא, בישיבת ויאלאזין נתגדל ונתחנך ושמה נסמך בסמיכי דרבנן. בנו הרב ר׳ שלום חתן הרה״ג ר׳ מרדכי דוד האב״ד דסוויסלאץ פלך מינסק, נתמנה לרב בעיר דראגאנאוויא.

Зеликъ Штилбансъ м. Узляны (Минской губ.)
Selig Schtilbans Uzljany (Gouv. Minsk.)

אומאן הרב ר׳ **אפרים פישיל** בהרב ר׳ משה **מץ**
(פלך קיעוי)

נולד בשנת תרנ״ח לאביו הרב ר׳ משה האב״ד דק״ק סקווירא, נכד הרה״ג ר׳ נפתלי צבי ז״ל ששמש בכתר הרבנות חמשה וארבעים שנה בק״ק וארנישטש ובק״ק סקווירא, ונשארו אתו בכתובים שו״ת שהשיב להשואלים בדבר ד׳ זו הלכה, והוא הי׳ בן הרה״צ ר׳ משה ז״ל הרב דק״ק ליבער, שהי׳ מפורסם בדרשותיו שדרש לעורר לבות בני ישראל לקרבם לאביהם שבשמים, ומהם הרבה נדפסו בספרים שונים. נצר מגזע הרמ״א והש״ך, ומצד אמו הוא מגזע ר׳ יעקב עמדין ז״ל. חתנו של הרב הנ״ל הוא הרב ר׳ יוסף יהודא דערבארימדיקער האב״ד דק״ק רוזיצע, נכד הגאון והצדיק ר׳ לוי יצחק זצ״ל האב״ד דבארדיטשוב. נסמך להורות ולדין מאת הרה״ג ר׳ דוב בעריש הכהן ראפאפארט בעה״מ ספר „דרך המלך״ על הרמב״ם ומאת הרה״ג ר׳ יחיאל מיכל שליט״א האב״ד דק״ק שדה לבן. וכשנת תרנ״ו נתקבל לרב בעיר וארנישטש פלך קיעוי, ואח״כ בעיר טעפליץ פלך פאדאל. ועתה בעיר אומאן הנ״ל. יש לו רשיון הממשלה להכחר גם לרב רשמי.

Фишель Мацъ г. Умань (Кіев. губ.) **Fischel Mac Uman** (Gouv. Kiew.)

אונגעני הרב ר׳ **יהודא ליב** בר׳ אלימלך הכהן **פישמאן**.
(פלך בסרביא)

נולד בשנת תרל״ו, יהוא נכד הגאון ר׳ מרדכי הכהן מק״ק סאמאנאב ז״ל, שהי׳ חבירו ועמיתו של הגאון מלבי״ם וצ״ל, והשאיר אחריו חבורים יקרים על ש״ס ורמב״ם יהנם בכתובים ת״י נכדו הרב הזה. הגאונים ר׳ יחיאל מיכל עפשטיין זצ״ל מנאווהאראדאק ור׳ הילל דוד הכהן טרווש זצ״ל מווילקי, ור׳ יצחק דאנציג זצ״ל מפ״ב סמכו אותו להורות ולדין. נדפס מהרב הזה ספר „הנותן בים דרך״ יהוא וכוח בין חריף ובקי (מחזרו חמשה ושבעים קאפ׳, להשגיו אצל הרב המחבר). בשנת תרס״ז החל להוציא לאור ירחון תלמודי וספרותי בשם „השנה״, ומחסרון אמצעים לא יצא לאור רק חוברת אחת. יש אתו בכתיבים ספר על כללי תורה שבע״פ, חבור על הרמב״ם, ספר על אגדה ודרוש, קובץ חדושים והערות, ועתה הוא עסוק בחבור על הילקוט שמעוני. נדפסו מאתו מאמרים וחדושים במאספים שונים: הפסנה, איהל מועד, ועוד. בשנת תר״ם נתקבל לרב בעיר מארקולעשטי פלך בסרביא. ובשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר אוננעני הנ״ל.

Л. Фишманъ, Ст. Унгени (Бесс. губ.) **Ю. З. ж. д.**
L. Fischmann st. Ungeni (Gouv. Bess.) **I. Z. E. B.**

אוני הרב ר׳ **דוד** בר׳ מנחם **באאזי**.
(פלך קוטאיס)

נולד—תרמ״ב, למד בישיבת סלוצק, ובשנת תרס״ג נתקבל לרב דתי וגם רשמי בעיר הנ״ל.

Давидъ Баазовъ м. Онни (Кутаиской губ.)
Dawid Bozow Oni (Gouv. Kutaisk.)

אוסטראוסעדליצקי הרב ר׳ **יעקב אהרן** בהרב מהרא״ם ז״ל **ראבינאוויטש**.
(פלך סעדלעץ)

נולד בשנת תרי״ד. ונתמנה לרב בשנת תרל״ד בעיר וואנהאצק פלך ראדום ואח״כ בעיר סלפיפא חדש פלך קיעלץ, וכעת בעיר אוסטראוו הנ״ל יש לו צענזו של רבני פולין. והוא נכד הרה״צ ר׳ אשר ז״ל בהרה״ק היהודי מפרשיסאכא זצ״ל.

Янкель Рабиновичъ Островъ (Сѣдлиц. губ.)
Jakow Rabinowitz Ostrow (gouv. Siedlec)

אוסטרהא הרב ר׳ **אליהו** בר׳ מרדכי **חברב**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ה, ונתמנה בשנת תרמ״ט לרב בעיר ברוסילאוו פלך קיעוו, ובשנת תרנ״ב בעיר אוסטרהא הנ״ל.

Э. Хуверовъ г. Острогъ (Вол. губ.) **E. Chuwerow Ostrog** (gouv. Wohl.)

אושאין הרב ר׳ **ישראל** בר׳ דובער ז״ל **נאוויק**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרמ״ב, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ו. סמכוהו להוראות ולדין הרבנים הגאונים ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל האב״ד דקאונא, ור׳ משה דאנעשעוויסקי זצ״ל מסלאבאדקע, ור׳ ישראל חיים דייכעש שליט״א מוולאדיסלאויאוא פלך סיבאלק.

Израиль Новикъ м. Ушачи (Вит. губ.)
Israel Nowik Uschaczy (gouv. Wit.)

אושאמור הרב ר׳ **בן ציון** בהרב ר׳ יהושע **פרידמאהן**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר״ך, ונתקבל לרב בשנת תרמ״ו. מוסמך מהרה״ג ר׳ משה שמואל האב״ד דק״ק טשערנאבעל פלך קיעוו, והוא נצר מגזע השל״ה זצ״ל, יש אתו בכתובים ספר „רבבות אפרים״ וס׳ „ברכות שמים״ על הש״ס, וספר „דרישת ציון״ דרושים על כל המיעדים ואגדות הז״ל, ספר „אגודת ציון״ בו נקבצו לאגודה אחת כל תמצית טשו״ת שנתחדשו מימי הרמ״א ז״ל עד עתה עם טעמיהם וסברותיהם בקצור נמרץ, בהוספות ובאורים מהמחבר.

Бенціонъ Фридманъ Почт. ст. Ушомиръ (Волын. губ.)
Bencion Fridman Post. st. Uschomir (gouv. Wohl.)

אושיאקוב הרב ר׳ **יצחק איטשא** בר׳ אברהם **בראהן**.
(פלך קאליש)

נולד—תרל״ו, נתקבל לרב בשנת תרס״ט, יש לו תעודה מידיעת שפת המדינה של ב׳ מחלקות.

И. Браунъ Осяковъ (Калишск. губ.) **I. Braun Osiakow** (gouv. Kalisch.)

אזרא הרב ר׳ **דוד** בהרב ר׳ יהושע **צארני**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר״ו, ונתמנה לרב—תר״נ. והוא נכד הגאון והצדיק הר׳ דוד זצ״ל האב״ד יר״ם דעיר מירא. דור ששי להגאון בעל פמ״א. מיסמך מאת הגאון רבינו יצחק אלחנן זצ״ל הנאב״ד דק״ק קאוונא. ויש אתו בכתובים ספר „דברי דוד״, תיכוני חקירה אלקות, והספרים.

Давидъ Чарни м. Озеры (Гродн. губ.)
Dawid Czarny Ozery (gouv. Grodno.)

אזארקאוו הרב ר׳ **אלכסנדר זיסקינד** בר׳ מרדכי שמואל הכהן **ליפשיץ**.
(פלך קאליש)

נולד—תר״ז, ונתמנה לרב בעיר פיאנטקע פלך קאליש בשנת תרכ״ט. ובשנת תרנ״א נתקבל לרב בעיר אזארקאוו הנ״ל, ויש לו צענז של רבני פילין.

З. Липшицъ г. Озарковъ (Калишской губ.)
Z. Fipschic Ozarkow (gouv. Kalisch.)

אזיראן הרב ר׳ **אליז** בר׳ יהושע **בלומענצוויג**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ז, ונתמנה לרב—תרנ״ז.

Эля Блюменцвайгъ Ст. Озирани (Волын. губ.)
Elia Bljumenzweig Osirani (gouv. Wohl.)

איהומן הרב ר׳ **ישראל יהונתן** בהרה״ג ר׳ יעקב משה ז״ל **ירושלימסקי**.
(פלך מינסק)

נולד—תר״ך, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ב בעיר ארלא פלך גראדנא, ואח״כ נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות בעיר איהומן הנ״ל.

I. Іерусалимскій Игуменъ (Минск. губ.)
I. Ierusalimski Igumen (gouv. Minsk.)

איוואנצק הרב ר׳ **יצחק דוד** בהרב ר׳ יעקב ארי׳ ז״ל **שפירא**.
(פלך ראדום)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ט למלאות מקום א״ז ז״ל, מצד אביו הוא נכד האחים הקדושים הרה״צ מאסטילא והרה״צ מקאוויל. בנו הרה״ק מהר״ם מנעסכאיז. נצר מטוע הגאון ה״ר הערשיל מקראקא זצ״ל ומהר״ן שפירא בעל מג״ע, גם נכד המגיד מזלאטשוב והר״פ מקארעץ והרי״ש משיפאטיווקא, והראי״ה מאפטא ומעזיבוז בעל אוהי״ש, ומצד אמו הוא נכד הרה״צ מהר״י מאפטא, ור׳ דוד מלעליב, והרה״צ בעל אור לשמים, נבנ״מ. יש אתו בכתובים קובץ דרושים לעתות השנה ומאורעות שונים. יש לו צענז של רבני פילין.

Ицекъ-Довидъ Шапира п. Иваниска (Радомской губ.)
Icek-Dowid Schapira p. Iwaniska (gouv. Radomsk.)

איוואנקאוו הרב ר׳ **יעקב** בהרב ר׳ מרדכי דוב ז״ל **לעוויצקי**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרמ״ד, ונתמנה לרב בשנת תרס״ו למלאות מקום אביו הרב ז״ל שכהן ברבנות בעיר הנ״ל שלשים וחמש שנה. והניח אחריו הרבה בת״י חדושים על אה״ע. נתחנך בישיבות מיר ונאויארהאדק. ונסמך להוראה מאת הגאונים ר׳ יחיאל מיכל הלוי עפשטיין ז״ל האב״ד דנאויארהאדק, ור׳ מרדכי וויצעל שליט״א הנאב״ד דק״ק סלאנימא.

Янкель Левицки м. Иванковъ (Кіевской губ.)
Iankel Lewiczki Iwankow (gouv. Kiew.)

איוויע הרב ר' **יצחק** בהרב ר' שאול **קאסאווסקי**. (מבית השחורים)
(פלך ווילנא)

נולד בשנת תרל"ח, משנת הי"ג לימי חייו למד אצל ניסו בעל אחותו הרה"ג ר' יוסף דוד ז"ל בן דודו אחי אביו הר' זסקינד שחור מיקירי ירושלים יצ"ו ונכבדיה. ניסו זה הי' רב בק"ק אנטיפאליע פלך גראדנא ואח"כ בעיר סעמיאטיץ, ונקטף באביו חלדו בח' אלול תרס"ו. אח"כ למד בישיבת טעלז אצל הגאון ר' אליעזר גראדאן זצ"ל, ובשנת תרס"ה נתקבל אחרי כבוד לרב ואב"ד בק"ק איוויע הנ"ל. אבי אביו הר"ר חיים ליב שחור מעיר מיר פלך מינסק הי' בן בתו של הגאון הגדול המפורסם בדורו בשם "ר' דוד מירער (על שם העיר) אם אביו טרת ליפשע בת הרב הצדיק ר' יעקב ברלין ז"ל שנפטר בשיבה טובה וכשם טוב בעיה"ק, היתה אחותו של הגאון הנציב זצ"ל מוואלאזין. ומצד אמו: אבי אמו היו הרב המפורסם ובעל בעמיו מהור' ואב ויואלף רידקין ז"ל מעיר בוטען. אחיו של הגאון הגדול ר' זלמן האבד"ק ראזנאי, ושניהם בנים להגאון הגדול ר' אלחנן מבאריסאוו ז"ל. אחי הגאון הצדיק ר' ויואלף מגיד מישרים בק"ק ווילנא שהי' נודע בשם: "ר' וויעלוולע מגיד", ושניהם בנים לאביהם גאון ישראל ר' יחזקאל פייוויל מ"מ בווילנא, בעל המחבר ספר "תולדות אדם", בדורו של הגר"א ז"ל ומבאי ביתו ומקורביו. ולמעלה בקודש ממשפחת מהר"מ פאדווא, כפי מגלת היוחסין שיש בידי המשפחה הואת, הרב המצוין הזה לבד גדלו בתורה הוא גם שלם במדעים ועסקן צבורי, ויש לו רשיון הממשלה להבחר גם לרב רשמי בכל מרחבי ארץ רוסיא.

И. С. Косовскій м. Ивье (Вилен. губ.)
I. S. Kosowski Iwie (Gouv. Wilen.)

איוניצע הרב ר' **אברהם יהושע העשיל** בהרב ר' מרדכי ז"ל **רויטבלאט**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ה. אבי הרב הנ"ל הי' מו"צ בק"ק טשערנאביל בן הרב ר' אחיעזר בהרב ר' גרשון ז"ל, הרבנים המפורסמים מטשערנאבל, ומצד אמו הוא דור רביעי להרה"צ בעה"ט ספר "דגל מחנה אפרים" זצ"ל, ודור ששי להבעש"ט זצ"ל. נסמך להוראה מאת הרה"ג המפורסם ר' יוסף ייוסא סגל אפרת זצ"ל הראב"ק דק"ק ברדיטשוב. ובשנת תרנ"ז נתמנה לרב בעיר איוניצע הנ"ל.

Гиршъ Ротблатъ м. Иваница (Волын. губ.)
Hersch Rotblat Iwanica (gouv. Wohl.)

איוענין הרב ר' **יחזקאל שמחה** בר' אברהם אבא **ראבינאוויץ**.
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ו, נסמך להוראה מאת הגאון ר' מאיר שמחה שליט"א מדווינסק. בשנת תרנ"ה נתקבל לרב בעיר הראדאק פלך ווילנא, ובשנת תרס"ט נתמנה לרב ואב"ד בעיר איוענין הנ"ל.

Я. Рабиновичъ м. Ивенецъ (Минской губ.)
J. Rabinowitz Iwenec (gouv. Minsk.)

איזמאיל הרב ר' **ישעיה** כמהור"ר ראובן **רייבער**.
(פלך באבריסק)

נולד—תר"מ, ונתמנה לרב בשנת תרס"ט למלאות מקום אבי הרב ז"ל ששמש ברבנות בעיר הנ"ל עשרים ושלש שנים, ואבי אביו הרב ר' דוב יצחק הי' ג"כ רב בעיר הזאת יד' שנים. יש אתו בכתובים חבור על כל חלקי יד החזקה להרמב"ם ז"ל.

Шаѣ Райхеръ г. Измаилъ (Бесс. губ.)
Schaje Rajcher Ismail (gouv. Bess.)

איטשניא הרב ר׳ **חיים אלכסנדר סנדר** בר׳ יהודא ז״ל **בעלינקע.**
(פלך צערניגאוו)

נולד—תרל״ג בעיר ראהמטשאוו. למד אצל הרה״ג קליאצקין מעיר הנ״ל והוא יהרב מקאנאטאפ סמכו אותי להוראה. ובשנת תרס״ז נתקבל לרב בעיר איטשניא הנ״ל.

С. Бѣлинька м. Ичаня (Черниг. губ.)
S. Bielinka Iczania (gouv. Czernig.)

אילוקסט הרב ר׳ **אברהם** בר׳ יהודא ליב **שלאסבערג.**
(פלך קורלאנד)

נולד—תר״ד, ונתמנה לרב בשנת תר״ט.

Абрамъ Шлосбергъ г. Иллукстъ (Курлянд. губ.)
Abram Schlosberg Illukst (gouv. Kurland.)

אלוסק הרב ר׳ **אהרן** בהרב ר׳ זלמן **קונדא.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרל״ו, ונתקבל לרב—תרס״ה.

А. Кундѣ м. Олевскъ (Волын. губ.) **A. Kund Olewsk** (gouv. Wohl.)

אליטא הרב ר׳ **ראובן** בהרב ר׳ יצחק נח זצ״ל **לעווינבוק.**
(פלך סיבאלק)

נולד—תרל״ג, למד בישיבות הראדין, סלאבאדקא, וויאלוין, ובכולל קאוונא, ווילנא. ובשנת תרס״א נתמנה לרב למלאות מקום אביו ז״ל אחרי שסמכוהו הגאונים ר׳ שלמה זצ״ל מווילנא, ר׳ חיים יהודא סאסניצער ז״ל האב״ד דסמארגאן, ור׳ שלום בער זצ״ל האב״ד דק״ק קלעצק בעה״ט ס׳ „היכלי שן״. חותנו הוא הרה״ג המפורסם בצדקתו ר׳ אייזיק יעקב ווועלער זצ״ל בעה״ט ספר שו״ת „ברית עולם״ שהי׳ אב״ד דק״ק ווייאסקי־מאזאוויעצק פלך לאמוא. נכד הגאון המקובל מהרי״א חבר זצ״ל בעה״ט ספר „בנין עולם״, ועוד. יש בידי הרב הנ״ל חבור רב הכמות על ש״ס יפוסקים, וקובץ פלפולים לסיום כל מסכת שבש״ס, וגם חבור מיוחד על דרוש, המקיף את כל ענייני החיים לפי רוח התורה. על ספריו אלה בבר נתנו הסכמתם הגאונים ר׳ רפאל שאפירא שליט״א מוויאלאוין, ר׳ מלכיאל זצ״ל האב״ד דק״ק לאמוא. ר׳ משה דאנישעווסקי ז״ל מסלאבאדקא. ר׳ אלעזר ראבינאוויץ שליט״א המר״א דמינסק. ור׳ משה בצלאל לוריא שליט״א האב״ד דסובאלק. כעת בידי הרב הנ״ל בכ״י נאומי בשפת המדינה שנשא לפני שרי הממשלה במקרים ומאורעים שונים. כמו המשא שנשא לפני אחינו אה״צ בחגגם את סיום כתיבת ספר־תורה. ובשעה שיצאו למלחמה במזרח הרחוק, ועוד. להרב הנכבד הזה צענו של רבני פולין.

Р. Левинбуку Олита (Сувалской губ.)
R. Lewinbuku Olita (gouv. Suwalsk.)

אלכסנדריא הרב ר׳ **חיים מרדכי** בר׳ שלמה ז״ל **שטערינבערג.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב—תרנ״ו.

Х. М. Штеринбергъ Платформа (Волын. губ.)
Ch. M. Schterinberg Platforma (gouv. Wohl.)

אלכסאנדראווסק הרב ר׳ **יהודא ליב** בר׳ שרגא **ראנאלין**.
(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד בשנת תרט״ז בעיר מאנאסטירשצינע פלך מאהיליעוו לאביו הר׳ שרגא שהי׳ שו״ב בעיר הזאת, למד בויאלאוון ששה שנים, ונסמך לתורה מאת הגאונים הנצי״ב וצ״ל ור׳ יהודא ליב וצ״ל האב״ד דק״ק מינסק. ובשנת תרמ״ח נתקבל לרב. יש אתו בכתובים ספר רב הכמות יותר מק״כ בוגין חדושים ובאורים על כל ד׳ חלקי הרמב״ם. וגם ביאור על תירה שבכתב.

Лейбъ Рогалинъ г. Александровскъ (Екатериносл. губ.)
Leib Rogalin Aleksandrowsk (Gouv. Ekaterinoslaw.)

אלכסאנדראווסק הרב ר׳ **אברהם דוד** בהר׳ אשר **לאויאט**.
(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד תר״ד, ונתמנה לרב—תרכ״ה, והוא שארי של הרב ר׳ אברהם דוד לאויאט בעה״מ ספר „קב נקי״ על סדרי גיטין.

А. Д. Лавautъ г. Александровскъ (Екатериносл. губ.)
A. D. Lawaut Aleksandrowsk (Gouv. Ekaterinoslaw.)

אלעקסאנדריע הרב ר׳ **חיים ליב** בר׳ יואל ז״ל **איטקין**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרי״ז, בשנת תרמ״ה נתקבל לרב בק״ק אטשאקוב פלך חערסאן. ובשנת תרס״ט נתקבל לרב בק״ק אלעקסאנדריע הנ״ל למלאת מקום אביו הרב ז״ל, אבי אביו הר׳ הרב ר׳ שלמה ז״ל האב״ד דק״ק סטארוביב, אחי הרה״ח המפורסם בשם ר׳ פסח מאלאסטויקער ז״ל, ואחי הרב ר׳ פייוויל ז״ל האב״ד דק״ק אסטער, והמה היו בני הרב ר׳ יואל ז״ל שהי׳ חתן הרב הגאון המפורסם בשמו ר׳ ליב חריף ז״ל רב בק״ק האמלי׳. בעהמ״ח ספר „קול אריה״ נדפס בירושלם עיה״ק תרכ״ו. וספר „אם למסורה״ נדפס ג״כ בירושלם עיה״ק בשנת תרל״ו, בשנת עת״ר נבחר הרב הזה לאחד מחברי הועידה הרבנית בפ״ב.

Хаимъ Лейбъ Иткинъ г. Александрія (Херсон. губ.)
Chaim-Lejd Itkin Aleksandria (Gouv. Cherson.)

אלעשסק הרב ר׳ **אברהם קלמן** בר׳ גרשון **אבראמאוויטש**.
(פלך טבריא)

נולד—תרכ״ו, למד בישיבת ויאלאוון. סמכו איתו לחורות ילדין הגאונים הנצי״ב וצ״ל רי״מ עפשטיין וצ״ל מנאוויהארדק. ר׳ בצלאל מסויאלק, ר׳ חיים ברלין שליט״א, ר׳ דוד טעביל האב״ד דפ״ב שליט״א, וה״ר יצחק אב״ד דלובטצי שליט״א.

А. К. Абрамовичъ г. Алешки (Тавр. губ.)
A. K. Abramowitcz Aleschki (Gouv. Tawr.)

אלעקסנדראוו הרב ר׳ **אברהם ישעי׳** בר׳ צבי מאיר ז״ל **גליקסמאן**.
(פלך ווארשא)

נולד בשנת תר״כ, ובשנת תרמ״ח נתמנה לרב בני העירות האלה: סלויעוויא, צעחאצינעק, אלקסאנדראי, שהיו גליל אחד לבסא הרבנות. ובשנת תרס״ו נפרדו הקהלות האלה, והרב הזה בחר לעצמו את כסא הרבנות דק״ק אלקסנדראוו.

Аврамъ Гликсманъ п. Александровъ (Варшав. губ.)
Awram Gliksmann Aleksandrow (Gouv. Warschaw.)

אלשאד הרב ר׳ **אברהם אבא** בר׳ ארי׳ ליב הכהן **ואק**.
(פלך קאוונא)

נולד בשנת תרכ״ב, ובהיותו בן כ״ב נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ יצחק אלחנן זצ״ל מקאוונא, ובשנת תר״נ נתמנה לרב בעיר הנ״ל. חתניו המה: הרב ר׳ שמואל יעקב ראבינאוויץ שליט״א המפורסם בחבוריו המצוינים „המוכיר״ „מבצרי הדת״ „באר־יעקב״, והרב האברך ר׳ משה שמואל שמוקלער מחבר הספר „תולדות הגר״ח מוואלאזין״.

Л. Закъ м. Ольсяди (Ковн. губ.), черезъ Тельши.
L. Sak Olsiadi (Gouv. Kowno). über Telschi.

אמדור (Индура) הרב ד׳ **ראובן** בר׳ שמעון הכהן **בין**
(פלך גראדנא)

נולד—תר״מ בעיר אלשאן פלך ווילנא, ועד היותו בן י״ג נתחנך על ברכי אביו ז״ל שהי׳ מופלג בתו״י, אח״ז למד בישיבות מיר וסלאבדקא, ובאשר נקרא אחרי כבוד הגאון הר׳ איסר זלמן מלצר שהי׳ או ר״מ בישיבת סלאבדקע לסלויצק בתור אב״ד ור״מ, לקח אתו גם את תלמידו חביבו זה, ולמד בסלויצק אצל הגאון הנ״ל ג׳ שנים, בשנת תרס״ג לקח לו לאשה את בת הגאון ר׳ אברהם יצחק משכילאותן ז״ל שהי׳ אב״ד בק הלות, סמאלאוויץ, חאסלאוויטש, וסטופין, ובבית חותנו הגאון למד פוסקים ונתגלו בהוראה להלכה ולמעשה. וסמכוהו בסמיכי דרבנן הגאונים ר׳ אליו ברוך שליט״א האב״ד ור״מ דמיר, ור׳ אלעזר ראבינאוויץ שליט״א המד״א דמינסק, והר׳ מרדכי שליט״א הגאב״ד דק״ק סלאנימא יצ״ו. אח״ז למד בקבוץ של הגאון ר׳ חיים עזר שליט״א בווילנא, ובשנת תרס״ה נתקבל לרב בעיר סעלוב פלך מינסק, אח״ז נתמנה לרב ואב״ד בעיר אמדור הנ״ל. יש אתו בכתובים ספר בשם „דגל ראובן״ ותוכני שו״ת חדושים ובאורים בסתומות הש״ס והפוסקים ובפסקי הרמב״ם ז״ל, וכבר הסכימו על חבורו זה גדולי הדור שליט״א.

Рувинъ Кацъ Индура (Гродн. губ.) **Ruwin Kac Indura** (Gouv. Grod.)

אמור הרב ר׳ **נח טוביא** נהרב ר׳ יוסף יהודה ז״ל הכהן **בערנשטיין**.
(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד בשנת תרל״ג בעיר פילעטין פלך קורלאנד לאביו הרב ששמש ארבעים שנה בכתר הרבנות בקהלות רודעמינע, ראגאוויע, לוקניק, פילעטין, ובאלבירישאק. למד בישיבת מיר אצל הגאון ר׳ חיים ליב טיקטין זצ״ל, באיישישאק ובסלאבדקע, ואח״כ בווילנא. סמכוהו להורות ולדין הגאונים ר׳ שלמה מווילנא זצ״ל, ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל האב״ד דקאוונא, ור׳ משה דאנישעוויסקי זצ״ל האב״ד דסלאבאדקע. ובשנת תרנ״ט נתקבל לרב בק״ק אמור הנ״ל. חבר ספר „מי נח״ ב׳ חלקים. החלק הראשון נדפס, ויכיל חדושים בגפ״ת, והערות בדברי הראשונים והאחרונים (מחידו ששים קאפ׳) וח״ב עודנו בכתובים. יכלכל כללי הש״ס והפוסקים.

Н. Т. Беренштейнъ м. Амуръ Почт. ст. Нижеднѣпровскъ (Екатер. губ.)
N. T. Berenstein Amur Post st. Nizednieprowsk (Gouv. Ekater.)

אנאניעוו הרב ר׳ **אברהם זאב** בר׳ יצחק **בערנשטיין**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרל״ב בעיר לוינ פלך קיעוו, אביו הרב ר׳ יצחק הנ״ל הי׳ רב בלוינ ח״י שנים, ואבי אביו הרב ר׳ חיים גדליהו ז״ל שמש ג״כ בכתר הרבנות בעיר הנ״ל מ״ה שנים, וגם אביו של הרב רחנ״ג ז״ל הרב ר׳ יהודא ליב שמש ברבנות בעיר הנ״ל מ״ד שנים משנת תק״נ עד תקצ״ד, והוא בנו של ה״ר דובער שו״ב מלוינ ז״ל שהי׳ מן החבריא של הבעש״ט ז״ל, וסדר את „שבחי הבעש״ט, ואחר כל ספור כתב „מוסר היוצא מזה״, אך

העריתיו אלה נאבדו במשך הזמן ולא ראי איר. ה״ר דובער שי״ב הנ״ל חי׳ חתנו של ה״ר סנדר ספר קמיעות אצל הבעש״ט ז״ל, ואחרי מתו של ה״ר סנדר ז״ל באביב שנותיו ונשארו ממנו שתי בנות קטנות לקח אותן הבעש״ט ז״ל לגדלן, והשיא אחת מהן לה״ר דובער שי״ב הנ״ל. הרב הנ״ל נסמך להוראה הרה״ג הישיש ר׳ אהרן זצ״ל מטשודנוב, הרה״ג ה״ר פינחס, ה״ר מאיר מרגלית מבירדטשיב והרב ר׳ ניסן רבלסקי מקאושטין נ״י. בשנת תרנ״ו נתקבל לרב בעיר לינוין למלאות מקום אבותיו ז״ל ובשנת תרס״ח נתקבל לרב בעיר אנאניוו הנ״ל.

Абрамъ Вольфъ Беренштейнъ г. Ананьевъ (Херс. губ.)
Abram Wolf Berenstein Ananiew (Gouv. Chers.)

אנדרעעוו הרב ר׳ **אהרן** בר׳ חיים **וויינבערג.**
(פלך קיעלץ)

נולד—תרי״ח. ונתקבל לרב—תרמ״ח בעיר יענדזעיו. ובשנת תר״נ נתמנה לרב בעיר אנדרעיו הנ״ל. יש לו צענז של רבני פולין.

Аронъ Вайнбергъ г. Андреевъ (Кѣлецкой губ.)
Aron Wajnberg Andreew (Gouv. Kielz.)

אנטיפאליע הרב ר׳ **צבי הירש** בר׳ עקיבא הכהן **ראבינאוויץ.**
(פלך גראדנא)

נולד—תר״י, בשנת תר״ל נתמנה למו״צ, ואח״כ לרב ואב״ד בעיר הנ״ל.

Гиршъ Рабиновичъ м. Антополь (Гród. губ.)
Hirsch Rabinowicz Antopol (Gouv. Grod.)

אנטיפאליע הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ שרגא פישיל ז״ל **בערמאן.**
(פלך גראדנא)

נולד—תרכ״ה ונתקבל לרב בשנת תרנ״ב.

М. Берманъ м. Антополь (Гród. губ.) **M. Berman Antopol** (gouv. Grod.)

אסטילוה הרב ר׳ **יוסף** בהרב ר׳ שמעון שלמה **וועדטהיים.**
(פלך וואהלין)

נולד בשנת תרמ״ב לאביו הרב האב״ד דק״ק בענדר, ובשנת תר״ס נתקבל למו״צ בעיר מולדתו בענדער, ובשנת תרס״ה נתמנה לרב ואב״ד דק״ק אסטילוה הנ״ל.

Іосифъ Вертгеймъ м. Устилугъ (Волын. губ.)
Iosif Werthejm Ustilug (gouv. Wohl.)

אסטראלענקא הרב ר׳ **יצחק** בר׳ שלמה **בורשטיין.**
(פלך לאמוא)

נולד—תרכ״ט בעיר לאמוא. בשנת תרנ״ד נתקבל לרב בעיר פיאנטניצא הסמוכה ללאמוא, ובשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר אסטראלענקא הנ״ל. יש לו צענז של רבני פולין.

И. Бурштейнъ г. Остроленко (Ломж. губ.)
I. Burschtejn Ostrolenko (gouv. Lomz.)

אסטראלענקא (פלך לאָמזא) הרב ר' **יעקב שלמה** הכהן **פיזמאן**.

נולד—תרל"א בעיר הנ"ל. וזמן קצר הי' רב בעיר סרעגדיק בפלך קאוונא. ובשנת תרס"ד נתקבל למורה הוראה בעיר מולדתו הנ"ל.

Я. Ш. Пизманъ г. Остроленко (Ломж. губ.)
I. Sch. Pisman Ostrolenko (gouv. Lomz.)

אסטרופאלי (פלך וואהלין) הרב ר' **שמחה** בהרב ר' אברהם יצחק ז"ל **שטיינפרעס**.

נולד—תקפ"ו. ונתמנה לרב בשנת תרל"ב. יש אתו בכתובים ספר „ארגמן" כולל שי"ת וחדרשים על ש"ס יפוסקים. וספר „נר מצוה" על חנוכה, וקובץ דרושים.

Симхе Штейнпресъ м. Острополь (Волын. губ.)
Simche Schtejnpres Ostropol (gouv Wohl.)

אסטראוו (פלך לאָמזא) הרב ר' **אברהם** בר' מרדכי הכ **פרענקיל**.

נולד—תר"מ. ונתקבל לרב—תרס"ד.

Абрамъ Френкель Островъ (Ломж. губ.)
Abram Frenkel Ostrow (gouv. Lomz.)

אסטראזין (פלך וואהלין) הרב ר' **בנימין** בר' דניאל **פירער**.

נולד—ת"ר. למד במדינת אויסטריא, ונסמך מהרבנים המפורסמים ר' דוד צבי מדובנא ור' שאול מאליק. ונתקבל לרב בשנת תר"ל.

Беніоменъ Фиреръ м. Острожецъ (Волын. губ.)
Beniomen Firer Ostrozec (gouv. Wohl.)

אסטרין (פלך ווילנא) הרב ר' **יעקב** בר' שלמה **טאוישונסקי**.

נולד—תרל"ג בעיר אייזישאק לאביו המופלג והעסקן הנ"ל. למד בישיבות סלאבאדקא, וויאלאזין, רבי המובחק הי' הרה"ג ר' צבי הורש מה יפית שליט"א הרב דאויזישאק, ובעת בויאלקאוויסקי, רבו זה סמכוהו בסמיכי דרבנן, אח"כ סמכוהו גם הגאון ר' צבי הורש ראבינאוויץ ז"ל מקאוונא והגאון ר' משה ז"ל מסלאבאדקא. לקח לו לאשה את בת הרה"ג ר' יעקב צבי ז"ל הרב דאסטרין מחבר ספר „תפארת יעקב" על משניות, וספר „טהרת השולחן" על ד' חלקי השו"ע והוא מנוז הגאון ר' בניטין ראב"ד ז"ל מהורדנא. בשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר נאוויידוואר ישן מחוז לידא, ואח"כ נתמנה לרב ואב"ד בעיר אסטרין הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג ז"ל. חבר ספר „אמרי השכל" כולל דרושים ופלפולים יצא לאור בשנת תרס"ט (מחירו א' רו"כ) ויש אתו בכתובים מסודרים ומוכנים לדפוס: ספר „נוה—יעקב" חדרושים ובאורים על שו"ע חושן משפט, ספר „אמרי—יעקב" כולל דרושים ופלפולים על סדר הפרשיות, ספר „פדות—יעקב" ביאור על מגלת אסתר. תחת השגחת הרב הזה יש קבוץ בחורים שלומדים בעיר הנ"ל ואנשי העיר מספיקים להם כל צרכם.

Я. Тавшунскій м. Острино (Виленъ. губ.)
I. Tawschunski Ostrino (gouv. Wilen.)

אסבאבאד הרב ר׳ אברהם בר׳ מאיר שאול ז״ל רעזניק.
(מעבר לים הכספי)

נולד בשנת תרכ״ז להורים עניים ישרי לב ותמימי דרך ילידי עיר „דרוא״ ודיסנא פלך ווילנא, ובמסירת נפשם גדלו וחנכו את בנם זה על ברכי התורה. אבי אביו ה׳ ר׳ יהודא ליב רעזניק שי״ב בעיר דרוא מופלג ומתמיד ושיקד על התורה, ונשארו מאתו הרבה חדושים יהגם בכתיבים ת״י נכדו הרב הזה. רבו המובהק הי׳ הרה״ג ר׳ אברהם צדוק באנין ז״ל ר״מ בעיר דרוא בעל המחבר ספר „דבר בעתו״ „יפה בעתו״ מגן שאול״ ועוד. להוראה סמכוהו הרה״ג הר״פ הכהן מ״צ דווילנא יהרה״ג מהר״י קליין בעל ספרי אוה״י, והרה״ג דסוויסלאץ בעהמ״ח „מאמר מרדכי״ על המרדכי, והרה״ג האב״ד דבוקרעסט. הרב הנכבד הזה הוא גם סופר טהיר בשפת קדשנו ומאמריו הנפלאים מלאים בכל העתונים והירחונים האירתודכסים, ונודע בשמו הספרותי „הרב א״נ עזריקם״, הוא עסקן צבורי יכל ימיו הוא בא בחליפות מכתבים עם גדולי ישראל וחכמי שבכל ארצות פזורנו בכל הנוגע להטבת המצב הרוחני של עמנו. זה עתה הוציא לאור ספר „טללי אורות״ על תהלים, ונדפס ונתפשט בכמה אלפים עקזמ״פ בהסכמות גאוני וחכמי ישראל מכל הארצות, ותחת מכבש הדפוס נמצא כעת ספרי „שפרידי חביון הספרות״ והוא קובץ כל המאמרים שנדפסו מהרב הנ״ל בעתונים וירחונים שונים בכל ענפי הספרות. ובכתובים יש ת״י חדושים ובאורים על הש״ס שהסכימו עליהם הרבה גדולי ישראל. ספר „חכמת הטבע והקבלה״ התיחסותם זה לזה בעבר. בהוה, ובעתיד. וספר „שחר טל ילדותי״ וכרונות ימוי נעוריו של הרב הנכבד הזה שהיו מלאים נדודים ושלטולים, כתוב ברוח פילטני. ואחרי רוב עמל ותלאות מצא לו מנוחה בתור רב ומו״צ בעיר אסבאבאד מעבר לים הכספי.

Абрамъ Шевелевичъ Рѣзнинъ Асхабадъ за Каспійской област.
Abram Schewelewicz Riesnik Aschawad für Kaspijsk obl.

אסמינא הרב ר׳ יהודא ליב בר׳ שבתי פיין.
(פלך ווילנא)

נולד תרל״א, למד בישיבות סלאבאדקא, ואיוישישאק, ואצל הגאון ר׳ יהודא ליב האב״ד דמינסק וז״ל ואצל הגאון ר׳ יצחק ראבינאוויטץ שליט״א מפאניוויוש. הגאונים ר׳ יצחק אלחנן וז״ל מקאוונא״ר׳ יהודא ליב וז״ל ממינסק סמכו אותו להוראות ולדין. בשנת תרנ״ה נתקבל לרב בעיר פיסאנצא פלך מינסק ובשנת תרנ״ט נתקבל לרב בעיר קופישאק פלך קאוונא ובשנת תרס״ו נתמנה לרב ואב״ד דק״ק אסמינא. הוא נכד הרב ר׳ ארי׳ ליב גינצבורג ז״ל הנקרא ר׳ ליב אריהם ז״ל מיאנעויא פלך קאוונא. מוקנו זה נשאר בת״י ספר בשם „אבק מוגמר״, ובהקדמת הספר הזה בתוב כי הוא מיוצאי חלציו של הגאון ר׳ אלישע וצ״ל בעה״מ של הספרים „פי שנים״, ו„קב ונקי״, ובספר „פי שנים״ מראה הג׳ ר׳ אלישע ז״ל סדר יחוסי דור אחרי דור שהוא מיוצאי חלציו של הגאון בעל „שארית יוסף״ גיסו של הרמ״א ז״ל ומהגאון מהר״מ פאדווא ז״ל, ונקרו הרב ר׳ ליב הנ״ל הוא נכד של הגאון ר׳ מרדכי ז״ל אב״ד דפאקראי, אחד משלשה חסידי ראסטין המפורסמים בעולם, גם הוא נצר מגזע הש״ך ז״ל, ומגזע הגאון ר׳ מאיר ז״ל אב״ד דק״ק ווינן וגליל רוסיא. חותני הוא הרב המופלג בתו״ר ר׳ יעקב קאנציפאוויין ז״ל מסלאבאדקא, גיסיו המה הרבנים דק״ק סימיאטין, שימאנצע, ויעזנא. בני הבכור מ׳ שבתי נ״י. הוא מהתלמידים המצויינים בישיבת ויאלאזן, יש בידי הרב הזה בכתובים ספר על תרי״ג מצוות, בסגנונו של הספר „מנחת חנוך״ יתחת השגחתו מתנהלת ישיבה שנוסדה זה חמשים שנה, מספר התלמידים בערך ארבעים איש, ונחלקים לב׳ מדרגות, בהמדרגה האחת לומדים ג״מ עם פרש״י ואיזה תו״ס הנוגעים להפשט. ובהמחלקה השני׳ לומדים בעיון כל התי״ם, הר״מ בהישיבה הואת הוא הרב ר׳ שבתי והמשגיח הוא הרב ר׳ צבי נ״י. תלמידים נכחנים כמה פעמים בשנה מהרב הנ״ל יהנם עושים חיל בלמודם ויראין סימן ברכה. כל תלמיד משלם להחזקת הישיבה עשרים רוב׳ לשנה. ואת מותר הוצאת הישיבה והחזקת התלמידים נותנים אנשי העיר בעין יפה.

Л. Файнъ Ошмяны (Вилен. губ.) **L. Fajn Oschmjany** (gouv. Wilen.)

אפאצק (פלך פסקאוו) הרב ר׳ **שלמה חנוך העניך** בר׳ משה יהודא ני׳ **מדרם.**

נולד—תרל״ט, ונתקבל לרב בשנת תרס״א בעיר קאוונאט פלך וויטעבסק. ואח״כ בעיר אפאצק הנ״ל, למד בסלאבדקא וסלויצק, ונסמך להוראה מהגאונים ר׳ מאיר שמחה ור׳ יוסף ראזין שליט״א מדווינסק. יש בידו בכתובים ספר תוכני שו״ת הלכה למעשה, וחדושים על ש״ס.

Шліома Магарама г. Опочка (Псков. губ.)
Schlioma Magarama Opoczka (gouv. Pskow.)

אקירמאן (פלך בסרביא) הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ צדוק ז״ל **ציקערמאן.**

נולד—תר״מ, ונתמנה לרב—תרס״ו. יחוסו של הרב הנ״ל מבואר באות מ׳. בתולדתי של אחיו הרב ר׳ אפרים מעיר מעזוריאוב פלך פאדאל, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ חיים הלוי סאלאוויצ׳ק שליט״א מבריסק ומאת הרה״ג ר׳ שמואל אברהם האב״ד דק״ק קאנסטאטין־ישן. יש אתו בכתובים שו״ת שנשא ונתן בדבר הלכה עם גדולי הדור, ובספר „דברי מלכיאל״ להגאון מלאמזא זצ״ל נדפס תשובה להרב הנ״ל.

М. Цукерманъ г. Акерманъ (Бесс. губ.)
M. Cukermann Akermann (gouv. Bess.)

אקמיאן (פלך קאוונא) הרב ר׳ **נחום מרדכי** בר׳ יהודא ליב **וועדבאווסקי.**

נולד—תרל״ח, ונתקבל לרב—תרס״ז.

Н. М. Вербовскій Окмяны (Ковн. губ.)
И. М. Werbowski Okmjany (gouv. Kown.)

אראן (פלך ווילנא) הרב ר׳ **שלמה זוסמאן** בר׳ יהודא ליב **העניך.**

נולד—תרכ״ד, והי׳ איזה שנים ר״מ ומ״צ בעיר מינסק, ובשנת תרנ״ה נתקבל לרב בעיר הרדאק פלך ומחוז מינסק. ובשנת תרס״ג נתמנה לרב בעיר־אראן הנ״ל

Шліомо-Зусманъ Генинъ Ораны (Вилен. губ.)
Schliomo-Susman Genin Orany (gouv. Wilen.)

ארחיוב (פלך בסרביא) הרב ר׳ **אברהם יוסף** בהרב ר׳ משה חיים ז״ל **עלקין.**

נולד—תרל״ד, ונתמנה לרב למלאות מקום אביו הרב ז״ל בשנת תרס״ב. יש אתו בכתובים ספר על תרי״ג מצוות.

Іосифъ Элькинъ Оргѣевъ (Бесс. губ.) **Iosif Elkin Orgiew** (gouv. Bess.)

אריחאוו (פלך טבריא) הרב ר׳ **יחיאל מיכל** בהרב ר׳ יצחק **בערקמאן.**

נולד—תרי״ח—ונתמנה לרב—תר״נ, הוציא לאור בשנת תרנ״ח ספר „לב־ים״ שו״ת בדבר הלכה. (מחיר הספר א׳ רוב׳) ובכתובים יש בידו ספר „אפיקי ים״, ג״כ שו״ת.

Михель Беркманъ г. Орѣховъ (Тавр. губ.)
Michel Berkman Oriechow (gouv. Tawr.)

ארמיאנסק הרב ר׳ **קלמן** בר׳ אליעזר **מגיד**.
(פלך טבריא)

נולד—תרל״ד. למד בישיבות סלאבאדקע וטעלז, רבותיו המובהקים היו הגאונים ר׳ אלעזר גארדאן זצ״ל ור׳ יצחק ראבינאוויץ האב״ד דפאנייוויז שליט״א, נסמך להוראה מאת הגאונים ר׳ חיים יהודא סאסניצער זצ״ל מסמארגאן ור׳ שלמה הכהן מווילנא זצ״ל, ור׳ צבי יעקב אפענהיים שליט״א האב״ד דקעלעם. הוא יליד קאוונא, אביו הר׳ אליעזר זצ״ל הי׳ שקדן בלמודו ועסקן במצוות, והי׳ מפורסם בקאוונא בשם: „ר׳ אליעזר מויארנא״, והוא חתנו של הנכבד ר׳ צבי הירש דאנילעוויץ מקראז פלך קאוונא איש יודע תורה ועסקן בכל צרכי העיר. ובשנת תרס״ב נתמנה לרב בעיר ארמיאנסק הנ״ל. להרב הנ״ל הי׳ אח גדול בתורה שנקטף באבו בשנת הל״ט לימי חייו. שמו ר׳ אשר זצ״ל ועיד בבחורותו נסמך להוראה מאת גאון ישראל ר׳ יצחק אלחנן זצ״ל והי׳ חתנו של הרה״ג ר׳ שמרי׳ מרובזשוויץ, ובזוג שני הי׳ חתנו של הרב ר׳ שמעי׳ יונאוויץ מקערץ. והי׳ רב בעיר וועסאלי פלך יעקאטירנסלאוו, ואח״כ בעיר געניצעסק פלך טבריא, ושם נפטר ג׳ בסלי תרס״ח תנצב״ה. הרב היקר הזה הניח אחריו ברכה הרבה חרושים בהלכה ואגדה.

Калманъ Магидъ г. Армянскъ-Базаръ (Тавр. губ.)
Kalman Magib Armiansk-Bazar (gouv. Tawr.)

ארעל (Ольвіополь) הרב ר׳ **נפתלי דוב** בר׳ טוביי׳ זאב **קאהנטערמאהן**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרי״א, ונתמנה לרב—תרמ״ז. נסמך מאת הרה״ג ר׳ חיים ברלין שליט״א ומהרה״ג דבאהפאלי וניקאליוב בעהמ״ח ספר „עמודי אש״, ומעוד הרבה רבנים. יש אתו בכתיבים ספר חדושים על ב׳ חלקי יו״ד.

Нафтула Кантерманъ г. Ольвіополь (Херсон. губ.)
Naftula Kanterman Olwiopol (gouv. Cherson.)

ב.

באבט הרב ר׳ **משה אליהו** בר׳ יעקב **בורשטיין**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרי״ח, למד בוואלקאמיר אצל הרה״ג ר׳ ישראל נפתלי זצ״ל, ונסמך להוראה מאת הגאון ריי״א זצ״ל מקאוונא. ובשנת תרל״ח נתקבל לרב. יש לו בכתיבים ספר בשם „ייאל משה״ על ד׳ חלקי שו״ע.

Эльяшъ Бурштейнъ м. Бобтъ (Ковн. губ.)
Eljasch Burschtein Bobt (gouv. Kown.)

באבר הרב ר׳ **שלמה זלמן** בהרב ר׳ שמאי הלל זצ״ל **אלטשולער**.
(פלך מאהילעוו)

נולד—תר״ז, מצד אביו הוא נכד הגאון ר׳ בנימין מדובראוונא זצ״ל, ומצד אמו הוא נכד הרב ר׳ נחמן אב״ד דפאהאסט אחיו של גאון ישראל מוהר״ח מוואלאזין זצ״ל. נסמך להוראה מאת הגאונים, מלבי״ם, ר׳ ראובן מדינאבורג זצ״ל ומאת הגאון ר׳ חיים ברלין שליט״א, בשנת תר״מ נתקבל לרב בעיר קניזיז המסובה למאהילוו. ובשנת תרמ״ט נתקבל לרב בעיר באבר הנ״ל. יש אתו בכתובים ספר „סוכת שלמה״ על הלכות סוכה.

З. Альтшулеръ м. Бобръ (Могил. губ.) **Z. Altschuler Bobr** (gouv. Mohil.)

באדזאנאוו הרב ר' **חנוך העניך** בן ר' אברהם ז"ל **נאזירי**.
(פלך פלאצק)

נולד—תרל"ד. ינתמנה לרב בשנת תר"ס. יש לו צענו של רבני פילין.

Хенохъ Навры Бадзановъ (Плоцкой губ.)
Chenoch Nawry Badzanow (gouv. Plock.)

באהסלב הרב ר' **יוסף** בר' אשר לעמל **זאסלבסקא**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרכ"ו לאביו הנ"ל שהי' סוחר נכבד, ועם זה שם לילות כימים להגות בתורה. אבי אביו ר' יוסף מקראקוב הנקרא בשם „ר' יוסף ברענער" הי' מפורסם בצדקת פורנוי. בבית חותנו הרב ר' בן ציון משינדעריבקא למד בשקידה להלכה ולמעשה, ובהיותו בן עשרים סמכי את ידיהם עליו הרבה מגדולי ישראל, ובתוכם הגאון ר"ח ברלין שליט"א והרה"צ ר' דוד מטאלנא והרה"צ ר' יוחנן מראחמיסטרויצקא זצ"ל. בשנת תר"מ נתקבל לרב בעיר שינדעריבקא, ובשנת תרנ"ה בעיר באהסלאב הנ"ל, יש אתו בכתובים ספר על כללי רוב יחוקה, יחדושים על ש"ס יפוסקים.

Іосифъ Заславскій Богуславъ (Кіев. губ.)
Iosif Saslawski Bohuslaw (gouv. Kiew.)

באחמאטש הרב ר' **יעקב אהרן** בר' שניאור זלמן **העגדעלעוי**.
(פלך צערניגאוו)

נולד—תרי"ז. ונתמנה לרב בשנת תרנ"ח, הוא חתן הרב ר' משה חאיטין ני' האב"ד דק"ק בארזנא פלך צערניגאוו. בעה"מ ספר „נעם מגדים" על הפמ"ג.

Я. А. Генделевъ ст. Бахмачъ (Черниг. губ.)
I. A. Gengelew st. Bachmacz (gouv. Czernigow.)

באחמוט הר' ר' **יוסף** בר' יעקב **קרעצמער**.
(פלך יעקאטערינאסלאוי)

נולד—תרכ"ג לאביו המופלג ויר"א הר' יעקב בהר' מאיר קרעצמער ז"ל, אא"ז הי' המפורסם במדת הכנסת אורחים ר' אברהם ז"ל, אשר ביתו נבנה בד' פתחים לארבע רוחותיו, פתוחות לקבלת פני האורחים, ועפ"י רברי חז"ל, כני אנשי הדור את ביתו בשם „ביתי של אברהם אבינו". והיי לו בנין וחתנין רבנן, אחד מחתניו הי' הרב ר' יוסף ז"ל ששמש ברבנות בכמה עירות ונשאר מאתי בכתובים חליפות מכתבים בדברי תורה ושו"ת שהיו לו עם הגאון ר' אבלי פאסוילער ז"ל הראב"ד דווילנא, ובסוף ימיו אוה למושב לו את העיר קאוונא ושמש שמה בתור מו"צ ומ"מ בקלויז מרקיל, ומצד אמי היא נכד הרב ר' ישראל משה הכהן ז"ל. אבי הגאונים המפורסמים ר' בצלאל וה' שלמה הכהנים זלה"ה ששמשי כמה עשריות שנים בתור מו"צ וזקני החזראה בק"ק ווילנא. יחוסם עולה עד עלי הכהן. כמבואר באריכה בהקדמת שו"ת „בנין שלמה" לחלק או"ח מאת הגאון ר' שלמה הכהן הנ"ל זצ"ל. ועוד אח שלישי הי' להגאונים הנ"ל שנפטר בימי עלומיו היא הרב ר' בן ציון הכהן ז"ל והי' גדול בתורה, ונמצא ממנו הגהות על ש"ס ברפים ראם בשנת תרכ"ו. בווילנא מספרים, כי עיד בהיותם האחים היקרים האלה עולי ימים ציוה עליהם הרה"ג ר' חיים נחמן פרנס ז"ל לעלות לדוכן, באמרו כי חפץ הוא לשמוע ברכת כהנים מיחוסי כהונה. ראשית למודי וחנוכו של הרב הנ"ל הי' אצל אחיו הכבור הרה"ג ר' אברהם קרעצמער הי' מו"צ באנטאקאליץ פרוב ווילנא. ואח"ו למד שנה אחת בישיבת דודי הגאון ר"ש הכהן ז"ל בקלויז הנ' ר' שואל ז"ל, ואח"כ למד בשקידה באיישישאק. ובויאלאזין והגאון הנציב זצ"ל ראה בתלמידו זה סימן ברכה בלמודו והי' מחבבו ומקלסו, או בהיותו בויאלאזין לקח לו לאשה את בת הנגיד רחים רבנן ויר"א הר' אהרן ליפמאן הכהן הענדלער ז"ל מעיר פאדבערזוא. להוהות ילדין סמכיהו, הגאון הנציב זצ"ל והגאון ר' יצחק מאיר מסלאבאדקא

זצ"ל, והגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא. בשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר מאלסען פלך קורלאנד ואח"ז נתקבל לרב בעיר יעוסאטאריע פלך קרים, ובשנת תרנ"ז נתקבל לרב בעיר באחמוט הנ"ל. יש אתו בכתובים מסודרים לדפוס הספרים האלה: א) „יוסף ציון" הגהות והערות גם פלפולים על איזה מס' מש"ם, וביחוד על מ"ם ע"ז, וגם הגהות על חו"מ חלק שני מס' קל"ג עד נמוקא והרכה כללים על ש"ם. ב) „יד יוסף" חדושים על ששה סדרי משנה, והרבה הדרנים על מס', וחדושים על מס' קדושין. ג) „שארית יוסף" שו"ת להלכה למעשה, רובם על או"ח ויו"ד. ד) „מגדי יוסף" י"ב דרושים מסודרים לספר בראשית, דרשות לשלש רגלים וד' פרשיות, וכן ט"ו דרשות שדרש הרב הנ"ל בבה"כ הגדול בק"ק ווילנא בעתים שונים משנת תרנ"ב עד תרנ"ה. ה) „זכרון אבות" הספרים שונים, וגם הספר על הרוגי קישינוב נ"ע. ו) „דברי יוסף" רעיונות והתעוררות למוסר לחודש אלול, לראש השנה לתקיעת שופר, לעשי"ת, וליום הכפורים. על הספרים האלה כבר נתני הסכמתם הגאונים ר' שלמה הכהן ור' צבי הירש ראבינאוויץ מקאוונא זצ"ל ועוד הרבה מגדולי הרבנים וחכמי ישראל שליט"א. ולבד גדלו בתורה הנהו גם שלם במדעים ויודע שפת המדינה ושפת אשכנז.

Іосифъ Кречмеръ г. Бахмутъ (Екатерин. губ.)
Iosif Kreczmer Bachmut (gouv. Ekaterinoslaw.)

באמאק

(פלך קאוונא)

הרב ר' **גרשון שלום** בר' משה זעליג **קאב**.

נולד—תרל"ח. ונתמנה לרב תרס"ז.

Г. Кабъ ст. Нескучное м. Ботока (Ковн. губ.)
G. Kab. st. Ieskucznoe m. Botoka (gouv. Kown.)

באלאבאנווקע

(פלך קיעוו)

הרב ר' **שמואל** בר' יעקב שלמה **מאלצאוו**.

נולד—תרכ"ו, ונתקבל למורה הוראה בעיר דאשיב בשנת תרנ"ז. ובשנת תרס"ד נתקבל למו"ה בעיר באלאבאנווקע הנ"ל.

Шмуель Мальцевъ м. Балабановка чрезъ м. Дашевъ (Кіевск. губ.)
Schmuel Malcew Balabanowka über m. Daschew (gouv. Kiew.)

באלגראד

(פלך בעסביא)

הרב ר' **יצחק מיילער**.

נולד—תרי"ז בעיר קרעמניץ להורים לומדי תורה. ראשית חנוכו הי' אצל א"ז המופלג בתו"י ר' מנחם מענדיל ז"ל. בשנת תרנ"ז היציא לאור ספרו „עזרה להבין" ביאור מספיק על הראב"ע עה"ת וחמש מגלות. וספרו „אור הגנוז" על „אור החיים". ספריו אלה נתקבלו לרצון וכבו הדורשים עליהם, וזכו למהודורא תליתאי. כן נדפסו מאתי חרבה מאמרים במאספים וכמ"ע שונים, מאמרי בקורת, ומאמרי מדע בכה"ק ובתלמוד, בעניני הנדסה אלגעבריא ומדידה, שהוא מומחה במקציע הזה. בשנת תרנ"ז נתמנה למו"צ בעיר מאזיר פלך בסרביא. ובשנת תרס"ח נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דעיר באלגראד הנ"ל

И. Мейлеръ Болградъ (Бес. губ.) **I. Mejler Bolgrad** (gouv. Bes.)

באלווא

(פלך פסקאוו)

הרב ר' **דוד נח** בר' משה אלי' **קאוונאט**.

נולד—תרל"ד בעיר רעזיצא והוא חתן הרב ר' יהודא ז"ל שהי' רב בעיר אנטאליפט פלך קאוונא. נסמך להוראה מאת הגאון ר' חיים עזר גראדזענסקי מווילנא שליט"א. ומאת

הרה״ג ר׳ חיים יהודא סאסניצער ז״ל האב״ד דסמארגאן, ועוד מגדולי הרבנים. ונתמנה לרב בשנת תרס״ו.

Д. Ковнатъ м. Боловескъ, чрезъ ст. Пыталово (Псков. губ.)
D. Kownat Bolowsk, über st. Pytalowo (gouv. Pskow.)

באלטא (פלך פאדאל) הרב ר׳ **ישראל** בר׳ ארי׳ ז״ל **זעמעלמאכן.**

נולד—תר״ח, ובשנת תרל״ה נתמנה לרב בעיר סאטאנאוו. ובשנת תרמ״ו נתקבל לרב בעיר באלטא הנ״ל.

Сруель Земельманъ Балта (Подол. губ.)
Sruel Semelmann Balta (gouv. Podol.)

באלטא (פלך פאדאל) הרב ר׳ **יחיאל** בר׳ צבי **דיין.**

נולד—תרי״ד, ונתמנה לרב בשנת תרל״ט למלאות מקום אביו הרב ז״ל.

Ихиель Даинъ Балта (Подол. губ.)
Ichiel Dain Balta (gouv. Podol.)

באלטא (פלך פאדאל) הרב ר׳ **פנחס** בר׳ פסח **באריכסאהן.**

נולד—תרכ״ט, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ד למלאות מקום אביו הרב ז״ל.

Пинкосъ Бурихсонъ Балта (Подол. губ.)
Pinkos Burichson Balta (gouv. Podol.)

באלטא (פלך פאדאל) הרב ר׳ **חיים שמואל** בר׳ קלמן יונה **פישמאהן.**

נולד—תרל״ז, ונתנה לרב בשנת תרס״ב.

Ш. Фишманъ Балта (Подол. губ.)
Sch. Fischman Balta (gouv. Podol.)

באצייקעוו (פלך ווימעבסק) הרב ר׳ **מרדכי דוב** בהרב ר׳ ישעי׳ **הורוויץ** הלוי.

נולד—תרכ״ה, מגזע הר״הצ ר׳ אהרן מקארלין זצ״ל, וב״א של הארמו״ר בעל הצמח צדק זצ״ל. למד בעיה״ק ירושלם תובב״א, נכמך להוראה מאת הגאונים ר׳ שלמה הכהן מווילנא זצ״ל, ר׳ שלום דוב מרעציצע נ״ע, ר׳ שמרי׳ נח מבאברוויסק שליט״א, ר׳ מרדכי מסלאנים שליט״א, ומאת הרה״צ ר׳ מרדכי דוב מהארנאסטיפאליע, ומאת הרה״צ דקאפים, בעל „המגן אבות״ נ״ע, ומאת עוד הרבה מגדולי הדור שיחיו. ונתמנה לרב בשנת תרס״ג, לראשונה בעיר באניעוויין פלך מאהילעוי, ואח״כ בעיר באצייקעוו הנ״ל.

Мордухъ Гурвичъ-Херузе м. Бочейково (Витеб. губ.)
Morduch Hurwicz-Cheruse Boczejkowo (gouv. Witeb.)

באקו הרב ר' **יהושע** בר' משה ארי' **רובינשטיין**.
(קאווקאז)

נולד—תרל"ד, ובשנת תרס"ו נתמנה למו"צ בעיר פאהאסט הסמוכה לסולצק למלאות מקום חותני הרב ז"ל, ואח"ז נתקבל לרב בעיר באקו.

О. Рубинштейнъ г. г. Баку. O. Rubinstejn Baku

באקלעראוויע הרב ר' **יהודא** בר' ישראל אשר **האשעסמאנן**.
(פלך סיבאלק)

נולד—תרל"י, ונתמנה לרב בשנת תרס"ד. יש לו צענו של רבני פוילין.

Ю. Хашесманъ пос. Бакаларжево (Сувал. губ.)
I. Chaschesman pos. Bakalarzewo (gouv. Suwal.)

באקשט־בארישוקא הרב ר' **ישעי'** בהרב ר' זכרי' מענדיל הכהן **בין**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרי"ו, לאביו הרב ר' זכרי' מענדיל שהי' רב בק"ק ראדין, והוא ממיוחסי ווילנא, ומצד אמו היא ממשפחת בלומקעס ווילענקין ממיוחסי מינסק, למד בישיבת ויאלאזין, והגאון נצי"ב והגאון ר' יהונתן יהודא המד"א דמינסק זצ"ל סמכו אותי בסמיכי דרבנן, ובשנת תרנ"ד נתמנה לרב בעיר הנ"ל.

Шая Кацъ м. Бакштъ чер. Ивье (Вилен. губ.)
Schaja Katz Bakscht üder Iwie (gouv. Wiln.)

בארשיווקע הרב ר' **שלמה דוב** בר' אפרים חיים **שפירא**.
(פלך קיעוי)

נולד בשנת תרי"ד, לאביו הר' אפרים חיים ז"ל שהי' משרידי דור חישן נכבד ונשוא פנים, נין ונכד להגאון ר' פינחס מקאריץ זצללה"ה ונכד של הרה"ג ר' זאב מבאלטא זצ"ל. אמו נ"ע היתה מנכדי הרב ר' דוב זצ"ל הראב"ד דק"ק דובסאר. נצר מגזע הרה"צ ר' אפרים זצ"ל מסקאלא. חותני הוא הר' צבי זצ"ל בן בתו של הרה"ג ר' שמואל מקאמינקא זצק"ל שהי' מפורסם בתורתו וקדושתו. להורות ולדון סמכוהו הגאון ר' יצחק אהרן עטינגער זצ"ל מלבוב והרה"ג ר' נפתלי ז"ל הראב"ד דעיר סקווירא. בשנת תרל"ט נתקבל לרב בעיר קישארד פלך קיעוי ואח"כ בעיר בארשיווקע הנ"ל. בני הבכור ר' שמואל נ"י תורתו אימנתי והוא חתן הרב ר' אברהם האב"ד בעיר שפיטבקא פלך ויאחלין. וחתני הוא הרב ר' אהרן מרדכי שליט"א הרב דעיר שפאלע יצ"ו, בן הרב ר' יעקב יצחק ז"ל שהי' ג"ב רב ומו"צ בעיר הנ"ל.

Ш. Б. Шапиро м. Боршаговка чрезъ поч. ст. Дзюньковъ (Кіев. губ.)
Sch. B. Schapiro Borschagowka poststation Dzjunkow (gouv. Kiew.)

בארסאוו הרב ר' **מיכאל** בהרב ר' חיים שמעון **רודילסאהן**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"א, רבו המובהק הי' אבי הרה"ג. להורות ולדון סמכו אותו הגאונים ר' יהונתן יהודא זצ"ל המד"א דמינסק, והאדמו"ר הרה"ג ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א מבאבריויסק והרה"ג ר' יהודא ליב שניאורסאהן מהאמבלי והרה"ג ר' בצלאל הכהן מסמולויוויץ והרה"ג ר' אשר מרגליות והרה"ג הישיש ר' שמעון ראקשישער. ובשנת תר"ס נתקבל בתור מו"צ בעיר בארסאוו הנ"ל. ויש לו צענו ממדרגה שני'.

М. Рудельсонъ г. Борисовъ (Минск. губ.)
M. Rudelsohn Borisow (gouv. Minsk.)

בראנובקי הרב ר׳ **שמואל** בהרב ר׳ לוי יצחק ז״ל **מארגאליזן.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרי״ז, רבו המובהק הי׳ אביו הרב ז״ל, נסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ אהרן ז״ל מטשידנוב. ובשנת תרמ״ז נתקבל לרב בעיר קאנסטאטין חדש פלך פאדאל, ואח״כ בעיר בראנובקי הנ״ל. יש לו תעודת צענז ממדרגה שלישית.

Шмуель Маргулiонъ Барановка (Волын. губ.)
Schmuel Margulion Baranowka (gouv. Wohlyn.)

בראדיינקא הרב ר׳ **אברהם יהודא** בר׳ פינחס **הערמאן.**
(פלך קיעוו)

נולד—תרי״ח, הוא נכד של הרב ר׳ אברהם יהודא ז״ל שהי׳ מו״צ במאזיר, ורב אב״ד בנאראוליע, ושל הרב ר׳ צבי ז״ל אבד״ק נארינסק. נסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ מרדכי דוב וצ״ל מהארנאסטייפאליא. ובשנת תרמ״ה נתמנה לרב. חתנו הוא הרב ר׳ שמואל דוב ני׳ מו״צ בעיר יעלסק. בן הרב ר׳ מרדכי מו״צ בראדאמישלא.

Авраамъ-Лейбъ Германъ Бародянко (Кiев. губ.)
Awraam-Lejb Hermann Barodianko (gouv. Kiew.)

בארישאווקא הרב ר׳ **שרגא פאלק** בר׳ בנימין **שוסטערמאן.**
(פלך פולטבה)

נולד—תרל״ו ונתמנה לרב—תרס״ד.

Фалкъ Шустерманъ Барышевка (Полт. губ.)
Falk Schusterman Baryschewka (gouv. Polt.)

באריספאל הרב ר׳ **זלמן שמעון זעליגמאן.**
(פלך פולטבה)

נולד—תר״ל. נסמך להוראה מהרה״ג האדמו״ר הרש״ג שניאורסאהן שליט״א מבאבריוסק. ונתמנה לרב בשנת תרס״ה.

З. С. Зеликманъ Борисполь (Полтав. губ.)
Z. S. Selikmann Borispol (gouv. Poltaw.)

באר הרב ר׳ **שלום** בר׳ משה דוב ז״ל **מוטערפעריל.**
(פלך פאדאל)

נולד בערך—תר״י. ונתמנה לרב בשנת תרמ״א, בנו הוא הרב אשר זעליג נ׳ בעיר מיכל—פאליע.

Ш. Мутерперилъ г. Баръ (Подол. губ.)
Sch. Muterperil Bar (gouv. Podol.)

באר הרב ר׳ **אברהם יהושע העשיל** בהרב ר׳ מרדכי יעקב **בראב—טארלא.**
(פלך פאדאל)

נולד בשנת ת״ר לאביו הרב הנ״ל (שהיו ג״כ רב ואב״ד בעיר באר הנ״ל משנת תר״ט עד תרנ״ח אשר אז נתקבל לרב בק״ק בעלז פלך בסרביא ויושב שמה על כסא הרבנות עד שנת תר״ן, ומשמה נסע לאה״ק וחנ שמה ח׳ שנים ובשנת תרנ״ח שחל״ח נ״ע). ובשנת תרנ״ה נתקבל הרב הזה למלאות מקום אביו בעיר באר הנ״ל. בניו: ה״ר יחיאל, וה״ר

ישראל חתן הרב ר׳ דובער לעמברסקי מוויניצא, וחתניו: ה״ר ירוחם פישיל ב״ר חיים צבי זיידמאן מקאמניץ, וה״ר דובער ב״ר יוסף שרגא גאלדינבארג מטאמשפיל נ״י, כלם לימדי תורה ויראי ד׳.

О. М. Бараб-Тарло г. Баръ (Под. губ.)
O. M. Barab-Tarlo Bar (gouv. Pod.)

בויד הרב ר׳ **נחמיה** בהרב ר׳ חיים נתן הכהן ז״ל **זייציק**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרל״ב ונתמנה לרב בשנת תרס״ח

Н. Зайчикъ м. Будславъ (Вилен. губ.) **N. Sajczyk Budslaw** (Gouv. Wilen.)

בויסק הרב ר׳ **יקותיאל** בהרב ר׳ יעקב הלוי **אפרימזאהן**.
(פלך קורלאנד)

נולד בשנת ת״ר לאביו ששמש כבהונת הרבנית בטאלסין, והוא חתנו של הרב ר׳ משה אהרינבלאטט מטאסמאקקען. נתחנך אצל הגאון ר׳ משה יצחק הלוי ז״ל בהויתו בנאלדינגען, למד אח״כ בקאוונא תחת השפעת גאון ישראל רבינו ישראל סלאנטער זצ״ל, ואח״ו הסתופף בצל הגאון ר׳ משה צייטלין ז״ל, נסמך מהגאון ר׳ משה יצחק הלוי ז״ל. בשנת תרכ״ב נתמנה לרב בטאסמאקקען ואח״ו לזמן קצר בעיר מטוי, ואח״ז נתמנה לדומ״צ בעיר בויסק הנ״ל ובשנת תרנ״ו השיג רשיון משר הפנים וגבחר אז שמה לרב ואב״ד. יש לו בן מצוין נפלא ור׳ יעקב שמו, גדול בתורה, ושלם במדעים, סופר מצוין, ומאמריו בהרבה עתונים ויוחנים הארטאדאקסים בשפת קדשנו ובשפת אשכנז מלאים התלהבות נמרצה לדת קדשינו ובקורת שנונה וחדה על מאמרי הסופרים החפשיים, כמותו ירבי בישראל.

Кусіэлъ Эфраимсонъ Баускъ (Курлянд. губ.)
Kusiel Efraimsohn. Bausk (gouv. Kurland.)

בורזענין הרב ר׳ **אברהם** בר׳ משה יחיאל **כלבו**.
(פלך קאליש)

נולד—תרל״ו, אביו הוא חתן הגאון הר׳ שלמה אייערבאך זצ״ל האב״ד דק״ק לונטשיץ בהרב הגאון המפורסם ר׳ מאיר אייערבאך זצ״ל האב״ד דק״ק קאליש, ואח״כ בירושלם ע״ק יצ״ו בעה״מ ספר „אמרי בינה״, בהגאון הר״י אויערבאך זצ״ל האב״ד דק״ק פלאנץ ולונטשיץ בעה״מ ספר „דברי חיים״ על ד׳ חלקי שו״ע, בהגאון המפורסם ר׳ חיים אייערבאך זצ״ל האב״ד דק״ק לונשטיין בעה״מ ספר „דברי משפט״ על חו״מ. יחיס המשפחה הנשגבה הזאת נמשכת למעלה בקודש הרבה דורות גדולי ישראל. הרב הזה נתחנך אצל כבוד א״ז הגאון האב״ד דק״ק לונטשיץ ונסמך להוראה מאת הגאון ר׳ ישראל יהושע ז״ל האב״ד דק״ק קוטנא, ומבי דינא רבא דק״ק ווארשא. בשנת תרס״ג נתקבל לרב בעיר בורזענין הנ״ל. נדפס מאתו ספר בשם „המחדד״ חדושים בש״ס ופוסקים. יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

Абрамъ Кольбе пос. Бурженинъ (Калишской губ.)
Abram Kolbe pos. Burzenin (gouv. Kalischsk.)

בושאוויטש הרב ר׳ **שלמה** ב״ר יהושע דוב בער **וועליטאוסקי**.
(פלך מינסק)

נתמנה לרב בשנת תרל״ח. בשנת תרס״ח הוציא לאור את ספרו „שביב המאיר״ יכלכל כ״ב דרושים למועדים וענינים שונים. ונוסף עליהם הערות נכבדות בשם „אור־הנר״. (מהירו עם פארטא א ריב׳)

Шліомо Велитовскій м. Богушевичи (Минской губ.)
Schliomo Welitowski Boguschewiczi (gouv. Minsk.)

ביראמטשא הרב ר' **משה** בהרב ר' ניסן **רבילסקי**
(פלך בסרביא)

נולד—תרל"ה, נתחנך אצל אביו הרה"ג ר' ניסן הנ"ל הרב דעיר קאושטין נסמך להוראה מאת הגאון ר' משה דנישבסקי ז"ל מסלאבאדקא ומאת הרה"ג ר' משה מרדכי עפשטיין הר"מ דישיבת „בנסת ישראל", ומעוד רבנים מובהקים. חבר ספר בשם „סנסני עין החיים" דינים והלכות בשביל תנוקות של בית רבן, בסוף כל סימן יבאר בשפה קלה ומובנה לתלמידים את המוסר הויצא מזה בכדי שיחוקקו בלבבם לקיים כל דין ומצוה באהבה ובדעת, גם חבר קונטרס החניך בדת היהדות, שניהם נדפסו, הרב הזה מסור בכל לבבו לחנך את הדור הצעיר לתי"ו ותחת השגחתו והשפעתו התמידית מתנהל בי"ס צבורי מאושר מטעם הממשלה שלימדים שמה מקרא וגמרא. הרב הזה מתיחס בשלשלת רבנים עד הגאון ר' שכנא מליבלין זצ"ל. בשנת תרס"ב נתקבל למו"צ בעיר קאושטין ובשנת תרס"ה נבחר לרב בעיר בירמטשא הנ"ל וזה בשנה שנתאשר מטעם הממשלה גם לרב רשמי שמה.

М. Ребельскій м. Байрамча (Бесс. губ.)
M. Rebelski Bajramcza (Gouv. Bess.)

ביסאגאלא הרב ר' **ישראל בנימין־בענדעט** בר' בריך ז"ל **פיוולזאהן**.
(פלך קאוונא)

נולד תרכ"ה, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ח. חבר ספר „לבני ישראל" ספר ראשון בשם „חדרת קודש" הגיונות לימים הנוראים, ספר שני „הדרת קודש" דרושים למועדים. נדפס בשנת תרס"א (מחיר כל ספר חמישים קאפ.)

И. Б. Файвельзонъ Бейсагола (Ковн. губ.)
J. B. Fajwelsonn Bejsagola (Gouv. Kown.)

בילאזור הרב ר' **חיים עזר** בר' שמעי' יהודא ז"ל **לאבענסקע**.
(פלך קיעו)

נולד בשנת ת"ר, רבותיו המובהקים היו הרב ר' ירחמיאל האב"ד דעיר וועביהראד פלך קיעו, ויחתנו הרב המפורסם ר' יעקב עזריאל האב"ד דק"ק טעלעפין, נסמך להוראה מאת הרב הג' ר' עזריאל דוב ז"ל הרב מקארסען בעה"מ ספר „פרי דעה" על יו"ד הלכות נדה, וספר „שמן למאור" על הלכות ניטין. ומאת הרה"ג ר' אהרן יוסף ז"ל מקאמינקא. ובשנת תרכ"ה נתמנה לרב בעיר בילאזור הנ"ל.

Х. О. Лабенске Бѣлазеръ (Кіев. губ.)
Ch. O. Labenske Bielaser (Gouv. Kiew.)

בילהראדקי הרב ר' **יוסף** בר' גדלי' **טראסטינעצקי**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ה, יהוא נכד הרה"צ ר' בנימין זאב הלוי מבאלטא, וה"ר שמעריל מויארחיווקע, ור' אשר צבי מקארעץ בעה"מ ספר „מעין החכמה". נ"ע. לרב נתמנה בשנת תרנ"ץ.

Іосифъ Трастинецкій м. Бѣлогродки (Волын. губ.)
Iosif Trastinecki Bielogrodki (Gouv. Wolhyn.)

בילילבקא הרב ר' **משה** בר' יוסף **האלצמאן**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ץ, נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' יוסף יוזפא ז"ל מבערדיטשוב והרה"ג

ר׳ נפתלי ז״ל מסקווירא. ובשנת תרמ״ה נתמנה לרב. יש אתו בכתובים חבור על הלכות גיטין אוסף חדישי דינים מכל תשובות הראשונים והאחרונים.

Мошка Гольцманъ м. Бѣлиловка (Волын. губ.)
Mochska Holzman Bielilowka (Gouv. Wolhyn.)

בילילאבקא הרב ר׳ **שלמה זלמן** בר׳ אלטער שליט״א **מאחרינסקי.**
(פלך קיעף)

נולד—תר״מ, ונתמנה לרב בשנת תר״ס אחרי שסמכוהו בסמיכי דרבנן הרה״ג ה״ר אהרן מטשודנאב.

Ш. Махринскій м. Бѣлиловка (Кіев. губ.)
Sch. Machrinski Bielilowka (Gouv. Kiew.)

ביסטריץ הרב ר׳ **אברהם משה** ב״ר אהרן **העלפאנד.**
(פלך ווילנא)

נולד—תר״ט ונתמנה לרב בשנת תרמ״ג

Абрамъ Гельфандъ м. Бистричъ (Вилен. губ.)
Abram Helfand Bistricz (gouv. Wilen.)

ביעשנקאוויץ הרב ר׳ **יהושע** ב״ר יוסף דוד **נעמאיטין.**
(פלך ווילנא)

נולד—תר״כ, נסמך להוראה מאת הגאון הספרדי הח״חם ז״ל בעה״ט ספר „שדי חמד״, ומאת הגאון ר׳ יוסף ראוין שליט״א מדווינסק. בשנת תרנ״ט נתקבל לרב בעיר דוינילאוויץ פלך ווילנא, ואח״כ בעיר ביעשנקאוויץ הנ״ל.

Ешуа Немойтинъ Бѣшенковичи (Витеб. губ.)
Eschua Nemojtin Bieschenkowiczi (Gouv. Witeb.)

בירז הרב ר׳ **פינחס** ב״ר יהודה ליב הכהן **לינטופ.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרי״ב, ונתמנה לרב בשנת תרל״ו בעיר וואגאלניק, ובשנת תרמ״ח נתקבל לרב בעיר בירז הנ״ל. בשנת תרמ״א חוציא לאור ספר „פתחי שערים״ ובשנת תרמ״ה ספר „לקוט אבני אמונת ישראל״ וכמו כן נדפסו מאתי מאמרים בכנה״ג למהרי״ם, תיכן הספרים והמאמרים האלה הוא להוכיח כי רק ע״י קיום חוק״ק יש תקוה לבנין האומה וקיומה.

Пинхосъ Линтупъ Биржъ (Ковн. губ.) **Pinchos Lintup Birz** (gouv. Kown.)

בירזאלא הרב ר׳ **מרדכי** ב״ר עזרא **שראבמאהן.**
(פלך חערסאן)

נולד—תרמ״ה, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ״ל האב״ד דק״ק נאויארהאדק, בשנת תרס״ח נתקבל לרב. יש אתו בכתובים ספר „מנחת מרדכי״ חדושים ישו״ת מסודרים על ד׳ חלקי שו״ע, ובכר נתן הסכמתו על הספר הוה הרה״ג המפורסם ר׳ שלום מרדכי הכהן האב״ה דק״ק ברעזאהן בעה״מ בספר „דעת תורה״ ישו״ת מהריש״ם.

М. Шрайбманъ ст. Бирзула (Херсон. губ.)
M. Schrajbman st. Birsula (Gouv. Cherson.)

בלודנא (Погодино) הרב ר׳ **יעקב יהושע** בר׳ יוסף מאיר **זאריצקע.**
(פלך גראדנא)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב בשנת תר״ס

Овсей Зарицкій ст. Погодино (Грод. губ.)
Owsej Saricki st. Pogodino (gouv. Grod.)

בעלז הרב ר׳ **ישראל** ב״ר שניאור זלמן **יפה.**
(פלך בסרביא)

נולד—תרי״ח, ונתמנה לרב בשנת תרמ״ה.

Израиль Зельмановичъ Іофе Бѣльцы (Бесс. губ.)
Israil Selmanowitz Ioffe Bielcy (gouv. Bess.)

בעלינטש הרב ר׳ **שלמה יהושע** המכונה **זלמן פאלק** בר׳ אהרן דוב **קרומער.**
(פלך מאהילוי)

נולד תרל״ב, ונתחנך בקביץ לומדי תורה בעיר וואראנאוא, בנאוויהאדק, ובווילנא, ונסמך להוראה מאת הגאונים ר׳ רפאל שפירא מוילאזין שליט״א, מר׳ שלמה הכהן ז״ל מווילנא, מר׳ יחיאל מיכל עפשטין ז״ל מנאווהארדק, מר׳ מאיר נח לעיין ז״ל המ״מ דווילנא׳ ומאת הגאון ר׳ אליעזר ראבינאוויץ שליט״א המד״א דמינסק. בשנת תרנ״ח נתקבל לרב בעיר קניזיץ פלך מאהילוי ואח״כ נתמנה לרב בעיר בעלינטש הנ״ל.

З. Ф. Крумеръ Бѣлыничи (Могилев. губ.)
Z. F. Krumer Bielynitzi (gouv. Mohil.)

בעליצא הרב ר׳ **יוסף** בר׳ משלם פייוויש **רודניק.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרל״ה בעיר טראב להורים מגזע ישרים, נתחנך בויאלאזין ובכולל קאוונא, נסמך להוראה מאת הגאונים, ר׳ שלמה הכהן מווילנא זצ״ל, מר׳ צבי הירש ראבינאוויץ הגאב״ד בקאוונא זצ״ל, ומאת ר׳ משה דונעשעוויסקי, הגאב״ד דק״ק סלאבאדקא זצ״ל. בבית הרה״ג האב״ד דהאראדהק טחון ביאלסטאק נתחנך בהוראה הלכה למעשה ובשנת תרס״ג נתמנה לרב. חיבר הוא הרה״ג ר׳ אברהם אבלי אב״ד דוויערזאן מחבר ספר „אהבת־איתן״ על משניות, שנדפסו בהמשניות החדשים דפוס ראם.

Іосель Рудникъ м. Бѣлица (Вилен. губ.) **Чрезъ ст. Нѣманъ**
Iocel Rudnik Bielica (gouv. Wilen.) **über st. Nieman**

בענדער הרב ר׳ **שמעון שלמה** בהרב ר׳ יצחק **וויערטחיים.**
(פלך בסרביא)

נולד—תרכ״ה, ונתמנה לרב תרמ״ה.

Ш. Вертгеймъ г. Бендеры (Бесс. губ.)
Sch. Werthejm Bendery (gouv. Bess.)

בענדער הרב ר׳ **אברהם** בר׳ יחיאל בריך **קאניטשער.**
(פלך בסרביא)

נולד—תרכ״ח, ובשנת תרס״ג נתמנה למו״צ בעיר בענדער הנ״ל עיר מולדתו.

Абрамъ Куничеръ г. Бендеры (Бесс. губ.)
Abram Kuniczer Bendery (gouv. Bess.)

בערטא הרב ר' יעקב צבי בר' חיים אהרן ז"ל מאסקאליענסקי.
(פלך קיעי)

נולד—תרל"ה, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ט.

Я. Г. Маскаленскій Бурты чрезъ м. Шпола (Кіев. губ.)
I. G. Maskalenski Burty post.-station Schpola (gouv. Kiew.)

בערימליא הרב ר' הלל בר' צבי שעק.
(פלך ויאהלין)

נולד—תרל"ח, ובשנת תר"ס נתמנה לרב בעיר אלעקסענץ מחוז קרעמניץ, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר בערימליא הנ"ל. הוא נכד הרב ר' הלל ז"ל מו"צ בעיר הרובשויב בן הגאון ר' דוד שליט ז"ל הובא בהביאור למהר"מ שיף בריש מס' ביצה.

Гилель Шекъ м. Беремель (Волын. губ.)
Hilel Schek Beremel (gouv. Wohl.)

בעריסלאוו הרב ר' משה בהרב ר' יהודא המכונה ליב רובין.
(פלך חערסאן)

נולד—תקצ"ב, נסמך להוראה מאת הגאונים ר' אברהם שמחה מאמטיסלאוו זצ"ל ור' יצחק אלחנן זצ"ל. בשנת תרכ"א נתקבל לרב בעיר וועהרניעדעפראוויסק פלך יעקאטרינסלאוו, ואח"כ נתמנה לרב בעיר בעריסלאוו הנ"ל. יש אתו בכתובים ספר „בית ועד לחכמים" על יו"ד, „בינת אדם" על חו"מ, „ודות נדרים ושבועות" על הלכות נדרים ושבועות.

Моисей Рубинъ Бершславе (Херсон. губ.)
Moisej Rubin Berislawe (gouv. Cherson.)

בערעזאווקא הרב ר' גדלי' בהרב ר' יחיאל מיכל הכהן זצ"ל זבארסקע.
(פלך חערסאן)

נולד—תרי"ב לאביו הרה"ג שהי' ג"כ רב בעיר בערעזאווקא, נכד הרב המפורסם ר' מרדכי משארינראד זצ"ל בדורו של הבעש"ט זצ"ל. נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' מרדכי דוב מהארנאיסטאפעל, ובשנת תרמ"ז נתקבל לרב למלאות מקום אביו זצ"ל. יש אתו בכתובים ספר „חקרי לב" שו"ת וחדושים על הלכות גיטין. תחת השגחתו יש ישיבה בשם „תורה אור" שנתיסדה בשנת תרס"ה ע"י הג' הנדיב ר' ראובן גערבער ע"ה וע"י המופלג ר' יהושע העשיל ע"ה. ועתה יפקחו על הישיבה ר' זלמן שו"ב והר' משה קראקאוו, ראש הישיבה הוא הרב המופלג ר' שלמה לאנגער נ"י.

Гдалье Збарске г. Березовка (Херсон. губ.)
Gdalie Sbarske Berezowka (gouv. Chers.)

בערעזדיב הרב ר' חיים בהרב ר' אברהם הלוי ז"ל סטעפיינסקע.
(פלך ווּאהלין)

נולד בשנת תרי"ד, אביו הרה"ג ז"ל הי' מפורסם בבקיאות בד' חלקי השי"ע, והי' רב בהרבה עירות ואח"כ נתקבל לרב בעיר בערעזדיב ששימש שמה בכתר הרבנות מ"ב שנים, ובסוף ימיו בהיותו בן פ"ד נסע לאה"ק ומנוחתו כבוד בעיר קדשנו ירושלם יצ"ו, כבוד גדול עשו לו במותו, נעלו כל החנויות, ורב הכולל הספידו. ונשארו מאתו הרבה ב"י „דרך אמונה" על ד' חלקי שו"ע „שמוע ומוסיף" שו"ת להלכה למעשה, „כף קטה" על ספר חסידים, „זר זהב" על מס' כלה, „מסגרת טפ"ח (ר"ת טעמים, פרושים, חידושים) על דיני חוקה שבמסגרת השולחן חו"מ סי' ק"מ שהביא מספר כנה"ג, וגם כ"י על משניות. נדפסו

מאתי ספר „דרך תמים" על הלכות תחומין, וספר „אות לטובה" על הטיב גיטין, בסוף הספר הזה נדפסו מאמרים מאת בנו הרב ר' חיים הנ"ל. הרב ר' אברהם הנ"ל הי' בן הרה"ג ר' ברוך מעיר אלעכסנדריא פלך ווילנא. בן הרב הג' ר' אברהם הרב מאלכסנדריא. ולמעלה בקודש דור אחרי דור רבנים ויצאי ירך הרה"צ ר' יעקב מאניפאליא שהי' תלמיד מובהק של הבעש"ט ז"ל. הרב ר' חיים הנ"ל נתחנך אצל אביו הרב ז"ל, אשר לעת זקנתו מסר כל ענייני הרבנות לבנו זה. ובשנת תר"מ נתמנה לרב למלאות מקום אביו ז"ל. להרב הזה חתנו רבנן. האחד הוא הרב ר' רפאל רב בוראניוויצע בן הרה"ג ר' משה נתן הלוי רובינשטיין האבד"ק וויניצע המפורסם בחבוריו הנעלים. והשני הוא הרב ר' אלימלך רב בעיר טיזקאוו בן הרב שלשלת היוחסין ר' יוסף ליב הרב דריצוב שהוא נכד הגאון ר' לוי יצחק ז"ל מברדישטוב. והשלישי הר' זלמן נ"י הוא בן הרה"ג ר' יצחק שלמה יואל אב"ד דק"ק ראוונא. בנו יחידו של הרב ר"ח הנ"ל מר שמואל ברוך נ"י למד בראדין ובווילאזין ונסמך להוראה מהרבה גדולי הדור שליט"א. יש אתו בכתובים ספר „נתיב חיים" חדושים והערות על הרבה מקומות בד' חלקי השו"ע.

Хаимъ Абрамовичъ Степанскій м. Берездова (Волын. губ.)
Chaim Abramowicz Stepanski Berezdowa (gouv. Wohl.)

בערשאד

(פלך פאדאל)

הרב ר' **שמריהו** מכונה שמעריל בהרב ר' משה **לערנער.**

נולד בשנת תר"ו, והוא נכד הרב ר' אברהם ז"ל מלאדיזין נצר מגזע המהרש"א ז"ל. בשנת תרל"א נתקבל לרב בעיר סאראקע פלך קישינוב, ובשנת תרל"ד נתקבל לרב בעיר זיגיפקא פלך פאדאל, ובשנת תרמ"ט נתמנה לרב בעיר מולדתו בערשאד הנ"ל. יש אתי בכתובים ספר שי"ת שהשוב להלבה למעשה בענייני ענוגות ומקוואות ובשאר הלכות, חתני הר' יוסף ליב בהרב ר"א פוסק הוא מוסמך להוראה, בנו הר' דוד נ"י בעל הוראה ושו"ב. הוא חתן הרב אברהם מאבידיווקא.

Шмериль Лернеръ м. Бершадъ (Подол. губ.)
Schmeril Lerner Berschad (gouv. Podol.)

בראהין

(פלך מינסק)

הרב ר' **שלום** בהרב ר' ברוך מרדכי זצ"ל **פערלאוו.**

נולד—תרי"א, לאביו הרב הנ"ל שהי' האדמו"ר של חסידי קאידינאוו, בן הרב ר' שלמה חיים זצ"ל בהרב ר' אהרן בהרב ר' מרדכי מלעבוויטש זצ"ל, ומתיחסים אחרי בעל הלבושים והשר ר' שאול זוהאל זצ"ל ומהר"ם פאדווא זצ"ל, א"ז הרב רש"ח ז"ל הי' חתן הרה"ק ר' אשר מסטאלין בן הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זצ"ל בן הרה"ק ר' יעקב זצ"ל. אבוי הרב ר' ברוך מרדכי ז"ל הי' חתן הרב ר' דוב משה בן הר' זוסמאן חתן הגאון החכם צבי שהי' נכד בעל שער אפרים, ומצד אמו הוא גם נכד הרה"ק ר' שלמה זצ"ל. הרב ר' שלום הנ"ל הוא חתן הרב ר' יוסף מברעזנע בן הרב ר' יצחק בן הרב ר' יחיאל מיכל בן הרה"ק ר' דוד הלוי מסטעפין, שלשלת הרבה דורות של אדמורי"ם וגדולי ישראל מגזע רבינו דוד הלוי בעל הט"ו. אם חותנו הרב ר' יוסף הנ"ל היא נכדת הרה"ג ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא בעל הספר „אוהב ישראל" שהי' נכד רבינו ר' העשיל זצ"ל, נדפסו מאת הרב ר' שלום הנ"ל הספרים האלה: „דברי שלום" על תורה, „עטרת שלום" וקונטרס „הצבי ישראל" לזכר נשמת אחיו הרב ר' ישראל צבי הורש ז"ל שהי' חתן הרב האדמו"ר ר' יעקב יצחק ממקארוב ונפטר בלא בנים. „משמרת שלום" חדושי הלכות ומנהגים מחלק או"ח. „תיקון ל"ג בעומר" שנדפס בויטה"ק צפת בהסכמת גדולי הדור. יתחת מכבש הדפוס נמצא בעת „הגהות על ספר מדרש פינחס החדש" להרה"ג ר' פינחס מקארץ זצ"ל, והרבה מאמרים מעניני הגאולה ע"ד הקבלה, בכ"י נמצא אצל הרב הנ"ל חבור על התורה עפ"י דרך הקבלה, חדושים על כמה מסכתות לייטש קושיות בעלי התו"ם על רש"י ז"ל וקושיות

גליין השׂ״ם של הגאון רע״א זצ״ל, קובץ שי״ת, סידור בזונות על דרך האריז״ל, והגהות על זוה״ק ומראה מקומות בש״ס ומדרשים. בשנת תרמ״ד נתקבל לרב יאב״ד בעיר ברעזנא ובשנת תר״נ נתמנה לרב בעיר בראהין הנ״ל.

Ш. Перловъ м. Брагинъ (Минск. губ.)
Sch. Perlow Brahin (gouv. Minsk.)

בראגישע (פלך בעסרביא) הרב ר׳ **אברהם** בר׳ אפרים **קראמער**.

נולד—תרל״ד, והוא נכד הרב ר׳ שלמה שהי׳ רב בעיר טראסטיעץ ממשפחת האדמו״ר ר׳ זאב מבאלטע ז״ל, נסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ חיים בערלין שליט״א ומהרה״ג ר׳ אליהו פוסק מהאליפאליע. ומהרב ר׳ קלונימוס קלמן מסאוויראן, בשנת תרס״ה נתקבל למו״צ בעיר ארחראנגעלסק ואח״כ בעיר בראגישע הנ״ל.

Абрамъ Крамеръ м. Бравича через. ст. Каларашъ (Бес. губ.)
Abram Kramer Brawicza Post-st. Kalarasch (gouv. Bessarab.)

בראהילוב (פלך פאדאל) הרב ר׳ **דוד** בהרב ר׳ מאיר **ליבערמאהן**.

נולד—תר״ל, ובשנת תרס״ד נתמנה לרב למלאות מקום אביו הרב ז״ל.

Довидъ Либерманъ м. Браиловъ (Под. губ.)
Dowid Liberman Brajlow (gouv. Podol.)

בראסילאוו (פלך קיעוו) הרב ר׳ **שמואל יצחק** בר׳ אברהם **פערלין**.

נולד—תרכ״ח ונתמנה למו״צ בשנת תרנ״ג.

Ш. И. Перлюнъ м. Брусиловъ (Кіев. губ.)
Sch. I. Perljuk Brusilow (gouv. Kiew.)

בראסילאוו (פלך קיעוו) הרב ר׳ **יוסף** בר׳ יהושע **קאונאטשיי**.

נולד—תרל״ו, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ט.

Іосифъ Казначей м. Брусиловъ (Кіев. губ.)
Josif Kasnaczej Brusilow (gouv. Kiew.)

בראצלוב (פלך פאדאל) הרב ר׳ **אברהם יעקב** בר׳ ארי׳ יהודא **ראבינאוויטש**.

נולד—תרמ״ב, ונסמך להוראה מאת הגאון רבינו חיים הלוי פאלאוויצוק שליט״א מבריסק ומאת הרה״ג ר׳ זאנוויל קלעפפיש זצ״ל מויארשא, ומאת הרה״ג ר׳ שמעון דוב אנאליק זצ״ל האב״ד דשעדלין. בשנת תרס״ג נתקבל למו״צ בלאמז, ובשנת תרס״ט לרב בעיר בראצלוב הנ״ל. יש אתו מסודר לדפוס חדושים על יו״ד, ועל הרבה מסכתות.

Абрамъ-Яковъ Рабиновичъ г. Брацлавъ (Подол. губ.)
Abram-Jakow Rabinowitz Braclaw (gouv. Podol.)

בראינסק הרב ר' אהרן בר' מנחם רייכינשטיין.

(פלך אריאל)

נולד בשנת תרכ"ז בעיר מאהילוו אשר על נהר דניפער. ויצק מים על ידי הגאון הנצי"ב זצ"ל וחתנו הגאון ר' רפאל שליט"א בישיבת ווילאוזן. בשנת תרס"ו קבע מושבו בעיר סטאריזוב מקום מגורי של חותנו הגביר ר' אלי' שמרי' ארלאוו. והוסיף להגות בתורה ולהשתלם גם במדעים, הגאונים ר' צבי הירש מקאוונא זצ"ל, ור' משה שמואל שפירא מבאבראיסק שליט"א, ור' ישראל ליבין האב"ד דסטאריזוב זצ"ל, סמכו אותי להוראות ולדין. אך הרב הזה לא אבה לעשות תורתו קרדום לחפור בה, ויתעסק במסחור היערות, ורק בשנת תרס"ו בפרוע פרעות בישראל אז נהפך הגלגל גם עליו וירד ממצבו עד אשר נאלץ בשנת תרס"ט לקבל עליו את עול הרבנות בעיר בראינסק הנ"ל.

וזה סדר היחוס של הרב הנ"ל.

הרב ר' אהרן בר' מנחם שליט"א, בהרב ר' יונה 1) בהרב ר' משה 2) בהגאון ר' יוסף 3) בהגאון ר' מענדיל 4) בהמקובל ר' משה זאב 5) בהגאון מוהר"י אידיל, 6) בהגאון ר' משה זאב, בהגאון צבי הירש סבא, בהגאון ר' יוסף יאסקי 7), נכד הגאון מהר"ל מפראג, המתיחס עד רבינו הקדוש חטר מגזע מלכות בית דוד.

אביו של הרב הנ"ל מצד אמו 8) הוא נכד הגאון ר' ישראל הכהן ראפאפורט, וכתב יחוסו—מעזרא הסופר, חטר מגזע אהרן הכהן. א"ז של הרב הנ"ל מצד אמו 9) הוא נכד המהרש"ל, וכתב יחוסו מרש"י ז"ל דקא אתי מרבי יוחנן הסנדלר דור רביעי לרבן גמליאל הזקן, חטר מגזע מלכות בית דוד.

אמו של הרב הנ"ל מרת גנעסיא רבקה תחי' היא בת ר' אהרן 10) בן ר' אברהם

---

1) חתן הרב ר' שאול הכהן ראפאפארט מבוחאב ישן.

2) חתן הג' ר' יונה לוריא ממאהילוו ואחי הגאון ר' אליעזר אבדק"ק הלוסק.

3) שהי' אב"ד דק"ק הלוסק אבי הגאון ר' אליעזר האב"ד דק"ק הנ"ל, אבי הגאון ר' משה זאב אבדק"ק ביאליסטאק, בעה"מ ספר „מראות־הצובאות" על אהע"ז, והגאון שניאור זלמן מרגליות מק"ק פאריש.

4) אבדק"ק מינסק וגליל העליון.

5) אבדק"ק פיורדא, חתן הגאון ר' אליעזר מרגליות האבדק"ק לובמלא, גיסו הגאון ר' אהרן בן אבדק"ק לבוב, אחיו הגאון ר' אדי' ליב האבדק"ק סליוצק, והגאון ר' מענדיל האבדק"ק פוזנא, והגאון ר' יוסף יאסקי האבדק"ק דובנא רבתי, בעהמ"ח ספר „יסוד־יוסף" על קבלה.

6) אבדק"ק קאוולי, אבי הגאון ר' יוסף יאסקי אבדק"ק דובנא רבתי, אבי הרב ר' בן ציון חותנו של הג' ר' משה ראפקעס מק"ק שקלאב, א"ז של הגביר ר' יוסף יוזיל, חותנו של הגביר ר' גבריאל יעקב גינצבורג, אבי הג' ר' יוסף יוזיל, אבי האדיר שהרבה להיטיב עם כלל ישראל ר' נפתלי צבי הירש זצ"ל אבי הרה"ח שוע ונדיב ר' דוד בארון גינצבורג שליט"א.

7) אבדק"ק לובלין.

8) מרת חאסיא רבקה בת הרב ר' שאול בהגאון ר' ישראל הכהן ראפאפארט אבדק"ק בוחאב ישן, בהרב ר' מאיר זצ"ל, ואצלו פדה א"ע הגר"א מווילנא זצלה"ה. הובא בספר „עליות אליהו".

9) מרת רחל בת הגביר ר' יונה לוריא בן ר' משה בן ר' אהרן בן ר' ברוך בענדיט בן ר' זאב בן ר' יחיאל בן ר' אברהם בן ר' זאב נכד הגאון ר' שלמה לוריא מהרש"ל זצללה"ה.

10) זוגתו מרת טריינא בת הג' ר' דוב שיונין גיסו של ר' ישעי' פרומקין מאמטשיסלעוו, ור' משה צייטלין מק"ק שקלאב חותן הגאון ר' חיים בן הגאון ר' נפתלי צבי יהודא ברלין מוילאוין זצוק"ל.

11) בהגביר ר׳ אלחנן קראהל מק״ק קרוהלע, אבי אמו מצד האם 12) הוא נכד המהרש״ל.
וזגתו של הרב הנ״ל מרת שפרה דבורה תחי׳ היא בת הגביר ר׳ אלי׳ שמרי׳ ארלאוו
גיסו של הגאון ר׳ ישראל ליבן אבד״ק סטאריזוב, נפטר כ״ט אדר שני שנת עת״ר בק״ק
ווארשא תנצב״ה.
יש בידי הרב ר׳ אהרן הנ״ל בכתובים הספרים האלה: א) „טעמי המצוות״ ב)
„נצח ישראל״ ג) „רועים נאמנים״ השקפה כללית עפ״י הקבלה ודברי חז״ל על אושר
ויאוש חיי עם בני ישראל.

Аронъ Нохимовичъ Райхинштейнъ г. Брянскъ (Орлов. губ.)
Aron Noshimowicz Rajchenstejn Brajnsk (gouv. Orlow.)

בריינסק הרב ר׳ **שמעון יהודא** בר׳ יצחק שמואל הכהן **שקאפ.**
(פלך גרדנא)

נולד—תר״כ. בשנת תרמ״ה נתקבל לראש ישיבה בעיר טעלז, והרבין תירה שמה
משך י״ח שנים, ובשנת תרס״ג נתקבל לראש ישיבה בעיר מאלטין. ובשנת תרס״ו נתקבל
לרב ור״מ בעיר בריינסק הנ״ל, מספר התלמידים הלומדים שמה עולה יותר ממאה. וההוצאה
לכלכלת התלמידים שולה לסך כ׳ אלפים רוב׳ לשנה, הרה״ג הנ״ל בעצמו הוא הר״מ
והמנהל את הישיבה בלא שום קבלת פרס, ופעמים בשבוע יגיד לפניהם הרב. הר״מ
שליט״א שיעור חדושי תורה לבאר וללבן בסברה ישרה את הסוגיות שלומדים בני
הישיבה בעצמם.

Ш. Шкопъ г. Брянскъ (Грод. губ.) **Sch. Schkop Brajnsk** (Gouv. Grod.)

בריסק הרב ר׳ **חיים** בדרב הגאון ר׳ יוסף דובער הלוי זצ״ל **סאלאוויצינ.**
(פלך גרדנא)

נולד בשנת תרי״נ. ובעודנו ילד קטן הבירו בו גדולי ישראל כי כוכב חדש ואור מאיר
עלה על שמי ים התלמוד. [הרבה יש לנו לרצות מרוחב בינתו ועמקות שכלו של הגאון
הכביר הזה בהיותו ילד בן ד׳ שנים, אבל, לצערנו, אנוסים אנחנו עפ״י אוהרתו של גאון
ישראל זה, אשר במקום גדולתו שם גם עונותיו, להבליג על אדיר חפצנו זה. העורך.]
בשנת תר״מ בערך נבחר לראש מתיבתא בהישיבה הקדושה וואלאזין, ומשך י״ב
שנים הרבין שמה תורה לפני אלפי תלמידים ששתו בצמא את דברין הקדושים בחדושי
תורה עפ״י עמקות נפלאה. רוב התלמידים האלה הנם כעת גדולי רבני ישראל. בשנת
תרנ״ב נעתר לקבל את כתר הרבנות דק״ק בריסק למלאות מקום אביו הגאון זצוק״ל.
ובזוך השם כי שולשילתא דהכא הולכת ונמשכת, כי בניו של הגאון הכביר הזה
המה ג״כ גדולי ישראל, בנו הראשון ר׳ ישראל שיחי׳ הוא מופלג ויר״ש, שיוף ושייל שיוף
ונפיק ואיני מחזיק טיבותא לנפשו, בנו השני ר׳ משה שיחי׳ כבר נודע ומפורסם לגאון
מצוין בחריפות ובקיאות, ומוכתר בכל מעלות ומדות טובות שמנו חז״ל. והשלישי הכי נכבר
ר׳ יצחק זאב שליט״א, רך בשנים יאב בתורה ויראה, אשר רוחב לבו ושכלו הכביר, בינתו
העמוקה ומשנתו הסדורה יעידון עליו כי לא יארכו הימים ויהי׳ לאחד מגדולי עמודי התורה
אשר כל בית ישראל נשען עליהם. חתני של הגאון הנ״ל בעל בתו יחידתו ר׳ צבי דוב
בר׳ אברהם גליקסמאן מווארשא הוא בעל כשרון מצוין ומוכשר לקבל תורה הרבה מחותנו
מאור הגולה הנ״ל שליט״א.

Хаимъ Соловейчикъ Брестъ-Лит. (Гродн. губ.)
Chaim Solowejzik Brest-Lit. (Gouv. Grodn.)

11) חתן הגביר ר׳ יהודא אידיל לוריא מביחאב ישן, בן ר׳ דוד בן ר׳ משה פר׳
(כמביאר לעיל) מגזע המהרש״ל זצ״ל. וגיסו: הרד״ל, והר׳ אהרן לוריא ממינסק, אביו של
ר׳ שמחה לוריא, אבי הגברת שרה אשת האדיר ר׳ אליעזר בראדסקי מקיעו ז״ל.
12) מרת ליפשא בת הגביר ר׳ יהודא אידיל הנ״ל.

ברעזין הרב ר' **יוסף** במוה"ר אלי' חיים **קיקעס**.
(פלך מינסק)

נולד בשנת תר"א בעיר קאידינאוו, רבו חמובהק הי' הרה"ג ר' שמחה שמואל זצ"ל שהי' אב"ד בעיר סטופצי פלך מינסק ואח"כ נתקבל לרב בעיר מעזריטש פלך שעדלין בעה"מ ספר „משרת משה" על הרמב"ם ים' „שמחת־ישרים" על קהלת. ורבו זה סמכוהו להורות ולדין. בשנת תרכ"ה נתקבל לרב בעיר טשערקאו פלך מהילוב, ובמשך השנים האלה שמש בכתר הרבנות בהרבה קהלות ישראל: בשוויסלאץ פלך מינסק, בפראפאיסק פלך מאהילוב, בשויערזנא פלך מינסק, בשאצק פלך הנ"ל עד שנתקבל בשנת תרס"ח לרב בעיר ברעזין הנ"ל. הוציא לאור ספר „עדות ביהוסף" על סוגיות התלמוד, וס' „עלי הגיון" על דרוש, ובעת יש בידו מסודר לדפוס ספר „חקירות העדות" על דרוש.

I. Кукесъ м. Березино (Минской губ.)
I. Kukes Beresino (gouv. Minsk.)

ברעזין הרב ר' **אברהם צבי** בר' משה **ברידנא**.
(פלך מינסק)

נולד תר"י בעיר דווינסק, נתחנך בישיבת ויאלאזין ויצק מים על ידי הגאון הנצי"ב זצ"ל שהי' מחבבו. ובהתעודה שנתן לתלמידו זה כתב עליו: „שיהי' מגדולי ישראל". נסמך להוראה מאת הגאון ריא"ם זצ"ל ומרבני ווילנא. בשנת תרנ"ג נתקבל לרב בעיר קופישאק פלך קאוונא, ובשנת תרס"ב נתקבל לרב בעיר ברעזין הנ"ל. נדפס מאתו ספר „ברכת אברהם" חלק א' שו"ת. חלק ב' חדושים בד' חלקי שו"ע ובש"ם (ווילנא תרנ"ט).

Абрамъ Брудно Березино (Минской губ.)
Abram Brudno Beresino (gouv. Minsk.)

ברעזנא הרב ד' **יצחק** בהרב ר' אברהם שמואל **פעצעניק**.
(פלך ווהלין)

נולד תרכ"ו, מצד אביו זצ"ל הוא נכד הרה"פ ר' אהרן מטשערנאביל זצ"ל, ומצד אמו הוא נכד הרב ר' מרדכי מזוויהעל זצ"ל, שלשלת ארוכה מגדולי אדמורי"ם ועמודי החסידות, חותנו הוא הרה"צ ר' מרדכי מעיר לאייעוו בן הרה"צ ר' נחום מטשערנאביל זצ"ל. חתנו הוא הרב המופלג וי"א ר' שלום נ"י בן הרב ר' שלמה זלמינה שליט"א מעיר וואדרשקאוי פלך בסרביא. בניו מר אהרן ומר יחיאל מיכל נ"י המה לומדי תורה ויראי ד'.

Ицко Печеникъ м. Березно (Волын. губ.)
Icik Peczenik Beresno (gouv. Wohl.)

ברעסטאוויץ־רבתא הרב ר' **יוסף** בהרה"ג ר' יעקב אלי' הכהן ז"ל **ראויטש**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"ל, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ה בעיר פראזאוויא פלך גרדנא, ואח"כ בעיר ברעסטאוויץ־רבתא הנ"ל, יש לו צענז של שתי מדרגות.

Іосифъ Равичъ Великая-Брестовца (Грод. губ.)
Iosif Rawicz Welika-Brestowica (gouv. Grod.)

ברעסטיצקי הרב ר' **משה ליב** בהרה"ג ר' יוסף היים הכהן ז"ל **קליוואניר**.
(פלך ווהלין)

נולד—תרי"ט, מצד אביו הוא נכד הגאון החכם צבי ז"ל, ומצד אמו הוא נכד הגאון

בעל „התביאות שור". נסמך להוראה מאת אביו הרה"ג ז"ל, ומאת הרב מקרעמיניעץ ז"ל. בשנת תרמ"א נתקבל לרב בעיר הנ"ל.

Мовша-Лейбъ Кливанеръ м. Берестечко (Волын. губ.)
Mowscha-Lejb Kliwaner Bresteczko (gouv. Wohl.)

ברעסלאוו הרב ר' **יהודא ליב** בהרב ר' יוסף זעליג ז"ל **זאהאריא.**
(פּלך קאָוונאָ)

נולד בשנת תר"י לאביו הנ"ל יליד עיר ליוצין פלך וויטעבסק, ומקום מגורו הי' בעיר דוינ פלך ווילנא. והוא הי' שארו ותלמידו של הגאון ר' אבלי פאסוואלער זצ"ל מווילנא, וגם יצק מים על ידי הגאון ר' מנשה מאוליע זצ"ל. הרב הנ"ל בהייתו בן י"ג שנים למד בווילנא בישיבת „רמיילא" אצל הרב ר' שמואל איסר ז"ל ואח"כ אצל הרה"ג ר' סענדער זצ"ל, ואח"כ למד בעיר ליוצין להלכה ולמעשה אצל הרה"ג ר' זעליג האב"ד רשם, וממנו נסמך להוראה. ואח"ז סמכוהו גם הרה"ג ר' הילל מסלאנט ז"ל והרה"ג ר' אברהם זצ"ל מעיר פיקעלין, והרה"ג ר' שאול זעליג ז"ל ור' אריו ליב ז"ל הרבנים דק"ק דווינסק, והי' לו הליפות מכתבים שו"ת וחדושי תורה עם הגאון ר' ראובן מדווינסק זצ"ל. בשנת תרל"ח נתקבל לרב בעיר ליגמיאן מחוז שווינציאן. ואח"כ נתקבל לראב"ד בעיר וויסאקי־ליטאווסק, ובשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר ברעסלאוי הנ"ל, בנו הרב ר' אברהם אבא יעקב נ"י הנהו רב בעיר לזוקי פלך ווילנא, וחתנו הרב ר' אברהם זלמן הכהן נ"י הנהו רב בעיר שויערזנא פלך מאהלייוו.

Лейбъ Загорья м. Браславъ (Ковн. губ)
Leib Sagoria Braslaw (Gouv. Kown.)

ג.

גאדיליעווא הרב ר' **יהודא** בהרה"ג ר' משה **בארשטיין.**
(פּלך סובאלק)

נולד—תרל"ב ונתמנה לרב—תר"ס.

Юдель Борштейнъ Годлево (Сувал. губ.)
Iudel Borschtein Godlewo (gouv. Suwalk.)

גאלדינגען הרב ר' **אברהם שמואל** בהרב ר' נפתלי **דוביצקי.**
(פלך קורלאנד)

נולד—תרכ"ב, בשנת תרמ"ב נתקבל לרב בעיר סאסמאקען ובשנת תרס"ב נתקבל לרב בעיר פרויענבורג פלך קורלאנד, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר גאלדינגען הנ"ל, יש לו צענזו מבי"ס מחוז, ואחרי שעמד על משמרתו משמרת הרבנות משך עשרים וחמשה שנים השוג רשיון משר הפנים להיות רב רשמי בכל מדינת רוסיא.

С. Дубицкій г. Гольдингенъ (Курлянд. губ.)
S. Dubicki Goldingen (gouv. Kurland.)

גראדזיע הרב ר׳ **אליהו** בהגאון „הגדול" ר׳ יחיאל יהודא ליב זצ״ל **פערלמאן**.
(פלך מינסק)

נולד—תרכ״ז, למד בישיבת וואלאזין. ברם רבו המובהק הי׳ כבוד אבי הגאון המפורסם בשם „הגדול ממינסק" זצ״ל, בשנת תרנ״ט נתמנה לרב בעיר הנ״ל.

Э. Перельманъ Городѣя (Минской. губ.)
E. Perelman Gorodeja (Gouv. Minsk.)

גילוואן הרב ר׳ **שלמה זלמן פנחס** בר׳ יהודא ליב **קאפלאן**.
(פלך ווילנא)

נולד בשנת תרי״ד, למד בישיבת וואלאזין, ויצק מים על ידי הגאון ר׳ גרשון תנחום ממינסק זצ״ל, בעל המחבר ספר „אילנא דחיי". ורבו זה סמכוהו להוראות ולדין, ואח״כ סמכוהו גם הגאון ריא״ס זצ״ל ועוד הרבה מגדולי הדור. הרב הזה הוא חתנו של הגאון המפורסם ר׳ מאיר מיכל מווילנא בעה״ט ספר „המאור לעולם". בקרוב יוציא לאור ספר על דרוש, ויש בידו גם שו״ת וחדושי תורה שבאו עליהם הסכמת גאוני הזמן.

З. П. Капланъ м. Гельваны (Вилен. губ.)
S. P. Kaplan Helwany (gouv. Wilen.)

געדרעוויץ הרב ר׳ **חיים** בהרב ר׳ אהרן מנחם הלוי **הורוויץ**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרט״ו, ונתמנה לרב בשנת תר״מ.

Хаимъ Гурвичъ м. Гедройцы (Вилен. губ.)
Chaim Gurwicz Gedojcy (Gouv. Wilen.)

גראבין הרב ר׳ **חיים מאיר** בר׳ יוסף הלוי **גרין**.
(פלך קורלאנד)

נולד—תר״ג ונתמנה לרב בשנת תרל״א. הוא חתנו של הרה״ג ר׳ שניאור זלמן ז״ל שהי׳ אב״ד בעיר גאלדינגען. יש לו צענז של בי״מ מחוז.

Х. М. Гринъ г. Грабинъ (Курлянд. губ.)
Ch. M. Grin Grobin (gouv. Kurl.)

גראבאוויץ הרב ר׳ **שלום צבי** בהרב ר׳ אהרן מרדכי **גאלדבוים**.
(פלך לובלין)

נולד—תרכ״ז, והוא נכד הרה״ג ר׳ אפרים רוקח ז״ל אבד״ק ראדזיוויל, נצר מגזע הגאון ר׳ אלעזר רוקח זצ״ל הגאבר״ק אמשטרדם בעל „מעשה רוקח", חתן רבינו „החכם צבי" ז״ל, חיתני הוא הרב ר׳ חיים גדלי׳ ז״ל ראבינאוויץ מבעחויא נצר מגזע הגאון בעל „נודע ביהודא" זצ״ל ונכד הגאון ר׳ יצחק הלוי הורוויץ ז״ל אבד״ק אה״ו. בשנת תרנ״ה נתקבל לרב בעיר יאנאוויצא פלך ראדאם, ואח״כ נתקבל לרב בעיר גלוסק פלך לובלין ואח״כ בעיר גראבאוויץ הנ״ל. בשנת תרמ״ט הוציא לאור ספר „שו״ת ברכת שלום" בן נדפסו מאתי הרבה הערות חדושים ותשובות בס׳ „תורה מציון" שנדפס בירושלם יצ׳ ובהקובצים „איהל מועד" „תל תלפיות" „איהל יצחק". ובספר „שדי חמד" להגאון החח״ם ז״ל.

Шулемъ-Гершъ Гольдбаумъ Грабовецъ (Люб. г.) **поч. ст. Войславицы**
Schulem-Herszh Goldbaum Grabowec (gouv. Lub.) **Pos. st. Wojslawcy**

גראבאוויץ הרב ר' **גבריאל זאב** במוה"ר יצחק **אסעלקן**.
(פלך לובלין)

נולד—תרכ"ט, והוא נכד של הרה"ג ר' אברהם יהושע העשיל ז"ל אבד"ק שענא, וא"ז זה הי' גם רבו המובהק. והוא גם נכד הרה"ג ר' זאב יצחק ז"ל האבד"ק יזועפאף גדול, מגזע היחס של הגאונים „נו"ב" הט"ז, ומהרש"ל, וצק"ל. להורות ולדין סמכוהו הגאון ר' שניאור זלמן ז"ל האבד"ק לובלין. בשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר קרעשוב, ובשנת תרס"ט נתמנה לרב בעיר גראבאוויץ הנ"ל, יש אתו בכתובים חיבור גדול על יו"ד בשם „הר המור" בו יבואו כל הדינים מהראשונים והאחרונים, ומקורים ומעמים וחדושי תורה לכל הדינים, כן יש אתו בכתובים ספר בשם „בי גוא" על סוגיות הש"ס, וספר „גינת אגוז" על דרוש ופלפול. יש לו צענז ממהרגה השני'.

Хаимъ-Вульфъ Оселка Грабовецъ (Любл. губ.) **Почт. ст. Войславицы.**
Chaim-Wolf Oselka Grabowec (gouv. Lubl.) **Post.-st. Wojslawicy.**

גראייעווא הרב ר' **אליהו אהרן** בהרה"ג ר' מרדכי אורי' זצ"ל **מיליקאווסקי**.
(פלך לאמזא)

נולד—תר"כ לאביו הרה"ג שהי' מפורסם לצדיק ורב פעלים ועומד בפרץ במסירת נפש בידוע בהקהלות: שאבילאן, ווינדאוי, ומיטאוי, ששמש שמה בכתר הרבנות. והוא הי' נכד הרה"ג ר' טוביי מוגער זצ"ל, ונכד הגאון ר' יוסף משוועקסנא זצ"ל בן הגאון ר' טוביי זצ"ל האבד"ק אמדור. הרב הרא"א הנ"ל נתחנך בישיבת וואלאוין ונסמך להוראה מאת הגאון הנציי"ב זצ"ל. בשנת תרנ"ב נתמנה לרב בעיר הנ"ל. הוציא לאור ספר שו"ת „אהלי־אהרן" (להשיגו אצל הרב המחבר במחיר א רוב') יש לו צענז של רבני פולין.

E. Милейковскій Граево (Ломж. губ.)
E. Milejkowski Graewo (gouv. Lomz.)

גראנאב הרב ר' **דוד** בהרב ר' מאיר ז"ל **שפירא**.
(פלך פאדאל)

נולד בשנת תר"י ונתקבל לרב בשנת תר"מ.

Довидъ Шапиро м. Гроновъ (Под. губ.)
Dowid Schapiro Gronow (gouv. Pod.)

גרוזד הרב ר' **יצחק אייזיק** בהרב ר' יוסף **פרידמאן**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ד. ונתמנה לרב בשנת תרס"ח. הוציא לאור ספר „ישראל ותורתו" דרושים לפתרון השאלות העימדות ברום עולם היהדות. (להשיגו אצל הרב המחבר במחיר חמשה ושבעים קאפ') ויש אתו בכתובים חבור על סוגיות הש"ס, וספר „אמרי בינה" קובץ מאמרי חכמה.

Исакъ-Айзикъ Фридманъ м. Груздзы (Ковн. губ.)
Isak-Ajsik Fridmann Grusdsy (gouv. Kown.)

גרידונג (Городокъ) הרב ר' **חיים** בהרב ר' אליעזר הכהן **חריף**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ה לאביו הרה"ג הנ"ל האבד"ק וסלב, בן הרה"ג ר' פייבל ז"ל חריף, בן הרה"ג הר' חיים חריף מדיניוויץ שלקח חלק כיעד הרבנים בפ"ב בשנת תרי"ב. בן הרה"ג ר' שלמה חריף מזברוזא, בן הגאון ר' ישראל חריף מסטנאב זצ"ל. רביתיו המובהקים של

הרב ר"ח הנ"ל הי' אביו הרב וא"ז הרה"ג ר' פייבל הנ"ל, להורות ולדין סמכוהו הרה"ג ר' אלטר שליט"א מקאנסטנטין ישן. בשנת תרנ"ו נתקבל לרב בעיר משמישליוי פלך בסרביא, ואח"כ נתמנה לרב בעיר גרידונג הנ"ל.

Хаимъ Харифъ м. Городокъ (Подол. губ.)
Chaim Charif Horodock (gouv. Podol).

גרינקישאק הרב ר' **ארי' ליב דובער** בהרב ר' צבי הירש הלוי **וואלפערט.**
(פלך קאוונא)

נולד—ת"ר, למד בקבוץ לומדי תורה בעיר איישישאק המפורסמה. נסמך להוראה מאת הגאון ריא"ם זצ"ל ומאת הרה"ג ר' גבריאל פיינבערג זצ"ל ששמש בכתר הרבנות בקהלות: ווילקי, סאלאנט, פלך קאוונא, ואח"כ בעיר מעמעל במדינת פרייסין. ומאת הרה"ג הר' יעקב אלי' הלוי זצ"ל שחי' אבד"ק סלאבאדקע. בשנת תרל"ג נתקבל לרב בעיר ווילקי פלך קאוונא. ובשנת תרל"ו נתמנה לרב בעיר גרינקישאק הנ"ל. הרב הזה זכה לחתני רבנן, ת"ח מצוינים, א) הרה"ג ר' בן ציון יוסף בר' יעקב יאקאבזאן נ"י ר"מ בעיר ניעזין פלך צערניגאוו ב) הרה"ג המפורסם בתו"י הר' אברהם נח בר' חיים פאליי נ"י, מרביץ תורה ויראה בהישיבה הגדולה בעיר שקלאוו פלך מאהילוו. ג) הרב החו"ב ר' אברהם יוסף בר' מאיר לינדין ר"מ ראשי בהישיבה הרוממה של הג' ה' הורוויץ נ"י בעיר דווינסק. ד) האברך הרב החו"ב מיסמך להוראה הר' שלמה אפאייסקי נ"י. כל חתניו היקרים האלה מוסמכים להוראה מאת הרבה מגאוני הדור שליט"א, ותורתם אומנתם. אשרי האב שזכה לאלה.

Л. Вольпертъ м. Гринкишка ст. Бейсогола (Ковн. губ.)
L. Wolpert Grinkischka st. Bejsogola (Gouv. Kown.)

גרישינא הרב ר' **אברהם יוסף** בר' משה **גוטמאן.**
(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד—תר"ל, מגזע בעלי יחס בתו"י בקריסלאוויע פלך ויטעבסק, נתחנך בישיבת טעלז וויצק מים על ידי הגאון ר' אליעזר גארדאן זצ"ל, נסמך להוראה מאת הגאונים המפורסמים: ר' רפאל שפירא מויאלאזין שליט"א, ר' צבי הירש ראבינאוויץ מקאוונא זצ"ל, ר' הילל ליבשיץ מליובלין זצ"ל, ר' משה דאנישעוויסקי מסלאבאדקע זצ"ל, ר' זכלון ליב בריס מפלונגיאן זצ"ל. בשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיד בנעטשייעוקא, ואח"כ בעיר גרישינא הנ"ל. יש אתו בכתיבים ספר על דרוש וביאורי מאמרי חז"ל, וגם חדושי תורה במקצוע ההלכה.

А. І. Гутманъ Гришино-Вокзалъ (Екатеринослав. губ.)
A. I. Gutmann Grischino-Woksal (Gouv. Ekaterinoslaw.)

ד.

דאבלען הרב ר' **יקותיאל זלמן** בהרה"ג ר' אהרן הירש הלוי **לעוויטאם.**
(פלך קורלאנד)

נולד—תרכ"ח, בשנת תרס"ג נתקבל לרב בק"ק ווענשא למלאות מקום חותני הרה"ג מהרא"ל ליפקין ז"ל, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר דאבלען הנ"ל.

З. Левитасъ Добленъ (Курлянд. губ.)
S. Lewitas Doblen (gouv. Kurland.)

דאבייק הרב ר' **אליעזר נפתלי הערץ** בר' יוסף ז"ל **סאלאוויציק**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרי"א, ונתמנה לרב—תרל"ה.

Лейзеръ Соловейчикъ м. Добейкъ ст. Оникштъ (Ковн. губ.)
Leiser Solowejczik Dobejk st. Onikscht (gouv. Kown.)

דאברא־מישליא הרב ר' **יחזקאל זאב** בר' ישראל **קאוקאזו**
(פלך מאהילאוו)

נולד—תר"ו, ונתמנה לרב בשנת תר"ל הוציא לאור בשנת תרס"ט ספר „בית ציון" ד' חלקים והוא מפתח לש"ס בכלי עפ"י א' כ'. כן הוציא לאור ספר „דורש לציון" על דרוש. ובכתובים יש אתו: א) מפתח על ירושלמי, ב) מפתח על מד"ר ותנחומא. ג) מפתח על הזוה"ק. ד) מפתח המקראות עם קיצור דרשות חז"ל מכבלי וירושלמי, מדרשים וזוה"ק. ה) חדושים על כל ד' חלקי שו"ע.

Х. Казаковъ Добромыслянское Вол. Прав. (Могилев. губ.)
Ch. Kosakow Dodromislianske Wol. Praw. (Gouv. Mohilew.)

דאברזין (על נהר דרייוועניץ) הרב ר' **יהודא ליב** בר' רפאל **זוננאבענד**.
(פלך פלאָנצק)

נולד—תרכ"א, רבינתיו המובהקים היו הרה"ג בו' הר' משה גרשון זצ"ל האבד"ק פלויונסק, והרה"ג בו' הר' בערוש שליט"א הגאב"ד בק"ק בענדין. ורבינתיו אלה סמכוהו להוראת ולדין, ואח"ז נסמך גם מאת הגאון מהו"ר פאלק זצ"ל אויערבאך האבד"ק פלאנצק ובערלין. ומאת הרה"ג מוה"ר מיכל זצ"ל בעה"מ ספר „חשרת מים" על מס' גיטין. בשנת תרמ"ח נתקבל לרב בעיר יאנאוויע פלך פלאנצק, ואח"ז בעיר דאברזין הנ"ל. יש אתו בכתובים ספר בשם „זואת ליהודא" על שיטת הש"ס.

Лейбъ Саннабендъ посад. Добржинъ в/pł. **Древенцѣ** (Плоцк. губ.)
Leib Sannabend Posad. Dodrzin m/re. **Drewence** (Gouv. Plock.)

דאגדא הרב ר' **יעקב** בר' צבי ארי' **סמארגאן**.
(פלך ווישעבסק)

נולד—תרל"ז, הוא חתן הרה"ג ר' יקותיאל ז"ל האב"ד דק"ק זשומער בן הגאון והצדיק ר' יעקב מקראז ז"ל המפורסם בשמו: „ר' יענקעלע קראזער" מתלמידי הגאון ר"ח מוואלאזין זצוק"ל. נצר מגזע הגאון המקובל ר' נחמי' זצ"ל מתלמידי הגר"א זצ"ל. ולמעלה בקודש עד הגאון ר' שלמה זצ"ל הרב דק' ספרדים באמשטרדם בימי הגאון החכם צבי זצ"ל. רבי המובחק של הרב הנ"ל הי' הרה"ג ר' ראובן קאהן הרב דק' נארוא פלך גראדנא, להורות ולדין סמכוהו: הרב הגאון ר' מאיר שמחה שליט"א הגאב"ד ק' דווינסק, הגאון ר' צבי הירש מקאוונא זצ"ל, ועוד הרבה גדולי הדור. יש אתו בכתובים ספר „ביכורי יעקב" חדושים על ש"ס ועל חלק ראשון מיו"ד, והערות על הס' „קצות דחושן". זה כשנתים שיסד בעירו קבוץ בחורי חמד לומדי תורה, ויגיד לפניהם שיעור גפ"ת, ברם זכודים לטוב אנשי העיר הנ"ל שמחזוקים את התלמידים בכל מילי דמיטיב.

Яковъ Смаргонъ Дагда (Витебск. губ.)
Iakow Smargon Dagda (gouv. Witebsk.)

דאוד־האדק הרב ר' **יעקב ישעי' ארי' ליב** בר' ישעי' ארי' ליב ז"ל **ראזענבלום**.
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ז אחרי מות אביו ז"ל, ונתגדל ונתחנך על ברכי אבי אמו הרב הגאון

האמתי ר' יוסף רויזין זצקוק"ל האב"ד דק"ק טעלז וסלאנים בעה"מ של הספרים „עדות ביהוסף", „יפורת־יוסף" הוא נדלותו ומתוריתו השקיהו, ותחת השפעתו של הגאון הכביר הזה נתרגל להחורות להלכה ולמעשה ולהשיב תשובות על אלפי השאלות שהרויצו להגאון הוה מכל קהלות ישראל. אבי אבי של הרב הזה הי' הרב המאוה"ג המצוין הנפלא בתורתי יראתי וישקידתו ר' אלחנן יעקב ראזענבלום זצ"ל מפינסק שהי' מפורסם בשם: „ר' חאנצע" ז"ל, וכל ימיו הי' טוהר נכבד, ורב פעלים במעשה הצדקה, וביותר שם מעינו להגדיל מעשה הצדקה של קופת רמבעה"ג להחזקת היושבים לפני ד' בערי קדשינו יצ"ו, הרב ר' יעקב אלחנן ז"ל הי' מצוין נפלא במקרא בעל מסורה ובעל דקדוק שאין כמוהו, קורא בתורה תוקע, מוהל, ברכא דכולא בי', והוא הי' בנו של הרה"צ ר' שמואל דוד זצ"ל מקאברין. בשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר דאוד־האדרק הנ"ל.

Я. Розенблюмъ Давидъ-Городокъ (Минской губ.)
I. Rosenblum Dawid-Horodok (gouv. Minsk.)

דאוד־האדרק (פלך מינסק)

הרב ר' **דוד** בהרה"ג ר' אברהם דובער זצ"ל **בערקאוויץ**.

נולד—תר"ט, רבי המיבחק הי' כביד אביו הרה"ג הצדיק הנ"ל שהי' רב בעיר לאחויא הסמוכה לפינסק א) ותחת השפעתו נתחנך ונתרגל להורות להלכה ולמעשה, ובשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר דאוד־האדרק הנ"ל.

Давидъ Берковичъ Давидъ-Городокъ (Минской губ.)
Dawid Berkowicz Dawid-Horodok (gouv. Minsk.)

דאשקאווקא (פלך מאהילוי)

הרב ר' **צדוק** בר' שמואל ז"ל הלוי איש **הורוויץ**.

נולד—תרכ"ט לאביו הנ"ל שהי' גדול בתורה, ומענותנותו ויראתו לא חפץ לקבל עליו עול הרבנות, והוא נצר מגזע המהרש"א זצ"ל, נתחנך בישיבת ראדין ויצק מים על ידי הרה"ג הצדיק ר' ישראל מאיר שליט"א בעל „החפץ־חיים", יכמו כן למד אצל הרה"ג ר' מנחם שפירא ז"ל בעיר שאט. והרבה שנים למד בכולל קאוונא. להורות ולדין סמכוהו הגאונים ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, ור' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא. בשנת תרנ"ח נתמנה לרב בעיר פאלאנגען פלך קורלאנד וא"כ בעיר ויראסינשטינא פלך מאהילוי, ואח"ז נתקבל לרב בעיר דאשקאווקא הנ"ל.

Цодикъ Гурвичъ ст. Дашковка (Могилев. губ.) P. O. ж. д.
Codik Hurwicz st. Daschkowka (gouv. Mohilew) R. O. e. b.

דובראוויץ (פלך ווילנא)

הרב ר' **יחיאל מיכל** בר' משה צבי **ראבינאוויץ**.

נולד—תרכ"ה בעיר לעביאוי פלך ווילנא, א"ז הר' יוסף ז"ל הי' חתן הרב ר' חיים בן הרב ר' דוד קענדעש ז"ל מתלמידי הגר"א זצוק"ל, רבי המיבחק הי' הרב הג' ר' שמואל איסר ז"ל הר"ט בישיבת ווילנא, בהוראה להלכה למעשה נתרגל בבית חיתני הרב

א) אמר העורך: כיליד עיר פינסק ידעתי והכרתי היטב את הרב המצוין הנפלא הזה זצ"ל אשר קדוש יאמר לו בכל סביבותינו, והנני מוציא לעצמי חובה לפרסם את יראתו וצדקתו והנהגתו המצוינה של הרב הצדוק הזה שהי' כל ימיו נחבה אל הכלים, אך מטרדותיו המרובות עתה, מוברח אנכי לדחות את תשלום חובתי זאת ערי שאגיע בעזר ד' לסדורו של אות ל' בספרנו זה, אשר אז נסדר איה"ש את תולדתו של בנו השני של הרב הצדיק הזה זצ"ל, הוא הרה"ג ר' יצחק בערקאוויץ נ"י הממלא כעת את מקום אביו בעיר לאחויא. ואז אקוה למלאות את חובתי זאת בעזר ד', לעשות זכר לצדיקים אשר מעשיהם זכרונם.

ר׳ ארי׳ ליב הורוויץ מו״צ בראדישקאוויץ, נסמך להוראה מאת הגאון ריא״ס זצ״ל מקאוונא ומאת הרה״ג ר׳ משה דונישעוויסקי זצ״ל מסלאבאדקע. בשנת תרנ״ה נתקבל לרב בהקהלה רובליא פלך מינסק, ובשנת תרס״ב נתמנה לרב בעיר דובראוויץ הנ״ל.

Михель Рабиновичъ м. Домбровица (Волын. губ.)
Michel Rabinowicz Domdrowica (Gouv. Wohl.)

דובראוויץ הרב ר׳ **יעקב** בר׳ יהודא ליב **זאלצמאן**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל״א. ונתמנה לרב—תרס״א.

Я. Залцманъ м. Домбровица (Волын. губ.)
I. Salcmann Dombrowica (gouv. Wohl.)

דובבעלן הרב ר׳ **ירוחם פישיל** בר׳ אליעזר **הילמאן**.
(פלך ליפלאנד)

נולד תקצ״ט, ונתמנה למו״צ בשנת תר״מ.

Фишель Гильманъ Дуббельнъ (Лиф. губ.)
Fischel Gilmann Duddeln (gouv. Lifl.)

דובענקא הרב ר׳ **ישכר דוד** בן הרה״ג ר׳ חיים ברוך זצ״ל **קאוואַרטאוויסקא**.
(פלך לובלין)

נולד—תר״ד ונתמנה לרב—תרנ״ז.

Сохеръ-Беръ Ковартовскій г. Дубенка (Люблин. губ.)
Socher-Ber Kowartowski Dubenka (Gouv. Lubl.)

דובראווא הרב ר׳ **חיים אהרן דוב** בר׳ צבי הירש **פאמעראנעץ**.
(פלך הורדנא)

נולד—תרל״א, ונתמנה לרב—תרס״א, יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

А. Б. Померанецъ г. Дуброво (Гродн. губ.)
A. B. Pomeranez Dubrowo (gouv. Grodn.)

דובראוונא הרב ר׳ **אברהם** בר׳ ברוך בענדעט ז״ל **ראבינסקי**.
(פלך מאהילעוו)

נולד—תר״ח, ונתמנה לרב—תרמ״ד.

Абрамъ Рабинскій Дубровно (Могилев. губ.)
Abram Rabinski Dubrowno (gouv. Mohilew.)

דובראוונא הרב ר׳ **חיים שמואל אשר** בר׳ ליפמאן ז״ל **ליפשיץ**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תר״ל, בשנת תרנ״ץ נתקבל לרב בעיר קוחאנעוויץ פלך וויטעבסק, ואח״כ בעיר דריא פלך ווילנא, ומשם נתמנה לרב בעיר דובראוונא הנ״ל.

Шмуель Лившицъ Дубровно (Могилев. губ.)
Schmuel Liwschitz Dubrowno (gouv. Mohilew.)

דווינסק הרב ר' **יוסף** בהרב ר' אפרים פישל **ראזין**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרי"ח, ועוד בילדותו נתפרסם בשם: „העלוי מראגאצאוו" בשרונותיו הנפלאים ושקידתו העצומה הוכיחו עוד בילדותו כי עתיד הוא להיות אחד מגדולי גאוני ישראל, אח"ז יצק מים על ידי הגאון האמתי ר' יוסף דובער הלוי וצוק"ל בהיותו אז בסלוצק. אח"ז הוסיף ללמוד בשקידה עצומה בבית חותנו הג' ר' משה הערשפינקל בוויארשא, ונתפרסם בכל תפוצות ישראל לגאון בכיר הבקי בכל חדרי תורה באופן מבהיל. ובשנת תרמ"ט נתקבל בכבוד גדול לרב ואב"ד לעדת הספרדים בעיר דווינסק הנ"ל.

Іосифъ Розинъ Двинскъ (Витебск. губ.)
Iosif Rosin Dwinsk (gouv. Witebsk.)

דווינסק (פריר נאוויע־סטראיענע) הרב ר' **ליפמאן** בר' יעקב **רוצקין**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרל"ח, נתחנך בישיבת סלאבאדקע יסלוצק. נסמך להוראה מאת הגאון ר' יוסף ראזין שליט"א מדווינסק, ומאת הגאון ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א מבאבריוסק, ומאת הגאון הרידב"ז שליט"א. ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בפרור נאוויע־סטראיענע בעיר דווינסק הנ"ל.

Л. Ручкинъ Двинскъ на новомъ-строеніи (Витеб. губ.)
L. Ruczkin Dwinsk auf N.-geb. (gouv. Witeb.)

דומברבני הרב ר' **לוי** בהרה"ג ר' משה **שטערינבערג**.
(פלך בסרביא)

נולד—תרמ"ג, והוא נכד הרה"ג ר' שאול שהוא חתן הרב המאוה"ג הצדיק הר' אייזיק ז"ל שהי' אב"ד בעיר חמעלניק, דור עשירי להגאון מהרי"ל מפראג זצ"ל שהתיחס עד דוד המלך. חותנו של הרב הנ"ל הוא הרב ר' יוסף למדן ז"ל מבראיוויקע שהי' רבו בנגלה של הרה"צ ר' שמואל ז"ל מקאמינקע. אחיו של הרב הנ"ל המה: הרב ר' יצחק אייזיק האב"ד דק"ק מערעוויץ, והרב ר' שלמה האב"ד דק"ק ליפאוויען בפלך קיעו. והמה מתיחסים גם לגזע של הרוקח ז"ל והגאון בעה"מ „דעת־קדושים". להוראה סמכוהו הרה"ג ר' אלטיר אב"ד בק"ק קאסאנטין ישן. והרה"ג ר' אברהם יואל אבעלסאן ז"ל מארעסטע.

Л. М. Штеринбергъ Домбровны (Бессараб. губ.)
L. M. Shterinberg Dombrowny (gouv. Bessarab.)

דוקאר הרב ר' **ניסן** בר' משה יצחק ז"ל **טעלושקין**.
(פלך מינסק)

נולד—תרמ"א, חותנו הי' הרה"ג ר' משה ז"ל שהי' ג"כ אב"ד בק"ק דוקאר הנ"ל ובשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר הנ"ל למלאות מקום חותנו ז"ל.

Нисонъ Телушкинъ м. Дукоръ, ст. Руденскъ (Минск. губ.)
Nison Teluschkin Dukor, st. Rudensk (gouv. Minsk.)

דזינקאב הרב ר' **שמואל יודא** בר' יואל ז"ל **דינין**.
(פלך קיעיו)

נולד—תרכ"ה, ונתמנה לרב בשנת תרמ"ט.

Шмуель-Идель Дининъ м. Дзюньковъ (Кіев. губ.)
Schmyel-Idel Dinin Dziunkow (gouv. Kiew.)

דיוון הרב ר' **שבתי נח** בר' צבי ז"ל **רובין**.
(פלך גרדנא)

נולד—תרכ"ג, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ה, יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

Шебсель Рубинъ Дывинъ (Грод. губ.)
Schepsel Rubin Diwin (gouv. Grod.)

דימאטשיווא הרב ר' **יעקב ישכר** בהרב ר' יצחק שלמה ז"ל **לעווינזאהן**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרמ"ד, ונתמנה לרב תרס"ח.

Янкель Левензонъ м. Дамачево (Грод. губ.)
Jankel Lewensohn Damaczewo (gouv. Grod.)

דימער הרב ר' **יצחק** בהרב ר' ברוך מרדכי ז"ל **קלאדניצקי**.
(פלך קיעו)

נולד—תרמ"ו, רבו המובחק הי' הרב ר' אלי' בר' משה דוב ז"ל. להוראה סמכו הרה"ג ר' דוד אורטינבערג מבערדישוב. בשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר הנ"ל.

Ицко Клодницкій м. Дымеръ (Кіев. губ.)
Icko Klodnicki Dymer (gouv. Kiew.)

דמיטראווקא הרב ר' **אלי' בנימין** בהרב ר' מנחם דוד ז"ל **שומיאצקי**.
(פלך צערניגאוו)

נולד—תרט"ו, ונתמנה לרב—תר"ם.

Элья Шумяцкій Дмитровка (Черниг. губ.)
Elja Schumiacki Dmitrowka (gouv. Czernigow.)

דנקערא (Глазманка) הרב ר' **שלום אלי' דוב** בהרב ר' מיכאל יעקב ז"ל **וועליקמאן**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תקצ"ט, ונתמנה לרב—תרל"ה, אביו הרה"ג הנ"ל הי' אב"ד בעיר גרייווא במדינת קורלאנד בן הרה"ג ר' ישראל ז"ל האבד"ק דריססא, בן הרה"ג ר' אהרן זעליג אבד"ק אשווא בן הרה"ג ר' יעקב הומינער ז"ל בעל אחותו של הגאון מוה"ר יקותיאל זיסקינד הכהן ז"ל אבי הגאון הכביר ר' רפאל המבורגער זצוק"ל. ומצד אמו היא נכד הרה"ג ר' יהודא ליב ז"ל אב"ד דק"ק טעלז בן הגאון ר' אברהם מרגליות זצ"ל האב"ד דק"ק הנ"ל שהי' חתן הגאון ר' זאב וואלף אלטשולער אב"ד דק"ק לוצין זצ"ל בעה"מ ספר „זבח טוב" „ושפת הים". ועוד הרבה ספרים, ויחוסם עולה עד הגאון ר' נפתלי זצוק"ל מחבר הספרים „אילה שלוחה" „אמרי־שפר", וכתב בספריו שהי' לו כתב יחוס עד דוד המלך.

Беръ Зеликманъ Глазманка (Витеб. губ.)
Ber Selikman Glasmanka (gouv. Witeb.)

דעליטיץ הרב ר' **מאיר** בר' ישעיהו **אבאוויץ**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"ו, ונתמנה לרב—תרס"ה, יש אתו בכתובים ספר על דרוש מסודר לדפוס, וחדושים על רוב ש"ס בבלי ועל איזה מס' ירושלמי, רמב"ם וישו"ע.

Мееръ Абовичъ м. Делятичи (Минской губ.)
Meer Abowicz Deliaticzi (gouv. Minsk.)

דראבנין הרב ר׳ **יעקב יהודא ליב** בר׳ יוסף אלכסנדר ז״ל **זעמעלמאן**.
(פלך פּלאצק)

נולד—תרי״ן, בשנת תרנ״ד נתקבל לרב בעיר סלעשין פלך קאליש, ואח״כ נתמנה לרב בעיר דראבנין הנ״ל.

Лейбъ Земельманъ пос. Драбнинъ (Плоцк. губ.)
Lejb Semelman Drabnin (gouv. Plock.)

דראהיטשין (השני׳) הרב ר׳ **אייזיק יעקב** בר׳ יצחק שמרי׳ הכהן **קאלענקאוויטש**.
(פלך גראָדנא)

נולד—תר״ל, ונתמנה לרב—תרס״ג.

Айзикъ-Янкель Каленковичъ Дрогичинъ II (Гród. губ.)
Ajsik-Jankel Kalenkowicz Drogiczin II (gouv. Grod.)

דרוסקעניק הרב ר׳ **שלמה** בהרב ר׳ יעקב ז״ל **נארדאן**.
(פלך גראָדנא)

נולד—תר״י, והיא ממשפחת הרב הגאון ר׳ אברהם אפענהיים בעל המחבר „אשל־אברהם״. להוראה סמכוהו: הגאון ר׳ בצלאל הכהן זצ״ל מווילנא, הגאון ר׳ אליעזר שמחה ראבינאוויץ שליט״א מקאלוועריא, הגאון ר׳ בן ציון שליט״א האבד״ק בילסק והגאון ר׳ אלכסנדר משה לפידות ז״ל האב״ד דראסין. בשנת תרל״ב נתמנה לרב בעיר ישלינאוי. לזדענעויא בפלך סובאלק, ואח״כ בעיר דרוסקעניק הנ״ל, הוציא לאור ספר „בנין שלמה״ ב׳ חלקים, וספר „חשק שלמה״. „וזכרון יעקב״.

Шліома Гордонъ Друскеники (Гród. губ.)
Schmuel Gordon Druskeniki (gouv. Grod.)

דרושקיפאליא הרב ר׳ **פנחס** בר׳ משה יוסף **ווינער**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרמ״ג, רבותיו המובהקים היו הרה״ג ר׳ יעקב מרדכי שליט״א האבד״ק בילגיריוא, ודודו הרה״ג ר׳ שמעון האב״ד דק״ק פלאצק. בשנת תרס״ו נתמנה לרב.

П. Вайнеръ м. Друшкополь (Волын. губ.)
P. Wajner Druschkopol (gouv. Wohl.)

דריסוויאט הרב ר׳ **בנימין** בר׳ יהודא **הירוויץ**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל״א, למד בייאלאוון ובווילנא, ונסמך להוראה מהגאון הנצי״ב זצ״ל, ומהגאון ר׳ שלמה מווילנא זצ״ל, ומהגאון ר׳ יעקב המניר מווילנא זצ״ל, ובשנת תרנ״ז נתמנה לרב.

Беніоминъ Гурвичъ м. Дрисвяты (Ковн. губ.)
Beniomin Gurwicz Driswjaty (gouv. Kown.)

דריססא הרב ר׳ **חיים** בהרה״ג ר׳ שבתי ז״ל **דון־יחיא**.
(פלך ויטעבסק)

נולד—ת״ר. ונתקבל לרב בשנת תרכ״ח בעיר הארדישין פלך מאהילוו, ואח״כ בעיר ווזון פלך קובנא, ואח״כ בשקלאוו פלך מאהילוו, עד אשר נקרא למלאות מקום אביו ז״ל שהי׳ רב בעיר דריססא הנ״ל יותר מיובל שנים.

Хаимъ Доняхъ г. Дрисса (Витеб. губ.)
Chaim Doniach Drissa (gouv. Witeb.)

דרעוונא הרב ר׳ **שניאור פייוש** בן הרב ר׳ יצחק **נאלוב**.
(פֿלך ווילנא)

נולד—תרט״ץ, בשנת תרמ״ב נתקבל לר״מ בהישיבה בסלאבדקא אצל קאוונא, ובשנת תרמ״ו נתמנה לרב בעיר דרעוונא הנ״ל.

Ф. Голубъ м. Древно (Вилен. губ.) **чр. ст. Столбцы** (Минск. губ.)
F. Golub Drewno (gouv. Wilen.) **Post.-st. Stolbcy** (gouv. Minsk.)

ה.

האבעדיוקא הרב ר׳ **אברהם** בר׳ ישראל ז״ל **שוויארץ**.
(פלך פּאדאל)

נולד—תר״כ, ונתמנה לרב תרס״א.

Абрамъ Шварцъ м. Ободовка (Подол. губ.)
Adram Schwarz Obodowka (gouv. Podol.)

האדיין הרב ר׳ **יוסף אליעזר** בר׳ שמואל ז״ל **פרידמאן**.
(פלך פּאָלטאווא)

נולד—תרט״ז, אביו המופלג כתו״י הר׳ שמואל ז״ל הוא בן הרב הג׳ ר׳ יוסף אליעזר ז״ל בהרה״צ ר׳ שלמה פרוידעש ז״ל משקאלאוו [חותנו של האדמו״ר מהרי״ל מקאפוסט בן אדמו״ר הצ״צ ז״ע] תלמיד מובחק להאדמו״ר הזקן מלאדי בעל התניא והשו״ע ז״ע, הרב הרש״פ ז״ל הי׳ חתנו של הרב הג׳ ר׳ מרדכי בהרב הגאון ר׳ אליעזר צייטליש זצ״ל חתן הרב הגאון ר׳ צבי הירש צייטליש זצ״ל [אבי הגאון הכביר ר׳ יהושע צייטליש זצ״ל בעהמ״ח של הביאור על הסמ״ק] בהגאון הגדול ר׳ יוסף האבד״ק בילינין זצ״ל בהרב הג׳ ר׳ אלכסנדר סענדר ז״ל בהרב הגאון מהרא״ם ז״ל תלמיד המג״א, חתן הגאון המקובל ר׳ יהודא אידל הגאבד״ק קאוולי בעהמח״ס „קול יהודא״ על או״ח א), בהגאון ר׳ משה בהגאון הגדול ר׳ צבי הירש סבא בהגאון האמתי ר׳ יוסף יאסקי הגאבד״ק לובלין נכד רבינו הגאון מהר״ל מפראג זי״ע. הרב ריא״ פרידמאן הנ״ל הוא גם נכד הרה״צ ר׳ אהרן ליפשיץ אבד״ק בעלזיניץ, וש״ב של האדמו״ר הגאון מהרש״ד מקאפוסט, ושל האדמו״ר הרש״ב אב״ד מרעטשיצע זצ״ל. דודיו המה הרב ה״ג ר׳ נחום טובי״ הגאבד״ק פירזאטן ורעטשיצע, והרה״ג ר׳ מרדכי אידל אבד״ק סעוויניטשאק, והרה״ג ר׳ שלמה פרוידעש אב״ד דק״ק ליאדי נ׳ והרה״ג ר׳ שמואל בן ציון ר״של הגאבד״ק סעניא,

---

א) הגאון המקובל הזה הוזכר בספר „קב הישר״ פ׳ ל״ט, ובספר „לקט שמואל״ ובשם הגדולים מערכת א׳. ובנחלת אבות אות ב׳ הובא בזה״ל: „הרב ר׳ ברוך מלאזניא ז״ל אביו של האדמו״ר הזקן הנ״הג מהר״ז בעל התניא ושו״ע זי״ע הי׳ חתן הרב ר׳ ברוך בהרב ר׳ קדש חתן הגאון ר׳ משה האב״ד ור״מ דפוזנא בהגאון המקובל ר׳ יהודא אידל הגאבד״ק קאוולי מח״ס „קול יהודא״ בהגר״מ בהגרצה״ס, בהגאון ר׳ יוסף יאסקי אבד״ק לובלין נכד מהר״ל מפראג נבג״מ, וכן הובא בספר „מראות הצבאות״ בהקדמתו וכה דבריו: „בן הגאון ר׳ אליעזר בהגאון מוהרמ״מ בהגאון מהרש״ז אחי הגאון המקובל ר׳ יוסף יאסקי בעה״מ ספר „יסוד יוסף״, בני הגאון חסיד, המקובל האלקי, מוה״ר יהודא אידל זצ״ל אבד״ק קאוולי בהגאון מהר״מ כו׳. ע״ש באריכות, ובאגרת יוחסין למשפחת אלכסנדראוו ופרוידעש כתב שהרה״ג ר׳ אהרן אלכסנדראוו [חתנו של האדמו״ר מהרד״ב מליבויטש זצ״ל וחותנו של האדמו״ר מהרש באדמו״ר הצ״צ ז״ע] הי׳ בן הרה״ג ר׳ משה כו׳ נכד הגאון ר׳ אלכסנדר סענדר חתן הגאון המקובל ר׳ יהודא אידל זצ״ל הגאבד״ק קאוולי. עיו״ש.

נכד הגאון מהר״ט רשל, נכד הגאון מהרש״ל זצוק״ל. בשנת תרנ״ד נתמנה לרב בעיר האדין הנ״ל. יש אתו בכתובים ספר שו״ת שנו״נ עם גאוני הדור: רבינו הגאון ר׳ יצחק אלחנן זצ״ל והגאון „הגדול״ ר׳ יהוחם יהודא ממינסק, והגאון הספרדי החח״ם בעל השדי חמד, [והוכא בהשדי־חמד מערכת ר״ה סימן א׳] ועם הרה״ג ר׳ יחזקאל האב״ד דחארקאוו, והרה״ג ר׳ אליעזר ארלארואראוו אבד״ק ראמען. ועיר.

Іосифъ Фридманъ г. Годячъ (Полтавск. губ.)
Iosif Fridman Godiacz (gouv. Poltawsk.)

האהאלוב

(פֿלך צעֶרניגאוו)

הרב ר׳ **ליבער** בהרב ר׳ משה **ליבערזאהן**.

נולד—תרכ״ז, ונתקבל לטו״צ בשנת תרס״ד.

Либеръ Либерзонъ м. Гоголевъ (Черниг0в. губ.)
Liber Libersohn Gogolew (gouv. Czernigow.)

האזענפוט

(פֿלך קורלאנד)

הרב ר׳ **משה** בר׳ יצחק **יאקאבואהן**.

נולד—תרל״ח בעיר טאלסען פֿלך קורלאנד. ונתמנה לרב—תרס״ה.

М. И. Якобсонъ г. Гозенпутъ (Курлянд. губ.)
M. I. Iakobsohn Hosenfut (gouv. Kurland.)

האיידוצישאק

(פֿלך ווילנא)

הרב ר׳ **אברהם דוב** בר׳ אריי **פאפיל**.

נולד—תרכ״ט, בשנת תרנ״ז נתקבל לרב בעיר האנישישאק פֿלך קאוונא, ובשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר האיידוצישאק הנ״ל.

А. Б. Попель м. Годутишки (Вилен. губ.)
A. B. Popel Godutischki (gouv. Wilen.)

האלאסקאוו

(פֿלך פֿאדאל)

הרב ר׳ **חיים** בהרב ר׳ יעקב אלי׳ ז״ל **שפירא**.

נולד—תרכ״ז לאביו הרב ריי״א ז״ל ששמש ג״כ בכתר הרבנות בעיר האלאסקאוו הנ״ל בהרה״ג ר׳ יוסף חיים ז״ל שהי׳ ג״כ רב בעיר הנ״ל, בהרה״ק ר׳ ליבלי יאניווער תלמידו של הרה״ק ר׳ ישעי׳ מדינוויץ, ומצד אם אביו היא מגזע הגאון ר׳ נפתלי כ״ץ מפוזנא, והרה״ק ר׳ מרדכי הנקרא ש״ץ מזאסלאוו, ומצד אמו מתיחס הרב הנ״ל לגזע השל״ה הקדוש. והוא חתן הרב שהי׳ אבד״ק האצילע, פֿלך חערסאן. להוראה סמכו אותו אביו הרב ז״ל והרה״ג ר׳ יוסף ישראל הויללערין מארעסאסא, ועוד בחיי אביו ז״ל הי׳ מורה הוראה בעיר הנ״ל זה עשרים שנה. ובשנת תרס״ט נתמנה לרב למלאות מקום אביו הרב ז״ל.

Хаимъ Шапиро м. Голосковъ (Подол. губ.)
Chaim Schapiro Holoskow (gouv. Podol.)

האלטא הרב ר' **נפתלי** בר' מרדכי הכהן **ראפאפארט**.
(פלך חערסאן)

נולד—תר"ט, ובשנת תרל"ח נתמנה לרב בעיר טארהאויצק פלך קיעו, ואח"כ בעיר האלטא הנ"ל.

Нафтоле Рапопортъ с. Галта (Херсон. губ.)
Haftole Rapoport Halta (gouv. Cherson.)

האמעל הרב ר' **יהושע זעליג** בר' משה ז"ק.
פלך מאהליעוו

נולד—ת"ר, ונתמנה לרב בשנת תר"מ בעיר לאיאוו ואח"כ בעיר האמעל הנ"ל, והוא נכד הרה"ג ר' ברוך מרדכי עשינגער ז"ל מבאברוויסק. הוציא לאור סידור עם פי' „לקוטי־תורה" עפי' דרכי החסידות (מחירו א' רוב')

Зеликъ Закъ Гомель (Могилев. губ.)
Selik Sak Homel (gouv. Mohilew.)

האמליע הרב ר' **מנחם מענדיל יהודא ליב** בר' ישעי' דובער הלוי **לעווין**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב—תרנ"ג.

М. Л. Гевинъ м. Гомель (Витебск. губ.)
M. L. Lewin Homel (gouv. Witebsk.)

האנעשישאק הרב ר' **חיים משה** בר' יעקב הלוי **גאליצקי**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרי"ט, ונתמנה לרב—תרמ"ד.

Х. М. Галицкій м. Ганушишки (Вилен. губ.)
Ch. M. Galicki Hanuschischki (gouv. Wilen.)

האסטאמליא הרב ר' **יוסף ליב** בר' אברהם אבא **קאראבעלניקאוו**.
(פלך קיעו)

נולד—תרל"ו, ונתמנה לרב—תרס"ז.

Л. Карабельниковъ м. Гостомоль (Кіев. губ.)
L. Karabelnikow Hostomol (gouv. Kiew.)

האסטאמליא הרב ר' **יוסף** בר' ברוך **שאבאשקעוויטש**.
(פלך קיעו)

נולד—תרל"ו, מגזע הרב ר' מנחם מענדיל מבראסילאוו. נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' אהרן זאב ווייל מקישינוו ומאת הרה"ג הר"ש אהרינסאהן מקיעו ומאת הרה"ג ר' זכרי' ראזענפעלד מאמעריקע. בשנת תרנ"ו נתקבל לרב בעיר באלאבאנווקע פלך קיעו. ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר האסטאמליא הנ"ל.

І. Шабашкевичъ м. Гостомоль (Кіев. губ.)
I. Schabaschkewicz Hostomol (gouv. Kiew.)

האצילע הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ נח אשר זעליג **ווארשאווסקי**.
(פלך העראסאן)

נולד—תר״ח, ונתמנה לרב—תרל״ח.

Мовша Варшавскій м. Валегоцлово (Херсон. губ.)
Mowscha Warschawski Walegoclowo (gouv. Cherson.)

האראדישין הרב ה׳ **מנחם מענדיל** בהרב ר׳ שמואל דוב ז״ל **האראדעצקי**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרכ״ז, ונתמנה לרב—תרנ״ה.

М. Городецкій г. Городищъ (Полт. губ.)
M. Horodecki Horodischz (gouv. Polt.)

האראדישין הרב ר׳ **אלידו** בר׳ אליעזר **אייזענבוד**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ז, מצד אביו הוא נכד הגביר המופלג ווי״א ר׳ בן ציון אייזענבוד ז״ל מעיר נעשוויז, ומצד אמו הוא נכד הרה״ג ר׳ אלעזר בן ר׳ אלימלך האבד״ק לידא פלך ווילנא, מגוע בעל „פנים מאירות״ והש״ך ז״ל. נתחנך בישיבת וואלאזין ויצק טים על ידי הגאון הנצי״ב ז״ל וע״י מרן הגאון ר׳ חיים סאלאוויציג שליט״א. להורות ולדין סמכוהו הגאון ר׳ יצחק האבד״ק פאנוויזש שליט״א והרה״ג ר׳ יצחק ליפא־האבד״ק נעשוויז. חותנו של הרב ר״א הנ״ל הוא הרה״ג ר׳ יוסף דוד רובינשטיין האב״ד דק״ק וואשילעשאק פלך ווילנא, בשנת תרס״ד נתקבל לרב בעיר סטאלעוויץ ובשנת תרס״ז נתמנה לרב בעיר האראדישין הנ״ל.

Элья Айзинбудъ Городище (Минской губ.)
Elja Ajsindud Horodischcze (gouv. Minsk.)

האראדישין הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ יעקב יוסף ז״ל **ראטמאן**.
(פלך קיעו)

נולד—תר״ה, אביו הרב ר׳ יעקב יוסף עסמאן ז״ל הי׳ רב בעיר איוואנקאוו פלך קיעו, בן הרה״צ ר׳ הירש נאריגסקער ז״ל פלך זיטאמיר. ומצד האם הוא נכד הרב ר׳ משה ראטמאן ז״ל שהי׳ ג״כ בי״ח רב בעיר איוואנקאוו הנ״ל. אחיו של הרב ר״מ הנ״ל הוא הגאון והגביר ר׳ ברוך עסמאן מקיעו בעה״מ ספר „חד וחלק״ אשר יכלכל הרבה פלפולים וחדושי תורה. רבותיו המובהקים של הרב ר״מ הנ״ל הי׳ הרב הגאון ר׳ נפתלי האלבערשטאם ז״ל נכד הגאון והצדיק ר׳ חיים סאנדוער וצ״ל בעה״מ שו״ת „דברי־חיים״. והרה״ג ר׳ מרדכי בער זצ״ל מהארנאסטייפאלי בעה״מ שו״ת „עמק שאלה״ „וחיבור לטהרה״, ונסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ יוסף תימארקין זצ״ל. נדפס מאתו הגהות על ספר „חד־וחלק״ של אחיו הרה״ג הרב״ע הנ״ל. ובכתובים יש ת״ש חבור מסודר לדפוס חדושי תורה על ש״ס ורמב״ם, ישו״ת על ד׳ חלקי שו״ע, גם חדושי אגדה, וכבר הסכימו גדולי הדור על ספרו זה.

Мовша Іосифовичъ Рутманъ м. Городище (Кіев. губ.)
Mowscha Iosifowicz Rutman Horodischcze (gouv. Kiew.)

האראדישין הרב ר׳ **נתן נטע** בהרב ר׳ לוי יצחק ז״ל **מאגילעווסקע**.
(פלך קיעו)

נולד—תר״כ, ונתמנה לרב—תרנ״ח.

Нуты Могилевскій м. Городище (Кіев. губ.)
Nuty Mogilewski Horodischze (gouv. Kiew.)

האַרדניצע הרב ר׳ **יחיאל מיכל** בר׳ יחזקאל **באראו.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרמ״ג, והוא נצר מגזע הרה״צ ר׳ פסח מזוויהעל, והרה״צ ר׳ אייזק מגיד מהאשט, והרה״צ ר׳ שלמה מקארלין, נין ונכד להרה״צ ר׳ אברהם מלאך בהרה״צ ר׳ דובער המגיד ממעזריטש וצ״ל, מגזע בעל „הפני יהושע״, והב״ח וצ״ל, וגם הוא נכד הרה״צ ר׳ מיכל מזלאטשין בהרה״צ ר׳ איציקל מדראביטש, בהרה״צ ר׳ יוסף שהי׳ מפורסם בשם „איש־אמת״, בהרה״צ ר׳ משה מוויורש וצוק״ל נכד הגאון בעהמח״ם „אפי־רברבי״ מגזע רש״י וצ״ל שהתיחס עד ר״י הסנדלר מגזע מלכות בית דוד. להוראה סמך אותי הרב הגאון ר׳ שלים מרדכי אבד״ק ברעזאן שליט״א. ובשנת תרס״ה נתמנה לרב.

M. Баразъ м. Городница (Волын. губ.)
M. Baras, Horodnica (gouv. Wöhl.)

האַראדעין הרב ר׳ **יעקב חיים** בר׳ מרדכי ז״ל **גרינבערג.**
(פלך גראדנא)

נולד—תר״כ, והוא נכד המופלג בתו״ר ר׳ נתן ז״ל מאנטיפאליע, ומצד אמו הוא נכד המופלג ויר״א ר׳ חיים האמסקער ז״ל בן־החריף ר׳ יעקב ז״ל. נתחנך בבית מדרשו של הרה״ג ויחצדיק ר׳ פנחס מיכאל וצ״ל הגאב״ד דק״ק אנטיפאליע ולקח לו לאשה את נכדת הרב הנ׳ ר׳ יהושע זעליג מהאראדעין, ולאחר פטירתו של ח״ו זה בשנת תרס״ג נתמנה לרב במקומו בעיר הנ״ל.

Янкель-Хаимъ Гринбергъ м. Городецъ (Грод. губ.)
Jankel-Chajm Grinberg, Horodec (gouv. Grod.)

האַראדאק (מחוז באבריוסק) הרב ר׳ **ניסן** בר׳ יהודא ליב **עסקין.**
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ט. למד בסלוצק אצל הר״מ הרה״ג ר׳ דוב וואלף ברוידא, ואח״כ בישיבת ויאלאוין ונסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ שלום דוב ז״ל האבד״ק קלעצק, בעה״מ ספר „היכלי שן״ ומאת הרה״ג ר׳ שמואל משה שפירא שליט״א האבד״ק באבריוסק, ומאת הרה״ג ר׳ שמואל לנדא שליט״א האבד״ק חלוסק. חותנו הוא הרה״ג ר׳ עקיבא הכהן האב״ד דעיר הינע מחוז באריסאוי שהוא נכד הגאון והצדיק ר׳ עקיבא מסלוצק וצ״ל מתלמידי הגר״א וצ״ל, בשנת תרס״ה נתקבל הרב ר׳ ניסן הנ״ל לרב בעיר הינע הנ״ל, ובשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר הארדאק הנ״ל.

Нисонъ Эскинъ м. Городокъ чр. ст. Симоневичи (Минской губ.)
Nison Eskin, Horodok, Post.-st. Simonewiczi (gouv. Minsk.)

האַרוועל הרב ר׳ **שניאור זלמן** בהרב ר׳ אברהם **פלאטקין.**
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ג ונתמנה לרב—תרנ״ו.

З. Плоткинъ м. Горваль (Минск. губ.)
S. Plotkin, Horwal (gouv. Minsk.)

האַרחוב הרב ר׳ **אפרים** בהרה״ג ר׳ יצחק יהודא ז״ל **אויערבאך.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרי״ז, אביו הרה״ג הנ״ל הי׳ רב ואב״ד ראוישט פלך וויאהלין, והוא נכד הרה״ג ר׳ יהודא ליבוש אבערבאך האבד״ק ווישניוויץ, ומתיחסים אחרי רבינו רבי העשיל

ז״ל, ואחרי הב״ח ז״ל ובעל „מגלה עמוקות״ ז״ל, נצר מגזע רש״י וצ״ל, ומצד אמו הוא דור חמישי להרה״צ ר׳ יעקב מ״מ מעיר אניפאליא זצ״ל שהי׳ תלמיד מובהק של הבעש״ט זצ״ל, להורות ולדין סמכו אותו: הרה״ג ר׳ ליבוש האבד״ק וסלב בעה״מ שו״ת „שם ארי״, ו„ערוגת הבושם״ והרה״ג ר׳ שמואל מראוונא. בשנת תרל״ח נתקבל לרב בעיר מעזריטש גדול מחז ראוונא פלך וואהלין, ובשנת תרנ״א נתמנה לרב בעיר הארחוב הנ״ל. יש אתו בפתובים שו״ת שנשא ונתן בדבר הלכה עם הרבה מגאוני הדור, ונדפסו חדושיו בספר שו״ת מהרש״ם להגאון ר׳ שלום מרדכי האבד״ק בערזאן בגאליציע, ובספר „דברי מלכיאל״ להגאון ר׳ מלכיאל טענענבוים זצ״ל האבד״ק לאמזא.

Фроимъ Авербахъ м. Горховъ (Волын. губ.)
Froim Awerbach, Horchow (gouv. Wohl.)

האראדאק הרב ר׳ **שלום אדי׳** בר׳ זוסמאן **שטאם**.
(פלך ויטעבסק)

נולד בעיר שיוויניטשאק פלך קאוונא, והוא נכד של הרה״ג ר׳ ליב זצ״ל שהי׳ אב״ד בעיר פאסוויל ביטי הגאון ר׳ אבלי פאסוויליער זצ״ל, מובא בשו״ת „גדולת מרדכי״ להרה״ג ר׳ מרדכי בייסקער זצ״ל. בחייתו בן כ״ב שנים נתקבל לרב בעיר טראשקין פלך קאוונא, ואח״כ הי׳ רב בהרבה עירות: קאבילניק פלך ווילנא, דוניעוויץ פלך הנ״ל, סמאלין פלך מאהילאוו, ובשנת תרנ״ח נתקבל לרב בעיר הארדאק הנ״ל.

Ш. Э. Штамъ, Городокъ (Витеб. губ.)
Sch. E. Schtam, Horodok (gouv. Witebsk.)

האריזאק הרב ר׳ **גרשון** בהרב ר׳ אברהם ז״ל **ספעקטאר**.
(פלך וויאהלין)

נולד—תר״ב, ונתמנה לרב—תר״נ.

Гершенъ Спекторъ м. Городокъ (Волын. губ.)
Gerschen Spektor, Horodok (gouv. Wohl.)

הארנאסטאיפאל הרב ר׳ **חיים** בהרב ר׳ יעקב **מען**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ״ח, להוראה סמכוהו: הרה״ג ר׳ שמרי׳ לערנער האבד״ק בערשאד, והרה״ג ר׳ קלמן בערקאוויץ האבד״ק סאבראן, והרה״ג ר׳ נחום זאב טאבאטשניק אבד״ק קריוויע־אזער. ובראשם מאת האדמו״ר הרה״ג הרמ״ד זצ״ל מהארנאסטאיפאל הנ״ל; בשנת תרנ״ח נתמנה לרב בעיר הנ״ל למלאות מקום אביו הרב ששמש בכתר הרבנות בעיר הנ״ל עשרים ושלש שנים, וגם א״ו הרה״ג ר׳ יצחק ז״ל שמש בעיר הנ״ל בכתר הרבנות ט״ז שנים.

Хаимъ Менъ, м. Горностайполь (Кіев. губ.)
Chaim Men Hornostajpol (gouv. Kiew.)

הארקי הרב ר׳ **אליהו** בר׳ בנימין **מעביל**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרס״ג.

Елья Мебель г. Горы-Горки (Могилев. губ.)
Elja Mebel, Gory-Gorki (gouv. Mohilew.)

הויסאטין הרב ר' **יצחק** בר' חנוך ז"ל **שאפראן**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ט, בשנת תרמ"ח נתקבל לרב בעיר קאמינאק הסמוכה לעיר פאדוועלשיסק במדינת עסטרייך, ואח"כ נתקבל לרב בעיר הויסאטין הנ"ל.

Ицхокъ Шафранъ м. Гусятинъ (Под. губ.)
Icchok Schafran, Husiatin (gouv. Pod.)

הונטשעשט הרב ר' **שמרי** בר' מרדכי **אפפעלבוים**.
(פלך בסרביא)

נולד—תרל"ג, והוא נכד הרה"ג הר' שמעריל ז"ל האבד"ק לובמלא, להורות ולדין סמכוהו הגאון ר' שלמה הכהן מווילנא זצ"ל, והרה"ג ר' הילל דוד הכהן טריוויש זצ"ל מווילקי, והרה"ג ר' שלמה האסילאוו ור' ברוך פולינקיבסקי מקעשינוב, בשנת תרס"ב נתמנה לרב, נדפס מאתי: „תורת כהנים" (בהפלס שנה ה',) „ימשפט הגר" (בהפסגה, ה', ו',) ובכתובים יש אתי שו"ת „בית-המדרש".

Ш. Эпельбаумъ м. Ганчешты (Бесс. губ.)
Sch. Epelbaum. Hanczeschty (gouv. Bess.)

הורדאק הרב ר' **אברהם ועליג** בהרה"ג ר' דוד צבי זצ"ל **ציוני**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרמ"ב לאביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל האבד"ק רעוויצע פלך וויטעבסק, שהוא בן הרה"ג המפורסם ר' יצחק ציוני בעה"מ ספר שו"ת „עולת-יצחק", בן הגאון ר' נפתלי זצ"ל האבד"ק לויזין פלך וויטעבסק, בן הגאון ר' דוד אשר זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר לויזין הנ"ל. ומצד אמו הוא נכד הגאון הר' משה פלאצינסקי זצ"ל שהי' יובל שנים האבד"ק ווישקעם הסמוכה לדווינסק. הרב הרא"י הנ"ל נתחנך בהישיבות: סלאבאדקע, ראדין, טעלז, וואלאזין, רבותיו המובהקים היו: הגאון הגדול ר' אלעזר גארדאן זצ"ל מטעלז, הרה"ג ר' שמעון שקאפ הגאבד"ק בריינסק, והרה"ג ר' יוסף ליב הגאבד"ק שאדעוע, להורות ולדין סמכו אותו: הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוילאזין, והגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, ועוד מגדולי ישראל. בשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר הוידאק הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג המפורסם הר' ניסן ברוידא ז"ל.

А. З. Ціюни м. Городокъ (Грод. губ.)
A. Z. Cioni Horodok (gouv. Grod.)

היישין הרב ר' **יוסף יהודא** בר' זאב הכהן **פרופס**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תרכ"ד ונתמנה לרב—תרנ"ג.

I. Прупесъ м. Гейшинъ почт. ст. Пропойскъ (Могилев. губ.)
I. Prupes Hejschin Post.-St. Propojsk (gouv. Mohilew.)

הלאוטשין הרב ר' **חיים נתן** בר' דוכער ליב **יודין**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תרל"ב, למד בווילנא, בקיבוץ לומדי תורה בעיר ויראנאוויא, ובקאוונא, להוראה סמכוהו: הגאון ר' שלמה הכהן מווילנא זצ"ל, הגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ מקאוונא זצ"ל, הגאון ר' משה דאנישעוויסקי מסלאבאדקע זצ"ל, והרה"ג ר' שבתי ז"ל מעיר דריסבא. ונתמנה לרב בשנת תרס"ג. חותנו הוא הרה"ג ר' מנחם מענדיל נ"י דון-יחייא מקאפיסט.

Носонъ Юдинъ м. Головчинъ Нѣжков. вол. (Могилев. губ.)
Noson Iudin, Holowczyn Niezkow. wol. (gouv. Mohilew.)

הלוכאוו הרב ר׳ **משה ארי׳ ליב** בנ׳ שמואל דוד ז״ל **שלוין**.
(פלך צערנינאוו)

נולדי—ת״ר, ונתמנה לרב—תר״נ.

Моисей Случъ г. Глуховъ (Черниг. губ.)
Moisej Slucz, Gluchow (gouv. Czernigow.)

הלוכאוו הרב ר׳ **ישראל דובער** בהרה״ג המקובל ר׳ מנחם דוד זצ״ל **שומיאצקע**.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תרכ״ב, והוא מגזע הגאון הגדול בדורו הר׳ יהושע האבד״ק שומיאץ זצ״ל, למד בכולל קאוונא, ונסמך להוראה מאת הגאון הריא״ם זצ״ל, בשנת תר״נ נתמנה לרב, יש אתו בכתובים ספר שו״ת „יד ישראל״ על ד׳ חלקי השו״ע.

Беръ Шумяцкій г. Глуховъ (Черниг. губ.)
Ber Schumiacki, Gluchow (gouv. Czernigow.)

הלמיאזב הרב ר׳ **אליהו** בר׳ יהודה ליב **פעלדמאן**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרל״ה, ונתמנה לרב—תר״ס, נדפס מאתו ספר בשם „יחוס היהדות והיהודים לחיים אנושיים״. תיכנו לבאר שהשאיפות האחרונות של הדור החדש יושגו דוקא עפ״י דרך התורה הכתובה והמסורה (מחירו עשרים קאפ׳).

Э. Фельдманъ Гельмязово (Полт. губ.)
E. Feldman Gelmiasowo (gouv. Polt.)

הערמאנאווקא הרב ר׳ **יצחק אייזיק** בהרב ר׳ אפרים הכהן **וואלפמאן**.
(פלך קיעף)

נולד—תרל״ח, ונתמנה לרב—תרנ״ט.

Айзикъ Вольфманъ м. Германовка (Кіев. губ.)
Ajsik Wolfman, Hermanowka (gouv. Kiew.)

הראדישץ הרב ר׳ **יעקב מאיר** בהרה״ג ר׳ חיים **סאגאלעוויץ**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ט, אביו הרה״ג הנ״ל הוא מו״צ בווילנא בעה״ט ספר „מקור־חיים״, בן הרה״ג ר׳ יחיאל משה זצ״ל האבד״ק דובעוויץ, נכד הגאון ר׳ יחיאל זצ״ל בעל „סדר־הדורות״, נכד המהרש״ל ז״ל מגזע מאור הגולה רש״י זצ״ל, ומצד אמו הוא נכד הרה״ג ר׳ בנימין יעקב ז״ל שהי׳ אבד״ק הראדישץ אחיו של הגאון בעל „גבעת שאול״, נכד הגאון מהר״ם מלובלין זצ״ל. הרב ריי״מ הנ״ל נסמך להוראה מהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא, ומהגאון ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א מוואלאזין, ועוד מהרבה גאוני הדור. בשנת תרס״ג נתקבל לרב בעיר פאדבערעזוע פלך ווילנא, ואח״ז נתמנה לרב בעיר הראדישץ, הוציא לאור ספר „מאסף־דרושי״ כרך א׳, והוא קובץ דרושים מגדולי הדור המצוינים גם במקצוע של האגדה, והרבה דרושים של הרב העורך הנ״ל, הספר הזה יעיד על מחברו ישורכי כי הוא בעל בשרון וטוב טעם ורב ברכה בו.

М. Сагалевичъ м. Городище (Минской губ.)
M. Sagolewicz Horodyschze (Gouv. Minsk.)

הראוויץ (פלך מינסק) הרב ר' **נחמן יוסף** בר' אברהם **קרופעניא**.

נולד—תרל"ח, בשנת תרס"ג נתקבל לרב בעיר ליבקאוויא פלך סובאלק, ובשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר יאנאוויא פלך גראדנא. ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר הראוויץ הנ"ל.

Н. І. Крупеніа м. Грозовъ (Минской губ.)
N. I. Krupenja Grosow, (gouv. Minsk.)

הרובשיב (פלך לובלין) הרב ר' **ישראל איסר** בר' יוסף מאיר **יעבץ**.

נולד—תרכ"א, ונתמנה לרב—תרנ"ה, יש לו צענז של רבני פולין.

И. Явицъ Грубешовъ (Люблин. губ.)
I. Jawitz Grubeschow (gouv. Lublin.)

הר־שפר (פלך הערסאן) הרב ר' **שניאור זלמן מרדכי** (Кол. Ингулецъ) בהרב ר' דובער ז"ל **נובוקובסקי**.

נולד—תרי"א, בשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר ראמען פלך פאלטאוויא, ואח"כ בהמישבה של אבריי־ישראל „הר־שפר" הנ"ל.

З. Б. Новоковскій м. Широкое (Херс. губ.) **Кол. Ингулецъ.**
S. B. Iowokowski Schirokoje (gouv. Chers.) **Kol. Iogulez.**

ו.

וואבאלניק (פלך קאוונא) הרב ר' **יהודא ליב** בר' אברהם **פארער**.

נולד—תרל"ט, ונתמנה לרב—תרס"ז.

Лейбъ Фореръ Воблоники (Ковн. губ.)
Lejb Forer Wobloniki (gouv. Kown.)

וואיגאוויא (פלך קאוונא) הרב ר' **אפרים דובער** בר' שלמה זלמן **ברעזינסקי**.

נולד—תר"כ בעיר קורשאן לאביו המופלג ותורני הנ"ל. נתחנך בטעלז, בקאוונא, ובויאלאזין, והגאון הנצי"ב זצ"ל סמכו להוראה ומעיד עליו אשר לבד גדלו בתורה הוא גם דרשן נפלא. בשנת תרס"ב נתמנה לרב. הוציא לאור ספר „פליטי־אפרים" דרושים על כל פרשיות התורה, (מחירו א' רוב). ובכתובים יש בידו ספר מסודר דרשות לימים נוראים, מועדים ורגלים, ובין המצרים, והספדים, והרבה באורי מאמרי חז"ל שזה חומר רב לדרשנים.

Э. Б. Бережинскій м. Вайгова (Ковн. губ.)
E. B. Bresinski Wajgowa (gouv. Kown.)

וואזעסענסק הרב ר' **יהודא יודיל** בר' יעקב ז"ל **טעפליצקע.**
(פלך חערסאן)

נולד—תר"ב, ונתמנה לרב—תרכ"ט.

Юдко Теплицкій г. Вознесенскъ (Херсон. губ.)
Jud Teplizki Wosnesensk (gouv. Cherson.)

וואינוטא הרב ר' **עזרא** בהר"ר יהודא ליב **אלטשולער.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרי"ט, נתחנך בישיבת מיר, ובוואלאזין, ונתרגל בהוראה להלכה ולמעשה אצל הרה"ג ר' יוסף ז"ל האבד"ק ואבלודאווא. ובשנת תרמ"ד נתקבל לרב בעיר קאלטינאן פלך קאוונא, ואח"כ בעיר וואינוטא הנ"ל. הוציא לאור הספרים האלה: „תיקון דרך החיים" בדיני אי"ח השייכים לתפלה. נדפס בוויארשא תרנ"ו. „תקנית ארצות" והוא ביאור לחמישים חלוקי דינים שבין בני א"י לבני בבל. נדפס בוויארשא תרנ"ט. ובכתובים יש אתו מסודרים לדפוס ספר „תיקון חשוב" כולל הלכות בטול ודברים שאינם בטלים מפני חשיבותם, „תקנות השבים" חקירות ושו"ת בדיני מעילה.

Эзро Алтшулеръ м. Вайнуте чрезъ ст. Александровское (Ковн. губ.)
Esra Altschuler Wainuta, via Alexandrowskoje (gouv. Kown.)

וואלדימירץ הרב ר' **יצחק אלי'** בהרה"ג ר' אשר **שליטא.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרי"א, אביו הרה"ג הנ"ל הוא אבד"ק זאלאויז במדינת גאליציע, בן הרה"צ הר' שלמה יעקב זצ"ל שהי' אב"ד בעיר וואלדימירץ הנ"ל ובק"ק לעשנוב במדינת גאליציע. בהרה"צ ר' יהודא ליב זצ"ל האבד"ק וואלדימירץ, אחי הרב הגאון ר' יוסף זצ"ל שהי' אב"ד ור"מ דק"ק פינסק. בשנת תרל"ז נתקבל לרב בעיר פאהאסט־וארעצנע פלך מינסק. ובשנת תר"מ נתמנה לרב על כסא הרבנות של אבותיו הקדושים זצ"ל, בעיר וואלדימירץ הנ"ל.

И. Э. Шалита м. Владимірецъ (Волын. губ.)
I. E. Schalita Wladimirecz (gouv. Wolhyn.)

וואלבארז הרב ר' **חיים ברוך** בר' בצלאל הלוי **דעמבינסקי.**
(פלך פעטריקאוו)

הוא נכד הרה"צ ר' יחיאל מאלכסנדר זצ"ל, וחותנו הוא הרה"ג הרי"ט הכהן שליט"א בהרה"צ ר' ישכר בערוש הכהן זצ"ל מוואלבארז בעל המחבר ספר „אמרי נועם" על התורה, רבי המובהק הי' דודו אחי אמו האדמו"ר הרב ר' יחמיאל ישראל יצחק זצלה"ה מאלכסנדר, להורות ולדון סמכוהו הרב הגאון ר' אלי' חיים שליט"א הגאבד"ק לאדז, והרה"ג ר' יהושע שוויארצבערג זצ"ל האבד"ק זאריק, והרה"ג ר' בנימון זאב שליט"א אבד"ק זאלאזין, בשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר וואלבארז הנ"ל, יש לו צענז של רבני פולין.

Хаимъ Борухъ Дембинскій Вольборжъ (Петр. губ.)
Chaim Boruch Dembinski Wolborz (Gouv. Petrokow)

וואלאמן הרב ר' **זאב וואלף** בר' מנחם ז"ל **בערגאזין.**
(פלך וואַרשא)

נולד—תרמ"ב, והוא מגזע הגאון בעל „חמדת שלמה" זצ"ל, נסמך להוראה מאת

הגאון ר' משה נחום ירושלמסקי שליט"א הגאב"ד דק"ק קיעלין. ומאת הרה"ג הר' יעקב אבר"ק נאשעלסק בעהמ"ח ספר "טהרת אזוב". בשנת תרס"ד נתמנה לרב.

В. Бергазинъ Воломинъ (Варшав. губ.)
W. Bergasin Wolomin (gouv. Warschau).

וואלברום (פלך קעלין) הרב ר' **משה** בהרה"ג ר' דוב בערוש זצ"ל **וויינבערג.**

בשנת תרכ"ח נתקבל לרב בק"ק ראקוב פלך ראדום, ובשנת תרל"ו נתמנה לרב בעיר וואלברום הנ"ל. יש לו צענז של רבני פולין.

М. Вайнбергъ Вольбромъ (Кельц. губ.)
M. Weinberg Wolbrom (gouv. Kielzi)

וואלחאוו (פלך נאוגארדאד) הרב ר' **צבי הירש** בהרב ר' יוסף **צאיימאהן.**

נולד—תר"מ, ונתמנה לרב בשנת תרס"ג.

Гиршъ Цайманъ, ст. Волхово (Новогродск. губ.)
Hirsch Zeimann Stat. Wolchowo (Gouv. Nowogrod.)

וואלטשין (פלך גרדנא) הרב ר' **חיים טוביי** בהרב ר' אלכסנדר סענדער **אלינין.**

נולד—תרי"ג, נסמך להוראה מהגאונים, הנצי"ב זצ"ל, והגראי"ם זצ"ל מקאוונא, ומאת הרה"ג ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל האבד"ק ראסיין. בשנת תרמ"ו נתמנה לרב בעיר וואלטשין הנ"ל. הוציא לאור ספר שו"ת, „באר חיים" ושו"ת „דברי־חיים" וספר „לב חיים" על דריש, נדפס בשנת תרנ"ב תוצאה ראשונה, ובשנת תרס"ג תוצאה שני'

Хаимъ Тевель Олиникъ м. Волчинъ чер. Высоко-Литовскъ (Грод. губ.)
Cahim Tewel Olinik Woltschin via Wisoko-Litowsk (Gouv. Grod.)

וואליא (פלך גרדנא) הרב ר' **אברהם** בר' משה נתן **זקהיים.**

נולד—תר"כ, למד בויאלאוין ובכולל קאוונא, נסמך להוראה מאת הגאון הריא"ם זצ"ל ומאת הגאון הנצי"ב זצ"ל. יחוסו של הרב הנכבד הזה כבר נדפס בספר „דעת קדושים" להג' פרידלאנד ז"ל, הוציא לאור ספר "נטעי איתן" חלק א', וזכה לג' תוצאות במספר ד' אלפים וחמש מאות עקומ"פ, ויש אתי בכתובים, א) „נטעי איתן תנינא" ב) „נטעי איתן תליתאי" ג) „פתחא דמדרשא על המדרש רבה" ד) „התורה והמלאכה „ה) מגן ישראל בשפת המדינה" כן הי' העורך והמוציא לאור את הירחון הרבני „הפסגה" אחרי מות חותנו הרה"ג האבד"ק ווילקי זצ"ל עורך הפסגה.

А. Закгеймъ м. Лунно (Грод. губ.)
A. Sackheim Lunno (Gouv. Grodno)

וואלינצא (פלך וויטעבסק) הרב ר' **אלי' ישעי'** בר' יחזקאל **חפץ.**

נולד—תר"ה, נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' שבתי דון־יחייא מדריסא. ובשנת תר"נ נתמנה לרב בעבר נהר דיסנא, ואח"כ בעיר וואלינצא הנ"ל.

Элья Хейфецъ м. Волынцы (Витеб. губ.) **чер. ст. Борковичи.**
Elja Cheifetz Wolinzi (gouv. Witebsk.) **via st. Borkowitschi.**

וואלקעניק הרב ר' **יעקב** בן שמרי הכהן **לעווין**.
(פלך ווילנא)

נולד—תר"ז והוא נין ונכד להגאון בעה"מ „סדר הדורות" ז"ל. למד בויאלאוין. נסמך להוראה מהגאון הנצי"ב זצ"ל, ומהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא. ומהגאון ר' מרדכי מעלצער זצ"ל. בשנת תרל"ד נתמנה לרב. יש אתו בכתובים ספר שו"ת „שיח יעקב".

Яковъ Левинъ м. Олькеники (Вилен. губ.)
Jakob Lewin Olkeniki (gouv. Wilna).

וואלקאוויסק הרב ר' **אבא יעקב** בר' יחיאל מיכל הכהן **בארוכאו**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"ח, בעיר דערושנישאק פלך ווילנא להורים יראי ד' ומוקירי רבנן, חותנו הוא הרה"ג ר' יעקב כהנא ז"ל ר"מ בשניפישאק. רבו המובהק הי' הגאון ר' יהושע ליב דיסקין זצ"ל האב"ד דשקלאוי ובריסק. נסמך להוראה מאת הגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא. בשנת תרל"ג נתקבל לרב בעיר מיישאנגלא, ובשנת תרמ"ד בעיר קופישאק. ובשנת תר"נ בעיר וועקשנה, בשנת תרס"א בפלאנצ. ובשנת תרס"ג נתמנה לרב בעיר וואלקאוויסק הנ"ל, הוציא לאור חלק ראשון מספרו „חבל יעקב" על חו"מ. והחלק השני מספרו הנ"ל עודנו אתו בכתובים. תחת השגחתו והנהלת נכבדי העדה נמצאת ישיבה שנוסדה בשנת תרמ"ז ע"י הגאון ר' ברוך מרדכי זצ"ל, ובעזרת המנהלים הנכבדים עלה בידי הרב הנ"ל לשכללה ולהעמידה על בסיס נאמן, וכעת נמצאים בה בערך ג' מאות תלמידים, המתחלקים לחמש מדרגות, ובהמדרגה האחרונה לומדים שיעור גפ"ת כמה דפים לשבוע בעיון גדול. הוצאת הישיבה לשנה עולה לסך ד' אלפים רו"כ, מלבד הוצאת סיפוק מזון והלבשה להתלמידים הנזקקים לזה. בניו של הרב הנ"ל: הבכור ר' יחיאל מיכל הוא גדול בתורה ומוסמך להוראה והשני ר' דובער הוא רב ואב"ד בעיר „מאלדאן" בארצות הברית.

А. Я. Боруховъ Волковыскъ (Гродн. губ.)
A. J. Boruchow Wolkowysk (gouv. Grodna.)

וואסילקאוו הרב ר' **משה** בר' מרדכי צבי **אלשאניצקי**.
(פלך קיעו)

נולד—תר"ח, ובשנת תר"מ נתקבל לרב בעיר מאגאנטשי פלך קיעו. ובשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר וואסילקאוו הנ"ל.

Мошка Ольшаницкій г. Васильковъ (Кіев. губ.)
Moses Olschanizki Wassilkow, (gouv. Kiew.)

וואסילישקי הרב ר' **יוסף דוד** בה"ר נח **רובינשטיין**.
(פלך ווילנא)

נולד תר"ז, מצד אביו הוא נכד הרב ר' רפאל בעה"מ ספר „אבן שהם ואבני נזר" ומצד אמו הוא נכד הרה"ג הר"מ מטורעין ז"ל. רבו המובהק הי' הרה"ג ר' חיים האב"ד דק"ק סעליב, ואח"כ למד בישיבת וואלאזין. נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' ברוך מרדכי ליפשיץ ז"ל. בשנת תרל"ג נתקבל לרב בעיר הראדישץ פלך מינסק, ובשנת תרס"ז נתמנה לרב בעיר וואסילישאק הנ"ל. חתנו הוא הרה"ג ר' אליהו אייזענבוד הי' הרב בעיר הראדישץ פלך מינסק. תחת השגחתו של הרב הנ"ל מתנהלת ישיבה של בחורים, וראש מתיבתא גדול בתורה לומד עמהם שיעור גפ"ת בעיון ועומק ההלכה. יש בידו בכתובים, שו"ת, וחדושי תורה על ש"ס ורמב"ם.

І. Д. Рубинштейнъ м. Василишки (Вилен. губ.)
I. D. Rubinstein Wassilischki (gouv. Wilna.)

וואסלאוויץ הרב ר' **מאיר שרגא** במהר"מ ווינשטיין.
(פלך ליובלין)

נולד—תרי"ז, נסמך להוראה מאת הגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' חיים אליעזר וואקס זצ"ל, מהגאון ר' ברוך צבי אבד"ק פיעטרקוב, ומהגאון ר' ישראל איסר האבד"ק מעזריטש. הרב הנ"ל הוא חתנו של הגאון בעה"מ של הספרים „משרת משה" על הרמב"ם „ושמחת ישרים". שהו' רב ואב"ד בכמה קהלות ישראל ומניחתו כבוד בעיר מעזריטש.

М. Ф. Вайнштейнъ пос. Вайславицы (Люблин. губ.)
M. F. Weinstein Poss. Wojslawzi (gouv. Lublin.)

וואַרחופקי הרב ר' **מאיר** בה"ר ישראל יהודא **ווירניק**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ח, ונתמנה לרב—תרס"ב.

Мееръ Вирникъ м. Ворховко (Подол. губ.)
Meyer Wirnick Worchowko (gouv. Podolien.)

וואַרנא הרב ר' **ישראל יהושע** בר' שמואל ארי' סג"ל **מעלאמעד**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ד, ונתמנה לרב—תרנ"ח.

Израель Меламедъ м. Ворне (Ковн. губ.)
Israel Melameh Worne (gouv. Kowna.)

וואַראנאוא הרב ר' **נפתלי דוד** בהרה"ג ר' דוב יהודה **מיסענזאהן**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ"א, אביו הרה"ג הנ"ל הו' אבד"ק הייריצישאק, בן הגאון ר' דוד ז"ל אחי הגאון ר' מרדכי מעלצער זצ"ל. ומצד אמו הוא נצר מגזע האר"י הקדוש ז"ל, נסמך להוראה מאת הגאון הריא"ס מקאוונא זצ"ל, ומהגאון ר' שלמה הכהן מווילנא זצ"ל, ומהגאון ר' מאיר מיכל האב"ד דעיר שאט זצ"ל. בשנת תרמ"ה נתמנה לרב בעיר פאדועלווי פלך קאוונא, ואח"כ בעיר וואראנאוא הנ"ל. בנו הבכור הרב ר' חיים גרשון הוא חתן הגביר המופלג בתו"י ר' שמואל חיים וויגדעראוויץ בעיר קעלים, ובנו השני הרב ר' שלמה מרדכי הוא חתן הגביר הנכבד ותורני ר' אהרן נאוואפרוצקי בעיר ויאשילישאק. יש אתו בכתובים חדושים על יו"ד יחו"מ, וגם חבור על דרוש.

Довидъ Мусензонъ м. Вороново (Вилен. губ.)
Dawid Mussensohn Woronowo (gouv. Wilna.)

וואַראנאק הרב ר' **שניאור זלמן יונה** בר' יצחק **גינזבורג**.
(פלך צערנינגאב)

נולד—תרל"ו, נסמך להוראה מאת הגאון ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א מאבערייסק, ומהרה"ג ר' דוד צבי חן מצערנינגאב, ומהרה"ג ר' צבי דוב מהאמעל זצ"ל. בשנת תרס"ד נתמנה לרב בקהלת מינא פלך הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג ר' טובי' ז"ל. ובשנת תרס"י נתמנה לרב בעיר וואראנאק הנ"ל.

З. І. Гинзбургъ м. Воронокъ (Черниг. губ.)
S. I. Günsburg Woronok (gouv. Tschernigow.)

וואראנעז הרב ר' **אברהם** בר' יהודא חנוך זצ"ל **ליפסקינד.**

נולד—תרכ"ו, ונתמנה לרב בעיר וואראנעז והגליל בשנת תרנ"ה.

А. Лифскиндъ г.г. Воронежъ. **A. Lipskind Woronez.**

וואַרקא הרב ר' **מרדכי מנחם מענדיל** בר' אלי' חיים **זילבערשטיין.**
(פלך וואַרשא)

נולד—תר"ל, ונתמנה לרב—תרנ"ג. יש לו צענזו של רבני פולין.

Мордха-Мендель Зильберштейнъ г. Варка (Варшавск. губ.)
Mordcha-Mendel Silberstein Warka (gouv. Warschaw.)

וואַרקאוויטטש הרב ר' **מאיר חיים** בר' דוב ז"ל **שוחט.**
(פלך וואהלין)

אביו של הרב הנ"ל הוא בן הר' שמשון יהודא ליב בהרה"ג ר' דובער מסטעפין בן הרה"ג ר' יצחק שפירא נכד הגאון בעל „מגלה עמוקות" מגזע הרה"צ הרר"ש מאויסטראפאלא. ומצד אמו זקנתי הוא נכד הרב המפורסם ר' דוד הלוי מסטעפין חתן הרה"מ ר' מיכל מולאטשוב, אביו הרה"ג ר' יהודא ליב נכד הגאון ר' משה ליפשיץ בעהמ"ח „לחם משנה" על משניות, מגזע הגאון ר' יחיאל אבי המהרש"ל זצ"ל. אם אביו של הרב רמ"ח הנ"ל היא מגזע הרה"מ ר' יעקב מאניפאליע תלמיד הרב המגיד ממזיריטש זצ"ל. חותנו הוא הרה"ג ר' שמואל רויטינבערג בן הרה"ג ר' חיים בהרה"צ ר' שמואל בהרה"ג ר' איסר רבני ק"ק ראוונא. בשנת תרנ"ט נתקבל לרב בעיר האראדנאיע פלך מינסק. ובשנת תרס"ג נתמנה לרב בעיר וואַרקאוויטש הנ"ל.

М. Х. Шейхетъ м. Варковичъ (Волын. губ.)
M. Ch. Schechet Warkowitsch (gouv. Wolhyn.)

וואַרקלאן הרב ר' **אברהם דוב** בר' משה **גבאי.**
(פלך ויטעבסק)

נולד בשנת ת"ר בעיר באבריוסק לאביו הר' משה ז"ל הנ"ל שהי' אחד מנכבדי העיר, מופלג וישוקד על התורה ועסקן במצוות ונפטר בשיבה טובה בשעה שהי' מעוטף בטלית ותפילין בבה"מ. והוא מגזע הגאון בעהמ"ס „תולעת יעקב", רבי המובהק הי' הגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל מנאוואהדק. נסמך להוראה: מהגאון הנצי"ב זצ"ל מוואלאזין. מהגאון ר' אלי' גאלדבערג ז"ל מבאבריוסק, ומהאחים הגאונים ר' זעליג ציוני הרב דלוצין, ור' יצחק ציוני הרב דרעזיצא זצ"ל. בשנת תרל"ג נתמנה לרב בעיר וואַרקלאן הנ"ל. חותנו של הרב הנ"ל הי' איש נודע ומצוין ר' נחום בר' הילל אימיאנסאין מעיר רעזיצא שהי' מפורסם בכל הסביבה לירא ד' מצוין ולחכם מחוכם במילי דעלמא ובקי בדתי המדינה ורבים השכימו לפתחו לדריש בעצתו, ובכל טרדותיו המרובות (בהיותי אחד מנושאי המשרות הגבוהות בעסקי האדיר ר' יוזל גינזבורג ז"ל) קבע תמיד עתים לתורה, ולעת זקנתו לא מש מתוך אהלה של תורה וגמר כמה פעמים ש"ס. נשמתו עדן. בנו של הרב הנ"ל הרב ר' אפרים גבאי נ"י הי' איזה שנים רב בעיר באלבירעשאק ועתה הוא מו"צ בעיר ריגא, חתני של הרב הנ"ל הרב ר' ראובן הלוי לעוין מדווינסק הוא בעת רב בעיר אנטאליפט פלך קאוונא, יש אתו בכתובים ספר בשם „חדושי הראדב"ם" על שיטות הש"ס וחדושים על איזה מסכתות.

Беръ Габай м. Ворклянъ (Витеб. губ.)
Bor Gabaj Workljan (gouv. Witeb.)

וואַרשא הרב ר' **פתחי** בר' יצחק ז"ל **האַרענבראָם.**

נולד תר"ז ונתמנה לרב בוואַרשא בשנת תרל"ב. נדפס מאתו ספר„פתחי עזרה" על אה"ע, וספר „פתחי שערים" שו"ת ודרושים.

П. Горенбласъ Варшава. P. Horenblas Warschau.

וואַרשא הרב ר' **יעקב חיים זעליג** בהרה"ג ר' יחיאל מיכל **גאַלדשלאַג.**

נולד בשנת תרי"ג לאביו הנ"ל הרה"ג האבד"ק שעפע שליט"א, והוא מנוצ רבינו הש"ך ז"ל והגאון הקדוש ר' יחיאל מיכל מנעמרוב זצ"ל, ומצד אמו הוא נכד רבינו הט"ז זצ"ל והגאון הר' ר' העשיל זצ"ל מקראקא. רובי תורתו של הרב הנ"ל הוא מאת אביו הגאון שליט"א, נסמך להוראה מאת הגאון מוהרי"ע זצ"ל געזונדהייט אבד"ק וואַרשא בעהמ"ס „תפארת יעקב" על חו"מ ועל מסכתות מהש"ס, ומאת הגאון ר' אלי' חיים מייזיל שליט"א הגאבד"ק לאדז. ומאת הגאון ר' יחיאל מאיר זצ"ל האדמו"ר דק"ק גאסטאנין. ומאת הגאון מוהר"ש זאנוויל קלעפפיש זצ"ל ראבד"ק וואַרשא. בשנת תרל"ו נתקבל לרב בק"ק טשערוויינסק ומשם לק"ק לובראנץ ואח"כ נתמנה לתיפס ישיבה ומו"צ בק"ק וואַרשא. נדפסו מאתו הספרים האלה: א) „ירח למועדים" ו„כוכב מיעקב" על המועדים והפרשיות, ב) „אמת ליעקב" ילקוט קטן על מדת האמת ג) „מרום הרים" הספד על האדמו"ר מגאסטנין זצ"ל, ד) „חסדי יונתן" „גבורת יונתן" „דעת יונתן וברכת יונתן" ארבעה ספרים גדולים מכתבי קודש של רבינו הגאון ר' יונתן אייבשיץ זצ"ל מפראג, עם הגהות וחדושים מאת הרב הנ"ל. ה) שו"ת „ויחי יעקב" על סדר ד' חלקי השו"ע. ו) קונטרס „הנהגת בית הכנסת". ועוד יש אתו בכתיבים חבור על יו"ד חלק א' ופירוש לספר תנדב"א. בנו הוא הרב ר' יהושע העשיל דוד האבד"ק פשיטש בפוילין גדול, והוא חתן הרה"ג האדמו"ר בעהמ"ס „אזור אלי" וישי"ת „דבר אלי" מעיר פולאב ממשפחת הגר"א זצ"ל והרה"ק בעל „דברי אמת" מלובלין זצ"ל. תחת השגחת הרב הנ"ל נמצא קבוץ לומדי תורה בשם „בית המדרש לרבנים" שנקבעו בו עשרה אברכים לומדים ובעלי כשרון להשתלם בתורה להלכה ולמעשה להגיע למעלת הרבנות במשך ה' שנים. וסיפוקם ניתן להם בקביעות מאת קופת הקהל, המוסד הזה נתאשר גם מטעם הממשלה.

Я. З. Гольдшлякъ Варшава Налевки № 15
I. S. Goldschliak Warschau Nalewki № 15

וואַרשא הרב ר' **מנחם שכנא** בר' שמחה דן ז"ל **ריטשעוואל.**

נולד—תר"כ, ונתמנה לרב—תרנ"ג, יש לו צענז ממדרגה השני'.

Мнахимъ-Шахне Рычиволъ Варшава Гнойная № 1
Mnachim-Schachne Ryczywol Warschau Gnojna № 1

וואַרשא הרב ר' **חיים** בר' שמואל דוב **פיזנער.**

נולד—תר"ל, בשנת תרנ"ז נתקבל לרב בניעשטאט, ובשנת תרס"ג נתמנה לרב ומו"צ בוואַרשא.

Хаимъ Пойзнеръ Варшава Вспульная № 20
Chajm Poisner Warschau Wspulna № 20

וואַרשא-פּראגא הרב ר' **יהושע** בהרה"ג ר' יוסף ז"ל **מיימון.**

נולד—תרי"ח לאביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל ששמש בכתר הרבנות בתור מו"צ בוואַרשא משך כ"ו שנים, בן הרב המאוה"ג הישיש ר' יששכר זצ"ל ששמש בכתר הרבנות בעיר פראגא הנ"ל משך יובל שנים, בן הרה"צ ר' אהרן זצ"ל האבד"ק זאקראטשין, ולמעלה

בקידש ט"ז דורות ששימשו בכתר הרבנות. נסמך להוראה מאת הגאון ר' יהושע מקוטנא זצ"ל, ומאת ועד הרבנים דק"ק וארשא. ובשנת תר"נ נתקבל לרב ומו"צ בפראגא פרוור וארשא ויהגליל; פראגא־חדשה, שמילוויזנע, קאמינקא. בניו של הרב הנ"ל המה לומדי תורה ויראי ד', בנו הבכור ר' אברהם שיחי' מופלג בתו"י הוא חתן הרבני ר' שמעון יוסף שיחי' נכד הרה"ק ר' יצחק זצ"ל מוארקא, בנו הצעיר מהו"ר יצחק נ"י מופלג וישוקר בתורה. חתנו הראשון החו"ב ר' יחזקאל צבי נ"י הוא בן המופלג בתו"י ר' אברהם יצחק נ"י, וחתנו השני האברך השנון ויר"א מהו"ר יעקב יוסף נ"י הוא נכד הרה"ק ר' אלימלך זצ"ל מליזענסק, ונכד הרה"ק האדמו"ר מלובלין זצ"ל, ונכד הרה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל, ונכד הרה"ק המפורסם בעל „סמיכת חכמים", ולמעלה בקודש עד רבינו המהר"ל עד מאור הגולה רש"י זצ"ל אשר יחוסו עולה עד מלכות בית דוד.

Ш. Майминъ Варшава-Прага, Бруковая № 30
Sch. Majmin Warschau-Praga, Brukowa № 30

וואַרשילאווקא
(פלך גראדנא)

הרב ר' **משה בנימין** בר' יצחק הכהן **ראבין**.

נולד—תרכ"ז, ומצד אביו הוא נצר מגזע הרה"צ ר' נפתלי כץ זצ"ל, ומצד אמו מגזע רש"י זצ"ל, בשנת תר"נ נתמנה לרב.

Мошка Рабинъ м. Варшиловка чер. ст. Гниванъ (Под. губ.)
Moschka Rabin, Warschilowka via Gniwan (gouv. Pod.)

וויאזמא

הרב ר' **בנימין** בהרב ר' יעקב **לעווין**.

נולד—תר"ח, והוא נכד של הרה"ג המגיד מדובנא זצ"ל בעה"מ ספר „אוהל יעקב", ומצד השני הוא נכד הרה"ג ר' יו"ט ליפמאן מאיישישאק בעהמ"ח ספר „בכור יו"ט" על התורה בן הרה"ג ר' שלמה מטאלאצין מ"מ דוויגנא תלמיד הגר"א זצוק"ל. נסמך להוראה מאת הגאון הנצי"ב זצ"ל מוואלאזין, ומהגאון ר' יהושע אייזיק שפירא זצ"ל מסלאנים, ומהגאון הספרדי ר' חיים הזקיהו מדיני זצ"ל בעהמ"ח ספרי "שדי חמד", ובשנת תרל"ב סמך ידיו עליו הרה"ג מוהר"ש האדמו"ר מלובאוויטש זצוק"ל, ובשנת תרל"ד נתקבל לרב בעיר וויאזמא הנ"ל, בניו הר' שניאור זלמן והר' שלמה חיים נ"י למדו בישיבת וואלאזין. מחותניו המה: הגביר הירא וחרד לדבר ד' ר' ישעי' גרשון צערניאק מחאסלאוויטש, והג' ר' מיכאל שיינקער מהלובאקא. נדפסו מאתו ג' חלקים מספרו „חמש ידות", ואלה המה: „יד הנחל" „יד הירדן" „יד חים" על דרוש, ובכתובים נמצאו אתו: „יד השער" על דרוש, „ויד שלוחה" שו"ת בדבר הלכה, יש לו צענז של בי"ם מחוז, והשיג רשיון להיות גם רב רשמי.

Беніаминъ Левинъ Вязьма **Beniamen Lewin Wiasma**

וויאזווקא
(פלך וואהלין)

הרב ר' **מנחם נחום** בר' שלמה יהודה ז"ל **קאהן**.

נולד—תרכ"ט לאביו הנ"ל ז"ל שהו' מופלא בתו"י בן הרה"ג הר' בן ציון זצ"ל מק"ק זינקוב פלך קיעו שהיו מפורסם למפילפל בנגלה ובעל ידיעה רבה בנסתר, יהו' חשוב מאד בעיני ש"ב הרה"צ ר' ישראל מרוזין זצ"ל, שהו' ג"כ נכד הרה"ק ר' צבי מקראסטשוב זצ"ל כמו הרב ר' בן ציון הנ"ל, רביתיו המובהקים של הרב רמ"נ הנ"ל היו: הרב ר' יחזקאל פרענקיל מעיר הוסאטין בגאליציע מחבר ספר „דברי אברהם", והרב ר' יהושע שפירא מרוזין, והרב ר' מרדכי דוב מרוזין שהוא כעת רב בעיר שטאפינעץ ברומעניע. נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' נפתלי זצ"ל הראב"ד דק"ק סקווירא פלך קיעו, ומהרב הגאון

ר' מרדכי דוב מהארנאסטייפאליע זצ"ל, ועוד מכמה רבנים. בשנת תרנ"ד נתקבל לרב בעיר רוזין, ואח"כ בעיר קארליווקא, ובקאזאטין פלך קיעו, ובשנת תרנ"ט נתמנה לרב בעיר ווייאזווקא הנ"ל.

Нохимъ Каганъ м. Вязовка (Волын. губ.)
Nochim Kahan Wiasowka (Couv. Wohlyn.)

וויאדאווא הרב ר' **אברהם בנימין** בר' יוסף **קאלטאנאווסקי.**
(פלך פּיטריקאוו)

נולד—תרכ"א בעיר וויערושאב פלך קאליש, מצד אביו הוא נכד המופלג בתו"י ר' יעקב ז"ל חתן הרח"ג ר' בנימין בניש ז"ל מו"צ בעיר קעמפנא, ומצד אמו הוא נכד הר' שלמה ז"ל שהי' מפורסם לגומל חסד לעניים ועשירים, מכקר וריפא חולים חנם אין כסף, ומרבה להיטיב, רבו המובהק של הרב ראב"ב הנ"ל הי' הרח"ג ר' אברהם בנימין זצ"ל האבד"ק וויערושאוו, נסמך להוראה מאת הרח"ג המפורסם בעה"מ ספר „נפש חי" זצ"ל. בשנת תרנ"ו נתמנה לרב בעיר וויאדאווא הנ"ל. בני הרב החו"ב ר' יצחק מאיר נ"י חתן הנכבד ר' פרץ ווישנעווסקי נ"י מעיר קלישצוב הוא מו"צ בעיר סטשרצאוו. נדפס מאת הרב הנ"ל ספר „אהבת אברהם" חלק ראשון על הרמב"ם, תוכני ליישב כל הקושיות על שיטת הרמב"ם ז"ל בדין ספד"א מה"ת לקולא, בסוגיא דרוב, ובשאר סוגיות הש"ס, והוא ספר רב הכמות (מחירו א רו"כ עשרים קאפ'). ייש אתו בכתובים עוד הרבה חבורים מסודרים לדפוס על הרבה מקציעות שבתורה.

А. Б. Колтоновскій пос. Видава, (Петров. губ.)
A. B. Koltonowski pos. Widawa (Couv. Petrikow.)

וידוקלא הרב ר' **משה א"ש** בהרה"ג ר' יחזקאל ז"ל **ראבינאוויץ.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ד, ונתמנה לרב—תרס"ב.

М. Рабиновичъ м. Видукли (Ковн. губ.)
M. Rabinowitz m. Widukli (Gouv. Kowno.)

ווידז הרב ר' **חיים יואל** בהרש"ז **שינוק.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ג, ובשנת תרמ"ז נתמנה לרב בעיר נאסאווקא פלך צערניגאוו. ואח"כ בעיר ווידז הנ"ל.

Хаимъ Шейнюкъ г. Видзи (Ковн. губ.)
Chaim Schejniuk Widsy (Gouv. Kowno.)

וויזנא הרב ר' **בצלאל** בר' ישראל **אטלאס.**
(פלך לאמזשא)

נולד—תרי"ח, ונתמנה לרב בשנת תר"נ, תחת השגחתו מתנהלת ישיבה ובה שתי מדרגות, ובהמדרגה השני' שבה לומדים גפ"ת בעיון והרב הנ"ל יניד לפני התלמידים שיעור לחדד את שכלם ולחנכם בסברה ישרה לחדור לתיך עוקמה של ההלכה. המנהל והמשגיח של הישיבה הוא הר' יצחק נטע בהרה"ג ר' שמואל ז"ל פערלאוויץ.

Ц. Атласъ пос. Визно (Ломж. губ.)
C. Atlas Poss. Wisno (gouv. Lomza.)

וויחניפקא הרב ר' **יוסף יהודא** בר' יהושע אלעזר **וואהל**.
(פלך קיעו)

נולד—תרי"ב והוא נצר מגזע השר הצדיק ר' שאול וואהל זצ"ל, נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' יוסף זצ"ל מברדיטשוב, ונתקבל לרב בשנת תר"נ.

Іосифъ Воль м. Вахнивка (Кіев. губ.)
Iosif Wol Wachniwka (gouv. Kiew.)

וויטעבסק הרב ר' **אבא ליב** בהגאון ר' שמואל משה **שפירא**.

נולד—תרכ"ב, לאביו הרה"ג הנ"ל שליט"א האבד"ק באברויסק שהוא אחי הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוילאוזן. מגזע גאוני וגדולי ישראל מדור דור. בשנת תרמ"ו נתמנה לרב בעיר יזונא, בשנת תרמ"ח נתקבל לרב ואב"ד בעיר שערשאב, ובשנת תרס"ח נתמנה לרב ואב"ד לקהל האשכנזים בעיר וויטעבסק. חתני הוא הרה"ג ר' ברוך ראבינאוויץ שליט"א האבד"ק זוראוויץ פלך מאהילוי. והוא בן הרה"ג ר' יהושע ראבינאוויץ נ"י משאוורמ בן הגאון ר' ישראל דוד אבד"ק פיורא, מגזע הגאון בעהמ"ח „באר הגולה". בידי הרב הנ"ל יש בכתובים חבור חדושי תורה על ש"ס ותירוצים על קושיות של הגרע"א זצ"ל, ושו"ת, וגם חיבור במקצוע הדרוש.

А. Л. Шапиро Витебскъ. **A. L. Schapiro Witebsk.**

וויטעבסק הרב ר' **מרדכי דיבער** בר' משולם זוסמאן הלוי **הורוויץ**.

נולד—תרי"ב, מצד אביו הוא נכד הרה"ח ר' אברהם בירך ז"ל אבי הרה"ג ר' נחמי' מדובראוונא בעהמ"ח ספר „דברי נחמיה". ומצד אמו הוא נכד הר' מאיר צוקערמאן בן אחותו של הגאון ר' ואב זצ"ל בעל „מראות הצובאות". נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' זלמן לנדא זצ"ל ומהרה"ג ר' אברהם אייטינגין ז"ל. בשנת תר"מ נתקבל לרב בעיר הראדישץ הסמוכה לליבאוויץ, ובשנת תרמ"ג נתמנה לרב ומו"צ בק"ק וויטעבסק הנ"ל.

Мордухъ Гурвичъ Витебскъ 2 часть.
Morduch Hurwitz Witebsk 2 Theil.

וויטעבסק הרב ר' **שמרי יהודא ליב** בר' יעקב אידיל **מעדאליע**.

הרב הנ"ל לבד גדלו בתורה, הוא גם עסקן צבורי ולבו ער לכל דבר טוב ומועיל להרים קרן התורה והיראה. שמש בכתר הרבנות בעיר טולא, ואח"כ בעיר קארעלעוויץ ובשנת תרס"ה נתמנה לרב ומו"צ בעיר וויטעבסק הנ"ל.

Ш. Л. Медалье Витебскъ. **Sch. L. Medalje Witebsk.**

וויטעבסק הרב ר' **מאיר יצחק** בר' ישראל **גאלדבערג**.

נולד—תרל"א בעיר שאט פלך קאוונא. למד בישיבת סלאבאדקע, רבי המובהק הוא הגאון ר' יצחק יעקב ראבינאוויץ האבד"ק פאנוויז. נסמך להוראה, מהגאון ר' משה דאנישעווסקי מסלאבאדקע זצ"ל, מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' מאיר שמחה כהנא שליט"א מדווינסק, ומהגאון ר' יוסף ראזין שליט"א מדווינסק. בשנת תרנ"ט נתמנה לרב בעיר אסטראוונא פלך מאהילוי, ובשנת תרס"ז נתמנה לרב ומו"צ בעיר וויטעבסק הנ"ל. חותני הוא הרה"ג ר' יהושע זעליג זצ"ל אבד"ק שמאקלישאק פלך ווילנא.

М. И. Гольдбергъ Витебскъ 3 часть Канатная ул.
M. I. Goldberg Witebsk 3 Theil Kanatne Str.

ווּיטעבסק הרב ר' **ליב** בהרה"ג ר' דוב **שניאורסאהן**.

הרב הנ"ל הוא בן בנו של הצ"צ זצ"ל ולמעלה בקודש עד בעל התניא זי"ע. שמש בכתר הרבנות בעיר האמלע ובעיר סיראצענו, ובשנת תרס"ו נתמנה לרב ומו"צ בעיר ווּיטעבסק, ותופס שמה מקום נכבד בין רבני ומו"צ בראי לרום ערכו.

Л. Шнеерсонъ, Витебскъ 1 часть. **L. Schneersohn Witebsk** 1 Theil.

ווילאהן הרב ר' **מנחם מענדיל** בהרב ר' חיים צבי זצ"ל **גרינבערג**.
(פלך קאליש)

נולד—תרכ"א, בשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר יאדאוויע פלך ווארשא ואח"כ בעיר ווילהאן הנ"ל, יש לו צענזו מהמדרגה השלישית.

Мендель Гринбергъ пос. Велюно (Калиш. губ.)
Mendel Grünberg pos. Weljuno (gouv. Kalisch.)

ווילאן הרב ר' **צבי הירש** בהרב ר' אברהם זצ"ל **ימיני**.
(פלך ווּיטעבסק)

נולד—תר"ל, אביו הרב ר' אברהם הנ"ל הי' יליד מינסק גדול בתורה ומוסמך להוראה מגאוני הדור ובראשם מהגאון האמתי ר' יהושע ליב דיסקין זצ"ל הגאבד"ק בריסק, חותנו של הרב הרצ"ה הנ"ל הוא הגאון ר' מעשיל זצ"ל האב"ד בווישעקם, אשר הי' מפורסם בילדותו בשם: „העילוי מסוויאלק". נתחנך בישיבת וואלאזין, אייישישק, ובכולל קאוונא. נסמך להוראה מאת הגאון ר' מאיר שמחה שליט"א הגאב"ד דק"ק דווינסק. בשנת תר"ם נתמנה לרב בעיר ווילאן הנ"ל.

Гиршъ Емини м. Велiоны (Витеб. губ.)
Hirsch Emini Weliony (gouv. Witebsk.)

ווילטשין הרב ר' **אשר** בר' זאב **גרינם**.
(פלך קאליש)

נולד—תרל"ז, והוא נכד הרה"ג ר' וואלף חריף זצ"ל האבד"ק לאסק. בשנת תרס"ב נתמנה לרב. יש לו צענזו של רבני פולין.

Ошеръ Гринсъ пос. Вильчинъ (Калиш. губ.)
Oscher Grins Pos. Wilczin (gouv. Kalisch.)

ווילנא הרב ר' **חיים עזיר** בהרה"ג ר' דוד שלמה זצ"ל **גראדזענסקי**.

נולד בשנת תרכ"ג. עוד בשחר טל ילדותו השתוממו כל ריאיו לעמקות שכלו, למהירת השגתו, וכח זכרונו הנפלא, ובהיותו כבן שמונה שנים בבר החל לחדש חדושי תורה והי' כמעין המתגבר והכל נוכחו כי לגדולת נוצר ועתיד הוא להיות גאון אדיר אשר בו ישראל יתפאר. וכאשר הופיע בווילנא בתור חתן הגאון ר' אלי' אליעזר זצ"ל שהי' אחד מראשי גדולי המו"צ שם, כבר הי' נודע ומפורסם בשערים המצוינים בהלכה לאחד מגדולי ישראל.

במשך שבתו בבית חותנו הגאון הנ"ל הוסיף בשקידתו העצומה לעלות מעלה מעלה. וכל גדולי ונכבדי ווילנא הכירו את עוצם גדלו בתורה ויראה, את אהבתו העזה להאמת, את יקרת נפשו ורוחב שכלו, ואת טהר לבבו ונועם מזגו, ויהי אהוב ונחמד לכל.

ולאחר פטירתו של חותנו הגאון הנ"ל נתקבל ברב כבוד ויקר למלאת מקומו ומשרתו הנכבדה, אף כי הי' אז עוד צעיר לימים. ומני אז ועד עתה כל ימי הגאון הזה המה שלשלת ארוכה של מפעלים גדולים וכבירים לטובת הכלל והפרט, בטוהר לבבו ובשכלו

הכביר עלתה בידו, בעוד ד', לאחד את כל המפלגות בהעיר הגדולה הזאת ולהטותם במקל נועם לתוך מרכז אחד לעבוד שכם אחד לטובת המפעלים ומוסדי הצדקה והחסד הרבים אשר העיר ווילנא תצטיין בהם, מרדתי העצומה של הגאון רב פעלים הזה במילי דשמיא ובמילי דמתא היא למעלה מכח אנושי, ומי האיש החפץ לסקור בסקירה אחת את כל גלגלי המכונה־הצבורית הענקית של העיר ווילנא רבתי בעם עם כל שאינה והמונה הרוחני והחומרי, די לו להיות שעות אחדות בבית הגאון הזה, ואז בהשתוממות נפשו יקרא: ברוך הניתן ליעף הזה כח לשאת את כל טרחם וימשאם של אוכלסי הקהלה הקדושה הזאת, ולבד טרדתו המקומית העצומה עוד ידי הגאון הזה מלאות עבודה להשיב להשואלים בדבר ד' זו הלכה מקרוב ומרחוק, ולבו ער לכל הענינים הכוללים הנוגעים לעמנו, ואין ענין כללי הנוגע לאחינו תושבי ארצנו, והנוגע לאחינו הושבים לפני ד' בארצנו הקדושה, אשר הגאון הכביר הזה לא יהי' מראשי המתעסקים בו.

אביו של הרב הגאון הזה הרה"ג הצדיק ר' דוד שלמה הנ"ל זצ"ל (תלמיד מובהק להגאון החסיד ר' ישראל סלאנטער זצוק"ל) שמש בכתר הרבנות בעיר אייוא קרוב לי"ב שנים, והוא בן הגאון והצדיק ר' משה ארי' ליב זצ"ל ששמש ג"כ בכתר הרבנות בעיר אייוא משך זמן של ל"ו שנים. בן הרב הצדיק ר' אהרן זצ"ל. אמו של הגאון רח"ע הנ"ל הרבנית הצדקנית מרת רבקה עלקא נ"ע היתה בת הרב הצדיק ר' חיים עזר איינהארן ז"ל מוואלקאוויסק בן הרב הצדיק ר' הירש ז"ל.

חותנו של הגאון רח"ע הנ"ל הגאון ר' אל"י אליעזר זצ"ל מו"צ בווילנא הוא בן הגאון הצדיק ר' יצחק סירווינטער זצ"ל, ויתן הגאון החסיד ר' ישראל סאלאנטער זצוק"ל.

אחיו של הגאון רח"ע הנ"ל המה: הרה"ג ר' צבי הירש נ"י ר"מ בהישיבה המפורסמה בהקלויז „ראמאיילעס" בווילנא, הרה"ג ר' משה ארי' ליב נ"י מוסמך להוראה מהרבה גאוני ישראל. הרה"ח ר' אלי' גראדזענסקי נ"י, הרב הנכבד ר' יעקב שמואל גראדזענסקי נ"י. גיסיו של הגרח"ע הנ"ל המה: הרב הוקר והמצוין בכל מדות טובות ונעלות, החכם השלם, ר' יהודא ליב מאפשקאוויז ז"ל (נפטר בשנת תרס"ט בעיר ברלין) ויבדלי לחיים: הנכבדים ר' אליעזר מאיר האבקינד ור' יהודא ליב נ"י בהמופלג ר' מתתיהו זאלצמאן מעיר לונא, סוחרים נכבדים בני תורה ומתנהגים בדרך התורה והמצוה.

X. O. Гродзенскій Вильно.
Ch. O. Grodsenski Wilno.

ווילנא הרב ר' **חנוך העניך** בהרה"ג ר' שמחה ראובן ז"ל **אייגעש.**

נולד בשנת תרכ"ד לאביו הרה"ג הנ"ל המפרסם בחבוריו המצוינים: „שושנים" „המפלות" „התירוש" ו„דורש רשומות", שנתקבלו מאד בין אוהבי תורה וחכמה בישראל. ושמו הספרותי של הרה"ג החכם הנעלה הזה: „ש"ר בין חי"ל העדולמי" נודע ומפורסם בכל תפוצת ישראל לאחד מחכמי ישראל החרדים לדבר ד', ועל ברכי אב גדול בתורה וחכם נעלה כזה נתגדל ונתחנך בני הרב הנ"ל שהי' מפורסם עוד בילדיותו לבעל כשרינית נשגבים ונעלים, ולמרות טבעו ותכונתו של הרב המצוין הזה להיות נחבא אל הכלים, נתפרסם שמו לגאון גדול ובקי נפלא, ובשנת תרנ"ח בחרו בו גדולי ונכבדי ווילנא לרב ומו"צ בקהלתם, והנהו אוהב וחביב בעיני כל המפלגות ותופס את המקום היותר חשוב בין ראשי נדולי רבני ומו"צ אשר בקהלה הנכבדה הזאת שנעטרה בשם הכבוד: „ירושלם דלימא".

Генахъ Эйгесъ Вильно.
Henach Eiges, Wilno.

ווילנא (פרוי לוקישאק) הרב ר' **חיים** בהרה"ג ר' יחיאל משה זצ"ל **סאנאלעוויץ.**

נולד בשנת תר"ד לאביו הגאון הנ"ל זצ"ל שהי' רב ואבד"ק רויבזעוויץ תלמיד מובהק של הגאון ר' חיים מוואלאזין זצ"ל, מגזע הגאון בעל „סדר הדורות" זצ"ל. בשנת תר"ל נתמנה לרב בעיר סאלעצניק, ובשנת תרמ"ד נתקבל לרב ומו"צ בווילנא בפרוי לוקישאק. הוציא לאור ספר „מקור חיים" על הלכה ואגדה, ושי"ת שנשא ונתן עם הרכה מגדולי

הדור. בניו המה גדולי תורה ורבנים מציינים, הבכור הרה"ג המפורסם הר' יחיאל משה נ"י הוא רב יאבר"ק מלאויא פלך פלאצק, והשני הרה"ג ר' יעקב מאיר נ"י הוא רב ואבר"ק הראדישין פלך מינסק.

Хаимъ Сагалевичь Вильно-Лукашки.
Chaim Sagalewicz Wilno-Lukaschki.

ווילנא הרב ר' **שמואל** בהרה"ג ר' חיים הילל **פריד**.

נולד בווּאלאזין לאביו הרה"ג הנ"ל שליט"א שהוא בן הגאון ר' אליעזר יצחק זצ"ל נכד הגאון הגדול ר' חיים זצ"ל מווּאלאזין. נתגדל ונתחנך מילדותו בהישיבה הקדושה דווּאלאזין. נסמך להוראה מאת הגאון ר' רפאל שליט"א האב"ד ור"מ שמה. ובשנת תרס"י נתמנה למו"צ בווילנא בפרוּר נאוויסווּעט, ובשנת עת"ר נתמנה גם לאחד מחברי הבר"צ הקבוע בטבורה של העיר וילנא עצמה.

Шмуель Фридъ Вильно. **Schmuel Frid Wilno.**

ווילנא (פרוּר אנטעקאליע) הרב ר' **אברהם** בהרב ר' יעקב **קרעצמער**.

נולד בשנת תר"י, והוא בן אחות הגאונים ר' בצלאל הכהן זצ"ל ור' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, רבותיו המובהקים היו: דודו הגאון ר"ש הנ"ל, והגאון ר' יעקב בארוּס זצ"ל בהישיבה הגדולה שהיתה בבה"מ של הרה"צ ר' חיים נחמן פרנס זצ"ל. נסמך להוראה מאת דודיו הגאונים הנ"ל. ובשנת תרל"א נתקבל למו"צ בווילנא בפרוּר אנטעקאליע. יש אתי בכתובים ספר „יד קדישין" על מס' קדושין. וספר „אבן ישרה" על מס' ב"ב. וחיבור על התורה ע"ד הדרוּש. ובה„משניות" החדשים שנדפסו כעת בווילנא ברפוס „ראם" יש הרבה תקונים והערות מאת הרב הנ"ל, כמבואר „באחרית דבר" הנדפס בסוף המשניות הנ"ל, אחיו של הרב הנ"ל המה: הרה"ג ר' יוסף קרעצמער נ"י הרב דק"ק באחמוט, והרה"ג ר' בן ציון קרעצמער שליט"א האבד"ק סימפאראפעל.

Абрамъ Кречмеръ Вильно Антокольская ул.
Abram Kreczmer Wilno Antokolskie str.

ווילנא הרב ר' **חיים שמעון** בהרה"ג ר' ארי' **טאפ**.

נולד בעיר קרטוּז־ברעזי לאביו הרה"ג הנ"ל הרב ואבד"ק נאליבאק. נתחנך בישיבת וואלאזין ויצק מים על ידי הגאון רח"ם שליט"א והגרו"ם שליט"א האבד"ק קריניץ. והוא חתנו של הגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל. ובשנת תרס"ה נתמנה למו"צ בווילנא.

Х. Ш. Топъ Вильно м.-Стефанская $^{15}/_{15}$.
Ch. Ssh. Topp Wilno m. Stefanska $^{15}/_{15}$.

ווילנא (פיאסקעס) הרב ר' **בנימין דובער** בהרה"ג ר' חיים בונש **פילאויסקי**.

נולד בשנת תרל"ב לאביו הרה"ג הנ"ל שליט"א האבד"ק ראזאנקי, למד באיישישאק, נסמך להוראה מאת הגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' אליעזר שמחה ראבינאוויץ שליט"א האבד"ק קאלוּאריץ, מהגאון ר' יעקב דוד האב"ד דק"ק סלוצק שליט"א, [בעת מושבי בירושלם עיה"ק תוב"ב], ומהגאון ר' משה בצלאל האב"ד דק"ק סובאלק שליט"א, ועיד מגדולי הרבנים. בשנת תר"ס נתקבל למו"צ בווילנא בחלק העיר הנקרא בשם „פיאסקעס".

Б. Пелювскій Вильно Полтавская ул.
B. Peljuwski Wilno Poltawer Str.

וויעליקי־לוקי הרב ר' **חיים שרגא פיוויש** בר' שניאור זלמן דובער
(פלך סעמקאוי)
סטאלאוי.

רבותיו המובהקים היו: הרב ר' אהרן הלוי—מהוכראוונע, והרב ר"מ י"ז סלאטקין. נסמך להוראה מהרה"ג ר' לוי אהרן חן ראבד"ק ארשא. ומרבני וויעליש, בני המופלג בתו"י הר' אלטר נ"י הוא חתן הרה"ג ר' שלום אלי' מהאראדק.

Х. Столовъ Великія-Луки (Псков. губ.)
Ch. Stolow Weliki-Luki (Gouv. Pskow)

ווילשאנא (Ольшана) הרב ר' **אליעזר ליפא** בר' ארי' יהודא **שפירא.**
(פלך קיעוי)

נולד—תרי"ט, נתמנה לרב—תרנ"ב.

Липа Шапиро м. Ольшана (Кіевъ. губ.)
Lipa Sphapiro Olschana (Gouv. Kiew)

וויניצא הרב ר' **משה נתן** בר' מרדכי מנחם מענדיל הלוי **רובינשטיין.**
(פלך פאדאל)

נולד בשנת תרי"ב לאבוי המופלג ויר"א הנ"ל ז"ל, והוא נכד הרה"ג מוהר"פ אבד"ק סעליב ז"ל מחבר ס' „אבן השהם" „ואבני נזר". ונכד הגאון בעל „סדר הדורות" ולמעלה בקודש. נסמך להוראה מאת הגאון הנצי"ב זצ"ל ומהגאון ר' מרדכי גימפיל יפה זצ"ל האבד"ק ראזינאי, ומהגאון רש"ז אבד"ק ליובלין זצ"ל. ומעיד הרבה גדולי הדור. הרב הנ"ל מפורסם בחבוריו הנעלים שכבר הוציא לאור ואלה המה א) „אלף המגן" שו"ת נדפס בשנת תרמ"ז ב) „כלילת המנורה" על כללי הש"ס נדפס תרנ"ב. ג) „כבוד חכמים" נדפס תרנ"ז ד) „דרש משה" נדפס תרס"ג. ה) „נר מצוה" נדפס תרס"ה, ו) „שמן אפרסמון" נדפס תרס"ז. ועוד נמצאו בידו בכתובים מסודרים ומוכנים לדפוס הספרים האלה: א) „אלף המגן חלק ב'", ב) „לבושי ארגמן" ג) „פלח הרמון" ד) „פני המנורה" ה) „מנורת זהב". ו) „ברכת השנים". ז) „סלת למנחה". ח) „חק נתן" ט) „מאורות נתן". י) „נחלי שמן י"א) „הרי בתר". י"ב) „ראש אמנה". י"ג) „ורועית המשכן". רוב חבוריו אלה המה במקציע ההלכה ויש גם באגדה ודריש שהרה"ג הנ"ל מצוין גם במקציע הזה. מכל ספריו אלה ניכר ובולט בקיאותו הנפלאה וכח זכרונו המצוין שחננו ד'. בנו הרה"ג ר' רפאל יוסף הלוי האבד"ק וויראנאוויצא פלך פאדאל הוא חתן הרה"ג ר' חיים הלוי האבד"ק ברעזדוב פלך וואהלין, בן הגאון ר' אברהם הלוי זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל, ומנוחתו כבוד בירושלם עיה"ק תובב"א, מחבר הספרים „דרך תמים" „אות לטובה", נכד הרה"ק ר' יעקב מ"מ בהאניפאלי זצוק"ל. חתנו הרה"ג ר' אברהם הוא בן הרה"ג ר"י העשיל אבד"ק ליטין בן הרה"ג ר' ברוך אבד"ק הנ"ל בן הגאון ר"י לנדא האבד"ק יאסני, מחבר ספר שו"ת „ברכת יוסף" ויחוסו למעלה בקודש מבואר בס' „תולדות יוסף" שהיציא לאור חתנו הנ"ל בשנת תרס"ח.

Мовша-Носонъ Рубинштейнъ Виница (Подол. губ.)
Moses-Noson Rubinstein Winica (gouv. Podol)

וויניצא הרב ר' **אליהו** בר' אהרן ארי' הלוי **קארדאנסקא.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"א, והוא מגזע הרה"צ הר' גדליהו מלוניץ בעהמח"ס „תשואות חן", וקבלה בידי המשפחה הזאת שלא פסקה הוי"אה מהם זה הרבה מאות שנים. הוציא לאור ס' „אמרות טהורות" „ואדרת אליהו" הכוללים דרושים על סדר הפרשיות מספרי, בראשית, שמות.

Элья Кордонскій Виница (Подол. губ.)
Elja Kordonski Winica (gouv. Podol.)

וויניצא הרב ר' **ישראל** בהרב ר' יהושע **טארלע**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ה לאביו הרה"ג הנ"ל שליט"א שהוא אבד"ק באר פלך הנ"ל. נכד הגאון מהורמ"י המכונה ר' אלטער באריר ז"ל שהי' אבד"ק בעז' ומנוחתו כבוד בעוה"ק ירושלם תובב"א, מגזע הרה"צ מוה"ר מענדיל באריר זצ"ל. חותנו הוא הרה"ג ר' דוכער לעמבערסקי ז"ל. נסמך להוראה מאת הגאון ר' אלטר שליט"א האבד"ק קאסטנטין ישן, ומהרה"ג ר' מרדכי לערנער אבד"ק מיקאוויץ פלך הנ"ל.

I. Тарле Винница (Подол. губ.) **I. Tarle Winnica** (gouv. Podol.)

ווינקאוויץ הרב ר' **אברהם** בהרב ר' שמעון **דאנציקיר**.
פלך פאדאל

נולד בשנת תרכ"ג. רבו המובהק הי' אביו הרב הנ"ל שהרביץ תורה והעמיד הרבה תלמידים מופלגי תורה בלא שום קבלת פרס, נסמך להוראה מאת הרה"ג הר' משולם פייוויל הכהן ז"ל. בשנת תרמ"ג נתקבל לרב בעיר מיחאלאפאליא פלך פאדאל, ובשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר ווינקאוויץ הנ"ל.

Абрамъ Данцкиръ м. Воньковцы (Подол. губ)
Abram Danzkir Wonkowcy (Gouv. Podol.)

ווינקי־דוואר הרב ר' **ראובן** בר' שמעון **בראז**.
(פלך וילנא)

נולד—תרל"ה, והוא נצר מגזע הגאון והצדיק ר' אלקסנדר זיסקינד בעה"מ ספר „יסוד ושורש עבודה" וכיוצי משפחתם „בראז" הוא ר"ת משם אביהם וקנם זה זצ"ל. בשנת תר"ם נתקבל לרב ומו"צ בעיר ווינסאקי־דוואר הנ"ל.

Рубинъ Бразъ м. Высокій-Дворъ (Вилен. губ.)
Rubin Bras Wisoki-Dwor (Gouv. Wilen.)

ווינסאקי־רודע הרב ר' **שמואל** בר' יוסף **נאוכבערג**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרל"ז, ונתמנה לרב בשנת תר"ם בעיר ניישטאט־סוווינט (וולאדיסלאוואוא), ואח"כ בווינסאקע־רודע,—קאולאוויץ־רודע, הנ"ל.

Ш. Гаухбергъ Ст. Козлова-Руда (Сувал. губ.)
Sc Gouchberg st. Koslowa-Ruda (Gouv. Suwal.)

וויעלין הרב ר' **אברהם** דובער בר' שמעון **ריינין**.
(פלך ויטעבסק)

נולד בשנת תר"כ, מצד אביו הוא מגזע הרה"צ ר' אהרן מסטראסעליע ז"ל, ומצד אמו הוא נכד בעה"מ ספר „עולת יצחק" ז"ל. נסמך להוראה מאת הגאון ר' יהושע איש הורוויץ זצ"ל משקלאוו ומהגאון האב"ד דסמארגאן בעה"מ ספר „שערי דעה" זצ"ל. בשנת תרנ"ד נתקבל לרב בעיר סמאליין פלך מאהילעוו ובשנת תרנ"ה נתקבל לרב בעיר ליעפעל פלך ויטעבסק. ובשנת תרס"ה נתקבל לרב בעיר וויעלין הנ"ל.

Б. Рейнинъ г. Велижъ (Витеб. губ.)
B. Reinin Wiliz (Gouv. Witeb.)

וויערושוב הרב ר' **שאול משה** בר' יצחק אייזיק **אלימלך זילבערמאן**.
(פלך קאליש)

נולד בשנת תרי"ב, ובשנת תרמ"ב נתקבל לרב בעיר קאומינקע פלך קאליש, ובשנת

תרנ"א נתמנה לרב בעיר ווישרושוב הנ"ל.

C. M. Зильберманъ пос. Верушовъ (Калиш. губ.)
S. M. Silberman Wisctynez (gouv. Kalisch)

ווישטינעץ הרב ר' **אברהם יהודא** בר' חיים אלי' **פילטינאוו.**
(פלך סובאלק)

נולד—תרנ"ז, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ה בעיר טראסקאוי פלך קאוונא, ואח"כ בעיר דאטנאווא פלך הנ"ל, ומשם נתקבל לרב בעיר ווישטינעץ הנ"ל.

A. Ю. Фильтиновъ Виштынецъ (Сув. губ.)
A. J. Filtinow Wischtynez (gouv. Suwalk)

ווישייאי הרב ר' **נתן נטע קלונימים** בהרה"ג ר' שלמה יצחק ז"ל **קאבאק.**
(פלך סובאלק)

נולד בשנת תרי"ד, אביו הרה"ג הנ"ל שמש בכתר הרבנות בעיר קרעווא פלך ווילנא והוא מגזע מוהר"ם פאדוואה זצ"ל, רבותיו המובהקים היו: אביו הרה"ג זצ"ל, והרה"ג ר' יעקב מאיר מראגאלי, בשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר ווישייאי הנ"ל. חיבר ספר „שלמי נדבה" על התו"ח למרן הרמ"א זצ"ל, הפנים עם מנחת יעקב עם פרושו הנ"ל על עשרים כללים.

H. К. Кабакъ Вессей (Сув. губ.)
N. K. Kabak Wessej (gouv. Suwalk)

ווישנאווא הרב ר' **חנוך זונדל** בהרה"ג ר' משה בצלאל **לוריא.**
(פלך ווילנא)

נולד בשנת תרל"ד לאביו הרה"ג הנ"ל שהוא כעת הגאון אבד"ק סובאלק שליט"א. בשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר ווישנאווא הנ"ל.

Зундель Лурье Вишнево (Вилен. губ.)
Sundel Lurie Wischnewo (gouv. Wilno)

ווישנאוויץ הרב ר' **מאיר נחום** בהרב ר' אלכסנדר שמואל ז"ל **וינגערלייב.**
(פלך ווילין)

נולד—תרכ"ח, והוא מגזע השתלשלות היחוס של הרה"צ ר' מיכל מוולאטשוב, הרה"צ ר' ברוך ממעזבוז, הרה"צ הר' פנחס מקארעץ, הרה"צ ר' מרדכי מטשארנאביל והרה"צ הג' ר' יעקב שמשון משיפטיווקא, מגזע של הב"ח והט"ז, זי"ע. נסמך להוראה מהגאון ר' אורי פישל טוביש אבד"ק יאסע, ומהגאון ר' יצחק עטטינגער האבד"ק לעמברג זצ"ל. ובשנת תרמ"ח נתמנה לרב בעיר ווישנאוויץ הנ"ל, חתני של הרב הנ"ל הרב ר' חיים יצחק הוא בן הרב ר' אברהם אבא שליט"א מעיר יאנאווע פלך גרדנא, מגזע הרה"צ ר' משה מסאוזראן זצ"ל ומגזע הרה"צ הג' ר' יעקב ארי' אבד"ק קאוולע זצ"ל. חתני הנ"ל נסמך להוראה מאת הגאון הרי"מ עפשטיין זצ"ל האבד"ק נאוואהרדק.

M. Н. Ингерлейбъ м. Вишневецъ (Волын. губ.)
M. N. Ingerlejb Wischnewecz (gouv. Wolhyn).

ווישקאוו הרב ר' **מנחם מענדיל זאב ברעסלער.**
(פלך וואַרשא)

נולד בשנת תרכ"ה לאביו הרה"ג האבד"ק שילץ פלך לאמזע, נכד הגאון ר' שמואל זצ"ל האבד"ק טשעכנאויצי החדש, ומצד אמו הוא נכד הגאון האב"ד דק"ק

קראק זצ״ל בעה״מ ספר „איל מלואים״. וחיתנו הוא הרה״ג האב״ד דק״ק ווישקאוו הנ״ל, נסמך להוראה מהגאון ר׳ יהושע מקושנא זצ״ל ומהגאון ר׳ מלכיאל צבי הלוי טענענבוים זצ״ל האבד״ק לאמוע. בשנת תרנ״ח נתמנה למו״צ בעיר ווישקאוו הנ״ל.

Мендель Бреслеръ пос. Вышковъ (Варшав. губ.)
Mendel Bresler pos. Wyschkow (gouv. Warschau.)

וולאדווקי הרב ר׳ **יעקב יוסף** בהר״ר ר׳ שמואל אלי׳ הכהן **הורוויטץ**.
(פלך גראדנא)

נולד בשנת תרכ״ג, רבו המובהק הי׳ הגאון ר׳ זלמן סנדר שליט״א האב״ד ור״מ בק״ק קריניק, נסמך להוראה מהגאון ר׳ שניאור זלמן זצ״ל האבד״ק לובלין בעה״מ ספר „תורת חסד״, ומהגאון ר׳ אלי׳ קלאצקי שליט״א האבד״ק מאריאמפאל בעה״מ ספרי „אבן הראשה״ „אמרי שפר״, „ואבן פנה״, הרב הנ״ל הי׳ רב ומורה הוראה במגרש זאמר בלובלין משנת תרנ״ב עד שנת תרס״ו משך י״ד שנים שלא על מנת לקבל פרס, כי הי׳ עשיר גדול ולא אבה לקבל עליו את הרבנות של הקהילות „בעלשוץ״ „יסלאוואטישין״ ששלחו להרב הנ״ל כתב רבנות, ואך בשנת תרס״ו אחרי שירד ממצבו הי׳ מוכרח לקבל עליו את עול הרבנות בעיר וולאדווקי הנ״ל, חתנו הוא הרה״ג ר׳ מאיר אשר גרינבערג נ״י האב״ד ורב מטעם המשלה בעיר קאזמיר פלך לובלין הנקראת בלשון המדינה „נאווי־אלקסנדר״. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענזו של רבני פולין.

I. Гурвичъ м. Владавка (Гród. губ.)
J. Hurwitz Wladawka (gouv. Grod.)

וויגער הרב ר׳ **אברהם** בהרב ר׳ צבי הירש **בענין**.
(פלך קאוונא)

נולד בשנת תרל״ו בעיר האסאלאוויטש פלך מאהילוו, ובשנת תרס״ג נתמנה לרב בעיר וויגער הנ״ל.

А. Бенинъ м. Вегеры чер. ст. Луцъ (Р. О. ж. д.)
A. Benin Wegery via st. Lucz (R. O. E. B.)

ווענגראב הרב ר׳ **שמואל** בהרב ר׳ משה **וויים**.
(פלך סעדלין)

נולד תרי״ט, נין ונכד להגאון בעל „מגלה עמוקות״ מגזע הרבי ר׳ העשיל מלובלין זצ״ל והר״י הגדול מפוזנן רבו של המג״א זצ״ל, נצר מגזע הש״ך זצ״ל ולמעלה בקודש עולה יחוסם עד מלכות בית דוד, בשנת תרמ״ה נתקבל לרב בעיר קאנסטאנטין פלך פיעטרקאב, ובשנת תר״נ נתמנה לרב בעיר ווענגראב הנ״ל, יש בידו בכתובים ומסודרים לדפוס „שו״ת מנחת שמואל״ על ד׳ חלקי השו״ע, „דברי שמואל״ קונטרסים על סוגיות הש״ס וחדושים על השו״ע. יש לו צענזו של רבני פולין.

Шмуель Вайссъ г. Венгеровъ (Сѣдлецкой губ.)
Schmuel Wajss Wengerow (gouv. Siedlec)

ווענדען הרב ר׳ **בנימין אליהו** בר׳ אלימלך פיילעט **רעמיגאלסקי**.
(פלך ליפלאנד)

נולד—תרל״א, והוא נכד הרה״ג ר׳ בנימין האבד״ק וועמער, ומצד אמו הוא נכד הגאון ר׳ יחזקאל בעל „כנסת יחזקאל״ ז״ל. נתחנך בישיבת סלאבאדקא, איישישאק, וואלאוין. נסמך להוראה מהגאון הריא״ם וצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ משה דונאשעוויסקי זצ״ל מסלאבאדקא. ובשנת תרס״ט נתמנה לרב בעיר וועגדען הנ״ל, יש בידו בכתובים

ספר שו״ת „באר בנימין״, וספר דרושי בשם: „דבק בנימין״, יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

Беньяминъ Ремигольскій г. Венденъ (Лифл. губ.)
Benjamin Remigolski Wenden (gouv. Lifland)

וועראוויץ הרב ר׳ **חיים** בהרב ר׳ יעקב ז״ל **קארין**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרי״ג לאביו הרב הנ״ל ז״ל שהי׳ מו״צ בעיר גרידינג שלשים שנה, אבי אביו ז״ל הי׳ ג״כ מו״צ בעיר הנ״ל עשרים שנה. רבי המובהק הי׳ אביו הרב ז״ל. ויש בידו בכתובים ספר על ש״ע יו״ד ואה״ע בדרך שאלה ותשובה עפ״י סימני השי״ע לברר ההלכה מראשונים ומקובץ ב׳ מאות שו״ת. וכבר נתני גדולי הרבנים את הסכמתם על הספר הזה, בשנת תרמ״ג נתקבל למו״צ בעיר יארמלינץ, ואח״כ בעיר וועראוויץ הנ״ל.

Хаимъ Коринъ г. Вербовцы (Подол. губ.)
Chaim Korin Werbowcy (gouv. Podol)

וועזשבילאווא הרב ר׳ **אפרים דוב** בהרה״ג ר׳ אלחנן צבי ז״ל הכהן **לאפ**.
(פלך סובאלק)

בשנת תרמ״ז נתקבל לרב בעיר זאבלודאווא פלך גרדנא ואח״כ נתמנה לרב בעיר וועזשבאלאווא הנ״ל.

Э. Б. Лапъ г. Вержболовъ (Сувалк. губ.)
E. B. Lap Werzbolow (Gouv. Suwalk)

וועזחאדנעפראווסק הרב ר׳ **ארי׳ ליב זאב וואלף** בר׳ משה יעקב **חפץ**.
(פלך עקאטערינאסלאוו)

נולד—תר״ד, ונסמך להוראה מכמה גדולי הרבנים, כתשע שנים הרביץ תורה בתור ר״מ ובשנת תרס״ח נתמנה לרב בעיר הנ״ל, הוציא לאור הספרים האלה: א) „הלכתא בטעמא״ על הלכות מליחה. תמצית הדינים מראשונים ואחרונים מסודר עפ״י סימני ושעיפי השי״ע, עם מקור הדינים בשם „טעם בעיקר״, ועם ביאור טעמי ההלכות בשם „ביאור הטעמים״. נדפס תרנ״א. ב) „מדרש אבות״ יכלכל תולדותיהם ומאורעותיהם של כל האנשים הנזכרים בתנ״ך עם כל מאמרי חז״ל שנאמרו עליהם. נדפס תרנ״ו, מחזרי חמישים קאפ׳ ג) „עיקור שולחן ערוך״ הוא תמצית כל הדינים הנחוצים הנמצאים בד׳ חלקי השי״ע ונו״כ ובהרבה ספרי שו״ת ומראה מקום בשם „מקור חיים״. הספר הגדול הזה נחלק לד׳ חלקים, ובראש כל חלק פתיחה בשם „שערי צדק״. קיבוץ הנהגות טובות מגדולי צדיקי ישראל המביאים את האדם אל דרך הקודש. ובסוף כל חלק יש ג׳ ספרים נפתחים „הלכתא גבירתא״ והוא דעת הגר״א וצ״ל בכל המקומות שנטה מדעת השי״ע, „הליבות עולם״ קובץ במה מאות הלכות ודינים הנמצאים בספרי שו״ת. „שלחן טהור״ קובץ מהרבה ספרי יראים וספרי קבלה במדות והנהגות טובות. לע״ע נדפס מהספר הגדול הזה רק על הלכות שבת ויו״ט, והישאר מסודרים ומוכנים לדפוס. ד) „מדרש מעורר״ והוא קובץ מאמרי חז״ל מש״ס ומדרשים וזוהר המעוררים את האיש הישראלי לתורה ולמצוה. ה) „מדרש ימי קדם״ בלשון המדוברת בט׳ חלקים, והוא „תולדות ישראל״ עפ״י טהרת הקודש, עפ״י יסודי התלמודים והמדרשים וספרי קורות ישראל שנדפסו מאת גדולי ישראל הנאמנים לד׳ ולתורתו, מבריאת העולם עד דור האחרון. הספר הזה הוא באמת רב הכמות והאיכות, וראוי הוא להיות בכל בתי שלומי אמוני ישראל [מחזרו ב׳ ריב׳ חמשה ועשרים קאפ׳] ועוד יש אתו בכתובים הספרים האלה: א) „לשון למודים״ על שמות נרדפים ב) „נהרות איתן״ יכלכל כמה דרושים והדרנין על כמה מסכתות

ג) „מצא חיים" קבוץ שש מאות שאלות וחדות „היכי תמצא" מחלק יור"ד ותשובתן ופתרונן בצדן. ד) „חיי ישראל בארץ ישראל" בלשון המדוברת. מספרי הרב הנכבד הזה ניכר טוב טעמו ושקידתו העצומה ויגיעתו בכל המקציעות, וחבל שאין בידינו מוסד להחזיק ידי רבנים מחברים מועילים כאלה.

Лейбъ Хейфецъ г. Верходнѣпровскъ (Екатерин. губ.)
Lejb Chejfec Werchodnieprowsk (Gouv. Ekaterin.)

וועקשנה הרב ר' שלמה בהרה"ג ר' אהרן יוסף הלוי זצ"ל פיינזילבער.

(פלך קאוונא)

נולד—תרל"א לאביו הרה"ג הנ"ל שהו' אבד"ק יאלאויקא בעהמ"ח ספר „עבודת אהרן" בן הרה"ג ר' ארי' ז"ל מוואלקאוויסק בעהמ"ח ספר „פני ארי" תלמיד מובהק להגאון הצדיק ר' יעקב מאיר יאלאוויקער זצוק"ל. הרב ר"ש הנ"ל נסמך להוראה מאת הגאון הריא"ס זצ"ל ומעוד הרבה גדולי הדור, בשנת תרנ"ו נתקבל לרב בעיר פראזאוויא פלך גראדנא, ואח"כ נתמנה לרב בעיר וועקשנה הנ"ל. הוציא לאור „קונטרס נשמת חיים" על מצות מילה ונדפס בירושלם יצ"ו על חשבון הוצאת ישיבת „עץ חיים". תחת השגחתו מתנהלת ישיבה יב' ראשי ישיבות יגידו השיעור גפ"ת לפני התלמידים בעומק העיון.

Ш. Файнзильберъ Вѣкшни (Ковн. губ.)
Sch. Fajnsilber Wiekschni (gouv. Kowno)

וועשינטא הרב ר' יוסף חיים בהרב ר' שלמה טראפ.

(פלך קאוונא)

נולד תרל"ב ובשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר אינטוראק פלך ווילנא, ואח"כ נתמנה לרב בעיר וועשינטא הנ"ל יש לו צענז של רבני פילין.

I. Тропъ м. Вѣшинты (Ковн. губ.)
I. Tropp Wieschinty (Gouv. Kowno)

וושלקאווא הרב ר' גרשון מאיר בר' אברהם באיארסקי.

(פלך גראדנא)

נולד בשנת תרכ"ב בעיר אסטרין לאביו הנ"ל שהי' מופלג בתו"י, רבי המובהק הו' הרה"ג ר' יעקב צבי האב"ד בעיר אסטרין הנ"ל בעהמ"ח ספר „תפארת יעקב" על משניות, ובשקידתו ובשרשיותו הנעלים עשה חיל ונתפרסם למצוין אך לא אבה לקבל עליו עול הרבנות והתעסק במסחרים שונים, ואך בשנת תרנ"א כאשר מטה ידי שב לאהלה של תורה ונתקבל בכולל קאוונא, ויהי מבאי ביתו של הגאון רי"א וזצ"ל אשר חבבו מאד, וסמך ידו עליו להורות ולדין, ובעצת הנריא"ס הנ"ל וזצ"ל נסע בשנת תרנ"ד לעיר לייווערפל במדינת אנגליה, ונתקבל שמה לרב אצל אחינו בנ"י ילידי רוסיא ופולין, והרבה עשה ופעל שם הרב הנ"ל לטובת החינוך, וינהל את עדתו בטוב טעם, ומשם נקרא לרב בעיר נויקאסטעל, ואח"כ נקרא אחרי כבוד לאמעריקא ויהי לרב בערי היסטאן ויוטיקא, ובהיותי שמה עמד בפרץ ללחום מלחמת ויעד הכלל אשר בירושלם עיה"ק יצ"ו נגד כולל אמעריקא, ובשנת תרנ"ו שב לארצנו ונתקבל לרב בעיר נאוויידוואר, ובשנת תרס"א נתמנה לרב בעיר וושלאקאויא הנ"ל. הוציא לאור: א) ספר „רגש אמרינו", והוא ספר דרושי על דרך הפילוסופיה הדתית ובכר נתפרסם הספר הזה לתהלה וזכה לכ' מהדורות. [מחירו חמישים קאפ'.] ב) „ירושלם הצרופה" על מס' ב"ק מתלמוד ירושלמי, כולל: א) הגהות נכוחות מהשבושים שנפלו בהירושלמי. ב) ביאור מפיע אור לפרש בדרך הפשט את כל המקומות הסתומים. ג) טעמים והוכחות לברר את הנוסח האמתי. ד) לתרץ ולישב את החילוק שיש בין בבלי לירושלמי, וביאור כמה ענינים וסוגיות שלמות בבבלי וירושלמי ובביאור דברי הרמב"ם ז"ל במקומות קשי ההבנה. ה) מראה מקומות וציונים

בתנ"ך, וכשני התלמודים, תוספתא מכילתא ספרא ספרי ומדרשים. לע"ע נדפס מהספר הזה רק חוברת הראשונה כולל שני פרקים הראשונים מהמס' הנ"ל [מחיר החוברת המשים קאפ'] ובקרוב תוגמר הדפסת הספר על כל המסכת, ומחירו שני רו"כ.

Г. М. Боярскій г. Васильковъ (Грод. губ.)
G. M. Bojarski Wasilkow (gouv. Grod.)

ז.

זאבאהקריץ הרב ר' **נתן** בר' בינך **סטאניסלאווסקי.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב—תרס"א.

Носинъ Станиславскій Ст. Крыжополь м. Жабокричъ (Под. губ.)
Nosin Stanislawski St. Kryzopol, Zabokricz (gouv. Podol.)

זאגר־ישן הרב ר' **שלום בן ציון** בר' משה **פעלמאן.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ו, וכשנת תרס"ג נתקבל לרב בעיר ווישינטא מחוז ויאלקאמיר ואח"כ נתמנה לרב בעיר זאגר־ישן הנ"ל.

Бенцель Фельманъ Жогоры (Ковн. губ.)
Bensel Felmann Zogory (gouv. Kowno)

זאוויחוואסט הרב ר' **יעקב** בר' יצחק **פארביארו.**
(פלך ראדום)

נולד—תרל"ו, והוא חתן הרה"ג ר' מרדכי הלוי הורוויץ האב"ד בעיר זאמושטין עיר הדשה. בשנת תרנ"ט נתמנה לרב.

Я. Фарбяржъ Пос. Завихостъ (Радомск. губ.)
J. Farbiarz Poss. Sawichost (gouv. Radomsk.)

זאוויערציץ הרב ר' **מנחם מענדיל חיים** בהרה"ג ר' יעקב זצ"ל **לנדא.**
(פלך פעטריקאוו)

נולד בשנת תרכ"ב לאביו הנ"ל זצ"ל שהי' אבד"ק טשעכנאוויא וגאשעלסק בדגאון הצדוק ר' אברהם זצוק"ל האבד"ק טשעכנאויא מחבר ספר „מקץ נרדמים" ויספר „עטרת זקנים". בשנת תרמ"ו נתקבל לרב בעיר ווידאוויא, בשנת תרנ"ג נתקבל לרב בעיר פיאנסקי, ובשנת תרנ"ה בעיר פשעדבוב, ובשנת תרנ"ח בעיר נאוויהדוואהר פלך וואדשא, ובשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר זאוויערציץ הנ"ל, יש לו צענז של רבני פולין.

Х. М. Ландау Заверце (Петриков. губ.)
Ch. M. Landau Sawerce (gouv. Petrikow.)

זאוון הרב ר' **יהושע יוסף** בהרב ר' אלי' **בראדסקי.**
(פלך קיעוו)

נולד—תרמ"ב, לאביו הרב הנ"ל שהוא אבד"ק קאלינאווקא פלך פאדאל נכד הרה"ג

הר׳ יעקב שמואל בראדסקי שליט״א האב״ד בעיר יאנישפאלי פלך ויאהלין מחבר שי״ת „תפארת שמואל״. נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ משה דונאשעווסקי ז״ל מסלאבאדקא. הוציא לאור ספר „ישועת יוסף״ הרצאה ע״ד חזוק הדת, מוקדש לפתיחת הקומסיה הרבנית וספר „תולדות אדם״ על דרוש, והערות חקירות ובאורים שונים בהלכה.

Іосифъ Бродскій м. Зозовъ (Кіев. губ.)
Iosif Brodski m. Sosow (gouv. Kiew.)

זאבארין הרב ר׳ **בן ציון** בר׳ יחזקאל **סאראצקין**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תר״ג, ונתמנה לרב בשנת תר״ב.

Бенціонъ Сорочкинъ м. Захаринъ (Могилев. губ.)
Bencion Soróczkin Sacharion (gouv. Mohilew.)

זאלאטאנאשא הרב ר׳ **מתתיהו** בר׳ ז״ל **בירשטיין**.
(פלך פאלטאוא)

נולד—תר״ח, בשנת תרמ״ח נתקבל למו״צ בעיר זאלאטאנאשא הנ״ל ובשנת תרס״א נתמנה שם לרב ואב״ד.

Матусъ Бурштейнъ г. Золотоноша (Полтав. губ.)
Matus Burschtein Solotonoscha (gouv. Poltaw.)

זאמויחאב הרב ר׳ **משולם זוסיא** בהרב ר׳ חיים דוד ז״ל **שאפמאהן**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרנ״ג.

Зусь Шафманъ м. Замѣховъ (Подол. губ.)
Suss Schafmann Samiechow (gouv. Podol.)

זאמושטש [וכנויו נשים בותבין שם העיר „זאמוטש״]
(פלך לובלין) הרב ר׳ **יוסף שלמה שבתי** בהרה״ג ר׳ יהודא ליב הלוי זצ״ל **הורוויץ**.

נולד—תרכ״א לאביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שחי׳ אבד״ק ווילאדווי, בן הרב המופלג בתו״י ר׳ יעקב יצחק, בן הרב החסיד ר׳ משולם זושא [חתן הרה״ג ר״ל זצ״ל בעה״מ ספר „לקוטי מהרי״ל״] בן הרה״ג ר׳ ישראל בנו הגדול של הרה״צ ר׳ יעקב יצחק הלוי הורוויץ המפורסם בשם: הרבי מלובלין, בעה״מ ספר „דברי אמת״ „ואת זכרון״ מגזע השל״ה הקדוש זצ״ל, נסמך להוראה מאת הגאון רח״א וויאקס זצ״ל בעתמ״ח ספר שי״ת „נפש חי״ ומהגאון ר׳ צבי הירש תאומים ז״ל אבד״ק ווילאדווי. בשנת תרמ״ט נתקבל לרב בעיר זאמושטש הנ״ל יש לו צענז של רבני פולין.

Ш. І. Ш. Вайсбротъ-Гурвичъ г. Замостья (Люблин. губ.)
Sch. I. Sch. Wajsbrot Hurwicz Samostja (gouv. Lublin.)

זאסלאוו הרב ר׳ **יוסף דוב** בר׳ משולם הכהן **קאואק**.
(פלך מינסק)

נולד—תר״מ, והוא חתן הרה״ג ר׳ פינחס שליט״א האבד״ק ראמאנאוא מחוז סלוצק. בשנת תרס״ו נתמנה לרב בעיר זאסלאוו הנ״ל.

Іосель Казакъ м. Заславль (Минской губ.)
Iosel Kosak Saslawl (gouv. Minsk.)

זאסלי הרב ר' **חיים אברהם** בהמופלג ר' שמואל **ש"ם.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרי"ח, והוא חתן הנ' המופלג הר' ידידי' גינצבורג מעיר זעזמר. בשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר דראשונישאק, ובשנת תרמ"ח נתמנה לרב בעיר זאסלי הנ"ל.

Х. А. Шасъ м. Жосли (Вилен. губ.)
Ch. A. Schass Zosli (gouv. Wilen.)

זאסקאוויץ הרב ר' **יהושע** בר' בנימין **קלאוואנסקי.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרמ"ג, ונתמנה לרב—תרס"ט.

Овсей Кляванскій ст. Залѣсье м. Засковичи Л. Р. ж. д. (Вилен. губ.)
Owsej Klawanski St. Salesje Saskowiczi L. R. E. B. (gouv. Wilen.)

זאראמין הרב ר' **מאיר** בהרה"ג ר' משה **טשעבנאויער.**
(פלך פלאָצק)

נולד בשנת תר"ג לאביו הרה"ג הנ"ל שהי' אבד"ק סיראצק ואח"כ אבד"ק נאיישטאד. בשנת תרכ"ז נתקבל לרב בעירות: קידובארג־זוילין, בשנת תרל"א נתקבל לרב בעיר יאנאוא, ובשנת תר"מ נתמנה לרב בעיר זאראמין הנ"ל.

М. Тшехноверъ Журоминъ (Плоцк. губ.)
M. Tschechenower Zuromin (gouv. Plock.)

זארנאוויצע הרב ר' **יצחק יהודא** בהרה"ג ר' משה יואל ז"ל **האנערמאן.**
(פלך קיעלץ)

נולד—תרכ"ה לאביו הרה"ג הנ"ל וצ"ל שהי' האבד"ק טשיזאוויע [תלמיד מובהק של האדמו"ר מהרי"ם מגור זצוק"ל] בעה"ט שו"ת „שי למורא" יו"ד, „ראשית דעת" על ש"ע יו"ד. נכד הכ"ח והט"ץ ונכד השל"ה הקדוש זצ"ל, ונכד הרה"צ מסלאוויטיש גיסו של הגה"צ ר' ליבילי מקאוולי בן מהר"ם מנעזשבזיו זצוק"ל. חיתנו של הרב ר' יצחק יהודא הנ"ל הוא הרה"ג ר' אלקסנדר זיסקינד הכהן שליט"א האבד"ק אזאַרקאוו. שהוא נכד הגאון ר' פנחס הכהן בן הגאון ר' נחום הכהן אחיו של רבינו הש"ך וצ"ל. נתמנה לרב בשנת תרנ"ד.

И. І. Гагерманъ Пос. Жарновецъ (Кѣлецкой губ.)
J. I. Hagerman Pos. Zarnowec (Gouv. Kieleck.)

זארנוב הרב ר' **יחזקאל** בהרה"ג ר' משה אנשיל **נאטשאל.**
(פלך ראדום)

נולד—תרכ"ד, ונתמנה לרב תר"ס, יש לו צענו של רבני פולין.

Х. Готшалъ Пос. Жарновъ (Радом. губ.)
Ch. Gotschal Pos. Zarnow (gouv. Radom.)

זאשקוב הרב ר' **שמחה** בהרב ר' שמואל **כהנא.**
(פלך קוּנָא)

נולד—תרל"ח, נכד הגאון רח"ב ראפאפארט וצ"ל, וא"ז הר' שמחה ראפאפארט הי' חתן הרה"צ בעל „מאיר נתיבים", ונכד הרה"ג הר' אברהם כהנא [אחי הרה"ג ר' יעקב כהנא חתן הרב ר' ישכר בער אחי הגר"א וצ"ל] חתן הרה"ג ר' שואל מאמשטרדם נכד החכם צבי וצ"ל. נסמך להוראה מהרה"ג הר"מ מלאקשיווקא, ומהגאון הספרדי החח"ם וצ"ל,

ומחרה"ג מהרא"י אבעלסאהן מאדססא ז"ל, ובשנת תרנ"ט נתמנה לרב בעיר זאשקוב הנ"ל. יש בידו מסודר לדפוס חבור שו"ת בשם: „שלמי שמחה".

Симха Каганъ Жашковъ (Кіев. губ.)
Simcha Kahan Zaschkow (gouv. Kiew)

זגאריצא (פלך בסראַבּיאַ) הרב ר' **אברהם יוסף** בהמופלג ר' **חיים נחום** ז"ל **פריזמאן**.

נולד בשנת ת"ר, נסמך להוראה מהגאון הר"ש נאמאנזאהן מלבוב וצ"ל. ובשנת תרנ"ט נתמנה לרב ומו"צ.

Абрамъ Фризманъ Кол. Згурица (Бессараб. губ.)
Abram Frismann Kol. Sgurica (gouv. Bessarab.)

זדאלבינאוו (פלך וואהלין) הרב ר' **אברהם אבא** בר' חיים יעקב ז"ל **וואהלמאן**.

נולד—תרל"ז, למד בקאוונא, ונסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן מווילנא וצ"ל, מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ מקאוונא וצ"ל, מהגאון ר' משה דינישעווסקי וצ"ל מסלאבדקע, ומחרה"ג ר' שלמה יואל שליט"א מעיר ראוונא. בשנת תר"ס נתקבל לרב בעיר זדאלבינאוו הנ"ל

А. Волманъ г. Здолбиново (Волын. губ.)
A. Wolmann Sdolbinowo (gouv. Wohlyn.)

זוואלין (פלך ראַדום) הרב ר' **אברהם חיים** בר' יוסף **פלידערבוים**.

נולד—תרכ"א, בשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר טשעכוב הסמוכה ללובלין. ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר זוואלין הנ"ל. יש לו צענז של רבני פולין.

Х. Флидербаумъ Зволенъ (Радомск. губ.)
Ch. Fliderbaum Swolen (Gouv. Radomsk)

זוואלין (פלך ראדום) הרב ר' **אליעזר גוטמאן** במ"ו ז"ל **גאטאוויזנע**.

נולד—תר"י, ונתמנה למו"צ בעיר הנ"ל בשנת תרמ"ב.

Гутманъ Готовизна Пос. Зволенъ (Радом. губ.)
Gutman Gotowisna Pos. Swolen (Gouv. Radom.)

זוואנטשיק (פלך פאדאל) הרב ר' **אברהם פינחס** בר' צבי הויב **בערמאהן**.

נולד—תרט"ו, ונתמנה לרב תרנ"ה.

Абрамъ Пинхосъ Берманъ м. Жванчикъ (Под. губ.)
Abram Pinchos Berman Zwanczik (gouv. Podol)

זוואנין (פלך פאדאל) הרב ר' **אלטר חיים** בר' יחיאל **העלים**.

נולד—תרט"ו, ובשנת תר"ט נתמנה לרב ומו"צ בעיר זוואנין הנ"ל, בנו הרב ר' זוסיא

הוא האבד"ק קאלים.

Алтеръ Элисъ м. Жванецъ (Под. губ.)
Alter Elis Zwanec (gouv. Podol.)

זוועניגראדקא

הרב ר' **מרדכי ארי'** בר' מאיר ז"ל **בארמאשענקא.**

(פלך קיעו)

נולד—תרט"ז, אביו הו"א הר"מ ז"ל הי' בן הרה"ג ר' מרדכי זצ"ל האבד"ק קאליארקא פלך קיעו, בן הרה"ג הר' ארי' זצ"ל האבד"ק קאניבלאד פלך הנ"ל והוא הי' ילוד איסטרייך, ומצד אמו הוא נכד הרה"צ הר' אברהם דוב זצ"ל מחמעלניק, נסמך להוראה מהגאון הנצי"ב זצ"ל, ומהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א האבד"ק קיעלץ, ומהרה"ג ר' משה מראחמיסטרייוקע ז"ל. בשנת תרמ"ד נתמנה לרב ומו"צ בעיר זוועניגראדקא הנ"ל, חתנו הראשון הרב ר' בנציון נ"י הוא מו"צ בעיר טשינישעאצא פלך בסרביא. וחתנו השני הרב ר' ירחמיאל הוא רב ומו"צ בעיר ווינגראד פלך קיעו. בניו עוסקים בתורה ומשתלמים לחסמך להוראה. יש בידו שו"ת על כל ד' חלקי שו"ע שנו"ב עם הרבה מגדולי הדור, ומוכא דבריו בספר „משיב דבר" להגאון הנצי"ב זצ"ל ובספריו של הגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א.

Мордко Бармашенко г. Звенигородка (Кіев. губ.)
Morduch Barmaschenko Swenigorodka (gouv. Kiew)

זוועניגראדקא

הרב ר' **יוסף יהושע** בהרב ר' יחיאל מיכל ז"ל **האלפרן.**

(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ט, והוא נצר מגזע הרה"צ ר' פינחס ז"ל מקארעץ ומגזע הגאון בעל „תביאות שור", חותנו הוא הרב ר' שלמה קארלינער מטאלצין בן בנו של הרה"צ ר' שלמה קארלינער זצ"ל, נסמך להוראה מאת הגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א מקעלץ. ומהרה"ג ר' דוד שור מטאלנא. ובשנת תרנ"ב נתמנה לראב"ד בעיר זוועניגראדקע הנ"ל.

Іосифъ Гальпернъ г. Звенигородка (Кіев. губ.)
Iosif Halperin Swenigorodka (Couv. Kiew.)

זוראוויזישן

הרב ר' **ליפמאן דובער** בהרב ר' שמשון משה **כהן.**

(פלך מאהילוו)

נולד—תר"ה, ונתמנה לרב—תרנ"ה.

А. Б. Каганъ Журавичи (Могилев. губ.)
A. B. Kahan Zurowiczi (gouv. Mohilew.)

זוראוויץ

הרב ר' **ברוך** בר' יהושע **ראבינאוויץ.**

(פלך מאהילוו)

נולד—תר"מ, למד בישיבות טעלז, סלאבאדקע, סלוצק, ויאלאזין, רבותיו המובהקים המה הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מויאלאזין, והגאון רידב"ז שליט"א שהי' האבד"ק סלוצק ונסמך להוראה מהם, ומהגאון ר' שמואל משה שפירא מבאבריסק, ומהגאון ר' אליעזר ראבינאוויץ ממינסק, ובשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר זוראוויץ הנ"ל, חותנו הוא הרה"ג ר' אבא ליב שפירא מבאבריסק שליט"א.

Б. Рабиновичъ м. Журавичи (Могил. губ.)
B. Rabinowicz Zurawiczi (Gouv. Mohilew.)

זיטקאוויץ הרב ר' **דובער** בר' אלי' **גארדאן**.
(פלך מינסק)

נולד—תר"ל, והוא נכד הרה"ג ר' זלמן גרינהויז אשר חי' מו"צ במאסקווא, בן הגאון ר' דובער ז"ל האבד"ק הלובאקא ודאלהינוב ולבסוף ימי תקע אהלו בחברון עיה"ק תובב"א. ומצד אמו הוא ב"א הגאון ר' זונדיל הוטנער בעה"מ של הספרים: „ביכורי יוסף" „חבל יוסף" „חדרי דעה". למד בישיבות ראדין, איישישאק, ויאלאוין, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס מקאוונא וצ"ל מהגאון ר' שלמה הכהן מווילנא זצ"ל, מהגאון ר' משה מסלאבאדקע וצ"ל. בשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר זיטקאוויץ הנ"ל.

Б. Гордонъ Житковичи (Минской губ.)
B. Gordon Zitkowiczi (gouv. Minsk.)

זיים הרב ר' **חיים** בר' יעקב **גלאצער**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ט בעיר קאברין להורים ישרים יראי ה'. ולמד בישיבת ראזינאי פלך גראדנא, לאמוז, ובסלאבאדקע. רבו המובהק הי' הרב ה"ג מהרמ"ט עפשטיין שליט"א הר"מ בסלאבאדקע נסמך להוראה מהגאון ר' משה דאנישעוויסקי ז"ל מסלאבאדקע, מהגאון ר' מאיר אטלס שליט"א האבד"ק שאוויל, והגאון ר' יוסף זונדיל שליט"א האבד"ק אייזישאק, ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר זיים הנ"ל. יש אתו בכתובים ספר דרושי לרוב עתות השנה.

Хаимъ Глоцеръ м. Яново въ м. Жеймы (Ковн. губ.)
Chaim Glocer Janowo Zejmi (Gouv. Grodno)

זילקאווקי הרב ר' **משה צבי** בר' יחיאל ז"ל **באנקער**.
(פלך לובלין)

נולד—תרל"א, ונתמנה לרב—תרס"ו; יש לו תעודת צענו.

М. Г. Банкеръ Жалкевка (Люблин. губ.)
M. G. Banker Zalkewka (gouv. Lublin)

זינקאב הרב ר' **מנחם נחום** בהרב ר' חיים יוסף ז"ל **ראד**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"ל, ובשנת תרנ"ב נתמנה לרב בעיר סטאניסלאווטשיק פלך פאדאל ואח"כ נתקבל לרב בעיר זינקאב הנ"ל.

Нохимъ Рудъ м. Зинковъ (Подол. губ.)
Nochim Rud Sinkow (gouv. Podol)

זלאטאפאליע הרב ר' **משה** בהרב ר' פנחס ז"ל **שפירא**.
(פלך קוטו)

נולד—תר"י לאביו הרה"ג ז"ל שהוא בן הרב ר' מרדכי ז"ל בהרה"ק ר' משה וצ"ל האבד"ק סלאוויטא, בן הרה"ק המפורסם ר' פנחס וצ"ל מקארעץ, אשת הרה"ק ר' משה מסלאוויטא הנ"ל היתה אחות הרה"צ ר' נדלי מלוניץ וצ"ל דור חמישי להמהרש"א ז"ל ודור כ"ב למאיר הגולה רש"י וצ"ל [ויש בידי הרב ר"מ הנ"ל מגילת יוחסין בת"י שמביאה בה שוה נ"ב הוריות שלא פסקה הוראה מהמשפחה הואת] אמו של ר"מ הנ"ל היא נכדת הרה"ק ר' בנימין זאב מבאלטא, תלמיד מובהק של הרה"צ מקארעץ וצ"ל. בשנת תר"מ נתקבל הרב ר"מ הנ"ל לאבד"ק זלאטאפאליע הנ"ל. בנו המופלג ר' זאב דוד נ"י הוא חתן הרב ה"ג ר' חיים שליטא

האבד"ק טראסקא. התנו המופלג ר' אברהם נ"י הוא בן הרב ר' שמואל ראבינאוויץ שליט"א האבד"ק קראסנע.

Мовша Шапиро м. Златополь (Кіев. губ.)
Mowscha Schapiro Slatopol (Gouv. Kiew)

זלאבין הרב ר' חיים בהרה"ג ר' יעקב ווילדא.

(פלך מאהילוי)

נולד—תרי"ז לאביו הרה"ג הנ"ל אבד"ק שויערנא פלך מאהילוי [תלמיד מובהק של הגאון ר' יוסף ריבלין ז"ל שהי' אח"כ מרא דארעא ישראל בעח"מ ספר "אוהל יוסף"] ואמו זקנתו היתה בת הגאון ר' יחזקאל איסרליש זצ"ל האב"ד דק"ק מאהילוי, ויש ת"י הרב ר"ח הנ"ל כ"י מאת א"ז הגאון הזה חדושים על ש"ס ושו"ת שנשא ונתן עם גאוני זמנו עם הגאון ר' משה חפץ והגאון ר' יהושע צייטלין, והגאון ר' מנשה מאילע זצ"ל. מילדותו של הרב ר"ח הנ"ל התנכר בכשרונות נעלים והגאון מלבי"ם זצ"ל בהיותו במאהילעוו הי' מחבבו מאד, בבית חותנו הג' ר' משה קאטאק מסטאריזוב נ"י הוסיף ללמוד בשקידה רבה אף כי הי' עוסק במסחרים, ובשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר טשוראוויטש פלך צערניגאוו, ואח"כ בעיר שוויערנא פלך מאהילוי, ואח"כ נתמנה לרב בעיר זלבין הנ"ל. יש אתו בכתובים ספר „אוצר חיים" חדושים על ש"ס ושו"ת. השתלשלות יחוסו של הנ"ל נדפסה באדעססע במגילת יוחסין של המשפחות תומארקין—ווילדא.

Х. Я. Вильде Жлобинъ (Могилев. губ.)
Ch. J. Wilde Zlobin (Gouv. Mohilew.)

זנאמינקא הרב ר' ברוך בר' אברהם ז"ל ספיוואק.

פלך חערסאן)

נולד—תרמ"ב, נסמך להוראה מהרה"ג ר' שמואל פנחס מרויואצק פלך חערסאן, ומהאדמו"ר ר' דוד שליט"א מזלאטאפאליע. נתמנה לרב בשנת תרס"ג.

Борухъ Спиванъ Ст. Знаменка (Херсон. губ.)
Boruch Spiwak St. Snamenka (gouv. Cherson.)

זעזמר הרב ר' משה בהרב ר' יהואש הייבוש שפירא.

(פלך ווילנא)

נולד—תרכ"ה, ובשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר סלאבאדא פלך סיבאלק. ובשנת תרנ"ו נתקבל לרב בעיר זעזמר הנ"ל.

Мовша Шапира Жижморы (Вилен. губ.)
Mowscha Schapiro Zizmory (gouv. Wilen.)

זעלווא הרב ר' אברהם צבי הירש בר' חיים ז"ל קאפעלאוויץ.

(פלך גראדנא)

נולד—תרכ"ה, בשנת תרנ"ט נתקבל לראש ישיבה בסלאנים, ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיד זעלווא הנ"ל.

Абрамъ Гиршъ Копеловичъ м. Зельва (Гród. губ.)
Abram Hirsch Kopelowicz Selwa (gouv. Grod.)

זעליחאב הרב ר' **יצחק דוד** בהרה"ג ר' ישראל יהודא ז"ל הכהן **פרויסכער.**
(פלך שעדלין)

נולד—תרכ"ח. בשנת תרנ"ג נתקבל לרב בעיר סלופמא חדש פלך קיעלין, ואח"כ בעיר שפערוב פלך פעטריקאוו, ומשם נתמנה לרב בעיר זעליחאוו הנ"ל יש לו צענז של רבני פולין.

И. Д. Пржисухеръ г. Желеховъ (Сѣдлецк. губ.)
I. D. Przisucher Zelechow (gouv. Siedleck.)

זשאבינקא הרב ר' **יוסף זלמן** בהרה"ג ר' בנימין וואלף ז"ל הלוי **יהלם־שטיין.**
(פלך גראדנא)

נולד—תרכ"ט לאביו הרה"ג הנ"ל שהי' אבד"ק מאלטש שנפטר בשנת תרמ"ה במבחרי ימי עלימיו בעיר בריסק, והגאון הכביר ר' יוסף דובער הלוי זצ"ל האב"ד דבריסק הספידו בפניו. והוא הי' בן הגאון ר' יהודא ליב משה הלוי זצ"ל ראבד"ק וויסאקי דליטא בעהמ"ח ספר שו"ת „סערות תימן", אשר עידנו בכתובים. בן הרה"ג הצדיק ר' צבי הירש הלוי זצ"ל ר"מ דק"ק קידאן. הגאון ר' יהודא ליב משה הלוי הנ"ל הי' חתן הגאון ר' בנימין וואלף זצ"ל האב"ד דק"ק קידאן אשר לנידל חריפותי הי' נקרא בשם: „ראש הברזל". נין ונכד להגאון בעל „בנסת יחזקאל" זצוק"ל ונכד הגאון בעל „תוספות יו"ט" זצוק"ל. חותנו של הרב ר' יוסף זלמן הנ"ל הוא הרה"ג הצדיק ר' פינחס שיק זצ"ל ראב"ד בעיר קאברין בהגאון ר' אלי' שיק זצ"ל בעהמ"ח „עין אלי'הו" על עין יעקב. רבותיו המובהקים הוי: אביו הרה"ג הנ"ל, ואביו חורגו הגאון ר' זלמן סנדר כהנא שפירא שליט"א האב"ד דק"ק קרוניק. ונסמך להוראה מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויטש זצ"ל מקאוונא. מהגאון ר' אלי' הלוי פיינשטין שליט"א הגאבד"ק פרוזינא. ומהגאון ר' אלי' קלאצקי שליט"א האבד"ק לובלין, ויעד מהרבה גדולי הרבנים. ובשנת תרנ"ח נתמנה לרב בעיר זשאבינקא הנ"ל.

Іосель Іогалумштейнъ Ст. Жабинка (Гродн. губ.)
Iosel Iohalumschtejn St. Zabinka (gouv. Grod.)

ח.

חאטאוויוש הרב ר' **שמואל** בר' גרשון **רודנא.**
(פלך מאהילוי)

נולד—תרי"א, ונתמנה לרב—תרס"ו.

Шмуель Рудня Хотовижъ (Могилев. губ.)
Schmuel Rudnia Chotowiz (gouv. Mohilew.)

חאטין (ובגיטי נשים כותבין: חאטאין)
(פלך בסרביא) הרב ר' **חיים** בהרב ר' משה יעקב ז"ל **רויזמאהן.**

נולד—תר"ב, אביו הרב רמ"י ז"ל הנ"ל הי' נכד הרה"ג ר' אבלי ז"ל האבד"ק דק"ק בארטשאהן פלך בסרביא, רבו המובהק הי' אביו הרב ז"ל. נסמך להוראה מאת הגאון ר' יוסף שאול נאטנזאהן זצ"ל אבד"ק לבוב בעהמ"ח ספרי שו"ת „שואל ומשיב". ובשנת תרמ"ה נתמנה לרב בעיר חאטין הנ"ל. הוציא לאור ספר שו"ת „אהל משה" [מחזרו א' רו"ב וחצי], ויש אתו בכתובים מסודר לדפוס ספר „תורת חיים", ספר רב הכמות על סי'

קב״ז ביו״ד בדין עד אחד נאמן באיסורין.

Хаимъ Розенманъ г. Хотинъ (Бессараб. губ.)
Chaim Rosenman Chotin (gouv. Bessarab.)

חאטש (Ходечъ) הרב ר׳ **אליהו** בר׳ שמואל שרגא פייבוש **פאנאמרן**.
(פלך וויטעבסק)

נולד—תר״מ, רבו המובהק הי׳ הגאון האדמו״ר ר׳ אברהם זצ״ל בארגשטיג דאבד״ק סאכטשאב. ונסמך להוראה מאת גדולי רבני פולין, ובשנת תרס״ז נתמנה לרב בעיר חאטש הנ״ל. יש לו צענז של רבני פולין.

Эльяшъ Познанскій Пос. Ходечъ (Варшав. губ.)
Eljasch Posnanski Pos. Chodecz (gouv. Warschaw.)

חאלוי הרב ר׳ **דובער גאלדשטיין**.
(פלך מינסק)

נולד בעיר באברויסק להורים עניים, ויהי עליו אביו בעודנו נער קטן, ויקחהו הרב הגביר ר׳ חיים בוזו ראבינאוויטש תחת חסותו וישלחהו על הוצאותיו לישיבת וואלאזין, ולמד שמה בשקידה הרבה שנים, ונסמך להוראה מאת הגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א מוואלאזין, ובשנת תרנ״ח נתמנה לרב בעיר חאלוי הנ״ל.

Б. Гольдштейнъ м. Холви Игум. уѣзда (Минской губ.)
B. Goldschtejn Cholwi Ihumen u. (gouv. Minsk.)

חאלין הרב ר׳ **מנחם מענדיל** בר׳ משה ירחמיאל **מערמאן**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרכ״א, למד בישיבת וויעטקא אצל הרב ר׳ דובער ליפשיץ, ונסמך להוראה מאת האדמו״ר מרעציצע ומהרב הג׳ ר׳ משה דוב האווין מהאמעל. ובשנת תרנ״ב נתמנה לרב בעיר חאלין הנ״ל.

М. М. Мериманъ Хальчъ (Могилев. губ.)
M. M. Meriman Chalcz (gouv. Mohilew.)

חארא הרב ר׳ **שמואל** בר׳ ארי׳ ליב זצ״ל **גור־ארי׳**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תר״כ לאביו המופלג וי״א הנ״ל [אחו חחסיד וי״א הר׳ שמרי׳ זצ״ל הוא אביו של הגביר הורא וחרד לדבר ד׳ הר׳ שניאור זלמן זצ״ל שהוא אבי האחים חוקרים, הגבירים הנדיבים, הירואים וחרדים לדבר ד׳: הר׳ שמואל יהר׳ נתן והר׳ מנחם מענדיל גור ארי׳ שליט״א המפורסמים ביראתם ובצדקת פזרונם] אשר בהיותי בן ע״ד שנים נסע לאה״ק והאריך ימים שמה, ואחרי שבתו בירושלם עיה״ק תיבב״א משך של עשרים וארבע שנים על התורה ועל העבודה נפטר בשם טוב ובשיבה טובה בערב יוה״כ תרס״ט אחרי מלאות לו צ״ו שנים תנצב״ה. בן הרב ר׳ דוד זצ״ל שנפטר רך בשנים [אחי הרב החסיד ר׳ מאיר זצ״ל אשר עליו אמר הרב הצדיק ר׳ הילל מפאריטש זצ״ל שהוא אחד משלשה ידידיו ורעיו היותר נאמנים] בן הגאון והחסיד ר׳ נתן בילאיעוקער זצ״ל רב ור״מ בעיר וויטקא [רבו של בעל „גלית עליות״] שהי׳ מפורסם ברורי בעמקות למודו, ובכחו הכביר למשוך בחבלי עבותות האהבה וברברים נעימים את לבות בני אדם לקרבם אל אביהם שבשמים, הוא הי׳ מגדולי התלמידים המובהקים של האדמו״ר הזקן מליבאוויטץ זצ״ל, הי׳ מעשה אשר הגאון ר׳ נתן הנ״ל התיכח עם גדולי הדור בבית מדרשו של האדמו״ר הזקן זצ״ל בביאור דברי הרא״ש בברכות פרק א׳ בהא דמניא הרא״ש דברי הירושלמי: אמר ר׳ אבא והוא ששנה על

עתר כי והאדמו״ר הזקן זצ״ל שחקשיב מרחוק מחררו את דברי המתויכחים ומפלפלים בההלכה הזאת, שלח ע״י משרתו לאמר להם בשמו: „הלכה כדברי ר׳ נתן״. וכל כך מצא עומק למודו של הגאון ר׳ נתן הנ״ל חן בעיני האדמו״ר הזקן זצ״ל עד אשר בחר בו שילמוד בצותא עם בנו הרב ר׳ דוב הוא האדמו״ר האמצעי ז״ל, ושני צנתרי דדהבא אלה התעמקו בעיון למודם כל כך עד אשר הי׳ דרוש להם זמן של ב׳ שביעות על כל דף ודף גמרא. ואחרי אשר הרה״ג ר״נ הנ״ל נתדלדל ממעמדו הי׳ מוכרח לקבל עליו עול הרבנות של העיר ויעיטקא, וקבע שמה ישיבה, וכל ימיו הי׳ דואג ומצטער על עזבו את למודו שלמד ביחד עם האדמו״ר האמצעי זצ״ל, וכשעה שהגיעה לאזניו השמועה המחרדת מהסתלקות של האדמו״ר הזקן, לאחר עיצם בכייתו וגידל הספדו למרית זקנתו וחולשתו, קרא בקול לכל הנצבים עליו כי לבנו הרד״ב יאתה כתרה של תורה והוא ישב על בסא אביו כי הכרתיו בעודנו עול ימים את עיצם עמקותו בחלק הגמלה ובכה בטח גם בחי רב בחלק הנסתר. אביו של הרב ר׳ נתן הנ״ל הי׳ הרב ר׳ ארי׳ ליב זצ״ל יליד מדינה אחת שבא לגור במרינתנו והביא בידו יקר־סהדותא מגילת יוחסין כתיבה וחתומה בידי גדולי הדור ממדינתו שהוא נין ונכד של חברי׳ דבי עילאי רבינו יהודא לייוא זצוק״ל האב״ד וי״ט דק״ק פראג בעל ס׳ „גור ארי״ [יש מקום לשער כי קרא את ספרו זה בשם „גור ארי״ לזכר כי הוא מתיחס למלכות בית דוד בידוע, ולזכר זה מתכנים כל המשפחה המפוארה הזאת בשם „גור ארי״] וס׳ „גבורת ה״ ועוד הרבה ספרים. הכתב יוחסין הזה הי׳ יקר להרב ר׳ ארי׳ ליב הנ״ל מכל הונו ורכושו, ומאד דאגו והצטערו הרב ר׳ ארי׳ ליב ובנו הרב ר׳ נתן הנ״ל על המרגליות היקרה והחמודה, מגילת יוחסין זאת, שנשרפה בהשרפה הגדולה שהיתה בעיר מושבם. אמו של הרב ר׳ שמואל הנ״ל הצדקנית מרת שפרה ע״ה [נפטרה ל״ג בעומר תרנ״ז בעיה״ק ירושלם יצ״ו] היתה נכדת הרה״ג ר׳ יצחק אייזק קרייצעוויר ז״ל שהאריך ימים מאד ובשנת ק״ו לימי חיי׳ נפטר לעולמו בעיר קרימענצוג, ולפני מותו הגיד להסובבים אותו כי על השאלה בעולם האמת: עסקת בתורה? ישיב בלב נכון „הן״ כי „נ״ה״ פעמים למד וחזר את הש״ס. בניו של הרב ר׳ שמואל הנ״ל המה מופלגי תורה ויראי ד׳ בני הרה״ג ר׳ דוד נ״י הוא חתן הרה״ג ר׳ אלחנן חן מפוריטין נכד הגאון ר׳ פרץ חן האב״ד בק״ק צערנינאוי. בני הרב המופלג ר׳ משה יהושע נ״י למד בישיבת האדמו״ר מליובאוויטש שליט״א, והוא חתן הנכבד ר׳ משה יודל בינשטין בקאבליאק, בני המופלג מר אברהם אלי׳ נ״י נמצא כעת באהלה של תורה בהישיבה הק׳ של האדמו״ר מליובאוויטש שליט״א, ובני הצעיר מר שניאור זלמן ישראל יעקב נ״י לומד תורה בצותא עם אביו הרב ר״ש הנ״ל. וכולם הגיעו להוראה. ורע ברך ד׳.

Шмуелъ Гурарій г. Хоролъ (Полтав. губ.)
Schmuel Gurarj Chorol (gouv. Poltaw.)

האראשין הרב ר׳ **יעקב** בר׳ ברוך יוסף **בלידשטיין**.

(פלך גראדנא)

נולד תרל״ב ונתמנה לרב—תרס״ב.

Я. Блидштейнъ м. Хорощъ (Грод. губ.)
I. Blidschtejn Choroschz (gouv. Grodno).

הארישקיפקא הרב ר׳ **נחום אהרן** בר׳ יעקב יהודה **מאלאמעד**.

(פלך פאדאל)

נולד—תר״ח, ונתמנה לרב—תרמ״ה, אביו המופלג בתו״י ועוסק במו״מ באמינה הר׳ יעקב יהודה הנ״ל הוא בן המופלג וירא וחרד לדבר ד׳ הר׳ משה מרדכי ז״ל אחי הרה״ג ר׳ שמואל ז״ל ואחי הרה״ג ר׳ שלמה ז״ל ששמשו שניהם זה אחרי זה בכתר הרבנות בק״ק אזאריישן פלך פאדאל, וכעת יושב על כסא הרבנות בעיר הנ״ל הרה״ג ר׳ גדלי׳ שליט״א נכדו של הרה״ג ר׳ שלמה ז״ל הנ״ל, ומצד אמו הוא נצר מנוע הגאון יהצדיק ר׳ חיים צאנזר מבראד זי״ע נכד הט״ז זצ״ל, אחי א״ז מצד אמו הי׳ הרה״ג המפורסם ר׳ חיים

אב"ד בעיר ליעוא, חותנו של הרב ר' נחום אהרן הנ"ל המופלג ר' שבנא מבראהלוב הוא נכד הגאון ר' שבנא ז"ל מ"מ בעיר נעמרוב רבתי בעה"מ ספר „הרי בשמים" על התורה. בני הכביר של הרב רנ"א הנ"ל הוא הרב ה"ג ר' שלום שליט"א האד"ק פרולויקא הסמוכה לברדיטשוב, וכנו השני הוא הרה"ג ר' דוד שליט"א האבד"ק נעמרוב רבתי. חתניו המה: המופלג ר' צבי נ"י בעיר יאמפילא, והמופלג ר' אברהם לוי נ"י.

Нохимъ Маламудъ ст. Юрковка м. Горышковка (Подол. губ.)
Nochim Malamud st. Jurkowka Koryschkowka (gouv. Podol.)

חוואניק

הרב ר' **נחום בן ציון** בהרה"ג ר' ישראל **נייטשטאדט.**
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ח, נצר מגזע גדולי ישראל, למד בקאוונא, ונסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל ימעוד הרבה גדולי הרבנים, ובשנת תרנ"ז נתמנה לרב, יש בידו בכתובים ספר שו"ת על ד' חלקי שו"ע בשם „מנחם ציון".

Нохимъ- Бенціонъ Найштудтъ Хойники (Минск. губ.)
Hochim Bencion Najschtut Chojniki (gouv. Minsk.)

חלאפענישט

הרב ר' **אברהם מנחם מענדיל** בר' משה ישעי' **שפירא.**
(פלך מינסק)

נולד בשנת תרי"ד, בשנת תרמ"ד נתקבל לרב בעיר שארקוישצינא מחוז דיסנא, ואח"כ נתמנה לרב בעיר חלאפענישט הנ"ל.

Абрамъ Шапиро м. Хлопеничи (Минск. губ.)
Abram. Schapiro Chlopeniczi (gouv. Minsk.)

חמעלניק

הרב ר' **ישראל** בר' שמואל ז"ל **קליינער.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ז—ונתמנה לרב—תר"ם.

Сруль Клейнеръ г. Хмѣльникъ (Под. губ.)
Srul Klejner Chmielnik (Gouv. Podol.)

חסלאוויטש

הרב ר' **מנחם** בהרב ר' צבי הירש ז"ל
קראקאוויאק־קראקאווסקי.
(פלך מאהילוי)

נולד—תר"ל, אביו הרב הצדיק הנ"ל וצ"ל הוא נצר מגזע הגאון בעל „חמודי הניאל", נין ונכד להגאון בעל „חמדת צבי" זצ"ל, למד בווילנא, ונתפרסם לבעל בשרונות נעלים ונשגבים, והוא חתנו של הרב הגאון הגדול ר' אלי' פיינשטיין שליט"א האבד"ק פרוזין. בשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר מימקאוויטש פלך מינסק, ואח"כ נקרא אחרי כבוד לשבת על כסא הרבנות בעיר חאסלאוויטש הנ"ל, יש אתו בכתובים הספרים האלה: א) „עבודת המלך" על כל הרמב"ם, יכלכל הערות ומקורים לאלפים נחוצים מאד. ב) „ארזי הלבנון", שו"ת שנשא ונתן עם חבריו גדולי הרבנים בדברי הלכה. ג) „יער הלבנון" קובץ מאמרי חדוש ודרוש. הרבה מאמרים וחדושי תורה נדפסו מהרה"ג הזה בהקובץ "יגדיל תורה", הרב הזה לבד גדלו בתורה הוא גם סופר מהיר, חכם ועסקן בכל מילי דמתא. ויש לו הרשיון ממעם הרשות להיות גם רב רשמי.

М. Г. Краковяко-Краковскій Хиславичи (Могил. губ.)
M. G. Krakowiako-Krakowskj Chislawiczi (gouv. Mohilew.)

חעלמא הרב ר' **מאיר יחיאל** בהרה"ג ר' ישראל שמואל זצ"ל **נייאהויז.**
(פלך לובלין)

נולד בשנת תר"י, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק טאמישוב, בהגאון ר' יוסף קעזיס זצ"ל אבד"ק יאניב, בהגאון ר' ישראל זצ"ל האבד"ק פרשעווארסק במדינת גאליציע, בהגאון ר' מרדכי זצ"ל בעל המחבר ספר „מים עמוקים" על ש"ס, בהגאון ר' שמואל צבי זצ"ל האבר"ק בריסק, בהגאון ר' יהודא ליב זצ"ל האב"ד דק"ק בריסק, בהגאון ר' שמואל זצ"ל בן הגאון רבינו הב"ח זצ"ל. מגזע בעל הלבושים זצ"ל ומגזע הגאון ר' חיים כהן ראפאפארט זצ"ל. ומגזע הגאון ר' מאיר הלוי זצ"ל בעל „אור לשמים", והמשפחות האלה מתיחסות עד מלכות בית דוד. נסמך להוראה מאת הגאון ר' שניאור זלמן זצ"ל האבד"ק ליובלין, ומינוחתו בכוד ברושלם עיה"ק תיובב"א. בשנת תר"ל נתקבל לרב בעיר סעליטין, ואח"כ בטאמישוב, ומשם נתמנה לרב ואבד"ק חעלמא הנ"ל. בנו יחידו הרה"ג ר' ישראל שמואל שליט"א הוא חתן הרה"צ ר' מרדכי זצ"ל מלויעו, נכד הרה"צ ר' אהרן מטשארנאביל זצ"ל ונכד הרה"צ ר' מרדכי מטשארנאביל זצ"ל.

Мееръ Хиель Найгаузъ Холмъ (Люблин губ.)
Meer Chiel Najhaus Cholm (gouv. Lublin.)

חעלמא הרב ר' **שמחה בונם** בהרה"ג ר' אליקום געציל זצ"ל הכהן **דיכטוואלד.**
(פלך ליובלין)

נולד—תרכ"א, לאביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שהי' אבד"ק פיאנטקעוו, ולבסוף ימיו בעיר המחוז ועגדרוב פלך קיעלץ, והוא נכד הגאון ר' אליקום געציל זצ"ל מקאלעש. בשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר חעלמא הנ"ל, ומקודם הורה הוראה בלי קבלת פרס בעיר ווידיסלאוו הרבה שנים, בנו הרה"ג ר' זאב דוד הכהן הוא אבד"ק גירשקוב פלך ליובלין.

Б. Быхтвальдъ г. Холмъ (Люблин. губ.)
B. Bychtwald Cholm (gouv. Lublin)

חרסון הרב ר' **גרשון דובער** בהרה"ג ר' שלמה זלמן זצ"ל **פינסקר.**

נולד—תר"ה, אביו הגאון הנ"ל זצ"ל הי' רב ואב"ד בהקהלות: קרייצבורג ולוובאוויטש, ובסוף ימיו בחרסון. הרב רג"ד הנ"ל נתקבל בשנת תרל"ו לרב בברעזנאוויאטע פ' חרסון, בשנת תרמ"ו נתמנה לרב בעיר הפלך חרסון הנ"ל. יש לו זכות עפ"י פקודת הרוממות לחיות גם רב רשמי.

Гершенъ Залмановичъ Пинскеръ г. г. Херсонъ.
Gerschon Salmanowicz Pinsker Cherson.

ט.

טאהנטשא הרב ר' **שמואל** בהרה"ג ר' פינחס אליהו **באבאהויסקע.**
(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ד, אביו הרה"ג הנ"ל שליט"א הוא רב בק"ק ברדיטשוב מחבר ספר „אליהו רבא" על שו"ע יו"ד, בהרה"ג הר' יצחק אשר זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל. בשנת תרנ"ז נתמנה לרב בעיר טאהנטשא הנ"ל.

Ш. П. Босоговскій м. Таганча (Кіев. губ.)
Sch. P. Bosohowski Tahancza (gouv. Kiew.)

טאוויאן (פלך קאוונא) הרב ר׳ **אלידו** בהרב המפורסם ר׳ חיים יהוחם זצ״ל **סאבעל.**

נולד—תרמ״ב, אביו הנ״ל זצ״ל הי׳ מפורסם לגדול בתורה וביראה, וגיסו הר׳ יהושע מהנלוית הי׳ נכד הגאון ר׳ בענדעט זצ״ל האבד״ק זאכלודאוע בעהמ״ח ספר ,,נר תמיד״ על מס׳ ברי׳ות, וכ״א של הגאון ר׳ ליב ראבד״ק ביאלאסטאק בעהמ״ה ספר ,,שאגת ארי, על מס׳ מכות. רבו המובהק של הרב ר״א הנ״ל הי׳ הרה״ג ר׳ צבי הירש שור זצ״ל מביאלסטאק בעהמ״ח ספר ,,צבי וחמיד״, ואח״כ למד בישיבת איישישאק ובכולל קאוונא, נסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ חיים נפתלי הערין הילפערין שליט״א הגראבד״ק ביאלסטאק, ומהרה״ג ר׳ משה יהודא ראבינאוויטש שליט״א מגראדנא, ומהרה״ג ר׳ יצחק הכהן ׳ראנאוויסקי שליט״א מקאוונא. ובשנת תרס״ז נתמנה לרב בעיר טאוויאן הנ״ל.

Эліашъ Собель м. Товяны (Ковн. губ.)
Eliasch Sobel Towiany (gouv. Kowno)

טאוראג [טויראגען] (פלך קאוונא) הרב ר׳ **אברהם אהרן** בהרה״ג ר׳ יהושע הכהן זצ״ל **בורשטיין.**

נולד—תרכ״ז, ובשנת תרנ״א נתמנה לרב בעיר ציטאליאן ואח״כ שמש ברבנות בהרבה עירות: ריטאווא, אניקשט, סלאנט, שאדאווע, ואח״כ נתקבל בעיר טאוראג הנ״ל.

А. А. Бурштейнъ Таурогенъ (Ковн. губ.)
A. A. Burstejn Taurogen (gouv. Kowno)

טאוראג [טויראגען] (פלך קאוונא) הרב ר׳ **ברוך נתנאל** בהרב ר׳ בנימין בינוש זצ״ל **נייוידעל.**

נולד—תר״ז לאביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שהי׳ מו״צ בעיר טאוראג הנ״ל, בן בתו של הגאון יהצדיק ר׳ זלמן זצ״ל אחי הגאון והחסיד ר׳ חיים מוואלאזין זצ״ל, אביו הרה״ג ר׳ יהושע נייישטעטער הגיד שיעור בישיבת וואלאזין, יהוא היה בן הרה״צ ר׳ בינוש בן הגאון ר׳ שלים רב דעיר חדש סוגינר פלך קאוונא, בן הגאון ר׳ זבולון יהושע רב דעיר הנ״ל, משפחה עתיקה ומיוחסה מגדולי ישראל מהרבה רוזות [עיין בספר ,,דברי שלים״ שחיבר הגאון ר׳ שלים רב ביאנישאק אחי הרה״ג ר׳ בינוש הנ״ל]. הגאון ר׳ אלי׳ ברוך שליט״א האב״ד ור״מ דק״ק מיר הוא ג״כ נצר מגזע המשפחה הוא. הרה״ג ר׳ בנימין בינוש הנ״ל הי׳ חתן הג׳ הרב החריף ר׳ ליב [שרה״ם] ראסטאוויסקי מפלונגיאן פלך קאוונא. רבו המובהק של הרב רב״ג הנ״ל הי׳ הרב החריף ר׳ אייזיק זצ״ל אבי הרה״ג ר׳ זאב אברך נ״י הרב בעיר מאויק בעהמ״ח ספר ,,רביב הזהב״, ואח״כ למד אצל קרובי הרה״ג ר׳ יחיאל העליר שהי׳ רב בעיר הנ״ל. נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ יוסף זכרי׳ זצ״ל משאוול, מהגאון ר׳ מענדיל זצ״ל מטויראגען, ומהגאון ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל מקאוונא. חתני של הרב הנ״ל הוא הרה״ג ר׳ אברהם חריף הרב דעיר פיקעלין פלך קאוונא, בשנת תרנ״ד אחרי פטירתי של אביו הרב זצ״ל נתמנה למו״צ בעיר טאוראג הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג ז״ל. בנו הוא הרה״ג ר׳ יהודא ליב נ״י נייוידעל בעיר הדש סוגינד פלך קאוונא, חתני הראשון הרה״ג ר׳ חיים פישיל עפשטיין שליט״א הוא האבד״ק סיניי פלך סיבאלק, וחתני השני הרב החו״ב ר׳ נחמי׳ יעקב רובינסאן נ״י הוא מיסמך להוראה ויסוחר נכבד בעיר קאוונא.

Борухъ Несанелъ Нейвидель м. Таруогенъ (Ковн. губ.)
Boruch Nezanel Nejwidel Taurogen gouv. Kowno)

טאטארסק הרב ר' **יצחק אייזיק** בהרב ר' יעקב מאיר **סטורמאן**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרי"ג, ונתמנה לרב—תרמ"ה.

Айзикъ Стурманъ м. Татарскъ (Могилев. губ.)
Ajsik Sturmann Tatarsk (gouv. Mohilew.)

טאלנא הרב ר' **נחום** בר' יוסף **גאלאב**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ט, בשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר ראמנארדאק מחוז ברדיטשוב, ואח"כ נתמנה לרב בעיר טאלנא הנ"ל.

Н. Голубъ м. Тальное (Кіевъ. губ.)
N. Golub Talnoe (Gouv. Kiew.)

טאמשאב הרב ר' **חיים אהרן צבי** בהר"ר אליעזר **שידקאווסקי**.
(פלך לובלין)

נולד—תרכ"ו, ונתמנה לרב—תרנ"ה, יש לו צענז של רבני פולין.

А. Г. Ситовскій Томашовъ (Люблинъ. губ.)
A. G. Sitowski Tomaschow (Gouv. Lublin)

טאמאשפיל הרב ר' **אליהו** בהרב ר' חיים אברהם ז"ל **ראבינאוויץ**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ז, והוא נצר מגזע המהרש"א ז"ל, א"ז הרה"צ ר' יצחק זצ"ל הרב דטאמאשפיל הי' אחי הגאון בעמחס"ם „שער המשפט" על חו"מ. נסמך להוראה מהגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א האבד"ק קיעלץ. ובשנת תרנ"ה נתמנה למו"צ בעיר טאמאשפיל הנ"ל.

Эля Рабиновичъ м. Томашполь (Подол. губ.)
Elja Rabinowicz Tomaschpol (Gouv. Podol.)

טאראפעץ הרב ר' **שמעון יהודה ליב** בר' יעקב משה **קאנטאראוויץ**.
(פלך פעסקאוו)

נולד—תרל"א, ובשנת תרס"ב נתמנה למו"צ בעיר באצייקעוו פלך ווייטעבסק, ובשנת תרס"ה נתקבל לרב בעיר טאראפעץ הנ"ל.

Л. Канторовичъ г. Торопецъ (Псковской губ.)
L. Kantorowicz Toropez (gouv. Pskow)

טארטשין הרב ר' **שלום** בהרב ר' מנשה חיים ז"ל **צוקער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ה, מצד אביו ז"ל הוא נכד הרה"צ ר' יוסף ז"ל מטאמישאב, ומצד אמו הוא נכד הרב ר' שמחה ז"ל מסיקאל הסמוכה לבעלז. נסמך להוראה מהרה"ג ר' אהרן ז"ל מטשודנאב ומהבר"צ דק"ק בריסק. בשנת תרנ"ה נתקבל למו"צ בעיר פולנאה. ובשנת תרס"ז נתמנה לרב בעיר טארטשין הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג ז"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל, חותנו הוא הרב ר' יחיאל מיכל מברעזנע נכד הרה"צ ר' יצחק מברעזנע חתן הרה"צ ר' אהרן מטשארנאביל, ונכד הרה"צ מאפטא ומסטעפין זצ"ל,

חמותו הרבנית היא נכדת הרה״צ ר׳ פנחס מקארעץ זצ״ל ונכדת הרה״צ ר׳ שמעלקא ניקולשפארג.

Шолимъ Цукеръ м. Торчинъ (Волын. губ.)
Scholim Zuker Torczin (gouv. Wohlyn.)

טארטשין הרב ר׳ **בן ציון** בהרב ר׳ מנשה חיים זלל **ציקער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרמ״ה, למד בנאוואהאדק ובזעטיל, נסמך להוראה מהגאון ר׳ מרדכי שליט״א האבד״ק סלאנים, ועוד מגדולי רבנים. בשנת תרס״ח נתמנה למו״צ במקום אביו הרה״ג הנ״ל זלל שהי׳ ג״כ רב בעיר הנ״ל. חותנו הוא הרב ר׳ נתן ארי׳ מבעחאוויע בן הרה״צ ר׳ חיים בן הרה״צ ר׳ נחמי׳ מבעחאוויע זלל שהוא בן הרב הצדיק המפורסם ר׳ יעקב יצחק זצ״ל מפשיסחע.

Б. Цукеръ м. Торчинъ (Волын. губ.)
B. Zuker Torczin (gouv. Wohlyn.)

טארצין הרב ר׳ **דוד** בר׳ אלי׳ זל **ליפעלד**.
(פלך וואַרשא)

נולד—תרכ״ו, נין ונכד להגאון מוהרא״ל צינץ זצ״ל מפלאצק, רבו המובהק הי׳ הרה״ג ר׳ זאב נחום זצ״ל האבד״ק בייאלא גדול, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ אברהם שליט״א מסאכאטשאוי, ועוד מגדולי הדור. יש לו תעודת צענז של רבני פולין מהמדרגה השלישית.

Довидъ Лефельдъ (о-ж. Лифельдъ) Пос. Торчинъ (Варшав. губ.)
Dowid Lefeld Pos. Torczin (gouv. Warschaw.)

טוויר הרב ר׳ **יצחק אייזיק** בר׳ יהושע זלל **טאיץ**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרס״ב.

Ицыкъ Тайцъ м. Тверы (Ковн. губ.)
Icyk Tajz Twery (gouv. Kowno.)

טוטשין הרב ר׳ **יאקיל סאווע**.
(פלך וואַהלין)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב בשנת תרמ״ט.

Ю. Савва м. Тучинъ (Волын. губ.) **J. Sawwa Tuczin** (gouv. Wohlyn.)

טוראוו הרב ר׳ **ארי׳ ליב צבי** בר׳ שלמה **גאלדבערג**.
(פלך מינסק)

נולד—תרי״ח, אביו המופלג הנ״ל הוא בן הרב ר׳ שמואל דוד שהי׳ מו״צ בק״ק סמאחוליעוויטש הסמוכה למינסק, ומצד אמו הוא נכד הגאון ר׳ מנחם אליעזר בעהמ״ח ספר „יעיר קנו״ על מס׳ קנים, בן הגאון ר׳ לוי בעהמ״ח ספר „עטרת ראש״, „ועטרת תפארת״ וקונטרס „מסגרת טפח״ על לחם הפנים. נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ יוסף אבד״ק סלאנים זצ״ל ומהגאון ר׳ שמחה הורוויץ אבד״ק לעחאוויטש זצ״ל. בשנת תרנ״א נתמנה לרב.

Лейбъ Гольдбергъ м. Туровъ (Минской губ.)
Lejb Goldberg Turow (gouv. Minsk.)

טוראוו הרב ר' **יעקב יוסף** בר' יהושע **קירזנער**.
(פלך מינסק)

נולד—תר"מ, בשנת תר"ס נתקבל למו"צ בעיר קאוועל, ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר טוראוו הנ"ל.

Я. Кирзнеръ м. Туровъ (Минской губ.)
J. Kirsner Turow (gouv. Minsk.)

טורוסק הרב ר' **יהושע** בהר"ר משה שמואל ז"ל **גלאזער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ג, ונתמנה לרב בשנת תר"נ בעיר קאלקו פלך הנ"ל, ואח"כ בעיר טוריסק. חתנו הרב ר' משה נ"י הוא גדול בתורה ומוסמך להוראה.

Ш. Глазеръ м. Турійскъ (Волын. губ.)
Sch. Glaser Turijsk (gouv. Wohlyn.)

טימקאוויץ הרב ר' **גרשון משה** בהר"ר חיים יהודא ארי' **העלבארד**.
(פלך מינסק)

נולד—תר"ל, ובשנת תר"ס נתקבל לרב בעיר סטראבין פלך מינסק, ואח"כ בעיר טימקאוויץ הנ"ל.

Г. М. Гельбордъ м. Тимковичи (Минской губ.)
G. M. Helbord Timkowiczi (gouv. Minsk.)

טירעשפאל הרב ר' **ישראל אברהם** בהרב ר' שבח זאב ז"ל **לערנער**.
(פלך חערסאן)

נולד—בשנת ת"ר, ובשנת תרכ"ה נתקבל לרב בעיר באלין פלך פאדאל, ואח"כ נתמנה לרב בעיר טירעשפאל הנ"ל.

Сруль Абрамъ Лернеръ Тирасполь (Херсон. губ.)
Srul Abram Lerner Tiraspol (gouv. Cherson.)

טירקשלי הרב ר' **טובי** בר' משה **באי**.
(פלך קאוונא)

נולד בשנת תר"ו, והוא נכד הרב ר' שמואל ז"ל שהי' מו"צ בק"ק טעלז, רבותיו המובהקים היו הרה"ג ר' חיים יהודא וצ"ל הר"מ דישיבת מיר, והרב המופלג ר' אבינדור מרגליות ז"ל מטעלז, נסמך להוראה מהגאון ר' יוסף ראוין וצ"ל האבד"ק טעלז, ומהגאון ר' אלכסנדר משה לפידות וצ"ל האבד"ק ראסיין. חותנו הוא הרבני ר' ארי' לעווין ז"ל מטעלז. בשנת תרל"ט נתקבל לרב בעיר ציטוויאן ואח"כ נתמנה לרב בעיר טירקשלי הנ"ל, בנו המופלג הר' משה נ"י הוא חתן הנכבד הר' יהושע בהרב ר' מרדכי פישיל ז"ל אב"ד בינישקי, בנו הר' אפרים שלמה נ"י סוחר נכבד בפאניוויוש הוא חתן המשכיל ר' פנחס דוברובין ז"ל, בנו התלמודי הר' מרדכי צבי נ"י סוחר נכבד בליבאוי הוא חתן הנגיד ר' נפתלי ז"ק. חתנו הרבני הר' אשר יחזקאל בר' ישראל רובינשטיין נ"י מקום מגורו באנגליא. חתנו השני התלמודי ר' יצחק יהודא בר' צבי ז"ל מיכלסון מושבו בווילנא.

Тувіе Бай м. Тыркшли чер. Ст. Муравьево (Ковн. губ.)
Tuwie Baj Tyrkschli via St. Murawiewo (gouv. Kowno)

טלסען הרב ר' **יצחק אייזיק אליעזר** בר' ארי' ליב **הירשאוויץ**.
(פלך קורלאנד)

נולד—תרל"א, ונתמנה לרב תרס"ו, יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

А. Л. Гиршовичъ Тальсенъ (Курланд. губ.)
A. L. Girschowicz Talsen. (gouv. Kurland.)

טעטיאב הרב ר' **שמעון** בהרב ר' שמואל יהודה ז"ל **ראבינאוויץ**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרל"ז, אביו הרב הנ"ל ז"ל הי' בן הרב ר' לוי יצחק ז"ל, בן הרה"צ ר' שמואל ליב ז"ל, בן הרה"צ הר' גדלי' מלינעץ זצ"ל בעהמ"ח ספר „תשואות חן", ומצד אמו הוא נכד הרה"ג ר' ישראל שליט"א הרב בעיר יאסי במדינת רומינין. בעהמ"ח ספר „בית ישראל", בן הרה"ג ר' ארי' ליב מסידילקוב זצ"ל, א) [אחי הרבנית הצדקנית מרת חוה אמו של הרה"צ הר"י מרוזין זצ"ל], בן הרה"ג ר' אברהם ז"ל, ב) בן הרה"ג המפורסם ר' צבי הירש ר"מ ומ"מ בקארשטשיוו זצ"ל. לרב נתמנה בעיר טעטיאב הנ"ל בשנת תרנ"ה.

Шименъ Рабиновичъ м. Тетіевъ (Кіев. губ.)
Schimen Rabinowitz Tetiew (gouv. Kiew.)

טעלעחאן הרב ר' **אליעזר ישעי' אילוויצקי**.
(פלך מינסק)

נולד בערך בשנת תר"ב, נסמך להוראה מהגאון ר' מרדכי מעלצער זצ"ל, מהגאון ר' אלי' שיק זצ"ל שהי' אז אבד"ק זאגער, מהגאון ר' אליעזר משה הלוי איש הורוויץ זצ"ל האב"ד דק"ק פינסק, ויבדל לחיים אריכים, מהגאון רבינו ר' דוד פרידמאן שליט"א האבד"ק קארלין. בשנת תרל"ו נתמנה לרב בעיר טעלעחאן הנ"ל. חתנו הרב החו"ב הר' יצחק מרדכי פאנדבערג נ"י נסמך להוראה מאת הגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' משה דאנאשעוסקי זצ"ל מסלאבאדקע, ונתרגל בהוראה להלכה ולמעשה בבית חותנו הרה"ג הראי"א הנ"ל.

Э. І. Иливицкій м. Телеханы (Минской губ.)
E. I. Iliwicki Telechany (gouv. Minsk.)

טעמיר־כאן־שורא הרב ר' **חזקיהו** בר' אברהם **מושאאילאויו**.
(פלך דאגעסטאן)

הרב הנכבד הנ"ל הוא יליד קוקז, וכהיותו בבן עשרה שנים הביאו דודו הגביר ר' יהושע מושאאילאוו ז"ל לישיבת סלוצק תחת השגחת הגאון מרן ר' יוסף דובער סאלאוויציג זצ"ל, ולמד שמה כמה שנים, עד שנתקבל הגאון ר' חיים סאלאוויציג שליט"א לר"מ בישיבת וואלאזין ואז נסע עם הגאון הנ"ל לוואלאזין ויצק מים ע"י הגאון הנצי"ב זצ"ל, וכהיותו בן עשרים שנה שב הביתה ולקח לו לאשה את בת דודו הגביר הנ"ל ז"ל אשר הי' לו לאב ומכספו תמכוהו בכל משך שבתו בבתי אולפנא. ובשנת תרל"ה נתמנה לרב בעיר טעמיר־כאן־שורא הנ"ל, בנו הרב ר' רפאל נ"י למד בישיבת סלוצק ויצק מים ע"י

א) חתנו של הרה"צ ר' דוד זצ"ל [שהוא היה חתן הרה"ג ר' משה חיים אפרים טסידילקוב זצ"ל בעהמ"ח ספר „דגל מחנה אפרים" עה"ת, בן הרה"ק ר' יחיאל זצ"ל חתנו של הבעש"ט זצ"ל זי"ע] בן הגאון ר' יהושע העשיל הלוי איש הורוויץ, נכד השל"ה ונכד הט"ז זצוק"ל.

ב) חתנו של הרה"צ ר' מנחם נחום מטשערנאביל זצ"ל.

הגאון הרידב״ז שליט״א, וכעת הוא עוזר על ידי אביו הרב הנ״ל בהוראה, ובהרבנות הרשמית.

Х. Мушаиловъ г. Темиръ-Ханъ-Шура (Даг. Обл.)
Ch. Muschailow Temir-Chan - Schura (Dag. Obl.)

טערליצא

(פלך קיעו)

הרב ר׳ **פנחס** בהרב ר׳ משה צבי **בערזשאנסקע**.

נולד—תר״ל, אביו הרב הנ״ל ז״ל וגם אבי אביו שמשו בכתר הרבנות בעיר טערליצא הנ״ל. נסמך להוראה מאת הרה״ג הר׳ משה ז״ל האבד״ק יאנוב פלך פאדאל, ונתרגל בהוראה להלכה ולמעשה אצל אביו הרב ז״ל, ובשנת תרנ״ו נתמנה לרב בעיר הנ״ל למלאות מקום אביהו ז״ל. חותנו הוא מגזע הרה״צ ר׳ אפרים מסדילקוב זצ״ל בעמ״ח ספר ,,דגל מחנה אפרים״, נכד הבעש״ט זצ״ל. יש בידו בכתובים חדושי תורה על יו״ד חלק א׳, והגהות על כל ד׳ חלקי השו״ע.

Пинхосъ Бержанскій Почт. Ст. Монастырщи. Въ м. Терлица (Кіев. губ.)
Pinchos Berzanski Post. St. Monastyrsczy Terlica (gouv. Kiew.)

טערנווקא

(פלך פאדאל)

הרב ר׳ **דוד** בהרב ר׳ משה אלטר **קרוגליאק**.

נולד—תרכ״ג, אביו הרב הנ״ל ז״ל הי׳ רב ומו״צ בק״ק באהסלב, נכד הרה״צ ר׳ שמעלקא ז״ל מאומאן, מגזע רבינו ר׳ שמעלקא מניקלשפורג זצוק״ל. בשנת תרנ״ג נתמנה לרב בעיר טרענאווקא. בנו הרב ר׳ אהרן הוא חתן הרב ר׳ פינחס החכ״ק לאדעזשנקא.

Довидъ Круглякъ м. Терновка (Под. губ.)
Dowid Krugliak Ternowka (gouv. Podol.)

טראק

(פלך ווילנא)

הרב ר׳ **נחום** בהרב ר׳ אהרן **גרינהויז**.

נולד—תרכ״ו, ונתמנה לרב בשנת תרמ״ח, והוא חתנו של הגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא. יש לו רשיון הרשות להיות גם רב רשמי.

Нохимъ Грингаузъ г. Троки (Вилен. губ.)
Nochim Grinhaus Troki (gouv. Wilno.)

טריאניבקע

(פלך וואהלין)

הרב ר׳ **יצחק** בר׳ שמשון **מלמד**.

נולד—תרכ״ב, ונסמך להוראה מהגאון ר׳ שלמה הכהן מווילנא זצ״ל. ובשנת תרנ״ח נתמנה לרב.

Ицко Меламедъ Ст. Трояновка Чер. м. Мельница (Волын. губ.)
Icko Melamed St. Trojanowka via Melnica (gouv. Wohlyn.)

טשאום

(פלך מאהילוו)

הרב ר׳ **שלמה זלמן** בהרה״ג ר׳ יהושע ז״ל **אלט־שול**.

נולד בשנת ת״ר, אביו הגאון הנ״ל ז״ל הי׳ ג״כ רב ואבד״ק טשאום הנ״ל והוא

בן הגאון ר' עקיבא זצ"ל ר"מ בעיר סלוצק א) בן הרב ר' יהושע ז"ל, בן הרב ר' משה זצ"ל ממשפחת אלט־שול מחסידי גולי פרוסינצא. ולמעלה בקודש השתלשלות יחוסם ידוע עד כ"ב דורות מנדולי ישראל. אמו של הרה"ג ר' יהושע הנ"ל היתה בת הגאון ר"י זצ"ל הראבד"ק קאפוליא הסמוכה לסלוצק. אמו של הרב רש"ז הנ"ל היא בת הרה"צ ר' מרדכי פינס ז"ל מסלוצק בהגאון ר' אליהו זוסא זצ"ל מסלוצק, ב) בן בתו של הגאון ר' אליהו ז"ל מפינסק בן הגאון המקובל ר' יהודא ליב זצ"ל מפינסק, בעהמ"ח הספרים „קנה חכמה", „דרך חכמה" שנדפס בשנת תמ"א בק"ק פ"פ דאדר, „ספר „דעת חכמה „ומקור חכמה" „יסוֹדת בלולה" שנדפס בשנת תנ"ג בהאמבורג, יספר „בבוד חכמים" שנדפס בעיר ווינציאה. ג) רבי המובחק של הרב ר' שלמה זלמן הנ"ל הי' חותנו וקנו, וגיסו, ד) הגאון המפורסם ר' דוד טעביל זצ"ל ממינסק בעהמ"ח ספר „בית דוד" „ונחלת דוד", וממנו קיבל את סדר הלמוד בסבריה ישרה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. נסמך להוראה מהגאון הגדול ר' יוסף דובער הלוי זצ"ל בעהמ"ח ספר „בית לוי" ומהגאון ר' אלי' נאלדבערג מבאברוייסק זצ"ל. בשנת תרכ"ב נתקבל לר"מ בישיבת א"ז הגאון ר' עקיבא ז"ל בסלוצק והגאון הגדול ר' יוסף פיימער זצ"ל האב"ד דשם הי' מחבבי מאד וידרך למורי מצא חן בעיניו. ובשנת תרכ"ח אחרי שנשרפה הישיבה הנ"ל יחד עם רוב בתי עיר סלוצק שב הרב חרש"ז הנ"ל לעיר מולדתו טשאוס עפ"י בקשת נכבדי העיר להיות לעזר בעיל הרבנות לאביו שחי' זקן וחלוש בימים ההם. ובשנת תרמ"ד ער"ח בסלוי אחרי פטירת אבי הגאון זצ"ל נתמנה בכבוד ויקר למלאות את מקום אבי זצ"ל. בני הבכור הרב חח"ב החכם השלם ר' משה צבי אלט־שול נ"י הוא סיחר נכבד בעיר באקו ומפורסם לתהלה כאחד מראשי העדה משלומי אמוני ישראל, והוא חתן הרב המופלג ר' שלמה מאנעוויץ מעיר קאסטיקאוויטש בן הרה"ג ר' דובבער ז"ל, בן הרה"ג ר' אשר מעיר מכטיסלאוי שחי' תלמיד מובחק של הגאון החסיד ר' יואל חסיד זצ"ל ממסטיסלאוי. בנו השני הרב הג' הגביר ר' עקיבא נ"י סיחר נכבד מפורסם לתהלה בנדבת לבבו הוא חתן הרב המופלג הגביר ר' שלום בער חאשין נ"י מעיר פעטראוויטש חתן הרה"ג ר' יואל זצ"ל הר"מ בעיר חאסלאוויטש. חתנו של הרב רש"ז הנ"ל הוא הרב הנכבד החכם השלם הר' משה טשארני נ"י, אשר בימי נעוריו למד הרבה תורה בהישיבות ועתה הוא נושא משרה כבודה בעיר באקו. והוא בן הרב המופלג אוהב תורה הר' אברהם ז"ל בן הרב המפורסם ר' שילם ז"ל ממשפחת השחורים המיוחסה בק"ק מיר.

Зальманъ Альтшулъ г. Чаусы (Могилев. губ.)
Salman Altschul Zausy ((gouv. Mohilew.)

טשאפאוויטש הרב ר' בריך בן ציון בר' אלטר שמחה הכהן ראפאפארט.

(פלך קיעזיו)

נולד—תר"כ, והוא נכד הגאון ר' שמחה הכהן ראפאפארט מק"ק ראדאמישלא זצ"ל, נכד הגאון הגדול ר' חיים הכהן ראפאפארט אב"ד דק"ק לביב והגליל זצ"ל, מגזע מהר"ם מלובלין זצ"ל, נסמך להוראה מהגאון רמ"ד מהארנאסטייפאליע זצ"ל ומהרה"ג ר' מרדכי שמואל אב"ד דטשארנאביל זצ"ל. בשנת תרמ"ח נתמנה לרב, הוציא לאור את חספרים האלה: א) „ברכה מציון" שו"ת על ד' חלקי שו"ע [מחורי א' רו"כ

א) נפטר ביום עש"ק ט"ז אייר שנת תר"ה, אמו היתה בת הרב ר' שלמה בהגאון ר' עקיבא מבאריסאוי ז"ל בעהמ"ח ספר „ביזת מצרים" על ההגדה של פסח. ואשתו היתה נכדת הגאון בעל „סדר הדורות" זצ"ל.

ב) נוסח מצבתו נדפסה בס' „דעת קדושים" שנדפס בפ"ב בשנת תרנ"ב בח"ב הנקרא „יתרון דעת" צד כ"ה נומער י"א.

ג) במגילת יוחסין הנמצאת ת"י הרה"ג ר' שלמה זלמן הנ"ל מבואר באריכות כל השתלשלות יחוסה של המשפחה הזאת.

ד) אשת הרב רש"ז נ"י היא נכדת הגאון רד"ט הנ"ל, ואשתו השני' של הגאון הנ"ל זצ"ל היתה אחותו של הרב רש"ז נ"י, ונזכר זאת בהקדמת הספר „דברי דוד" שהוציא לאור הרה"ג ר' יצחק שליט"א המו"צ בק"ק מינסק, בנו של הגאון רד"ט הנ"ל זצ"ל.

עשרים קא"פ] ב) „פתחי שערים" על חו"מ, כולל יותר מג' אלפים דינים בדרך שו"ת לפי סדר א', ב'. [מחזו א רו"כ]. ונמצאו בידו בכתובים ומסודרים לדפוס החבורים האלה: א) „שתי המערכות", מערכת תשב"ב חידושים על התורה, ומערכת תישבע"פ חידושים על הש"ס בהלכה ואגדה. ב) חיבור על י"ד הלכות טרפות. ג) „שו"ת חדשות" יותר ממאה תשובות שלא נדפסו עדיין ד) ספר דרושי על כל מועדי השנה, והספדים.

Борухъ Рапопортъ Ст. Чеповичи (Кіев. губ.)
Boruch Rapoport St. Czepowiczi (gouv. Kiew.)

טשארטאריע־חדשה הרב ר' **שמואל** בר' ישראל הכהן **קעסילמאן**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב—תרס"ג.

Шмуелъ Кесильманъ Ново-Чартерію (Волын. губ.)
Schmuel Keselman Nowo-Czartoriu (Gouv. Wohlyn)

טשארנא־אסטראו הרב ר' **ישראל אברהם אבא** בר' אפרים **הארינשטיין**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"ל, ובשנת תרנ"ה נתמנה לרב בעיר מיכלפאליא, ואח"כ בטשארנא־אסטראו הנ"ל.

Алтеръ Горенштейнъ Черно-Островъ (Подол. губ.)
Alter Horenstejn Czerno-Ostrow (Gouv. Podol.)

טשארנא (Григоріополь) הרב ר' **ישראל משה** בר' גדליהו ז"ל **טאקסיר**.
(פלך חערסאן)

נולד—תר"כ. והוא מגזע הרה"צ הר' זאב קיצים ז"ל. למד בישיבת מיר, ונסמך להוראה מהגאון הריא"ם מקאוונא זצ"ל ומהגאון ר' יוסף דובער סאלאוויציג זצ"ל מבריסק. בשנת תר"ם נתקבל לרב בעיר טשארנע הנ"ל, יש בידו בכתובים חיבור: „פרי משה" שו"ת ודרוש.

Мошка Таксиръ г. Григоріополь (Херсон. губ.)
Moschka Taksir Grigoriopol (Gouv. Cherson)

טשאשניק הרב ר' **שלמה זלמן א' זיסיל** בהרה"ג ר' צבי ז"ל **שיינעש**.
(פלך ווישעבסק)

נולד בשנת תרט"ז, אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל הי' רב בעיר אילע פלך ווישעבסק, בן הרה"ג הר' יוסף אהרן ז"ל שהי' רב בטשערי פלך מאהילעוו, בן הגאון ר' אברהם שיינעש זצ"ל הרב דק"ק שקלאב. בשנת תרל"ט נתקבל לרב בעיר טשערי הנ"ל, ובשנת תרמ"ט נתקבל לק"ק ליעפלי פלך ווישעבסק, ובשנת תרנ"ה לק"ק דובראוונא פלך מאהילעוו, ובשנת תר"ם לק"ק וויעליז, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר טשאשניק הנ"ל, יש בידו בכתובים חבור על הלכות מקואות בניי על יסוד התלמודים וגדולי רבותינו הראשונים ז"ל, ובכר הסכימו גדולי ישראל על ספרו זה, שמצאו בו דברים חדשים שנאמרו בסברא ישרה.

Залманъ Зисель Шейнкинъ Чашники (Витебск. губ.)
Salman Sisel Schejnkin Czaschniki (Gouv. Witebsk)

טשודנאוו הרב ר' **דוד** בר' שמרי' **קאלקער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ב, וחוא נצר מגזע הגאון הר' פאלק הכהן זצ"ל בעל הסמ"ע, ומצד השני

הוא נכד הרב ר׳ שמעריל ווערחיווקער ז״ל מתלמידי הבעש״ט וצ״ל. נסמך להוראה מהרה״ג הר׳ משה מחמילניק ז״ל. ובשנת תר״ם נתמנה לרב בעיר טשורנאוו הנ״ל.

Д. Ш. Колкеръ Чудновъ (Волын. губ.)
D. Sch. Kolker Czudnow (Gouv. Wohlyn)

טשימישליע הרב ר׳ **זלמן צבי** בהר״ר אפרים מיכל ז״ל **קיוואוויטש**.
(פלך בסרביא)

נולד—תר״כ, בשנת תר״ל נתקבל לרב בעיר שעשיק פלך קאוונא, ואח״כ בעיר טשימישליע הנ״ל.

Зальманъ Кивовичъ м. Чимишлія (Бессараб. губ.)
Saiman Kiwowicz Czimischli (Gouv. Bessarab.)

טשערטעריסק חרב ר׳ **משה** בר׳ שמואל ז״ל **יוטער**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תרמ״ה, למד בישיבת ראדין, ובסלאבאדקא, ובמיר, ויצק מים על ידי הגאון ר׳ אלי׳ בריך קאמאי שליט״א האב״ד ור״מ דק״ק מיר. ונסמך להוראה מהגאון הנ״ל, ומהגאון ר׳ יחיאל מיכל עפשטיין זצ״ל הגאבד״ק נאווארהאדק. ועוד מגדולי הרבנים. ובשנת תרס״ח נתמנה לרב בעיר טשעטשערסק הנ״ל למלאות מקום חותנו הרה״ג ר׳ לוי יצחק מעביל זצ״ל ששמש בכתר הרבנות בעיר הנ״ל ל״ו שנים, ואשר גם הוא קיבל את כתר הרבנות מידי אביו הגאון ר׳ שאול מעביל זצ״ל ששמש בו בעיר הנ״ל י״ב שנים.

Мовша Ютеръ м. Чечерскъ (Могилев. губ.)
Mowscha Juter Czeczersk (gouv. Mohilew)

טשעהרין הרב ר׳ **יחזקאל** בר׳ בנימין אברהם יוסף [המכונה אלטר] **וויפרינסקע**.
(פלך קיעו)

נולד—תרט״ז, רבו המובהק הוא הגאון ר׳ משה נחום ירושלימסקי שליט״א אב״ד דק״ק קיעלץ, ומזכירו בספריו בס׳ „מנחת שלמה״ סי׳ ז׳, ובס׳ „ברכת משה״ סי׳ ב׳ז, כ״ח. נסמך להוראה מהרה״צ הגאון ר׳ מרדכי דוב מהארינסטאפול זצ״ל ומהרה״ג הר׳ ישראל איונשטיין ז״ל בעהמ״ס „עמודי אש״. בשנת תרמ״ו נתקבל לרב בעיר טשעהרין הנ״ל.

Хоскель Вепринскій г. Чигринъ (Кіев. губ.)
Choskel Weprinski Czigrin (gouv. Kiew.)

טשעהרין הרב ר׳ **חיים** בהרב ר׳ נחמן **גאלדשטיין**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרנ״ג.

Хаимъ Нахмановъ Гольдштейнъ г. Чигиринъ (Кіев. губ.)
Chaim Nochamow Goldschtejn Czigirin (gouv. Kiew.)

טשענסטבאוו הרב ר׳ **נחום** בר׳ דוד צבי הירש ז״ל **אש**.
(פלך פּעטרוקאוו)

נולד—תרי״ח, אביו הנ״ל ז״ל הי׳ מופלג בתורה וסוחר נכבד נפטר בגראדזיסק ד׳ תשרי תרמ״ח [ניסו של הרה״ק מוה״ר בעריל גאלדפארב ז״ל, שהי׳ עשיר גדול ולא נהנה מעשרו, יעל ברכיו נתגדל הגה״צ הר׳ מאיר יחיאל הלוי האבד״ק אסטראוויצע פלך ראדום],

מגזע הגאון הר׳ משולם פייבוש ז״ל אבד״ק ווישנראד פלך ווארשא, תלמיד מובהק של הגאון בעל „הנודע־ביהודא״ וצ״ל נפטר כ׳ סיון תר״ב, ומגזע של הגאון בעהמ״ח ספר „מגלה עמוקות״ וצ״ל, הרב ר״נ הנ״ל נתחנך בישיבת הגה״ג מהור״ר אביגדור ליבוש לעוועניטאהל וצ״ל האבד״ק קויל שהרביץ תורה בעירו. נסמך להוראה מאת חותנו הגאון המובהק הר׳ שמשון ארענשטיין וצ״ל האבד״ק קאליש ונשיא ארה״ק וצ״ו, בעהמ״ח ספר „תפארת שמשון״ [שנדפס ע״י נכדו ותלמידו הרב המופלג ר׳ שמואל יוסף אש נ״י מעיר אוארקאוו], ומהגאון הגדול הר׳ חיים אליעזר וואקס וצ״ל אבד״ק קאליש בעהמ״ח ספר „נפש חיה״. ובעודנו צעיר לימים כבר הכירו ערכו הנעלה הגאונים הר׳ חיים סיפר האבד״ק בידאפעסט מח״ס „מחנה חיים״, והר׳ שלמה גאנצפריד מח״ס „קיצור ש״ע״ ומזכירים אותו בספריהם, בשנת תרמ״ט נתמנה לרב בעיר ניעשאוא פלך ווארשא, ואח״כ נתקבל לרב ואב״ד בק״ק טשענסטאכאוו הנ״ל. בהיותו צעיר לימים נדפס מאתו בעלום שמו „ציוני־מהר״נ״ בסוף ד״ח הרמב״ם תיצאת המדפס ה׳ גאלדמאן, תחת השגחתו של הוב הנ״ל מתנהלת בעירו לבד הת״ת עיר בי״ם מיוחד ללמוד גפ״ת לנערים עניים. בנו הראשון הר׳ שמואל יוסף הנהו תירני וסיפר מהיר בשפת קדשינו, ומומחה במקצוע ערוכת תולדות גדולי ישראל, והשני הוא האברך הוקר והנכבד הר׳ משה יחיאל נ״י.

Нохумъ Ашъ г. Ченстоховъ (Петроков. губ.)
Nochim Asch Czenstochow (gouv. Petrokow.)

טשעראשוץ (Вочеряше) הרב ר׳ **אהרן** בהרב ר׳ יהושע ז״ל **שפיגעלמאהן.**
(פלך קיעו)

נולד—תרל״ד, והוא נצר מגזע בעל „מאיר נתיבים״ וצ״ל, בשנת תר״ם נתמנה לרב בעיר הנ״ל.

Аронъ Шпигельманъ Ст. Бровна м. Вочеряше (Кіев. губ.)
Aron Schpigelman St. Browna Woczerjasche (gouv. Kiew.)

טשערווין הרב ר׳ **אלטער משה מרדכי** בר׳ יששכר ז״ל **בורשטיין.**
(פלך לאמושע)

נולד—תרל״ט, ונתמנה לרב—תרס״ט. יש לו צענו של רבני פוילין.

A. M. M. Бурштейнъ Пос. Червинъ чер. Ст. Гуцинъ (Ломж. губ.)
A. M. M. Burschtejn Pos. Czerwin via St. Gucin (gouv. Lomzo.)

טשערניווין הרב ר׳ **מרדכי** בר׳ צבי יהודה **שוחטמן.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרמ״ד, והוא נצר מגזע רבינו הש״ך ז״ל, ונכד הרה״צ ר׳ שמשון אסטרופולירז״ל. רבותיו המובהקים היו: דודו הרה״ג ר׳ חנוך ז״ל האבד״ק שאריגראד פלך פאדאל, והרה״ג ר׳ פנחס שליט״א האבד״ק פאסטוב פלך קיעו. נסמך להוראה מאת רבותיו הרה״ג הנ״ל ומאת הגאון ר׳ יחיאל מיכל עפשטיין וצ״ל מנאוויהרהאדק. ומהגאון ר׳ אליהו פוסק שליט״א האבד״ק אליפאלי בעה״מ ספר „כורת הברית״, ועוד מהרבה גדולי הרבנים. בשנת תרס״ו נתמנה לרב בעיר טשערניווין הנ״ל. יש בידו בכתובים ספר רב הכמות על הרמב״ם בשם „תורה תמימה״ ומתפרד לשלשה ראשים: א) „משנה תורה״. ב) „משנת חכמים״. ג) „משנה ברורה״, תוכנו של הספר הגדול הזה הוא: א) הוספת הדינים שהשמיט הרמב״ם ז״ל, ושנתחדשו, ושאין הלכה כמותו. מעין ההגות על השו״ע. ב) לברר המקור מש״ס, וברור שיטת כל הראשונים וגם האחרונים עד ימינו אלה. הרב הנ״ל יסד בעירו קיבוץ

נערים שלומדים גפ״ת, וזה הוא מעין פרוזדור להישיבה אשר בדעתו של הרב הנ״ל ליסד בעירו.

М. Шойхитманъ м. Черневицы (Подол. губ.)
M. Schojchtman Czernewicy (gouv. Podol.)

טשערניך הרב ר׳ **אהרן זאב** בר׳ יצחק **ריוושין**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרמ״ו ונתמנה למו״צ בעיר טשערניך הנ״ל בשנת תרס״ה למלאות מקום חותני הרב ר׳ לוי טומארקין.

Вульфъ Рившинъ м. Чернухи (Полтав. губ.)
Wulf Riwschin Czernuchi (gouv. Poltawa.)

יאבלענאוו הרב ר׳ **יהודא זאב** בר׳ שלמה ז״ל **ריובש**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תר״י, ונתמנה לרב בעיר הנ״ל בשנת תר״מ, הוציא לאור את הספרים האלה: א) „אדרת יהודא״ על טריפות הריאה עפ״י סדר א׳, ב׳ לקוטי הדינים מכל פסקי האחרונים. ב) חדושים והגהות על השס״ח נקרא ג״כ בשם „אדרת יהודא״ נדפס ממנו רק אות א׳. ג) „שבילי דרקיע״ על תקופות ומולדות. ד) „תכלית־האדם״ כפר מוסרי עפ״י דרך החקורה וההשכלה.

Ю. Ризвашъ м. Яблоново (Полтав. губ.)
J. Riswasch Jablonowo (gouv. Poltawa.)

יאלאווקא הרב ר׳ **יעקב צבי** בר׳ שלמה **פאדראזיסקי**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרל״ב בעיר קאברין לאביו המופלג וי״א הנ״ל, א״ז ר׳ זאב בר׳ איסר הי׳ גדול בתורה וסוחר נכבד. למד בישיבת סלאבאדקא ויצק מים על ידי הגאון ר׳ יצחק ראבינאוויץ שליט״א, נסמך להוראה מהגאון ר׳ אליהו חיים מיזעל שליט״א האבד״ק לאדז, ומהגאון ר׳ שמואל מאהילוויער זצ״ל האבד״ק ביאלסטאק, ובשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר יאלאווקא הנ״ל, יש בידו צענז של רבני פילין.

Гершъ Подоройскій м. Ялвка (Грод. губ.)
Hersch Podorojski Jalwka (gouv. Grodno.)

יאלטא הרב ר׳ **יוסף בן ציון** בהרה״ג ר׳ באלי בנימין זצ״ל **דעמאנט**.
(פלך טבריא)

נולד—תרל״ז, אביו הגאון הנ״ל זצ״ל, שמש בכתר הרבנות בהקהלות: זאטעלאן, פאסויאל, וסימפעראפאל, יהי׳ מפורסם לגאון גדול בתורה, לחכם מחוכם, לעסקן צבורי, ולבעל לב טהור וימטיב לכל, בן הגאון המפורסם בדורו לצדיק ר׳ דובער זצ״ל האבד״ק

טויראגען ודק"ק זידיק פלך קאוונא, נפטר לעולמו כ"ח שבט תר"י. א) בן הרה"ג והצדיק ר' צבי מגאוורע זצ"ל, ממשפחת יוחסין, וקבלה בידי המשפחה הזאת שלא פסקה הוראה מהם זה ל"י דורות דור אחר דור רבנים וגאונים. הרב ריב"צ הנ"ל נתחנך בישיבת ויאלאזין ויצק מים ע"י הגאון הנצי"ב זצ"ל, וע"י הגאון ר' חיים סאלאוויציג שליט"א, נסמך להוראה מהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מויאלאזין, מהגאון ר' חיים חזקיהו מדיני החח"ם הספרדי זצ"ל, מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' מלכיאל צבי הלוי טענענבוים זצ"ל האבד"ק לאמזע, מהגאון ר' יצחק יעקב ריינעס שליט"א האבד"ק לידא, יעוד מהרכה גדולי הרבנים, ואחרי מות אביו האב"ד דק"ק סימפעראפאל הי' הוא הממלא את מקומו בהוראות או"ה ובסידור ניטין. ואח"כ נתקבל לרב דתי וגם רשמי בעיר יאלטא הנ"ל והסביבה. הרב הנכבד הנ"ל הוא גם משכיל ושלם במדעים, סופר מהיר בשפת קדשנו, ולבו ער לכל מעשה הצדקה והחסד, והרבה פעל ועשה לטובת עניי בני עירו להרמת מצבם הרוחני והחומרי, והנהו נכבד בעיני שרי ופקידי הממשלה יר"ה בעירו, ולא אחת הי' למליץ יושר בעד אחיו בני עירו להעביר מהם את רוע הגזירה של איסור הישיבה. הוציא לאור ספר „עמק הבכא", הספד על מרן הגאון הנצי"ב זצ"ל, וספר „אוצר נחמד" קובץ מאמרים ספריותים, והרבה מאמרים מדעים וספריותים וחדושי תורה נדפסו מאתו בהמאספים „הכנסת הגדולה" להחכם הר"י סיבאלקי, „בהינדיל־תורה" שיצא לאור בברלין ע"י ה' אקערמאן, בהמאסף „תלפיות" בספר השנה, ובהרבה עתונים שונים. גיסו הוא: הרה"ג המפורסם ר' בן ציון קרעצמער שליט"א הגאב"ד ק"ק סימפעראפאל, הר' שרגא פייבוש גרין בן הרה"ג ר' בנימין זידיזה זצ"ל הרב דק"ק זיימעל בנו של הגאון המקובל הר' שלמה זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל, יהר' הלל שור מקראסנאואר. יש לו להרב ריב"צ הנ"ל רשיון הממשלה יר"ה להיות רב רשמי בכל מרחבי המדינה.

Іосифъ Беніаминовичъ Демантъ г. Ялта (Таврическ. губ.)
Iosif Beniaminowicz Demant Jalta (Gouv. Tawricz)

יאנישאק הרב ר' **נחום בצלאל** במהו"ר יצחק הלוי **דזימיטראוסקי.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"א, ונתמנה לרב בשנת תר"ס, יש לו רשיון משר הפנים להבחר לרב רשמי בכל מרחבי ארץ רוסיא.

Н. Дзимитровскій м. Янишки (Ковн. губ.)
N. Dsimitrowski Janischki (Gouv. Kowno)

א) במות הגאון הזה זצ"ל הספידו בפניו בנו ר' באלי בנימין הנ"ל בהיותו אז עלם צעיר בן י"א שנים, לתמהון לבב כל הנאספים לחלק הכבוד האחרון למורם הגאון הנ"ל, ויעמידו את העלם—המספיד על השולחן בבהמ"ד יכל העם נעו בבכיה לדברי הבן הקטן הזה המספיד את אביו הגדול, וראו כל העם ונוכחו כי זה הקטן גדול יהי' בישראל, וכי לא שקעה שמשה של אלופם ורבם אחרי שהניח בן כמותו שראוי יהי' למלאות מקומו באשר יגדל ויהי' לאיש. ותקותם לא נכזבה. אחרי עבור ימי האבל אספוהו דודו הגאון ר' אברהם האבד"ק פיקעלן זצ"ל [שהי' מפורסם בשם: ר' אברהמלי חריף] אל ביתו וילמוד אתו ג' שנים וישמו יצא לתהלה, וכהיותי בן י"ד בא בברית הנשואין עם בת הגביר מיקר רבנן ר' זעליג פאי [אבי הרה"ג ר' אליעזר שאול „שאולאן" האבד"ק ווילקי, וציועוע, ואח"כ רב ראשי בבה"כ „אוהל משה" להשר הצדיק ר' משה מונטיפיארי זצ"ל בראמסענאט, וחותנו של הרה"ח ר' אליעזר ליפמאן זילבערמאן מליק מו"ל את המ"ע הראשון בשפת קדשנו „המגיד".] ואח"כ יצק מים על ידי הגאון ר' ישראל סאלאנטער זצ"ל וע"י הגאון הריא"ם זצ"ל וע"י הגאון ר' אלי' שיק מלידא זצ"ל, ונתפרסם שמו לגאון נעלה. פרשת גדולתו של הגאון הזה ואת אשר פעל ועשה לטובת הכלל והפרט הלא המה כתובים בספר „נחלת אבות", „יתידות יהודי קורלאנד", ובספר „דור רבניו יסיפריו".

יאנישאק הרב ר׳ **מרדכי** בהרב ר׳ שבתי ז״ל **ראשקעס.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ״ח, אביו הרב הנ״ל ז״ל הי׳ גדול בתורה, והי׳ ר״מ בווילנא, בבה״מ אצל הגשר הירוק, והוא מגוע הגאון בעל „באר־הגולה״ וצ״ל, הרה״ג ר׳ שמואל מרדכי ז״ל האבד״ק שניפישאק בווילנא הי׳ דודו אחי אביו. הרב ר״ש הנ״ל למד בויאלאזין ובכולל קאוונא, ונסמך להוראה מהגאון ר״ש הכהן וצ״ל מווילנא, מהגאון ר׳ אלכסנדר משה לפידות זצ״ל האבד״ק ראסטין, ומהרה״ג ר׳ ארי׳ ליב ראשקעס הרב דשניפישאק ובעת בארה״ק יצ״ו. ובשנת תרנ״ד נתמנה לרב.

Мордухъ Рашкесъ м. Янишки на ст. Подбродзе П. В. Ж. Д. (Вил. губ.)
Morduch Raschkes Janischki st. Podbrodse P. W. E. B. (gouv. Wilno.)

יאסווען הרב ר׳ **אברהם מאיר** בר׳ יעקב ראובן **רובינשטיין.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ״ב, והוא דור רביעי להגאון ר׳ רפאל מהאמבורג זצ״ל, נתחנך בישיבת ויאלאזין, ונסמך להוראה מהגאון הראי״ם מקאוונא זצ״ל, מהגאון ר׳ אלכסנדר משה לפידות מראסטין זצ״ל, ומהגאון ר׳ מאיר מיכל מווילנא זצ״ל, בשנת תרנ״ב נתקבל לרב בעיר נירטינגאלע, ואח״כ בעיר יאסווען הנ״ל. הוציא לאור ספר „בית אברהם״ ב׳ חלקים, החלק הא׳ יכלכל הדרושים על ספר בראשית, וחלק ב׳ דרשות למועדים ולימים הנוראים, והספדים, יב׳ חלוקים לסיום מס׳. [מחירו א רו״כ].

A. M. Рубинштейнъ м. Ясвойки ст. Кейданы (Ковн. губ.)
A. M. Rubinschtejn Iaswojki st. Kejdany gouv. Kowno.)

יארישוב הרב ר׳ **בן ציון** בהרב צבי ארי׳ ז״ל **בורשטיין.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרנ״ז, ואחרי מות אביו הרב ז״ל בשנת תרס״ח נתמנה למלאות מקומו בעיר הנ״ל.

Бенціонъ Бурштейнъ м. Ярышевъ (Подол. губ.)
Benzion Burschtejn Iaryschew (gouv. Podol.)

יארמלינץ הרב ר׳ **אליעזר צבי** במוה״ר יצחק **קוזמינסקע.**
(פלך פאדאל)

נולד—תרט״ז, והוא נכד הרב ר׳ זעליג ניסן ז״ל מעיר פילוויע פלך פאדאל, ונכד הרב ר׳ ישראל אברהם ראבן מעיר פראסקורוב, שלשלת רבנים מהרבה דורות, בשנת תרמ״ד נתמנה לרב בעיר יארמלינץ הנ״ל.

Лейзеръ Кузьминскій м. Ярмолинцы (Подол. губ.)
Lejser Kusminski Iarmolincy (Gouv. Podol.)

יהנישקעל הרב ר׳ **שרגא פייבוש** בר׳ מרדכי **טוריץ.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב—תרס״ה.

Файвушъ Турицъ м. Іоганишкель чер. Посволь. (Ковн. губ.)
Fajwusch Turiz Iohanischkel via Poswol (Gouv. Kowno.)

יוחאוויץ הרב ר' **מנחם מענדיל** בר' אברהם הכהן **באריגבוים**.
(פלך ווּיטעבסק)

נולד—תרכ"ח, רבותיו המובהקים היו האחים הרבנים, הרה"ג ר' אברהם יוסף לוריא מקריסלאוויץ, והרה"ג ר' נחום גרינהויז האבד"ק טראק שליט"א. ונסמך להוראה מאת רבותיו אלה, ואח"כ סמכו אותו גם הגאון ר' שלמה הכהן וצ"ל מווילנא, והרה"ג ר' לוי יצחק שליט"א האבד"ק שעבזי פלך וויטעבסק. בשנת תרנ"ה נתמנה למו"צ בעיר יוחאוויץ הנ"ל, חותנו הוא הרה"ג ר' יקותיאל ליב זי"ל האבד"ק ועזמיר בעהמ"ח „גליון מהרי"ל, „וחיבת הקודש" בן הרב ר' יעקב מגראז זי"ל.

М. Баренбаумъ ст. Клястицы м. Юхавицы (Витебск. губ.)
M. Barenbaum st. Kliastwicy Juchawicy (Gouv. Witebsk.)

יוראוויטש הרב ר' **אברהם** בהרה"ג ר' בצלאל הכהן **זייצ'יק**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"ב, אביו הרה"ג הנ"ל הוא אבד"ק סמילאוויץ שליט"א. בשנת תר"ס נתמנה לרב בעיר יוראוויטש הנ"ל.

Абрамъ Зайчикъ м. Юровичи (Минской губ.)
Abram Sajczik Jurowiczi (Gouv. Minsk.)

יורבארג הרב ר' **אברהם** במוהר"ר אשר זי"ל **דימאנט**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ג לאביו הנ"ל זי"ל שהי' מיפלג בתורה ויראה, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא ומהגאון ר' יוסף דובער הלוי זצ"ל מבריסק, ובשנת תרנ"א נתמנה לרב בק"ק יורבארג, יש בידו בכתובים ומסודרים לדפוס הספרים האלה: א) „באר אברהם" על יד החזקה וספר המצות להרמב"ם זי"ל, ובסוף הספר הגהות על הש"ס ועל הר"ש בסדרי זרעים וטהרות, וקונטרס „בינה במקרא" בירורי נוסחאות בתנ"ך, והגהות על הספר „מורה נבוכים" והכוזרי. ב) שני חלקי שי"ת „אבן שוהם" ג) „פנים מסבירות" על דרוש.

А. Димантъ м. Юрбургъ (Ковн. губ.) **A. Dimant Jurburg** (gouv. Kown.)

יוריעוו (מלפנים־דערפאט) הרב ר' **מאיר יהושע** בר' יעקב זי"ל **קראפמאן**.
(פלך ליפלאנד)

נולד בשנת ת"ר, נסמך להוראה מהגאון ר' אלי' שיק זצ"ל בהיותו אבד"ק ואגער ובשנת תרל"ב נתמנה לרב בעיר הנ"ל. הוציא לאור הספרים האלה: „עמודי עולם" נדפס בשנת תר"ט, „חושב מחשבות" ב' כרכים על התורה ואגדות חז"ל נדפס תרמ"ד. [מחירם ביחד א' רו"כ] ויש אתו בכתובים חיבור בשם „חרש וחושב" ג"כ על אגדה, ואיזה חדושים וכאורים בהלכה.

Мееръ Кропманъ Юрьевъ (Лиф. губ.)
Meer Kropman Juriew (Gouv. Lifland.)

יעדוואבנא הרב ר' **מאיר אלי'** בר' יהודא יעקב **וואינער**.
(פלך לאמזע)

נולד—תרכ"ו, ובשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר וויזין פלך קאוונא, ואח"כ נתמנה לרב בעיר יעדוואבנא הנ"ל.

М. Э. Вайнеръ Едвабно (Ломж. губ.)
M. E. Wajner Edwabno (gouv. Lomza.)

יעדלינסק הרב ר' **נתן נטע** בהרה"ג ר' יצחק יעקב ז"ל **גלאו**.
(פלך ראדום)

נולד בשנת תרי"ד, ונתחנך אצל אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל שהי' נ"ב רב בעיר יעדלינסק הנ"ל, נסמך להוראה מהרה"ג ר' מאיר יחיאל הלוי שליט"א מאוסטרוויצע. ומהרה"ג ר' אברהם צבי פעריל־מוטער שליט"א שהי' אז האבד"ק ראדום, וכעת הוא חונה בווארשא. בשנת תרנ"ב נתקבל לרב בעיר יעדלינסק למלאות את מקום אביו הרה"ג זצ"ל.

Нотѣ Глясъ Пос. Едлинскъ (Радом. губ.)
Note Glas Pos. Edlinsk (Gouv. Radom.)

יעווּפאטאריא הרב ר' **בנימין מנדיל** בר' יחזקאל ז"ל **מארקים**.
(פלך טאוריא)

נולד—תרל"ה בטוישבה נאויא־פאלטאווקא אחת ממושבות אחב"י בפלך חרסון, אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל הי' מיוצאי קורלאנד בשנת ת"ר שבאו אל המושבות הנ"ל להתנחל על אחוזותיהם לעבוד את האדמה, ובהיותו איש ירא ד' ואוהב תורה גדל יחנך את בני זה על ברכי התורה ויהחסידות החבדי"ת, ועד שנת הי"ד לימי חייו הי' רבו המובהק הרב המופלג בתו"י ר' מאיר דוב יאקובסאן ז"ל הרב ווהשו"ב בהמושבה הנ"ל, ובהיותו בבן י"ד שלחוהו אביו ז"ל לעיר רעוישצשוו להישיבה שתחת השגחת הרה"ג ר' צבי שליעז נ"י, אח"ז נסע למקום תורה לעיר איישישאק פלך ווילנא, ולמד שמה בשקידה לערך ד' שנים תחת השגחת הרה"ג ר' צבי הירש מה־יפית שליט"א שהי' אז האב"ד שמה, וכעת הוא הגאבד"ק ווולקאוויסקן, ובשנת תרנ"ה אחרי השרפה הגדולה שהיתה בעיר איישישאק עבר למקום תורה הסמוך לעיר ווראנאווא, ושהיה שמה שנה ומחצה, ובהיותי בן כ"א שנים נסמך להוראה מהגאון הדיא"ם זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, ומהגאון הר' צבי הירש מה־יפית שליט"א. בשנת תרכ"ד נתמנה בעיר אדעססא למו"צ ומ"מ בבתי־מדרש אחדים, ובשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר יעיפאטאריע הנ"ל.

Б. М. Маркусъ г. Евпаторія (Таврич. губ.)
B. M. Markus Ewpatoriä (gouv. Tawricz.

יעזנא הרב ר' **יצחק ארי'** בהרה"ג ר' גרשון תנחום **ביליצקי**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרמ"ג, אביו הרה"ג הנ"ל שליט"א הוא האבד"ק יאשינאווקא. בשנת תרס"ז נתמנה לרב בעיר יעזנא.

Ицхокъ Билецкій м. Езно (Вилен. губ.)
I. Bilecki Esno (gouv. Wilno.)

יעלאק הרב ר' **שמואל יעקב** בהה"ג ר' ישכר בער זצ"ל **ראבינאזיין**.
(פלך קאוונא)

להגאון ר' ישכר בער הנ"ל וצ"ל שהי' האבד"ק שוועקאשנא פלך קאוונא נולדו חמשה בנים. האחד, הרה"ג המפורסם ר' אברהם אבא משה וצ"ל שהי' הרב בעיר פאפילאן פלך הנ"ל, והשני הוא הרב ר' שמואל יעקב הנ"ל, והשלישי הכי נכבד, שזכה לשתי שולחנות, הוא הרב הגדול בתורה וביראת ר' הטהורה, הגביר הנדיב המצוין ר' בריך בענדעט גאיזראנסקי וצ"ל מאמסקווא, חתני של הרב הנדיב המפורסם בצדקת פזרוני ר' קלונימוס זאב וויסאצקי וצ"ל, הרב"ב הנ"ל וצ"ל הי' אחד מראשי יחידי סגולה שבישראל אשר עשרי הרב לא הטה את לבבו, והי' ירא וחרד לדבר ד', ולמרות טרדת עסקיו המרובים הי' הוגה בתורת ד' בעיון רב, וחיבר ספר רב הערך אשר בקריב יצא

לאור, והרביעי הוא הנכבד ו״א הר׳ יהודא ליב נ״י ברוויגסק, והחמישי נולד אחרי פטירת אביו הגאון זצ״ל ונקרא בשם אביו זצ״ל, ומושבו באמעריקא, חותנו של הרב רש״י הנ״ל הוא הרה״ג ר׳ אברהם אבא זאק שליט״א האבד״ק אלשאד פלך קאווונא. ואלה הספרים שהוציא לאור הרב רש״י הנ״ל: א) ״המזכיר״ יכלכל עצות טובות ונכונות להצטיין בבקיאות בש״ס ובפוסקים. ב) ״באר יעקב״ על בנין המקואות החדשות עפ״י ההלכה הברורה, ג) ״מבצרי הדת״. יחוק בראיות ברורות ונכונות אמתת תורה מן השמים.

Ш. Я. Рабиновичъ м. Иллокъ (Ковн. губ.)
Sch. I. Rabinowicz Illok (gouv. Kowno)

יעליסאוועטגראד הרב ר׳ שמואל בהרב ר׳ נתן נטע ז״ל הלוי הורוויץ.

(פלך חערסאן)

נולד בשנת תרכ״א לאביו הרה״ג הנ״ל ז״ל הרב בעיר נארוויולע פלך מינסק, והוא בן הרה״ג המקובל ר׳ ירמי׳ הלוי הורוויץ זצ״ל מבראהין, נכד של הרה״צ ר׳ ירמי׳ הגדול ז״ל מגזע רבינו בעל השל״ה ז״ל, וקבלה בידי המשפחה הזאת שזה שלשים וארבע דורות שלא פסקה הוראה מהם דור אחר דור, ויכתר הרבנות הולך ונמסר מאב לבני. נסמך להוראה מאת הרה״צ הגאון ר׳ מרדכי דוב מהארניסטיפאל זצ״ל, מהגאון ד׳ חיים ברלין שליט״א, מהרה״ג ר׳ ואב שליט״א מראחמאסטרוויקא, ועוד מהרבה רבנים. בשנת תרס״ו נתמנה לרב ומו״צ בעיר יעליסאוועטגראד הנ״ל.

Шмуелъ Гурвичъ г. Елисаветградъ Московская ул. (Херсон. губ.)
Sshmuel Hurwicz Elisawetgrad Moskwer Str. (Gouv. Cherson)

יעליסאוועטגראד הרב ר׳ אברהם בר׳ פינחס יוסף קארקלינסקי.

(פלך חערסאן)

נולד—תרכ״ב, למד בישיבת ויאלאזין ובשנת תרנ״ו נתמנה למו״צ ורב בעיר יעליסאוועטגראד הנ״ל.

Абрамъ Карклинскій г. Елисаветградъ (Херсон. губ.)
Abram Karklinski Elisawetgrad (gouv. Cherson.)

יעלסק הרב ר׳ שמואל דוב בהרב ר׳ מרדכי ישראל ז״ל בערענאויסקי.

(פלך מינסק)

נולד—תרמ״א, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ יחיאל מיכל עפשטיין זצל מנאוואהראדק ומהרה״ג ר׳ דוד אירטשבורג שליט״א מבערדישטשוב. בשנת תרס״ז נתמנה לרב בעיר יעלסק הנ״ל.

Шмуель Беръ Береговскій м. Ельскъ (Минской губ.)
Schmuel Ber Beregowski Elsk (gouv. Minsk.)

יענאקיעווא הרב ר׳ אברהם זאב בהרה״ג ר׳ שרגא ז״ל טאאיבער.

(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד—תרל״י, נתמנה לרב—תר״ם

Абрамъ Вульфъ Таауберъ Янакіево (Екатеринослав. губ.)
Abram Wulf Taauber Enakiewo (gouv. Ekaterinoslaw.)

יערמאיווקע הרב ר׳ **שמעון** בר׳ יעקב משה ז״ל **רובינשטיין.**
(פלך מאלמאזוא)

נולד תר״ו בעיר איוועניץ פלך מינסק, למד במינסק בישיבת הרה״ג ר׳ חיים זעליג ז״ל, ואצל הרה״ג ר׳ משה ליב חתן הגאון רד״ט ז״ל ממינסק. נסמך להוראה מהגאון ר׳ אברהם חיים שפירא ז״ל האבד״ק סמארגאן. בשנת תרל״ד נתמנה למו״צ בעיר יערמאיווקע הנ״ל. יש אתו בכתיבים ומסודרים לדפוס החבורים האלה: א) „נשמת חיים״ דרשות שחבר לזכר נשמת הוריו ז״ל. ב) „דרך אמונה״ והוא בקורת נמרצה על הספר „דרך אמונה״ שחבר המשכיל יוסף ראזענמאהל. ופרק אחד מספרו זה נדפס בקובץ הפסגה שהוציא לאור הרה״ג ר׳ הילל דוד טריוויש זצ״ל האבד״ק ווילקי. ג) „אמונת ישראל״ וקטעים מספרו זה נדפסו בהירחון הרבני „הפלס״ שיצא לאור ע״י הרה״ג ר׳ אליהו עקיבא ראבינאוויץ שליט״א מפאלטאווא ד) „משל הקדמוני״ מיוסד על השאלות ותשובות שנשאלו הז״ל מפי הפלסופים והמינים המובאים במ״ר פ׳ בראשית. והרבה מאמרי בקורת נדפסו מהרב הנ״ל „בהפלס״ תרס״ב.

Шимонъ Рубинштейнъ Почт. Отд. Ермѣевка (Полтав. губ.)
Schimon Rubinstejn Post. st. Ermeewka (gouv. Poltawa.)

יעקאטרינסלאוו הרב ר׳ **פנחס** בר׳ ישראל אפרים **געלמאנן.**
נולד—תר״מ, ונתמנה לרב—תרס״ז.

Пинхосъ Гельманъ г.г. Екатеринославъ Мостовая ул.
Pinchos Helman Ekaterinoslaw Mostowe Str.

ירעה הרב ר׳ **ישראל** בהרב ר׳ אהרן **מיידאניק.**
(פלך פאדאל)

נולד—תר״י ונתמנה לרב—תרמ״ב.

С. Майданикъ м. Яруга (Подол. губ.)
S. Majdanik Jaruga (gouv. Podol)

ירעמיץ הרב ר׳ **אליעזר** בר׳ יצחק ז״ל **מערעצקי.**
(פלך מינסק)

נולד—תרכ״ב בעיר דוג פלך ווילנא, חותנו הוא הר׳ חיים בהרב ר׳ משה סטרעלעצקי מאיישישאק. למד בישיבת „רמיילע״ בווילנא, באיישישאק, ובכולל קאוונא. נסמך להוראה מהגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ יוחס יהודא ליב זצ״ל „הגדול ממינסק״. בשנת תרנ״ד נתמנה לרב בעיר ירעמיץ הנ״ל. יש אתו בכתובים ספר שי״ת „דברי אליעזר״ שנשא ונתן עם גדולי הרבנים להלכה ולמעשה, וחדושים על סוגיות הש״ס.

Лейзеръ Мерецкій м. Еремичи чер. Почт. ст. Турце (Минской губ.)
Lejser Merecki Eremiczi via Post. st. Turez (gouv. Minsk.)

ל.

לאבן הרב ר׳ **מאיר** בהרב ר׳ שמחה ז״ל **לערנער.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ז, והוא נכד הרב המגיד הר׳ זלמן מקאסטאנטין ז״ל, ומצד אמו הוא נכד הרה״צ הר׳ אהרן מאניפאלי חתן הרב ר׳ ליב כהן מאניפאלי זצ״ל. רבותיו המובהקים היו:

אביו הרב שמחה הנ"ל ז"ל, וחותנו הרב ר' חיים הדוש"ץ בק"ק האראשקע, נסמך להוראה מהרה"ג הר' משה שמואל מווייעל ז"ל, ומהרה"ג הר' שמואל אברהם האבד"ק קאסטאנטין ישן, בשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר לאבון הנ"ל.

Ю. Лернеръ м. Лабунъ (Волын. губ.)

J. Lerner Labun (gouv. Wohlin.)

לאחישן הרב ר' **מאיר** בהרה"ג ר' **יוסף** ז"ל **ראבינאוויץ**.

(פלך מינסק)

נולד—תרי"ד, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שמש בכתר הרבנות בעיר לאחישן הנ"ל קרוב לשלשים שנה, והוא הי' תלמיד מובהק של הגאון ר' ישראל סלאנטער זצ"ל. ורבי המיבחק של בנו הרב ר"מ הנ"ל, אחר זה למד בביאלסטאק תחת השפעת הגאון ר' מאיר שמחא כהנא שליט"א שהוא כעת האבד"ק דווינסק, ונסמך להוראה מהגאון ר' יוסף דובער הלוי וצ"ל האבד"ק בריסק. בשנת תרי"ג נתקבל למו"צ בעיר סאפאטקין פלך סובאלק, ובשנת תרמ"ח נתמנה לרב בעיר רעמיגאלא פלך קאוונא, ובשנת תרנ"א נתמנה לרב בעיר לאחישן הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג זצ"ל, בנו הרה"ג ר' שלמה אביגדור נ"י הוא חתן הגביר המופלג ר' מאיר ליב הכהן שאבנאוויץ מוועלודאק. יש ת"י הרב ר"מ הנ"ל הרבה חדושים על ש"ס ופוסקים בנוים על יסודי התלמוד והראשונים בסברא ישרה, והנם עוד בכתובים.

Мееръ Рабиновичъ м. Логишинъ (Минской губ.)

Meer Rabinowicz Lohischin (gouv. Minsk.)

לאודי הרב ר' **יהודא ליב** בהרה"ג ר' אברהם עבר ז"ל **יפה**.

(פלך סובאלק)

נולד—תרכ"ב, ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר לאודי הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג הנ"ל וצ"ל ששמש נ"כ בכתר הרבנות בעיר הנ"ל, הוציא לאור ספר „אבן לב" חדושים ופלפולים בסוגיות הש"ס. [מחירו א' רו"ב].

Лейбъ Іофе Пос. Лодзее (Сувалк. губ.)

Lejb Joffe Pos. Lodsee (gouv. Suwalk.)

לאזאוויע הרב ר' **שמעון אבא** בר' ישראל ז"ל **מגיד**.

(פלך יעקאטרינסלאוו)

נולד—תרל"א, והוא נכד הגאון ר' צבי הירש מגיד זצ"ל מקאריסטישאוו פלך קיעוו, ונכד הרב ר' שמואל אבא זצ"ל מסלאוויטא. למד אצל הרב ר' צבי הירש מקארסון, ואח"כ למד בכולל קאוונא, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' מרדכי דוב וצ"ל מהארנאסטייפול, ובשנת תרנ"ה נתמנה למו"צ ורב בעיר הנ"ל.

Ш. А. Магидъ Лозовая (Екатринос. губ.)

Sch. A. Magid Losowaja (gouv. Ekaterinoslaw.)

לאזני הרב ר' **יעקב יחזקאל** בר' ישראל הכהן ז"ל **מאשארסקי**.

(פלך מאהילאוו)

נולד—תרט"ז, והוא נצר משפחת הבעש"ט זצ"ל, נסמך להוראה מהגאון ר' יעקב דוד [רידב"ז] מסלוצק שליט"א. בשנת תרמ"ז נתקבל לעיר בהוראה בעיר לאזני הנ"ל להרב הזקן ר' אהרן זצ"ל, ובשנת תר"ס נתמנה למו"צ בעיר הנ"ל.

Янкель Машарскій м. Лозно (Могилев. губ.)

Jakow Mascharski Losno (gouv. Mohilew)

לאחוא הרב ר' יצחק צבי בהרה"ג הצדיק ר' אברהם הויב בער זצ"ל בערקאוויץ.

(פלך מינסק)

נולד בשנת תרי"ח לאביו הגאון והצדיק הנ"ל זצ"ל. א), ומילדותי הי' בעל בשרונות נעלים, ולמד בשקידה תחת השפעת אביו הגאון זצ"ל וסדר למודו הנעלה עד אשר אתעביד לאילנא רבא, ונתפרסם שמו לתהלה, ורבים מגאוני הדור סמכו את ידיהם עליו והרבו לספר בשבח עומק למודו וסברתו הישרה. ובמשך ימי מגורו בעיר קאונאהראדאק בתור סוחר גם אז הוסיף ללמוד בשקידה רבה, והורה הוראה במקומו בלא קבלת פרס, ובשנת תרנ"ט כאשר נסע אביו הגיה"צ הנ"ל לארה"ק נעתר לבקשת קהלת לאחוא הנ"ל לקבל עליו את הרבנות למלאות מקום אביו זצ"ל. אחיו של הרב הנ"ל המה: הרה"ג המפורסם ביראתו הר' דוד שליט"א הרב בעיר דאוד־האראדק, והשני הרב החו"ב הר' מרדכי נ"י [חתנו של הר' חיים טיטילבוים נ"י שהוא חתן הגאון האמתי רבינו אלעזר משה הלוי איש הורוויץ זצ"ל האבד"ק פינסק,] והוא יושב לפני ד' על התורה ועל העבודה בעיר קדשינו ירושלם יצ"ו. יש בידי הרב הרי"צ הנ"ל בכתובים חיבור רב הכמות והאיכות על סוגיות הש"ס וש"ת.

Ицхокъ Берковичъ м. Лахва (Минской губ.)
Ichok Berkowicz Lachwa (gouv. Minsk.)

א) אמר העורך: כבר הזכרתי במערכת אות ד', בתולדתו של בנו הבכור הוא הרב המאוה"ג ר' דוד שליט"א מעיר דאוויד־האראדק כי הרה"ג הצדיק הזה הי' כל ימיו הצנע לכת ונחבא אל הכלים, ורק במקומות הקרובים לעיר מושבו הקטנה „לאחוא" ידעו כי אדם גדול וצדיק נשגב שוכן בהעיר הקטנה הזאת, ואני כיליד פינסק הסמוכה להעירה הזאת אשר הכרתי היטיב את הרב הצדיק המצוין הזה, מצאתי לעצמי חוב קדוש לחוק על הספר את פרשת גדולתו וצדקתו, למען ידע דור אחרון מי ומה היו רבותיו הקודמים; עד כמה מסרו את נפשם על קדושת התורה, ועד כמה הצטינו במדותיהם הנעלות והנשגבות. והנני בזה למלאות את חובתי המוטלת עלי לערוך את תולדתו והנהגתו של האדם הגדול הזה.

הרה"ג והצדיק ר' אברהם הויבער בר' יוסף הנ"ל זצ"ל נולד בשנת תקפ"ה בעיר דאוויד־האראדק פלך מינסק להורים נכבדים ויראי ד'. ובהיותו ילד קטן החל רוח ד' לפעמו, ובמעלליו התנכר הנער הזה כי נזיר ד' יהי', ולגדולות נוצר, התרחק מהתרועע עם הילדים בני גילו, ולא השתתף במשחקיהם ושעשועיהם. ובכשרונותיו הנעלים וישקידתו העצומה רכש לו הילד המצוין הזה שם תהלה בהיותו עוד בן עשר שנים, אשר אז בחנוהו בלמודו הגאון הכביר ר' יעקב מאיר פאדווא זצ"ל האבד"ק בריסק בהיותו אז בפינסק.

בהיותו בן י"ב שנים פכר התעוררה בלבו הרך התשוקה ללמודי הקבלה, ולפעמים תכופות מצאו את הילד—האיש הזה מעיין בכל חישיו בספר הקבלה „עץ חיים" לרבינו ר' חיים ויטאל זצ"ל, ובהיותו בן ט"ו שנים כבר היו למודי הקבלה לאחד משעשועיו הקבועים.

ויגדל הנער הלוך וגדול, הלוך והשתלם בתורת ד' בחלק הנגלה ובחלק הנסתר, אז לקח לו לאשה את הצנועה מרת בוילא חיה בת הרחים רבנן ר' נחמן יעקב ליפשיץ זצ"ל [שהיתה מצד אמה נכדת המפורסם בכל גליל וואהלין בשם: „ר' הירש חסיד" זצ"ל], ושמונה עשר שנים רצופות הי' סמוך על שולחן חותנו האוהב תורה ומחבב הוגיה, וכל מחסורי חתנו התלמיד חכם היו עליו, ובמשך השנים הרבות האלה שם לילות כימים ולא פסק פומי מגרסא. עד כמה הגיעה שקידתו העצומה—מספרים זקני הדור: את האמצעים שהמציא לעצמו שלא תאנסנו שינה, בשעות המאוחרות בליל"ה הי' יושב וגורם באחזו את הגר הדולק בין אצבעותיו סמוך להשלהבת, וכשהי' שוכב על משכבו לנום את שינתו העראית הי' שם מראשותיו את הכלים היותר נחוצים לבני הבית בבוקר השכם, וכדומה מאמצעים באלה.

ובערך שנת תרי"ט נתקבל לרב בער קוואנ־האראדק ואח"כ נתמנה לרב בעיר לאחוא ששמש שמה בכתר הרבנות עד שנת תרנ"ט, אשר אז נסע לארה"ק כמבואר הלאה.

וכך הי' סדר למודו: כל מסכתא למד וחזר ג' פעמים בעיון נמרץ ואחרי כל מסכתא ומסכתא למד וחזר ג' פעמים את כל ההלכות השייכות למסכת זו בהשו"ע עם באורי הגר"א, ובסדר זה סיים במשך ימי חייו שמונה עשר פעמים את הש"ס ואת ד' חלקי השו"ע.

זאת אומרת: כי למד וחזר בעיון נ"ך פעמים את הש"ס ואת השו"ע, [לבד האגדות, וההלכות שאנן נוהגות בזמן הזה, שלא דייק לעבור עליהן כל כך פעמים], מסדר למודו זה הן נקל לשער כמה הי' כחו גדול בחלק הנגלה בש"ס ופוסקים—וככה היתה עצומה ידיעתו ובקיאותו גם בחלק הנסתר, כמה מאות ספרי קבלה היו באוצר ספריו, ומהם באלה שהגם יקרי המציאות, ועל כולם עבר כמה פעמים בעיון נמרץ, וביותר שם עיונו בספרי הקבלה של הגר"א וצ"ל.

וכשם שמסר את נפשו על עמוד התורה כן היתה מסירת נפשו גם על עמוד העבודה. דרכו בקודש הי' להתגבר כארי לקום בחצות הלילה לטהר ולקדש את נפשו במבולה, ולערוך תקוני חצות בבבי תמורים על בית ד' כי נהרם, ולעסוק בתורה בנגלה ובנסתר עד שהגיע זמן תפילת ותיקין, ובעמדו לשפוך שיחו לפני קוני הי' מראהו נורא מאד, סדרי תפלות של הר"י ז"ל ושל שארי מקובלים היו פתוחים לפניו, והיא עומד פניו אל הקיר בלא תנועות הגוף כמו חוצב מאבן שיש, אגלי זיעה מתגלגלים על מצחו, ונטפי דמע ניצצים בעיניו, אנחות חרישות שוברות לב כל שומען מתפרצות מגלי ים הסוער בבתי נפשו פנימה, ולהתרוממות רוחו והשתפכות נפשו אין קץ.

מעולם לא מלא שחוק פיו, הי' ממעט בדברי חול עד כמה שיש האפשרות, קודם התפלה הי' באלם לא יפתח פיו מלבד דברי תורה, בשבתות ומועדים השיב רק לשואליו באיסור והיתר, וגם זה הוציא מפיו בלשוננו הקדושה, כל היום הי' התפילין בראשו וזרועו, ובכל עוז התאמץ להסתירן מעין רואים. רוב שנותיו עד עת זקנתו וחולשתו לא טעם טעם בשר. ואני כותב הטורים האלה באפשרי להעיד עד כמה נהנה האיש הזה מתענוגי העולם הזה, כי בהיותו קרוא אל משתה חתונת בני הצעיר, התבוננתי כי לא נהנה אותו צדיק מכל הסעודה רק פרוסת לחם דגן קיבר בלבד, וברב חכמה הסתיר את הדבר הזה שלא ירגישו בו המסובין, לחם חטה לא אכל, ושכר לא שתה, מפני חשש חדש; בשר לא בא אל פיו ורוטב לא טעם, ומפירות מבושלין התרחק מפני חשש תולעים, וכל המאכלים והמטעמים שהגישו להמסובין לא נבראו בשבילו.

מטבעו הי' איש חלוש ורפה אונים, ומה גם לעת זקנתו, אשר בכבדות הלך לאטי כפוף ינשען על משענתו, ויהי בהגיע תור שמחת בית השאבה—נפלא הדבר—נתחפץ לאיש אחר, לעיל ימים וכביר כח, ובכל עוז הי' מפזז ומרקד לפני ד' בהתלהבות עצומה, פניו מאירים ומפיקים זיו ונוגה, עיניו נוצצות באש קודש ונשואות למעלה אל אבינו שבשמים, ורגליו קלות כאילות ומרחפות באויר, וגם האיש היותר בריא אולם לא עצר כח להחזיק מעמד עם אותו צדיק מראש המחול עד סופו, והמרקדים אתו הוכרחו להתחלף פעמים ושלש להנפש ולהחליף כח, ואותו צדיק, הוקן והחלש הזה, בגדיו הורטבו מזיעה והיא לא הרגיש לזיאת יעיפות, וכמו רוח בלא נשם, נשמה בלא גוף הי' מרחף באויר ומפזז ומכרכר לפני ד', להשתוממות לבב כל הסובבים איתו. אמנם זה חיזון בלתי טבעי.

וכשם שהי' מסור בכל נפשו אל עמודי התורה והעבודה, ככה הי' מסור בכל לבבו ומאודו אל עמוד הגמ"ח; מלחמו פרס לדל, ויצרת אחרים היתה צרתו, ועוד בחייתו בעיר קוזאנ־האראדק וחי שמה חיי דוחק ויצער, גם אז הי' דרכו בקודש להפריש מדי שבוע כשבוע חלק הגון מקצבת שכירותו הדלה ולחלקו בחשאי ובסתר לעניי העיר, לבו הטהור הי' טוב ומיטיב לכל, וקסם הי' על תוי פניו הנעימים למשוך אחריהם את לבבות מרי־נפש ונדכאי רוח שינלו לפניו את מסתרי צרת נפשם ולמציא נחומים בדבריו הקדושים, ועלת זקנתו רבו מאד הדורשים לשכנו לדרוש עצתו ולקבל ברכתו, והזקן החלש הזה קיבל את פני כל מבקריו הרבים באהבה גלויה וברחמים מרובים, והי' למעין של נחמה ולאוצר של סם מרפה להרבה שבורי לב ונדכאי רוח. ובכל מלוא מובן של המילים "שנא־בצע" הי' אותו צדיק כל ימיו, את כל פרוטה ופרוטה מהכנסות הרבנות הנהוגות הי' שוקל ופולם אם לקבלה, והי' בורר איתן כאדם הבורר את האוכל שנתערב ברובה של פסולת, מכל המין מבקריו לא אבה בשום אופן לקבל מתנות, ורק מבעלי היכולת נעתר לפרקים לקבל על מנת לחלקן לעניים, ולפעמים רחוקות נעתר לקבל גם על מנת לקנות בער הכסף ספרים שהיו מקור חייו, ובנעגועים רבים ובהשתדלות נמרצה הי' מחזר אחריהם להשיגם.

הרבה שנים היתה תשוקתו עזה נמרצה לעלות לארצנו הקדושה, ובשנת תרנ"ט גזר אומר להוציא את חפצו אל הפועל, למרות חולשתו שנתגברה, וכל עמל בניו היקרים

ואוהביו ומעריציו הרבים שחפצו לעצרו מנסיעתו—עלה בתוהו, „אם לא עבשיו אימתי,—ועתה הנני בטוח כי ד' הטוב יביאני בשלום אל מחוז חפצי"—היתה תשובתו הקצרה והנמרצה. דבריו אלה ובטחונו העז עודדו גם את רוח בניו הוקרים להאמין באמונה שלמה כי ד' הטוב ישלח מלאכו לפני אביהם עטרת ראשם להביאו בשלום לעיר קדשנו תובב"א. וביום ג' ב' ימים לחודש אלול שנת תרנ"ט נפרד אותו צדיק מבניו היקרים ומהמון מעריציו שנתאספו לקבל את ברכת פרידתו. אז ראו הנאספים בפעם האחרון מחזה נפלא, הזקן החלש הזה אשר כמעט לא קם ממשכבו, פתאם ביום נסיעתו התאזר עוז והחליף כח, וכמו שב לימי נעוריו רץ כעול ימים לבה"כ ולבתי המדרשים, ובחרדת קודש התפרד מבתי־לי ביה"מ וברך את כל הנאספים איש כברכתו וכמשאלות לבבו למובה, ובשמחה רבה ובלב בטוח יצא שלום לדרכו.

והעישה את רצון יוצ"ו הביאו בשלום לירושלם עיר קדשנו, אבל למגינת לבב כל מעריציו ולשברון לבבם של בניו היקרים שליט"א נתבקש שמה בישיבה של מעלה בעבור חודש ימים מיום בואו, ונשמתו יצאה בטהרה ביום ב' שמונה ועשרים יום לחודש תשרי שנת תר"ם, ומנוחתו כבוד במבחרי הקברים במרום הר הזיתים תנצב"ה, ויהי' למליץ טוב בעד כלל ישראל.

לאיעוו הרב ר' **יצחק יוסף** בר' יהודה ז"ל **דארגינסקי.**

(פלך מינסק)

נולד תר"כ, ונתמנה לרב—תר"ע.

Ицко Даргинскій Лоевъ (Минской губ.)
Icko Darginski Loew (gouv. Minsk.)

לאמזא הרב ר' **יוסף אברהם** בהרב ר' חיים צבי ז"ל **ציגאוויץ.**

נולד—תרי"ח, ובשנת תרמ"ז נתקבל לדומ"צ בעיר אסטראווא פלך לאמזא, ובשנת תרס"ח נתמנה לדומ"צ בעיר הפלכית לאמזא הנ"ל. יש לו הצעזו הדרוש לרבני פולין.

Абрамъ-Юшкѣ Циновичъ г. г. Ломжа
Abram-Juschke Cinowicz Lomza

לאנדוואראווא הרב ר' **ברוך יצחק** בר' אברהם אליעזר **חדש.**

(פלך ווילנא)

נולד—תרכ"ב, למד בטעלז, רבותיו המובהקים היו הגאון ר' מאיר אטלס שליט"א האב"ד דק"ק שאוויל והגאון ר' צבי יעקב שליט"א האבד"ק קעלם. נסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' יצחק מאיר מסלאבאדקא ומהגאון ר' יעקב חריף זצ"ל המ"מ דק"ק ווילנא. בשנת תרמ"ח נתמנה לרב בעיר לאנדוואראווא הנ"ל.

Борухъ Ицхокъ Ходошъ ст. Ландворова (Вилен. губ.)
Boruch Icchok Chodosch Landworowa (gouv. Wilne.)

לאנצקרוניא הרב ר' **דוב** בהרה"ג ר' צבי ז"ל הכהן **בראנשטיין.**

(פלך פּאָדאל)

נולד—תרכ"ה, ונתמנה לרב תרנ"ב.

Берка Бронштейнъ м. Лянцкорунъ (Подол. губ.)
Berko Bronstein Lianckorun (gouv. Podol.)

לאפי הרב ר' **ישראל** בהרב ר' שלמה יעקב **ראבינאוויץ.**

נולד—תר"י, והוא נכד הגאון ר' משה צבי זצ"ל האבד"ק אנטיפאליע פלך גרדנא, בנעוריו היה מו"צ בעיר שערשאב ג' שנים, ובשנת תרנ"ט נתקבל לרב בעיר לאפי הנ"ל. הוציא

לאיר הספרים האלה: א) „עין משפט" על חו״מ, נדפס בשנת תרמ״ב, ב) „ישועת ישראל" „ישארית ישראל" בכרך אחד, חדושים בש״ס ובראשונים, ג) „אור ישראל" ב׳ חלקים על דרוש, נדפס תרס״ג. ד) „נזר ישראל", הנהגת האדם בעולמו עפ״י מקורי הש״ס. וזוה״ק ומדרשים, ופסקי הראשונים ז״ל. נדפס תרס״ה, ה) „ישמח ישראל", חדושים יפלפולים בש״ס וברמב״ם, נדפס תרס״ט. כן נדפסו מאתו חר״ת והערות בספר „וכרון בספר" של הרה״ג ר׳ ליב ווישנאק נצ״ל מבילסק וכנו הרה״ג הגביר ר׳ זאב וואלף ווישנאק ממאסקוי שנדפס בווילנא תרס״ו.

Сроель Рабиновичъ Лапы (Ломж. губ.)
Sroel Rabinowitz Lapy (gouv. Lomza)

לאפיטש הרב ר׳ **חיים צבי** בהרה״ג ר׳ שמואל משה **שפירא.**
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ג, ונתמנה לרב—תר״ם. יחוסו של הרב הזה נתבאר בתולדתו של אביו הגאון שליט״א.

Х. Г. Шапиро Лапичи (Минской губ.)
Ch. G. Schapiro Lapiczi (Gouv. Minsk)

לאסקראוו הרב ר׳ **חנוך העניך** בהרב ר׳ זאב יהודא ז״ל **אורנר.**
(פלך סעדלין)

נולד—תרל״ב, רבותיו המובחקים היו: הגאון האדמו״ר מהור״א מסאכאטשוב זצ״ל והרה״ג ר׳ יהושע זצ״ל האבד״ק זשארין בעהמ״ח ספר „חומת יהושע", ונסמך להוראה מהגאון הסאכאטשאב הנ״ל, ומעיד רבנים גדולי הדור. בשנת תר״ם נתמנה לרב בעיר לאסקראוו הנ״ל.

Х. Орнеръ пос. Ласкаржевъ ст. Соболевъ (Сѣдлец. губ.)
Ch. Orner poc Laskarzew st. Sobolew (gouv. Siedlec.)

לאצקאווע הרב ר׳ **שלמה יעקב** במוהר״ר הלל גבריאל **שיין.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרט״ז אביו הנ״ל הוא מופלג בתו״י, נתקבל לרב בעיר ציטאוויאן פלך קאוונא בשנת תרנ״ג, ובשנת תרנ״ט נתמנה לרב בעיר לאצקאווא הנ״ל.

Шліома-Янкель Шейнъ м. Ляцково чер. ст. Муравьево (Ковн. губ.)
Schlioma-Jankel Schejn Liackowo via st. Murawjewo (gouv. Kowno.)

לאקאטש הרב ר׳ **שלום יוסף** במוהר״ר זאב הלוי **פייגענבוים.**
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ב, נסמך להוראה מהרה״ג ר׳ שמואל אברהם האבד״ק קאסטאנטין ישן, ומהרה״ג הרמ״א אבד״ק יאולוויץ במדינת גאליציען. בשנת תרנ״ח נתמנה למו״צ בעיר סמאטרוטש פלך פאדאל, ואח״כ נתמנה לרב ואב״ד בעיר לאקאטש הנ״ל. יש אתו בכתיבים ספר רב הכמות בשם „נתיבות שלום" ובו ח׳ חלקים ונתיבות: א) „נתיב התורה" על תישב״ם. ב) „נתיב הים" על ש״ם בבלי, ג) „נתיב ירושלם" על הירושלמי, ד) „נתיב החיים" על שו״ע או״ח. ה) „נתיב הדעת" על שו״ע יור״ד ו) „נתיבות לשבת" על שו״ע אה״ע, ז) „נתיב המשפט" על שו״ע חו״מ. ח) „נתיב ארץ רבה" על מדרש רבה. עוד יש אתו בכתיבים חבור בשם: „שמן למנחה" כולל הגהות, הערות, והשגות על ספר „מנחת חינוך". וגלוה אליו קונטרס „משנת יוסף" על הרמב״ם ז״ל.

Шолимъ Алтеровичъ Фейгенбоймъ Локачи (Волын. губ.)
Scholim Alterowicz Fejgenbojm Lokaczi (Gouv. Wohlin.)

לאשע הרב ר' **יעקב מאיר** בהר' אברהם דוב ז"ל הכהן **כהנא.**
(פלך מינסק)

נולד—תר"כ, למד בישיבות: מיר ויאלאוין, נסמך להוראה מהגאון ר' ירוחם יהודא זצ"ל המד"א דמינסק, מהגאון ר' הלל זצ"ל האב"ד דקהלות, שקלאב, חאסלאוויץ ואמציסלאוו, מהגאון ר' יוסף ייזיז ז"ל האב"ד דק"ק טעלז וסלנט, מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, ועוד מהרבה רבנים. בשנת תרמ"ה נתמנה לרב בעיר לאשע הנ"ל,

Я. М. Каганъ м. Лоша чер. м. Узда (Минской губ.)
J. M. Kahan Loscha via Usda (Gouv. Minsk.)

לובאשאווקא הרב ר' **שמואל זאב** בהרב ר' יקותיאל אהרן ז"ל **שעכטער.**
(פלך העדסאן)

נולד—תרל"ה, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ה, בניו מר יעקב ומר יהודא ליב שיחיו עוסקים בתורה, והצעיר מהם בהיותו בן י"ז שנים כבר נסמך להוראה מרבני עיר קישענאוו פלך בסרביא, ויש לו גם ידיעות נכונות במדעים.

Ш. Шехтеръ Любашевка (Херс. губ.)
Sch. Schechter Liubaschewka (gouv. Chers.)

לובטשי הרב ר' **יוסף אלי'** בהרב ר' יצחק זצ"ל הלוי **בונימאוויץ.**
(פלך מינסק)

נולד—תרט"ו, ועוד בחיי אביו הרב ז"ל בשנת תר"ט הורה הוראה בעיר הנ"ל, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב שמה.

Іосифъ-Элья Бунимовичъ м. Любча (Минск. губ.)
Josif-Elja Bunimowicz Liudcza (gouv. Minsk.)

לובישט הרב ר' **נתן שלמה בצלאל** בהרה"ג ר' יעקב דוד זצ"ל **בידערמאן.**
(פלך וואַרשע)

נולד—תר"ד, אביו הרה"ג הצדיק הר' יעקב דוב זצ"ל הי' אב"ד בקהלות: קאונין, וכווישאגראד. והוא נצר מגזע משפחה מיוחסת של גדולי ישראל, בשנת תרכ"ח נתמנה לרב, והשתמש בכתר הרבנות בקהלות: טשערווינסק ביזוין, ווישגראד, ואח"כ נתקבל לרב ואב"ד בעיר לובישט הנ"ל.

Ц. Бидерманъ г. Ловичъ (Варшав. губ.)
C. Biderman Lowicz (gouv. Warschau)

לובמלא הרב ר' **יהודא ארי'** בר' אליעזר ז"ל **פינקלשטיין.**
(פלך וואהלין)

נולד בשנת תק"צ, ונתמנה לרב בשנת תרי"ח, זה יותר מיובל שנים שהוא נושא כתר הרבנות של העיר הנ"ל.

Лейбъ Финкельштейнъ м. Любомль (Волын. губ.)
Lejb Finkelstejn Liubomi (gouv. Wohlin)

לובען הרב ר' **יעקב ישראל** בהרב ר' מאיר [מכונה אלטר] ז"ל הלוי **שפירא**.
(פֿלך פּאלטאַווע)

נולד—תרמ"ח, ונתמנה לרב בשנת תרס"ט למלאות מקום אביו הרה"ג זצ"ל בעיר לובען הנ"ל.

Янкель-Сруль Алтеровъ Шапира г. Лубны (Полтав. губ.)
Jankel-Srul Alterow Schapira Lubny (gouv. Poltawa.)

לובעשאוו הרב ר' **אליעזר ליפא** בהרב ר' שמרי' יוסף ז"ל **קלעפפיש**.
(פֿלך מינסק)

נולד תרל"ח לאביו הרב הנ"ל ז"ל שהוא בן הרב המפורסם ר' יעקב זאב ז"ל מווארשא ואחי של גדולי הרבנים (האלה א) הרב הגאון מוהר"ש זיינוויל קלעפפיש זצ"ל האבד"ק וואַרשא. ב) הרה"ג ר' שלמה זלמן קלעפפיש האבד"ק וויזנע בעהמ"ח ספר שו"ת „בית אהרן". ג) הרה"ג ר' מאיר אבד"ק יאבלאוויקע, ויחוסם עולה עד הגאון מהר"ם פאדוואַ זצ"ל. מחותניו של הרב ר' שמרי' יוסף ז"ל הנ"ל המה: א) הרה"ג ר' בנימין ביניש האבד"ק וויערשאוו בן הגאון ר' משה ליב האבד"ק קושטא בעהמ"ח ספר „תפארת ירושלם" על משניות וספר שו"ת „זית רענן" ב) הרה"ג ר' יהושע העשיל האבד"ק סטושין פלך לאמזא ג) הרה"ג ר' ישראל יעקב האבד"ק פלאנסק. ד) הרב המפורסם ר' יעקב ארי' ליב שליט"א הרב דלובעשאוו. דודו של הרב רא"ל הנ"ל מצד אמו הוא הגאון ר' יעקב נעווגרהייט זצ"ל האבד"ק וואַרשא. וגיסו הוא הרה"ג ר' חיים יעקב נפתלי שליט"א המו"צ בק"ק וואַרשא נכד הגאון מקושטא הנ"ל זצ"ל. הרב רא"ל הנ"ל למד בישיבת טעלז ובוואַלאזין, נסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואַלאזין מהרה"ג ר' חיים הערץ שליט"א מביאַלאסטאק, ומהרה"ג הר"פ האריגבלאם שליט"א דומ"ץ בווארשא. בשנת תרס"ז נתמנה לראב"ד ומו"צ בעיר לובעשאוו הנ"ל, חותנו הוא הרב המפורסם ר' ארי' ליב שליט"א הנ"ל בן הרה"צ ר' יצחק זצ"ל מלובעשאוו. בן הרה"ג הצדוק מהו"ר אברהם יוסף אבא זצ"ל הרב דיאנאווא ולובעשאוו, בן הרה"צ הצדוק מהו"ר שמרי' זצ"ל הרב דק"ק קאברין ולובעשאוו מגזע האדמו"ר ר' יחיאל מיכל מזלאטשעוו זצ"ל. ומגזע האדמו"ר הר' מרדכי מנעסחיז. חמותי של הרב ר' אליעזר ליפא הנ"ל היא נכדת הרה"צ ר' גדלי' מלוניץ בעהמ"ח ספר „תשואת חן" על התורה, ומצד אמה היא נכדת הרה"צ ר' פנחס מקארעץ זצ"ל.

Л. Клепфишъ м. Любешовъ (Минской губ.)
L. Klepfisch Lubeschow (Gouv. Minsk).

לוגא הרב ר' **חנוך העניך** בהרב ר' יהואש אייבוש ז"ל **עטקין**.
(פֿלך פּעטערבורג)

נולד—תרכ"ב, ונתמנה לרב—תר"ם.

Х. Г. Эткинъ г. Луга (С.-Петербург. губ.)
Ch. G. Etkin Luga (gouv. S.-Peterburg.)

לוואוא הרב ר' **אליהו יהודא ליב** בר' מנחם נחום ז"ל **שווערדלאוו**
(פֿלך העדסאן)

נולד תרט"ו, אביו הרב הי' טופלג בתירה וישרת ארבעים שנה בתו"ר שו"ב בעיר הנ"ל, נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' שניאור זלמן פינסקער ז"ל הרב דחערסאן, ומהרה"ג ר' פאלק ז"ל הרב בקהלות „שדה מנוחה" גדולה וקטנה. ובשנת תרט"ה נתקבל לרב בעיר לוואוא הנ"ל. חותנו הוא הרה"ג דוב טובער בהעמ"ח ספר „דובב שפתי ישנים". חתנו הרב ר' אברהם בהרב ר' שרגא פייוויש טויבער נ"י שו"ב ומו"צ בנאוואַ-קאוונא,

הוא רב וש״ב בעיר יענאקיעוא מחוז באכמוט, וחתנו השני המופלג ר׳ שלמה בר׳ נחום נ״י שו״ב בניקאליעוי.

Элье Свердловъ чер. м. Тягинка кол. Львово (Хер. губ.)
Elje Swerdlow via Tiaginka kol Lwowo (gouv. Cherson)

לוטימירסק הרב ר׳ **מאיר** בר׳ יעקב אליעזר הכהן **ווארשוויאק.**
(פלך פּינסקאוי)

נולד—תרל״ב ונתמנה לרב—תרנ״א, יש לו הצענז הדרוש לרבני פולין.

Мееръ Варшавякъ г. Лютомирскъ (Петроков. губ.)
Meer Warschawiak Lutomirsk (gouv. Petrokow.)

לויקעווע הרב ר׳ **אלידו משה** בר׳ מרדכי **וילבערט.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ״ט, ונתמנה לרב—תרס״ב.

Эляшъ-Мовша Зилбертъ м. Лавково (Ковн. губ,)
Eliasch-Mowscha Silbert Lawkowo (gouv. Kowno.)

לונטשיץ הרב ר׳ **אליעזר** בהרה״ג ר׳ שלמה זצ״ל **אייערבאך.**
(פלך קאליש)

נולד—תרכ״ו, והוא נכד הגאון ר׳ מאיר אויערבאך זצ״ל האבד״ק קאליש ואח״כ בירושלם עיר קדשנו יצ״ו. בעתח״ס ספר „אמרי בינה״. בשנת תרס״ח נתמנה לרב בעיר לונטשיץ הנ״ל.

Лейзеръ Ауэрбахъ г. Ленчицы (Калишской губ.)
Lejser Auerbach Lenczicy (gouv. Kalisch)

לונינץ הרב ר׳ **יהודא** בר׳ יצחק **וולאר.**
(פלך מינסק)

נולד—תרכ״ו, נסמך להוראה מהגאון הריא״ם זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא, בשנת תרנ״ד נתמנה למו״צ בעיר לעכוויטש, ובשנת תרנ״ט נתמנה לרב בעיר לוינץ הנ״ל.

Ю. Зуляръ ст. Лунинецъ (Минской губ.)
J. Sullar st. Luninetz (gouv. Minsk.)

ליבישש הרב ר׳ **יצחק** בהרה״ג ר׳ מרדכי שליט״א **קלעפפיש.**
(פלך פלאצק)

נולד תרל״ז לאביו הרה״ג הנ״ל שליט״א הדומ״ץ בק״ק ווארשא, בן הגאון מהור״ש ווינוויל זצ״ל מלעפפיש הראב״ד בווארשא. רבותיו הטובהים היו: א״ז הגאון הרש״ז זצ״ל הנ״ל, והרה״ג ר׳ יוסף חבר ני׳ בחברה ש״ס בווארשא. נסמך להוראה מהגאון ר׳ אלי׳ חיים מייזיל שליט״א האבד״ק לאדז, מא״ז הגאון מהור״ש זאנווייל הנ״ל זצ״ל, מהרה״ג ר׳ מאיר יחיאל האלצשטאם שליט״א האבד״ק אסטראוונע, מהרה״ג ר׳ אברהם בארנשטיין זצ״ל האבד״ק ראזינא, מהרה״ג ר׳ ירחמיאל ישעי׳ מינצבערג זצ״ל האבד״ק לוקאוונ, ומהרה״ג ר׳ פתחי׳ האריגבלאם שליט״א הדומ״ץ בק״ק ווארשא. בשנת תר״ס נתקבל למו״צ בק״ק ווארשא, ובשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר ליבישש הנ״ל. יש לו הצענז הדרוש לרבני פולין.

Исаакъ Клепфишъ м. Любичъ (Плоцк. губ.)
Jsaak Klepfisch Liubicz (gouv. Plock.)

ליבויא הרב ר׳ יעקב במהור״ר מרדכי דעניזאהן.

(פלך קורלאנד)

נולד בשנת ת״ר, אביו המופלג הי׳ מילידי שקלאוו ומצד אמו הוא ממשפחת ראפפארט העתיקה והמיוחסה, למד בסליוצק, ויצק מים ע״י הגאון ר׳ יוסף דובער הלוי סאלאוויציג זצ״ל ונסמך מאתו להוראה, ומאת הגאון ר׳ בצלאל הכהן מווילנא זצ״ל ומהגאון ר׳ אלי׳ האבר״ק זאגער ולידא זצ״ל. בשנת תרל״ג נתקבל לרב בעיר איזועטע פלך קאוונא, ובשנת תרמ״ז נתמנה לרב בעיר ליבויא הנ״ל. נדפס מאתו שו״ת „שארית יעקב״, בהסכמות גאוני הדור, והרבה חדושי תורה נדפסו מאתו בירחון הרבני „אוהל יצחק״ היוצא לאור באונגרן, ובהמאסף היוצא לאור בירושלם תו״ב. ובכתובים יש אתו עוד הרבה חדושים בהלכה ואגדה. בנו יחידו המופלג ושנון הר׳ ארי׳ ליב נ״י הוא חתן הנכבד וי״א הר׳ אהרן שער מיוארנא פלך קאוונא מחוז טעלז.

Янкель Денезонъ Либава (Курлянд. губ.)
I. Denesohn Libawa (gouv. Kurland.)

ליבויא־החדשה הרב ר׳ יהודא אידיל חיים ב״ר צבי הירש זצ״ל בענגיס

(פלך קורלאנד)

נולד—תרכ״ב, ונתמנה לרב ומו״צ בליבויא—החדשה [נייא־ליבאויא] בשנת תרנ״ט.

Ю. Х. Бенгисъ Либава (Курлянд. губ.)
I. Ch. Bengis Libawa (gouv. Kurland.)

לידוועניאוויע הרב ר׳ יהודא ליב בהרה״ג ר׳ מנחם מענדיל אסטרינסקי.

(פלך סובאלק)

נולד—תרל״ד, ובשנת תרמ״א נתמנה לרב בעיר שטוצין פלך ווילנא ואח״כ נתקבל לרב בעיר לידוועניאוויע הנ״ל.

Ю. Остринскій м. Людвеново (Сувальск. губ.)
I. Ostrinski Liudwenowo (gouv. Suwalk.)

ליובאן הרב ר׳ נחמי׳ בהר׳ ישראל יערוזלימסקי.

(פלך מינסק)

נולד בשנת—תרי״ד ובשנת תרמ״א נתקבל לרב בעיר שעמזיווא פלך מינסק, ובשנת תרנ״ו נתמנה לרב בעיר ליובאן הנ״ל.

Нхемію Ерузелимскій м. Любанъ (Минской губ.)
Ichemiu Eruselimski m. Liuban (gouv. Minsk.)

ליובאוויטש הרב ר׳ שלום דובער שניאורסאהן.

(פלך מאהילוי)

נולד בשנת תרכ״א. שלשלת יחוסו של האדם הגדול הזה נודע ומפורסם בכל קהל ישראל, וכבר מביאר באריכה בהספר „בית רבי״ כל שלשלתא דדהבא מישפחת אדמור״י ליובאוויטש גאוני וצדיקי עולם זי״ע, מיסדי החסידות החבדי״ת התיפסת כהיום את המקום היותר חשוב בקהל ישראל היראים וחרדים לדבר ד׳.

וכמו כן אין כל צורך לפרט את כל מפעליו הכבירים של האדם הגדול הזה, כי הן מפורסם הוא בכל קהל הגולה אשר יומם לא ישקוט ולילה לא ינוח, ועיניו הטהורות משוטטות בכל תפוצות ישראל לגדור כל פרצה ולתקן כל בדק בחומת הדת וכל מעינו הוא רק להרים קרן התורה והיראה.

ורק על מפעל אחד ענקי של רב פעלים הזה, על המוסד הנשגב הנקרא בשם „תומכי

תמימים" שיסד, מהנכון והחובה להרחיב הדברים, באשר תועלתו כללי, והשפעתו רבה לעצור בעד שטף המים הזדונים הסוחפים בזרמם העז את כל טובי בנינו לתוך מצולת ים החיים ההוים המלא ארס על כל גדותיו, ר"ל.

מפרטי הנהגת המוסד הנשגב הזה במשך שנות קיומו, כפי שנבארם הלאה, ניבר ובולט עד כמה השכיל האדם הגדול הזה לחדור לתוך תוכן של ראשי הסבות הגורמות להטות מדרך הישר אף את אלה צעירי ישראל בני הורים יראים וחרדים לדבר ד' המתאמצים בכל יכולתם לחנכם בדרך התורה והמצוה, ובכל זאת לא לפעמים רחוקות סוף סוף יתעו בתוהו לא דרך, לשברון לבב הוריהם.

כל לבב מבין וכל עין בוחן את תקנות והנהגות המוסד הזה יוכח את מטרת המוסד הגדול להסיר שתי סבות ראשיות אשר הן הנן באמת הגורמות לכל המהפכה הנוראה שבאה בבתי החרדים, להסיר לבב הבנים מעל האבות, ואלו הן: א) החברותא הרעה של הסביבה המקולקלה, ב) בקשת תבלית חומריי של הבנים.

ולמען לתמוך ולעזור את האבות התמימים לגדל את בניהם לתורה ולמעשים טובים יסד האדם הגדול הזה בשנת תרנ"ז בעיר משכנו לייבאוויטש בית אולפנא גדול בשם: „תומכי תמימים" וחפץ ד' הצליח בידו להשיג את המטרה הקדושה אשר שם לנגד עיניו הטהורות.

ולמען לתת מושג נאמן מהישיבה הקדושה הואת הננו לרשום בקצרה את סדריה המצוינים ואת תמנותיה המכוונות וקולעות אל המטרה.
ואלו הן:

א) התלמידים מתקבלים בהיותם עוד צעירי ימים, אשר לבם עודנו רך וטהור ונוח לקלוט זרע קודש להצמיח פרי הלולים לד' ולישראל.

ב) אין בקבלת התלמידים משא פנים לגועם מוצאם ומפלגתם, כי אם כשרונו ומעשיו של התלמיד, אחרי החקירה והדרישה הרבה, המה יקרבוהו.

ג) בכל משך שנות הלמוד נפרדים התלמידים ונבדלים מכל סביבה זרה. שבתם וקומם, ארחם ורבעם, כלבלתם ושעשועם, הוא אך בתוך חוג המוסד, עפ"י השגחת ממונים מיוחדים על כל פרט ופרט.

ד) מספר התלמידים לעת הזאת הוא בערך ג' מאות וחמשים איש כן ירבו, ומתחלקים לג' סוגים ראשים: א) תלמידי החדרים. ב) תלמידי השיעור. ג) תלמידי האולם הגדול.

ה) תלמידי החדרים המה כעת כמאה וארבעים במספר, כן ירבו, הלומדים בחמשה חדרים אצל מלמדים ופדגוגים מצוינים, גמרא תו"ס ומפרשים, ושאר למודי קודש המפתחים את כשרונות התלמידים, וחוזרים על הלמודים עד שתהא משנתם ברורה ובפיהם שגורה. ובשימת לב מיוחדה משגיחים על חנוכם המוסרי של התלמידים לשתול על לבבם הרך נטעי נאמנים של אהבת תורה ויראת שמים, נועם המדות ונמוסי דרך ארץ, ומבחר שעשועי התלמידים האלה הוא שהמה נאספים לפני משפיעיהם אנשי הלבב לשמוע מפיהם ספורים משעשעים מתולדות ומאירעי גדולי רבותינו הקדושים זי"ע, ושיחות חולין של תלמידי הכמים האוצרות בתוכן מוסר השכל וחדוד נפלא המשאירים רושם טוב מאד בהלבבות הרכים של התלמידים. מהחדרים האלה עוברים התלמידים אל מחלקת השיעור.

ו) מספר תלמידי השיעור המה לעת הואת כששים במספר, כן ירבו, ועלידם ממונים שני מורים מצוינים. האחד רב גדול, חריף ובקי הלומד עמהם בכל יום שיעור בגפ"ת בעיון וחריפות ומרגילם לדרכי ההיקש וההגיון לברר שמעתתא אליבא דהלכתא. והשני; רב מצוין בחסידות ויראת ד', המלמדם את דרך הקודש ואת המסילה העולה בית אל עפ"י ספרי וקני רבותינו ואמרותיהם הטהורות והקימות לעד. בהמחלקה הואת ילמדו התלמידים עד שמתפתחים כשרונותיהם ויש ביכולתם ללמוד בעצמם גפ"ת בעיון נמרץ ובסברה ישרה, ואז המה נכנסים אל הטרקלין הוא האולם הגדול.

ז) תלמידי האולם הגדול המה כעת קריב למאה וחמשים איש. כן ירבו, בהאולם הזה לומדים התלמידים בעצמם, תחת השגחת מפקחים, בשקידה רבה. ומורים נתונים להם ללמדם למודי החסידות העמוקים ולבאר להם כל הספיקות בהלמודים האלה, ומשגיחים ממונים להשגיח על הנהגות התלמידים שיהיו נאה מקיימים כמו שהם נאה דורשים.

ח) תלמידי „החדרים" מתקבלים חנם אין כסף, ומוצאים הם מן המוכן: מלמדים, משגיחים, חדרים עצים ונרות, ולעניים שבהם תנתן גם ארוחת צהרים לא פחות מב' תבשילים ולחם בכל יום, ובמקרים יוצאים מן הכלל נתמכים המה גם בכסף מזומן, ולתלמידי „השעור" תנתן תמיכה לכל הזקוק מחמשה עד ששה רו"כ לחודש, מלבד הוצאות כוללות כמו כבים לבנים ומרחצאות, ולפרקים גם הלבשה והנעלה. וייתר מהם נתמכים תלמידי האולם, אשר כל מחסורם על המוסד; בבית תבשיל מיוחד יבשלו יאפו ויכינו את כל מאכלי התלמידים האלה די ספוקם, גם בגדים ומנעלים תנתן להם לכל עת מצוא.

ט) גם על מיעדים וחגים אינם נופעים התלמידים הביתה, כי בשבתות השנה ומועדיה שומעים התלמידים מפי קדשו של מו"ר המיסד הגדול הזה, תורת חיים, אמרות טהורות כזהב מזוקקות המרוממים ומנשאים את רוחם אל על ומעוררים את לבבם לאהבה וליראה את השם. מחזה נהדר ונפלא הוא שטחת החג בהמוסד הגדול הזה; עיני האורחים לא תשבענה מראות את המשטר הנעלה השורר בעת שיתקבצו כל התלמידים באולם הגדול בימי החגים והמועדים ואוכלים ביחד בסדרים מצויינים עפ"י הנהגת פקידים וממונים המשגיחים על הסדרים, וישמחים בשמחת החג בגילה ורעדה בשירה וזמרה במקהלת מטיבי נגן הנמצאים בין התלמידים, ובהברח הוא אשר סדרי חגים כאלה ישאירו רושם עז ונמרץ על לבות התלמידים שתהא חדות ד' מעוזם בכל ימי חייהם.

יו"ד) המוסד כאב רחמן דואג לכל צרכי התלמידים, בהגיע תור של תלמיד להקרא לעבודת הצבא ישגיח המוסד ע"י ממונים מיוחדים על זה שלא תפול שגיאה בתעודת הלדה ולברר את זכות מדרגתו בדיוק, וכל עמל וכל הון לא יחשוך המוסד להגן על התלמידים ועל תורתם לברר את האמת ולהציל את העשוקים שלא יהיו נספים בלא משפט. המוסד בהשפעתו הרבה ממלא הוא את מקום ההורים ועומד הוא מצד התלמידים בהגיע עת נשואיהם חוקר ודורש אחרי השדוכים שמציעים, ומשתדל להרבות בסף נדוניתם והטבת מצבם החומרי בעתיד.

יו"א) המוסד דואג גם בעד תכליתם החומרי של התלמידים, התלמידים היותר נבחרים נבחנים על ידי רבנים גדולים וגאונים ונסמכים להוראה ורבנות, והמוסד משתדל בעדם שיתקבלו אחרי כבוד למורי הוראה בישראל, ואלה אשר לא יגיעו להוראה מלמדים אותם מלאכת שמים, אומנת השו"ב, סופרי סת"ם, ומקבלים תעודתם על כשרון אומנתם ועל יראתם הקודמת, והמוסד דואג בעדם למציא להם מקום פרנסה.

יו"ב) נפלא הוא האהבה והאחוה השורר בין תלמידי המוסד הזה, דואגים זה בעד זה, עוזרים זה לזה מעוררים ומזרזים איש את רעהו, ואהבתם העצומה איש לאחיו נכרת ובולטת בכל פנות שהמה פונים.

יו"ג) מספר התלמידים שכבר יצאו מהישיבה הקדושה הזאת ובאו בברית הנשואים המה כעת כשלש מאות איש במספר, והמה רבנים ושובי"ם בערי ישראל, ויש מהם גם סוחרים עסקנים, והמוסד עסוק כעת ליסד אגודה בין התלמידים האלה, מטרת האגודה יסודה בארץ לעזור בכח כללי להטבת מצב החומרי של תלמידי הישיבה וראשה תגיע השמימה שיהיו התלמידים דבוקים ואחיזים יחד, ואיש לרעהו יאמר חזק לכלוא בקרבם את כל אשר קלטו בבית מדרשו של רבם, לעמוד כסלע איתן בלב ים החיים הסוער לבלי יסחף חלילה אחד מהם בזרם הזמן, ובכחם הכללי ישפיעו מרוחם גם על אחרים לחזק עמודי הדת ולהרים קרן התורה והיראה.

יו"ד) הוצאות המוסד לעת הזאת עולה לסך שלשים וחמשה אלף רו"כ לשנה, הכנסות המוסד הנה: א) מחברים עשירים שלקחו חלק בראשית התיסדות המוסד ומשתתפים בו עד היום בתמיכות הגונות, ב) צירים מיוחדים סובבים בערי ישראל ומעוררים נדיבי ישראל להושיט יד עזר ותמך להמוסד הנשגב הזה. ג) נדבות פרטיות מקריות.

טו"ן) בית פקידות מיוחד מנהל בסדרים מצויינים את כל גלגלי המכונה העצומה של המוסד הגדול והנכבד הזה, ובראשו עומד בנו של המיסד הגדול שליט"א, ברא כרעה דאביה הרב ר' יוסף יצחק שליט"א, הוא המפקד הראשי לכל ענייני המוסד, הוא המצביא לכל צבא התלמידים, מוריהם ומשגיחיהם. הוא הדואג לכל מחסורי המוסד המרובים, הוא הממציא את הכנסות המוסד, הוא המסדר את הוצאות המוסד, הוא המסור בכל לבבו ובכל נפשו אל המוסד הנשגב הזה, והוא המוציא אל הפעולות את כל מחשבתו הגדולה של מר אביו

הגדול שליט"א בדיוק נמרץ ובסדרים נעלים. יחזק ד' הטוב את כחם וחילם לשאת את כל הטרדה העצומה הואת.

Ш. Б. Шнеерсонъ Любавичи (Могилев. губ.)
Sch. B. Schneerson Liubawiczi (gouv. Mohilew.)

ליובאוויטש הרב ר' **דוד** בר' בן ציון **יאקובסאן**.

נולד—תרי"ב בעיר מאלאסטאוקא פלך מאהילוי, ונתמנה לרב בשנת תרמ"ב, בנו הרה"ג ר' יוסף חיים יאקובזאהן הוא אבד"ק בוינאמליא פלך הנ"ל.

Давидъ Якубсонъ Любавичи (Могилев. губ.)
Dawid Jakubson Liubawiczi (gouv. Mohilew.)

ליוביטש הרב ר' **זוסמאן בן ציון** בהרה"ג ר' דוד ארי' ליב ז"ל **באקאליישציק**

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב בשנת תרנ"ד, אביו הגאון הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק בערשונע פלך צערניגאוו, ונשאר מאתו בכתובים ספר שו"ת „דברי דוד".

З. Бакалейщикъ м. Любечъ (Черниговъ. губ.)
S. Bakaleiczik Liubecz (gouv. Czernigow)

לידווינקע (Юзефполь) הרב ר' **שמואל** בהרב ר' מרדכי ז"ל **שפירא**.

(פלך פּאָדאל)

נולד—תרכ"ח, למד בעיר אומאן פלך קיעו בישיבת הג' החרד לדבר ד' ר' פינחס נימינסקע ז"ל אצל הר"מ הרה"ג ר' משה. בשנת תרנ"ה נתמנה לרב ומו"צ בעיר לידווינקע הנ"ל. רבות עמל הרב הנ"ל ליסד חברת „מפיצי תלמוד" בפלכי פאדאל חערסאן וקיעו, אשר מטרתה היתה ליסד ישיבות בהפלכים האלה, ומרפיון החברים לא עלתה בידו ליסד ישיבות רק בהעירות טיראספאל ושוויטאאו פלך קיעו.

Шмуелъ Марковичъ Шапира м. Юзефполь (Подол. губ.)
Schmuel Markowicz Schapira Jusefpol (gouv. Podol)

ליוענהאף הרב ר' **ישראל איסר יעקב** בהרה"ג ר' נפתלי הירץ ז"ל **קלאצקין**.

(פלך ווּיטעבסק)

נולד—תר"ה, אביו הרה"ג הנ"ל הוא נין ונכד להגאון בעל שבי"י זצ"ל ותלמיד של הגאון בעל חת"ם זצ"ל, ומ"ג שנים שמש בכתר הרבנות, ששה שנים בעיר אישפאל ישלשים ושבעה שנים בעיר שימבארג פלך קורלאנד, נדפס מאתו ספר „אילה שלוחה", והוא רק חלק קטן מרובי חדושי תורתו שהניח אחריו ברכה, בשנת תרנ"ד נפטר לעולמו תנצב"ה, והניח אחריו הור ישרים יבורך. בנו הרב ריי"א יעקב הנ"ל נסמך להוראה מהגאון הנציב"ב זצ"ל מוואלאזין, מהגאון ר' אלי' שק זצ"ל האבד"ק לידא, מהגאון ר' ארי' ליב זצ"ל האבד"ק דווינסק, ויבדל לחיים טובים מהגאון ר' יוסף ריינין שליט"א האבד"ק דווינסק. בשנת תרל"ג נתקבל לרב בעיר האניישאק פלך קאוונא ומשמה לק"ק ליוענהאף הנ"ל, אחיו של הרב הנ"ל המה: א) הגאון ר' אלי' קלאצקין שליט"א האבד"ק לובלין, ב) הרה"ג ר' אברהם קלאצקין שליט"א האבד"ק לאזני פלך מאהילוי, ג) הרה"ג ר' שניאור זלמן קלאצקין שליט"א האבד"ק ראהטשאוי פלך מאהילוי, ד) הרה"ג ר' משה צ"ה קלאצקין שליט"ה רב בק"ק רומאנאוו פלך מאהילוי. ה) הנכבד מופלג בתו"י ר' ראובן קלאצקין נ"י בליוענהאף. ועוד אח אחד היו למו הר' דוד פיינבערג ז"ל שהי' מצוין בתו"י וישחל"ח בעיר נויארק. בניו של הרב ריי"א יעקב הנ"ל המה: א) הרה"ג ר' יהושע מרדכי קלאצקין שליט"א האבד"ק קארטוזוי־בערעזני, חתן הגאון ר' צבי הירש מה יפית האב"ד דק"ק ווילקאוויישק שליט"א. ב) הנכבד ואיש תבונות ר' מענדיל קלאצקין נ"י בעיר אבעל פלך קאוונא, ג) החריף ובקי, גדול בתורה ר' חיים דוב קלאצקין נ"י בעיר יאנישאק פלך קאוונא חתן הג'

הנדוב ווי"א ר' אפרים קאהאן, חתניו המה: א) המופלג ווי"א הנכבד הר' מענדיל לייען נ"י בעיר נעוויל. ב) המופלא ווי"א הר' מרדכי נ"י בן הנגיד ונכבד י"א ר' יעקב ליב נ"י. ג) המופלג ווי"א הר' מיכל עדלשטיין נ"י בן המופלג ווי"א ר' יצחק שו"ב ברעזיצע. ד) הנכבד ויקר הערך ר' שמעון בן הישיש המופלג ר' יחיאל יאחילמאן מעיר רינא.

Исеръ Кляцкинъ м. Ливенгофъ (Витеб. губ.)
Iser Kliackin Liwenhof (gouv. Witebsk.)

ליטעטוב הרם ר' **שלמה** בהרב ר' יצחק זאב ז"ל **פראהמאן**.
(פלך קאליש)

נולד—תרכ"ד, בשנת תרמ"ה נתמנה למו"צ בעיר ליטעטוב הנ"ל, ובשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר הנ"ל למלאות מקום אביו ז"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל.

Шліома Фроманъ пос. Лютутовъ (Калишской губ.)
Schioma Froman pos Liututow (gouv. Kalisch.)

ליטין הרב ר' **יהושע העשיל** בהרב ר' ברוך ז"ל **ראבין**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"ב, ונסמך להוראה מאת הרה"ג ר' יוזפא זצ"ל זר' דוד ארטינבארג מבערדיטשוב ומהרה"ג ר' אלטער מקאסטנטין ישן שליט"א, ובשנת תרמ"ב נתקבל לרב ואב"ד בעיר ליטין הנ"ל, והוא נכד של הרה"ג ר' יוסף זצ"ל האבד"ק יאסני ברומניא בעה"מ ספר שו"ת „ברכת יוסף". מחותנו הוא הרה"ג ר' משה נתן ריבינשטיין שליט"א האבד"ק וויניצא בעה"מ של הספרים „אלף המגן" „וכלילת המנורה" ועוד הרבה חבורים.

I. Гешиль Рабинъ г. Литинъ (Под. губ.)
I. Heschil Rabin (gouv. Podol.)

ליטניוועץ (Новоушица) הרב ר' **ישעי'** בהרב ר' יוסף ז"ל **בארשטיין**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ב ונתמנה לרב תרנ"ז. אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל שמש בכתר הרבנות בעיר זבריוא ובעיר יארישוב פלך פאדאל והשאיר אחריו בכתובים הרבה חדושי תורה מסודרים לדפוס.

Шая Бурштейнъ г. Новоушица (Под. губ.)
Schaja Burschtejn Nowouschiza (gouv. Podol.)

ליטשיניץ הרב ר' **יוסף** בהרב ר' צדוק **צוקערמאן**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ה, ונתמנה לרב—תרנ"ה.

I. Цукерманъ м. Личинецъ чрезъ ст. Меморчи Ю. З. ж. д. (Под. губ.)
I. Zukerman Lizinec via st. Nemorszy I. S. E. B. (gouv. Podol.)

לינטופא הרב ר' **אברהם צבי** בר' יהודא **פאטאפאוויטש**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ"ו בעיר אנטיפאליא פלך גראדנא, למד בכולל קאוונא, נסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מדגאון ר' משה שפירא זצ"ל האבד"ק רינא, ומהגאון ר' יוסף שלייפער זצ"ל האבד"ק סלאנים. בשנת תרנ"ו נתמנה לרב בעיר לינטופא הנ"ל.

Абрамъ Потаповичъ Лынтупы (Вилен. губ.)
Abram Potapowicz Lyntupy (gouv. Wilno.)

ליסקאווא הרב ר׳ **ארי׳ ליב** בהרה״ג ר׳ יום טוב ליפמאן זצ״ל **מאירסאהן**
(פלך גראדנא)

נולד—תר״ב ובשנת תרמ״ו נתמנה לרב בעיר ליסקאווא הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שהי׳ ג״כ רב בעיר הנ״ל.

Лейбъ Меерсонъ м. Лысково (Грод. губ.)
Lejb Meerson Lyskowo (gouv. Grodno.)

ליעפּרי הרב ר׳ **יוסף** בר׳ יעקב **באנאטין**.
(פלך ווימעבסק)

נולד—תר״מ. ונתמנה לרב תרס״ו.

Іосифъ Богатинъ м. Лепель (Витеб. губ.)
Iosif Bogatin Lepel (gouv. Witebsk.)

ריפנא הרב ר׳ **אפרים שלמה זלמן** בהרב ר׳ מיכאל דוב זצ״ל **וויינאטט**.
(פלך פלאצק)

נולד—תר״ד, בשנת תרל״ד נתקבל לרב בעיר סלעשין פלך קאליש, ובשנת תרנ״א בעיר פיעטרקוב פלך ווארשא, ובשנת תרנ״א בעיר אסטראוו פלך לאמזשא, ובשנת תרנ״ה נתמנה לרב בעיר ליפנא הנ״ל. אביו הרה״צ הנ״ל זצ״ל הוא בעה״מ ספר „אגודת אזוב מדברי״.

Эфроимъ Соломонъ Вайнготтъ г. Липно (Плоцкой губ.)
Efraim Solomon Wajngott Lipno (gouv. Plock.)

ליפנישאק הרב ר׳ **משה** בהרה״ג ר׳ אברהם אהרן זצ״ל **שאצקעס**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרמ״ב, ונתמנה לרב תרס״ח.

Мовшѣ Шацкесъ м. Липнишки (Вилен. губ.)
Mowscha Schackes Lipnischki (gouv. Wilno.)

ליניץ הרב ר׳ **צבי הירש** בהרב ר׳ משה יהודא ז״ל **שערמאן**.
(פלך קיעב)

נולד—תר״כ, אביו הרב הנ״ל ז״ל הי׳ רב בעיר אלהרינן פלך פאדאל. מגזע הרה״צ הרמ״מ מזלאטשוב זצ״ל, א״ז מצד אמו הי׳ הרה״ג ר׳ מענדיל ז״ל מוי״צ בק״ק קישענוב, והי׳ נקרא בשם: „ר׳ מענדילי שוירינער״, על שם העיר שזירן בפלך פאדאל ששמש בכתר הרבנות בטרם שנתקבל לקישענוב.

Г. Шерманъ м. Ильинцы (Кіев. губ.)
G. Scherman Ilincy (gouv. Kiew.)

רישנעווקע הרב ר׳ **יעקב** בר׳ משה כ״ץ **קאצענעלענסאן**.
(פלך וואהלין)

נולד בשנת תרי״ז בעיר אורעצע הסמוכה לבאבריוסק פלך מינסק, ובעודנו ילד קטן מת עליו אביו, ואמו הצניעה האלמנה העני׳ מרת גוטע לאה ע״ה לא חשכה מעמל נפשה

ובגיעה כפה כלכלה את בנה זה והחזיקה אותו אצל מורים מובחקים ושלחה אותו לבתי אולפנא בבאברויסק ובוואלאזין, ונסמך להוראה מאת הגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' יעקב יוסף זצ"ל מ"מ ומו"צ בווילנא, מהרה"ג ר' ארי' ליב משניפשאק שהוא כעת בעה"ק, ומהרה"ג ר' חיים הילל זצ"ל הרב דק"ק ליבעשאוו פלך מינסק, ובשנת תרמ"ד נתקבל לרב בעיר לישניווקע הנ"ל.

Я. Каценеленсонъ м. Лишневка Чр. ст. Маневичъ К. К. ж. д. (Вол. губ.)
I. Kazenelenson Lischnewka via st. Manewitz K. K. E.B. (gouv. Wohl.)

לישנעווישט (Братолюбовка) הרב ר' חיים ניסן בר' מרדכי חסדן.

(פלך חערסאן)

נולד—תר"מ, ונסמך להוראה מאת הרה"ג ר' צבי דוב ז"ל מהאמעל, מחרה"ג ר' הילל ז"ל האבד"ק סטאראדוב, מהרה"ג ר' משה הורוויץ ז"ל מבאריסאוו בעה"מ ספר "ידי משה", ועוד מהרבה רבנים. בשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר יאראסלאו ואח"כ בעיר לישנעווישט הנ"ל.

Х. Н. Хасданъ м. Братолюбовка (Херс. губ.)
Ch. N. Chasdan Bratoliubowka (gouv. Cherson)

לעווקיעוו הרב ר' זאב בר' שמואל זיסערמאן.

(פלך וואהלין)

נולד—תרמ"ד, למד בישיבות: טעלז, סלאבאדקע, וקאוונא, ונסמך להוראה מהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל האבד"ק נאוואהרודק, ומהגאון ר' משה דונאשעווסקי זצ"ל מסלאבאדקע, בשנת תרס"ט נתמנה לרב.

Вольфъ Зисерманъ м. Левковъ (Волын. губ.)
Wolf Siserman Lewkow (gouv. Wohlyn)

לעווינפאל הרב ר' בן ציון בהרב ר' אהרן ז"ל פערילמאן.

(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ו, ונתמנה לרב—תרס"ה.

Б. Перельманъ м. Леонполь (Виленъ. губ.)
B. Perelman Leonpol (gouv. Wilna)

לענטשנע הרב ר' אברהם ירחמיאל בהרה"ח ר' ישראל יחיאל מיכל בראמבערג.

(פלך לובלין)

נולד—תרל"ו. נסמך להוראה מהגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א האבד"ק קיעלץ. מהגאון האבד"ק אסטראוויצי, ועוד מהרבה גדולי הדור. בשנת תרס"א נתקבל לרב בעיר פערליב ובשנת תרס"ו בעיר לענטשנע הנ"ל, יש אתו בכתיבים מסודרים לדפוס החבורים האלה: א) „מרגליות אברהם" על דרו"מ ב) „שדי אברהם" על גפ"ת ג) „עמק אברהם" על יו"ד וכו' „פנים" קבוץ הדינים מראשונים ואחרונים וחדושי דינים להלכה, „ולקוטי פרח" מנאוני קדמאו וכתראי שלא הובא בהספר דרכי תשובה. ד) „זרע אברהם" פלפולים וחקר הלכות. וכבר באו עליו בהסכמות הרבה מהגאונים המפורסמים המרבים לספר בשבחו. יש לו צענז של רבני פולין טהמדרגה הראשונה.

Абрамъ Рахмиль Бромбергъ г. Ленчно (Люблин. губ.)
Abram Rachmil Bromberg Lenczno (Gouv. Lublin)

מאגנישאוו הרב ר׳ שלמה בהר׳ ר׳ נחמן ז״ל רובינשטיין.

(פלך ראדום)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב בשנת תרנ״ח בעיר מאגנישאוו והגליל מנישאוו. יש לו צענז של רבני פילין.

Ш. Рубинштейнъ Магнушевъ (Рад. губ.)
Sch Rnbinstein Magnuschew (gouv. Radom.)

מאהילנא הרב ר׳ שלמה בהרה״ג ר׳ יצחק ז״ל גאלאזינוין.

(פלך מינסק)

נולד—תרכ״ח, והי׳ ר״מ בעיר מינסק, ובשנת תרס״ה נתקבל לרב בעיר מאהילנא הנ״ל.

Ш. Головенчизъ м. Могильно чер. Узда (Минской губ.)
Sch Golowenczis Mohilno via Uzda (gouv. Minsk.)

מאהליב־פאדאל הרב ר׳ חיים בהרה״ג ר׳ שמחה ביק.

(פלך פאדאל)

נולד בשנר תרי״ד, ונתמנה לרב בעיר מאהליב הנ״ל בשנת תרמ״ז למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל ששמש ג״כ ברבנות בעיר הנ״ל.

Хаимъ Симховичъ Быкъ (Могилевъ—Подолъ)
Chaim Simchowicz Byk (Mohilew—Podol)

מאזיר הרב ר׳ זלמן בהרה״ג ר׳ גרשון זצ״ל אנצילעוויץ.

(פלך מינסק)

נולד בשנת תרכ״א בעיר אשטרוועץ פלך ווילנא. אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שמש בכתר הרבנות בעיר וויראניאן ואח״כ ארבעים שנה בעיר מאזיר הנ״ל, והוא בן הרה״ג ר׳ חיים זצ״ל שהי׳ מו״צ בעיר סמארגאן משך יובל שנים, בן הגאון ר׳ גרשון זצ״ל שהי׳ אבד״ק דאלינאוי יובל שנים, בן הגאון ר׳ ישכר בער זצ״ל האבד״ק דרישקעוויץ והגליל תלמידו של הגר״א זצ״ל ויחתני של הגאון המפורסם ר׳ זלמן ריבעהלעם זצ״ל דודו של הגר״א זצ״ל, ולמעלה בקודש שמונה דורות של גדולי הרבנים. הרב ר׳ זלמן הנ״ל למד אצל אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל, ואצל הרב ר׳ מאניא ז״ל במינסק, אח״ז למד בישיבת ויאלאוין ויצק מים ע״י הגאון הנצי״ב ז״צל ויבדלו לחיים על ידי הגאון ר׳ רפאל שפירא והגאון ר׳ חיים סאלאוויציג שליט״א. נסמך להוראה מהגאון הנצי״ב וצ״ל ומהגאון הריא״ם זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א, ועוד מהרבה גדולי הרבנים. חותנו של הרב הנ״ל הוא הגביר המופלג ר׳ יצחק ממשפחת גורעוויץ המיוחסה. בשנת תרנ״ז נתמנה לרב בעיר מאזיר הנ״ל למלאות מקום אביו הרב הגי׳ הנ״ל זצ״ל. הרב הזה הוא עסקן צבורי ורב פעלים ובמשך שבתו על כסא הרבנות יסד בעירו הרבה מוסדות נחוצים, והודות להשתדלותו הנמרצה והשפעתי הרבה עלתה בידו להשיג פקודה מאת שר המלוכה מגליל ווילנא לשחרר בעירו את נערי בני ישראל תלמידי בה״מ הערוני ובה״מ לעבודה מלחלל את השבתות והמועדים. ובימי המהפכה בשנות הבלהות עמד רב פעלים הזה על המשמר ובעזר ד׳ עלתה בידו להגן ולהציל את עדתו מפרעות. בנו המופלג וסופר מהיר בשפת קדשנו מר דוכער נ״י הוא חתן הגביר חישיש

המופלג הר׳ חיים אשר זעלעציאנאב מער זלאבין. בנו השני מר חיים נ״י הוא עלם מופלג ומשכיל הו״י.

З. Анцилевичъ Мозырь (Минской губ.)
S. Ancilewicz Mosyr (Gouv. Minsk.)

מאחניווקע הרב ר׳ משה בהרב ר׳ ישראל בהנא.

(פלך קיעי)

נולד—תר״ל, ונתמנה לרב—תרנ״ו.

Мовша Каганъ м. Махновка (Кіев. губ.)
Mowscha Kahan Machnowka (Gouv. Kiew.)

מאטעלא הרב ר׳ מרדכי מאיר בר׳ ישראל משה ז״ל זילבערמאן.

(פלך גראדנא)

נולד—תרכ״ה, אביו הרב הנ״ל ז״ל הי׳ מופלג בתורה ומסמך להוראה. הרב רמ״מ הנ״ל נתחנך בישיבות: סלאבדקע, טעלז, ונסמך להוראה מהגאון הריא״ם זצ״ל ועוד משבעה יעשרים גדולי הרבנים המרבים לספר בשבחו של הרב הנ״ל. בשנת תרנ״ב נתקבל לרב בעיר לייפין, ומשמה בעיר איגנאלינע ואח״כ בק״ק הריעסק. בשנת תרס״ה נתמנה למו״צ בפרוב הוואקיזאלי בק״ק פינסק. ובשנת תר״ע נתמנה לרב בעיר מאטעלא הנ״ל הרב הנ״ל לבד ידיעתו הרבה בתורה והוראה הוא גם דרשן מצוין. חותנו של הרב הנ״ל הוא המופלג בתו״ח ר׳ יוסף זכרי׳ וואלפאוויץ, יש בידו בכתובים חבור בשם „מאירת מרדכי״ על הלכה ואגדה.

Мордухъ Зильберманъ м. Мотоль (Грод. губ.)
Morduch Silberman Motol (gouv. Grodno)

מאטעלא הרב ר׳ מאיר חיים בר׳ אברהם צבי ז״ל דאלניקא.

(פלך גראדנא)

נולד—תרמ״ב, רבותיו המובהקים הי׳ הרב ר׳ צבי הירש חורגין נ״י ר״מ בעיר פאהאסט, והרה״ג ר׳ דוד זצ״ל שחי׳ אבד״ק אנטיפאליא, ובק״ק סעמיאטיץ, ואח״כ למד הרבה שנים בכולל קאוונא, ונסמך להוראה מאת הרה״ג ר׳ עקיבא ברעגמאן זצ״ל האבד״ק מאטעלא הנ״ל מהרה״ג המפורסם ר׳ ברוך דובער לייבאוויץ שליט״א הר״מ בישיבת סלאבדקע ומנהל הכולל בקאוונא, מהגאון ר׳ יעקב יצחק ריינעס שליט״א האבד״ק לידא, מהרה״ג המפורסם ר׳ אליהו בר׳ שמואל הכהן זצ״ל האבד״ק רומשישאק. מהרה״ג המפורסם ר׳ ברוך הלוי עפשטין שליט״א בעה״מ „תורה תמימה״, ומהרה״ג ר׳ משה מישל שמואל שפירא האבד״ק ראגאוי פלך קאוונא בעה״מ ספר „שכיות החמדה״. ויש בידי הרב הנ״ל נם מכתב הסכמה מאת מרן מאור הגולה רבינו דוד פרידמאן שליט״א האבד״ק קארלין. בשנת עת״ר נתקבל לרב בעיר מאטעלא הנ״ל. יש בידו בכתובים חבור על סוגיות הש״ס ועל יו״ד ח״א בהסכמות מהרבה גדולי הרבנים שליט״א.

Хаимъ Долинко м. Мотоль (Грод. губ.)
Chaim Dolinko Motol (gouv. Grodno.)

מאיישאד הרב ר׳ שלום יצחק בר׳ דוד בן ציון נ״י לעוויטאן.

(פלך קאוונא)

נולד בעיר איזראנאליץ פלך קאוונא לאביו המופלג בתו״ח הנ״ל. למד בכולל קאוונא, ונסמך להוראה מהגאון ר׳ צ״ח ראבינאוויץ זצ״ל האבד״ק קאוונא, מהגאון ר׳ משה דאנישעווסקי

זצ"ל האבד"ק סלאבאדקא. מהגאון ר' צבי הירש אפענהיים שליט"א האבד"ק קעלם, מהגאון ר' צ"ה מה יפית שליט"א האבד"ק ווילקאוויסק, מהגאון ר' אברהם אהרן הכהן בירשטיין שליט"א האבד"ק טאוורוג, ועוד מהרבה גדולי הרבנים שליט"א. בשנת תרס"ח מלא את מקום הרב בק"ק וויארנא מחוז טעלז, ובשנת עת"ר נתקבל לרב בעיר מיישאד הנ"ל, חותנו הוא המופלג רחים ומוקיר רבנן ר' אלי' אבראמאוויץ נ"י מעיר חדש סוגינט מחוז ראסיין. נדפס מהרב הנ"ל חדושי תורה בהקבוץ „יגדיל תורה" ויש בידו הרבה בכתובים.

Шоломъ И. Левитанъ м. Масяды (Ковн. губ.)
Scholom I. Lewitan Masiady (gouv. Kowno.)

מאלטש הרב ר' **דוד טעביל** בהר' אלחנן ז"ל **דיינאוסקי**.
(פלך גראדנא)

נולד בשנת—תרכ"ה, בשנת תרמ"ז נתקבל לדומ"צ בעיר ווילקי פלך קאוונא ובשנת תרנ"ג נתמנה לר"מ ראשי בישיבת לאמוא, ובשנת תרס"ז נתקבל לאב"ד ור"מ בעיר מאלטש הנ"ל.

Т. Дайновскій м. Малечъ (Гродн. губ.)
T. Dajnowski Malez (gouv. Grodno.)

מאלטין הרב ר' **מיכאל** בר' אבלי **קאץ**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרי"ז, ונתמנה לרב תרמ"ח.

Михель Кацъ м. Малятичи (Могилев. губ.)
Michel Katz Maliaticzi (gouv. Mohilew.)

מאלין הרב ר' **שלום שכנא** בר' נחום יודיל ז"ל **האכמאן**.
(פלך קוֹנו)

נולד—תר"מ, ונתמנה לרב תרמ"ג.

Шолимъ Гохманъ м. Малинъ (Кіев. губ.)
Scholim Hochman Malin (gouv. Kiew.)

מאלין הרב ר' **יונה** בר' נחום יודיל ז"ל **האכמאן**.
(פלך קוֹנו)

נולד—תרמ"ד, ונתמנה לרב—תרס"ה.

Ейно Гохманъ м. Малинъ (Кіев. губ.)
Eino Hochman Malin (gouv. Kiew.)

מאליגאשטש הרב ר' **שמואל משה** בהרה"ג ר' יוסף צבי הלוי **ראזאני**
(פלך קיעלץ)

נולד—תר"מ, אביו הרה"ג הנ"ל הוא אב"ד בק"ק גראבוו, בעה"מ ספר „ברכת יוסף" על תורה, וספר „אמרי יוסף" על מגילת רות, והוא נין ונכד להגאון בעל „נודע ביהודה" זצ"ל. רבותיו המובהקים של הרב רש"מ הנ"מ הי' כבוד אביו הרה"ג הנ"מ שליט"א וגם יצק מים על ידי הגאון ר' מאיר יחיאל שליט"א מאסטראוויצע. ונסמך להוראה מאת הגאון הנ"מ ומהגאון ר' משה נחום ירושלימסקי שליט"א האבד"ק קיעלץ ומהרה"ג ר' ירחמיאל ישעי' מונצבערג האבד"ק דינסקשיואלץ. ובשנת תרס"ז נתמנה לרב בעיר מאליגאשטש הנ"ל יש לו צענו של רבני פולין מהמדרגה השלישית.

Шмуель Мошекъ Ружаны пос. Малогощъ (Кѣлецкой губ.)
Schmuel Moschek Ruzany pos. Malohoschz (gouv. Kieleck.)

מאלאט הרב ר׳ **יעקב מאיר** בהרב ר׳ אברהם הכהן **יאקא**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ״ח, נסמך להוראה מהגאון הנצי״ב מוואלאזין זצ״ל, מהגאון הריא״ס מקאוונא זצ״ל, ומהגאון ר׳ יהוסף יהודא ממינסק זצ״ל, בשנת תרנ״ח נתקבל לרב בעיר וואזנאשענסק ובשנת תרס״א נתמנה לאב״ד בעיר מאלאט הנ״ל. תחת מכבש הדפוס נמצא בעת ספרי „תרומות יעקב״ שו״ת להלכה ולמעשה, וחלק שני בשם „כרם יעקב״. על דרוש, וגדולי הדור הסכימו כי ראוי הוא הספר הזה לחלקי ביעקב ולהפיצו בישראל.

Я. М. Яко Маляты (Вилен. губ.) **J. M. Jako Maljaty** (gouv. Wilno.)

מאנעסטרישט הרב ר׳ **ברוך** במהו״ר אלעזר ז״ל **טשארנע**.
(פלך קיעו)

נולד—תרל״ב, ובשנת תרנ״ה נתמנה לרב בעיר הנ״ל למלאות מקום אבותיו ז״ל ששמשו בכתר הרבנות של העיר הנ״ל כמה דורות.

Борухъ Чарны м. Монастырше (Кіев. губ.)
Boruch Czarny Monastyriscze (gouv. Kiew.)

מאראוויאנקע הרב ר׳ **שמואל ישכר בער** בר׳ מארים **אווערבוך**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרל״ד, ונתמנה לרב—תרס״ג.

Беръ Авербухъ м. Маравянка чер. Алексты (Сувальск. губ.)
Ber Awerbuch Marawianka via Aleksty (gouv. Suwalk.)

מאראונע־קרילוויץ הרב ר׳ **יחיאל** בהרה״צ ר׳ משולם זוסיא ז״ל **העשיל**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר״ז, אביו הרה״צ הנ״ל זצ״ל הוא בן הרה״צ הר׳ יצחק מאיר זצ״ל מזינקוב בן הרה״ק ר׳ אברהם יהושע העשיל זצ״ל מאפטא, המפורסם בשם: דער אפטער רב״ בעה״מ ספר „אוהב ישראל״. חותנו של הרב יחיאל שליט״א הנ״ל הוא הרה״צ ר׳ יהושע רוקח מבעלז במדינת גאליציע. מחותניו המה: הרב המפורסם ר׳ מרדכי טווערסקי מראחמסטרייווקא והרב המפורסם הרמ״מ ממקארוב—בשנת תרל״ה קבע הרב ר׳ יחיאל הנ״ל את מקום מושבו בעיר מאראונע—קרילוויץ הנ״ל, ושמה ינהרו אליו קהל מעריציו.

Ихиелъ Гешель м. Мур. Куриловцы (Подол. губ.)
Ichiel Heschel Mur Kurilowcy (gouv. Podol.)

מאראונע־קרילוויץ הרב ר׳ **אהרן יהודא ליב** בה״ר שמעון הכהן **שוחיט**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרמ״ב, ונתחנך על ברכי אביו הנ״ל שהנהו מופלג בתורה ושו״ב בעיר דינוויץ. נסמך להוראה מהרה״ג הר׳ אלתר האבד״ק קאנסטאנטין ישן שליט״א ומרבני עיר דינוויץ, ובשנת תרס״ו נתמנה לרב בעיר מאראונע־קארילויצע הנ״ל. חותנו הוא הרה״ג הר׳ אברהם נ״י בהרב ר׳ שמעון ז״ל מעיר ווינקאוויץ.

Лейбъ Шойхетъ м. Мур.-Куриловцы (Под. губ.)
Leib Schoichet Mur.-Kurilowcy (gouv. Podol.)

מאריופאל הרב ר' **יעקב קאפל** בהרב ר' ראובן **עפשטיין**.
(פלך יעקאטערינאסלאוו)

נולד בשנת תקצ"ח. בשנת תרכ"ז נתמנה לרב בעיר מעלימאפאל פלך טאוריו. בשנת תרכ"ט בעיר נעטשטוויעוקא פלך יעקאטערינאסלאוו ובשנת תר"ל נתמנה לרב בעיר מאריופאל הנ"ל.

Я. Эпштейнъ Маріуполь (Екатеринослав. губ.)
I. Epstein Mariupol (gouv. Ekaterinoslaw.)

מארקיווקע הרב ר' **מרדכי יהודא** בר' חיים נחום **מאטשניק**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"מ ונתמנה לרב—תרס"ד.

Мордко-Лейбъ Мучникъ ст. Вапнярка Ю. З. м. Марковка (Под. губ.)
Mordko-Leib Muscznik st. Wapniarka I. S. Markowka (gouv. Podol.)

מארינהויז הרב ר' **בן ציון** בהרה"ג ר' אליעזר שליט"א **דון יחייא**
(פלך ויטעבסק)

נולד בשנת תרל"א בעיר וויזון פלך קאוונא. אביו הגאון הנ"ל שליט"א היא אבד"ק לויצין בעה"מ ספר שו"ת „אבן־שתיה", בן הגאון ר' שבתי דון־יחייא זצ"ל שהי' אב"ד בק"ק דיסנא קרוב לשישים שנה, נין ונכד להגאון ר' ברוך דון־יחייא זצ"ל מדיסנא, המשפחה הרוממה הזאת ציר מחצבתה מהמשפחה הספרדית המיוחסה „אבן־יחייא [עיין בשלשלת הקבלה לר' גדלי' דון־יחייא בהקדמתו ובסוף ספרו] רבו המובהק של הרב ר' בן ציון הנ"ל הוא כבוד אביו הנ"ל שליט"א, אח"ז למד בוואלאזין ובכולל קאוונא. נסמך להוראה מהגאון ר' צבי הורש ראבינאוויין זצ"ל מקאוונא מהגאון ר' משה דאנישעווסקי זצ"ל מסלאבאדקא ומהגאון ר' צ"ה מה יפית שליט"א האבד"ק וויאלקאוויסק. בשנת תר"ם נתמנה לרב בעיר מארינהויז הנ"ל. חותנו של הרב רב"צ הנ"ל הוא דודו וקנו ר' יצחק ציוני זצ"ל מרעזיצע בעה"מ ספר „עולת יצחק" ב' חלקים.

Бенціонъ Донхина м. Маріенгаузенъ (Витебск. губ.)
Benzion Donchina Marienhausen (gouv. Witebsk.)

מוציד הרב ר' **יצחק נפתלי הערץ** בהרה"ג ר' יהושע זלה"ה **ביעלסקי**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"ל. ונתמנה לרב—תרס"א.

Герцъ Бѣльскій ст. Молчадъ (Грод. губ.)
Herz Bielski st. Molczad (gouv. Grodno.)

מוראוויאוא (מאזיקי) הרב ר' **זאב וואלף** בהרב ר' יצחק אייזיק זלה"ה **אברך**
(פלך קאוונא)

נולד—תר"ה, רבו המובהק הי' אביו הרב הנ"ל זצ"ל שהי' גדול בתורה והניח אחריו בכתובים חדושי תורה על הרבה מסכתות, והוא בן הרב ר' אליעזר זלה"ה שנפטר בדמי ימיו בחיי אביו הגאון ר' טודרוס זצ"ל האד"ק ריטעווע. בן הגאון והצדיק ר' אליהו ריטעווער זצ"ל אחיו של הגאון המפורסם ר' שלמה זצ"ל האבד"ק האזענפוס חותנו של הגאון ר' מיכל זצ"ל האב"ד ור"מ דק"ק האזענפוס הנ"ל המובא בתשובת רעק"א זצ"ל סי' קכ"א. הרב ר' זאב וויאלף הנ"ל נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' אברהם זצ"ל האבד"ק פיקעלן, ומהגאון ר' דוד רעגענסבורג זצ"ל האבד"ק שאד. בשנת תרל"ג נתקבל למו"צ בעיר פיקעלן בחיי הגאון ר' אברהם חריף זצ"ל האב"ד דשם. ובשנת תרל"ה נתמנה לר"מ בעיר שאד. ובשנת תרט"ה נתקבל לרב בעיר מוראוויאוע הנ"ל. בשנת תרנ"ח הוציא

לאור ספרו שו״ת „רביד הזהב״ חלק א׳ [מחירו א׳ רי״כ] והחלק השני עודנו בכתיבים.

В. Аврахъ Муравьево (Ковн. губ.)

W. Awrach Murawiewo (Gouv. Kowno)

מיאר הרב ר׳ **דובער** בר׳ זיסקינד **פיאנקע**.

(פלך ווילנא)

נילד—תרל״ז, למד בישיבת סלאבאדקא וביואלאזין ובכולל קאוונא, נסמך להוראה: מהגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א מויאלאזין. מהגאון ר׳ משה דאנישעוויסקי זצ״ל מסלאבאדקא. ומהגאון ר׳ מרדכי ווייצעל שליט״א האבד״ק סלאנים. בשנת תרמ״ח נתמנה לרב בעיר מיאר הנ״ל.

Б. Пянко м. Міоры (Вилен. губ.)

B. Pianko Miory (Gouv. Wilno)

מיאסקיבקא הרב ר׳ **אפרים** בר׳ נחוך **סטאניסלאבסקי**.

(פלך פאדאל)

נולד—תרט״ו, רבו המובהק הי׳ חותני הרב ר׳ שמעון יוסף אויערבאך ז״ל. נבר הרה״צ הר׳ דוד צבי ז״ל שהי׳ רב בקהלות שא״ג ומאהליס שעל הדניסטר. נסמך להוראה מהרה״ג ר׳ ראובן ז״ל ומדודו הרב ר׳ נחמן יוסף ז״ל מקעשינוב, ומהרב ר׳ שלמה חריף ז״ל. בשנת תרמ״ו נתמנה לרב בעיר מיאסקיבקא הנ״ל, הוציא לאור בשנת תרנ״ו ספר „סמא דחיי״ על אפיית המצות ובשנת תרס״ח הדפיס את ספרו „מנחת אפרים״ על השמ״ח מסי׳ א׳ עד סי׳ כ״ט, וכ׳ קונטרסים „סולת בלולה״ תשובות, „יחי אריכי״ הוספא לסמא דחיי פלפולים וחדושים [מחירו חמשים קאפ׳] ובכתיבים יש בידו: „מנחת אפרים״ חלק ב׳ מסי׳ כט׳ עד סי׳ מ׳, ועל טריפות הריאה יתחלק לב׳ ראשים: „קרני ראם״ על השמ״ח ותב״ש, ואפיר בד׳ על הלב״ש, ספר „הר אפרים״ על התורה, „בורכת אפרים״ על דרוש ומוסר השכל.

Эфроимъ Станиславскій м. Мястковка (Подол. губ.)

Efroim Stanislawski Miarkowka (Gouv. Podol.)

מיזיקאב הרב ר׳ **אלימלך** בהרב ר׳ יוסף יהושע **דערבארעמדיקער**.

(פלך פאדאל)

נולד—תרל״ו, ונתמנה לרב—תרס״ה.

Мейлехъ Дербаримдикеръ м. Мизянковъ чер. г. Виница (Под. губ.)

Mejlech Derbarjmdiker Misiankow via Winica (gouv. Podol.)

מיישעגאלע הרב ר׳ **צבי זאב** בהר״ר גרשון **ווינבערג**.

(פלך ווילנא)

נולד—תרכ״ה, ונתמנה לרב—תרנ״ג.

Г. Вайнбергъ м. Мейшаголы (Вилен. губ.)

G. Wajnberg Mejschagoly (Gouv. Wilno)

מיכעלפאליע הרב ר׳ **אשר זעליג** בהרב ר׳ שלום **מוטערפערילי**.

(פלך פאדאל)

נולד—תרל״ב, ונתמנה לרב—בשנת תרנ״ה, יש אתו בכתובים חיבור על הלכות תפילין, מלוקט ומסודר עפ״י סדר א׳ ב׳, כל הדינים השייכים להלכות תפילין עם הרבה דינים

מחודשים ונחוצים להלכה ולמעשה וביאור סביב לבאר היטב מקור כל דין, ובסיפו כמה חדושי דינים בדרך שו"ת הנוגעים לד' חלקי השו"ע.

3. Митерперель м. Михалполь (Под. губ.)

S. Miterperel Michalpol (gouv. Podol.)

מיכרפאליע

(פלך פּאדאל)

הרב ר' **פינחס** בר' ישראל נ"י **מעלאמעד.**

נולד—תרל"א, ונתמנה לרב—תרנ"ג.

Пинхосъ Меламедъ Михалполь (Под. губ.)

Pinchos Melamed Michalpol (gouv. Podol.)

מיכיילאווקע

(פלך טבריא)

הרב ר' **אברהם אליהו** בר' יוסף יוזפא **נייטארק.**

נולד—תרכ"ד, למד בישיבת וויאטקע אצל הר"מ הרב ר' דובער ליפשיץ, ונסמך להוראה מהרה"ג ר' שלום דוב מרעציצע, מהרה"ג מרדכי דוב מהארנאסטייפיל וצ"ל, מהרה"ג ר' אליעזר ארלאזאוו אבד"ק ראמען, מאחיו הרה"ג ר' יחזקאל ארלאזאוו ז"ל האבד"ק חארקאוו, מרבני יעקאטרינסלאוו: הרה"ג ר' דוד זאב זר' בנימין זאקהיים, מהרה"ג ר' ליב שפירא מסוראז, מהרה"ג ר' שלמה הכהן ארענסאהן שליט"א האבד"ק קיעו, מהרה"ג ר' ליב צירלסאהן שליט"א האבד"ק קישינאוו, מהרה"ג ר' חיים שניאורסאהן האבד"ק ראמען, מאחיו הרה"ג ר' זלמן שניאורסאהן מהאמליע. ומחותנו הוא הרה"ג ר' ישראל מן ראבינאוויץ מקאוועלען. ונתמנה למו"צ בעיר מיכיילאווקא הנ"ל.

Абрамъ Наймаркъ Михайловка (Таврг. губ.)

Abram Naimark Michailowka (gouv. Tawr.)

מינסק

הרב ר' **אליעזר** בהרב ר' יהודה **ראבינאוויץ.**

נולד—בשנת תרי"ט, ועוד בילדותו הכירו בו כשרונות נשגבים בלתי מצויים, ונתפרסם בשם: „העלוי מקויעו" וכל גדולי ישראל נבאו עליו כי עתיד הוא להיות גאון בביר אחד מאדירי התורה. ובהופיעו למינסק בתור חתן הגאון „הגדול" המד"א ר' ירוחם יהודא וצ"ל כבר הי' נודע ומפורסם לאחד מגדולי התורה. ובמשך שבתו בבית חותנו הגאון הנ"ל וצ"ל הוסיף ללמוד בשקידה עצומה והי' יד ימינו של מ"ח הגאון וצ"ל להשיב בכל תפוצות ישראל לכל השואלים בדבר ר' זו הלכה, וביראתו יטהר לבבו ושכלו הכביר לקח נפשות והי' אהוב ונחמד לכל המפלגות וכל מילי דמתא הי' נחתכים על פיו. בשנת תר"נ נתקבל לרב ואב"ד בעיר סמאלאוויץ הסמוכה למינסק. ואחרי פטירתו של מ"ח הגאון הנ"ל וצ"ל בשנת תרנ"ו נתקבל ברב בבוד ויקר לרב ומד"א בק"ק מינסק למלאות מקום חותנו הגאון הנ"ל וצ"ל. ומני אז יצא מוניטין של הגאון הגדול הזה בכל תפוצות ישראל כאחד מגדולי גאוני עמודי התורה והחוראה, ורב פעלים בכל עניני הכלל הנוגעים להרמת קרן התורה והיראה.

Лейзеръ Рабиновичъ г.г. Минскъ **Lejser Rabinowicz Minsk.**

מינסק

הרב ר' **יצחק** בהרב הגאון ר' דוד טעביל וצ"ל **ראבין.**

אביו הגאון האמתי ר' דוד טעביל וצ"ל בעהמ"ח ספר „בית דוד" „נחלת דוד" „ודברי דוד" הי' מד"א בק"ק מינסק. בנו הרב ר' יצחק הנ"ל נתקבל בשנת תרנ"ו למו"צ ראשי בעיר מינסק הנ"ל.

И. Рабинъ г.г. Минскъ д. Блимовича **I. Rabin Minsk Haus Blimowicz.**

מירהאראד ישן הרב ר' **מאיר יהודא ליב** בר' צבי הירש **פריידין**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תר"כ, ונתמנה לרב ומו"צ בשנת תרנ"ה.

Мееръ Лейбъ Фрейдинъ г. Миргородъ (Полтав. губ.)
Meer-Leib Freidin Mirgorod (gouv. Poltawa)

מישעניץ הרב ר' **אברהם** בהרב ר' ש"ז ברוך יוחם **נאלדשלאק**.
(פלך לאמזא)

נולד—תרכ"ח, בשנת תרמ"ח נתקבל לרב בעיר סאכאטשין פלך ויארשא, ובשנת תרנ"ץ נתקבל לרב בעיר מישעניץ הנ"ל, יש לו תעודת צענז של רבני פולין מהמדרגה הראשונה.

Абрамъ Гольдшлякъ Мышинецъ (Ломж. губ.)
Abram Goldschliak Myschinez (gouv. Lomza)

מלאווא הרב ר' **יחיאל משה** בהרה"ג ר' חיים שליט"א **סאנאלאוויץ**.
(פלך פלאצק)

נולד—תרכ"ג אביו הרה"ג הנ"ל הוא מו"צ בק"ק ווילנא מחבר ספר „מקור חיים" מנוז הגאון ר' יחיאל זצ"ל בעל „סדר הדורות" נכד המהרש"ל זצ"ל, מנוז מאיר הגולה רש"י זצ"ל. אמו של הרב הרי"מ הנ"ל היא בת הרה"ג ר' בנימין יעקב זצ"ל אבד"ק הראדישץ. אחיו של הגאון בעל המחבר ס' „גבעת שאול" נכדי המהר"ם מלובלין זצ"ל. בשנת תרמ"ז נתקבל הרב הרי"מ הנ"ל לרב יאבד"ק סאפאטקין פלך סוכאלק, ובשנת תרס"ג בעיר מלאווא הנ"ל נדפסו מהרב הנ"ל חדושי תורה בספר „מקור חיים" של אביו הרה"ג הנ"ל ובספר „מאסף דרושי" של אחיו הרה"ג ר' יעקב מאיר נ' האבד"ק הראדישץ, ובספר „נשעי איתן" להרה"ג ר' אברהם זאקהיים נ"י האבד"ק וויליא. יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

I. M. Сагаловичи г. Млава (Плоцкой губ.)
I. M. Sagalowicz Mlawa (gouv. Plock.)

מעדוועדיטש הרב ר' **חיים** בר' שמואל **מעדניק**
(פלך מינסק)

נולד—תרל"ז ונתמנה לרב—תרס"ו.

Х. Мѣдникъ м. Медвѣдичи чр. ст. Русиновичи (Минской губ.)
Ch. Miednik Medwiediczi via st. Rusinowiczi (gouv. Minsk.)

מעזעריצקע הרב ר' **אהרן** בר' דוד **מאבעלסקע**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ט, והוא נכד הרב הגאון ר' מאטיא מקאלעהרקע, נסמך להוראה מהרה"ג ר' משה האבד"ק הארדישץ ומהרה"ג ר' ליב אבד"ק קארסאן. בשנת תרנ"ב נתקבל לרב בעיר מעזעריצקע הנ"ל. יש בידו בכתובים חבור בשם „בית דוד", תוכני תשובות וכללים בהלכה עפ"י סדר א. ב.

Аронъ Тубельскій м. Межричъ чер. г. Каневъ (Кіев. губ.)
Aron Tubelski Mezericz via Kanew (gouv. Kiew.)

מעזריטש הרב ר׳ **דוב נחמן** בהרה״ג ר׳ ישראל איסר זצ״ל **שפירא**
(פלך שעדלין)

נולד—תרכ״א, בשנת תרנ״ג נתמנה לרב ואבד״ק קאנסטאנטין פלך שעדלין ואח״כ בעיר מעזריטש הנ״ל יש לו צענז הדרוש לרבני פולין.

Н. Б. Шапиро Межирѣчье (Сѣдлецк. губ.)
N. B. Schapiro Mezireczie (gouv. Siedlec.)

מעזריטש הרב ר׳ **מאיר זאב** בר׳ מיכאל **לעוו**
(פלך שעדלין)

נולד—תרכ״ז ונתמנה לרב ומו״צ תרס״א.

Меэръ Вульфъ Левъ г. Межирѣчье (Сѣдлецкой губ.)
Meer Wulf Lew Mezireczie (gouv. Siedlec)

מעזירואוב הרב ר׳ **אפרים** בהרב ר׳ צדוק ז״ל **צוקערמאן**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרי״ח, אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שמש בבתי הרבנות בהעירות: חארישקיווקע, אזארניין, ואקירמאן משך יובל שנים, והוא נכד הגאון רבינו ר׳ העשיל זצ״ל מגזע הגאון בעל הט״ז זצ״ל, ונכד הרה״צ ר׳ אלעזר מטאמאשפיל מתלמידי הבעש״ט זצ״ל, ונכד הגאון ר׳ משה זצ״ל האבד״ק דק״ק וויניצא שהי׳ בזמן הבעש״ט זצ״ל. הרב ר׳ אפרים הנ״ל נסמך להוראה מאת רבני מאהליב=פאדאל, ובשנת תרמ״ב נתקבל למו״צ בעיר אזראניין פלך פאדאל ובשנת תרמ״ד בעיר מעזירואוב הנ״ל. נדפסו מהרב הנ״ל חדושי תורה בשו״ת „דברי מלכיאל״ להגאון ר׳ מלכיאל צבי הלוי זצ״ל האבד״ק לאמזשא.

Фроимъ Цуккерманъ ст. Сербиновцы м. Межирова (Под. губ.)
Froim Zuckerman st. Serdinowcy Mezirowa (gouv. Podol.)

מעלניצע הרב ר׳ **אברהם** בהרב ר׳ יעקב ז״ל **פינקעלשטיין**.
(פלך וואהלין)

אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל הי׳ רב בעיר הארחוב, והוא נצר מגזע גדולי ישראל והשתלשלות יחוסו עולה עד מאור הגולה רש״י זצ״ל.

Абрамъ Финкельштейнъ м. Мельница (Волын. губ.)
Awram Finkelstein Melniza (gouv. Wohlyn.)

מענא הרב ר׳ **יצחק אייזיק** בהרב ר׳ טיבי׳ **לורוין**
(פלך צערנינאוו)

נולד—תרכ״ה, נסמך להוראה מהגאון ר׳ רפאל שפירא מיואלאזין ומהגאון ר׳ אליעזר ראבינאוויין ממינסק יעוד מגדולי הרבנים, בשנת תרס״ב נתמנה לרב בעיר מענא הנ״ל.

Айзикъ Лурвинъ м. Мина (Черниг0в. губ.)
Aisik Lurwin Mina (gouv. Czernigow)

מערעטש הרב ר׳ **מיכל דוד** בר׳ יוחנן ז״ל **שטיפעל**
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ״ח, בשנת תרנ״ץ נתקבל לרב בקהלת ווסאלי פלך יעקאטרינסלאוו ואח״כ

בשדה־לבן, ומשמה נתקבל לרב בק"ק מערעטש הנ"ל, יש לו צענז של רבני פולין.

M. Д. Штупель м. Меречь (Вилен. губ.)
M. D. Schtupel Merecz (gouv. Wilno.)

מערעוויץ הרב ר' **יצחק אייזיק** בהרה"ג ר' משה ז"ל **שטערנבארג**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ו, אביו הרה"ג הנ"ל וצ"ל הוא בן הרה"ג ר' שאול מנוע התוספות יו"ט וצ"ל, שהוא חתן הרה"צ הגאוה"ג הר' יצחק אייזיק וצ"ל האבד"ק המעלנק, דור העשירי להגאון מהרי"ל מפראג וצ"ל המתיחס עד מלכות בית דוד, וחתן הגאון הר' יוסף למדן ז"ל מבראניווקא שחבר הגהות על הטורים, ויהי' הרבי בנגלה להרה"צ ר' שמואל ז"ל מקאמינקא, וגם הוא מגוע של הרוקח וצ"ל והגאון בעה"ט „דעת קדושים", ומצד אמו היא דור רביעי מהרה"ג מאפטא וצ"ל ונכד הרה"צ ר' טיכל מולאטשיוו וצ"ל. נסמך להוראה מהרה"ג ר' משה נתן הלוי רובינשטיין האבד"ק וויניצא שליט"א בעה"ט של הספרים „אלף המגן" „ובלילת המנורה", ומהרה"ג ר' שלום יוסף ראבינאוויץ שליט"א האבד"ק קראסני פלך פאדאל. ובשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר מערעוויץ הנ"ל. אחיו המה: הרה"ג הר' שלמה האבד"ק ליפאוויץ פלך קיעוו, והרה"ג הר' לוי אבד"ק ראסבריוויען פלך בסרביא.

Айзикъ Штеренбергъ м. Муровицъ чер. Млыновъ (Волын. губ.)
Aisik Schterenberg Murowic via Mlynow (gouv. Wohlyn.)

מראחווא הרב ר' **אשר** בהרב ר' ברוך ז"ל **בליאשאו**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"ה. ונתמנה לרב—תרל"ה. בנו הרב ר' זלמן נ"י נסמך להוראת מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ וצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' משה דונאשעוויסקי ז"ל מסלאבאדקא, והוא כעת לעזר לאביו הרב הנ"ל שליט"א בעניני ההוראה בעיר מראחווא הנ"ל.

Ошеръ Бляшовъ Мурафа (Под. губ.)
Oscher Bliaschow Murafa (gouv. Podol.)

נ.

נאבלא הרב ר' **מרדכי** נר' אברהם דוד **ליבטשטיין**.
(פלך מינסק)

נולד בשנת תרכ"ה בעיר לאחווא פלך מינסק, למד בקאוונא ונסמך להוראה מהגאון הריא"ס וצ"ל, בשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר סטאכאוו פלך הנ"ל ובשנת תרס"א בעיר נאבלא הנ"ל, הוציא לאור ספר „מצות הלבבות" תוכני ביאור כל המצות התלויות בלב ופרטיהן, והוא ספר נחוץ ומועיל, נדפס בשנת תרס"ב, ובשנת תרס"ח תוצאה שניה. ויש ת"י הרב הנ"ל בכתובים ספר שו"ת בדבר הלכה, ועל מד"ר בדרך הפשט והדרוש עד ספר ויקרא. וכן יש בידו חלק שני מספרו „מצות הלבבות".

Мордухъ Лихтштейнъ м. Нобле чер. Любешовъ (Минской губ.)
Morduch Lichtstein Noble via Liubeschow (gouv. Minsk.)

נאוואָ־אוקרייַנקא הרב ר׳ יצחק בר׳ צבי הירש נ״י בונין.

(פלך העדסאן)

נולד—בשנת תרל״ב בעיר מאלאסטוטקא פלך מאהילוי לאביו המופלג בתו״י הנ״ל מילידי סלוצק, ועד היותו בן עשרה שנים למד אצל אביו המופלג, ואח״כ נתקבל בישיבת הרב ר׳ מאיר ראפאפארט ז״ל בעיר מולדתו הנ״ל, ובעבור שנה נפטר לעולמו הר״מ ר׳ מאיר הנ״ל, ואז החל הנער השקדן הזה לקיים מאמר חז״ל: היה גולה למקום תורה, ושם פעמיו לעיר חאסלאוויטש ונתקבל בישיבת הרב ר׳ ישראל מלאך זצ״ל [את השם: „מלאך״ כנוהו אנשי העיר בגלל גודל קדושתו ופרישתו] ואחרי התבערה הגדולה שהיתה בעיר הנ״ל הוכרח לנדוד לעיר צערייקאוו ולמד שמה כשתי שנים בישיבת חב״ד, ומשמה נסע לעיר באברויסק ולמד כשתי שנים בישיבת הרב ר׳ זאב וואלף שליט״א בביה״מ דר״ע. בכל משך ימי נדודו אלה קיים העלם המתמיד הזה את כל דרכה של תורה, פת במלח לא אכל לשובע, וחי חיי צער ומחסור, ורעב וקור הי׳ מנת חלקו. אח״כ נתקבל לחתן להחסיד הנכבד ר׳ צבי מנחם ז״ל בעיר סוראז פלך צערניגאוו, וחותנו זה הרחים רבנן תמכוהו בכל מה דאפשר ואח״כ למד בעיר סמארגאן ובכולל קאוונא. ונסמך להוראה מהגאון ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל מקאוונא מהגאון ר׳ משה הונעשעוסקי זצ״ל מסלאבאדקא. מהגאון ר׳ חיים יהודא סאסניצער זצ״ל האבד״ק סמארגאן, ויבדלו לחיים טובים: מהגאון ר׳ רפאל מוואלאזין מהגאון ר׳ חיים ברלין, ומהגאון ר׳ יצחק יעקב ריינעס האבד״ק לידא שליט״א. בשנת תרנ״ח נתקבל לרב בעיר ראוונא פלך חערסאן. ובשנת תרס״ח נקרא אחרי כבוד עלי כסא הרבנות דק״ק נאוואָ־אוקרייַנקא הנ״ל. הוציא לאור ספר „דברי יצחק״ על דרוש. [מחירו חמשים קאפ׳]

И. Бунинъ п. Новоукраинка (Херс. губ.)

I. Bunin p. Nowoukrainka (gouv. Cherson.)

נאוואגראד הרב ר׳ נח בר׳ ישראל יעקב זצ״ל וואיינער.

(פלך לאמזא)

נולד בשנת תר״ה לאביו המופלג בתו״י הנ״ל וצ״ל שהי׳ שו״ב בכמה קהלות ובסוף ימיו כעשרים שנה בעיר טראב. הרב ר׳ נח הנ״ל זכה לשמש הרבה מגדולי גאוני הדור העבר זצ״ל, בהיותו עוד רך בשנים למד בישיבת וואלאזין, ויצק מים ע״י הגאון הנצי״ב זצ״ל וע״י הגאון ר׳ יוסף דוב הלוי זצ״ל אח״כ למד בעיר לידא ויצק מים ע״י הגאון ר׳ אלי׳ שיק זצ״ל, אז לקה לי׳ לאשה בת הנגיד הנכבד רחים רבנן הר׳ יהודא בר׳ יצחק בוניפאוויץ ז״ל מעיר אשמינא, ובבית חותנו זה למד בשקידה רבה משך י״ד שנים רציפות וכל מחסורו הי׳ על חותנו האוהב תורה. ובמשך הזמן הזה יצק מים ג׳ שנים ע״י הגאון ר׳ ברוך מרדכי ליפשיץ זצ״ל האבד״ק נאוואראהדאק. כמה גדולה היתה חביבת התורה אצל הבע״ב מדור העבר, כי בבוא ג׳ נכבדים מעיר קטנה הסמוכה לאשמינא ובידם כתב רבנות להרב הנ״ל, לא נתנהו חותנו האוהב תורה לעזוב את ביתו ולקבל עליו עול הרבנות והוסיף למלאות לו כל מחסורו למען יוסיף להגות בתורה בלב פנוי מכל טרדה, אז נסע לקאוונא והשתקע שמה ג׳ שנים, וזכה להיות אהוב וחביב אצל גאון ישראל רבינו יצחק אלחנן זצ״ל שהראה לו התקרבות וחבה יתירה, ובביתו נתחנך ונתרגל בהוראה להלכה ולמעשה, ואחרי אשר נסמך להוראה מהגאון ר׳ מאיר ליבוש מלבי״ם זצ״ל, ומהגאון ר׳ יעקב אלי׳ זצ״ל האבד״ק סלאבאדקא, נתקבל בשנת תרל״ז עפ״י דברי הגאון הריא״ם זצ״ל לרב בק״ק וועוויא פלך ווילנא. ובשנת תרמ״ו נתקבל אחרי כבוד לרב ואבד״ק בעיר נאוואגראד הנ״ל. ההניו של הרב הנ״ל המה: א) הרב הגדול ר׳ שמואל ב״צ שפירא מעיר סאהל, אשר הי׳ סמוך על שולחן חותנו הרב הנ״ל משך י״ב שנים ולמד בשקידה רבה, ונסמך להוראה מהרבה גאוני הדור אך לא קבל עליו רבנות. ב) הרב ר׳ חיים בעריל מלינאראיץ מלאמזא, מתלמידי ישיבת וואלאזין. ג) הרה״ג הר׳ יוסף אר׳ נענעדיק מעיר סאחיוואלי בן הנגיד הנכבד ר׳ סענדער נענעדיק מעיר הנ״ל, והיא מהתלמידים המובהקים של הגאון ר׳ אליעזר נארדאן זצ״ל מטעלז

אשר הרבה לספר בשבחו, והוא בעת ר"מ בעיר קעלעם. להרב ר' נח הנ"ל יש גם תעודת צענו של רבני פולין מהמדרגה השני.

Н. Вайнеръ пос. Новогродъ (Ломжинск. губ.)
N. Wainer pos. Nowogrod (gouv. Lomzinsk).

נאוואוויליסק הרב ר' **מאיר** בהרב ר' טובי' ז"ל **ליווען**.

(פלך ווילנא)

נולד בשנת תר"ה בעיר קריזבורג פלך וויטעבסק לאביו הנ"ל שהי' מופלג בתוי"ז ז"ל. למד בווילנא בישיבת רמיילא, רבותיו המובהקים הי' הרה"ג ר' הערין והרה"ג ר' סנדר זצ"ל, רבו המובהק בפוסקים הי' הגאון ר' יעקב בריש זצ"ל. נסמך להוראה מהגאון ר' יצחק יהיאל זצ"ל מקארעלישץ, מהגאון ר' משה אברהם זצ"ל הרב דק"ק מיר, ומהגאון ר' יצחק אלחנן זצ"ל מקאוונא. בשנת תרכ"ז נתקבל לרב בעיר קולעלישאק. ואח"כ בעיר נאוואוויליסק הנ"ל, חותני הוא הגביר ר' מנחם מענדל רוזין ז"ל מקריזבורג. בניו של הרב הנ"ל: א) המופלג ומשכיל הר' שרגא צבי נ"י, מגורו בלונדון ב) הר' רפאל אלי' חתן הרב ר' חיים ז"ל הרב דעיר רעוויל שהוא נכד הגאון ר' אלי' מקאליש זצ"ל, ג) המופלג ומשכיל הר' שלמה נ"י חתן הנכבד ר' ולמן הכהן מעיר גרייוא פלך קורלאנד. חתנו של הרב הנ"ל הוא הרב החריף ובקי בש"ס ר' ברוך שלום בר' דוב טריינין ברוזינסק. הרב ר"מ הנ"ל הוציא לאור את הספרים האלה: „ראש אמיר" „אמרי חמד" „שי למורא" „חסדי אבות", יכלכלו דרושים לימים נוראים והרבה שבתות השנה. ועוד אתו בכתובים החבורים האלה: „אמרי נועם" „מקור דמעה" „אמרי שפר".

М. Ливенъ г. Ново-Вилейскъ (Вилен. губ.)
M. Liwen Nowo-Wielejsk (gouv. Wilno.)

נאוואהארד־סיווערסק .הרב ר' **חיים** בהרה"ג ר' משה גרשון ז"ל **באנין**.

(פלך צערניגאוו)

בשנת תרל"ב נתקבל לרב בעיר ביחאוו ישן פלך מאהילאוו, ואח"כ בעיר נאוואהארד־סיווערסק הנ"ל.

Хаимъ Богинъ г. Новогородсѣверскъ (Черниг. губ.)
Chaim Bogin Nowogorodsiewersk (gouv. Czernigow.)

נאוויד־וואהר הרב ר' **ראובן יהודא** בהקדוש ר' אברהם ז"ל **נייעפעלד**.

(פלך וואַרשא)

נולד בשנת תרכ"ט, אביו זצ"ל נהרג בעיר ביאלאסטאק בעברו דרך שם בעת הפאגראם ר"ל, תנצב"ה. והוא נצר מהמשפחה המיוחסה נייפעלד מעיר קראקא. ומצד אמו שליט"א הוא נצר מגזע הגאון בעל תוי"ט זצ"ל. רבותיו המובהקים היו: הרה"ג ר' יהודא ליב האבד"ק מאקאביד, והגאון ר' יחזקאל זצ"ל האבד"ק ויענגראווא, והרה"ג ר' פתחי' המו"צ דק"ק וואַרשא, ואח"כ למד בישיבת הרה"ג ר' ישראל יצחק זצ"ל אבד"ק פאוואנזיק שהי' תלמיד מובהק של הגאון בעל „חידושי הרי"ם" זצ"ל. נסמך להוראה מהגאון ר' מאיר יחיאל הלוי שליט"א אבד"ק אסטראווצא, מהגאון הכביר ר' אלי' חיים שליט"א האבד"ק לאדז, מהרה"ג ר' יחמיאל אבד"ק לוקעווא, ומהגאון ר' שמואל זינוויל קלעפפיש ראב"ד דק"ק וואַרשא, ומהרה"ג הישיש ר' יוסף לעווינשטיין אבד"ק סעראצק. בשנת תרנ"ד נתקבל לרב בעיר ראצונז פלך פלאצק, ובשנת תרס"ד בעיר נאוויד־וואהר הנ"ל. יש בידי הרב הנ"ל בכתובים ספר „שדה יהודא" על גפ"ת ושו"ת, „פרדס האגדה" על דרוש, „כרם יהודא" על אגדה ומאמרי חז"ל. יש בידי הרב הנ"ל תעודת צענו של רבני פולין.

Рубинъ-Лейбъ Найфельдъ г. Новый-Дворъ (Варшав. губ.)
Rubin-Leib Naifeld Nowy-Dwor (gouv. Warschaw.)

נאוואראססיסק הרב ר׳ **ישראל יעקב** בר׳ חיים יוסף הלוי **לידער**.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תרל״ג, ונתמנה לרב—תרס״ה. יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

С. Лидеръ Новороссійскъ (Черниг. губ.)
S. Lider Noworossijsk (gouv. Czernigow).

נאווידוואהר הרב ר׳ **יוסף** בר׳ ארי׳ ליב **ראפפ**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרל״ג, ונתמנה לרב—תרס״ו.

Іосифъ Рапъ м. Новидворъ (Вилен. губ.)
Iosif Rap Nowidwor (gouv. Wilno).

נאוא־סווינציאן הרב ר׳ **צבי זאב** בהרה״ג ר׳ יששכר וצ״ל **ראצקער**.
(פלך ווילנא)

אביו הרה״ג הנ״ל וצ״ל הי׳ ר״מ ומו״צ בעיר דינאבורג, והוא בן הגאון ר׳ ארי׳ ליב וצ״ל הידוע בשם: „ר׳ ליבלי ראצקער״. שהי׳ רב בכמה קהלות ובסוף ימיו הי׳ רב בעיר ראדין פלך ווילנא. נפטר בווילנא י״א ניסן תקצ״ו, תנצב״ה. והוא הי׳ חתן הגאון המקובל ר׳ גדליהו גינזבורג וצ״ל ששמש בכתר הרבנות בכמה קהלות, ובסוף ימיו בעיר אוסטראה. ונודע בשם: „ר׳ גדלי׳ נעסווייזער״. הרב ר׳ צ״ז הנ״ל נסמך להוראה מהגאון הריא״ס וצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ בצלאל מווילנא וצ״ל. בשנת תר״ל נתמנה לרב בעיר נאוואסווינציאן הנ״ל. חתנו הוא הרה״ג ר׳ יוחנן בר׳ מאיר מירסקי מעיר סטופצי פלך מינסק, גדול בתורה ומוסמך להוראה מהגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א מוואלאזין, מהגאון ר׳ חיים עזור גראדזענסקי שליט״א מווילנא, מהגאון ר׳ יצחק ראבינאוויץ שליט״א האבד״ק פאנעוועזש, ומהגאון ר׳ אליעזר גארדאן וצ״ל מטעלז. הרב ר׳ צבי זאב הנ״ל הוציא לאור ספר „זרע אברהם״ תוכנו לקושי כל דיני ד׳ חלקי שו״ע עם דינים מחודשים עפ״י סדר א׳, ב׳, ועוד נמצא בידו בכתובים חבור בשם „עוללות הבציר״ על שיטות וכללי הש״ס מסודר על דרך שאלות ותשובות.

Г. Рацкеръ Ново-Свѣнцяны (Вил. губ.)
G. Razker Nowo- Swenciany (gouv. Wilno.)

נאווי־אדעססא הרב ר׳ **שמואל יעקב** בר׳ ישראל **פעקער**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרכ״ו, הי׳ ר״מ בעיר קעלם, ובשנת תרס״ו נתמנה לרב בעיר נאווי־אדעססא הנ״ל.

Ш. Я. Пекеръ Новая-Одесса (Херсон. губ.)
Sch. J. Peker Nowa-Odessa (gouv. Cherson.)

נאסאווקא הרב ר׳ **שמואל** בר׳ ישראל דוב ז״ל **גאלדשמיד**.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תרמ״א, אביו הנ״ל ז״ל הי׳ מנכבדי עיר יעליסוועטגראד, עושה צדקה וחסד. הרב הר״ש הנ״ל נסמך להוראה מהגאון ר׳ חיים ברלין שליט״א, מהרה״ג ר׳ בנימין זאקהיים שליט״א האבד״ק יעקאטרינסלאוו, מהרה״ג הר׳ צבי דוב חן שליט״א האבד״ק צערנינאוו, מהרה״ג הצדיק ר׳ זאב שליט״א מראחמיסטרוזקא, ועור מהרבה גדולי ישראל, ג׳ שנים הי׳ סגן וממלא מקום חותנו וקנו הרב ר׳ דוב זאב קאוונוקאוו טו״צ בעיר יעקאטרינסלאוו,

ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר נאסאווקא הנ"ל. אחיו הוא הרה"ג ר' יחמיאל גאלדשמיד נ"י האבד"ק ווינאהאראד פלך קיעו.

Ш. Гольдшмидъ Носовка (Черниг. губ.)
Sch. Goldschmid Nosowka (gouv. Czernigow.)

נאראדיטש הרב ר' **אליי ליב** בר' יצחק **זשוראוועל'**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר"ז, ונתמנה לרב—תרל"ה. חתנו האחד הוא הרב ר' אפרים קאוואלענקא נ"י האבד"ק איוואנקאוו, וחתנו השני הרב ר' יעקב אהרן האפין נ"י הוא גדול בתורה ומוסמך להוראה.

Эля Лейбъ Журавель м. Нарадичи (Волын. губ.)
Elia Lieb Zurawel Naradiczi (gouv. Wohlyn.)

נארינסק הרב ר' **יהושע פאלק** בר' יחיאל מיכל **קיפנים**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר"ח, ונתמנה לרב—תרמ"ג.

Фаликъ Кипнесъ м. Норинскъ чер. г. Овручъ (Волын. губ.)
Falik Kipnes Norinsk via Owrucz (gouv. Wohlyn.)

נארווא הרב ר' **ראובן** בה"ר אליי ז"ל **קאהאן**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרי"ג, ונתמנה לרב בשנת תרל"ז. חתנו הוא הרה"ג המצוין ר' משה מרדכי פערלין נ"י הרב דק"ק לובעשאוו פלך מינסק.

Рубинъ Каганъ з. г. Наревъ (Гродн. губ.)
Rubin Kahan Narew (gouv. Grodno.)

נאשעלסק הרב ר' **יעקב** בר' זאב ז"ל **אורנר**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ז, והוא נצר מגזע גדולי ישראל, נכד הגאון ר' מאיר אביו של הש"ך זצ"ל ונכד הגאון ר' אברהם אחיו של המהרש"א זצ"ל חותר מגזע רבינו יהודה החסיד זצ"ל בעל „ספר חסידים", וגם נכד רבינו הגאון ר' יחיאל מנעמרוב זצ"ל שנהרג בשנת ת"ח, ונכד רבינו מהר"ם יפה בעל הלבושים זצ"ל, ונכד המהרש"ל זצ"ל המתיחס עד מאיר הגולה רש"י זצ"ל ועד ר' יוחנן הסנדלר מגזע מלכות בית דוד, כמבואר באריכות בספר „אגודת אזוב". רבותיו הטובהקים של הרב הנ"ל המה: הרה"ג ר' אברהם ליב זצ"ל אבד"ק בראק בעהמ"ח ספר „מליאת אבן" על אהע"ז, וספר „איל מלואים" על התורה. וחותנו זקנו הרה"ג ר' זאב נחום זצ"ל אבד"ק ביאלא דליטא, והרה"ג הצדיק ה' אברהם שליט"א אבד"ק סאכאטשוב בעהמ"ח ספר „אגלי טל". וזה האחרון סמך אותו להורות ולדין. בשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר מאדזיץ [איוואנגרד] פלך לובלין. ובשנת תרנ"ו—בעיר נאשעלסק הנ"ל. הוציא לאור את הספר „נפש יהונתן" מהגאון בעל התומים זצ"ל עם באורו „ציון לנפש", שנמכר בהרבה אלפים עקומ"פ [מחירו עשרים קאפ] כן הדפיס ספר „אגודת אזוב" מה"ז הגאון הר' זאב נחום זצ"ל האבד"ק ביאלא, עם הוספות באורים משלו „בשם טהרת אזוב" בשני חלקים על סוגיות הש"ס [מחיר כל חלק א רו"כ חמשים קאפ] וכעת הוא מדפיס את הספר „אמרי היהודי" יכלכל חדושים ופלפולים מהרה"ג והצדיק הנקרא בפי כל בשם: „היהודי מפרישסחאוו" זצ"ל עם הגהות ותוס' חדושים משלו. כן יש אתו בכתובים ומסודרים לדפוס חבורים, שו"ת חדושים על ש"ס וש"ע, דרושים למועדים וימים נוראים. אחיו הוא הרה"ג ר' חנוך הענוך

אורנר שליט"א האבד"ק לאסקראוו פלך שעדלין. יש לו להרב ר"י הנ"ל תעודת צענו של רבני פולין.

Я. Орнеръ г. Насельскъ (Варшав. губ.)
J. Orner Naselsk (gouv. Warschawa.)

נובוזיבקוב הרב ר' **אברהם** בהרה"ג ר' חיים דוד צבי שליט"א חן.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תרמ"א, אביו הרה"ג הנ"ל שליט"א הוא אבד"ק צערנינאוו. בן הגאון החכד"י המפורסם בשם: ר' פרץ בישענקוויצער זצ"ל, הרב הנ"ל נתגדל ונתחנך בבית אביו הרה"ג הנ"ל שליט"א והוא רבו המובהק, נסמך להוראה מהגאון הרה"צ מהארינסטייפל זצ"ל ומהגאון ר' יהזקאל ליפשיץ שליט"א האבד"ק קאליש בעה"מ ספר „המדרש והמעשה". בשנת תרס"ט נתקבל לרב בעיר נובוזיבקוב הנ"ל. הרב הנ"ל לבד גדלו בתורה הוא גם שלם במדעים כוללים, נדפסו מאתו חדושי תורה בהספר „דברי טעם" להרה"ג האבד"ק קאנטאפ, והרבה מאמרים בכנסת חכמי ישראל ובשארי עתונים. יש לו הרשיון להיות גם רב רשמי בכל מרחבי ארצנו.

А. Д. Хейнъ Новозыбковъ (Черниг. губ.)
A. D. Chein Nowosybkow (gouv. Czernigow.)

נור הרב ר' **יצחק דוד** בר' אהרן ז"ל **פריילין**.
(פלך לאמזא)

נולד—תרכ"ג. והוא נכד הרה"צ מוהרי"ז ז"ל ראבד"ק קאזעניץ, ונכד הרה"ג המפורסם ר' דוד טעביל זצ"ל אבד"ק טצעפלאוו שהי' בן הגאון ר' אלעזר הכהן ראפפארט זצ"ל אבד"ק פיאסק, גיסו של הגאון מהר"מ מינץ זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל, ודודו של הגאון מהרי"ד זצ"ל אבד"ק קאזעניץ. חותנו של הרה"ג ר' דוד טעביל הנ"ל זצ"ל הי' הרה"צ ר' מרדכי זצ"ל האבד"ק קרילעוו, ולטעלה בקודש שלשלת יוחסין של גדולי וצדיקי ישראל, כמבואר בספר „שם הגדולים". בשנת תרמ"ט נתמנה לרב בעיר נור הנ"ל.

Исакъ-Довидъ Фрейлихъ Нуръ (Ломж. губ.)
Jsak-Dowid Freilich Nur (gouv. Lomza.)

ניישטאט (Негнѣвичъ) הרב ר' **חיים זעליג** בהרב ר' מנחם מענדיל הלוי **פאליאק**.
(פלך מינסק)

נולד—תרמ"ג, למד בכולל קאוונא, ובמשך שבתו בקאוונא הגיד שיעור לפני חברת ש"ס בכה"מ דסוחרים, ובשבתות ומועדים הטיף דברי מוסר בבה"מ שיחרי תושיה. בשנת תרס"ג מלא מקום הרב בעיר דעליאטין, ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר ניישטאט הנ"ל. הרב הנ"ל הוא גם סופר מהיר בשפת קדשנו ובעל רגש וטוב טעם.

Х. З. Полякъ м. Негнѣвичъ (Минск. губ.)
Ch. S. Poliak Negniewicz (Gouv. Minsk.)

ניישטאדט־שירווינט (Владиславовъ) הרב ר' **אליעזר** בהר' שמואל **ראנין**.
(פלך סובאלק)

נולד בשנת תרל"ג בעיר קאריץ. ובשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר הנ"ל, הוציא לאור ספר „שיח אליעזר" ספר דרושי שמצא חן בעיני הרבנים, ותחת מכבש הדפוס נמצא כעת ספרו „ילקוט אליעזר". יכלכל דרשות לב"מ ונשואין לפי סדר הפרשיות, והספדים.

ובכתובים נמצא בידו ספר „יד אליעזר" על הלכה, חדושים בש"ס ותשובות. יש לו להרב הנ"ל תעודת צענז של ד' מחלקות הגימנאזיום.

Лейзеръ Ронинъ г. Владиславовъ (Сувалк. губ.)
Lejser Ronin Władisławow (gouv. Suwalk.)

נייא־ביחאוו הרב ר' **ישראל משה** בר' יוסף מרדכי הלוי **מאנעם**.
(פּלך ווילנא)

נולד בשנת תרכ"ט בעיר סטאראבין, אביו הנ"ל ז"ל הי' מופלג בתו"י, ומצד אמו הי"א נצר ממשפחת „שמעלקין" המיוחסה, דור ששי להגאון הקדוש ר' שמואל שמעלקא זצ"ל מניקאלסבורג, למד הרבה שנים בישיבת וואלאזין ויצק מים ע"י הגאון ר' חיים סאלאוויציג שליט"א, ואח"כ למד בכולל קאוונא, נסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא, ומהרה"ג המפורסם ר' מרדכי דוב זצ"ל מהארנאסטיפאל, ועוד מהרבה גדולי הרבנים. בשנת תרס"א נתמנה לרב בעיר ביחאווא החדשה הנ"ל.

Израиль М. Манесъ м. Ново-Быховъ (Могилев. губ.)
Jsrail M. Manes Nowo-Bychow (gouv. Mohilew.)

נימאיון הרב ר' **יעקב** בר' דובער ז"ל **נאדיב**.
(פּלך ווילנא)

נולד—תרי"ב, ובשנת תרמ"ג נתמנה לרב בעיר נימאיון ובמקום הרחצה, „בירשמאן" הסמוכה לה.

Я. Голубъ чр. ст. Езно м. Нѣмыюни (Вилен. губ.)
(а отъ мая до сентября) въ Бирштонъ (Вилен. губ.)

J. Golub via st. Esno Niemyni (gouv. Wilno.)
(und von Maj bis Sentiabr) in Birschton (gouv. Wilno.)

נימענצין הרב ר' **יעקב** בהר"ר מרדכי סענדער הלוי ז"ל **כאפשטיין**.
(פּלך ווילנא)

נולד—תר"ז, והוא נכד לרבינו הרמ"א, ולהגאונים בעל תוי"ט, בית הלל, פנים מאירות, זצ"ל, ממיוחסי לויי עפשטין. נסמך להוראה מהגאון ר' מרדכי מלצר זצ"ל מלידא. מהגאון ר' אייזק חריף זצ"ל מסלאנים, מהגאון ר' אלי' שיק זצ"ל מלידא, ומהגאון ר' אברהם שמואל דיסקין זצ"ל מוואלקאוויסק. בשנת תרל"ג נתקבל לדומ"צ בעיר לידא בבית דינו של הגאון ר' מרדכי מלצר זצ"ל, ובשנת תרמ"ב נתמנה לרב ואב"ד בעיר נימענצין הנ"ל. הוציא לאור את הספרים האלה: א) „בית לוי", ב) „פרי יעקב". ג) „תורת הלויים". ובכתובים יש אתו הספרים דאלה: א) „שם יעקב" שו"ת. ב) „עדת יעקב" על יו"ד. ג) „שופרא דיעקב" חדושים ובאורים על ירושלמי. ד) „גן הדר" יכלכל ששים ושלש הדרנים. ה) „חסד ואמת" דרשות לשבתות ומועדים. ו) „שושנת יעקב" דרושים על סדר פרשיות התורה. ז) „אחיזת עולם" על מגילת אסתר. וכמו כן נדפסו חדושים מהרב הנ"ל בהלכה ואגדה בהספרים „גן צבי" „ברית יצחק" „שמן למאור" „מטה אהרן" ובירחון הפלס. בניו של הרב הנ"ל המה גדולי תורה, ואלה המה: א) הרה"ג ר' מרדכי סענדר שליט"א האבד"ק ראדין. ב) הרה"ג ר' יהודא שליט"א האבד"ק אנסאניע באמעריקא. ג) הרב הנכבד ר' אליעזר נ"י סוחר בטאוורוג.

Я. Капштейнъ м. Нѣменчинъ (Вилен. губ.)
J. Kapschtejn Niemenczin (gouv. Wilno.)

ניעזין הרב ר' **מנחם מענדל** בהרה"ג ר' חיים דוד צבי שליט"א **חן**.
(פלך צערנינאיו)

נולד—תרל"ט, אביו הרה"ג הנ"ל שליט"א היא האבד"ק צערנינאיו, אחד מגדולי הרבנים החבדי"ם. ועפ"י המסורת תתיחס המשפחה הזאת עד הגאון בעל „סדרי־טהרה" זצ"ל, צור מחצבתה של המשפחה הרוממה הזאת הוא ממדינה אשכנז, משערים: כי המשפחה הזאת נוזה מהגאונים ר' זרחיה הר' שלמה הר' מכיר חן הנזכרים בתשובת הרשב"א תשו' ת"ם בהחרם שעשו חכמי פרובינציא על למוד חכמת יונית. הרב הנ"ל נתגדל ונתחנך בבית אביו הרה"ג שליט"א, ונסמך לדוראה מאת הרבה מגדולי הדור. ובשנת תרס"ז נתקבל לרב ואב"ד בעיר ניעזין הנ"ל. והוא עסקן ורב פעלים בעניני הצבור, סופר מהיר וישלם במדעים, ותחת השגחתו מתנהלת ישיבה נכבדה שנתיסדה זה יובל שנים ע"י הרה"ג ר' לוי יצחק שניארסאהן נכד של הגאון והצדיק בעל התניא והשו"ע זצוק"ל, בהישיבה הזאת לומדים כחמשים בחורי חמד גפ"ת בעיין אצל ר"מ גדול בתורה. הוצאות הישיבה עילה לאלף וב' מאות רו"כ לשנה, ואשר החלק היותר גדול מהסכום הנ"ל נותנים אחב"י תושבי עיר ניעזין הנ"ל.

М. Хейнъ Нѣжинъ (Черниг. губ.)
M. Chein Niezyn (gouv. Czernigow.)

ניעזין הרב ר' **יצחק דוד** בר' יהושע זעלג **וויזדרעוויץ**.
(פלך צערנינאיו)

נולד—תרכ"א, בשנת תרט"ו נתקבל לרב בעיר קראסנאלוק פלך מינסק, ומשמה לעיר בארזנא פלך צערנינאיו ואח"כ בעיר ניעזין הנ"ל.

И. Д. Видревичъ Нѣжинъ (Черниг. губ.)
J. D. Widrewicz Niezyn (gouv. Czernigow.)

ניקאלאיב (בעברית מיקאלאייב) הרב ר' **אשר** (**אלטר**) בהרב ר' בנימין **וואקם**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"א, אביו הרה"ג ר' בנימין זצ"ל הי' ג"כ אב"ד בעיר מיקאלאייב הנ"ל והוא בן הרה"ג ר' שמחה (מענטשיל) ז"ל שהי' ג"כ אב"ד בעיר הנ"ל. ומצד אמו הוא נכד הרה"צ ר' יחיאל מיכל זצ"ל מ"מ בק"ק זלאטשוב ובק"ק יאמפאלע, בן הרה"צ הר' יצחק מ"מ דק"ק הארחוב ורק"ק דראהביטש, בן הרה"צ ר' יוסף אשר זצ"ל שהי' מפורסם בדורו בשם „איש אמת". בן הרה"ק ר' משה מווירש שנהרג על קדושת השם, ולמעלה בקידוש מנוע הגאון בעל „אפי הרבבי" זצ"ל מגוע חסידי פרובינציא, נכד מאיר הגולה רש"י זצ"ל שהשתלשלות יחוסו מגיע עד מלכות בית דוד. הרב ר' אשר הנ"ל נתחנך בבית אביו הרה"ג הנ"ל להלכה ולמעשה, ונסמך להוראה מהרה"ג ר' שואל האבד"ק חאטין, מהרה"ג ר' משה אבד"ק חמעלניק, ומהרה"ג ר' יצחק רחמן האבד"ק טשאהן, [טיפאפאליע] ובשנת תרס"ו נתקבל לרב בעיר מיקאלאייב הנ"ל למלאות מקום אביתיו ז"ל ששמשו בכתר הרבנות של העיר הנ"ל משך יובל שנים.

Ошеръ Ваксъ м. Николаевъ (Под. губ.)
Oscher Waks Nikolaew (gouv. Podol.)

נעוויל הרב ר' **יוסף יחזקאל פייוויץ** בהרה"ג ר' חיים משולם זלמן זצ"ל **ניימארק**.
(פלך ויטעבסק)

נולד—תרט"ו, ונתמנה לרב—תרנ"ג.

Есиль Наймаркъ Невель (Вит. губ.)
Esil Najmark Newel (gouv. Witebsk.)

נעמעניץ הרב ר׳ **פסח הערץ** במהו״ר בנימין **בערמאן**.
(פלך וילנא)

נולד—תרל״א, למד בעיר קאלווערייע ואח״כ בכולל קאוונא. נסמך להוראה מהגאון הריא״ם וצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ אליעזר שמחה ראבינאוויץ שליט״א האבד״ק קאלווערייע. בשנת תרנ״ב נתמנה לרב בעיר נעמעניץ הנ״ל.

П. Г. Берманъ м. Нѣмонаицъ чер. м. Меречъ (Вилен. губ.)
R. G. Berman Niemonaic via Merecz (gouv. Wilno)

נעמאקשט הרב ר׳ **בן ציון יהודא ליב** בהרה״ג ר׳ משה לוי **זאקס**.
(פלך קאוונא)

נולד—תר״ל, והוא נצר מגזע הגאון בעל תוי״ט וצ״ל, רבו המובהק הו׳ אביו הגאון הנ״ל, למד בויאלאזין ויצק מים ע״י הגאון הנצי״ב וצ״ל ועי״ו הגאון ר׳ חיים סאלאוויציג שליט״א. נסמך להוראה מהגאון ר׳ אליעזר שמחה ראבינאוויץ מהגאון ר׳ אלכסנדר משה לפידות וצ״ל, ועוד מהרבה גדולי הרבנים. בשנת תרנ״ז נתקבל לרב בק״ק פרוזראסלא פלך סובאלק ואח״כ בעיר נעמאקשט הנ״ל. תחת מכבש הדפוס נמצא ספרו „בכורי ציון״ „ועמבי ציון״ יכלכל דרשות ופלפולים למועדים ושבתות השנה.

Бенціонъ Лейбъ Заксъ м. Немакшты (Ковн. губ.)
Bencion Lejb Saks Nemakschty (gouv. Kowno.)

נעסבאיז הרב ר׳ **יוסף** בהרב ר׳ יעקב ארי׳ וצ״ל **שפירא**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל״ו, והוא נכד הגאון מוהרי״א וצ״ל האבד״ק קאוועל, בן הגאון מוהר״מ מנעסבאיז וצ״ל, מגזע הגאונים בעל „מגלה עמוקות״. ורבי ר׳ העשיל מקראקא וצ״ל, בשנת תר״ם נתמנה לרב ומו״צ בעיר נעסבאיז הנ״ל.

І. М. Шапира м. Несухаижъ (Волын. губ.)
I. M. Schpira Nesuchaiz (gouv. Wohlyn)

נעשאווא הרב ר׳ **אברהם** בר׳ רפאל **זאנאבענד**.
(פלך ווארשא)

נולד—תרכ״ב, בשנת תרמ״ו נתקבל לרב בעיר זעלין פלך פלאצק. ובשנת תרנ״ו בעיר לובישש פלך הנ״ל, ובשנת תרס״ב נתמנה לרב בעיר נעשאווא הנ״ל. יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

А. Санабендъ Нешава (Варшав. губ.)
A. Sanabend Neschawa (gouv. Warschawa)

ס.

סאבאריווקע הרב ר׳ **דוד** במהו״ר ברך ארי׳ זצ״ל **בלעכמאדן**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרל״א, ונתקבל לרב—תרנ״ו.

Довидъ Блехманъ м. Соболевка (Подол. губ.)
Dowid Blechman Sobolewka (gouv. Podol.)

סאבאטא הרב ר' **מרדכי צבי** במהור"ר ר' ישראל יואל חיים זצ"ל **לובארט**
(פלך וואַרשא)

נולד—תרל"ג, והוא נין ונכד לבעל התוספית יו"ט זצ"ל. בשנת תרס"א נתקבל לרב בעיר סאבאטא הנ"ל, יש לו תעודת צענז של רבני פולין.

М. Любартъ Собото чер. Ловичъ (Варшав. губ.)
M. Liubart. Soboto via Lowicz (gouv. Warschawa)

סאווין הרב ר' **מרדכי מיכאל** בהרב ר' חיים אייזיק **יאסטמאן**.
(פלך לובלין)

נולד—תר"כ, אביו הרב הנ"ל הוא טופלג בתורה ושקיל וטרי בחדושי תורה עם הרבה רבנים וביותר עם הרה"ג ר' קיפמאן הכהן האבד"ק פולטוסק שליט"א, רבותיו היו הרה"ג ר' ברוך מו"צ בוארשא בעהמ"ס „נתיב חיים" על חו"מ שהוא עודנו בכתובים, והגאון האמתי ר' יוסף דובער הלוי סאלאוויציג זצ"ל, נסמך להוראה מהגאון ר' יהושע מקוטנא זצ"ל, מהגאון ר' חיים אלעזר מקאליש זצ"ל ומדודו הגאון ר' גרשון חנוך הענך האבד"ק ראדזין זצ"ל, בשנת תרמ"ג נתמנה לרב בעיר סאווין הנ"ל, הוציא לאור ספר „שושנת מרדכי" על משניות, ובכתובים יש אתו הרבה חבורים מסודרים לדפוס.

М. Юстманъ Савинъ (Люб. губ.)
M. Iustman Sawin (gouv. Lublin)

סאוראוו (Ксавровъ) הרב ר' **אהרן** בהרב ר' שמואל **קאמינקער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרט"א, אביו הרב ר' שמואל הנ"ל הוא בן בנו של הגה"צ ר' שמואל קאמינקער זצ"ל בן בנו של הגאון הקדוש ר' צבי הירש מקאמינקע הסמוכה לפולנאה בפלך וואהלין, הנקרא בשם: ר' הירש קאמינקער זצ"ל, תלמיד הבעש"ט זצ"ל, ומצד אמו הוא נכד הרה"צ ר' אברהם דוד מבראשטשער זצ"ל שהי' נכד הבעש"ט זצ"ל ונכד הרה"צ בעל „מאיר עינים" מ"מ דק"ק טשערנאביל זצ"ל. רבו המובהק של הרב ר' אהרן הנ"ל הי' דודו הרה"צ והג' ר' אברהם דוד שליט"א מ"ט דק"ק מיראפאליע פלך וואהלין, אח"כ למד בהקבץ שתחת השגחת הגאון ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א בבאבריוסק, נסמך להוראה מהגאון ר' שמריהו נח הנ"ל, ומהגאון ר' משה שמואל שפירא האבד"ק באבריוסק ומהרה"ג ר' אהרן גלוסקין אבד"ק פאריץ. בשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר סאווראוו הנ"ל.

Аронъ Каминкеръ м. Ксаверовъ (Волын. губ.)
Aron Kaminker Ksawerow (gouv. Wolhyn.)

סאחידניב הרב ר' **אלימלך יעקב יצחק** בהרב ר' פינחס זצ"ל **ראבינאוויץ**
(פלך קיעלץ)

נולד—תרכ"ד, ונתמנה לרב—תרס"ז.

М. Рабиновичъ Сухедневъ (Кѣлецкой губ)
M. Rabinowicz Suchednew (gouv. Kieleck.)

סאכאטשאב הרב ר' **שמואל יצחק לאנדע**.
(פלך וואַרשא)

נולד—תרל"ה, והוא בן בנו של הרה"צ ר' זאב וואלף זצ"ל האדמו"ר מסטריקאב, שהוא בן הגאון המפורסם ר' אברהם זצ"ל האבד"ק טשעבנאוויי, בשנת תרנ"ה נתמנה לרב

בעיר סאבאטא פלך ווארשא, ובשנת תרס"א בעיר סאבאטשאב הנ"ל, נדפסו מאתו חדושי תורה בהקבוץ „שערי תורה" היוצא לאור ע"י הרה"ג ר' יצחק פייגענבוים שליט"א המו"צ בק"ק ווארשא. ויש אתו בכתובים חבור מסודר לדפוס.

Ш. М. Лянда г. Сохачевъ (Варшав. губ.)
Sch. I. Lianda Sochaczew (gouv. Warschawa)

סאלעצניק

הרב ר' **חנוך הענוך** בהגאון רי"א ליפמאן זצ"ל **שערעשעוסקי**
(פלך ווילנא)

נולד—תר"כ, אביו הגאון ר' יצחק אליעזר ליפמאן הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק נעשווזי ונפטר שמה בשנת תרס"ח ה' שבט. והוא מנוע הגאון ר' שמואל זצ"ל הרב האחרון דק"ק ווילנא ויחוסם, מסתעף להרבה ענפים ומשפחות של גדולי ישראל. הרב ר' חנוך הענוך הנ"ל למד בויאלאזין ובכולל קאוונא, ונסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל האבד"ק קאוונא, ומהגאון ר' משה דינאשעוויסקי זצ"ל האבד"ק סלאבאדקא, בשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר סאלעצניק ובקהלת בינוקאני הסמוכה. חותני הראשון של הרב הנ"ל הי' הרה"ג המפורסם בצדקתו הר' אהרן קויפמאן זצ"ל מעיר ווילקאמיר שהחזיק את התנו הרב הנ"ל על שולחנו משך י"א שנים ומלא את כל מחסורו למען שתהא לבו ודעתו נתונים ללמוד התורה, ואחרי אשר רעיתו הנ"ל שבקה חיים לכל חי, לקח לו לאשה את בת הרה"ג בתו"י ר' אהרן זצ"ל מעיר ועטיל אחו הגאון והצדיק ר' ישראל מאיר שליט"א מראדין.

Генахъ Шерешевскій Селечникъ чер. ст. Бинякони (Вильн. губ.)
Henach Schereschewski Selecznik via st. Biniakoni (gouv. Wilno)

סאמאטעוויץ

הרב ר' **אלי' שבתי** בהרב ר' לוי מאיר **ליפשיץ**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרל"ח, ונתמנה לרב—תרס"ח.

Э. Ш. Лифшицъ ст. Гайдуковка м. Саматевичъ (Могилев. губ.)
E. Sch. Lifschitz st. Gaidukowka Samatewiczi (gouv. Mohilew.)

סאסמאקען

הרב ר' **אברהם שמיאל** בר' משה אהרן **לעווענבערג**.
(פלך קורלאנד)

נולד—תרכ"ט. ונתמנה לרב—תרס"ד, יש בידו הוכר על פירוש הרמב"ן אשר על התורה. הרב הנ"ל הוא גם שלם במדעים ויודע שפות.

А. Ш. Левенбергъ Сасмакенъ (Курлянд. губ.)
A. Sch. Lewenberg Sasmaken (gouv Kurland.)

סאפאטקין

הרב ר' **מרדכי אלי'** במהור"ר חיים דוב ז"ל **ראבינאוויץ**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרט"ו, למד בישיבת ויאלאזין, ובפשרונותיו הנעלים הי' נחשב אז בין תלמידי הישיבה היותר מצוינים, ובשקדתי הרבה הלך הלוך וגדול, ובהתותי עוד צעיר לימים נתפרסם שמו לאחד מגדולי התורה, בשנת תרט"א נתקבל לרב ואבד"ק איזבלין פלך גראדנא בשנת תרמ"ה בק"ק ויאשלקאוא פלך הנ"ל. בשנת תר"ם בק"ק ויאשלישאק פלך ווילנא, ובשנת תרס"ז בק"ק סאפאטקין הנ"ל. בשנת תרמ"ד הוציא לאור „תשובת הגאונים הישן" עם הגהותיו ובאורין, ובשנת תרמ"ט הדפיס את ספרו „שו"ת נר למאיר" ס"ז סימנים [מחירו א' רוב] בשנת תר"ם הדפיס את ספרו „אמרי ציון" יכלכל ארבעים דרשות [מחירו חמשה ושבעים קאפ] ובשנת תרס"ט הדפיס את ספרו הגדול שו"ת „תורת מרדכי" ובו רמ"א

שאלות ותשובות [מחירו ב' רוב'], כל ספרי אלה בנוים על אדני שני התלמודים ועל דברי רבותינו הראשונים זצ"ל, בטוב טעם ודעת ישר לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, דרשותיו יצטיינו בהגיונים מקוריים לבאר בשפה ברורה ונעימה כל סתום באגדות חז"ל, ולגלות את הפנינים היקרים השפונים במו. הרב הנכבד הנ"ל לבד גדלו בתורה הוא גם סיפר מהיר בשפת קדשנו, ועסקן צבורי בהשכל ודעת, חתנו הוא הרה"ג ר' מנחם מענדיל ראבינאוויץ האבד"ק איזבלין והוא בן אחי הרה"ג ר' יוסף יצחק ראבינאוויץ הגאבד"ק טורעץ פלך מינסק.

М. Рабиновичъ Сапоцкииъ (Сувалк. губ.)
M. Rabinowicz Sapockin (gouv. Suwalk.)

סארנא

הרב ר' **מתתי' נדל'** בר' דוב ז"ל **קאבאצניק**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ז בעיר איישישאק, לאביו ז"ל שהי' מנכבדי העיר בן למשפחה מיוחסה, למד בישיבת יואלאוון, ובכולל קאוונא, נסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' חיים סאלאוויציג הלוי שליט"א האבד"ק בריסק, מהגאון ר' יצחק שליט"א האבד"ק פאניוויוש. מהגאון ר' בן ציון מביעלסק שליט"א, ועוד מחברה גדולי הרבנים, בשנת תרס"א נתמנה לרב בעיר אראן למלאות מקום חותנו הרה"ג זצ"ל שהי' רב בהקהלה הזאת, ובשנת תרס"ג נתקבל לרב בקהלת סארנא הנ"ל. יש לו תעודת צענו של בית ספר מחיו.

Матисъ Кабачникъ Сарны (Волын. губ.)
Matis Kabaznik Sarny (gouv. Wohlyn.)

סאראטאוו

הרב ר' **יעקב משה** בר' יצחק **ספיר**.

נולד—תרכ"ה, בשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר קענא פלך ווילנא. ואח"ז נתקבל בעיר סאראטאוו הנ"ל. יש בידו חיבור בשם „תורת יעקב" על מסכת חולין מסודר לדפוס עם הסכמת הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואלאוין, חתנו הרה"ג הר' אליעזר פיפקא [ראוי להזכיר דבר פלא כי רעיתו של הרב הנ"ל בהיותה בת י"ג שנים ידעה כל כך תלמיד עד שלמדה נמרא עם תלמיד בשכר]. נתקבל לרב בקהלת ביעלאוויוש פלך גראדנא ואח"ז נתקבל לרב בעיר קוליש פלך לאמוץ.

Я. Сапиръ г. Саратовъ Цыганская 66
J. Sapir Saratow Ziganska 66

סוגונא

הרב ר' **מיכאל** בהרב ר' מנוח ז"ל **אילה־שוויל'**. (ספרדי)
(פלך כוטאים)

נולד—תרי"ז, אביו הרב הנ"ל ז"ל שמש ג"כ בכתר הרבנית בעיר הנ"ל משך ארבעים שנה, למד בעיר קולאש פלך כוטאים אצל הרה"ג המפורסם בדורו ר' יצחק בר' משה גאנא־שווילי ז"ל [אשר בסוף ימיו עלה לירושלם עיה"ק תו"ב ונפטר שמה זקן ושבע ימים, תנצב"ה.] נסמך להוראה מאת גדולי חכמי התורה בארה"ק יצ"ו. בשנת תר"ס נתמנה לרב בעיר סוגונא הנ"ל למלאות מקום אביו הרב זצ"ל, נדפס מהרב הנ"ל ספר „זכח ומנחה" יכלכל: תיקון ו' ימי אבילות, יאהר־צייט, אוסף הדינים והמנהגים, המשניות, ומאמרי חז"ל בגמרא ובזוה"ק, פסוקי תהילים, תפילות ותחינות, השיבים לימים אלה. [מחירו חמשים קאפ'], ובכתובים יש בידו הרב הנ"ל החבורים האלה: א) ספר „בן מנוח" על התורה. ב) „שדי מגרש" שי"ת על ד' חלקי השו"ע. ג) „אלון בכות" הספדים. תחת השגחת הרב הנ"ל נמצאת ת"ת של חמשים נערים הלומדים תנ"ך, משנה, וקצתם גמרא, וזה חזון לא

נפרין אצל אחיני תישבי (גרוזיא) במקומות הרחוקים. א).

М. М. Элашевили м. Суджуна Санакскаго уѣзда (Кутаис. губ.)
M. M. Elaschwili Sudzuna (gouv. Kutais)

א) המצב הריחני של אחינו תושבי גרוזיא אינו יודע גם להרבה מרבני ארצינו, לואת מצאתי לנכון להעתיק כזה את מכתבו של הרב הנכבד הנ"ל המפיץ אור על המצב הרוחני ועניני הצבור שמה, ומצאתי למתאים להעתיק את מכתבו כמו שהוא, בלא שום תיקון בסגנונו ולשונו. **העורך.**

וכה דבריו: אדברה וירוח לי, אספר בקצרה מעשה ארצי „ארץ גרוזיא" הנקרא „זא־קאוקאזי" דבר שבציבורי במקומות היאודי העי"א. הביטה וראה, כי לכל יש סדר ולמקומות „זא־קאוקאזי" אין סדר, ראשית כי המה רוכא עניים, הן בגשמיות והן ברוחניות, ואם כי לא אלמן יש', ויש אחד בעיר אשר יש בידו יכולת, עומד מנגד, עבור כי אין כח מספיק לו לבדו לסבול כל דבר כללי, נקח לדוגמא, עיר ביתאים, כי היא עיר־הבירה לכל מקומות „גרוזיא", ויש שם אילי הכסף מעט לא הרבה, ואין שם סדר, כי אין בנמצא שמה תדיר מלמד תלמודי אחד, ומשם תלך אל החוקש למקומות קטנים, כגון: סוגונא, באנוא, קולאש, סאטשינו, לעשבים, ראזא הנקרא אוני, סאטשבערי, וגו', אם ביתיאם אין לי סדר כ"ש אלו „רבי לא שנה חייא מניין לו", והסיבה ונמרא בנזיקין, כי כל עבודת צבור, דהיינו שבר הרבנים רשמים ודתים, ש"ץ, שו"ב, שמש, ומלמד, מהכלכל מהכנסות נדרים ונדבות, עליות הס"ת, יאם נשאל על סך ההכנסות של שנתית, לכל הפרבה יעלה סך אלף רו"כ, ובמקומות קטנים סך שבע מאות רו"כ, וכל בעלי עבודת ומשרת ה"ק המה מחיסרי פרנסה, וחייהם אינם חיים, וביהמ"ד תלמודי אין בכל מקומות הנ"ל, כי אם למוד סדר תפלה, תנ"ך, יען יעקב, ושו"ע, לא יותר, וגם זה למי שיש לו יכולת, וזה מקרוב פרח ציץ ויגמול שקדים מעט לא הרבה, בחכמת התלמוד ע"י רב אשכנזי אחד, ברם זכר אותו לטוב בש"ת ומו"ה אברהם הלוי חוואלעם נ"י שליט"א בעיר צחינוואל יע"א, ואין לדבר סוף כי קרוב הדבר שיבוא לידי בטול מרוב דוחק הפרנסה, ובשאר מקומות, אם כי התחילו להעיר על הדבר, אבל אין לדבר סוף, כי אין הבור מתמלא מחוליותו, ודורש אין להם.

קול המולה מעי מעי, הוחילה קרות לבי, ויהמה לבי בקרבי, בראות ילדי עמינו, זר"ק בנש"ק בני אהובי עליון מתגדלים פראים ללא חכמה ותבונה יד"א, ותירה משכחת והולך, ואין איש שם על לב, ומי לא הי' טוב, כתר המחילה כי רבא, לאדמורי"ם לפקוח עיניהם, ולהאיר במקום חושך, ולא להאיר במקום האור לבד. כי שרגא בטיהרה מאי אהני, ולפתוח ביהמ"ד הכללי במקום המוכשר לזה, ומה גם להחזיק ביד הרב דצחינוואל יע"א ולהרבות תורה בבי"ס, „וגדולים מעשה חייא" והמה שומרי תורה ומציותיה, ושב"ק ויו"ט ועושים צדקה בכל עת, ובכל מילי המה מהרי, הן בראוריית והן ברבנן, מארי אבית, ונא ליתן אזן קשבת לדבריני אלה, ולהעיר על הדבר הזה, ולמצוה רבה יחשב, ואין מוהירין על הנזהר, ודיי בזה, המקוה והמצפה לתשועת ד' בקרוב".

סויסלאוויטש הרב ר' **מרדכי דוב** בהרב ר' חיים שבתי זצ"ל **אלפערט.**
(פֿלך מינסק)

נולד—תרט"ו, אביו הרב הנ"ל זי"ע הי' גדול בתורה, ולמד בחביריות עם הרה"ג הר"י ז"ל ר"מ דסלאבים, ונפטר לעולמו בעידנו צעיר לימים בחיות בניו זה בן שתי שנים, והוא נין ונכד להגאון רא"ל עפשטיין מקינגסבערג זצ"ל, ולהגאון הר"י סיד זצ"ל, מגזע השל"ה הקדוש זצ"ל, ומגזע הגאונים; בעל התוי"ט, בעל „מעשה ה'", הש"ך, והט"ז, וצ"ל. למד בישיבת סלאבים עד היותו בן ט"ו שנים, ואח"כ היסיף ללמוד בעצמו בשקידה עצומה, ונסמך להוראה מהגאון ר' יוסף רוזין מסלאבים זצ"ל, מהגאון ר' אברהם עזרא מאמדור וצ"ל, ומהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין מנאוואהרדק זצ"ל. בשנת תרל"ז נתקבל לרב בעיר ארלאווא ואח"כ בעיר מארד, ומשם לק"ק סויסלאוויטש הנ"ל, הוציא לאור את הספרים האלה: א) „יד מרדכי" ח"א על מסכת שבת. ב) „בנין דוד" על התורה. ג) „חמד מרדכי" על מס' ע"ו. ד) „דברי דודים" על שה"ש, ויש ת"י הרב הנ"ל בכתובים מסודרים ומובנים

לדפוס החבורים האלה: א) „יד מרדכי ח״ב״, על מס׳ שבת. ב) „תפארת מרדכי״ על מס׳ כתובות. ג) „עטרת מרדכי״ על מס׳ פסחים. ד) „ישועת מרדכי״, יכלכל ביאור על כל הדינים שהשמיטו הפוסקים אף שהם מבוארים בש״ס. ה) „ברכת מרדכי״ על מס׳ ברכות. ו) „כלילת מרדכי״, חדושים וכללים בש״ס. ז) „חדוד מרדכי״ ב׳ חלקים יכלכל מאה חלוקים עפ״י דרך של הספר דורש לציון. ח) „דרך מרדכי״ על התורה. ט) „דברי דוד״ הספדים. י) „גאולת מרדכי״ על ההגדה. יא) „דברי מרדכי״ על דרוש. יב) „שמחת מרדכי״ הדרנים על סיומים. יג) „משיבת מרדכי״ שו״ת להלכה למעשה. חתניו המה: א) הרה״ג ר׳ שמעון יעקב גליקסבערג רב באדעסא. ב) הרה״ג ר׳ שלום הרב בעיר דראגאנאוו, והוא בן הרה״ג האב״ד דק״ק איזליאן.

М. Б. Альперту м. Свислочъ (Минск. губ.)
M. B. Alpert Swislocz (gouv. Minsk.)

סוראז הרב ר׳ **ישכר בער** במהו״ר יצחק ז״ל **שטערנין**.
(פלך ויטעבסק)

נולד—תרכ״ה, ונתמנה לרב—תרס״ב.

Б. И. Стернинъ Суражъ (Витеб. губ.)
B. L. Sternin Suraz (gouv. Witebsk.)

סוראז הרב ר׳ **בן ציון** בר׳ צמח ז״ל **גינזבורג**.
(פלך גרדנא)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרנ״ד.

Б. Гинзбургъ г. Суражъ (Гродн. губ.)
B. Ginsburg Suraz (Gouv. Grodno)

סטאווישין הרב ר׳ **מאיר** במהו״ר אברהם **טעמערזאהן**.
(פלך קאליש)

נולד—תרכ״ב, והוא נכד הרב הגדול המפורסם ר׳ צבי ז״ל מפלאנצק שהי׳ תלמיד מובהק של הגאון רע״א זצ״ל, דודו זקנו הי׳ הגאון ר׳ ארי׳ ליב צונז זצ״ל הנאב״ק דק״ק פלאנצק. רבו המובהק של הרב ר״מ הנ״ל הי׳ א״ז הרה״ג הנ״ל זצ״ל, נסמך להוראה מאת הרה״ג אב״ד פלאנצק זצ״ל ומהרה״ג אב״ד ואגראוו שליט״א. ומאת חותנו הרב הג׳ המפורסם הר׳ ליב שליט״א דומ״ץ דק״ק וואלצלאווענ זה שלשים שנה, שהוא אחי הרה״ג הר׳ יעקב שליט״א האב״ד פאביאניעטשי, בשנת תרנ״ח נתמנה לרב בעיר סקילסקי מחוז קאליש, ובשנת תרס״ח בעיר סטאווישין הנ״ל. יש לו צענז של רבני פולין.

Мееръ Темерсонъ пос. Ставишинъ (Калиш. губ.)
Meer Temerson Posada Stawischin (gouv. Kalisch)

סטאכאוו הרב ר׳ **אברהם חיים** בר׳ ארי׳ ליב **שערשעווסקי**.
(פלך מינסק)

נולד—בעיר דראהיטשין פלך גרדנא בשנת תרל״ג, ונתחנך בישיבת וואלאזין, ויצק מים ע״י הגאון הנצי״ב זצ״ל וע״י הגאון רח״ם שליט״א, וע״י הגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א שסמך את ידו עליו להוראות ולדין. בשנת תרס״ח נתקבל לרב בעיר סטאכאוו הנ״ל. הרב הנ״ל הוא נצר מגזע בעל „כנסת יחזקאל״.

Х. Шершевскій м. Стоховъ чер. м. Плотница (Минск. губ.)
Ch. Scherschwski Stochow via Plotnica (gouv. Minsk.)

סטאק הרב ר' **שלמה יהודא ליב** בהו"ר דוד ז"ל **אלבערשטיין**.
(פלך שעדלין)

נולד—תרי"ב, אביו הנ"ל ז"ל הי' בן המופלג בתו"י הר' שלום ז"ל שהי' בן הגאון המפורסם בדורו ר' דוד זצ"ל האבד"ק שערשאוו פלך גרדנא, בעל המחבר ספר „חומת ירושלם", ובהקדמת ספרו זה יאמר כי הוא ויונתו הרבנית המה נכדי הגאון בעל הט"ז זצ"ל והגאון בעל עט"ז זצ"ל, מהמשפחה המיוחסה הזאת יש הרבה רבנים גדולי ישראל, והרבה אהמורי"ם צדיקים מפורסמים. רבו המובהק של הרב הנ"ל הי' הגאון ר' זאב נחום זצ"ל האבד"ק ביאלא פלך שעדלין, אבי הגאון והצדיק ר' אברהם זצ"ל מסאכטשוב. נסמך להוראה מהגאון ר' ישראל איסר שפירא זצ"ל האבד"ק מעזריטש, ומהגאון ר' דוב בעריש שליט"א האבד"ק בענדין פלך פעזנרקאב. בשנת תרמ"א נתקבל לרב ואב"ד בעיר סטאק הנ"ל. חתני המופלג מוהר"ר ר' שמואל ארי' נ"י הוא בן הרה"ג ר' בנימין אלי' שליט"א הנאבד"ק זאלישין פלך קאליש, בעה"ס ספר „מזבח אבנים" וספרי שו"ת „חלק יעקב" ו„חלק בנימין". יש לי להרב הנ"ל תעודת צענו של רבני פילין.

Ш. Л. Альберштейнъ Пос. Сточекъ (Сѣдлецкой губ.)
Sch. L. Alberstein Pos. Stoczek (Gouv. Siedlec.)

סטארי־דאראגי הרב ר' **חיים** בר' יחזקאל **פסחוביץ**.
(פלך מינסק)

נולד בשנת תרל"ז בעיר לידנישאק פלך ווילנא, למד ונתחנך בקבוצי לומדי תורה בהעירות: איישישאק, לידא, סלאבאדקא, בריסק, קאוונא, ווילנא, נסמך להוראה, מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' מאיר נח לעוין זצ"ל מ"מ דווילנא, מהגאון ר' מרדכי שליט"א אבד"ק סלאנים, מהגאון ר' חיים יהודא סאסניצע זצ"ל האבד"ק סמארגאן, מהרה"ג ר' חיים סאנאלאוויץ שליט"א מו"צ בווילנא, ומהרה"ג ר' פנחס ראזוויסקי שליט"א האבד"ק שווינצאן. בשנת הר"ס נתקבל לרב בקהלת סטארי־דאראגי הנ"ל. הרב הנ"ל הוא גם מטיף מצוין ושלם במדעים.

Х. Пейсаховичъ Старыя-Дороги (Минской губ.)
Ch. Peisachowicz Stara-Doroga (gouv. Minsk.)

סטאריזוב הרב ר' **ישראל** בהרב ר' שניאור יעקב ז"ל **ליבין**.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תר"י, ונתמנה לרב—תרמ"ה, יש בידי הרב הנ"ל ספר רב הכמות ערוך ומסודר לדפוס בשם „יין הרקח" והוא ביאור מספיק על ספר הרקח הגדול מרבינו אליעזר מגרמיזא בעל התו"ס ז"ל, בחבורי זה הגיה המחבר ותיקן כל הטעותים והשבושים שנפלו בכל הדפוסים בהספר הזה, ועם זה יבאר כל שיטות הראשונים ז"ל, וביותר יתאמץ המחבר לחרץ כל דברי רבינו הרמב"ם ז"ל מההשגות שהשיגו עליו־הבאים אחריו, ולהוכיח כי משה אמת ותורתו אמת, ודבריי הסתומים במקום זה מבוארים ומפורשים בדברי רבינו במקום אחר, וכמו כן יש בידי המחבר בכתובים ספר שו"ת שנשא ונתן בדבר הלבה עם הרבה מגדולי הדור, וביאור כמה סוגיות לעומקה של ההלכה.

Израиль Шнеерович Либинъ г. Стародубъ (Черниг. губ.)
Israil Schneerowicz Lilin Starodub (gouv. Czernigow)

סטאשוב הרב ר' **יהודא ליב** בהרב ר' בנימין ז"ל **גראהבארט**.
(פלך ראדום)

נולד—תרכ"ב, אביו הרב הנ"ל זצ"ל הוא נצר ממשפחה רמה ומיוחסה של גדולי ישראל, דודו הי' הגאון ר' מרדכי ז"ל האבד"ק סאמפאלנא ובן דודו הוא הגאון ר' ליב זצ"ל

האבד"ק קוטנא, וכן דודו השני היא הגאון ר' שמחה יאיר ראזענפעלד האבד"ק פיעטרקוב עיר הפלך. אמו של הרב ר"ל הנ"ל היא נכדת הרה"ק ר' זעליג ז"ל משרענצק, אחי הגאון ר' יחיאל מיכל האבד"ק שעפט מחבר ספר „ציון וירושלם" על תהלים שנדפס בשנת תרמ"א. רבו המובהק של הרב ר"ל הנ"ל הי' אחיו הגאון המפורסם ר' ישכר בעריש שליט"א האבד"ק בענדין. להוראה נסמך מאת הגאון ר' חיים אליעזר וואקס זצ"ל האבד"ק דק"ק קאליש ופעטריקוב, בעהמ"ח ספר „נפש חי". בשנת תרמ"ד נתקבל לרב בעיר יאנאווי פלך פלאצק, ובשנת תרמ"ח בעיר מאקאווי פלך לאמזא, ובשנת תרס"א נתמנה לרב ואב"ד בעיר סטאשוב הנ"ל, בשנת תרס"ח הוציא לאור ספר „חבלים בנעימים" על כללי סוגיות הש"ס [מחירו א רו"ב], ובכתובים ערוך ומסודר אצלו לדפוס חלק שני יכלבל שו"ת. בשנת תרס"ט נבחר הרב הנ"ל מאספת הרבנים שהיתה בווארשא לראש הועד הרעדאקציאני לערוך ולסדר את החלטות האספה ולהגישן לפני הרשות. חותנו של הרב הנ"ל הוא הרה"ג ר' אלכסנדר זיסקינד ליפשיץ שליט"א האבד"ק אוארקאוו. יש לו להרב הנ"ל תעודת צענז של רבני פולין.

Левинъ Беніаминовичъ Граубартъ Сташувъ (Радом. губ.)
Lewin Beniaminowicz Graubart Staschuw (gouv. Radom)

סטעפין הרב ר' **פינחס** בר' יעקב ז"ל **האריגשטיין**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ה, ונתמנה לרב—תר"ס.

П. Горинштейнъ м. Степанъ (Волын. губ.)
P. Horinschtein Stepan (gouv. Wohlyn)

סטעפניין הרב ר' **נחמן** בהמופלג בתו"י ר' יודל ז"ל **חסיד**.
(פלך קיעוו)

נולד—תר"ב, נסמך להוראה מהגאון ר' ישראל איזינשטיין ז"ל בעה"מ ספר „עמודי אש", ועוד מהרבה רבנים, בשנת תרמ"ז נתמנה לרב בעיר סטעפענין הנ"ל. נדפסו מאת הרב הנ"ל הרבה חדושי תורה בהמאפסים: קובץ בנח"י אשר יצא ע"י הרה"ג אבעלסאהן ז"ל בארעסמא, בקובץ שערי תורה היוצא ע"י הרה"ג פיגענבוים שליט"א בווארשא, בקובץ אוהל יצחק היוצא לאור ע"י הרה"ג מהר"י קליין שליט"א, ויותר ממאה הערות של הרב הנ"ל נדפסו בהקובץ „תורה מציון" היוצא לאור בעיה"ק יצ"ו. בן נדפסו מהרב הנ"ל הרבה מאמרים „בהפסגה" „והפלם, ועוד בהרבה ירחונים ועתונים.

Нахманъ Хусидъ Степанцы (Кіев. губ.)
Nachman Chusid Stepancy (gouv. Kiew)

סטשעגאווא הרב ר' **יצחק איטשע** במהור"ר אביגדור **סרעברניק**.
(פלך פלאצק)

נולד—תרל"ט, והוא נכד הגאון ר' שמשון זצ"ל האבד"ק נאווי־דוואהר, ונכד הרה"ג ר' שמואלקי זצ"ל מזעלאחוב, בן הגאון ר' אברהם זצ"ל האבד"ק פארצעויא, [מגזע הגאון בעל הלבושים זצ"ל, ולפי המסורה אשר ביד המשפחה הנ"ל הי' הגאון הנ"ל זצ"ל דור הארבעים של רבנים זאח"ו], ויתן הרב הגאון ר' אביגדור זצ"ל האבד"ק זעלאחוב. יש בידי הרב הנ"ל תעודת צענז של רבני פולין.

И. Сребрникъ Стражегово (Плоцк. губ.)
J. Srebrnik Strazegowo (gouv. Plock)

סיני הרב ר' **חיים פישל** במוה"ר דוד שלמה ז"ל **עפשטיין**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרל"ד, אביו הר' דוד שלמה הנ"ל בהרב ר' צבי עפשטיין ז"ל הי' מופלג

בתו״י ועסקן במצות וצדקה ציבור בעיר טויראגען פלך קאוונא, נצר מגזע הגאון בעל „נודע ביהודא״ זצ״ל, ומצד אמו הוא נכד הרה״צ ר׳ דוד זצ״ל שערשאווסקי שהי׳ מו״צ בטויראגען, מצאצאי הגאון ר׳ שלום זצ״ל הרב דעיר חדש סוגינד בזאמוט, בן הגאון ר׳ זבולון יהושע ז״ל שהי׳ ג״כ רב בעיר הנ״ל, ממשפחת הגאון ר׳ אלי׳ מקאליש זצ״ל. הרב רח״פ הנ״ל הצטיין בילדותו בשכלו המחיר ובכח וכרונו הנפלא. רבותיו בילדותו היו אבי אמו הרב ר׳ דוד ז״ל ואח״כ אבי אביו הרב החריף ר׳ צבי הנ״ל זצ״ל, ורבו המובהק הי׳ הרב החריף ר׳ מאיר קעלמער מטויראגען, שהי׳ בנעוריו רבו המובהק של הגאון ר׳ יעקב חריף זצ״ל המ״מ דווילנא ואח״כ רב הכולל בנויארק. ובהיותו עוד צעיר לימים הה״ל לחדש חדושים ובא בכתובים עם רבים מגאוני הדור ובהיותו בן ט״ז שנים חיבר ספר „חינוך לנער״ חדושים על ספר החניך לרא״ה ז״ל. נסמך להוראה מהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא, מהגאון ר׳ משה זצ״ל מסלאבאדקא, מהגאון ר׳ שמעון דוד ז״ל משעדלין, מהגאון ר׳ אלכסנדר משה לפידות זצ״ל מראסיין, ומהגאון ר׳ מענדיל זוין ז״ל מטויראגען. בשנת תרנ״ח נתקבל לרב בעיר הראשונ׳ פלך מינסק, ובשנת תרס״ח נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק״ק סיני הנ״ל. יש בידי הרב הנ״ל בכתובים מסודרים לדפוס החבורים האלה: א) „חינוך לנער״ חדושים על ספר החניך להרא״ה ז״ל. ב) „תשובה שלמה״ שו״ת ד׳ חלקים. ג) „משנה שלמה״ חדושים על הרמב״ם ז״ל, ד) „מדרש החיים״ דרשות בסדר פרשיות התורה. ה) „למועדים ולרגלים״ דרושים לעתים מזומנות. נדפסו מאתו חדושי תורה בהמאסף „יגדיל תורה״ הוי״ל בסלוצק, והרבה מאמרים נדפסו מאתו בהמאסף „הפסגה״ לחרה״ג מווילקי ז״ל, חותנו של הרב הנ״ל הוא הרב המאוה״ג ר׳ ברוך נתנאל שליט״א נייוויעדעל מו״צ בטויראגען בהרב הגאון ר׳ יהושע ניישטעטער ז״ל שהי׳ חתנו של הגאון והצדיק ר׳ זלמן מויאלאזין זצ״ל אחיו של הגאון האמתי ר׳ חיים מואלאזין זצ״ל, חותנו של הרב ר׳ ברוך נתנאל הנ״ל הוא הגאון ר׳ אברהם חריף זצ״ל האבר״ק פיקעלין.

Х. Ф. Эпштейнъ г. Сейны (Сувалк. губ.)
Ch. F. Epstein Seiny (gouv. Suwalk.)

סימנא הרב ר׳ **יהודא ליב** בהרה״ג ר׳ חיים נחום זצ״ל **פאלטעראוויץ.**

(פלך סובאלק)

נולד—תרל״ח, והוא נצר מגזע הגאון בעל הט״ו זצ״ל, בשנת תר״ס נתמנה לרב בעיר סימנא הנ״ל, יש בידו בכתובים מסודרים לדפוס שני ספרים: א) „שם יהודא״ שו״ת וחדושים על הש״ס רב הכמות. ב) „הגיון יהודא״ על דרוש. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענז של רבני פולין.

Лейбъ Палтеровичъ Симно (Сувалк. губ.)
Leid Palterowicz Simno (gouv. Suwalk.)

סימפעראפאל הרב ר׳ **בן ציון** בהר״ר יעקב **קרעצמער.**

נולד—תר״ל, והוא בן אחות הגאונים ר׳ בצלאל וד׳ שלמה הכהנים מווילנא. בשנת תרנ״ה נתמנה לרב ואב״ד בעיר סימפעראפאל הנ״ל למלאות מקום חותנו הגאון ר׳ באלי בנימין דעמאנט זצ״ל ששמש מראש בכתר הרבנות בעיר פאסוויאל, ואח״כ בעיר סימפעראפאל הנ״ל. אחיו של הרב רב״צ הנ״ל המה: הרה״ג ר׳ אברהם קרעצמער שליט״א מו״צ באנטעקאל פיור ווילנא, והרה״ג ר׳ יוסף קרעצמער שליט״א האבד״ק באכמוט פלך יעקאטרינסלאוו, גיסו אחי אשתו הוא הרה״ג הר׳ יוסף בן ציון דעמאנט שליט״א האבד״ק יאלטא. יש לו להרב רב״צ קרעצמער הנ״ל רשיון מטעם הרשות להבחר גם לרב רשמי.

Б. Я. Кречмеръ г.г. Симферополь **B. J. Kreczmer Simferopol**

סנצי הרב ר׳ **בן ציון** בר׳ שמואל יוסף ז״ל **רבקין.**

(פלך פאלטאווא)

נולד—תרכ״ב למד בליאדי אצל האדמ״ר ר׳ שניאור זלמן זצ״ל יחד עם נכדו של

הנ״ל הוא הרב ר׳ יהודא ליב שליט״א שהוא כעת רב בהאמליע. נסמך להוראה מאת הרה״ג הצדיק ר׳ מרדכי דוב זצ״ל מהארנאסטייפעל, מהרה״ג ר׳ יחזקאל אלאלרזראוי ז״ל הרב דחארקאוי ומאת אחיו הרה״ג ר׳ אליעזר אלאלרזראוי ז״ל הרב דראמען ונתקבל לרב בעיר סינצי הנ״ל. יש בידי הרב הנ״ל בכתובים ספר שו״ת שנשא ונתן בדבר הלכה עם גאוני הדור, וחיבור מסודר חדושים על ד׳ חלקי השו״ע. בנו הבכור של הרב הנ״ל המופלג ר׳ אברהם יצחק נ״י הוא שו״ב בעיר מירהאראד פלך פאלטווא, והשני מר משה דוב נ״י לומד בליבאוויץ ומוסמך להוראה.

Бенціонъ Равкинъ м. Сѣнчи (Полтав. губ.)

Benzion Rawkin Sienczy (gouv. Poltawa)

סיסלאוויץ

(פלך גראדנא)

הרב ר׳ **יוסף** במהו״ר אברהם דובער **ראזין**.

נולד—תרכ״ה, למד בישיבת מיר, ואח״כ בויאלאזין ויצק מים ע״י הגאון הנצ״ב זצ״ל והגאון ר׳ חיים הלוי סאלאוויציג שליט״א. נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ ירוחם יהודא זצ״ל ממינסק, ומהגאון הנצי״ב זצ״ל. בשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר סיסלאוויץ הנ״ל, חותנו של הרב הנ״ל הוא הרה״ג ר׳ דובער נאלוב שליט״א האבד״ק מהלין פלך צערניגאוו.

I. Розинъ Свислочь (Грод. губ.)

I. Rosin Swislocz (gouv. Grodno)

סמאטריטש

(פלך פּאָדאָל)

הרב ר׳ **ישראל** נאלדשטיין.

נולד—תרכ״ה, ונתמנה לרב תר״ס.

И. Голдштейнъ м. Смотричъ (Подол. губ.)

I. Goldschtein Smotricz (gouv. Podol.)

סמאלעוויטש

(פלך מינסק)

הרב ר׳ **אברהם דובער** בהגאון ר׳ זלמן סנדר שליט״א **כהנא־שפירא**

נולד—תר״ל, ועוד בילדותו הצטיין בכשרונותיו הנעלים והנשגבים, וביותר בשכלו הישר, וכהיותו בויאלאזין כבר יצא שמו לתהלה לאחד התלמידים היותר מצויינים, ובבית חותנו הגאון „הגדול״ ר׳ ירוחם יהודא זצ״ל ממינסק הוסיף לעלות מעלה מעלה ולהשתלם גם במקצוע הלכה למעשה, בשנת תרנ״ו נתקבל אחרי כבוד לרב ואב״ד בעיר סמאלעוויטש הנ״ל. בשנת תרס״ו היציא לאור את ספרו רב האיכות והכמות „שו״ת דבר אברהם״. הספר הנעלה הזה העמיד את מחברו בהשורה הראשונה של גאוני הדור שליט״א, באשר כל דבריו בנוים על אדני שני התלמודים ודברי רבותינו הראשונים זצ״ל והרב המחבר יצלול במים אדירים בחריפות ובקיאות ויעלה פנינים יקרים בהגיון ישר לאמתתה של ההלכה הברורה. הרב הנ״ל לבד עוצם גדלו בתורה ידוע רב לו גם בשפות ומדעים, וסיפר מהיר בשפת קדשנו. מצוין נפלא הוא הרב הנ״ל בנפש העדינה והטהורה, אהוב ונחמד בעיני כל המפלגות, וכמו קסם על שפתיו למשוך אחריו את הלבבות, ובכל הצנע לכתו הוא רב פעלים ועסקן צבורי בכל המקציעות. יש לו רשיון הרשית לעמוד על הבחירה לרב רשמי בכל המדינה.

Б. Шапиро Смолевичи (Минской губ.)

B. Schapiro Smolewiczi (gouv. Minsk.)

סמארא הרב ר׳ משה יחזקאל בר׳ דובער בלומבערג.

נולד—תרי״ח בעיר בויסק פלך קורלאנד לאביו הנ״ל שהי׳ מופלג בתורה ויראה ובעל מדות נעלות. למד בקבוצי תורה באיישישאק ובשארי מקומי תורה בערי ליטא, נסמך להוראה מהגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא ומהגאון ר׳ דובער ליבשיץ זצ״ל האבד״ק סרעדניק, בשנת תרמ״ד נסע הגאון ר׳ דובער הנ״ל זצ״ל על איזה חדשים מעירו להדפיס את ספריו ועפ״י בקשתו מלא הרב הרמ״י הנ״ל את מקומו של הגאון הזה להורות ולדין בעיר סרעדניק הנ״ל משך חצי שנה. ובשנת תרמ״ט נתמנה לרב בעיר סמארא הנ״ל וכל ערי הפלך ההוא. חותנו של הרב הנ״ל הוא הרב ר׳ צמח הכהן רידוינסקי ז״ל מעיר אסמינא פלך ווילנא, שהי׳ מופלג בתורה ויראה, סוחר נכבד שנשא ונתן כל ימיו באמונה, איש גדול ונכבד בעיני כל יודעיו, והתחתן עם רבנים גדולים ומפורסמים. יש בידי הרב הנ״ל ערוך ומסודר לדפוס ספר „מי הים״ כולל חדושים ובאורים בים התלמוד והפוסקים ושו״ת עפ״י סדר ד׳ חלקי השו״ע, וכבר הי׳ הספר הזה למראה עיני גדולי הדור ושבחוהו והסכימו כי ראוי הוא לבוא בדפוס להגדיל תורה ולהאדירה. וזה כשנה שהשיג רשיון מאת שר הפנים להכחר גם לרב רשמי בכל המדינה, ועדת סמארא וכל אחב״י הנמצאים בהפלך ההוא בחרו אותו גם לרב רשמי.

М. Блюмбергъ Самара **M. Blumberg Samara**

סמחוולאוויטש הרב ר׳ מרדכי זאב בהרב ר׳ שרגא ז״ל הלוי לעווין.

(פלך מינסק)

נולד—תרי״ט ונתמנה לרב —תרנ״ד.

Мордухъ Левинъ м. Самохвиловичъ чер. г.г. Минскъ
Morduch Lewin Samochwilowicz via Minsk

סמילא הרב ר׳ לוי יצחק בהרב ר׳ משה ז״ל לעמברסקי.

(פלך קיעו)

נולד—תרכ״ה, והוא נכד הגאון ר׳ יעקב זצ״ל האבד״ק סמילא ונכד הרה״ק ר׳ זאב קיצעס זצ״ל, ומצד השני הוא נכד הגאון הקדוש ר׳ שמעלקא מניקולשפורג זצ״ל, מנוע השל״ה הקדוש זי״ע. חותנו של הרב הנ״ל הוא הרה״ג ר׳ יצחק הלוי איש הורוויץ זצ״ל האבד״ק סטאניסלאוו באוסטריא המדינה, בעה״מ ספר שו״ת „תולדות יצחק״ וספר „מאה שערים״, בן הגאון המפורסם ר׳ משולם זצ״ל שהי׳ ג״כ אב״ד בק״ק סטאניסלאב הנ״ל בעהמ״ח ספר שו״ת „בר לויאי״ וספר „כלי חמדה״. גיסו של הרב רל״א הנ״ל הי׳ הגאון המפורסם ר׳ ליבש זצ״ל שהי׳ אבד״ק סטריא ואח״כ בק״ק סטאניסלאב, בעה״מ שו״ת „הרי בשמים״ „וארי נודם״. הרב ר׳ לוי יצחק הנ״ל למד ונתחנך בסטאניסלאב ויצק מים ע״י חותנו וע״י חותנו זקנו וע״י גיסו הנ״ל הגאונים המפורסמים זצ״ל, נסמך להוראה מהגאון ר׳ יצחק חיות זצ״ל האבד״ק בראדי ומהגאון ר׳ משה נחום ירושלימסקי שליט״א האבד״ק קיעלץ. בשנת תרנ״ו נתמנה לרב בעיר סמילא הנ״ל.

Леви Лемберскій м. Смѣла (Кіев. губ.)
Lewi Lemberski Smiela (gouv. Kiew.)

סמילא הרב ר׳ אליהו בר׳ יעקב חיים קאליסניקער.

(פלך קיעו)

נולד—תר״כ, ונתמנה לרב—תרט״ט.

Элья Колесникеръ м. Смѣла (Кіев. губ.)
Elja Kolesniker Smiela (gouv. Kiew.)

סמילא הרב ר' **עקיבא** בהרב ר' יצחק **פעזנער**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרל"א בעיר וואראניעז פלך צערניגאוו, ונתמנה לרב ומו"צ בשנת תרס"ג.

А. И. Певзнеръ м. Смѣлое (Полтав. губ.)
A. I. Pewsner Smieloe (gouv. Poltaw.)

סעמיאנאווקא הרב ר' **מנחם מענדיל** במוה"ר אהרן נ"י **אהראנאיזסקי**.
(פלך צערניגאוו)

נולד—תר"ל, והוא חותר מגזע הגאון ר' יצחק אייזק אבן־טוב ז"ל שהי' רב בק"ק וויעטקא פלך מאהילעוו, ונכד הרה"ג ר' ישראל אהראנאווסקי ז"ל שהי' רב בסטאראדיב פלך צערניגאוו, למד בקאוונא, ונסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל, מהגאון ר' משה דאנאשווסקי זצ"ל מסלאבאדקע, מהגאון ר' שלמה הכהן מווילנא זצ"ל, מהגאון ר' חיים יהודא מאסניצער זצ"ל האבד"ק סמארגאן, מהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואלאזין, ומהאדמו"ר דהארנאסטיפולע זצ"ל. בשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר סעמיאנאווקא הנ"ל, יש בידי הרב הנ"ל בכתובים ספר „מנחת כבירים" חדושים בגפ"ת ושו"ת. חותנו של הרב הנ"ל הוא הגביר הנכבד טופלג בתורה ובמע"ט ר' עקיבא כהן מעיר אסטער פ' צערניגאוו.

Мендель Ароновъ Ароновскій м. Семеновка (Черниг. губ.)
Mendel Aronow Aronowski Semenowka (gouv. Czernigow)

סעמיטיטש הרב ד' **מאיר זאב** בר' אברהם שמחה **סמאליאטינסקי**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרכ"ה, והוא חתן הרה"ג ר' יצחק צבי זצ"ל הרב דעיר סעמיטיטש הנ"ל, בשנת תרנ"ג נתקבל הרב רמ"ז הנ"ל למו"צ בעיר סעמיטיטש הנ"ל. יש בידי הרב הנ"ל תעודת צענזו של רבני פולין.

М. В. Смолятынскій Семятичи (Грод. губ.)
M. W. Smoliatinski Semiaticzi (gouv. Grodno)

סעמיאנאווקא הרב ר' **אהרן** בהרה"ג ר' לוי יצחק ז"ל **טעלעשעווסקי**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרל"ח, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שמש בכתר הרבנות בכמה קהלות ובסוף ימיו בעיר נאסאווקא, מחבר שו"ת דבר הלכה, וספר „מי מרום" על פרטי ההלכות של המקואות החדשות, והוא נצר מגזע הגר"א זצ"ל, ומנכדי אחי הגאון ר' מענדיל האראטיצער ז"ל, אבי אמו של הרב ר' אהרן הנ"ל הוא המפורסם ר' אברהם מאיר ז"ל אחד מגדולי החסידים של בעל הצ"צ זצ"ל ומנכבדי עדת באבריוסק. חתן הרב ר' אברהם מסלוצק שהי' חתן הגביר ר' איסר מנכדי הגר"א זצ"ל. הרב ר' אהרן הנ"ל למד בישיבת באבריוסק ויצק מים ע"י הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א, נסמך להוראה מהרה"ג רד"צ חן שליט"א האבד"ק צערניגאוו, מהרה"ג ר' יצחק שלמה יואל האבד"ק ראוונא ומהרה"ג ר' ליב האפט האבד"ק קאנאטאפ. בשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר סעמיאנאווקא הנ"ל, יש בידי הרב הנ"ל בכתובים ספר „מפתח שפתי" על דרוש.

А. Телешевскій Семеновка (Полт. губ.)
A. Teleschewski Semenowka (gouv. Poltawa)

סענא הרב ר' **אליעזר** בהרב ר' יצחק נתן ז"ל **רובאשאוו**.
(פלך מאהילוו)

נולד—תר"א, אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל הי' גדול בתורה ומוסמך להוראה מהגאון ר' צבי תאומים זצ"ל האבד"ק בראדי עיר מולדתו של הרה"ג ר' יצחק נתן הנ"ל, אביו הגאון

ר' מאיר ז"ל הי' אבד"ק רובאשאוו פלך ווארשא נכד הגאון בעל "פנים מאירות", אבי אמי של הרב ר"י הנ"ל הי' הרה"ג ר' יעקב יוסף אבד"ק אלעקסניין הסמוכה לבראדי, בן הגאון הגדול ר' יצחק הלוי איש הורוויץ זצ"ל האבד"ק אה"ו, שהי' מחותנו של הגאון בעל נוב"י ונדפסו תשובותיו שמה, ולמעלה בקודש עד השל"ה הקדוש. וכמו כן היתה אמו נכדת הגאון ר' אלעזר זצ"ל הגאבד"ק אמשטרדם בעל "מעשה רקח". הרב ר"י הנ"ל זצ"ל הי' חתן הג' המפורסם ר' יהודא ליב הורוויץ מעיר צאשניק שהי' חתן הרב הג' המפורסם בצדקת פזרונו הר' דובער הכהן ראפאפארט ז"ל, וקבע את מגורו בעיר צאשניק וכל ימיו הי' שוקד על התורה ולא אבה לקבל עליו עול הרבנות, ובהיותו בן ע"ח שנים נפטר לעולמו בשם טוב, והניח אחריו ברכה הרבה כתבים חדושי תורה. תנצב"ה. הרב ר' אלעזר הנ"ל נסמך להוראה מהגאון ר' זלמן לנדא זצ"ל, ועיד מהרבה רבנים, ובהיותו עוד צעיר לימים הי' ר"מ בהישיבה דק"ק שקלאוו ואח"כ בעיר דאבראונא, ובמה שנים הי' מורה הוראה בעיר פ"ב ברשות הגאון ר' זלמן לנדא זצ"ל שהי' הרב והמד"א שמה, ובשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר סענא הנ"ל, יש בידו הרב הנ"ל הרבה כתבים שו"ת שנשא ונתן עם גדולי הדור בדבר הלכה. בניו של הרב הנ"ל הר' מאיר נ"י והר' יהודא נ"י רובאשאוו המה אנשים נכבדים ורמי המעלה, חתנו האחד הג' הנכבד ה' אלכסנדר יפין מעיר ווארשא, וחתנו השני הוא הגביר הנכבד הר' חיים ליב נאדעל מעיר לויגאנסק.

Лозеръ Рубашовъ г. Сѣнно (Могилев. губ.)
Loser Rubaschow Sienno (gouv. Mohilew.)

סענא הרב ר' משה בר' נחום יעקב רונין.

(פלך מאהילוי)

נולד—תר"כ, בילדותו למד אצל הגאון הגדול ר' יהושע ליב דיסקין זצ"ל בשקלאוו, הרבה שנים הי' ר"מ ומו"ה בעיר לאדי שלא ע"מ לקבל פרס, בשנת תרנ"ה נתמנה לרב בעיר סאמאוו ובשנת תרס"ה בעיר סענא הנ"ל, הרבה חדושי תורה נדפסו מאת הרב הנ"ל בהקבוץ "תורה מציון" שיצא לאור בירושלם עיר קדשנו יצ"ו, ובכתובים יש בידי הרב הנ"ל חבור מסודר לדפוס בשם "מי הים" יכלכל שו"ת וחדושים על ש"ס וד' חלקי שו"ע.

Мовша Рунинъ г. Сѣнно (Могилев. губ.)
Mowscha Runin Sienno (gouv. Mohilew.)

סערהויא הרב ר' ישראל בר' יצחק גאלדין.

(פלך סוואלק)

נולד—תר"ל, והוא חתן הגאון ר' צבי הירש דוערקטאר האבד"ק מסטיסלאוו פלך מאהילוי, בשנת תרנ"ט נתקבל לרב בעיר לאפי פלך לאמוץ, ואח"כ נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק"ק סערהויא הנ"ל, יש לו להרב הנכבד הנ"ל צענו הדרוש לרבני פולין וגם רשיון להיות רב רשמי ודתי בפלך קורלאנד.

И. Гольдинъ Серее (Сувалк. губ.)
I. Goldin Seree (gouv. Suwalk.)

סערניק הרב ר' אברהם פרץ בר' נחמי' ציבילניק.

(פלך מינסק)

נולד—תרי"ז, למד בישיבת, מיר וואלאזין, נסמך להוראה מהגאון הנצי"ב זצ"ל, מהגאון ר' אלעזר משה הלוי איש הורוויץ זצ"ל האבד"ק פינסק, ומהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואלאזין. בשנת תרמ"ב נתקבל לרב בעיר נאבלע פלך הנ"ל ובשנת תרס"א בעיר סערניק הנ"ל.

А. П. Цибульникъ Ок. Серникъ чер. Пинскъ (Минской губ.)
A. P. Zibulnik Sernik via Pinsk (gouv. Minsk)

סקאלא הרב ר׳ **יצחק נתן** בר׳ אברהם דוד ז״ל **שטארק**.

(פלך קיעלץ)

נולד—תר״ל״ב, בשנת תרנ״ח נתקבל למו״צ ומד״א בעיר קאנסטאנטינאוו הסמוכה לבעגדין, ואח״כ נתמנה לרב ואב״ד בעיר סקאלא הנ״ל, יש לו צענז של רבני פילין.

И. Н. Штаркъ пос. Скала (Кѣлец. губ.)
I. N. Schtark Skala (gouv. Kielecк)

סקידיל הרב ר׳ **אברהם** בה״ר יונה ז״ל **הירשאוויץ**.

(פלך גראָדנאָ)

נולד—תרכ״א, אביו ז״ל הנ״ל הי׳ גדול בתו״י והוא ממשפחת הגאונים ר׳ אברהם שמואל זצ״ל מאיישישאק, והאחים הגאונים: ר׳ יהושע זעליג מרינאבורג. ר׳ משה יואל מאניקסט, ור׳ ליב מיכאלישאק ז״ל. ומצד אמו הוא ממשפחת המפורסם בדורו ר׳ שמואל באקסטר ז״ל מלובטש. הרב ר׳ אברהם הנ״מ למד בישיבת וואלאזין, איישישאק, וקאוונא, נסמך להוראה מהגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא, מהגאון ר׳ ראובן מדווינסק זצ״ל, ומהגאון ר׳ רפאל שפירא שליט״א מוואלאזין. בשנת תרמ״ד נתקבל לרב בעיר קאמאי פלך קאוונא ואח״כ בעיר ריבינשאק, ואח״ז נתקבל לרב בעיר סקידיל הנ״ל.

А. Гиршовичъ Скидель (Грод. губ.)
A. Girschowicz Skidel (gouv. Grodno)

סקימיאן הרב ר׳ **אהרן** בר׳ אבא ז״ל **שטיין**.

(פלך קאוונא)

נולד—תרט״ו, נסמך להוראה מהגאון ר׳ בצלאל הכהן זצ״ל מווילנא, מהגאון ר׳ מרדכי קלאצקי זצ״ל האבד״ק לידא, ומהגאון הנצי״ב זצ״ל מוואלאזין. בשנת תרמ״ב נתקבל לרב בעיר שקאדוויסאק ובשנת תרמ״ד בעיר סקימיאן הנ״ל.

Аронъ Штейнъ м. Скемянъ (Ковн. губ.)
Aron Schtein Skemian (gouv. Kowno)

סקרן הרב ר׳ **פינחס** בר׳ מרדכי **בראטשין**.

(פלך בסרביאָ)

נולד—תרכ״ט, נסמך להוראה מהרה״ג ר׳ שמואל אברהם שליט״א מקאנסטאנטין ישן. בשנת תרנ״ו נתקבל לרב בעיר סקרן הנ״ל, חתנו הרב ר׳ שלמה העליר הוא דומ״ץ בעיר הנ״ל.

Пинхосъ Барачинъ Секуряны (Бессараб. губ.)
Pinchos Baraczin Sekuriany (gouv. Bessarab.)

סקריהאלאוו הרב ר׳ **אברהם יהושע** בר׳ בנימין יצחק ז״ל **פראחאוויניק**.

(פלך מינסק)

נולד—תרט״ז ונתמנה לרב—תרס״ח.

Абрамъ Проховникъ м. Скрыгалово (Минск. губ.)
Abrem Prochownik Skrygalowo (gouv. Minsk.)

סרעדניק הרב ר׳ **ישראל** בהרה״ג ר׳ יצחק יונה זצ״ל **קאפלאן.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל״ח אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל הי׳ אבד״ק האראדאק, בנו של המופלג בתו״מ מוהר״ר חיים קייפמאן זצ״ל, ותחן הגאון ר׳ אברהם מאיר העלליר זצ״ל האבד״ק קאיידנאוו בנו של הגאון ר׳ ישראל העלליר זצ״ל שהי׳ ג״כ אבד״ק הנ״ל מחבר ספר „נחלת ישראל הנדפס עתה ע״י הרה״ג ר׳ יחיאל העלליר שליט״א, הגאון ר׳ ישראל העלליר הנ״ל זצ״ל הי׳ אחי הגאונים: ר׳ יחיאל העלליר זצ״ל האבד״ק סובאלק מחבר ספר „עמודי אור״, ר׳ יהושע העלליר זצ״ל האבד״ק טעלז, ור׳ מאיר העלליר זצ״ל האבד״ק קאשטוקאוויין. רביתיו המובהקים של הרב ר׳ ישראל קאפלאן הנ״ל הי׳ אביו הרה״ג ר׳ יצחק יונה הנ״ל זצ״ל, וא״ז הרה״ג ר״מ העלליר הנ״ל זצ״ל, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ שלמה הכהן מוויילנא זצ״ל ומהגאון ר׳ מרדכי שליט״א האבד״ק סלאנים. בשנת תרס״א נתמנה לרב בעיר סרעדניק הנ״ל למלאות מקום חותנו הגאון המפורסם ר׳ דובער זאב ליבשיטץ זצ״ל מחבר ספר „מעין חיים״ בן הגאון ר׳ חיים זצ״ל שהי׳ ג״כ רב בעיר סרעדניק הנ״ל. הגאון ר׳ דובער זאב הנ״ל זצ״ל הוא אבי הגאון הגדול ר׳ הילל ליבשיטץ זצ״ל האבד״ק לובלין, ואבי הרה״ג הבקי המפורסם הר׳ חיים אידיל ליבשיטץ נ״י מנכבדי עיר ווילנא, הגאון ר׳ הילל זצ״ל הוא אבי האחים הגאונים: ר׳ יחזקאל ליבשיטץ הגאבד״ק קאליש, ר׳ אליעזר האבד״ק דונבו ויואליא, ור׳ יעקב האבד״ק קאנין, שליט״א. יש בידי הרב ר׳ ישראל הנ״ל ספר מסודר לדפים בשם „חכמה ומוסר״ והוא ספר דרושי על סדר פרשיות התורה יכלכל באורים על ב׳ אלפים מאמרי חז״ל הנראים כרחוקים מפשוטו של מקרא, ורב המחבר הנ״ל יבאר כי הדרש הוא מוכרע מתוך הכתוב.

И. Капланъ м. Средники чер. Вильки (Ковн. губ.)
I. Kaplan Sredniki via Wilki (gouv. Kowno).

פאבעלעוו הרב ר׳ **צבי גרשון** בר׳ מנחם **סמינאוויסקע.**
(פלך מינסק)

נולד—תקפ״ג, והוא נכד הרב ר׳ ארי׳ שהי׳ רב בעיר שטרעשין וכעיר לאיעוו. רביתיו המובהקים היו הרב ר׳ נטע והרב ר׳ שמואל מעיר ולאבין, נסמך להוראה מהגאון האדמו״ר מליבאוויץ זצ״ל בעל „צמח צדק״, ובשנת תר״ד נתקבל לרב בעיר זלאבין הנ״ל ובשנת תרי״ד נתמנה לרב בעיר פאבעלאוו הנ״ל עפ״י פקודת האדמו״ר בעל צ״צ הנ״ל זצ״ל, ומטעם זה לא נשתר הרב הנ״ל לשנות את מקומו אף שנתבקש כמה פעמים לשבת על כסא הרבנות בעירות גדולות. בניו של הרב הנ״ל הר׳ ארי׳ ליב והר׳ משה והר׳ אברהם כולם יודעי תורה ויראי ד׳. חתנו הראשון ר׳ אברהם משה ז״ל מאיהומטן הי׳ עילוי וגדול בתורה. חתנו השני הוא הר׳ שמואל לעווין בהר׳ מרדכי בהה״ג ר׳ אברהם ז״ל שהי׳ רב דק״ק ראהטשאוו וגבאי מקופת רמבעה״נ מכולל חב״ד. חתנו השלישי הר׳ יוסף בהרב ר׳ אליעזר שהי׳ רב בקהלות אוארין ובוחאוו חדש, חתנו הרביעי הר׳ זאב וואלף בר׳ לוי מהאמעל, החמישי הרב ר׳ יוסף ליב רב ומו״צ בעיר האסטאטעץ הסמוכה לקיעו בן הר׳ אבא קראבעלניקאוו מציעירסק.

Гершонъ Сминовскій м. Поболовъ чр. ст. Красный-Береrъ Л. Р. ж. д.
Gerschon Sminowski Pobolow via st. Krasny-Bereg L. R. E. B.

פאגיר הרב ר' **דיב זונדיל** בר' אפרים יצחק ז"ל **בעקער**
(פלך קאוונא)

נולד—תרט"ו, ונתמנה לרב—תר"מ.

Берелъ-Зунделъ Бекеръ м. Погиры (Ковн. губ.)
Berel-Sundel Beker Nogira (gouv. Kowno).

פאהאסט־וואגאראדסקי הרב ר' **שמואל דוד** בר' מרדכי זאב **לעו־מאן.**
(פלך מינסק)

נולד—תרי"ב. נסמך להוראה מהגאון ר' אליעזר משה הלוי איש הורוויץ זצ"ל אבד"ק פינסק. בשנת תרל"ח נתקבל לרב בעיר הארדניע פלך הנ"ל, ובשנת תר"ם בעיר פאהאסט הנ"ל.

Шліома Лернеръ м. Погостъ-Загородскій (Минской губ.)
Schlioma Lerner Pogost-Sagorodski (gouv. Minsk).

פאהאר הרב ר' **שמואל** בר' יצחק הלוי **עפשטיין.**
(פלך צערניגאוו)

נולד—תר"י, ונתמנה לרב—תרנ"ג.

Ш. Эпштейнъ Погаръ (Черниг0в. губ.)
Sch Epschtein Pogar (gouv. Czernigow).

פאיורי הרב ר' **אלי' בן ציון** בר' מרדכי יוסף **נארבער.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרמ"ב, ונתמנה לרב—תרס"ח.

Э. Гарбаръ м. Поюры чер. м. Шилели (Ковн. губ.)
E. Garber Poiury via Schileli (gouv. Kowno).

פאלעניצע הרב ר' **פינחס** בר' אברהם נ"י **פינקעלשטיין.**
(פלך וואַרשא)

נולד—תרמ"ה, ונתמנה לרב—תרס"ז, חותנו הוא הרב ר' יעקב דוד טאהב בן האדמו"ר ממאדזין שליט"א נכד הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זצ"ל.

Пинхесъ Финкельштейнъ Фаленица (Варшавской губ.)
Pinches Finkelschtein Falenica (gouv. Warschawa).

פארטאווא הרב ר' **אליהו עקיבא** בהרה"ג ר' דובער זצ"ל **ראבינאוויץ.**

נולד תרכ"ב, ובשנת תרמ"ח נתקבל לרב בעיר פיאנטיצי פלך לאמוא, ומשמה בעיר קנישין פלך גראדנא, ואח"כ נתמנה לרב ואב"ד בעיר הפלבי פאלטאויא הנ"ל, הרב המצוין הזה לבד גדלו בתורה הוא גם שלם במדעים יסופר מהיר בשפת קדשנו, ונודע ומפורסם הוא בקהל ישראל לגבר עשיר לבלי חת ובמסירת נפש הוא לוחם כל ימיו מלחמת ד' נגד כל אלה החפצים לנטוע זמורת זר בכרם ד'. כאשר יעידון החוברות שהוציא לאור ומאמריו הרבים החוצבים להבת אש שנדפסו בירחון הרבני „הפלס" אשר הרב הנ"ל הוי עורכו כל משך שנות קיומו. וזה שנה שני שהוא העורך והמו"ל של העתון האַרתידאקסי „המודיע" אשר בטוב טעמו וסגנונו המצוין היא הולך וכובש את לבב כל שלומי אמוני ישראל.

Э. Рабиновичъ, Полтава **E. Rabinowicz, Poltawa**

פאלאנצק הרב ר' **שלמה זלמן** בהר"ר משה ז"ל **אקסילראד**.
(פלך סובאלק)

נולר—תר"כ, והוא נכד הגאון ר' שמואל זצ"ל האב"ד ור"מ דק"ק ביעשינקעוויטש [מהגאון הזה נדפס הסכמה על הדפסת ספר „רבנו ירוחם" יחד עם הסכמת הגאון ר' חיים מוואלאזין זצ"ל] בן הגאון ר' יוסף זצ"ל, ולמעלה בקודש שלשלת רבנים וגאונים עד הגאון רבן של ישראל מהר"ל מפראג זצ"ל. ומצד אמו היא נצר מגזע הגאון ר' בענדיט אכסלרוד זצ"ל הנזכר בתואר גאון בשו"ת „בנימין זאב". אמו זקנתו של הרב רש"ז הנ"ל היא בת הגאון ר' אברהם קאליסקער זצ"ל מתלמידי המגיד ממעזריטש זצ"ל. נסמך להוראה: מהגאון הריא"ם מקאוונא זצ"ל, מהגאון הנצי"ב זצ"ל מוואלאזין, מהגאון ר' ראובן הלוי זצ"ל האבד"ק דווינסק ומהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא. משנת תרמ"ג עד שנת תרנ"ד יצק מים ע"י הגאון הריא"ם זצ"ל ושמש לפניו בהוראה להלכה ולמעשה, ובשנת תרנ"ד נתקבל לרב בעיר דלהינוב פלך ווילנא, ומשמה נקרא אחרי כבוד לעיר פאלאנצק הנ"ל. בידי הרב הנ"ל ערוכים ומסודרים לדפוס הספרים האלה: א) „מנורת שלמה" שו"ת שנשא ונתן בדבר הלכה עם גדולי ישראל וביותר עם הגאון האדר"ת זצ"ל האב"ד דירושלם עיה"ק תו"ב ועם הגאון ר' יוסף זברי' זצ"ל האב"ק שאווי"ל. ב) „נר מערבי" על דרוש, ג) „דברי שלמה" חדושים ודרושים ד) „האלף לשלמה" והוא מעין ענציקלפדיא תלמודית להתרגל בבקיאות. חותנו של הרב הנ"ל הי' הר' מאיר גינצבורג ז"ל סוחר נכבד וי"א. נפטר בקאוונא בשנת תרס"ג תנצב"ה.

З. Аксельродъ г. Полоцкъ (Витеб. губ.)
S. Akselrod Polock (gouv. Witebsk.)

פאלאנצק הרב ר' **ישראל יחיאל** אלטער בר' אהרן **האנעלין**.
(פלך ווישעבסק)

נולד—תרכ"ב, רבי המובהק הי' דודו הרה"ג ר' אליהו האנעלעש בעהמח"ס „יד אליהו". ואח"ז למד בשקידה תחת השגחת חותנו האדמו"ר מקאפיסט זצ"ל בעהמח"ס „מגן אבות", נסמך להוראה מהגאון ר' שמרי' נח שניאורסאן שליט"א מבאבריויסק, ועוד מהרבה רבנים. בשנת תרנ"ז נתמנה לרב בעיר פאלאנצק הנ"ל.

И. А. Ганелинъ г. Полоцкъ (Витеб. губ.)
I. A. Hanelin Polock (gouv. Witebsk)

פאנימאן הרב ר' **בנימין** בר' יעקב **מיזיל**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרט"ו, והוא נכד הרה"ג והגביר ר' יוסף מזל ז"ל מוויאזין, למד בווילנא אצל הגאון ר' יעקב בארים זצ"ל, ובישיבת וואלאזין, נסמך להוראה מהגאון הנצי"ב זצ"ל מוואלאזין, מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא, ומהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואלאזין. בשנת תרמ"א נקבל לרב בעיר קאשוודארי ובשנת תר"נ בעיר פאנימאן הנ"ל. חותנו של הרב הנ"ל היא הרב ר' שמואל בן הגאון ר' ישראל האלפערין זצ"ל האבד"ק מינסק ואחי הגאונים ר' ליפמאן זצ"ל אבד"ק ביאלסטאק בעהמ"ס „ענג יו"ט" והרה"ג ר' משה צבי מטינסק. יש לו להרב הנ"ל תעודת צענז של רבני פולין.

Бенямінъ Майзель пос. Понѣманъ (Сувалк. губ.)
Beniamin Maisel pos. Ponieman (gouv. Suwalk).

פאסוואל הרב ר' **משה** בהרה"ג ר' מרדכי זצ"ל **ראבינאוויץ**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ג בעיר קיידאן פלך קאוונא. אביו הגאון ר' מרדכי הנ"ל זצ"ל [בן הרב החו"ב ר' בצלאל ז"ל שהי' ר"מ בעיר קעלעם], הי' מפורסם בבקיאותו הנפלאה ובשקידתו

העצומה לסיים בכל שנה את הש"ס. ובהיותו בן ח"י שנים הפליגו מאד בשבחו הגאונים מוואלאזין הנצי"ב והריד"ס וצ"ל בכתב הכמיכות שנתנו על ידו. ואחרי שהי' איזה שנים ר"מ בעיר קיידאן נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראגאווא, ונהג שמה נשיאותו בהשבל ודעת משך כ"ג שנים, ובשנת תרט"ו נתקבל לרב ואב"ד בעיר פאסווא, ובטוהר לבבו וחכמתו הרבה עלתה בידו לעשות שלום בין המפלגות המריבות שמה ולאחד את הלבבות לעסקי הצבור לכל דבר טוב ומועיל. בשנת תרנ"ט א' דראש השנה נפטר הגאון הזה לעילמו, ומקרוב ומרחוק עוררה השמועה הזאת אבל בכי ומספד בין כל יודעי ומעריצי הגאון הזה. ונצב"ה. הגאון הנ"ל וצ"ל השאיר אחריו ברכה בכתיבים הרבה שו"ת בכל חלקי השו"ע וחדושים על ש"ס בבלי וירושלמי.

הרב ר' משה הנ"ל מצד אמו הוא נכד הרב המופלג ר' יצחק בן הרה"ג ר' אורי א) בן הגאון ר' ארי' ליב האבד"ק וויטעבסק מחבר ספר „דברי ארי" על התורה, והוא עודנו בכתובים, בספרו זה מזכיר הגאון הנ"ל את חותנו הגאון ר' שמחה הכהן ראפאפארט ואת גיסיו: הגאון ר' חיים ראפאפארט והגאון ר' צבי האלבערשטאם, ואת זקני הגאון בעהמ"ח ספר „באר היטיב" על התורה, הגאון ר' ארי' ליב הנ"ל הי' חותנו השני של הגאון ר' שמואל וצ"ל האבד"ד האחרון דק"ק ווילנא. חותנו של הרב ר' משה הנ"ל הוא ר' אליהו שמואל בהרה"ג ר' מרדכי ארי' יפה שהי' אבד"ק שובאץ פלך קורלאנד, נצר מגזע בעל הלבושים וצ"ל, וישמש שמה בכתר הרבנות מ"ג שנים, והי' לו יד ושם בחכמת הקבלה, ולפני מותו צוה שלא יתארו אותו על המצבה אף בתואר רב. הרב ר' משה הנ"ל למד בוואלאזין, וחמשה שנים הי' ר"מ בעיר שובאץ הנ"ל, ובשנת תרנ"ד אחרי פטירת חותנו הנ"ל וצ"ל האבד"ק שובאץ נתקבל הרב ר' משה הנ"ל למלא מקומו. ובשנת תרנ"ט אחרי פטירת אביו הגאון הנ"ל וצ"ל נתקבל למלא מקומו בק"ק פאסווא הנ"ל. נדפסו חדושי תורה מהרב הנ"ל בהקונטרס „הארות השמש" של גיסו הרה"ג האבד"ק ראגאווא, ובהקובץ „תורה מציון", ובהספר „קול ברמה" להרה"ג האבד"ק ויאסקי. ובכתובים יש בידי הרב הנ"ל באור על ספר „פרדס הגדול" המיוחס לרש"י וצ"ל. והגהות ובאורים על ספר „עבודת הקודש" להרשב"א וצ"ל.

Мовша Рабиновичъ м. Посволь (Ковн. губ.)
Mowscha Rabinowicz Poswol (gouv. Kowno)

א) בספר „דעת קדושים" בתולדות משפחת ראפאפארט נאמר כי להרב ר' אורי וצ"ל לא הי' רק בן אחד, ובאמת חמשה בנים היו להרב הנ"ל, הרב ר' יצחק הנזכר בזה, והרה"ג ר' ארי' ליב האב"ד דחוואדאן והרה"ג ר' משה בעה"ט „אמרי משה" על מגלת אסתר „ותולדות משה" על שה"ש, ועוד ב' בנים בעלי תורה הי' להרב ר' אורי הנ"ל.

פאפלאווסק (פלך חערסאן) הרב ר' **ישראל** בהרה"ג ר' יוסף שמואל וצ"ל **ראבינאוויץ.**

נולד—תרכ"ח, אביו הרה"ג הנ"ל וצ"ל הי' ג"כ רב בעיר הנ"ל משך מ"ג שנים, והוא בן הרב המפורסם הר' זלמן ליפא ז"ל מקאדימע. הרב ר' ישראל הנ"ל נסמך להוראה מהרה"ג ר' צבי מליאחשעוויץ, מהרה"ג ר' ישראל ראווין משירייעוויע, ומהרה"ג הר' גדלי' הכהן מזאריווקע, בשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר פאפלאווסק הנ"ל למלאות מקום אביו ז"ל.

Сруль Рабиновичъ м. Петровѣровка (Херсон. губ.)
Srul Rabinowitz Petrowierowka (gouv. Cherson)

פאפילאן (פלך קאוונא) הרב ר' **יוסף** במהור"ר אברהם **למדן.**

נולד—בשנת תרכ"ד בעיר אניפאלי' פלך וואהלין. אביו ר' אברהם הנ"ל ז"ל הי' מופלג בתורה וסיחר נכבד יליד משפחה נכבדה ממדינת גאליציע, למד בוואלאזין ונסמך להוראה מהגאון הנצי"ב וצ"ל ומהגאון הריא"ס וצ"ל מקאוונא, בשנת תרמ"ט נתקבל לרב

בעיר האשט פלך וואהלין, ובשנת תרס"ג בעיר פאפילאן הנ"ל, הרב הנכבד הזה הוא גם סיפר מהיר בשפת קדשינו, והרבה מאמרים נדפסו מאתו בעתונים, ויש בידו בכתובים חדושי תורה, ודרשות שמצאו חן בעיני השומעים.

Іосифъ Ламденъ м. Попеляны (Ковн. губ.)
Iosif Lamden Popeliany (Gouv. Kowno)

פאצונעל הרב ר' **אליעזר משה צבי** בהה"ר ר' בנימין מאיר **לאבא**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ג בעיר ווילקאמיר ממשפחת הגאון ר' אהרן בר' שלמה הלוי זצ"ל, ומצד אמו הוא מגזע רבינו הסמ"ע זצ"ל. למד בישיבת סלאבאדקא ובכולל קאוונא, נסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא ומהגאון האבד"ק יאנישאק בעה"מ ספר „שפת־חים", בשנת תרנ"א נתקבל לרב בעיר פאצונעל הנ"ל, יש בידו הרב הנ"ל ערוך ומסודר לדפוס ספר בשם „רצון ישראל", יכלכל רוממות הנפש הישראלי, יסודי הד"ת, וחזוק התורה והתפלה, והגאונים ר' אלכסנדר משה לפידות מראסיין ור' שאול האבד"ק ווילקאמיר זצ"ל מרבים לספר בשבחו של הספר הזה.

Гиршъ-Лейзеръ Лаба м. Пацунель (Ковн. губ.)
Hirsch-Leiser Laba Pazunel (gouv. Kowno)

פאצעפ הרב ר' **יהושע נתן** בהר"ר אורי ניסן **גנעסין**.
(פלך צערניגאוו)

נולד בשנת ת"ר, הי' ר"מ בעיר סטאראדוב, ובשנת תרמ"ג נתקבל לרב בעיר קריטשיב, ואח"ז לרב ור"מ בעיר פאצעפ הנ"ל.

Г. Н. Гнесинъ Почепъ (Черниговъ. губ.)
G. N. Gnesin Potzep (gouv. Czernigow)

פאקיטיליוו הרב ר' **חיים** בהרה"ג ר' שלמה זצ"ל **גאלדשטיין**.
(פלך קיעוו)

נולד בשנת תר"ה. נסמך להוראה מהרה"ג ר' דוד שור האבד"ק טאלנא. בשנת תרכ"ז נתקבל לרב בעיר פאקשיליוו, בני הרב המופלג ר' פינחס אלימלך נ"י הוא עזר על ידי אביו הרב הנ"ל בעניני ההוראה.

Хаимъ Гольдштейнъ м. Покотиловъ (Кіев. губ.)
Chaim Goldschtein Pokotilow (gouv. Kiew)

פאקראי הרב ר' **דוד אשר** בהרה"ג ר' יצחק צבי **צעבאנאוויסקי**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב—תרס"ה.

Д. О. Цѣхановскій м. Покрой (Ковн. губ.)
D. O. Ciechanowski Pokroj (gouv. Kowno)

פאריבשטש הרב ר' **שלמה דוד** בהרב ר' שמואל **וויסבערג**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרי"ב, ונתמנה לרב—תר"מ.

Ш. Д. Вайсбергъ м. Поребище чер. ст. Босый-Бродъ (Кіев. губ.)
Sch. D. Waisberg Porebischze via st. Bosyi-Brod (gouv. Kiew.)

פאראזאווע הרב ר' **אהרן דוד** במהו"ר יעקב דוב **קאסאוסקי**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרט"ז, בשנת תרס"א נתקבל לרב בעיר יאנאווא פלך גרדנא מחוז סאקאלקא. ובשנת תרס"ה בעיר פאראזאווע הנ"ל.

Аронъ-Довидъ Косовскій Порозово (Грод. губ.)
Aron-Dowid Kosowski Porosowo (gouv. Grodno)

פאריטש הרב ר' **חנוך העגדיל** בר' משה מרדכי **פרידלאנד**.
(פלך מינסק)

נולד—בשנת תר"י בעיר סמילאוויטש פלך מינסק, אביו המופלג בתורה ויר"ש הר' משה מרדכי הנ"ל ז"ל הוא דור שביעי להגאון ר' אברהם וצ"ל שהי' רב הגליל דסמילאוויטש אחי הגאון בעל „שאגת ארי"", „ובזרי אבן", בני הגאון ר' אשר וצ"ל רב הגליל דסמילאוויטש. הרב ר' חנוך העגדיל הנ"ל למד בוואלאזין והי' מפרסם שמה בשם: „העלוי מסמילאוויטש" ואח"כ למד בסלוצק אצל הגאון ר' יוסף דוב סאלאוויציג וצ"ל, וגם יצק מים על ידי הגאון ר' יהושע ליב דיסקין וצ"ל בשקלאוו. נסמך להוראה מהגאון ר' יוחם יהודא וצ"ל ממינסק, מהגאון ר' יוסף דוב סאלאוויציג וצ"ל, ומהגאון ר' ראובן וצ"ל האבד"ק דווינסק. בשנת תר"ט נתקבל לרב בעיר לאפיטש פלך מינסק ובשנת תרנ"ה בק"ק פאריטש הנ"ל. נדפסו מאת הרב הנ"ל ספר „דברי חנוך" וספר „דברי דודים" שו"ת להלכה ולמעשה, ספר „תולדות חנוך" ב' חלקים על התורה על ס' בראשית שמות. והרבה מאמרים וחדושי תורה נדפסו מאתו בהקובצים: „כנסת חכמי ישראל" „תורה מציון" „הפלס „המזרח" „ויגדל תורה". וכתובים יש בידי הרב הנ"ל עוד ג' חלקים מספרו „תולדות חנוך" על ספרי ויקרא, במדבר, דברים. וחדושים על ש"ס ופוסקים. רעיתו הראשונה של הרב הנכבד הזה היתה בת אחות הגאון ר' גרשון תנחום וצ"ל ממינסק. ורעיתו השני' תחי' היא מצד אבי' ממשפחת הגאון ר' משה פינס וצ"ל ממינסק ומצד אמה ממשפחת הגאון ר' יעקב מקארלין וצ"ל בעל ספר „משכנות יעקב" אחיה הוא הגאון ר' זלמן פינס וצ"ל שהי' רב בעיר סויסלאטש פלך מינסק ואח"כ בעיר סויסלאטש פלך גראדנא, אחי' השני הוא הרה"ג ר' יעקב פינס שליט"א ממינסק.

Гендель Фридляндъ м. Паричи (Минской губ.)
Hendel Friedland Paritzi (gouv. Minsk.)

פוחאוויטש הרב ר' **חנוך העניך** בהר"ר מרדכי יהושע זעליג **שימאנאוויץ**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"א. ונתמנה לרב—תרנ"ב, יש לו רשיון משר הפנים להיות רב רשמי בכל מרחבי המדינה.

Гендель Симоновичъ Пуховичи (Минской губ.)
Hendel Simonowicz Puchowicz (gouv. Minsk.)

פוחאוויץ הרב ר' **ישעי'** בהרב ר' בער **קארלינסקי**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"ז, והוא נין ונכד להגאון חכם צבי ולהגאון ר' פנחס הורוויץ בעל ההפלאה וצ"ל, בשנת תרס"ג נתקבל לרב בעיר ליבאניץ ובשנת תרס"ז בעיר פוחאוויץ הנ"ל, יש לו צענו של רבני פולין.

Шая Карлинскій м. Пуховичи (Минск. губ.)
Schaia Karlinski Puchowiczi (gouv. Minsk)

פוטשערא הרב ר׳ **עוריאל** במהו״ר לוי הכהן **ראפאפארט־ראבינאוויץ.**
(פלך פאדאל)

נולד—תר״כ, ונתמנה לרב—תר״מ.

Азриелъ Рабиновичъ м. Почары (Подол. губ.)
Asriel Rabinowicz Poczary (gouv. Podol)

פולטוסק הרב ר׳ **חיים** משולם קויפמאן בהר״ר שימאן הכהן ז״ל **אטטערמאן.**
(פלך ווארשא)

נולד ביוארשא בשנת תרכ״א. רבותיו המובהקים היו: הגאון ר׳ יחיאל מיכל הכהן ז״ל האבד״ק זאקראטשט [נכד הגאון מליסא זצ״ל] מחבר ספר „חשרת מים״ על ניטין. הגאון ר׳ מאיר יחיאל הלוי שליט״א אבד״ק אסטראוויצי, והגאון ר׳ חיים אליעזר ויואקם זצ״ל האבד״ק פיעטריקוב וקאליש מחבר ספר „נפש חי״ ורבי זה סמך את ידיו עליו להורות ולדון. בשנת תרמ״ג נתקבל לרב בעיר ראטשינו, בשנת תרנ״ה בעיר גאסטינין ובשנת תרס״ז נתמנה לרב ואב״ד בעיר פולטוסק הנ״ל, נדפסו מאת הרב הנ״ל הספרים האלה: א) פתח האהל״ על הלכות אהלות „מעשה רקם״ על טריפות הריאה ב) „אלה המצות״ על סוגיות השיכות לעשיית המצות ג) „נם לשושנים״ על ענייני חנוכה. בשנת תרס״ח יסד בעירו ע״י החברה ש״ס ישיבה של ב׳ מדרגות ולערך חמישים תלמידים נמצאים בה תחת השגחת הרב הנ״ל. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענו של רבני פולין.

Х. К. Оттерманъ г. Пултускъ (Варшав. губ.)
Ch. K. Otterman Pultusk (gouv. Warschwa.)

פולשטין הרב ר׳ **מרדכי** בהרה״ג ר׳ ישראל הלוי זצ״ל **קיטיבער.**
(פלך מינסק)

נולד—תרל״ד אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל הי׳ ג״כ רב בעיר פולשטין הנ״ל, ומפורסם הוא בחבוריו שנדפסו: „בירורי המדות״ ביאור על עקידת יצחק, נדפס ביוזעפאף בשנת תרל״ב, וספר „שביל אמונה״ ביאור על „האמונות והדיעות״ לרבינו סעדי׳ הגאון זצ״ל, ובכתובים השאיר חבור על שמות גיטין בשם „דברי ישראל״. והוא הי׳ נכד הרה״ק ר׳ משה קיטיבער זצ״ל גיסו של הרה״ק הר׳ אברהם גרשון קיטיבער זצ״ל שהי׳ גיסו של הבעש״ט זי״ע. ומצד אמו הוא נכד הרה״צ ר׳ משולם זוסיא מהאניפאלליע זצ״ל. רבו המובהק הי׳ אביו הרה״ג ר׳ ישראל הלוי זצ״ל, ולהוראה נסמך מאת הרה״ג ר׳ אברהם שאול שליט״א האבד״ק האטין. בשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר פולשטין הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שנפטר לעולמו ביום ג׳ שבט שנת תר״ע. תנצב״ה.

Мордухъ Срулевичъ Кутиверъ м. Фельштинъ (Подол. губ.)
Morduch Srulewicz Kutiwer Felschtein (gouv. Podol.)

פומפיאן הרב ר׳ **חיים** בר׳ יהודא ליב נח **כץ.**
(פלך קאוונא)

נולד בשנת תרי״ד, אביו ז״ל הי׳ מנכבדי עיר זאסלי מופלג בתו״י רחום ומוקיר רבנן. ומצד אמו הוא דור ששי מנזע הרה״ג בעל המחבר ס׳ „פי שניים״ על משניות, אשר בהקדמתו יפרט סדר יחום משפחתם עד מאור הגולה רש״י זצ״ל, נסמך להוראה מאת הגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא אשר בביתו נתרגל הרבה שנים בהוראה להלכה ולמעשה. בשנת תרמ״א נתקבל לרב בעיר נעויא פלך סובאלק, ואח״ז בעיר וועיא פלך ווילנא ובשנת תרמ״ט נתמנה לרב בעיר פומפיאן הנ״ל. יש בידי הרב הנ״ל ערוכים ומסודרים לדפוס הספרים האלה: „ענג חיים״ בהסמכת הגאון הרח״ס שליט״א מבריסק והגאון ר״א שליט״א

מפריזנא, „מסלות חיים" בהסכמת הגאון ר' אלי' ברוך שליט"א ממיר, „נתיבות חיים" בהסכמת הגאון אדר"ת זצ"ל, הספרים האלה המה להלכה ולמעשה עפ"י סדר חלקי השו"ע. „ישועת חיים" „ואהבת חיים" על דרוש. הרב הנכבד הזה זכה לבנים גדולי תורה ואלה המה: א) הרה"ג ר' יוסף הלוי האבד"ק גלובאקי פלך ווילנא חתן הרה"ג ר' מיכל יפה שהי' רב בנישנטא פלך קאוונא. ב) הרה"ג ר' שמרי' הלוי חתן הרה"ג שלשלת היוחסין הר' אלעזר שליט"א האבד"ק ליוצין. ג) הרב החריף מוסמך להוראה הר' משה יונה הלוי נ"י חתן הגביר המפורסם הר' נתן ליב שלאווא נ"י ד) הרב החריף ומוסמך להוראה חתן הרב הגביר המופלג בתו"י הר' פינחס מראזאליא נ"י, ושני בניו הצעירים שוקדים ג"כ על התורה והנם בעלי כשרונות נעלים, חותנו של הרב הנ"ל הי' הגביר המפורסם בפזרונו הר' יוקיל סענאלאווסקי זצ"ל מסביבת קאוונא.

Хаимъ Кацъ м. Помпяны (Ковн. губ.)
Chaim Katz Pompiany (gouv. Kowno)

פורדיץ

הרב ר' **אליהו יוסף** בר' יעקב **קאפלאן**.

(פלך בסרביא)

נולד—תרמ"ג, ונתמנה לרב—תרס"ח.

Элія Капланъ ст. Пырлицы (Бесс. губ.)
Elia Kaplan st. Pyrlicy (gouv. Bessarab)

פיאנטניצא

הרב ר' **יצחק** במוה"ר מאיר זצ"ל **טיקאצינסקי**.

(פלך לאמזא)

נולד—תרכ"ו, ובשנת תרנ"ה נתמנה לרב בעיר וואנסאם מחוז שציצין, ואח"כ בעיר פיאנטניצא הנ"ל, יש לו צענז של רבני פולין.

И. Тыкоцинскій Піонтницъ (Ломж. губ.)
I. Tykozinski Piontniz (gouv. Lomza)

פיאנטקא

הרב ר' **ירוחם פישל** בר' מיכאל גרשון **ציקער**.

(פלך קאליש)

נולד—תרל"ט, ונתמנה לרב תרס"ו, יש לו צענז של רבני פולין.

Ф. Цукеръ Пос. Піонтекъ (Калишск. губ.)
F. Cuker Pos. Piontek (gouv. Kalisch)

פיאסעצני

הרב ר' **נח** בהרב ר' נתן נטע זצ"ל **סרעבניק**.

(פלך ווארשא)

נולד—תר"ה, אביו הרב הנ"ל זצ"ל הי' אב"ד בעיר ביאלע קמן, בן הרב ר' ארי' זצ"ל ששמש ג"כ בכתר הרבנות, נצר מגזע הרה"ק ר' שמשון זצ"ל מאוסטרפאלין. בשנת תרל"ד נתקבל לרב בעיר ביאלע קמן הנ"ל, ובשנת תרנ"ג בעיר פיאסעצני הנ"ל, חתנו הרב החריף ר' שמחה חנוך הענוך נייפעלד נ"י הוא רב בעיר יעוארני פלך ווארשא. וחתנו השני הר' מאיר ישראל בהרב ר' צמח ברוך ז"ל, הוא מופלג בתו"י, ונכד הרה"ק המפורסם בשם: „היהודי משפיסחא". יש לו להרב הנ"ל תעודת צענז של רבני פולין.

Ноехъ Сребницкій Пос. Пясечно (Варшавск. губ.)
Noech Srebnizki Pos. Piaseczno (gouv. Warschawa)

פיטראוויץ הרב ר׳ **מאיר** בהר״ר אברהם **גינזבורג.**
(פלך מאהילוי)

נולד—תרכ״ו, ונתמנה לרב—תרנ״ז. יש לו צענז של רבני פולין.

М. А. Гинзбургъ м. Петровичи (Могилев. губ.)
M. A. Ginsburg Petrowiczi (gouv. Mohilew).

פיטשאויב הרב ר׳ **יעקב יוסף** בהרב ר׳ חיים **רוניק**
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ב, ונתמנה לרב—תרנ״ז.

Янкель І. Рейникъ м. Почаевъ (Волын. губ.)
Iankel I. Reinik Poczaew (gouv. Wohl).

פיזער (פיזערן) הרב ר׳ **חיים צבי הירש** בהרה״ג ר׳ בנימין אלי׳ שליט״א **קאנטאר.**
(פלך קאליש)

נולד—תר״מ, אביו הרה״ג הנ״ל שליט״א הוא הגאב״ק זאלשין. בשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר פיזער הנ״ל. יש לו צענז של רבני פולין.

Х. Г. Канторъ пос. Пыздры (Калишской губ.)
Ch. G. Kantor pos. Pysdry (gouv. Kalisch).

פילווישאק הרב ר׳ **יחיאל יעקב** בר׳ משה **וויינבערג.**
(פלך סובאלק)

נולד—תרמ״ה, למד בישיבת סלאבאדקא, וגם יצק מים ע״י הגאון ר׳ אלי׳ ברוך קאמאי שליט״א הגאב״ד ור״מ בעיר מיר. נסמך להוראה מהגאון ר׳ צבי הירש ראבינאוויץ זצ״ל מקאוונא, מהגאון ר׳ משה דאנושעיסקי זצ״ל מסלאבאדקא, מהגאון ר׳ אלי׳ ברוך הנ״ל שליט״א, מהגאון ר׳ אליעזר ראבינאוויץ שליט״א ממינסק. ועוד מהרבה גדולי הדור. המרבים לספר בשבחו של הרב המצוין הזה לבעל כשרונות נשגבים בלתי מצוים.

І. Вайнбергъ Пильвишки (Сувалкск. губ.)
I. Wainberg Pilwischki (gouv. Suwalk).

פילטען הרב ר׳ **ישראל** בר׳ משה **ליטווין.**
(פלך קורלאנד)

נולד בשנת תרכ״ז בעיר סלאנים לאביו הנ״ל שהוא מופלג בתורה ובעל עסק, נצר מנוע השל״ה זצ״ל. ימצר אמו הוא נכד הגאון ר׳ יהודא חריף זצ״ל שהשאיר אחריו כמה חבורים בכ״י, וזה עתה נדפס מאתו ספר „נחלת יהודא״ על מס׳ חולין, ביצה, סוכה, והגאונים המסכימים על הספר הזה יאמרו בהסכמתם: שמחברו הי׳ גאון מפורסם בדורי לפני מאה שנים. הרב ר׳ ישראל הנ״ל למד בישיבות: סלאנים, וואלאזין, איישישאק. נסמך להוראה מהגאון הנצי״ב מוואלאזין זצ״ל, ומהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא, ומהגאון ר׳ שניאור זלמן זצ״ל בעה״מ „גליון האלפס״ על האלפס דפוס ווילנא. נדפס מאת הרב ר״י הנ״ל ספר „קול אבות״ על פרקי אבות, ויש בידו בכתובים החבורים האלה: א) „קול הדר״ הדרנים ודרושים לסיומי מסכתות. ב) „קול מועד״ דרושים למועדי השנה. ג) „קול נורא״ דרושים ליומים נוראים. ד) „קול שבירת ארזים״ הספדים. ה) „קול שיר״ על שיר השירים. ו) „קול ישראל״ על עין יעקב. חותנו של הרב דנ״ל הוא הרה״ג ר׳ חיים מאיר הלוי שליט״א הגאב״ק גראבין.

И. М. Литвинъ Пильтенъ (Курлянд. губ.)
I. M. Litwin Pilten (gouv. Kurland.)

פיליווא הרב ר׳ **משה** בר׳ דוב ז״ל **שרייאמאהן**.
(פּלך פּאדאָל)

נולד—תרכ״א. נתמנה לרב—תר״נ.

Мошка Шрайманъ м. Пиляву чер. м. Старая-Синявы (Подол. губ.)
Moschko Schrajman Piliawu via Stara-Siniawy (gouv. Podol.)

פילעשט הרב ר׳ **יחיאל מיכל** בר׳ יהושע **בירשטיין**.
(פּלך בסרביא)

נולד—תרל״ב. מצד אביו ז״ל הוא נכד הרה״ג הצדיק הר׳ יוסף זצ״ל מגריידינג, ומצד אמו הוא נכד הגאון הר׳ ליבוש זצ״ל מסטאניסלאוי דודו של המאיר נתיבים. נסמך להוראה מהרה״ג הר׳ אלטר שליט״א האבד״ק קאסאנטין ישן. מהרה״ג הר׳ ישראל קיטובר מפעלשטין, ועוד מהרבה רבנים. בשנת תרנ״ה נתמנה לרב בעיר פילעשט הנ״ל. רעיתי של הרב הנ״ל היא נכדת המגיד ממעזריטש זצ״ל וממשפחת הרה״ק ר׳ נחים מטשערנאביל, בני יחידו של הרב הנ״ל ינוק יחכים מר דוב שליט״א הוא נדול בתירה ושלם במדעים, מחותנו של הרב הנ״ל הוא הרה״צ ר׳ משולם פייבוש שליט״א מיאסבי בן הרה״צ ר׳ יעקב יצחק זצ״ל, נכד הרה״ק הר׳ פייבוש זצ״ל מזבריוא ונכד הרה״ק ר׳ מאיר זצ״ל מפרעמיסלייאן. יש בידי הרב הנ״ל בכתובים ספר „מי השילוח״ על הלכות גיטין ושו״ת.

Михель Бурштейнъ м. Фелешты (Бессараб. губ.)
Michel Burschtein Feleschty (gouv. Bessarab.)

פינטשוב הרב ר׳ **שבתי** בהרה״ג ר׳ שאול זצ״ל הכהן **ראפאפארט**.
(פּלך קיעלץ)

נולד—תר״ה, אביו הגאון הנ״ל זצ״ל היי ג״כ רב ואב״ד בעיר הנ״ל משך מ״ב שנים, הרב ר׳ שבתי הנ״ל הוא דור שביעי למרן בעל הש״ך זצ״ל, בשנת תרנ״ה נתמנה לרב בעיר הנ״ל למלאות מקום אבותיו הגאונים זצ״ל ששמשו בכתר הרבנות של העיר הנ״ל זה דור חמישי דור אחרי דור, תחת השגחת הרב הנ״ל מתנהלת ישיבה בשם „מחזיקי תורה״, אשר בה לומדים ערך חמישים תלמידים גפ״ת ופסקי הראשונים, היצאת הישיבה שעולה לסך שמונה מאות רו״כ לשנה יספיקו נדיבי העיר הזאת.

Ш. Рапопортъ г. Пинчовъ (Кѣлецкой губ.)
Sch. Rapoport Pinczow (gouv. Kieleck)

פינסק הרב ר׳ **יעקב מאיר** בהרה״צ ר׳ משה בריך זצ״ל הלוי איש **הורוויץ**.
(פּלך מינסק)

נולד—תרט״ו בעיר שאר לאביו הרב הנ״ל שהי׳ מפורסם בכל מדינת ואמוט לצדיק נשגב, מגזע בעל ההפלאה והשל״ה הקדוש, ומצד אמו הוא ממשפחת ברודא המיוחסה, נין ונכד להגאון ר׳ יוסף יאסקי זצ״ל אשר יחוסו עולה עד ר׳ יהודא הנשיא כמבואר בעי׳כי הכינויים לבעהמ״ס סדר הדורות, הרב הרי״מ הנ״ל שמש הרבה גדולי הדור, והי׳ ממקורבי הגאון והצדיק ר׳ ישראל סלנטער זצ״ל, נסמך להוראה: מהגאון מלבי״ם זצ״ל, מהגאון הריא״ם זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ ליפמאן זצ״ל האבד״ק ביאלסטאק בעה״ס ספר „עונג יו״ט״. בשנת תרמ״ה נתמנה לדומ״צ בעיר פינסק בבית דינו של הגאון האדיר ר׳ אליעזר משה זצ״ל. הרב רי״מ הנ״ל מצד אמו הוא נכד הגאון ר׳ גרשון זצ״ל בעהטח״ס „עבודת הגרשוני״.

Я. М. Гурвичъ Пинскъ (Минск. губ.)
J. Hurwicz Pinsk (gouv. Minsk)

פינסק הרב ר׳ **ברוך** בהגאון ר׳ יחיאל מיכל זצ״ל הלוי **עפשטיין** א)
(פלך מינסק)

נולד בעיר באברויסק בשנת תר״כ בחמישי לחודש שבט ב) לאביו הגאון המופלא הנ״ל זצ״ל ג) ולאמו הרבנית, גברת הנשים, מרת מיכלא בת הרב הנכבד והמפורסם ר׳ יעקב ברלין זצ״ל מק״ק מיר, הוא אבי הגאון האמתי הנצי״ב זצ״ל מוואלאזין, ואחיו גדולי נכבדי ישראל. [נפטר בשם טוב בעיה״ק ירושלם יצ״ו, י״ד מר״ח שנת תרכ״ח תנצב״ה].

הרב ר׳ ברוך הנ״ל שהצטיין עוד מילדותו בכשרונותיו הנשגבים, וביותר בכח זכרונו הנפלא, כור סיד שאינו מאבד טיפה, נתחנך ונתגדל בישיבת וואלאזין תחת חסות ושגחת דודי אחי אמו [ואח״כ גם בעל אחותי] הגאון הנצי״ב זצ״ל, אשר שם עליו ביחיד עין לטובה לפתח את כשרונותיו המצויינים לחנכו ולהרגילו בסדר הלמוד הנכון והנאמן, ובהופיעו בעיר פינסק בתור חתן הגאון האדיר ר׳ אלעזר משה הלוי איש הורוויץ זצ״ל. ד) כבר הי׳ נודע ומפורסם לאהד מגדולי התורה, ובקי נפלא מאין כמוהו. נסמך להוראה מהגאון הנצי״ב זצ״ל מוואלאזין.

א) השתלשלות יחוסה של משפחת עפשטיין מבואר בספר מיוחד בשם „גבורת הארי״ [ע״ש גוזעה של המשפחה העתיקה הזאת הוא הגאון ר׳ ארי׳ ליב הלוי עפשטיין זצ״ל הגאב״ק קוינסבערג בעל הפרד״ס] שחיבר הרב ר׳ אפרים הלוי עפשטיין מסלאנימא, וכלל גדול מוסר לנו המחבר, כי כל מי שמוכתר בשם משפחה זו ואינו מתיחס לשבט הלוים, אין לו כל יחס למשפחת עפשטיין העתיקה והמיוחסה, ומרגלא בפיו של הרב ר׳ ברוך הנ״ל בדרך צחות: „בור לזהב ומצרף לכסף, ולוי למשפחת עפשטיין״.

ב) אביו הגאון הנ״ל זצ״ל הי׳ רגיל לתת סימנים לכל ענין ומאורע נכבד בחייו, וליום הולדת בנו זה קבע סימן עפ״י מ״ש במשנה מנחות פ״ה א׳ שיום השבעים שלפני הפסח מתחלת החמה להתגבר בזריחתה, ויום זה הוא חמישי בשבט.

ג) הגאון המצוין הרי״מ הזה זצ״ל נולד כ׳ שבט שנת תק״ץ, ומשנת תרל״ג נשא משרת הרבנות בעיר העתיקה והנכבדה נאווהרדאק משך ל״ה שנים, ובה מצא מנוחה אשר אהב בכדי לשקוד בתורה, לחבר ולסדר חבורים רבים ונפלאים, ולהשיב לשואלי בדבר ד׳ זו הלכה לרוב ערי המדינה אשר פנו אליו, ומאד יקרה וחביבה היתה לו שבתו בעיר הזאת אשר אנשיה מצויינים בתורה ומנומסים בדרך ארץ, ולא נעתר לקבל עליו את משרת הרבנות בעירות גדולות שהפצירו בו. מספריו הרבים אשר חבר והדפיס הגאון הנ״ל נתפשט ביותר בכל תפוצות ישראל ספרו המצוין „ערוך השולחן״ לארבע חלקי השו״ע, וכמעט אין רב, מורה, ודאין, שלא ישתמש בו להלכה למעשה. בסוף ימיו עסק הרבה גם בענייני הכלל, ויסד בעירו ישיבה גדולה ונכבדה, ומוניטין שלה יצא בעולם והרבה מאות תלמידים ינהרו אליה עד היום. נפטר לעולמו כ״ב אדר שני שנת תרס״ח בשנת הע״ט לימי חייו. תנצב״ה. הגאון הנ״ל השאיר אחריו ברכה בכתיבים הרבה חבורים מצויינים המחזיקים אלפי גליונות, ערוכים ומסודרים לדפוס.

ד) **אמר העורך** אם אמרתי לספר כמו את כל פרשת גדולתו וצדקתו של הגאון הכביר הזה, תקצר היריעה מהכיל. במשך השנים הרבות שזכיתי לשמשו ולהתבונן בעין פקוחה על כל מעשיו הגדולים שהי׳ מתאמץ להסתירן בהצנע לכתו, נרשמו אצלי אלפי מעשים נשגבים ומאורעים נפלאים די חומר לספר רב הכמות בפני עצמו, ולרגל המלאכה אשר לפני בספר כללי כזה מוכרח אנכי להסתפק בדברים קצרים, בשרטוטים אחדים מדמותו הרוחני של איתי נאון וצדיק.

הגאון הכביר הזה נולד בשנת תקע״ח, ומשנת תרי״ט עד שנת תר״נ שימש בכתר הרבנות בעיר פינסק, ונהג נשיאותו ברמה, ובכל לבבו הטהור ובכל נפשו הנשגבה הי׳ מסור כל ימיו להציל העשוק מידי עושקו, לא חת מפני כל, ובכל האמצעים שבעולם אכף גם את גדולי העשירים גם את האלמים ואנשי הזרוע לציית דינא, ויתים אחדים לפני פטירתו שמע כותב הטורים האלה מפיו הטהור את הדברים האלה: אודה לד׳ אשר עזרני לקיים „לא תגורו מפני איש״, ואמנם לא לפעמים רחוקות הכניס את עצמו בסכנה להציל טרף מבין שיני הנוגשים והחמסנים. וכשם שהי׳ לבבו לב ארי להעמיד את הדין ואת המשפט על תלו, כבה הי׳ לבבו דטהור מלא רחמים לכל נדכא וקשי יום, צרת אחרים

מהגאון ר' יוסף דוב הלוי סאלאוויציג זצ"ל מבריסק, מהגאון ר' חיים יהודא סאסניצער זצ"ל מסמרגאן, ויבדל"ח לחיים מהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוילאזין. אבל מעודו לא נשאו לבו למשרת רבנית, גם אחרי אשר דרישוהו לזה משתי ערי המלוכה פט"ב ומאסקוי ומהרבה קהילות מליטא, ובחר לעצמו להתפרנס מכשרון המעשה עפ"י מדעי חול שהוא מציין גם בזה, בשחרותי נדפסו מאתי בהעתונים הרבה מאמרי תורה ומדע, ובא בשו"ת ופלפול הלכה עם הרבה מגדולי התורה, ורוב גדולי הדור הזה המה מחבריו, מטבריו ומיודעיו.

נדפסו מאתו הספרים האלה: א) ספר „נחל דמעה" והוא הספד טר על פטירת חותנו הגאון ר' אלעזר משה הנ"ל זצ"ל (ווארשא תר"נ). ב) ספר „שפה לנאמנים" יכלכל חקירה על תכונת לשה"ק ביחוסה אל שאר לשונות הקדם. (ווארשא תרנ"ד). ג) והכי נכבד הספר הענקי [הומשי] „תורה תמימה" אחדות תורה שבכתב עם תורה שבע"פ [ענציקליפדיא תורה־תלמודית] (וילנא תר"ם, ותוצאה שניה תרס"ד), הספר הנפלא הזה ביקרת תוכנו. בהפלגת סדורו, ובצחות לשונו נתקבל וזכה לשם טוב בספר הנחוץ וישוה לכל נפש גם לגדולי התורה גם לאלה שאין תירתן אומנתם.

Борухъ М. Эпштейнъ Пинскъ (Минской губ.)
Boruch M. Epstein Pinsk (gouv. Minsk.)

היתה צרתי, צרקת פורנוי היתה למעלה מהשגת האנושי, והכל בסתר ובהצנע לכת. כל כחות נפשו היו בלתי מבעיים וכמו מחומר אחר קורץ הענק הרוחני הזה, אין בכח אנושי לצייר לעצמו את האפשרות להתעמק בעיון נמרץ בכמה ענינים שונים בבת אחת, ואת הפלא הגדול הזה ראינו מאת מרן זה מדי יום ביומו, אשר בסקירה אחת הקיף במחי הרבה ענינים שונים, וחדר בבת אחת לתוך עומקי של כל ענין וענין מבלי החטיא את מטרת האמת. כל גדולי דורו חשבו אותו לכוכב נגה ומבריק בחכמת התורה מיוחד ומציין במינו, אמנם לדאבוננו, מטרדתו העצומה במילי דמתא לא הספיק לו הזמן לסדר חדושי תורתו ואת התשובות שהשיב לגדולי דורו להלכה למעשה, אמנם נדפס ממנו ספר „אוהל משה" הגהות וחדושים קצרים על הש"ס, אבל מה המה לעומת מה שהי' אפשר להאיר לעולם התורה לו נשתמרו ונסדרו כל מה שהעלה הגאון הכביר הזה בריוחב שכלו לאמתתה של ההלכה הברורה. וחבל. נפטר בפינסק ביום י' לחודש מנ"א שנת תר"נ, תנצב"ה.

פיסאנעא הרב ר' **זאב וואלף** בר' דוד ז"ל **ראדינסקי.**
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ד, ונתמנה לרב—תר"ם.

Вольфъ Радунскій м. Песочно чер. м. Узда (Минской губ.)
Wolf Radunski Pesoczno via Usda (gouv. Minsk.)

פיעטראפאוליאווסק הרב ר' **גרשון** בר' ישראל יצחק **חדש.**
(סיבוראַ)

נולד—תרל"ב, ובשנת תרס"ג נתמנה למו"צ ושו"ב ורב רשמי בעיר הנ"ל.

Гершонъ Ходосъ Петропавловскъ Акм. Обл.
Gerschon Chodos Petropawlowsk Akm. Obl.

פיעטרקאוו (הקטן) הרב ר' **אליהו** בר' מנחם בנימין ז"ל הכהן **וואַרטצקע.**
(פלך וואַרשא)

נולד—תרי"ט, ונתמנה לרב תרנ"ה, יש לו צענו של רבני פולין.

Эляшъ Вартскій пос. Піотрковъ Кулявскій (Варшав. губ.)
Eliasch Wartski Pos. Piotrkow Kulawski (gouv. Warschawa)

פיעסק הרב ר' **צבי הירש** בהרה"ג ר' יצחק זצ"ל קוויאט.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"ל, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הי' רב ואבד"ק ראש פלך גראדנא. הרב ר' צבי הירש הנ"ל הי' ר"מ ומ"צ בק"ק ביאלסטאק, ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר פיעסק הנ"ל. הוציא לאור ספר „חמדת צבי" ב' חלקים על סוגיות הש"ס בבלי וירושלמי.

Гиршъ Квятъ м. Пески (Грод. губ.)
Hirsch Kwiat Peski (gouv. Grod.)

פיקעלי הרב ר' **יעקב** בהרה"צ ר' דוד וויל־ענציק.
(פלך קאוונא)

נולד—תרי"א, בשנת תרל"ד נתמנה לרב בעיר אנטיגול, בשנת תרל"ו בעיר זופראן, ובשנת תרמ"ג בעיר פיקעלי הנ"ל, הוציא לאור ספר „דלתי תשובה" ב' חלקים על יו"ד, הספר הזה יהובא כמה פעמים בהספר „דרכי תשובה" להלכה, וגם הגאון החח"ם זצ"ל מזכירו לשבח בספרו שדי חמד, והרבה חדושי תורה מהרב הזה נדפסו בספרי מחברי זמנינו, וכירחון הרבני „הפלס". חותנו של הרב הנ"ל הוא הרה"ג ר' חיים נאטענזאהן זצ"ל שהי' רב בעיר זודיק, מחבר ספר „שפתי חן" על התורה, „ודברי חן" על הרמב"ם.

Янкель Виленчикъ м. Пикели (Ковн. губ.)
Iankel Wilenzik Pikeli (gouv. Kowno)

פישטשאנקא הרב ר' **מרדכי** בהר"ר בצלאל **יאסים**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ד, נסמך להוראה מהגאון ר' ליבוש לנדא זצ"ל מסא"ג בעהמ"ס „יד יהודא", ומהגאון ר' בנימין אדר' הכהן ווייס מטשערניוויץ בעהמ"ס „אבן יקרה" מהד"ק ומהד"ב, בשנת תר"ש נתמנה לרב בעיר פישטשאנקא הנ"ל, יש בידי הרב הנ"ל בכתובים ספר מסידר לדפוס בשם „מאמר מרדכי" על ש"ס וחלקי השו"ע, ושו"ת, ועל הדפסת הספר הזה הסכים הגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל.

Мордка Юсимъ Песчанка (Подол. губ.)
Mordka Iusim Peszanka (gouv. Podol)

פראטניצא הרב ר' **יצחק** בהרב ר' אהרן הלוי **פערעפלאציק**.
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ה, ובשנת תר"נ נתמנה לרב בעיר קראסנא פלך וואהלין, ואח"כ בעיר פלאטניצא הנ"ל.

И. Переплетчикъ м. Плотница (Минск. губ.)
I. Pereplietzik Plotnica (gouv. Minsk)

פראטער הרב ר' **שלמה** בהר' אליעזר **שקאלניק**.
(פלך קאוונא)

נולד—תקצ"ח, ונתמנה לרב בשנת תר"ל, חיתנו הו' הרב החסיד המפורסם ר' אליהו מרגליות זצ"ל משאלאנט יליד עיר נייעשטאדט סוגיעד, בני הרב ר' זאב וואלף נ"י הוא רב בעיר ערזויעליק פלך קאוונא, וחתנו הרב ר' חיים יעקב בר' שעפטיל דאוגאווסקי נ"י מעיר טרישוק הוא מיסמך להוראה שלם במדעים ודרשן מצוין. יש בידי הרב הנ"ל ספר בכתובים חדושים ופלפולים על ש"ס ושו"ע.

Шліома Школьникъ м. Плотели (Ковн. губ.)
Schlioma Schkolnik Ploteli (gouv. Kowno)

פרונסק הרב ר' **צבי יחזקאל** בהר"ר אברהם חיים ז"ל **מיכלזאהן**.
(פלך ווארשא)

נולד—תרכ"ג, בשנת תרמ"ד נתמנה לרב בעיר קראסינבראד פלך לובלין, ובשנת תרנ"ג בעיר פלונסק הנ"ל. יש לו צענזו של רבני פילין.

Г. Х. Михельсонъ г. Плонскъ (Варшав. губ.)
G. Ch. Michelson Plonsk (gouv. Warschwa.)

פלונגיאן הרב ר' **שמואל אבּיגדור** בר' נריך **פיבלזאהן**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרי"ט, ונתמנה לרב בשנת תרמ"ה, ושמש בכתר הרבנות בהעירות: ביסאנאלא, שוועקשנע, אניקשט, ואח"ז נתקבל לרב בעיר פלונגיאן הנ"ל.

Шмуелъ Авигдеръ Файвельзонъ м. Плунгяны (Ковн. губ.)
Schmuel Awigder Faiwelson Plungiany (gouv. Kowno)

פריסקאב הרב ר' **ישראל** בר' אליהו **בערמאהן**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרט"ז, נסמך להוראה מהרה"ג ר' שאול שליט"א האב"ק חאטין, ומהרה"ג ר' שאול לנדא זצ"ל מסאד"ג. בשנת תרמ"ג נתמנה לרב. חתנו הראשון הוא הרב ר' משה בהרב ר' ניסן נ"י מקאוטין, וחתנו השני הוא הרב ר' חיים בר' אלטר שי"ב מליניץ נ"י, מוסמך להוראה.

І. Берманъ Плисковъ (Кіев. губ.)
I. Berman Pliskow (gouv. Kiew)

פעטראווקע הרב ר' **שמ"ל מרדכי** בהרב ר' מאיר ישכר ז"ל **ראבינאוויץ**.
(פלך בסרביא)

נולד בשנת תרי"ד, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק קליעוו, בן הרה"ג ר' ישראל יעקב זצ"ל מווידיפאליע, בן הרה"צ ר' מאיר זצ"ל מנוע הגאון בעל הכ"ח זצ"ל, תלמיד מובהק של הרה"ק ר' מנחם מענדיל מוויטעבסק זצ"ל. ואמו של הרב רש"מ הנ"ל היתה בת הרה"ג ר' אשר זעליג ז"ל האבד"ק אשקוב. ומנוחתו כבוד בעיה"ק טבריא תיבב"א. נסמך להוראה מהרה"ג ר' יוחם הכהן זצ"ל האבד"ק דוביסאר, ומגדולי רבני קישינוב. בשנת תרס"ב נתמנה לרב ומו"צ בעיר פעטראווקע הנ"ל.

М. Рабиновичъ почт. ст. Тараклія въ Петровка (Бесс. губ.)
M. Rabinowicz Poczt st. Paraklia in Petrovka (gouv. Bessarab.)

פעטריקאוו הרב ר' **ברוך נחמן** בהרה"ג ר' חיים דוב זצ"ל **איידלמאן**.
(פלך מינסק)

נולד—תרי"ז, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שמש ג"כ בכתר הרבנות של העיר הנ"ל משך כ"ח שנים, ואח"ז עלה לארה"ק ושם עסק בתורה ועבודה כ"ב שנים, ונפטר שמה לעולמו בשם טוב זקן ושבע ימים. והוא בן הרה"ג ר' יצחק ז"ל גאלדבערג מקלעצק חתן הגאון ר' יעקב משה זצ"ל מנוחתו כבוד בק"ק סלוצק ועל מצבתו חקוק אשר נ"ה פעמים סיים את הש"ס. אמו של הרב רב"נ הנ"ל היא בת הרה"ג ר' משה שלמה האבנילערנטר זצ"ל בהרה"ג ר' ישראל יוסף ז"ל האבד"ק דאווידהאראדק. תלמיד מובחק של הרה"ג ר' שלמה זצ"ל מקארלין, בהרה"ג ר' דוד זצ"ל אבד"ק סטאלין אחי הגאון ר' יוסף האבנילערנטר זצ"ל אבד"ק ואמשוטש בעל „משנת חכמים" על הרמב"ם ז"ל. אמו וקנתו של הרב רב"נ

הנ״ל היתה אחית הגאונים המפורסמים ר׳ בנימין ברודא זצ״ל האבד״ק גראדנא. ור׳ צבי זצ״ל מסלאנט, ור׳ ארי׳ ליב זצ״ל האבד״ק קאלווריא. אם א״ז היתה אחות הרב הק׳ המקובל ר׳ נחמן זצ״ל מהאמליע שהי׳ מבאי ביתו של הגר״א זצ״ל, בשנת תרמ״ז נתקבל לרב בק״ק פעטריקאוו הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג זצ״ל. הוציא לאור ספר „בן הימין״. שו״ת ולקוטים מן ג׳ חלקי שו״ע יש״ם [מחרו׳ א׳ ריב׳ וחמישים קאפ׳ ולרבנים חצי המחיר]. ובכתובים יש בידו מסודר לדפוס ספר בשם „בת דינא״ תוכנו כמו ספרו הראשון.

Н. Эйдельманъ м. Петриковъ (Минской губ.)
N. Eidelman Petrikow (gouv. Minsk.)

פערעיאסלעוו הרב ר׳ יוסף בר׳ זאב ז״ל קאטקאווסקע.
(פלך פאלטוא)

נולד—תר״א, בשנת תרנ״ז נתמנה לרב בעיר טשוגרין פלך קיעו, ובשנת תרמ״ז נתמנה לרב בעיר פערעיאסלעוו הנ״ל. נדפסו מאתו: ספר „דרכי החיים״ על שו״ע או״ח עפ״י סדר א״ב. „נחלת יהושע״ שו״ת על ד׳ חלקי השו״ע, ובכתובים יש בידי הרב הנ״ל: „דרכי החיים״ חלק ב׳ על הלכות שבת ג״כ על סדר א״ב, וספר שו״ת „נחלת יהושע״ מהד״ת.

Іосифъ Катковскій Переяславъ (Полт. губ.)
Iosif Katkowski Pereiaslaw (gouv. Poltawa)

פראשניץ הרב ר׳ מנחם מענדיל במהוה״ר פינחס ז״ל לעווקאוויטש.
(פלך גלאָגוי)

נולד—תר״כ, ובשנת תרמ״ח נתמנה לרב, וישמש בכתר הרבנות בעירות שמאליעוויטע, טארצין, ואח״ז נתקבל בעיר פראשניץ הנ״ל. נדפס מאתו ספר מדרש פליאה עם ביאורו „זכרון מנחם״ על אגדות פליאות עפ״י דרוש ופלפול. ובכתובים יש אתו החבורים האלה: א) „קהלת מנחם״ על שיטות הש״ס, עפ״י סדר א״ב מראה מקומות להשיטות ומקורם בבבלי וירושלמי, לקושים מסברות הראשונים שאינם נמצאים, פסק הלכה לכל שיטה עד אחרון שבאחרונים, והערות ובאורים לזה, חלק ראשון מהספר הזה אשר יכלכל ע׳ שיטות מאות א׳, נמסר לדפוס. ב) „שו״ת מהרמ״ט״ על ד׳ חלקי השו״ע ג) „מסרה־מנחם״ ב׳ חלקים על התירה. ד) ולקוט מנחם״ על התירה וחמש מגילות ותהלים עם באור על האגדות הסתומות, ה) „דרשות מנחם״ על דרוש. ו) „אגדות מנחם״ על עין יעקב.

М. М. Левковичъ Прошницъ (Плоцк. губ.)
M. M. Lewkowicz Proschnic (gouv. Plock)

פרויענבערג הרב ר׳ משה שלום בהר׳ שלמה איסר סטיל.
(פלך קורלאנד)

למד בשקידה רבה באיישישאק, ובבית חותנו הרה״ג החכם חשלם הר׳ מרדכי ראבינאוויץ נ״י מסקידל מצא כי נרחב להשתלם בתורה ומדע, ואח״ז למד בשקידה ט׳ שנים רצופות בווילנא בדיבוק חברים גדולי תורה, ויצא שמו לתהלה כאחד מגדולי התורה בקי בש״ס ופוסקים, ובשנת תרס״א נתקבל לרב בעיר יעזנא פלך ווילנא, ובשנת תרס״ז בעיר פרויענבערג הנ״ל. הרב הנ״ל לבד גדלו בתורה הוא גם דרשן נפלא ומצוין. יש בידו בכתובים ספר „שם עולם״ שו״ת חדושים ופלפולים, ספר „דרכי נועם״ דרושים לתקופות השנה למועדים ולימים הנוראים, ספר „דרש משה״ דרושים לסדר פרשיות התורה. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענזו של רבני פולין.

м. Стулъ г. Фрауэнбургъ (Курлянд. губ.)
m. Stul Frauenburg (gouv. Kurland.)

פרידריכשטאדט הרב ר' **יעקב** בהרב ר' אברהם **פלעקסער**.
(פלך קורלאנד)

בשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר יאקאבשטאדט, ואח"כ בעיר פרידריכשטאדט הנ"ל יש לו תעודת צענז של כ"ס מחזיו.

Я. А. Флексеръ г. Фридрихштадтъ (Курлянд. губ.)
J. A. Flekser Fridrichschtadt (gouv. Kurland.)

פרידריכשטאדט הרב ר' **בצלאל מאיר** בר' משה אהרן הכהן **ראגענשבורג**
(פלך קורלאנד)

נולד—תר"ד, ובשנת תרל"ו נתמנה למו"צ בעיר הנ"ל.

Ц. М. Регенсбургъ Фридрихштадтъ (Курлянд. губ.)
C. M. Regensburg Fridrichschtadt (gouv. Kurland)

פריצק (פאריצק) הרב ר' **מרדכי** בטוה"ר שמואל **ציקער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ז, רבו המובהק הי' חותנו הרה"ג הר' שמעון זצ"ל נין ונכד להגאון בעל תוי"ט זצ"ל. נסמך להוראה מאת חותנו הרה"ג הנ"ל, מהרה"ג ר' יצחק שלמה יואל אבד"ק ראוונא, מהרה"ג הישיש הר' שמואל מו"צ דעיר הנ"ל, מהרה"ג ר' מיכל האבד"ק סלאוויטא ומהרה"ג ר' שלום שכנא האבד"ק מאציוב בעה"ט ספר „משמרת שלום". בשנת תר"ס נתמנה לרב בעיר קאפעטשיווקע, ובשנת תרס"ח נתמנה לרב בעיר פאריצק הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג הנ"ל זצ"ל ששמש בכתר הרבנות שמה ח"י שנים.

М. Цикеръ м. Порицкъ (Волын. губ.)
M. Ziker Porick (gouv. Wohl.)

צ.

צאריצאנקע הרב ר' **מאיר** בהרב ר' בנימין ז"ל **קניאזיק**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרי"ו, אביו הרב ז"ל הי' מהחלוצים הראשונים שנדדו מליטא אל המושבות בפלך חערסאן ושמש שמה ברבנות משך ט"ה שנים, והשאיר אחריו בכתובים חבור מסודר בשם: „חלקת בנימין" על שחיטות ובדיקות, ועל דיני „ריב וחוקה וספיקות" ושו"ת בהלכות שונות. וגם חיבר ספר „קנאת סופרים" על דקדוק לשה"ק, וכמו כן נדפס מאתו לתועלת רבים ספר בלשון המרוברת בשם „ספר טהרה. הרב ר' מאיר הנ"ל נתחנך על ברכי אביו הרב ז"ל, ואח"כ למד בישיבת עיר ניעזין, ונסמך להוראה מאת הרה"ג ר' ישראל כהן וצ"ל מעיר קאבוליאק, שנפטר בירושלם עיה"ק. בשנת תרמ"ב נתמנה למו"צ בעיר צאריצאנקע הנ"ל.

Меиръ Князикъ м. Царичанка (Полтав. губ.)
Meer Kniasik Zariczanka (gouv. Poltawa)

צויזמיר הר' ר' **מנחם מענדיל** בהר"ר נתן **נאי**.
(פלך ראדום)

נולד—תרט"ו, בשנת תרנ"ג נתמנה לרב בעיר דובענקא פלך לובלין ואח"ו בעיר

צויזמיר הנ"ל, יש לו צענז הדרוש לרבני פולין.

Мендель Най г. Сандомиръ (Радом. губ.)
Mehbel Naj Sandomir (gouv. Radom)

צערניגאוו הרב ר' חיים דוד צבי בהרה"ג ר' פרץ זצ"ל חן

נולד תר"י, ינתמנה לרב בעיר הפלכית צערניגאוו הנ"ל בשנת תרל"ה, והיא אחד מגדולי הרבנים המפורסמים מחסידי חב"ד, מגוע הגאון בעל „שדרי טהרה" זצ"ל, זוכה לבנים גדולי תורה, בנו הרה"ג ר' מנחם מענדיל שליט"א הוא אבד"ק ניעזין, ובנו הרב הג' ר' אברהם נ"י הוא אבד"ק נובוזיבקוב.

Довидъ Гиршъ Перцовъ Хейнъ г.г. Черниговъ
Dowig Hirsch Perzow Chein Czernigow

צערינקא הרב ר' דוב זוסמאן אלטער בר' אברהם יעקב לעזיין.

(פלך מאהילאוו)

נולד—תרל"א, והוא נכד הרה"ג ר' אברהם מקאליסק, למד בקאוונא, ונסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל ומהגאון ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א מבאבריוסק, בשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר צערינקא הנ"ל.

Алтеръ Левинъ м. Черневка чер. почт. ст. Сухары (Могилев. губ.)
Alter Lewin Czernewka via post st. Suchary (gouv. Mohilew.)

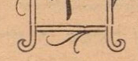

קאבאקדפלאצק הרב ר' דובער מרדכי במהור"ר שמואל ז"ל חייקין.

(פלך ווישעבסק)

נולד—תרכ"ג בעיר ווישעבסק לאביו המופלג הנ"ל ז"ל שהי' מילידי עיר דובראוינע ניז ונכד של הגאון ר' אייזיק זצ"ל שנקרא שמה עד היום בשם רב הגליל ונפלאות מספרים מאתו, ומצד אמו היא נכד להרב החסיד ר' חיים אריסקער ממיוחסי שקלאוי מגוע הגאון ר' ליב זצ"ל חתן רבנו מהר"ל מפראג זצ"ל, כמביאר בספר „דברי דוד" להגאון ר' טעביל מהאראדאק. רבו המובהק של הרב ר' דובער מרדכי הנ"ל הי' הגאון ר' אברהם עטינקאף האבד"ק ניעזין ואח"כ אבד"ק ווישעבסק. נסמך להוראה מהגאון הנ"ל, מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא מהגאון ר' אלעזר ברכהן האבד"ק פאלצק, ומהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל האבד"ק קאוונא. בשנת תרנ"ג נתקבל לרב בעיר קאבאק הנ"ל, יש בידי הרב הנ"ל בכתובים ספר „מאמר מרדכי" שו"ת להלכה ולמעשה, וחבור „מיני תרגימא" על אגדות חז"ל.

Берко-Мордухъ Хайкинъ Полоцкъ-Кабакъ (Витеб. губ.)
Berko-Morduch Chajkin Polock-Kabak (gouv. Witeb.)

קאביזצא הרב ר' מרדכי בר' טוביי זאקס.

(פלך צערנינאוו)

נולד—תרט"ז והוא מגוע הגאון בעל הלבושים. רבו המובהק הי' הגאון ר' אלעזר מלויזין ז"ל שהי' אז רב בעיר ווייזן פלך קאוונא. נסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' אליקים שפירא זצ"ל מגראדנא, ומהגאון ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל

מראסיין בשנת תרמ"ד נתקבל לרב בעיר אינטוריק פלך ווילנא, ואח"כ שמש ברבנות בכמה קהלות עד שנתקבל לרב בעיר קאבויצא הנ"ל. יש ת"י הרב הנ"ל בכתובים ספר מסודר לדפוס בשם: „קרית ארבע" קבין הלכות מד' מינים שבלולב מפסקי ראשונים ואחרונים והרבה דינים מחודשים הנחוצים לדעת להסיר מבשו המצוי, ובפרט בדיני הדם וערבה.

Мордухъ Заксъ м. Кобыжча (Черниг. губ.)
Morduch Saks Kobizcza (gouv. Czernigow).

קאבילניק הרב ר' **חיים** בהמופלג ר' נחון **לובאצקי**.
(פלך ווילנא)

נולד—תר"מ, נסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' חיים יהודא סאסניצער זצ"ל מסמארגאן, ועוד מגדולי הרבנים, הרב הזה הוא בעל בשרון נעלה ומצוין בכח הזכרון, ודרשן נפלא, בקרוב יוצא לאור ספרו „תוספות חיים" חדושים והערות על ד' חלקי השו"ע, ומסודר אצלו לדפוס ספר „ברכת חיים" על דרוש.

Хаимъ Любоцкій м. Кобыльники (Вилен. губ.)
Chaim Liubocki Kobylniki (gouv. Wilno)

קאבילאק (Бутенково) הרב ר' **יוסף יעקב** בר' ארי' ליב **פישער**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תר"ל, בשנת תרנ"ה נתקבל לרב בקהלת סאראנעין ואח"ז בעיר ניעפאראשין, וכעת בקאבילאק הנ"ל.

I. Фишеръ Бутенково Х. Н. ж. д. (Полтав. губ.)
I. Fischer Butenkowo Ch. N. E. B. (gouv. Poltawa.)

קאברין הרב ר' **דוד** בהרה"ג ר' שמואל ז"ל **גרינבערג**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"י, בשנת תרנ"ה נתמנה לרב בעיר פיעסק מחוז וואלקאוויסק, ובשנת תרס"ו נתקבל לרב ואב"ד בעיר קאברין הנ"ל, מוכן אצל הרב הנ"ל לדפוס ספר „סוגה בשושנים" ב' חלקים, על הלכיתנדה, ועוד נמצא ת"י חיבור בשני חלקים ח"א שו"ת, וח"ב על דרוש. בנו הר' שלמה נ"י הוא חתן הרה"ג ר' אשר ליב בראן שליט"א מעיר וואבאלניק אשר הוא כעת רב בעיר באסטאן באמעריקא וחתנו הרה"ג ר' יהושע בנימין נ"י הוא אב"ד פיעסק.

Довидъ Гринбергъ г. Кобринъ (Грод. губ.)
Dowid Grinberg Kobrin (gouv. Grod.)

קאברין הרב ר' **מיכאל** בהר' שמואל מאיר הכהן **שמויש**.
(פלך גראדנא)

נולד—תר"מ, ונתמנה לרומ"ץ בעיר הנ"ל בשנת תרס"ה, והוא חתן הרה"ג האב"ד מוש חדש.

Михель Шмойшъ г. Кобринъ (Грод. губ.)
Michel Schmojsch Kobrin (gouv. Grodno.)

קאדזין הרב ר' **מנחם** בר' משה מרדכי **ליבאשיץ**.
(פלך מאהילאוו)

נולד—בשנת ת"ר, והוא מגזע הגר"א מווילנא זצ"ל, ובשנת תרכ"ב נתמנה לרב

בעיר קאדזין הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל.

Нохимъ Любошицъ м. Кадино чер. м. Татарскъ (Могилев. губ.)
Nochim Liuboschiz Kadino via Tatarsk (gouv. Mohilew.)

קאדימא

הרב ר' **ניסן** בר' אפרים צבי **טיטיעווסקי**.

(פלך פּאָדאָל)

נולד—תרכ"ז, והוא נכד הגאון ר' משה ספעקטאר זצ"ל האבד"ק ווארחיווקא פלך פאדאל אחי הגאון המפורסם ר' נתנאל זצ"ל מטולטשין, נצר מגזע הגאון האדיר הר' חיים בר' בצלאל זצ"ל בעהמ"ס „ווכוח מים חיים" על התורת חטאת להרמ"א זצ"ל, אחי הגאון מרן מהר"ם מפראג זצ"ל, נסמך להוראה מהגאון הריא"ם זצ"ל מקאוונא, בשנת תרנ"ה נתקבל לרב בעיר סטאניסלאווטשיק פלך הנ"ל ובשנת תרנ"ח בעיר קאדימא הנ"ל, יש בידי הרב הנ"ל מסודר לדפים ספר שו"ת „עצי ערן" לר' חלקי השו"ע.

Нисенъ Титиевскій Кадыма (Подол. губ.)
Nisen Titiewski Kadyma (gouv. Podol.)

קאהרליק

הרב ר' **ליבוש צבי** בהר' מרדכי ז"ל **פאדגירעצקי**.

(פלך קיעו)

נולד—תר"ז, מגזע הגאון רבינו חיים הכהן ראפאפארט זצ"ל האבד"ק לבוב והגליל, בשנת תרל"ה נתמנה לרב בעיר קאהרליק הנ"ל.

Лейбишъ Подгорецкій м. Кагарлыкъ (Кіев. губ,)
Leibisch Podgorecki Kagarlyk (gouv. Kiew.)

קאוולא

הרב ר' **יו"ט ליפמאן** בהרה"ג ר' פינחס זצ"ל **שיק**.

(פלך וואהלין)

נולד—תר"ל, אביו הרה"ג הצדיק הנ"ל זצ"ל הי' ראב"ד ומו"צ בעיר קאברין פלך גראדנא, בן הגאון המפורסם ר' אלי' שיק זצ"ל בעה"מ „עין אליהו" על עין יעקב, שהי' אבד"ק לידא, ואגער, וקאברין, המפורסם בפיו כל בשם: „ר' אלי' לידער" וצ"ל, מגזע בעל תוי"ט זצ"ל. ומצד אמו הוא נכד הרב הגביר המפורסם בצדקת פזרונו ר' מרדכי יפה ז"ל מראגאוע פלך קאוונא, שנפטר בשם טוב בירושלם עיה"ק תובב"א. חותנו של הרב ר' יו"ט ליפמאן הנ"ל הי' הגאון ר' משה זאקהיים זצ"ל שהי' ג"כ רב ואבד"ק קאוולא הנ"ל בן הגאון האמתי ר' מרדכי זאקהיים זצ"ל הגאבד"ק פינסק. הרב הנ"ל למד בווילנא, ונסמך להוראה מהגאון ר' יעקב יאזעף זצ"ל המ"מ דווילנא, ומהגאון ר' הילל ליבשיץ זצ"ל האבד"ק סובאלק ולובלין. בשנת תרס"ג נתקבל לרב ואב"ד בעיר קאוולא הנ"ל למלאות מקום חותנו הגאון ר"מ הנ"ל זצ"ל.

Липманъ Шикъ Ковель (Волын. губ.)
Lipman Schik Kowel (gouv. Wohlyn.)

קאוארסק

הרב ר' **חיים** בר' אלי' אליעזר **רודניא**.

(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ז, והוא נכד הרה"ג ר' אשר זצ"ל מהארעדאק. למד בוואלאזין, ואח"כ יצק מים על ידי הגאון ר' אלי' חיים שליט"א האבד"ק לאדז, בשנת תרנ"ו נתקבל לרב בעיר באלניק פלך קאוונא ואח"ז בעיר קאוארסק הנ"ל.

Х. Руднѣ Каварскъ (Ковн. губ.)
Ch. Rudnie Kawarsk (gouv. Kowno.)

קאוארסק הרב ר׳ **שמואל** בהרב המופלג ר׳ אברהם אבא **קריגער**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל״ב, והוא נין ונכד להגאון ר׳ ליב האבד״ק פאקרויא, למד בקאוונא, ויצק מים ע״י הגאון רצ״ה האבד״ק הנ״ל, בשנת תרס״ג נתקבל לרב בעיר קאוארסק הנ״ל. בספר „מאסף דרושי״ להרה״ג ר׳ חיים סאנאלאוויץ האבד״ק הארדישץ שליט״א נדפס מאת הרב ר״ש הנ״ל מאמר אחד, וכל מי שיש לו חיך למעשים בנקל לו להבין כי רב כחו של הרב הנ״ל במקצוע הדרוש בטוב טעם והגיון ישר.

Ш. Кригеръ Каварскъ (Ковн. губ.)
Sch. Kriger Kawarsk (gouv. Kowno.)

קאזימיראוו הרב ר׳ **שלמה יוסף** בהרב ר׳ אהרן מרדכי ז״ל **זעווין**.
(פלך מינסק)

נולד—תרט״ה, והוא מצד אמו נכד הרה״ג ר׳ שמואל אברהם זצ״ל הרב מפאריטש המפורסם בין חסידי חב״ד, למד בישיבת מיר ויצק מים ע״י הגאון ר׳ אלי׳ ברוך קאמיי שליט״א, נסמך להוראה מהגאון ר׳ יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ״ל האבד״ק נאווהרדק, מהגאון ר׳ יוסף ראזין שליט״א האבד״ק דווינסק, מהגאון ר׳ שמרי׳ נח שניאורסאהן שליט״א מבאבריוסק, ועוד מגדולי הדור. בשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר קאזימיראוו הנ״ל, חותנו של הרב הנ״ל הוא הנכבד וי״א ר׳ יעקב יוסף לעווין נ״י השו״ב דק״ק פאריטש, נכד הרה״ג המפורסם ר׳ פסח מאלאסטאווקער זצ״ל. הרב הנ״ל הוא סופר מהיר בשפת קדשנו והרבה מאמרים נדפסו מאתו בהעתונים.

Ш. І. Зевинъ м. Казмировъ чер. ст. Красный-Берегъ (Минской губ.)
Sch. I. Sewin Kasmirow via st. Krasny-Bereg (gouv. Minsk.)

קאזין הרב ר׳ **ליבר** בר׳ בנימין **קאהאן**.
(פלך קיעוו)

נולד—תרל״ג, נתמנה לרב—תרנ״ח.

Либеръ Когонъ м. Козинъ (Кіев. губ.)
Liber Kohon Kosin (gouv. Kiew.)

קאזמין הר׳ ר׳ **שלמה אברהם** בכמוה״ר ישראל **אויערבוך**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר״ל, אבוי הנ״ל הוא מופלג בתו״י, וקבלה בידי המשפחה הנ״ל אשר יחוסה עולה עד מאור הגולה רש״י זצ״ל. רבותיו המובהקים היו הרה״ג ר׳ משה שליט״א האבד״ק סילאפקוויץ, והרה״ג ר׳ שמחה שליט״א האבד״ק פראנפיל, ומרבותיו אלה ומהרה״נ ר׳ אלטר [ר׳ שמואל אברהם] שליט״א האבד״ק קאסאנטין ישן נסמך להוראה, בשנת תר״ם נתקבל לרב בעיר קאזמין הנ״ל למלאות מקום אבי זקני מצד אמו שהי׳ גם בן מו״צ בעיר הנ״ל משך של מ״ג שנים.

Ш. А. Авербухъ м. Кузминъ (Подол. губ.)
Sch. A. Awerbuch Kusmin (gouv. Podol.)

קאזלעיז הרב ר׳ **יהודא יצחק** בר׳ ברוך מרדכי ז״ל הכהן **רעזניקאוו**.
(פלך צערניגאוו)

נולד—תרל״ו, והוא חתן הרה״ג דק״ק הלוכאוו, נסמך להוראה מאת הגאון ר׳ שמואל שפירא שליט״א האבד״ק באבריוסק, מהגאון ר׳ חיים דוד צבי חן שליט״א האבד״ק

צערנינאוו, יעוד מרבני הדור. בשנת תרס"ח נתקבל לרב בעיר הנ"ל.

Ю. И. Резниковъ м. Козелецъ (Черниговъ. губ.)
J. I. Resnikow Koselez (gouv. Czernigow.)

קאחאנאוו

הרב ר' **אברהם חיים** בר' יהודה אידל צדוק הלוי **אידעלציק**.

(פלך מאָהילוו)

נולד—תרכ"נ, למד בוואלאזין, נסמך להוראה מהגאון ר' יעקב דוד (רידב"ז) מסלוצק שליט"א, מהגאון ר' צבי הירש ליפמאן האד"ק איהומען, בשנת תר"נ נתקבל למו"צ בקהלת סלאוויאני, ובשנת תרנ"ד בעיר קאחאנאוו הנ"ל. מחותני הוא הרה"ג המפורסם ר' אברהם ראבינסקי שליט"א הגאבד"ק דוברוינא.

А. Х. Идельчикъ м. Коханово (Могилевъ. губ.)
A. Ch. Idelzik Kochanowo (gouv. Mohilew.)

קאחאווקא

הרב ר' **יצחק יעקב** בר' יהושע ז"ל **תורק**.

(פלך טבריא)

נולד—תרל"ב, נתחנך בישיבת וואלאזין, ויצק מים ע"י הגאון הנצי"ב זצ"ל אשר קרבוהו מאד בעד בשרונותיו ושקידתו העצומה, אח"ז למד בקאוונא תשע שנים רצופות ונסמך להוראה מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל הגאבד"ק קאוונא, מהגאון ר' משה דונאשעווסקי זצ"ל הגאבד"ק סלאבאדקא, ומהגאון ר' ישראל אייזנשטאט בעהמ"ס „עמודי אש". בשנת תרס"א נתקבל בכבוד לרב בעיר קאחאווקא הנ"ל. חותנו הוא ר' ברוך הכהן מעיר לעבדאווא בן הר' נחום המפורסם בווילנא בשם: „ר' נחום שטיינקריצער" חתן הרה"ג ר' ליב האבד"ק ווילקא ודודו של הרה"ג ר' ברוך קוטיסקא זצ"ל שהי' אבד"ק סטאלין פלך מינסק ואח"כ בעיר יעלסוועטגראד בעהמ"ס „מקור ברוך".

И. Я. Турокъ Каховка (Таврич. губ.)
I. J. Turok Kachowka (gouv. Tawricz.)

קאידנאוו

הרב ר' **יחיאל** בהגאון ר' אברהם מאיר זצ"ל **העליר**.

(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ז לאביו הגאון הנ"ל זצ"ל שהוא בן הגאון המפורסם ר' ישראל העליר, הנקרא בשם ר' ישראל חריף זצ"ל בעהמ"ס „נחלת ישראל" על מס' ב"ק וב"מ שנדפס זה עתה ע"י נכדו הרב ר' יחיאל הנ"ל [ונמצאו אצלו למכירה במחיר א רוכ' ועשרים קאפ'] הגאון ר' ישראל הנ"ל זצ"ל הוא אחי הגאון הכביר ר' יחיאל העליר זצ"ל מח"ס „עמודי אור" „אור ישרים" „עטה אור", ואחי הגאון המפורסם ר' יהושע העליר זצ"ל מח"ס „דברי יהושע" ב' חלקים, „חוסן יהושע" „תולדות יהושע" „מעוז הדת" „מעיני יהושע" „אוהל יהושע". ואחי הגאון המפורסם ר' מאיר העליר זצ"ל, האחים הגאונים הנ"ל זצ"ל המה נכדי גאון ישראל רבינו זי"ע ליפמאן העליר זצ"ל בעל התוספות יו"ט. הרב ר' יחיאל הנ"ל נתחנך על ברכי אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל, ולמד בוואלאזין ויצק מים ע"י הגאון הנצי"ב זצ"ל והגאון ר' חיים סאלאוויציג שליט"א, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס מקאוונא זצ"ל, מהגאון ר' משה דונאשעווסקי זצ"ל האבד"ק סלאבאדקא, מהגאון ר' אלי' דוד ראבינאוויץ [האדר"ת] זצ"ל, ומהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל האבד"ק נאווארהדק. בשנת תרנ"ד נתקבל לאב"ד בק"ק קאידנאוו למלאות מקום אבותיו הרה"ג זצ"ל. חותנו הוא הגאון ר' צבי הירש לעמפערט זצ"ל מחבר ספר פסקי הגר"א על ד' חלקי השו"ע.

І. М. Геллеръ м. Койдановъ (Минской губ.)
I. M. Heller Kojdanow (gouv. Minsk.)

קאטירבארג הרב ר' **אהרן יהודא** בר' צבי הלוי **ספעקטיר**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ד, ונתמנה לרב—תרנ"ז.

Лейбъ Спекторъ м. Катербурга (Волын. губ.)
Leib Spektor Katerburga (gouv. Wohlyn.)

קאטעלנא הרב ר' **מרדכי** בהרב ר' ברוך זצ"ל **אויערבאך**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרי"ט לאביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שהי' רב בעיר אייוניצא, בן הרב ר' ישראל ממעזבוז זצ"ל, בן הרב ר' יעקב פינחס זצ"ל הרב דלעטיטשוב בן הרה"ג המפורסם ר' אברהם דוב זצ"ל הרב דחמעלניק מגוע מאור הגולה רש"י זצ"ל, ודור השלישה עשר שלא פסקה הוראה מביתם דור אחרי דור. הרב ר' ישראל הנ"ל מצד אמו הוא נכד הרה"ק ר' ברוך ממעזבוז נכד הבעש"ט זצ"ל, הרב ר' מרדכי הנ"ל מצד אמו הוא נכד הרה"צ הר' משה טווערסקי מקאריסטשוב זצ"ל בן הרה"צ הר' מאטיל זצ"ל המגיד מטשערנאביל בעהמ"ס „קיטי תורה" בן הרה"צ ר' נחום מטשערנאביל זצ"ל בעהמ"ס „מאור עינים". הרב ר' מרדכי הנ"ל נסמך להוראה מאת הרה"ג ר' יוסף ייוסא סגל אפרתי זקן רבני בערדיטשוב. בשנת תרל"ט נתקבל לרב בעיר אייוניצא ובשנת תרנ"ה בעיר קאטעלנא הנ"ל.

M. Авербухъ г. Житомиръ Почт. ящ. 85 въ м. Котельная
M. Awerbuch Zitomir Post. Kast. 85 Kotelnaja.

קאלביעל הרב ר' **נתן נטע** בר' צבי הכהן זצ"ל **דאנער**.
(פלך וואַרשא)

נולד תר"כ, נכד הרה"ג ר' נפתלי הירש אבד"ק פרשיטש מגוע בעל הפנים מאירות זצ"ל. רבותיו המובהקים היו הרה"ג ר' יוסף זצ"ל אבד"ק דרזעוויצע. הרה"ג ר' נחום אבד"ק סקערניוויץ שליט"א, הרה"ג ר' נתן נטע אבד"ק ריקא שליט"א, והגאון הר' יהודא ליבוש ליכט שליט"א האבד"ק פרשעוכירז. נסמך להוראה מרבו זה הגאון הריי"ל הנ"ל, מהרה"ג ר' טובי' גוטמאן זצ"ל האבד"ק קעלץ נכד הש"ך זצ"ל, והגאון ר' חיים אליעזר וואקס זצ"ל האבד"ק קאליש. בשנת תרמ"ד נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראדשין פלך ראדום, ובשנת תרנ"ד בעיר קאלביעל הנ"ל. הוציא לאור את הספרים האלה: א) „דרך אמונה ומעשה רב" ב) „שערי אמונה" ג) „מים רבים" על התורה מאת הרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זצ"ל ובסופו מגלת יוחסין. ד) „מנורת זהב" מהרה"ק ר' זושא מאנאפאליא על התורה. ה) „רשפי אש השלם" מהרה"ק ר' מרדכי מנעסכיז. בני של הרב ר' נתן נטע הנ"ל הרב המופלג הר' יעקב שלום נ"י הוא חתן הרה"ג ר' יוסף לעווינשטין אבד"ק שראצק. חתניו המה: א) הרב המופלג הר' יעקב דוד בהרה"ג ר' יהודא מנחם וויטעלזאהן אבד"ק שעניצע פלך ווארשא מגוע הארי' הקדוש. ובניו המרש"א והרמ"א ומהר"ל מפראג, והבית מאיר, עד רבינו בעל המאור וצללה"ה. ב) הר' המופלג הר' ישראל אברהם באער נ"י והשתלשלות יחוסו מבואר בספר „מים רבים" הנזכר לעיל. ג) הרב המופלג הר' ישראל שלמה לאקס. מגוע מהר"ל, הלבוש, והט"ז זצ"ל. ומצד אמו הוא נכד הרה"ק המפורסם בשם: „היהודי מפרשיסחא" זצ"ל.

H. Дунеръ Колбель (Варшав. губ.)
N. Duner Kolbel (gouv. Warschawa.)

קאלונא הרב ר' **חיים משה** בר' יעקב **בירמאן**.

נולד—תרל"ב בעיר אלקענק פלך ווילנא להורים ישרים ויראי ד', למד בישיבת באלטערמאנץ פלך ווילנא אצל הר"מ ר' יוסף יאנקעלעוויץ, ואח"ז למד בישיבת סלאבאדקא ויצץ מים ע"י הר"מ הרה"ג רמ"מ עפשטין שליט"א יע"י הרב הגאון ר' איסר זלמן

מעלצער שליט"א שהוא בעת האבד"ק סלוצק, נסמך להוראה מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל האבד"ק קאוונא, מהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל האבד"ק נאוורהרק, מהגאון ר' משה האנישעוויסקי זצ"ל האבד"ק סלאבאדקא, ויבדלו לחיים, מהרה"ג מהר"י ריינעס שליט"א הגאבד"ק באברויסק. בשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר קאלוגא הנ"ל. יש בידו בכתובים ספר דרושי בשם: „דרשות מהרמ"ח" לשבתות ומועדי השנה. יש לו להרב הנ"ל תעודת צענז של בי"ם עירוני.

М. Бурманъ г.г. Калуга
M. Burman Kaluga

קאלונאווקא הרב ר' **אליהו** בהרב ר' יעקב שמואל **בראדסקי**.

(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ה, ונתמנה לרב—תר"נ.

Элья Бродскій Калиновка (Подол. губ.)
Elia Brodski Kalinowka (gouv. Podol.)

קאליס הרב ר' **שניאור זוסיא** בהרה"ג ר' אלטר חיים **העלים**.

(פלך פאדאל)

נולד—תרל"ג, אביו הרה"ג הנ"ל הוא אבד"ק זוויאנין פלך פאדאל, בשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר קאליס הנ"ל.

Ш. З. Элисъ м. Калюсъ (Подол. губ.)
Sch. S. Elis Kalus (gouv. Podol.)

קאליש הרב ר' **יחזקאל** בהגאון ר' הלל ארי' זצ"ל **ליבשיץ**.

נולד—תרכ"ב, אביו הגאון הכביר הנ"ל זצ"ל שמש בכתר הרבנות בקהלות סובאלק, ולובלין, והוא בן הגאון המפורסם ר' דוב'ער זאב זצ"ל האבד"ק סרעדניק בעהמ"ס „מעין חיים". בן הגאון ר' חיים זצ"ל שהי' ג"כ אבד"ק סרעדניק הנ"ל, ולמעלה בקודש הרבה דורות גאוני וגדולי ישראל. הרב המפורסם הזה הצטיין עוד משחר טל ילדותו בכשרונותיו הנעלים והנשגבים, ותחת השגחת אביו הגאון הנ"ל זצ"ל עלה מעלה מעלה בשקידתו העצומה עד אשר איתעבד לאילנא רבא, וישמו יצא לתהלה לגאון נאור, לחכם כביר, ולשלם במדעים. בשנת תרמ"ו נתמנה לרב ואב"ד בעיר יורבורג, ואח"ז בקהלות: בייסק, פלאצק, עד אשר נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות של העיר קאליש העתיקה והנכבדה. בשנת תרס"א היציא לאור את ספרו הנפלא „המדרש והמעשה" ב' חלקים על ס' בראשית שמות, ובשנת עת"ר את החלק השלישי על ספר ויקרא. הספר הנפלא הזה בעומק הגיונו, בטוב טעמו, ובהפלגת סגנונו, הן בחלק הדרושים והן בעמק ההלכה, הוא אחד מהספרים היותר נעלים שנדפסו בהתקופה הזאת, ורבים מגדולי תורה וישוחרי תושי' בארצנו ובחוץ לארצנו נהנים לאורו ומוצאים בו חומר רב ומאד נעלה לנושא דרשותיהם. בני הנעלה הרב החו"ב הר' אליעזר נ"י הוא גדול בתורה ושלם במדעים, והתורה מחזרת על האכסניא שלה. אחיו של הגאון ר' יחזקאל הנ"ל המה: הגאון ר' אליעזר האבד"ק דוונקי־וואליא, והגאון ר' יעקב האבד"ק קאנין. שליט"א, להגאון הרי"ו הנ"ל יש הרשיון להבחר לרב רשמי בכל מרחבי ארצנו.

Х. Г. Либшицъ г.г. Колишъ
Ch. G. Libschiz Kolisch

קאלנא הרב ר' **שמואל ישראל** בהרר"א הכהן **קאפלאן**.
(פלך לאמזא)

נולד—תרל"ח, ונתמנה לרב תרס"ה—יש לו הצענו הדרוש לרבני פילין.

Шмуель-Сруль Капланъ г. Кольно (Ломж. губ.)
Schmuel-Srul Kaplan Kolno (gouv. Lomza.)

קאלנא הרב ר' **דוב אהרן** בהרה"ג ר' משה יוסף זצ"ל **בריזמאן**.
(פלך לאמזא)

נולד—תרכ"ג, נסמך להוראה מהגאון ר' יצחק מאיר זצ"ל מסלאבאדקא. בשנת תרמ"ט נתקבל למו"צ וראב"ד בעיר קאלנא הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שהי' ג"כ מו"צ ור"מ בעיר הנ"ל. הרב ר' ד"א הנ"ל הוציא לאור ספר „באר מים" על מדרש רבה.

Б. Бризманъ г. Кольно (Ломж. губ.)
B. Brisman Kolno (gouv. Lomza.)

קאלענקאוויץ הרב ר' **מרדכי** בהרה"ג ר' שלמה זלל **שפירא**.
(פלך מינסק)

נולד—תרל"ב, למד בווילאזין, ונסמך להוראה מהגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מווילאזין, ומאחיו הגאון ר' שמואל משה שפירא שליט"א מבאבריוסק. בשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל.

Мордухъ Шліомовъ Шапира м. Каленковичи (Минской губ.)
Morduch Schliomow Schapira Kalenkowiczi (gouv. Minsk.)

קאלעלשאק הרב ר' **שלמה יוסף** בר' ישעי' **סלאוברג**.
(פלך ווילנא)

נולד—תרל"ו, והוא נצר ממשפחת הגאון האמתי רבינו חיים זצ"ל מווילאזין. בשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר הנ"ל.

Ш. І. Сліозбергъ чер. ст. Бинякони м. Конвелишокъ (Вилен. губ.)
Sch. I. Sliosberg via st. Biniakoni Konwelischok (gouv. Wilno.)

קאלק הרב ר' **יעקב** בר' מאיר **הימעלפארב**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר"י, ונתמנה לרב—תרנ"א.

Янкель Гимельфарбъ Колки (Волын. губ.)
Iankel Himelfarb Kolki (gouv. Wohlyn.)

קאמארין הרב ר' **גרשון ברוך** בהרב ר' אחיעזר זצ"ל **האבענסקי**.
(פלך מינסק)

נולד—תרי"ז, אביו הרב הנ"ל זצ"ל הי' בן הרב ר' גרשון זצ"ל מטשארנביל, מנוז הסמ"ע זצ"ל, נסמך להוראה מאת הגאון הר' מרדכי דוב מהארניסטאפיל זצ"ל, ובשנת תרמ"ה נתקבל לרב בעיר קאמארין הנ"ל, בנו המופלג הר' זרח נ"י הוא חתן הרב ר' אלי' מאיראן פלך וואהלין. בנו השני הוא הרה"ג הר' אחיעזר מאיר טשאהן פלך הנ"ל, חתן הנכבד ר' מיכל סאמוט מעיר לעחוויץ מחוז אוסטרהא.

Гершинъ-Борухъ Хабенскій м. Комаринъ (Минской губ.)
Gerschin-Boruch Chabenski Komarin (gouv. Minsk.)

קאמיי הרב ר' **אליעזר זאב וואלף** בהר"ר משה נתן **ליפט**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"א, הי' ר"מ בעיר מסטיסלאוו פלך מאהליוו, ובשנת תרס"ו נתמנה לרב בעיר קאמי הנ"ל.

Лейзеръ Луфтъ м. Комай чер. Почт. ст. Ракишки (Ковн. губ.)
Leiser Luft Komai via Post. st. Rakischki (gouv. Kowno.)

קאמיריד (Комаргородъ) הרב ר' **דוד מרדכי** בר' חיים ז"ל **ראבינפיין**.
(פלך פּאָדאָל)

נולד—תרל"ג, מגוע הרה"צ ר' יצחק מדראהבישט זצ"ל. נסמך להוראה מהרה"ג ר' משה ליב שליט"א משפיקוב, מהרה"ג ר' ישעי' ירוחם פישל מזוועהיל, בשנת תרס"ה נתמנה לרב בעיר קאמיריד הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג ר' יצחק בר' אברהם שמואל סגל זצ"ל שהי' ג"כ רב בעיר הנ"ל. נדפם מאת הרב ר' דוד מרדכי הנ"ל ספר „קול—קורא" יכלכל דברי מוסר והתעוררות ליראת ד'.

Довидъ-Мордухъ Рубинфайнъ м. Комаргородъ (Подол. губ.)
Dowid-Morduch Rubinfain Komargorod (gouv. Podol.)

קאמיען הרב ר' **ישראל שמעון** בהרה"ג ר' שניאור זלמן **יוסף** זצ"ל **פראדקין**.
(פלך ווישעבסק)

נולד—תרי"ז, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הי' רב בעיר דריבין פלך מאהליוו, והי' מפורסם בין גדולי הזמן בגדולה בתורה ולבעל שכל בחיר ועמוק, ונפטר בשנת תרמ"ג בעודנו צעיר לימים, והוא הי' בן המפורסם בין גדולי חסידי חב"ד הר"ר בנימין חיים פראדקין זצ"ל מעיר לאדי, ממשפחת הגאון ר' זלמן פראדקין זצ"ל הגאבד"ק פאלאצק ולובלין בעהמ"ס „תורת חסד". רבי המובהק של הרב ר' ישראל שמעון הנ"ל הי' אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל אח"ז למד בקאוונא והי' ממקורבי הגאון הריא"ם זצ"ל אשר סמך עליו להיות לעזר בסדורו של ספרו „עין יצחק". ונסמך מאתו להוראה, ומאת הגאון ר' יצחק מאיר זצ"ל מסלאבאדקא, ומהגאון ר' יצחק בלאזער זצ"ל שהי' רב בפ"ב. ועוד מהרבה גדולי רבני חב"ד. בשנת תר"נ נתקבל לרב בעיר קאמיען הנ"ל.

Израиль-Шимонъ Фрадкинъ м. Камень (Витеб. губ.)
Israel-Schimon Fradkin Kamen (gouv. Witeb.)

קאמינקא הרב ר' **יצחק דוב בער** בר' יצחק **לעווין**.
(פלך גראָדנא)

נולד—תרי"ט, ונתמנה לרב תרמ"ז.

Исакъ Беръ Левинъ м. Каминка чер. Почт. ст. Мильковщизна (Гродн. губ.)
Isak Ber Lewin Kaminka via Post. st. Milkowszizna (gouv. Grod.)

קאמין-קאשירסק הרב ר' **פסח אהרן** בהרב ר' ארי' יהודא ליב **וויסמאן**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר"כ, בשנת תרמ"ג נתמנה לרב בעיר אזיריאן מחוז לאדמיר, ואח"כ בעיר

קאמין־קאשירסק הנ״ל.

П. А. Вайсманъ м. Камекно-Каширскъ (Волын. губ.)

P. A. Waisman Kamenno-Kaschirsk (gouv. Wohlyn.)

קאמין־קאשירסק

הרב ר׳ **משה** בר׳ שמואל זצ״ל **נאדשמיד**.

(פלך וואָהלין)

נולד—תרל״ב, רבו המובהק הי׳ הרה״ג ר׳ נח שחור זצ״ל מבייאלא, חותנו של האדמו״ר הרבי מגור. בשנת תרנ״ו נתמנה לרב בעיר קאמין־קאשירסק הנ״ל, ומקודם הי׳ בתור מו״צ בעיר קאברין פלך גראדנא בבית חותנו הרה״ג הצדיק ר׳ פינחס שיק זצ״ל, בן הגאון המפורסם ר׳ אליהו שיק זצ״ל ששמש בכתר הרבנות בהקהלות: דערדטשין, זאגער, קאברין, לידא, בעהמ״ח ספר „עין אליהו״ על אגדות חז״ל. יש לו להרב ר״מ הנ״ל העודת צענו הדרוש לרבני פולין.

Мовша Гольдшмидтъ м. Каменно-Каширскъ (Волын. губ.)

Mowscha Goldschmidt Kamenno-Kaschirsk (gouv. Wohlyn.)

קאמענסקאיע

הרב ר׳ **אברהם שרגא** בר׳ צבי דוב ז״ל **האלופאוויץ**.

(פלך יעקאטערינסלאַוו)

נולד—תרל״ה, נתמנה לרב—תר״ס.

Абрамъ Холуповичъ Запорожье-Каменское (Екатринослав. губ.)

Adram Cholupowicz Saporozie-Kamenskoe (gouv. Ekaterinoslaw.)

קאמראוו

הרב ר׳ **יצחק דוד** בהר׳ ישראל ז״ל **שאלאוויטץ**.

(פלך לאָמזא)

נולד—תרל״ב, והוא נכד הרה״ג ר׳ יעקעלע זצ״ל מזארנאוויצי, שהי׳ חותנו של הרה״ק ר׳ יעקב דוד זצ״ל מאמשנאוו. בשנת תר״ס נתמנה לרב בעיר וואנסווא פלך הנ״ל ובשנת תרס״ה בעיר קאמראוו הנ״ל.

И. Д. Шулевицъ Комарово (Ломж. губ.)

I. D. Schulewic Komarowo (gouv. Lomza.)

קאנאטאפ

הרב ר׳ **ארי׳ ליב** בר׳ אליעזר יעקב זצ״ל **האפט**.

(פלך צערנינאוו)

נולד—תקצ״ד, וזה יותר מיובל שנים שהוא יושב על כסא ההוראה, מקודם בקהלות: קראפ, קאועלען, ובשנת תר״מ נתקבל לרב בעיר קאנאטאפ הנ״ל. נדפס מאתו ספר „דברי טעם״ יכלכל שו״ת וביאור סוגיות עמוקות. [מחזרו א׳ רוכ׳], ובכתובים יש ת״י חלק שני מספרו „טוב טעם״. בנו הרה״ג ר׳ בן ציון נ״י הוא ט״ץ בעיר קלינציא והוא חתן הרה״ג ר׳ חיים ז״ל שהי׳ מו״צ בצערנינאוו, חתנו הרה״ג ר׳ שמעון הכהן נ״י חוא מו״צ בעיר צוראוויץ.

Л. Гафтъ Конотопъ (Черниговъ. губ.)

L. Haft Konotop (gouv. Czernigow)

קאניוב הרב ר' **אליהו** בהרב ר' יוסף **סנדלר**.
(פלך קיעו)

נולד—תרל"ח, ונתמנה לרב, תרס"ט.

Элья Сандлеръ г. Каневъ (Кіев. губ.)
Elia Sandler Kanew (gouv. Kiew.)

קאנסטאנטיניווקע הרב ר' **צבי הירש** בהרב ר' יעקבקא זצ"ל **לנדא**.
(פלך חערסאן)

נולד—תרכ"ז, והוא נכד הרה"ג ר' יצחק לנדא זצ"ל אחי גאון ישראל בעל הנוב"י זצ"ל. נסמך להוראה מהרה"ג ר' יוסף האלפערין מאדעסא, מהרה"ג ר' גרשון דוב פינסקער מחערסאן, ועוד מרבני הדור. בשנת תרנ"ד נתמנה לרב בעיר קאנסטאנטיניווקע הנ"ל.

Гершъ Ланда м. Константиновка (Херсон. губ.)
Hersch Landa Konstantinowka (gouv. Cherson.)

קאנסטאנטין הרב ר' **מנחם דוד** בר' ישכר דוב זצ"ל הכהן **גרינבאהם**.
(פלך פּיעטרקאָוו)

נולד—תר"א, נסמך להוראה מהגאון ר' יהושע מקוטנא זצ"ל, מהגאון ר' חיים אליעזר וואקס מקאליש זצ"ל, ומעוד גדולי הדור. בשנת תרכ"ה נתמנה לרב בעיר נאווידוואהר פלך וואַרשא ואח"כ בעיר קאנסטאנטין הנ"ל.

Довидъ Гринбамъ пос. Константиновъ (Петроковск. губ.)
Dowid Grinbam pos. Konstantinow (gouv. Petrokowsk.)

קאנסטאנטינאגראד הרב ר' **יחיאל דובער** בר' זלמן **הינדעס**.
(פלך פּאָלטאַווא)

נולד—תרל"ה, למד בישיבת מיר וסלאבודקא, ונסמך להוראה מהגאון ר' חיים יהודא סאסניצער זצ"ל האבד"ק סמארגאן, ויבדל לחיים, מהגאון ר' מרדכי שליט"א האבד"ק סלאנים, מהרה"ג ר' בנימין זאקהיים שליט"א מיעקטרינסלאוו, מהרה"ג ר' אברהם יצחק צימערמאן מקרעמענצוג, ומהרה"ג ר' אברהם קארלינסקי מיעלסוועטנאראד. בשנת תרס"ג נתמנה לרב בעיר קאנסטאנטינאגראד הנ"ל למלאות מקום חותנו הרה"ג ז"ל שהי' רב בעיר הנ"ל.

Exiель-Берка Гиндесъ Константиноградъ (Полтав. губ.)
Echiel-Berka Hindes Konstantinograd (gouv. Poltawa.)

קאסאווא הרב ר' **שמרי יוסף** בר' שמשון ז"ל **קארעליץ**.
(פלך גראָדנא)

נולד—תרי"ב, נין ונכד להגאון ר' שמשון זצ"ל שהי' אבד"ק סלאנים ואח"כ בק"ק קעניגסבורג חתן אחותו של בעל הפרד"ס זצ"ל. בשנת תרמ"ג נתמנה לרב בעיר קאסאווא הנ"ל.

Шмерель Карелицъ м. Косово (Грод. губ.)
Schmerel Kareliz Kosowo (gouv. Grodno.)

קאסטאפאליא הרב ר' **שמיאל** בהרב ר' אשר ז"ל **זילבערשטיין**.
(פלך וואהלין)
נולד—תר"כ, ונתמנה לרב—תרמ"ד.

Ш. Зильберштейнъ Костополь (Волын. губ.)
Sch. Silberschtein Kostopol (gouv. Wohlyn.)

קאפוליא הרב ר' **יעקב מאיר** בהרב ר' אברהם מרדכי ז"ל **קראיזינסקי**.
(פלך מינסק)

נולד—תרכ"ח, בעיר גראיעווא לאביו הרב הנ"ל ז"ל שהי' אדם גדול בתורה נושא ונותן בדבר הלכה עם גדולי הדור, סוחר נכבד וחכם נעלה. הרב ר' יעקב מאיר הנ"ל למד בוואלאזין ובכולל קאוונא, בשנת תרנ"ו נתמנה לרב בעיר איזבלין פלך גראדנא, ואח"ז בעיר קאפיליא הנ"ל, חותנו הרב ר' יהושע מנחם גאלדוואסער נ"י מעיר שצוצין פלך לאמזא, הוא גדול בתורה ובליל המדעים, וסוחר נכבד. בנו הבכור של הרב הרי"מ הנ"ל הוא רב גדול ונכבד באמעריקא בעיר סיט־שיקאגא המפורסם שמה בשם: „ראבבי וואלף גאלד" יש בידי הרב הרב הנ"ל בכתובים ספר שו"ת על ד' חלקי השו"ע, ובאורים על מדרשים ואגדות חז"ל.

Я. М. Кравчинскій Копыль (Минской губ.)
I. M. Krawczinski Kopyl (gouv. Minsk.)

קאפטקאוויטש הרב ר' **דובער** במהור"ר משה ליב ז"ל **מיכלין**.
(פלך מינסק)

נולד—תר"ד, נסמך להוראה מהגאון ר' הלל מפאריטש זצ"ל, ועוד מגדולי הדור. בשנת תרכ"ה נתמנה לרב בעיר קאזימיראוו הנ"ל פלך מינסק, ואח"ז הי' דומ"צ בק"ק באברויסק, ומשם נתקבל לאבד"ק קאפטקאוויטש הנ"ל. נדפס מאתו ספר „דברי תורה" על התורה בסדר הפרשיות, ובכתובים ערוכים אצלו לדפוס החלק הראשון מהספר הנ"ל אשר יכלכל שו"ת על ד' חלקי השו"ע.

Берка Михлинъ м. Капаткевичи (Минской губ.)
Berka Michlin Kapatkewiczi (gouv. Minsk.)

קאפציאווא הרב ר' **צבי ארי' ליב** בהגאון ר' משה בצלאל **לוריא**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרל"א, אביו הגאון הנ"ל שליט"א הוא אבד"ק סובאלק. בעהמ"ס „נהור שרגא" „נפש חי", „כובע ישועה" ועוד. בשנת תרס"ב נתמנה לרב בעיר קאפיצאווא הנ"ל נדפס מאתו „קונטרס ענונה" יהוא תשובה על שאלת עגונה שנשאלה בהקובץ „שערי תורה". והגאון ר' יצחק פיגענבוים שליט"א עורך הקובץ הנ"ל מצא לנכון להדפיסה בקונטרס מיוחד.

Г. Л. Лурье Копціово (Сувалк. губ.)
G. L. Lurie Kopciowo (gouv. Suwalk.)

קאפרד (Капейгородъ) הרב ר' **מיכאל** בר' ישעי' ז"ל **מיריינא**.
(פלך פאדאל)

נולד—תר"כ, ובשנת תרמ"ב נתמנה לרב בעיר שאטאווא, ובשנת תרמ"ו בעיר קאפרד הנ"ל, יש בידו בכתובים מסודר לדפוס שו"ת על ד' חלקי השו"ע. בנו הרב ר' ישראל, חתן הרה"ג ר' יעקב סיפר זצ"ל מיאלטוישקאב, הוא מוסמך להוראה, חתנו הרה"ג ר'

מרדכי בר׳ עזרא שראבמאהן נ״י הוא רב בעיר בירזולא.

Михель Мирейны м. Капейгородъ (Подол. губ.)
Michel Mireiny Kapeigorod (gouv. Podol.)

קאפרעשטי חרב ר׳ **יונה** בהרב ר׳ יצחק אייזיק זצ״ל **קאפליוואטסקי**.
(פלך בסרביא)

נולד—תרכ״ב, אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל הי׳ דור הי״ג להוראה מאב לבן, ושמש בכתר הרבנות בעיר פארניווקע פלך פאדאל מקום חזקת אבותיו עד כמא הרבנות. נפטר בשנת תר״מ, תנצב״ה, והוא הי׳ נין ונכד להגאון ר׳ יצחק אייזיק זצ״ל מקארעין בעהמח״ם „ברית כהונת עולם״ ושו״ת „זכרון כהונה״. הרב ר׳ יונה הנ״ל נסמך להוראה: מהרה״ג ר׳ ישראל אייזינשטיין זצ״ל האב״ק באפאלי בעהמח״ם „עמודי אש״. מהרה״ג ר׳ קלמן בערקאוויץ מסאוראן, מהרה״ג ר׳ יחזקאל שפירא זצ״ל מבאפאלי, מהרה״ג ר׳ מרדכי פריינקעל האבד״ק סאראקא, ומהרה״ג ר׳ אשר דוידמאן זצ״ל ממאהלוב. בשנת תרט״ד נתקבל לרב בקהלת קאלאניע לובלין פלך בסרביא, ובשנת תרנ״ב בעיר קאפרעשטי הנ״ל. יש בידו בכתיבים מסודר לדפוס ספר „שו״ת כנפי יונה״ להלכה ולמעשה. בנו הרב ר׳ דוד נ״י מצר אמו הוא נכד הרה״צ ר׳ מנחם נחום זצ״ל מטשערנאבול, למד בישיבת בריסק, נאוואהרדק, ונסמך להוראה מהרבה גאוני הדור שליט״א, התנו הרב ר׳ זאב דערבארמדיגער נ״י הוא נכד הגאון ר׳ לוי יצחק זצ״ל מבארדיטשוב, והוא יושב באהלי תורה בעיר איישישאק.

I. Каплеватскій Капрешты чер. ст. Рогожены (Бессараб. губ.)
I. Kaplewatski Kapreschty via st. Rogozeny (gouv. Bessarab.)

קאצק הרב ר׳ **דוב בערוש** בר׳ ירמי׳ ז״ל **כהרש**.
(פלך שעדלין)

נולד—תרל״א, ונתמנה לרב ודומ״צ בקאצק בשנת תרס״ב.

Б. Кершъ пос. Коцкъ (Сѣдлецкой губ.)
B. Kersch pos. Kozk (gouv. Sedlezk.)

קאראפ הרב ר׳ **יעקב יואל** בר׳ צבי **סארקין**.
(פלך צערנינאוו)

נולד—תר״י, והי׳ ר״מ בעיר האמיל פלך מאהולעוו, ובשנת תרנ״ד נתמנה לרב בעיר קאראפ הנ״ל.

Я. Е. Соркинъ Коропъ (Черниг. губ.) **I. E. Sorkin Korop** (gouv. Czernig.)

קארטשין הרב ר׳ **יהושע** בר׳ נחמן **עפשטיין**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרט״ו, והוא נין ונכד להגאון ר׳ ארי׳ ליב הלוי עפשטיין זצ״ל האבד״ק קעניגסבערג בעל הפרד״ם, למד באיישישאק ואח״ק למד בכולל קאוונא, והוא הי׳ מעשרה הראשונים בתחלת התיסדות הכולל ע״י הגאון ר׳ ישראל סלאנטר זצ״ל והגאון ר׳ יצחק אלחנן זצ״ל. נסמך להוראה מהגאון הריא״ם הנ״ל זצ״ל, מהגאון ר׳ יצחק אייזיק זצ״ל האבד״ק סלאבדקא ומהגאון ר׳ יהודא ליב זצ״ל ראבד״ק גראדנא. בשנת תרמ״ד נתקבל לרב בעיר קארטשין הנ״ל. הוציא לאור ספר „קרן יהושע״ ב׳ חלקים על דרוש ופשפוש, החלק הראשון זכה לד׳ תוצאות ונמכר במספר ד׳ אלפים עקזמפ׳, והחלק השני שנדפס בשנת תרס״ו, כבר נדפס תוצאה שני׳.

Овсей Эпштейнъ Карицинъ чер. почт. ст. Ясеновко (Гродн. губ.)
Owsei Epstein Karizin via post. st. Jasenowko (gouv. Grodno.)

קאריץ־פינסק הרב ר' דוד בהרה"ג ר' שמואל זצ"ל פרידמאן.

(פלך מינסק)

נולד ח"י אדר שנת תקפ"ח בעיר ביאלא בפולין המדינה, ועוד בהיותו ילד קטן כבר השתאו והשתוממו כל רואיו על מהירת הפיסתו וברק שכלו ועל הבנתו העמוקה והברורה. ובשנת תקצ"ד קבע אביו הרב ז"ל את מושבו בעיר ווארשא. אז הוכא הילד הנפלא הזה לפני הגאון ר' שלמה איגר זצ"ל, והגאון הכביר הזה הכיר עד היכן מגיעים כשרונותיו הנשגבים של הילד הזה, ובשנת תקצ"ו כאשר נסע הילד הזה לבריסק להסתופף בצל א"ו הרה"ג ר' נטע זצ"ל המו"צ דשם, כתב הגאון הרש"א הנ"ל להגאון ר' ליב קאצינעלנבוגין זצ"ל האב"ד דבריסק שישניח על סדר למודו של הילד הזה כי עתיד הוא להיות לכוכב נוגה ולאור מאיר בחכמת התורה.

בבואו לבריסק היתה העיר במרקחה מגודל הפלא של מהירת ועמקות שכלו לתפוס כהרף עין כל סוגיא חמורה ולשאת ולתת בה בטוב טעם ודעת, ויהי בראות הגאון ר' ליב ק"ב זצ"ל כי חכמי בריסק בחפצם להשתעשע עם הילד הנפלא הזה, ינסו אותו כל היום בסוגיות שונות ובענינים שונים ולא יתנוהו ללמוד על הסדר, יען לא"ז הרב ר' נטע הנ"ל שישלח את נכדו היקר ללמוד תורה בעיר קטנה ושקטה תחת השגחת אדם גדול בתורה. אז נסע להעירה קאמענץ דליטא מקום מגורו של אחיו הכבור, הוא הרה"ג ר' יוסף זצ"ל שהי' מפורסם לגדול בתורה וחריף עצום, ותחת השגחת אחיו הרה"ג הנ"ל למד העילוי המצוין הזה עד שנת תק"א, ובמשך השנים האלה הי' בא לפרקים לבריסק לראות בשלום א"ז הרה"ג ר' נטע הנ"ל, ולשאת ולתת בחדושי תורה עם גדולי העיר. א) ותהי שמעו של העילוי הזה הולך הלוך וגדול הלוך ונתפרסם. בשנת תק"א עבר דרך בריסק הרה"ג הנדיב המפורסם בדורו הר' שמרי' לוריא זצ"ל ממאהליו ב); ובשמעו את שמע הנער הנפלא הזה שהי' אז בקאמענץ, השתוקק מאד לראותו, ומאת אחת מתחנות הבי־דואר בדרך העולה מבריסק

א) באחד מבקוריו אלה בבריסק בשנת תקצ"ה אחרי פטירתו של הגאון ר' ליב ק"ב זצ"ל, התארח אז בבריסק הגאון ר' דוד טעביל זצ"ל המד"א דמינסק, והתעתד לדרוש ביום השבת חלוקא דרבנן בבה"מ הגדול, ומראש הודיע הגאון הזה וציין את המקומות בש"ס אשר עליהם יבנה כמו רמים את החלוקא דרבנן, ולא אחר הנער הקטן־הגדול הזה לעיין בכל המקומות שציין הגאון הנ"ל, ובמעוף שכלו שער מראש את כל חלקי הגזרה והבניה של החלוקא דרבנן שעתיד הגאון הזה לבנות. ובשעה שדרש הגאון הנ"ל לפני קהל רב, סתר הילד הנפלא הזה את היסוד העיקרי של בנינו הגדול, לתמהון לבב כל השומעים.

אמר העורך: הספור הזה בכללו הוא ידוע ומפורסם לכל, והנני להוסיף בזה מה ששמעתי מפי הטהור של רבינו מאור הגולה מרא דעובדא שליט"א שני פרטים שאינם ידועים. ואלה המה: א) הגאון הנ"ל זצ"ל בא אז לבריסק בשביל כתר הרבנות של העיר הזאת שהציעו לפניו, וכין לומדי העיר הי' כאלה שהתנגדו להחצעה הזאת, ואלה המנגדים העמידו בכונה תחילה את הילד־הענק הזה על הספסל לעומת הדורש, ועוררו אותו לשאול ולסתור בפומבי את פלפולו של הגאון הדורש, בעוד אשר הילד לא ידע ולא הבין את כונתם. ב) אחרי הדרשה חבב במאוד מאוד הגאון הדורש את בר פלוגתיה הקטן, והודה לו כי סתירתו נכונה וצודקת, אך העיר את אזני כי לא נכון הדבר לסתור דברי הדורש בפני קהל רב.

ב) הרב הגביר הזה זצ"ל הוא אחד מיחידי סגולה המצויינים אשר בהם ישראל יתפאר. כל ימי חייו היו שלשלת ארוכה של צדקה וחסד, של מעשים גדולים וכבירים לטובת הכלל והפרט. כי בהיותו אהוב ונכבד מאד בעיני הרבה משרי המדינה היותר גבוהים, עלה בידו להוות רב להושיע ולעמוד בפרץ בכל עת צרה שבאה על ישראל בכלל ובפרט, והרבה גזירות נתבטלו, בעזר ר', ע"י השתדלותו ומסירת נפשו של האדם הגדול הזה, בידוע לכל זקני הדור. וגם בהיותו בארצנו הקדושה נתן ד' את חנו בעיני המושל העריץ „אברהם פאשא" שכבש אז את סוריא ופלשתינא, והרבה עשה ופעל אצל המושל הזה לטובת הישוב הקדוש.

אהבתו לתורה והוגיה עברה כל גבול, ביתו הי' פתוח לרוחה לפני לומדי תורה,

לקאמענץ שלח את מרכבתו להביא את הנער הזה אליו, ויהי בראותו ובהוכחו כי הוסיף הנער בפרשת גדולתו אל השמועה אשר שמע, החליט לפזר עליו מכספו ולמסור את חנוכו בידים אמונות בידי גיסו הגאון המפורסם ר' זלמן ריכלין זצ"ל משקלאוו, ותיכף הלביש את הילד התלמיד־חכם הזה בגדי כבוד ותפארת, והביא אותו וגם את אחיו הרב ר' יוסף הנ"ל למאהליוו, ואחרי שהשתעשע אתו זמן מה בתוך ביתו, הביאו לשקלאוו לפני גיסו הגאון הנ"ל זצ"ל אשר בכל אות נפשו הטהורה קובל עליו להיות לרב ולמחנך להעולי המצוין הזה. הגאון ר' זלמן הנ"ל סגל לתלמידו זה את דרך הלמוד של הגר"א זצ"ל, הרחיקו מן הפלפול, וסגר מלפניו את כל ספרי האחרונים, והרגילו למצוא לעצמו דרך עפ"י ההגיון הישר לאסוקי שמעתתא לאמתתה של ההלכה הברורה מש"ס בבלי וירושלמי ודברי רביתינו הראשונים זצ"ל, ומדרך הלמוד הזה לא הרפה גאון ישראל זה עד היום הזה.

במשך שנות למודו אצל הגאון ר"ז הנ"ל החליט הרה"ג ר"ש לוריא זצ"ל לאמץ את הבן יקיר הזה לו לבן ולתת לו את בתו לאשה ג) ובשנת תר"ו חגג את חג כלולותו עם בת נדיב זה, היא האשה היקרה והנדיבה הרבנית מרת שרה זצ"ל שהיתה עוזרתו ושומרת על צלו של גאון ישראל זה משך של שמונה וחמשים שנה. נפטרה בשם טוב ט"ו אלול שנת תרס"ה. תנצב"ה.

משנת תר"ו עד שנת תרכ"ו למד הגאון הכביר הזה בשקידה עצומה בבית חותנו הגביר ואוהב תורה הזה אשר הספיק לו כל מחסוריו ביד רחבה, ובהיותו סגור ומסוגר בחדר למודו בלא שום דאגה וטרדה חיבר אז ספרו הענקי „פסקי הלכות" על כל מקצועות התורה, ואשר רק חלק קטן מרובי תורתיו אלה נדפסו בשני חלקים רבי הכמות והאיכות, וכל גדולי התורה ישתוממו ויתפלאו על עוצם גאון תורתו של מאור־הגולה הזה לבנות כמו רמים בנין ענקי כזה על יסודות הש"ס בבלי וירושלמי ופסקי הראשונים, ולכוון תמיד לאמתתה של הלכה מבלי עזר וסיוע מדברי רביתינו האחרונים זצ"ל, וכאחד מגאוני קדמאי יפלם לי בעצמו דרך בים התלמוד להכריע בין שיטות רביתינו הראשונים זצ"ל לקביע „פסקי הלכות" בראיות ברורות משני התלמודים, ומשנתו ברורה בהגיון ישר בלא פלפול, בדרך רבנן קשישאי נ"ע.

במשך השנים האלה שהי' סמוך על שולחן חותנו הגביר זצ"ל פנו אליו גדולי הדור בשו"ת להלכה ולמעשה, וביותר נשאו ונתנו אתי בדבר הלכה הגאון בעל „צמח צדק" זצ"ל והגאון הרד"ל מביחאוו זצ"ל, שסמכו עצמם על הכרעת הגאון הצעיר הזה בכל דבר הקשה כמו התרת עגונות, וכדומה מענינים חמורים כאלה. עוד בהיותי צעיר לימים הפציר בו הרבה קהלות גדולות לשכון בכובד בתוכם, אך הגאון הכביר הזה לא אבה לקבל עליו את עול הרבנות.

ורבים מגדולי התורה התארחו בביתו ירחים וגם שנים, ומלא את כל מחסוריהם בפזרנות נפרזה, ואחרי אשר גם גדולי שרי המדינה התארחו בביתו מדי עברם דרך מאהליוו, לא לפעמים רחוקות ראו הרואים מהזה נפלא, איך שהסבו על שולחנו בימי השבתות רבנים גדולי תורה יחד עם שרים רמי המעלה, ותשומת לבבו של בעל־הבית נתונה אל אורחיו הרבנים עוד יותר מאל אורחיו השרים. ואם אמרנו לפרט אף מקצת ממעשיו הגדולים והיה לספר שלם בפני עצמו.

הרה"ג הר"ש לוריא הנ"ל זצ"ל הוא דור עשירי לרבינו המהרש"ל זצ"ל וזה הוא השתלשלות סדר הדורות: ר' שמרי' לוריא הנ"ל הוא בן הר' אהרן לוריא, במהו"ר אברהם במהו"ר ואב וואלף, במהו"ר אהרן, במהו"ר ברוך בענדט, במהו"ר זאב וואלף, במהו"ר יחיאל, במהו"ר אברהם, במהו"ר זאב וואלף בן הגאון ר' שלמה לוריא זצ"ל האב"ד ור"ט דק"ק לובלין אשר יחוסו מביאר עד מאור הגולה רש"י זצ"ל, ששלשלת יחוסו מגיע עד התנא ר' יוחנן הסנדלר דור רביעי לרבן גמליאל הזקן.

ג) מתחלה קיבל עליו הר"ש לוריא זצ"ל את חנוכו של העילוי הזה רק מפני אהבת התורה בלבד, ולא היתה במחשבתו לתת לו את בתו לאשה כי הנער הזה בכר הי' נארם לאחד מבע"ב בריסק עוד בהיותו בן עשר שנים, אך בהמשך הזמן ירד האיש הזה ממצבו, ונעתר לקבל מוהר ומתן מאת הרה"ג הרש"ל זצ"ל ולמחול על קשורי התנאים.

בשנת תרכ"ו בכ"ב בסלו נפטר לעולמו חותנו הרה"ג ר' שמרי' לוריא הנ"ל זצ"ל, ואך אז הי' מוכרח הגאון הכביר הזה לקבל עליו את הרבנות של הקהלה העתוקה והשקטה קארלין יצ"ו, ובחודש אלול שנת תרכ"ח הופיע הגאון הכביר הזה בתור רב ואב"ד בעיר הנ"ל ומני אז ועד עתה ינהל את צאן מרעיתו בשובה ונחת במקל נועם, ונכבדי העיר יודעים לערוך את הזכיה הגדולה שזכתה קהלתם כי גדול הדור "רב רבנן ומאור הגולה" שוכן כבוד בתוכה. ומחדרו הקטן אשר בו יושב גדול הדור הזה והגה בתורת ד' יומם ולילה בוקעים ונוצצים קרני אור התורה להאיר בכל תפוצות הגולה.

לבד ספרו הענקי "פסקי הלכות" המקיף את כל מקציעות התורה להלכה ולמעשה יש בידו בכתובים הרבה ספרים וקונטרסים המכלכלים ענינים שונים כמו: "דרכי ההוראה" "הרבנים ומושג הרבנית" "השקפת חז"ל בנוגע לנאמנות הרופאים" ועוד הרבה באלה, וספר אחד מסיג הזה נדפס בירושלים יצ"ו בשם "עמק ברכה" אשר יכלכל כל משפטי החרם הנדוי והשמתא. להספר הזה נלוה "מבוא גדול" ערוך בטוב טעם ודעת מאת גיסו הרה"ג החכם הכולל הר' יחיאל מיכל פינס שליט"א.

נפלאים המה סדרי חייו של מאור הגולה הזה, זה יותר מארבעים שנה שלא טעם טעם בשר לבד ריטב של עוף בשבתות ומועדים, ויש הרבה ימים שלא יאכל גם פת, ויסתפק רק בתבשילי חלב בלבד, ולמרות בלבלה צנומה כזאת יתן לו ד' חטוב כח ועוז ללמוד בעיון נמרץ שמונה עשרה שעות ביום, וגם עתה לעת זקנתו וחולשת בריאותו לא ישנה מסדרי חייו, ושקידתו בתורה היא למעלה מהשנת האנושי, יאריך ד' הטוב את ימיו ושנותיו, וצדיק כתמר יפרח, עד ביאת גואל צדקנו, בב"א.

Довидъ Фридманъ Пинскъ (Минск. губ.)
Dowid Fridmann Pinsk (Gouv. Minsk.)

קארמא הרב ר' **יוסף גדלי'** בהרב ר' שניאור זלמן ז"ל הלוי **דוחמאן**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרט"ז, אביו הרב הנ"ל ז"ל הי' ג"כ רב בעיר הנ"ל, ועוד בחיי אביו משנת תר"ם הי' בעזרו של אביו הרב הנ"ל לעת זקנתו וקיבל על עצמו את עול ההוראה, ובשנת תר"ע אחרי פטירת אביו הרב הנ"ל זצ"ל נתקבל לרב בעיר הנ"ל למלאות מקום אביו זצ"ל. חותנו של הרב הנ"ל הוא הרב הגי' ר' יואל חאיקין מפאדבאבראנקע פלך מאהילוי. גיסו הוא הרה"ג ר' יהושע חיים באסאי מגריווא פלך קורלאנד.

Гдаля Духманъ м. Корма (Могилев. губ.)
Gdalia Duchman Korma (gouv. Mohilew)

קראסטשוב הרב ר' **אברהם** בר' יצחק מרדכי **שפירא**.
(פלך קויו)

נולד—תר"ל, והוא נכד הרה"ק ר' יעקב קאפל זצ"ל בעהמ"ח ספר "שערי ג"ע" והסידור עפ"י כוונת האר"י זצ"ל. בשנת תרנ"ה נתמנה לרב בעיר קראסטשוב הנ"ל.

Аврумъ Шапира м. Коростышевъ (Кіев. губ.)
Awrum Schapira Korostyschew (gouv. Kiew.)

קראסטשוב הרב ר' **שרגא פייבל** בר' אהרן הכהן **האראדעצקי**.
(פלך קיעוי)

נולד—תרל"ב, ונתמנה לרב—תרנ"ב.

Ф. А. Городецкій м. Коростышевъ (Кіев. губ.)
F. A. Gorodecki Korostyschew (gouv. Kiew)

קארעליטש הרב ר׳ **אברהם יצחק** בהר״ר שלום ז״ל **כהן**.
(פלך מינסק)

נולד בשנת תרי״ב בהעירה הקטנה פלעשצעניץ פלך מינסק להורים ישרים ויראי ד׳. ומילדותו הצטיין בכשרונותיו הנשגבים ושמו יצא לתהלה בשם: „העילוי מפלעשצעניץ" ובהיותו בן י״ד לקח לו לאשה את בת הנכבד ואוהב תורה ר׳ אברהם זאב ראפאפארט מעירו, ובבית חתנו זה שקד על התורה ושם לילות כימים, ועלה מעלה מעלה, ובכואו לוואלאזין בהיותו בן ח״י שנים כבר הי׳ גדול בתורה ותפס שמה את המקום היותר נכבד בין תלמידי הישיבה הגדולה הזאת, והגאון הנצי״ב זצ״ל והגאון רח״ם שליט״א קרביהו וכבדוהו והכירו את גודל ערכו. אח״ז הסתופף בצל הגאון „הגדול" ר׳ ירוחם יהודא זצ״ל ממינסק אשר צרפו לכל דבר תורה והלכה, וכמה פעמים מזכירו הגאון הנ״ל בחדושיו בשם „חכם אחד". בשנת תרמ״ו נתקבל לרב בעיר פיסאצנע פלך מינסק. ובעבור שנים מועטות נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות של העיר קארעליטש הנכבדה. הרב הנכבד הזה יצטיין בבקיאתו הנפלאה בש״ס ופוסקים, בישרת שכלו ובתפיסתו המהירה, ותופס מקום בין גדולי ישראל.

А. И. Каганъ Кареличи (Минской губ.)
A. I. Kahan Kareliczi (gouv. Minsk)

קארשאווקא הרב ר׳ **ישעי׳ אליהו** בר׳ בנימין **תדיר**.
(פלך ווימַעבסק)

נולד—תרי״ו. ונתמנה לרב—תרל״ה.

А. Тодеръ Корсовка (Витеб. губ.) **A. Toder Korsowka** (gouv. Witeb)

קאשטיוקאוויץ הרב ר׳ **יוסף גרשון** במהור״ר יעקב ז״ל **הבהן**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תקצ״ה, ונתמנה לרב—תרמ״א.

Іосифъ Каганъ Кастюковичъ (Могилев.губ.)
Iosif Kahan Kastiukowicz (gouv. Mohilew.)

קאשטיוקאויץ הרב ר׳ **משה** בהרה״ג ר׳ נח וצ״ל הלוי **מאוישאויץ**.
(פלך מאהילוי)

נולד—תרל״י, ונתמנה לרב—תרנ״ו, והוא נושא בהעיר הנ״ל גם משרת רב רשמי.

М. Мовшовичъ м. Кастюковичи (Могилев. губ.)
M. Mowschowicz Kastiukowiczi (gouv. Mohilew)

קוואהל הרב ר׳ **שמואל יהודא** בהמופלג ר׳ ראובן ישראל **ווינגאטט**.
(פלך וואַרשא)

נולד—תרי״ח, ונתמנה לרב בשנת תרמ״ב.

Шмуелъ Лейбъ Вайнготъ пос. Коваль (Варшав. губ.)
Schmuel Leib Wajngot pos. Kowal (gouv. Warschawa)

קוואטקי הרב ר׳ **משה ליב** בר׳ זוסמאן ז״ל **אנענין**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ״ו, ונתמנה לרב—תרנ״ח.

Мовша Огенцъ м. Квѣтки чер. Почт. ст. Бол. Панимунѣ (Ковн. губ.)
Mowscha Ogenz Kwietki via post st. Bol. Panimune (gouv. Kowno)

קובריץ הרב ר׳ **שאול** בר״ש זלמן הכהן ז״ל **בלאך**.
(פֿלך וויטעבסק)

נולד בשנת ת״ר. נסמך להוראה מהגאון ר׳ זלמן פֿראדקין זצ״ל האבד״ק פֿאלאצק וקובלין. בשנת תרכ״ב נתמנה לרב בעיר אביניץ, ובשנת תר״ל בעיר קובלין הנ״ל. בנו הנכבד הר׳ יוסף חיים נ״י הוא חתן הרב ר׳ צבי הירש שיינעש ז״ל אבי הרה״ג ר׳ זלמן זיסיל האבד״ק צאשניק. התנו הוא הרב ר׳ יוסף חיים יאקובסאהן האבד״ק לוקאמליע בן הרה״ג ר׳ דוד הרב בליבאוויץ.

Ш. Блохъ Кубличи (Витеб. губ.)
Sch. Bloch Kubliczi (gouv. Witebsk.)

קוזניצא הרב ר׳ **חיים** בהגאון הר״ש זלמן סענדר כהנא **שפירא**.
(פֿלך גראָדנא)

נולד—תרל״ד, אביו הגאון הנ״ל שליט״א הוא הגאב״ד ור״מ דק״ק קרינק. שהוא בן הרה״ג ר׳ יעקב זצ״ל בהרה״ג ר׳ משה הכהן זצ״ל מניושוגז חתן הגאון מרן ר׳ חיים מוואלאזין זצ״ל. הרב ר׳ חיים הנ״ל נתחנך על ברכי אביו הגאון שליט״א, ובכשרונותיו הנעלים ובשקידתו הרבה עלה מעלה מעלה, השיעור בגפ״ת שהגיד לפני קיבוץ בחורים נעלים בעיר מינסק עשו להרב הנ״ל שם תהלה, ובשנת תרס״ז נתקבל בכבוד לאבד״ק קוזניצא הנ״ל. יש בידי הרב הנ״ל חיבור מסודר לדפוס בשני כרכים בשם „כרם חיים״ יכלכל שו״ת וחקרי הלכה בענינים שונים, וחדושים על הש״ס והרמב״ם ושו״ע. וחלק אחד במקציע האגדה הניוזי קודש בביאורי מקראות ואגדות חז״ל.

Х. Шапира г. Кузница (Гród. губ.)
Ch. Schapira Kusniza (gouv. Grodno.)

קוטנא הרב ר׳ **משה פינחס** בהגאון ר׳ ישראל יהושע זצ״ל **טרונק**.
(פֿלך וואַרשא)

נולד בשנת תרי״ד, ונתגדל ונתחנך על ברכי אביו הגאון המפורסם הנ״ל וצ״ל שהי׳ גם כן אבד״ק קוטנא הנ״ל, ובשנת תרנ״א נתקבל לרב בעיר וויסקיט, ואחרי פטירת אביו הגאון הנ״ל וצ״ל נקרא אחרי כבוד למלאות מקומו בעיר קוטנא.

М. П. Трункъ г. Кутно (Варшав. губ.)
M. P. Trunk Kutno (gouv. Warschawa.)

קולטשין הרב ר׳ **ישראל חיים** בהרב ר׳ מנחם נחום הלוי **גארבאטע**.
(פֿלך וואהלין)

נולד—תרי״ח, אביו הרה״ג הנ״ל וצ״ל הי׳ ג״כ רב בעיר קולטשין הנ״ל והוא בן הגאון המפורסם בדורו ר׳ יחזקאל בר׳ יוסף וצ״ל ששמש ג״כ בכתר הרבנות בעיר הנ״ל, רבי המובהק הי׳ הרה״ג ר׳ שמואל אברהם בלעחמאהן האבד״ק קאסטנטין ישן, וממנו נסמך להוראה, בשנת תרט״ב נתקבל לרב ואב״ד בעיר קולטשין הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל וצ״ל. בני הכבור ר׳ יחזקאל נ״י הוא חתן הרה״ג ר׳ ישראל העלליר האבד״ק קאבאשאן פלך בסרביא, בנו מר אהרן יהושע נ״י עוסק בתורה ומתרגל בהוראה, ובנו השלישי מר בן ציון נ״י עודנו צעיר לימים בעל כשרון ועוסק בלמודים. חתנו הוא הנכבד הר׳ אברהם פיימאהן נ״י בן הגביר ר׳ ישעי׳ פיימאהן נ״י מעיר פרוסקרוב פלך פאדאל. יש בידי הרב הנ״ל בכתובים חיבור בשם „לקוטי הלכות״ על ד׳ חלקי השו״ע.

Сруль Горбати м. Кульчины чер. Антонины (Волын. губ.)
Srul Gorbati Kulcziny via Antoniny (gouv. Wohlyn.)

קולאש הרב ר' **אליי יוסף** בר' אליעזר **הענקין**.

(פלך כותאיס)

נולד—תרמ"א, למד בסלוצק, ונסמך להוראה מהגאון ר' ברוך דוב שליט"א שהי' רב בהלוסק, מהגאון הרידב"ז שליט"א, מהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין זצ"ל מנאוואהרדק, ומהגאון הרא"ז מעלצער שליט"א האב"ד ור"מ דק"ק סלוצק. בשנת תרס"ה נתקבל לרב בעיר קולאש הנ"ל א).

Эля Іосифъ Генкинъ Кулаши чер. ст. Самтреди (Кутаиской губ.)
Elia Iosif Henkin Kulaschi via st. Samtredi (gouv. Kutaiss)

א) **אמר העורך:** הרב הנכבד הזה במכתבו אלינו יזכיר פרטים אחדים מחיי אחינו הגרוזים אשר מצאתי לנכון להעתיקם בזה. וכה דבריו: מהות החכם בעיקרו אצל אחינו הגרוזים הוא חזן ומפקח על הנהגת ביכה"נ, שו"ב, ומלמד. וההוראה באה ממילא, ימכיון שנתמנה לחכם חושבים אותו אחינו הפשוטים והתמימים האלה לאיש אשר כל רז לא אנים לו, ובודאי יודע גם להורות ולדון. כל חכם הוא מסמיך גם לאחרים, הפרטים הנדרשים לסמיכה הוא למוד איזה סעיפים בהלכות שחיטה, שיר בע"פ בהלכות טריפות הריאה, שחיטת ג' שופות בפני המסמיך, והסמיכה נתנה בחרמות ושמתאות על המוציא"ם לעז עליה. וסמיכה מיוחדה על או"ה, וגיטין וקדושין לא הי' דרוש, וחכמים כאלה בכח סמיכה כזו היו מסדרים גיטין וקדושין והורו הוראה באו"ה. ברם זכור לטוב הרב דכותאים. הח' ראובן נ"י שמרח הרבה לעכב סידור גיטין וקדושין ע"י חכמים כאלה, והיא וכל המקשיבים לקולי פונים בעניני גו"ק אל הרבנים האשכנזים גדולי תורה הנמצאים בהגליל החיא, כמו הרח"ג הר' אברהם הלוי חוואלעם בעיר צחינוואל, הרב ר' יוסף שמעון זולבערבלאם יליד עיר בריסק המתגורר בעיר כותאים, הרב ר' ישראל יעקב לידער שהי' רב בעיר נאוואראסוסק שקבע מושבו עתה בעיר כותאים, הרב ר' מאיר חיים מגיד בעיר סלאמשינא, והרב ר' אלי' יוסף הענקין הנ"ל.

אך כל הרבנים האלה, לבד הרב דצחינוואל, לא נתקבלו שמה בתור רבנים ומו"ה, כי אם בתור מלמדי גמרא, ואין כחם יפה עפ"י הממשלה להורות ולדון, ותלוים המה ברצון החכמים המאושרים מאת הממשלה שירשו למו ככל פעם לסדר גיטין וקדושין. ולא כל החכמים האלה חפצים להכיר את ערכם, והרבה מהם יהינו גם עתה לסדר גיטין וקדושין ולהורות ולדין בענינים שאין להם שום מושג בההלכות השייכות להם, ומהראוי והנכון אשר גדולי הדור שליט"א ישימו את לבם להמכשלה הזאת ולצאת במחאה עזה ונמרצה נגד החכמים האלה אשר רבים חללים יפילו בפי דרשת חז"ל על אלה שלא הגיעו להוראה ומורים.

קופיל הרב ר' **יואל יהודא** בר' משה **גלייזער**.

(פלך וואהלין)

נולד—תר"י, נתקבל לרב בשנת תרל"ג, ושמש בכתר הרבנות בהעירות: קארניצע פלך וואהלין, קיפין פלך פאדאל, לעטיטשאב פלך הנ"ל וואנקאוויין פלך הנ"ל, ובעת בעיר קופיל הנ"ל. חיבר ספר „סוגה בשושנים" על הלכות נדה.

Іосель Лейбъ Глейзеръ м. Купель (Волын. губ.)
Iosif Leib Gleiser Kupel (gouv. Wohlyn)

קופישאק הרב ר' **אליהו מאיר** בהר"ר ר' ברוך ז"ל **פייוואלזאהן**.

(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ז, אביו הרב ר' ברוך הנ"ל הי' סיחר נכבד ונ"נ באמונה, וקבע עתים לתורה, ואף לעת זקנתו וחולשתו הי' מתגבר כארי לקום באשמורת ללמוד עם בניו השוקדים על התורה, והוא בן הר' יוסף מערוויליג בהר"ר ישראל בהר"ר ליב ז"ל שהוא אבי הג"ר הירש חריף משאוולאן, והר"ר אביגדור והר"ר ברוך משוועקשנא, [אבי המאוה"ג ר' ליב ד"ץ בוגר, אבי הג"ר זאב מטעלו, אבי נר ישראל מסלאנט זצ"ל] הר"ר

ליב הנ״ל הוא נין ונכד להג״ר דובער ז״ל הרב דפלונגיאן והמדינה. זקן הגר״נ מדרוויע, והגר״מ מצלאנץ, והגר״א מקאליש, והגר״י מבויסק. [עיין תולדת אלי׳ פ״א], אבוי הר׳ ברוך הנ״ל מצד אמו הוא מנוצ הגאון בעל „בנסת יחזקאל״. אמו של הרב ר׳ אליהו מאיר הנ״ל היא בת הר״צ אייזיק זקן וישב בתענית על התורה והעבודה, והוא בן הרה״ג בדורו ר׳ אליעזר מקעלם, בהר״ר יוסף בהר״ר פסח גוטמאן. דור חמישי להגה״ק ר״צ הורש שמסר את נפשו על קדושת השם באוקריינא, ובידו הי׳ ספר היחש עד שפתי׳ בן דהמע״ה. [עיין בהקדמת „מיכל מים״, יבית ארזים], אם אמו של הרב הנ״ל היא בת הר״ר בענדט בהר״ר אלי׳ מקראו, אחות הג״ר העשיל עלישבערג מסייני ממשפחת הג״ר שמואל זצ״ל האב״ד האחרון בווילנא. הרב ר׳ א״מ הנ״ל למד בישיבות קעלם, גרויבן, טעלז, סלאבאדקא, וביואלאוין. בשנת תרנ״ז נתקבל לרב בעיר קראק פלך קאוונא, ובשנת תרס״ז בעיר קופישאק הנ״ל. חותנו הוא הנכבד אחד מיח״ס בתו״י ומעש״ט הר׳ חיים שאול לונץ מעיר קעלם בהר׳ יוסף בהרב המאוה״ג ר׳ הורש מו״צ בשאוויל בהג״ר יחזקאל רב הגליל בקיידאן ובשאוויל [חותן הגר״א מווילנא זצ״ל בזוג שני], מגזע הג״ר אלי׳ מווירמייזא בהג״ר משה בהשר הר׳ יוזלמאן בהר״ר גרשון ליאנין [עיין „בקובץ־שושנים״ והפסנה] מגזע מאור הגולה רש״י זצ״ל. אחיו של הרב רא״מ הנ״ל המה: הרה״ג ר׳ ישראל בענדט האבד״ק בייסאנאלא, מח״ס „לבני ישראל״, והרה״ג ר׳ שמואל אביגדור האבד״ק פלונגיאן. יש בידי הרב רא״מ הנ״ל חבורים מסודרים לדפוס: „מעין ברוך״ על הלכות מקואות. „מאמר אליהו״ ביורר הלכות וחדושים בש״ס. הרב הנ״ל הוא הוגה דעות וספר מהיר בשפת קדשנו, נדפס מאתו מאמר „האמת והשלום״ בירחון הרבני „הפלס״, המציון גם בתוכנו גם בסגנונו.

Э. М. Файвельзонъ м. Купишки (Ковн. губ.)
E. M. Faiwelson Kupischki (gouv. Kowno)

קורעניץ

הרב ר׳ **משה יהודא ליב** בהר״ר שניאור זלמן ז״ל **לנדא.**

(פלך וויל׳נא)

נולד—תרט״ו, ונתקבל לרב—תרט״ד.

Мовшъ-Лейбъ Ланда м. Куренецъ (Вилен. губ.)
Mowscha Leib Landa Kurenic (gouv. Wilna)

קורווא

הרב ר׳ **יחיאל** בר׳ אליעזר ז״ל **גאלדבערג.**

(פלך לובלין)

נולד—תקפ״ט. בשנת תר״ל נתקבל לרב בעיר יאנאווצי. ובשנת תרל״ט בעיר קורווא הנ״ל.

Хиель Гольдбергъ пос. Куровъ (Люблин. губ.)
Chiel Goldberg pos. Kurow (gouv. Lublin)

קורקיל

הרב ר׳ **יצחק משה בראוויע.**

(פלך קאוונא)

נולד—תר״ל. נסמך להוראה מהגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא. בשנת תרנ״ד נתקבל לרב בעיר קורקיל הנ״ל. בנו המופלג מר׳ יהודה נ״י לומד בשקידה בעיר שאדאוויא.

И. М. Браво м. Куркилъ ст. Коварскъ (Ковн. губ.)
I. M. Brawo Kurkil st. Kowarsk (gouv. Kowno)

קיבארטי הרב ר׳ **יוסף נחמי׳** במהור״ר צבי הירש זיל **גאלדמאן**.
(פלך סובאלק)

נולד—תרכ״ז, בשנת תר״ס נתקבל למו״צ בעיר קיבארטי הנ״ל.

I. H. Гольдманъ Кибарты (Сувалк. губ.)
I. N. Goldman Kibarty (gouv. Suwalk.)

קיטיהראד הרב ר׳ **יעקב דובער** בהרב ר׳ שבח **הערנער**.
(פלך פאדאל)

נולד—תרל״ח, והוא נכד הרה״ג הר׳ מנחם מענדיל זיל ניסו של הגה״ק הר׳ ליבוש מוואלטשיסק זצ״ל, ומצד אמו הוא נכד הרה״צ ר׳ זוסיא מאניפאליא זצ״ל, ונכד הבעש״ט זצ״ל, נסמך להוראה מהרה״ג ר׳ אהרן הלוי מטשידנאב זצ״ל, בשנת תר״ס נתקבל לרב בעיר קיטיהראד הנ״ל.

Берко Лернеръ м. Китайгородъ чер. Каменецъ-Подольскъ (Подол. губ.)
Berko Lerner Kitaigorod via Kamenec-Podolsk (gouv. Podol.)

קינצק הרב ר׳ **יואב יהושע** בר׳ נתן נטע זיל **ווייגנארטען**.
(פלך ראדום)

נולד—תר״ז, רבו המובהק הי׳ הגאון מסאכאטשיב זצ״ל מחבר ספר „אגלי טל״ על ל״ש מלאכות. בשנת תר״ט נתקבל לרב בעיר ליטאמארסק, גאסטאנין, ואח״כ בעיר קינצק הנ״ל. הוציא לאור ספר „חלקת יואב״ שני חלקים, יכלכל תשובות לשואלים בדבר הלכה, והכרעה בין הפוסקים בראיות מהש״ס [מחורי א׳ רוב׳ וחצי]. הרב הנ״ל מרבין תורה, וזה כארבעים שנה שהוא לומד גפ״ת עם בחורי חמד.

I. Ш. Вайнгартенъ Конскъ (Радомской губ.)
I. Sch. Waingarten Konsk (gouv. Radom.)

קיסרין הרב ר׳ **אהרן מרדכי** בר׳ אפרים פישל זיל **סאכאטשעוויסקי**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״א, מגזע בעל „פרי תביאה״. למד בקאוונא, נסמך להוראה מהגאון הריא״ם זצ״ל מקאוונא, מהגאון ר׳ זלמן זצ״ל מלובלין, מהגאון ר׳ יהושע מקושנא זצ״ל, מהגאון ר׳ זאנוויל קלעצפיש מוואר־שא זצ״ל, בשנת תרנ״ז נתקבל לרב, ומתחלה שמש בהוראה אצל חותנו הרה״ג ר׳ פנחס זצ״ל בעיר דובענקא פלך לובלין.

Аронъ-Мордухъ Сахачевскій м. Киселинъ (Волын. губ.)
Aron-Morduch Sachaczewski Kiselin (gouv. Wohlyn.)

קיעו הרב ר׳ **אהרן זאב** במהור״ר יהושע ווייל.

נולד—תר״ה, למד בישיבת וואלאזין, נסמך להוראה מהגאון הנצי״ב זצ״ל מוואלאזין, ומהגאון ר׳ יו״ט ליפמאן זצ״ל מביאלסטאק בעל המחבר ספר „ענג יו״ט״. בשנת תר״ל נתמנה לרב בעיר קיעו הנ״ל.

Аронъ Вульфъ Вайлъ Кіевъ Подол. Верхній Валъ № 40 кв. 2.
Aron Wulf Wajl Kiew Podol Werch Wal № 40 wohnung 2.

קיעו הרב ר׳ נחום בר׳ יעקב וויסבלאט.

נולד—תרכ״ה, וכעשרים שנה הרבין תורה ברבים בעיר מאלין פלך קיעו, ונתפרסם בשם „הגדול ממאלין״. במשך שבתו בעיר הנ״ל השיב לכל שואליו בדבר ד׳ זו הלכה בארצנו ובחוץ לארצנו, בשנת תרס״ב נתקבל לרב בעיר קיעו הנ״ל. נדפסו מאתו הספרים האלה: א) „מחצית השקל״ על יו״ד. ב) „פרדס רמונים״ על תרי״ג מצות, ג) „עלי הגפן״ מוסר ועניני הדת והיהדות. ד) „מים טהורים״ על הלכות מקואות. ה) שו״ע אה״ע עם מטעמים ומעדנים ב׳ חלקים, יכלכל היספות ברברי המחבר והרמ״א המעמים והנמוקים של ההלכות, והרבה דינים מחודשים מלוקטים מדברי רבותינו הראשונים והאחרונים ז״ל. [מחדש שני רוכ׳]. ועוד הרבה קונטרסים וספרים יש בידי הרב המחבר הנ״ל. כן נדפסו מאתו בשנת תר״נ „לוח כללי״ ובשנת הרנ״א „לוח כללי קטן״.

Н. Вайсблать Кіевъ Жилянская. 3. N. Waisblat Kiew Zilanskaja 3

קיעו הרב ר׳ מאיר בר׳ פינחס הכהן דובינסקי.

נולד—תרמ״ג—ונתמנה לרב—תרס״ז.

Мееръ Дубинскій Кіевъ Подолъ Ярославская 18.
Meer Dubinski Kiew Podol Iaroslawskaia 18.

קיעלין הרב ר׳ משה נחום בהר״ר בנימין ז״ל ירושלימסקי.

נולד ער״ח אדר שנת תרט״ו בעיר בערשיד פלך פאדאל לאביו הרב הגביר, רודף צדקה וחכד, שלשת היוחסין א) הר׳ בנימין הנ״ל זצ״ל. ועוד בילדותו נכרו בו כשרונות נעלים ונשגבים, ובהיותו בן שש שנים השכיל להבין ולקלוט במחי סוגיות הש״ס, והפליא את כל ריואי במהירת שכלו המחודד ובכח זכרונו המצוין, ושם הילד העילוי הזה נתפרסם בכל הגליל ההוא. וכמלאות לו י״ג שנה כבר היתה ידיעתו רבה בתורה עד אשר לא מצאו בכל הסביבה ההיא תלמיד חכם שיהי׳ באפשרו להשפיע מתורתו בתור רב ומורה להנער הנפלא הזה. בשנת השבע עשרה לחייו לקח לו לאשה את בת הגביר הנדיב הר׳ יונה רייזינבים ז״ל מעיר קראסילוב פלך וואהלין. בן הגביר רודף צדקה הר׳ הובער ז״ל שהוא נכד הרה״ק ר׳ יונה זצ״ל מאוסטראה שהי׳ מפורסם בפי כל בשם „ר׳ יונה הטוב״, על טובת לבבו ויקרת מזגו. ומצד אמו של הר״י הנ״ל הוא מגזע הגאון בעל עוללות אפרים וכלי יקר.

ובהיותי סמוך על שולחן ח״ו הגביר ר׳ דובער ז״ל למד בשקידה עצומה ועלה מעלה מעלה בחריפות ובקיאות ושמו יצא לתהלה לאחד מגדולי התורה, ורבני פירוליא ווואהלין פנו אליו בכל שאלותיהם החמורות.

בימים ההם נהרסו עמודי בריאותי משקודתי שהיתה למעלה מכחי, ועפ״י עצת הרופאים נסע לחו״ל להתרפאות, ובדרך מסעו התודע אל הגאונים המפורסמים, רבינו חיים האלבערשטאם זצ״ל מצאנז, ורבינו יוסף שאול נאטענזאהן זצ״ל מלבוב, והגאונים האלה השתעשעו עם הגאון הצעיר הזה וכבדו וחבבו אותו עד למאד.

בשנת תר״מ נתקבל לרב ואב״ד בעיר קאמינקא פלך קיעו. בשנת תרמ״א הדפיס את הערותיו על הרמב״ם בשם „לשד השמן״, ובשנת תרמ״ב הדפיס את ספרו הנעלה „מנחת משה״ שו״ת על כל ד׳ חלקי השו״ע, הספר הזה העמיד את מחברו בשורה הראשונה של גדולי הרבנים, וקהלות גדולות ונכבדות הציעו לפניו את משרת הרבנות, אך הרב הנכבד הזה משקידתו העצומה לא חפץ להחליף את קהלתו השקטה על טרדת קהלה גדולה, ומה גם כי הי׳ עוד עשיר בעת ההיא.

בשנת תרנ״ב נבחר בקאמינץ־פאדאלסק לקאנידאט להקאמיססיע הרבנית יחד עם השר רב פעלים הבארון נפתלי הירץ גינזבורג זצ״ל.

במשך השנים הורע מצבו החומרי כי פזר את כספו למעשה הצדקה ולאוצר ספריו

במספר ג' אלפים עקזמפ' שעלה לו בדמים מרובים, ובשנת תרנ"ח הי' מוכרח לקבל עליו את עול הרבנות של קהלה יתר גדולה, ואחרי שעמד על המבחן והשיג תעודת צענז של רבני פולין נבחר בסוף שנת תרנ"א לרב דתי ורשמי בעיר אסטראלענקא פלך לאמזא.

בשנת תרס"א הדפיס את ספרו רב הכמות והאיכות „באר משה" שו"ת שהשיב לשואלים בדבר ד' זו הלכה. [מחירו א' רוב' חמשים קאפ'] וגם הספר הנעלה הזה נתקבל בחביבות בקהל לומדי תורה.

בשנת תרס"ב נבחר לרב ואב"ד בעיר הפלכית קיעלץ הנ"ל, בהקהלה הנכבדה הזאת מצא לו הגאון הזה כר נרחב לעבודה צבורית, והרבה פעל ועשה להרמת קרן הדת בפולין המדינה בכלל ובקהלתו בפרט.

בשנת תרס"ג התיצב עם הגאון פאר ישראל ר' אלי' חיים מייזל שליט"א מלאדז, ועם עוד שני גדולי רבני פולין, לפני המפקח על גליל הלמודים האזון שוואריץ [מי שהי' אחרי זה לשר ההשכלה] ע"ד ענין כללי הנוגע לחנוך בני ישראל, ויחפץ ד' הצליח בידם.

גם הממשלה הכירה לטובה את פעולותיו של רב פעלים הזה, ובשנת תרס"ג השיג רשיון מאת שר הפנים, כתור יוצא מן הכלל, להבחר לרב דתי ורשמי בכל מרחבי המדינה.

בשנת תרס"ט נבחר לאחד מחברי הועידה הרבנית בפ"ב, ובכשרונו הנעלה והשפעתו הרבה נחשב לאחד מחברי הועידה היותר נכבדים.

בנו הרב השנון ונגיד מפואר הר' דוד יונה נ"י הוא חתן הרה"ג, החכם השלם, העסקן הכללי, הר' אליעזר משה מאדיעווסקי שליט"א הגאבד"ק חאראל פלך פאלטאווא. בנו מר יהושע העשיל נ"י הוא שלם במדעים ובעל מדות נעלות, ובנו האברך כמדרשו מר שמשון דוב נ"י הוא בן יקיר, בעל בשרון נעלה, וסופר מהיר, ולגדולות יתעתד, בעזר ד', כי רב ברכה בו.

M. H. Ierusalimskiй г.г. Кѣльцы. M. N. Ierusalimski Kielcy.

א) **אמר העורך:** אמצא לנכון להעתיק בזה את השתלשלות יחוסו של הרב הגאון הזה כפי שרשום בהקדמת ספרו „באר משה" עם איזה נוספות. וזה סדר יחוסו מצד אביו ז"ל.

א) אביו הגביר ר' בנימין ז"ל הוא בן הרב המופלג בתו"י ר' שמשון ז"ל, חתן הרה"ג ר' יצחק ז"ל שהי' חתן הגאון הקדוש ר' יצחק אייזק ז"ל האבד"ק ברדיטשוב.

ב) בן הגאון ההה"ש ר' יעקב צבי ז"ל ירושלימסקי שנתקבל לרב ואב"ד בעיר בערשיד בהיותו צעיר לימים בן ח"י שנים.

ג) בן הרה"ק ר' יצחק זצ"ל שנשארו ממנו הרבה כתבי קודש על ספרי הקבלה.

ד) בן הגאון ר' דובעריש זצ"ל אבד"ק וואלאטשיסק, חתן הרב החריף נגיד ופרנס ר' שאול ז"ל מק"ק חעלמא.

ה) בן הגאון המפורסם, פרנס דד' ארצות ר' משה דאברושים המכונה „באבד" זצ"ל, חתן הגאון ר' מאיר ז"ל אבד"ק לובלין, שהי' חתן הגאון בעל הט"ז זצ"ל שהוא חתן הגאון בעל הב"ח זצ"ל.

ו) בן הרה"ג, פרנס ומנהיג דק"ק קראקא, ר' ישכר בעריש זצ"ל שהי' חתן הגאון ר' מרדכי יאלים זצ"ל בן הגאון הקדוש ר' יחיאל מנעמירוב זצ"ל שנהרג על קדושת השם בכ' סיון שנת ת"ח.

ז) בן הגאון האדיר רבינו ר' יהושע העשיל זצ"ל האבד"ק לובלין וקראקא, חתן הקציץ ר' יהודא וואהל בן השר הגאון ר' שאול וואהל זצ"ל בן הגאון ר' שמואל יודא קאצינעלנבויגין זצ"ל בהגאון מהר"ם פאדוואה זצ"ל, חתן הגאון ר' אברהם מינץ זצ"ל בהגאון ר' יודא מינץ זצ"ל בעל שו"ת מהר"י מינץ.

ח) בן הגאון ר' יעקב זצ"ל אבד"ק לובלין המובא בשו"ת הב"ח, ובשו"ת פני יהושע ובחלקת מחוקק, ובבית שמואל.

ט) בן הגאון ר' אפרים נפתלי הירש זצ"ל אבד"ק לאדמיר, ברוסק, ולובלין, חתן הגאון ר' יעקב וויל ז"ל אבד"ק דינאוועדט ומדינת בייערן, בן הגאון ר' מאיר זצ"ל אבד"ק אולמא, בן הגאון רבינו יעקב וויל זצ"ל בעל שו"ת ושחיטות ובדיקות מהרי"ו,

אבד"ק נירענבורג. ממשפחת מהר"מ מרוטינבארג זצ"ל.

י) בן הגאון המפורסם ר' יוסף זצ"ל, ולמעלה בקודש מדור דור גאוני וצדיקי ישראל, עמודי ההוראה, זי"ע.

וזה סדר השתלשלות יחוסו של הגאון הנ"ל מצד אמו:

א) אמו הצדקנית ע"ה היתה בת המופלג בתו"י ר' יהושע העשיל זצ"ל נכד הרה"צ ר' יוחנן זצ"ל מק"ק וויניצא, שהי' חתן הרב החו"ב נדיב וישע, שזכה לשתי שולחנות, תורה וגדולה, ר' משה אויערבאך זצ"ל מק"ק בערשיד, התן הקצין המרומם ר' מרדכי זצ"ק מעיר גראדאסק בליטא המדינה, בן הרה"ק ר' זכרי' זצ"ל.

ב) בן הגאון המובהק ר' ישראל זצ"ל אבד"ק ראוונא.

ג) בן הגאון הקדוש ר' יחזקאל זצ"ל אבד"ק קליוואן. חתן הגאון ר' מרדכי באבד זצ"ל בן הגאון יצחק באב"ד זצ"ל אבד"ק ברעזאן ובראדי, בן הרה"ג הקצין הפרנס ר' ישכר בעריש זצ"ל בן גאון ישראל רבינו ר' העשיל הנ"ל זצ"ל.

ד) נכד הגאון הקדוש ר' ישראל חריף זצ"ל מחבר ספר „עטרת תפארת ישראל". ולמעלה בקודש גדולי וקדושי ישראל זי"ע.

קיעלין הרב ר' **אברהם אבלי** בהגאון ר' טובי' גיטמן זצ"ל הכהן **ראפּיפּירט** א)

נולד—תרל"ח, אביו הגאון הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק קיעלין הנ"ל משך ל"ו שנים, ומזה הרבה שנים בלא קבלת פרס, חותנו של הרב הנ"ל הוא הרה"צ ר' שמואל שליט"א האדמו"ר מסלאנים [חתן הרב ר' אברהם ז"ל, אחי האדמו"ר הרה"צ ר' יהושע ז"ל מאוסטראווא, בני האדמו"ר הקדוש הר' שלמה ליב זצ"ל מלענטשנע] בן הרב ר' מיכל אהרן ז"ל. בן הרה"ג והצדיק ר' אברהם ז"ל מסלאנים בעהמ"ס „חסד לאברהם" „ויסוד העבודה" הרב רא"א הנ"ל הוציא לאור את הספר „ברכת כהן", והוא ש"ת מאת אביו הגאון הנ"ל זצ"ל, ובסוף הספר יש הרבה חדושים של הרב רא"א הנ"ל. בשנת תרמ"ב נתקבל הרב רא"א הנ"ל בתור ראב"ד בעיר קיעלין הנ"ל. יש לו גם צענו הרוש לרבני פולין.

Абель Рапопортъ г.г. Кѣльцы. Abel Rapoport Kielcy.

אמר העורך: השתלשלות יחוסה של המשפחה הזאת עולה למעלה בקודש דור אחרי דור גדולי וגאוני ישראל, ואמצא לנכון להעתיק על הסדר את יחס המשפחות העתיקות, למען ידעו חברי המשפחות האלו את יקרת ערך משפחתם הרוממה, ויוהרו ללכת בדרך אשר התוו למו אבותיהם קדושי עליון, מבלי הטיל במעשיהם כתמים על זוהר וקדושת שם משפחתם המפוארה.

והנני להתחיל מאת הגאון ר' טובי' גוטמן הנ"ל זצ"ל ולמעלה בקודש

א) הגאון ר' טובי' גוטמן זצ"ל הוא בן הגאון ר' דוד הכהן ז"ל האבד"ק אסטרוויצי פלך ראדום, וזגתו הרבנית היתה נכדת הגאון הר' יהושע פיביל תאומים אבד"ק פרעמיסלא בן הגאון ר' יונה תאומים אבד"ק מיץ בעהמ"ח „קיקיון דיונה" מגזע רש"י זצ"ל.

ב) בן הגאון ר' ישראל הכהן זצ"ל שהי' אבד"ק אלכסנדר פלך פיעטרקוב, ובק"ק פינטשוב פלך קיעלץ [מחו' של האדמו"ר ר' מנחם מענדיל זצ"ל מקאצק], והשאיר אחריו הרבה כתבים בהלכה ואגדה, ומעט מחדושיו נדפסו בהספר „ברכת כהן" של נכדו הגאון ר' טובי' גוטמן הנ"ל.

ג) בן הגאון ר' דוד זאב הכהן זצ"ל האבד"ק שטעקטשין ופינטשוב פלך קיעלץ.

ד) בן הגאון ר' יצחק כץ ז"ל הנקרא בפי כל: „ר' יצחק חריף" אחיו של הגאון האבד"ק סטאבניץ ופינטשוב פלך קיעלץ בעהמ"ס „ש"ת כתר כהונה".

ה) בן הגאון ר' דוב בערוש כ"ץ ז"ל שהי' מפורסם בשם „ר' בערוש שפתי-כהנם' [על שם זקנו בעל הש"ך זצ"ל] האבד"ק פינטשוב פלך קיעלץ ודק"ק אפטא פלך ראדום. חתן הרב הקצין ר' אברהם אבלי ז"ל נכד הגאון ר' יחזקאל הלוי האבד"ק קראטשין, בן

הגאון ר' מאיר הלוי ז"ל האב"ד בשלש גלילות בזאמושטש, וחתן הגאון ר' יצחק אבר"ק פוזנא וצ"ל. רבי של „המגן אברהם" וצ"ל.

ו) בן הגאון ר' יצחק כ"ץ וצ"ל האבר"ק פאדהיין, שהוציא לאור את הספר „גבירות אנשים" חתן הגאון ר' משה סג"ל האבר"ק זאברין, שהי' בן הקצין ר' לעמיל מווילנא, [אחי הטפסר ר' אברהם שהי' יועץ הקיסר בווינא], בן הרב ר' מרדכי מאטיל הזקן איטינגין סג"ל בהרב ר' אלי' הלוי איטינגין, שהי' חתן הנדיב המפורסם בכל תפיצות הגולה ר' שמעין גינזבורג וצ"ל מפוזנא. הגאון ר' יצחק כץ הנ"ל הוא גם נכד הגאון ר' מאיר וואהל האבר"ק בריסק, בן השר והגאון ר' שאול וואהל, מגזע הגאון רבינו מהר"מ פאדווא וצ"ל, שהי' מגזע מאור הגולה רש"י וצ"ל.

ז) בן הגאון ר' משה הכהן וצ"ל בעל „נקודות הכסף", חתן הגאון ר' מנחם מענדיל מרגליות וצ"ל שהי' חתן הגאון ר' יעקב אלי' בן הגאון ר' משה האבר"ק שאראגראד, ולמעלה בקודש מגזע הגאון הר' יוסף קרא וצ"ל, [המובא ברש"י על משלי ה' י"ד ובתוס' ערכין ט"ו. ב.] בהגאון ר' שמעון קרא וצ"ל בעל „הילקוט שמעוני", מגזע האמורא ר' חנינא קרא הבא מגזע מלכות בית־דוד. הגאון ר' יעקב אלי' הנ"ל הי' חתן הגאון ר' חיים האבר"ק קאלין ומרינת פיהם, מגזע הגאון ר' יהודא ליואי הזקן מפראג וצ"ל אשר השתלשלות יחוסו מגיע עד רבינו האי גאון בן רב שרירא גאון בן ר' חנינא גאון בן מר יהודא גאון, ויציר מחצבתם ג"כ מדהמע"ה.

ח) בן רבינו עמוד ההוראה בעל הש"ך וצ"ל, שהי' חתן הרב הנביר הנדיב ר' בנימין זאב וואלף מנהיג ופרנס דק"ק ווילנא [אחי בעל „המהדורא בתרא", התן המהרש"א וצ"ל] בן הרב ר' יצחק ר' בינמש [על שם חותנו הגאון ר' שמחה בונם מייזליש חתן הרמ"א וצ"ל], פרנס ומנהיג דק"ק פינסק.

ט) בן הגאון ר' מאיר כ"ץ וצ"ל בעהמ"ס „גבירות אנשים"

יו"ד) בן הגאון ר' משה כ"ץ אשכנזי וצ"ל דיין בפ"פ דמין, ואח"כ אב"ד דק"ק דאנהויזין. ולמעלה בקודש גאוני וצדיקי עולם עמודי ההוראה. נ"ע. זי"ע.

קיעלץ הרב ר' **אלטער דוד יוסף ברוך** בהרב ר' יצחק בצלאל ז"ל **חארבערג.**

נולד—תר"ה, הי' רב בעיר פיעטקאוויץ פלך קיעלץ, ובשנת תרס"ו נתמנה לדומ"צ בק"ק קיעלץ הנ"ל, למלאות מקום אביו הרה"ג הנ"ל וצ"ל, ויש לו צענו הדרוש לרבני פולין.

Альтеръ Хорбергъ г. г. Кѣльцы Alter Chorberg Kielcy

קאנעוויטש הרב ר' **משה אהרן** בר' יו"ט ליפמאן **גינזבורג.**

(פלך ווילנא)

נולד—תר"ז, רבו המובהק הי' הגאון ר' זלמן לנדא. נסמך להוראה מהרה"ג ר' נתן אבד"ק פאשטאוו, ומהרה"ג ר' יהושע חיים אבד"ק גרויוא, ועוד מגדולי הרבנים. ל' שנים הי' ר"מ בעיר דרויא, ובשנת תר"ם נתקבל לרב בעיר קבאנעוויטש הנ"ל.

Мовша-Аронъ Гинзбургъ м. Кохановичи чер. ст. Дрисса (Витеб. губ.)
Mowscha-Aron Ginsburg Kochanowiczi via st. Drissa (gouv. Witeb.)

קלושקעוויץ הרב ר' **נחום** בהר"מ יעקבקא **ליבערזאהן.**

(פלך בעסרבי"א)

נולד—תרל"ג, והוא דור ששי מגזע הגאון והצדיק הר' אלעזר רוקח מאמשטרדם בעהמ"ס „מעשה רוקח" על התורה ועל ששה סדרי משנה. נסמך להוראה מהרה"ג הר' אלתר מקאסטאנטין ישן שליט"א. בשנת תרס"א נתקבל לרב בעיר זינקוב פלך פאדאל, ואח"כ בעיר קלושקעוויץ הנ"ל.

Нухимъ Либерзонъ Клишковцы (Бессараб. губ.)
Nuchim Liberson Klischkowcy (gouv. Bessarab.)

קלימאוו הרב ר׳ מנחם בר׳ נפתלי לעווין.

(פלך צערניגאוו)

נולד—תרכ״ח, מצד אביו הוא נכד האדמו״ר ר׳ אהרן משטאראשעלע בעהמח״ס „עבודת הלוי״, ומצד אמו מהמשפחה המפוארה „ברכהן״ ש״ב של הגאון ר׳ אלעזר ברכהן האבד״ק פאלאצק. בשנת תרמ״ט נתקבל לרב בעיר קלימאוו הנ״ל, חיבר ספר „דברי מנחם״ שו״ת על ד׳ חלקי שו״ע, בהסכמת גאוני הדור שליט״א.

М. Левинъ Пос. Климовъ (Черниг0в. губ.)

M. Lewin Pos. Klimow (gouv Czernigow)

קלימאוויץ הרב ר׳ צבי הירש בהר״ר אליהו ז״ל ליפשיץ.

(פלך מאהליוו)

נולד—תרכ״ג, למד בישיבת וואלאזין, נסמך להוראה מהגאון „הגדול״ המד״א דמינסק זצ״ל, בשנת תרנ״ב נתמנה לרב בעיר קניזיץ הסמוכה למאהליוו, ובשנת תרנ״ח בעיר קלימאוויץ הנ״ל, הוציא לאור ספר „חמודי צבי״ קונטרס אחד על כללי הש״ס, והקונטרס השני על דרוש [מחירו חמשים קאפ׳], ובידו בכתובים מסודר לדפ״ס ספר „משנת צבי״ על משניות. „בנין צבי״ על מס׳ ברכות „כרם צבי״ על הרמב״ם ס׳ המדע יס׳ אהבה. בניו של הרב הנ״ל המה תלמידי ישיבת סליצק וטעלו, ואחד מהם מר זעליג נ״י תלמידו של הגאון ר׳ חיים סאלאוויציג שליט״א האבד״ק בריסק, הוא מצוין נעלה בכשרונותיו.

Гиршъ Лившицъ г. Климовичи (Могилев. губ.)

Hirsch Liwschitz Klimowiczi (gouv. Mohilew)

קליעא הרב ר׳ אלי׳ חיים יוסף בהרב ר׳ שבתי שעפטיל הלוי הירוויץ.

(פלך בעסרבי׳א)

נולד—תרט״ז, יהוא מנוע השל״ה הקדוש, בשנת תרנ״ה נתמנה למו״צ בעיר קליעא הנ״ל למלאות מקום אביו הרב הנ״ל ז״ל שנסע לאה״ק יצ״ו.

Э. Х. Гуревичъ Килія (Бессараб. губ.)

E. Ch. Gurowicz Kilia (gouv. Bessarab)

קלעשצעל הרב ר׳ רפאל מרדכי במהור״ר דוד הלוי ז״ל סאלאוויי.

(פלך גראדנא)

נולד—תרל״ב, נתחנך בישיבת וואלאזין, נסמך להוראה מהגאון ר׳ יוסף זצ״ל מסלאנים, ומהגאון ר׳ יהונתן טוואלקאוויסק. בשנת תרנ״ו נתקבל לרב בעיר לייסקאווא פלך סובאלק, ובשנת תרס״ג נתקבל לרב ואב״ד בעיר קלעשצעל הנ״ל, יש בידו בכתובים מסודר לדפוס ספר בשם „יד רמ״ה״ ב׳ חלקים. חלק א׳ יכלכל שו״ת ומו״מ בדבר הלכה עפ״י סדר ד׳ חלקי השו״ע, חלק ב׳ נקרא בשם „גליון השו״ע״, כולל באורים והערות בשו״ע ונו״כ.

Р. М. Соловей г. Клещели (Гродн. губ.)

R. M. Solowej Kleszeli (gouv. Grod.)

קניאשזיא הרב ר' **אברהם** בר' שרגא פייוויש **מארקאווסקא.**
(פלך פּאָדאל)

נולד—תרל"א ונתמנה לרב—תרס"ב.

Абрамъ Марковско м. Княжи чер. ст. Крижополь (Под. губ.)
Abram Markowsko Kniazi via st. Krizopol (gouv. Podol)

קניזיץ הרב ר' **בנימין יחזקאל** בהרב ר' יהודא צבי **וועלקאוויץ.**
(פלך מאָהליוו)

נולד—תרכ"ו, אביו הרב הנ"ל שליט"א הוא גדול בתורה ויראה, בעהמ"ח של הספרים האלה: א) „יפיח אמונה" כרך א' וכרך ב'. ב) „יגיד צדק". ובכתובים יש אתו מסודרים לדפוס החבורים האלה. א) „יגיד צדק" ח"ב. ב) „מסורת הברית" ג) „אפיקי מגננו" ד) „אש דת", ה) „הידועה והאמונה" ו) „קבציאל". ז) „יראה טהורה". תוכן כל החבורים האלה הוא ללחום מלחמת ד' נגד כל הפורקים התועים ומתעים, רבה היא תועלתם של הספרים האלה לקרב את לבב צעירי בני ישראל לאביהם שבשמים, ולנצור את לבבם שלא ימעו ויתעו אחרי הדעות הנפסדות, כי המחבר הנ"ל יבאר בטוב טעם ודעת את אמיתות הנסים והמופתים, ובספרו, „אש דת" לקט וקיבץ ממאה ספרים של חכמי ישראל וחכמי אוה"ע המוכיחים על מציאת השגחה פרטית ומופתים גם בימינו. כן יש בידי הרב הנ"ל חבורים על הדרוש והלכה. ועל מוסר ונועם המדות. הרב ר' בנימין יחזקאל הנ"ל נתקבל לרב בעיר קניזיץ בשנת תרנ"ח.

Бенямінъ Гершовъ Вельковичъ м. Княжичи чер. г.г. Могилевъ
Beniamin Herschow Welkowicz Kniazicz via Mohilew

קעשנוב הרב ר' **יהודא ליב** בר' משה חיים **צירלסאהן.**

נולד—תר"כ, בשנת תר"מ נתקבל לרב דתי ורשמי בעיר פּרילוקא פלך פּאלטאווא, ואח"ז נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק"ק קעשנוב הנ"ל והנהו שמה רב ואב"ד גם רב רשמי מטעם הרשות. הרב המצוין הזה לבד גדלו בתורה הוא גם שלם במדעים, וסופר מהיר בשפת קדשנו ושפת המדינה, חכם ועסקן חרוץ. ובאספת הרבנים שהיתה בפ"ב בשנת תרס"ט נבחר הרה"ג הזה לראש האספה, והוא הי' רוח החיה באופני הועידה וראש המדברים לפני שרי המלוכה, ובחכמתו וסבלונתו עלתה בידו לאחד עד כמה שבאפשר את דעות ראשי המפלגות השונות שהשתתפו בהועידה הכבודה הזאת. יש לו להרב הנכבד הזה רשיון הממשלה להבחר גם לרב רשמי בכל מרחבי המדינה.

Л. М. Цирельсонъ г.г. Кишиневъ L. M. Zirelson Kischenew

קעשנוב הרב ר' **קים קדש יהושע** בהרב ר' יחיאל יוסף ז"ל **נראדעמטשיק.**

נולד—תר"ט, למד בווילנא, נסמך להוראה מהגאון ר' יוסף רוזין זצ"ל האבד"ק סלאנים, מהגאון ר' שלמה הכהן זצ"ל מווילנא, ומהרה"ג ר' בנימין זאקהיים שליט"א האבד"ק יעקאטרינאסלאוו. בשנת תרמ"ט נתקבל לרב ומו"צ בעיר קריווארג, ובשנת תרנ"א קבע מושבו בקעשנוב, ויושב באהלי תורה, ויורה הוראה שלא על מנת לקבל פרס, נדפסו מאתו ספר „קהלות קדש" על טריפות הריאה, בשתי תוצאות. וספר „הדרת קדש" על התורה עפ"י דרך הדרוש והטוסר, [מחירם חמשים קאפ'].

Кадышъ Гроденчикъ Кишиневъ на Базарѣ.
Kadysch Grodenzik Kischinew auf Basar

קעשנוב הרב ר׳ **משה** במהו״ר יצחק אייזק הכהן **הינשפארג.**

נולד—תר״ל, ונתקבל לרב ומו״צ בשנת תרנ״ג. יש לו רשיון מהממשלה להבחר גם לרב רשמי,

Мовша Гиншпаргъ г.г. Кишиневъ Павлов. ул.
Mowscha Hinschparg Kischinew Pawlow str.

קראז הרב ר׳ **זאב וואלף** בהרב ר׳ אהרן יהושע ז״ל **טירבאוויץ.**

(פלך קאוונא)

נולד—תר״ו, בשנת תרכ״ו נתמנה לרב בעיר סויסלאוויטש פלך מינסק, בשנת תרל״ה נתקבל לאב״ד בעור קלעצק פלך הנ״ל ובשנת תרל״ט לעיר וואלפא פלך גראדנא, ובשנת תרמ״ה נקרא אחרי כבוד לעיר קראז הנ״ל. נדפסו מאת הרב הנ״ל הספרים האלה: א) „ראש פינה״ על הלכות מליחה. ב) „שיר ידידות״ על ק׳ אשת חיל, ג) „עטרת זיו״ על התורה ס׳ בראשית [מחירו ששים קאפ׳] ד) „תפארת זיו״ שו״ת, ה) „שערי טוהר״ על הלכות נדה [מחיר ב׳ הספרים האלה א רו״כ] ו) „זיו משנה״ על הרמב״ם תוכנו לסלק מאת הרמב״ם ז״ל כל ההשגות וכל הקושיות. [מחירו א רו״כ עשרים קאפ׳] ובכתיבים נמצא ת״י הרב הנ״ל עיר עשרים וחמשה כרכים מסודרים לדפוס, מהם שו״ת, חדושים על הש״ס, ועל הטורים, ומהם על דרוש ואגדה, וביאור על חמש מגילות. בנו הרה״ג הר׳ צבי הירש נ״י חבר ספר „ארזי לבנון״. חתנו הוא האברך הרב הגדול ר׳ יוסף אבינדור נ״י, גיסו הוא הרה״ג המפורסם בויראתו ושקידתו הר׳ חיים אליעזר ניצבערג נ״י מקארלין.

В. Турбовичъ м. Кроже (Ковн. губ.)
W. Turbowicz Kroze (gouv. Kowno)

קראטא הרב ר׳ **ארי׳ ליב** בהרב ר׳ דוד זצ״ל **בראוערמאהן.**

(פלך פאדאל)

נולד—תרל״ב, ובשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר קראטא הנ״ל למלאות מקום אביו הרב זצ״ל ששמש ג״כ בכתר הרבנית בעיר הנ״ל על חזקת אבותיו דור אחרי דור זה מאה שנים רבני העיר הנ״ל.

Лейбъ Бравермanъ м. Крутые (Подол. губ.)
Leid Brawerman Krutye (gouv. Podol.)

קראסלאוויא הרב ר׳ **יוסף** בר׳ שלמה זלמן **ראוויגסאן.**

(פלך ווימעבסק)

נולד—תקפ״ח. ונתמנה לרב—תר״כ.

Іосель Равинсонъ Креславль (Витеб. губ.)
Iosel Rawinson Kreslawl (gouv. Witebsk.)

קראסלאוויא הרב ר׳ **אברהם יוסף** בהר״ר אהרן זעליג ז״ל **לוריא.**

(פלך ווימעבסק)

נולד—תרכ״א—ונתמנה לרב—תרנ״ג, אחיו הוא הרה״ג ר׳ נחום גרינהויז שליט״א הגאבד״ק טראק פלך ווילנא, חתן הגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא.

A. I. Лурье Краславль (Витеб. губ.)
A. I. Lurie Kraslawl (gouv. Witebsk.)

קראסנאפאל הרב ר׳ **עקיבא** בר׳ יצחק אלי׳ **בייראכאוויץ**.
(פלך סיבאלק)

נולד—תרכ״ח, ונתמנה לרב—תרנ״ו, נדפס מאתו ספר „עקב רב״ על דרוש, ובראשו מאמר המבאר הרכה מאמרי חז״ל עפ״י ידיעות החכמה, ונלוה בסופו הדרן על מס׳ הש״ס. יש לו צענו של רבני פולין.

Акива Бейраховичъ м. Краснополь (Сувалк. губ.)
Akiwa Beirachowicz Krasnopol (gouv. Suwalk.)

קראסנאלוק הרב ר׳ **אברהם** בהוב״ר אליקום מרדכי ז״ל **פינחאסיק**.
(פלך מינסק)

נולד—תרי״ט, ונתמנה לרב—תר״נ.

Абрамъ Пинхосикъ м. Краснолуки (Минск. губ.)
Alram Pihchosik Krasnoluki (gouv. Minsk.)

קראסניסטאוו הרב ר׳ **נפתלי** בר׳ ארי׳ יצחק ז״ל **צישערוויאניקאמיען**.
(פלך לובלין)

נולד—תרל״ג, רבו המובהק הי׳ הרה״ג הר׳ מאיר יחיאל שליט״א האבד״ק אסטראוועץ, ונסמך להוראה מרבו זה ומאת הרה״ג ר׳ יחמיאל ישעי׳ ז״ל אבד״ק ליקאוואה וזרנסקוויאליע, בשנת תר״ם נתקבל לרב בעיר קאמיענקיא מחוז לעוועדטוב, ואח״כ בעיר קראסניסטאוו הנ״ל, יש לו צענו הדרוש לרבני פולין.

Н. Червонькамень Красноставъ (Люблин губ.)
N. Czerwonykamen Krasnostaw (gouv. Lublin)

קראסניקאמונקע הרב ר׳ **משה שמואל** בר׳ מנחם מענדיל **טאבאצניקאוו**
(פלך חערסאן)

נולד—תר״ל, ונתמנה למו״צ—תרנ״ג.

М. М. Табачниковъ м. Красная-Каменка (Херс. губ.)
M. M. Tabacznikow Krasna-Kamenka (gouv. Cherson.)

קראסנע הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ יעקב יוחנן ז״ל **ראבינאוויטש**.
(פלך פאדאל)

נולד—בערך—תר״ל. ובשנת תרנ״ח נתקבל לרב ולמו״צ בעיר קראסנע הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל וז״ל ששמש בכתר הרבנות בעיר הנ״ל ערך ארבעים שנה.

Мовша Рабиновичъ м. Красное (Подол. губ.)
Mowscha Rabinowicz Krasnoe (gouv. Podol.)

קראקי הרב ר׳ **בן ציון** בהר״ר משה **נאטעלאוויץ**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרמ״ד, ונתמנה לרב—תרס״ו.

Бенцель Нотелевичъ м. Кроки (Ковн. губ.)
Bencel Notelewicz Kroki (gouv. Kowno)

קראקינאווא הרב ר' **משה** בהר"ר אפרים **האסקין**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרל"ג, למד בקאוונא, ויצק מים ע"י הגאון הריא"ס זצ"ל, בשנת תר"ס נתקבל לרב בעיר קראקינאווא הנ"ל, יש לו צענז של כי"ם מחוזי.

М. Хаскинъ м. Кракиново (Ковн. губ.)
M. Chaskin Krakinowo (gouv. Kowno.)

קראשניעווין הרב ר' **חיים** בהרה"ג הצדיק ר' אליהו זצ"ל **לערמאן**.
(פלך וואַרשא)

נולד—תרכ"ז, אביו הגאון הנ"ל זצ"ל הי' בסוף ימיו אבד"ק וויסקיט, וחיבר כפר „דבר אליהו" שו"ת על ד' חלקי שו"ע, וספר „אור אליהו" על התורה ולמועדים, בשנת תרמ"ח נתקבל הרב ר' חיים הנ"ל לאדמו"ר ולמנהיג בעיר הנ"ל.

Хаимъ Лерманъ Кросневицы (Варшав. губ.)
Chaim Lerman Krosnewici (gouv. Warschawa.)

קרוהלא הרב ר' **אליהו** בהרה"ג ר' יעקב ז"ל **מערקין**.
(פלך מאהליוו)

נולד—תרי"ז, נסמך להוראה מהגאון ר' שמרי' נח שניאורסאהן שליט"א ומהגאון ר' משה שמואל שפירא טבאבריוסק, ומהגאון ר' מאיר שוואַרץ משקלאוו. בשנת תרס"ז נתמנה לרב בעיר קרוהלא הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג ז"ל ששמש בכתר הרבנות בעיר הנ"ל משך ארבעים שנה.

Э. Я. Меркинъ м. Круглое (Могилев. губ.)
E. J. Merkin Krugloe (gouv. Mohilew.)

קרופקי הרב ר' **משה** בר' צבי הירש הלוי **ברכין**.
(פלך מאהליוו)

נולד—תרכ"ג, ונתמנה לרב—תרנ"ג.

Мовша Бархинъ м. Крупка (Могилев. губ.)
Mowsha Barchin Krupka (gouv. Mohilew.)

קריוואזר הרב ר' **נחום זאב** בר' יוסף **טאבאטשניק**.
(פלך פּאדאל)

נולד—תרכ"ז, נסמך להוראה מהרה"ג הר' ישראל איוונשטיין זצ"ל האבד"ק ניקאלאיעב, בעהמ"ס „עמודי אש", בשנת תרנ"ז נתמנה לרב בעיר קריוואזר הנ"ל, יש ת"ש בכתובים חיבור על ה' י"נ, וחדושים והערות על הרמב"ם.

Нухимъ Табачникъ м. Кривое-Озеро (Подол. губ.)
Nuchim Tabacznik Kriwoe-Osero (gouv. Podol.)

קריזשאפיל הרב ר' **שאול** בהר"ר שמעלקא ז"ל **העלמאהן**.
(פלך פּאדאל)

נולד—תרכ"ח, והוא נצר מנזע הגאון הקדוש ר' שמעלקא זצ"ל אבד"ק ניקולשפארג. ומנזע הגאון ר' פינחס זצ"ל גיסו של הרמ"א זצ"ל, למד בקאוונא, ונסמך להוראה

מהגאונים דקאוונא וסלאבאדקא זצ"ל. בשנת תרנ"ט נתקבל לרב בעיר טערנאווקא פלך פאדאל, ובשנת תרס"ז נתקבל לרב בעיר קריזשאפיל הנ"ל.

Ш. Гельманъ м. Крижполь (Подол. губ.)
Sch. Helman Krizopol (gouv. Podol.)

קריטשאוו הרב ר' **יהודא ליב** במהו"ר יוסף **קרייגדיל**.
(פלך מאָהליוו)

נולד—בשנת תרי"ד, ונתמנה לרב—תר"נ.

Лейба Крендель м. Кричевъ (Могилев. губ.)
Leib Krendel Kriczew (gouv. Mohilew.)

קריטשאוו הרב ר' **חיים יהודא** בר' גרשון **קאהאן**.
(פלך מאהליוו)

נולד—תרי"ח, ונתמנה לרב—תר"נ.

Х. Ю. Каганъ м. Кричевъ (Могилев. губ.)
Ch. J. Kahan Kriczew (gouv. Mohilew.)

קרילוב הרב ר' **ירחמיאל מרדכי** בהרה"ג ר' יעקב יצחק ז"ל **ווינבערג**.
(פלך לובלין)

נולד—תרכ"ג, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הי' אבד"ק לאמאוויטש פלך ווארשא נכד הגה"ק מלובלין זצ"ל בעל „דברי אמת". בשנת תרמ"ה נתקבל לרב בעיר עלוסק הסמוכה ללובלין. ובשנת תרנ"ח נתמנה לרב בעיר קרילוב הנ"ל.

Р. М. Вайнбергъ Пос. Крыловъ (Люблин. губ.)
R. M. Wainberg Krilow (gouv. Lublin.)

קרינק הרב ר' **שלמה זלמן סענדר** בהרה"ג הצדיק ר' יעקב זצ"ל כהנא **שפירא**.
(פלך גראדנא)

נולד—תרי"א, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל הוא בן הרה"ג המפורסם בדורו ר' משה כהנא שפירא זצ"ל שהי' נקרא בפי כל בשם „ר' משקא ר' איציקס", ובן בתו של רבינו מאור הגולה ר' חיים מוואלאזין זצוק"ל. הרב הנ"ל נתחנך בישיבת וואלאזין תחת השפעת ש"ב הגאון הכביר ר' יוסף דוב זצוק"ל, ובכשרונותיו הנשגבים ובשקידתו העצומה יצא מוניטין שלו עוד בנעוריו לאחד מגאוני ישראל. בשנת תרמ"ה נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק"ק מאלטש פלך גראדנא, ובשנת תרנ"ח יסד שמה את הישיבה המפוארה „ענף עץ חיים" והרבה בחורי חמד נהרו אל הישיבה הזאת לצקת מים על ידי מיסדה ומגיד השיעורין הגאון המצויין הזה. בשנת תרס"ג נעתר הגאון הזה שליט"א לקבל עליו את הרבנות דק"ק קרינק הנ"ל, ואז העתיק גם את הישיבה לעיר משכנו, ומאז ועד עתה התפתחה הישיבה ועלתה מעלה מעלה, ובחיום הזה היא נחשבת לאחת מהישיבות היותר נשגבות באיכות, מספר התלמידים בערך שמונים איש, כן ירבו, והוצאתה לשנה עולה עד ד' אלפים רו"ב. התורה מחזרת על אכסניא שלה ובניו של הגאון הנ"ל המה כולם גדולי תורה מפורסמים בישראל, בנו הרב הגאון ר' יעקב שיחי' הוא התן הגביר המופלג בתו"י ר' אברהם יגל נ"י מפיעסק, בנו הרב הגאון ר' אברהם דובער שליט"א האבד"ק סמאלעוויטש הוא חתן הגאון „הגדול" ר' יחזקאל יהודא זצ"ל המד"א דק"ק מינסק. בנו הגאון ר' חיים שיחי' האבד"ק קוניצא הוא חתן הגביר הנכבד הר' שמואל משה גוריצקי נ"י מקאפציווא. בנו הרה"ג ר' יהודא שיחי' הוא חתן הגאון המפורסם ר' מאיר

אטלם שליט"א הגאב"ק שאויל. חתנו הגאון ר' יעקב שיחי' האבד"ק הראשון הוא בן גיסו המופלג בתו"י הר' ברוך יוסף בלידשטיין נ"י מאליא.

З. С. Шапиро м. Крынки (Грод. губ.)
S. S. Schapira Krynki (gouv. Grod.)

קרעמעניץ הרב ר' **נפתלי הורץ** בהרב ר' חיים צבי **בערינשטיין**.
(פלך וואהלין)

נולד—תר"י, והוא נכד הגאון ר' דוד צבי זצ"ל האבד"ק קרעמעניץ ודק"ק מאהליוב, בהגאון ר' ארי' ליבש אוירבאך אבד"ק סטאניסלאב דודו של הגאון בעל „מאיר נתיבים". בשנת תרל"ח נתקבל לרב בעיר קרעמעניץ הנ"ל נדפס מאתו ספר „צנתרות הזהב" יכלכל תשובה בענין הערובות חמץ.

Герцъ Беринштейнъ г. Кременецъ (Волын. губ.)
Herz Bernschtein Kremenez (gouv. Wohlyn.)

קרעמעניץ הרב ר' **יצחק** בהר"ר נחמן **העללער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ"ד. מצד אביו ז"ל הוא נכד, בן אחרי בן, של הגאון המפורסם ר' בן ציון קאמינקער זצ"ל מגדולי תלמידי הבעש"ט זצ"ל, נין ונכד לרבינו הרא"ש זצ"ל. אם אביו היא נכדת הרה"צ ר' חיים יעקב זצ"ל אבד"ק פולנאה חותנו של הגאון ר' יעקב שמשון זצ"ל משיפיטיווקא. נסמך להוראה מהגאון ר' יצחק אהרן סג"ל אטינגא זצ"ל האבד"ק לבוב והגליל, בשנת תרמ"ז נתקבל לרב בעיר מעכילפאלי פלך פאדאל ומשמה נתקבל לרב לעיר קריליוויץ פלך הנ"ל ואח"כ בעיר קרעמעניץ הנ"ל. נדפסו מאתו הספרים האלה: א) „ויעתר יצחק", שו"ת שונות בהרבה ענפי ההוראה [מחירו ג רו"כ] ב) „מכתם לדוד" הספר על האדמו"ר מטשארטקוב וקובץ שו"ת [מחירו ארבעים קאפ] ג) „מנחת יעקב" שו"ת [חמשה ושלשים קאפ'] ד) „הישראלית" לחיזוק הדת בשפה המדוברת [עשרה קאפ'], בנו יחידי אברך כמדרשו מר נחמן שיחי' הוא בעל בשרונות מצוינים וחריף גדול, וכבר נתפרסם בספרים הרבנות בספרו „עטרת יצחק" ובחדושיו ומאמריו שנדפסו בספר „מכתם לדוד" ובספר „מנחת יצחק", ובכתובים יש בירי חיניק וחכים הזה חיבור בשם: „לשכת מוריה" יכיל שו"ת וחקרי הלכה וחדושי דינים בהרבה ענפי הוראה. ולבד ידועתו הרבה בתורה הוא גם יודע שפות ושלם במדעים, ויראת ד' אוצרו.

Исаакъ Геллеръ г. Кременецъ (Волын. губ.)
Isaak Heller Kremenez (gouv. Wohlyn.)

קרעמעניץ הרב ר' **יעקב חיים** בר' ישראל **סענדעראזיץ**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרל"ה, ונתמנה לרב—תרס"ז.

Янкель Шендеровичъ г. Кременецъ (Волын. губ.)
Iankel Schenderowicz Kremenez (gouv. Wohlyn.)

קרעמענצוג הרב ר' **יצחק יואל** בר' דוד ז"ל **ראפאלאוויטש**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרי"ח, ובשנת תר"ם נתמנה לרב בעיר קרעמענצוג הנ"ל למלאות מקום חותנו הגאון הר' יוסף טימארקין זצ"ל. הרב ר' יצחק יואל הנ"ל לבד גדלו בתורה הוא עסקן צבורי ורב פעלים בכל הנוגע להרמת קרן התורה והיראה.

И. Д. Рафаловичъ Кременчугъ (Полтавск. губ.)
I. D. Rafalowicz Kremenczug (gouv. Poltawa)

ראגאווא הרב ר' משה מישל שמואל בהרב ר' יוסף ז"ל שפירא.

(פלך קאוונא)

מצד אביו הרב ז"ל הוא נכד הגאון ר' שאול שפירא זצ"ל האבד"ק פאניוועז ושאדווא. בעהמח"ס „חמדת שאול", ובפתיחת הספר הזה יבואר השתלשלות יחוסו. ומצד אמו הוא נכד הגאון ר' מנחם מענדיל זצ"ל האבד"ק קארטינגען. חותנו של הרב הרמט"ש הנ"ל הי' הגאון ר' מרדכי זצ"ל האבד"ק ראגאווא ופאסווואל, וחמותו היתה נכדת הגאון מהרא"ל גינצבורג זצ"ל האבד"ק ווימעבסק שהי' חתן הגאון ר' שמחה הכהן ראפאפארט זצ"ל ולמעלה בקודש גדולי וגאוני ישראל. בשנת תרמ"ה נתקבל לרב ואבד"ק ראגאווא הנ"ל. נדפסו מאתו הספרים האלה: א) „הארת השמש", יכלכל חקרי הלכות, הארות, מערכות. ב) „שביות החמדה" שי"ת בחלקי או"ח ויו"ד, נלוה אל הספר „חמדת שאול" של זקנו הגאון מוהר"ש הנ"ל זצ"ל ג) „חדושי מרד"ם מ"ש", על התורה עפ"י דרך הפלפול, ועפ"י מחקר ודרוש. ד) „הארת השמש ומביא השמש" על הלכה ואגדה. והרבה תשובות וחדושים נדפסו מהרב הנ"ל בספר „שרי חמד" להגאון החח"ם זצ"ל ובהקיבצים „גדיל תורה" „בנסת חכמי ישראל" „ובית ועד לחכמים". ובכתובים נמצא ת"י הרב הנ"ל הרבה חבורים וקונטרסים על מקצועות שונות שו"ת בד' חלקי שו"ע, קובץ תשובות בה' שחיטות וטריפות. מערכות פלפולים לסדר פרשיות התורה, פתיחות וסיומים לכל מסכתות הש"ס, דרושים לימים נוראים, הספדים, הערות על ספר חסידים, באור על ס' מהרי"ל, תולדות משפחת „שפירא" צור מחצבתה ותולדות גאוני וגדולי המשפחה הזאת בליית מאמרים מחקרים והערות שונית. חתניו של הרב הנכבד הנ"ל המה: א) הרה"ג ר' בנימין שליט"א האבד"ק שובבאט פלך קורלאנד, בן הרה"ג ר' דוב זצ"ל האבד"ק פיאנטניצע פלך לאמזא [שהי' גיסו של הגאון האדר"ת זצ"ל]. ב) הרב הג' ר' אלי' סאבעל האבד"ק טאוויאן פלך קאוונא בהרה"ג ר' חיים ירוחם זצ"ל מביאלסטאק. ג) הרב ר' חיים פאדראווסקי בן הנכבד ר' אשר פאדראווסקי מקאברין.

М. Ш. Шапиро м. Рогово (Ковн. губ.)
M. Sch. Schapiro Rogowo (gouv. Kowno)

ראדאמשלא הרב ר' ברוך בן ציון בהרב ר' מרדכי ישראל ז"ל בערגאוסקיע.

(פלך קיעו)

נולד—תרכ"ז, אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל שמש ג"כ בכתר הרבנות בעיר ראדאמשלא הנ"ל משך כ"ב שנים, והי' גדול בתורה ויראה, ומפורסם לבעל הוראה מצוין, ורבים מהסביבה פנו אליו בשאלותיהם, נפטר בשם טוב, ז' אדר א' תר"ס, תנצב"ה. והשאיר אחריו בכתובים ביאור על המהרש"א, ושו"ת, וחדושים על הט"ז והש"ך. הרב ר' ברוך בן ציון הנ"ל נסמך להוראה מהגאון ר' מרדכי דוב זצ"ל מהארנאסטייפל בעהמ"ס „חיבור לטהרה" ושו"ת „עמק שאלה". בשנת תר"ס נתקבל לרב בעיר ראדאמשלא הנ"ל למלאות מקום אביו הרה"ג הנ"ל זצ"ל. חותנו הוא הרה"ג ר' ישראל אהרן ז"ל שהי' אבד"ק מעזריטש גדול פלך וואהלין נכד הרה"צ ר' ישראל זצ"ל שהי' חתן הרה"ק ר' אהרן הגדול זצ"ל מקארלין, חוטר מנוע המהרש"א, והר"ש וואהל זצ"ל. אחיו הוא הרב הג' ר' שמואל דוב נ"י האבד"ק יעלסק פלך מינסק חתן הרה"ג הר' אברהם ליב גערמאהן שליט"א האבד"ק באראזענקע פלך קיעו, גיסו: א) הרה"ג ושלם במדעים הר' יונה האכמאהן שליט"א האבד"ק מאלין פלך קיעו, נכד הרב המפורסם בצדקתו ויראתו הר' משה זצ"ל האבד"ק מאלין

הנ״ל. ב) הרב הג׳ הר׳ אשר זילבערשטיין נ״י שנתמנה לרב בעיר מעזריטש גדול הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל.

Бенціонъ Береговскій г. Радомысль (Кіев. губ.)
Benzion Beregowski Radomysl (gouv. Kiew.)

ראַדמשלא הרב ר׳ **חנוך העניך** בהרב ר׳ שאול הכהן **ראַפאַפורט**.
(פלך קיעו)

נולד—תרכ״ה, נצר מגזע הגאון רבינו חיים הכהן זצ״ל מלבוב, נסמך להוראה מהגאון ר׳ מרדכי דוב מהארנסטייפאל זצ״ל, בשנת תרנ״ד נתמנה לרב בעיר ראדמשלא הנ״ל.

Генахъ Рапопортъ г. Радомысль (Кіев. губ.)
Henach Rapnport Radomysl (gouv. Kiew.)

ראַדום הרב ר׳ **חיים מנחם מענדיל** במהור״ר יחיאל ז״ל הלוי **קעסטענבערג**.

נולד—תרכ״ב, מצד אמו הוא נכד הגאון ר׳ יהודא ליבוש רויטבין זצ״ל האבד״ק דוואַרט, נריצא, נור, מגזע הגאון בעהמ״ס „אבן העזר״, ורבינו המהרש״ל זצ״ל. נסמך להוראה מהגאון ר׳ חיים אלעזר וואקס זצ״ל האבד״ק קאליש ופיעמרקאוו, מהגאון ר׳ ישראל יהושע ז״ל מקוטנא בעהמ״ס „ישועות ישראל, ומהרה״ג ר׳ ישראל יצחק האבד״ק פאוואנזק. וכמה שנים לא אבה הרב הנ״ל משקידתו העצומה לקבל עליו את עול ומרדת הרבנות, עד אשר אכף עליו יד ההכרח בשנת תרנ״ה ונתקבל לדומ״צ בעיר ראדום הנ״ל. חותנו הי׳ הנכבד וי״א ר׳ פנחס מרגליות זצ״ל נכד הגאון מוהר״ל ציזין זצ״ל מפלאנץ, מגזע בעל „מגלה עמוקות״ נין ונכד להגאון ר׳ אבושל זצ״ל מפ״פ דמין. נדפסו מהרב הנ״ל הרבה חדושי תורה ותשובות בס׳ „המאסף״ היו״ל בירושלם עיה״ק יצ״ו, ובכתובים יש ת״י חיבור על הלכות נדה, ומו״מ של פלפול והלכה שנשא ונתן עם גדולי רבני הדור. בנו יחידו הרב הר׳ יחיאל הלוי נ״י נולד תרמ״ח הוא גדול בתורה ומוסמך להוראה מנאוני הדור, בעל כשרון נעלה, שלם במדעים, ובהרבה שפות וסופר מהיר בשפת קדשנו, נדפסו מאתו הרבה חדושי תורה ומאמרי חכמה ומדע בהמאסף היו״ל בירושלם יצ״ו, ובשאר עתונים עברים. יש לו להרב הנכבד הנ״ל גם לבנו יקירו הנ״ל תעודת צענז של רבני פולין.

Хаимъ Мендель Кестенбергъ г. г. Радомъ
Chaim Mendel Kestenberg Radom

ראַדוויל הרב ר׳ **חיים** בהרה״ג ר׳ שמואל ז״ל **רויטינבערג**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ד, אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל הי׳ אבד״ק וואַרקאוויטש פלך וואהלין, בן הרה״ג ר׳ חיים זצ״ל האבד״ק ראוונא, בהרה״ג ר׳ שמואל זצ״ל מראוונא, בהרה״ג ר׳ איסר זצ״ל מראוונא, שהי׳ מפורסם בשם „הרב משפאלא״. ולמעלה בקודש דור אחרי דור גדולי רבני ישראל מגזע הרמ״א והמהרש״א זצ״ל. נסמך להוראה מהגאון הר׳ אברהם בנימין קלוגער שליט״א, מהגאון ר׳ יצחק חיות שליט״א מבראדי, ומהרה״ג ר׳ משה נתן רובינשטיין שליט״א האבד״ק וויניצא. ניסיו של הרב ר׳ חיים הנ״ל המה: הרב ר׳ אהרן ליפער מו״צ בראוונא, הרב ר׳ מאיר חיים מוואַרקאוויטש, הרב ר׳ אליעזר לעווין מהוראדנאי, הרב ר׳ מרדכי מקאזין. מחותנו הוא הגביר הנכבד הר׳ שלום לעווין ניסו של הגאון הר׳ ישראל איסר שפירא אבד״ק מעזריטש בעהמ״ס שו״ת „עורת ישראל״. נכד בעל „יסוד ושורש העבודה״.

Хаимъ Ройтенбергъ Радзивиловъ (Волын. губ.)
Chaim Poitenberg Radziwilow (gouv. Wohlin.)

ראדושקאוויץ הרב ר' **מאיר** בהרה"ג ר' יהושע צבי **רבינאהן**.
(פלך ווילנא)

נולד בשנת תרי"ד בעיר וועגעזינאלי פלך קאוונא לאביו הרה"ג המפורסם הנ"ל שהי' אב"ד שם, והוא נצר מגזע רבנים וגדולי ישראל הרבה דורות. נסמך להוראה בעודנו צעיר לימים מהגאון הריא"ס מקאוונא זצ"ל ומהגאון ר' אלעזר לנדא האבד"ק ווילקאוויסק. בשנת תר"מ נתקבל לרב בעיר קראקי פלך קאוונא ואח"ז בעיר שווינצאן, ובשנת תר"נ נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק"ק ראדושקאוויץ הנ"ל. יש בידו בכתובים מסודרים לדפוס החבורים האלה: א) „נמוקי מבי"ץ" על הרי"ף. ב) „מקצעות־החשן" על חו"מ. ג) „תשובות מבי"ץ" על ד' חלקי השו"ע. ד) „דרשות מבי"ץ" על דרוש ואגדה. בנו הרה"ג הר' יוסף זונדיל שליט"א הוא רב ואב"ד בעיר פלעשצעניץ פלך מינסק, והוא חתן הגאון ר' נחום שפירא משאט שהי' מפורסם בשם „העילוי מדאקשיץ". בנו מר מרדכי ראבינאהן נ"י למד בישיבות טעלז קאוונא וואלאזין ואח"כ השתלם בלמודי חול והשיג תואר ד"ר פילוסופיא בפריז, ויש לו רשיון להבחר לרב רשמי בכל מרחבי ארץ רוסיא. והוא חתן הגביר הנדיב וי"א ר' עקיבא גאלדבערג מעיר מיר, בן הגאון ר' אלי' גאלדבערג זצ"ל שהי' אבד"ק באברויסק. חתנו הראשון של הרב ר' מאיר הנ"ל הוא הרה"ג ר' מאניש איסר פאלאנסקי האבד"ק אלשאן פלך ווילנא בן הרה"ג ר' אברהם ליב פאלאנסקי האבד"ק דינילאוויץ פלך ווילנא. חתנו השני הרה"ג ר' בן ציון בהר"ר אברהם משה נאטעלעוויץ הוא אבד"ק קראקי פלך קאוונא.

Меиръ Рабинзонъ г. Радошковичи (Вилен. губ.)
Meer Rabinson Radoschkowiczi (gouv. Wilno.)

ראדוויל הרב ר' **אברהם** בהר"ר חיים יהודא **פינדרוס**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרפ"ז, והוא נין ונכד להגאון בעל „סדר הדורות" זצ"ל, למד בסלוצק ובאברויסק ובכולל קאוונא, רבו המובהק הוא הרה"ג ר' ברוך דוב ליבאוויץ שליט"א שהי' אב"ד ור"מ בעיר הלוסק, ועתה הוא ר"מ בישיבת סלאבאדקא, נסמך להוראה מהגאון ר' חיים הלוי סאלאוויצ'יג שליט"א הגאבד"ק בריסק, מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל האבד"ק קאוונא, מהגאון ר' משה דאנישעווסקי זצ"ל האבד"ק סלאבאדקא, מהגאון הרידב"ז שליט"א, מהגאון ר' משה שמואל שפירא שליט"א האבד"ק באברויסק, ומהגאון ר' ברוך דוב ליבאוויץ הנ"ל שליט"א, בשנת תרס"ה נתקבל לרב בק"ק ראדוויל הנ"ל.

А. Пиндрусъ Радзивиловъ (Волын. губ.)
A. Pindrus Radsiwilow (gouv. Wohlin.)

ראדזווילישק בהר ר' **יצחק** בהרב המופלג ר' ברוך שמרי' הלוי **הורוויץ**.
(פלך קאוונא)

הרב הנ"ל הוא נצר מגזע השל"ה, בהיותו צעיר לימים נתקבל לרב בעיר שאוולאן ובשנת תרמ"ד נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראדווילישק הנ"ל. פרטי השתלשלות יחוסו של הרב הנ"ל מבואר בהקדמת ספרי בנו הרה"ג שליט"א הנקראים בשם: „כבוד חכמים", „ותורת המצוה".

Ицхокъ Гурвичъ м. Радзивилишки (Ковн. губ.)
Icchok Hurwicz Radsiwilischki (gouv. Kowno.)

ראדזמין הרב ר' **נחמי' אלטר** בהרה"ג ר' שמואל זצ"ל **וויסאקינסקי**.
(פלך ווארשא)

נולד—תרט"ז, בשנת תר"מ נתקבל לרב בעיר וויזנא פלך לאמזא, ובשנת תרנ"א

נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראדזמין הנ"ל.

Н. Высокинскій г. Радиминъ (Варшав. губ.)
N. Wejsokinski Radimin (gouv. Warschawa.)

ראדין הרב ר' **ארי' מרדכי** בהר"ר המופלג בתו"י ר' נחום יצחק זי"ל **מירוויס.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרי"ט, נתמנה לרב—תרנ"ח. יש בידו בכתובים מסודרים לדפוס ספר „אומר ודברים" דרושים והדרנים, וספר בשם „ספר החיים" כולל דרכי החיים עפ"י תוה"ק.

М. Мирвисъ м. Радунъ (Виленск. губ)
M. Mirwis Radun (gouv. Wilno.)

ראווא הרב ר' **ירחמיאל משה נח** בהרה"ג הצדיק ר' יחיאל ישעי' זצ"ל **ראפיפורט.**
(פלך פֿיעטרקאוו)

נולד—תר"מ, מצד אביו דרה"נ הנ"ל זצ"ל הוא נין ונכד המהרש"ל זצ"ל אשר יחוסו עולה עד התנא ר"י הסנדלר מגזע מלכות בית דוד. א"ז הרב ר' צבי ז"ל הי' חתן הרה"צ ר' ירחמיאל זצ"ל בן הרה"צ הקדוש ר' יעקב יצחק זצ"ל שהי' מפורסם בשם: „היהודי מפרישסחא", ומצד אמו מתיחס הרב הנ"ל להגאון בעל תוספות יו"ט זצ"ל. נסמך להוראה מהגה"צ ר' מאיר יחיאל הלוי מאוסטראווצא ומעוד גדולי הרבנים. בשנת תרנ"ט נתקבל בתור רב מו"צ, ובשנת תרס"ח נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראווא הנ"ל. חותני הר"ר משה אלימלך ז"ל הוא בן הר"ר אברהם ישכר בן הרה"ג ר' שלמה הכהן ראבינאוויץ זצ"ל הגאבד"ק רדאמסק, בעהמח"ס „תפארת שלמה". יש לו להרב הרימ"ג הנ"ל תעודת צענו של רבני פולין.

Рахмielъ Моисей Рапопортъ г. Рава (Петроковск. губ.)
Rachmiel Moisej Rapoport Rawa (gouv. Petrokowsk.)

ראוונאיע הרב ר' **בנימין** בהר"ר מאיר יצחק זי"ל **קאלקער.**
(פלך חערסאן)

נולד—תרל"א. בשנת תרס"ו נתמנה למו"צ בעיר בטשעטשעלניק פלך פאדאל, ובשנת תרס"ח נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראוונאיע הנ"ל.

Беніоминъ Мееровъ Колкеръ Ровное (Херсон. губ.)
Beniomin Meerow Kolker Rownoe (gouv. Cherson.)

ראזאן הרב ר' **נפתלי יוסף** בהרב המופלג ר' אברהם מנחם זי"ל הלוי **פרייגד.**
(פלך לאמזא)

נולד—תרכ"א, והוא נכד הרה"ק ר' הירצל זצוק"ל, רבי המובהק הי' הגאון ר' אביגדור יהודא זצ"ל האבד"ק קויל, ומרבו זה ומעיד נדולי רבנים נסמך להוראות ולדין. בשנת תרמ"ה נתקבל לרב בעיר קאדני ובאשניץ פלך שעדלין ואח"כ בעיר ראזאן הנ"ל. נדפס מאתו ספר „פני לוי" והוא שו"ת להלכה ולמעשה, ונלוה אליו קונטרס „נוצר הברית" על הלכות מילה, וגם מבורר בו אומנת המילה ורפואתה, והוא ספר נכבד לכל מורה ומוהל [מחזו חמשים קא"פ]. חותנו הוא הרה"ג ר' אשר בהגאון ר' מנחם נחום גינזבורג זצ"ל האבד"ק סאבאשאב מגזע הרמ"א ומהרש"ל וה' משה קרעמיר מווילנא, ור' דוד טעביל האבד"ק ליסא, ור' אברהם ברוידא, ור' זכרי' מענדיל בעל „באר־היטיב", זצ"ל, וי"ע. וקבלה בידי המשפחה הנ"ל שוה ל"ד דורות שלא פסקה הוראה מבני משפחתם הרוממה דור אחרי דור. הרב הנכבד ר' נפתלי יוסף הנ"ל נתכבד בשנת תרס"ח מאת הוד כבוד מלכותו הקיסר יר"ה באות כבוד של כסף בעד חריצת כשרון מעשהו. חתנו הראשון של הרב הנ"ל הוא הרה"ג ר' זאב בערנאזון נ"י האבד"ק וואלאמין פלך וואדשא.

וחתני השני הר׳ מנחם בנימין פאמעראנץ נ״ע מווארשא הוא חריף ובקי ושוקד על התורה בבית חותנו הרה״ג הנ״ל. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענזו של רבני פולין.

Н. І. Фрайндъ Рожаны (Ломж. губ.) **N. I. Fraind Rozany** (gouv. Lomza)

ראזענאווסקי הרב ר׳ **חיים אהרן בצלאל** בהרב ר׳ רפאל הכהן **פאל׳**.
(פלך ווישעבסק)

נולד—תר״מ, למד בישיבות: נאווארהאדק, קאוונא, וואלאזין. בשנת תרס״ה נתקבל לרב בעיר ראזענאווסקי הנ״ל.

Аронъ Цалель Пауль ст. Розеновская (Витеб. губ.)
Aron Zalel Paul st. Rosenowskaia (gouv. Witebsk.)

ראטנא הרב ר׳ **שלמה טובי׳** בהרב המפורסם ר׳ שלמה טיבי׳ ז״ל הלוי **פרידלענדער**.
(פלך וואהלין)

נולד—תרכ״ד, ונתמנה לרב—תרס״ג.

Ш. Т. Фридлендеръ м. Ратно (Волын. губ.)
Sch. Fridlender Ratno (gouv. Wohlyn.)

ראיגראד הרב ר׳ **שמיאל הלל** במהור״ר מרדכי גימפיל ז״ל הכהן **קאץ**.
(פלך לאמזא)

נולד תרל״ב. נסמך להוראה מהגאון ר׳ יהודא ליב גארדאן שליט״א האבד״ק סמארגאן, בעהמ״ס „דגל יהודא״, מהגאון ר׳ יהושע לאינג זצ״ל האבד״ק שערשאוו וסטאווסק, בעה״מ של הספרים „עץ יהושע״ „פרי יהושע״ „כרם יהושע״ „וחיבת הקודש״, ומהגאון ר׳ חיים הערץ הייפערין שליט״א הגראבד״ק ביאלסטאק ועוד מהרבה גדולי הדור. בשנת תרס״ב נתקבל לרב בעיר ראיגראד הנ״ל, נדפס מאתו ספר „מעיל שמואל״ ב׳ חלקים על דרוש למועדים ולמאורעים שונים, ובכתובים יש ת״י „מעיל שמואל״ חלק שלישי חדושים והארות על הש״ס. גיסו הוא הרה״ג דמפורסם ר׳ צבי סלאבאדקער שליט״א מיקורי ירושלם עיה״ק יצ״ו.

Самуелъ Кацъ м. Райгродъ (Ломж. губ.)
Samuel Katz Raigrod (gouv. Lomza.)

ראמני הרב ר׳ **חיים ישעי׳** בהרה״צ ר׳ שלום דוב זצ״ל **שניאורסאן**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרכ״ה, אביו הרה״צ ר׳ שלום דוב מרעציצא הנ״ל זצ״ל הוא בן הרה״צ מהרי״ל זצ״ל בהאדמו״ר הגאון הרמ״מ זצ״ל בעל „הצמח צדק״, יחום המשפחה הרוממה הואת כבר מבוארה בהספר „בית רבי״, וגם מצד אמו הוא מגזע צדיקים וגדולי ישראל. בשנת תרנ״ד נתקבל לרב בעיר פאריטש פלך מינסק, ובשנת תרס״א נקרא אחרי כבוד על כסא הרבנות דק״ק ראמני הנ״ל. יש בידו בכתובים שו״ת שנשא ונתן בדבר הלכה עם גדולי הרבנים וביותר עם הגאון והצדיק ר׳ מרדכי דוב מהארנסטיפעל זצ״ל.

Потом. Почет. Гражд. Х. Ш. Шнеерсонъ г. Ромны (Полт. губ.)
Potom. Poczet Grazd. Ch. Sch. Schneerson Romny (gouv. Polt.)

ראמני הרב ר׳ **עקיבא** בה״ר ר׳ אלי׳ ז״ל **יאנקילעוויסקי**.
(פלך פאלטאווא)

נולד—תרכ״א, ובשנת תרס״א נתמנה לרב ומו״צ בעיר הנ״ל למלאות מקום חותנו הגאון ר׳ אליעזר ארלאזארוו זצ״ל ששמש בכתר הרבנות בעיר הנ״ל משך ל״ח שנים.

К. Янкелевскій г. Ромны (Полтав. губ.)
K. Iankelewski Romny (gouv. Poltawa.)

ראמאנאווא (פלך מאהליוו) הרב ר' **משה צבי הירש** בהגאון ר' נפתלי הירץ זצ"ל א) **קלאצקין**.

נולד—תרל"ב, אביו הגאון הנ"ל זצ"ל הי' בן הרב המופלג בתו"י ר' נתן זצ"ל בן הרה"ג ר' אליהו זצ"ל סו"ד בדעניבורג, בן הרה"ג ר' יעקב מווילנא שהי' נין ונכד להגאון בעהמח"ס „חק יעקב" על הלכות פסח ושו"ת שבו"י. מצד אמו היו דו"ז הגאון ר' נפתלי הירץ זצ"ל האבד"ק בירז פלך קאוונא תלמיד מובחק להגר"א זצ"ל, והגאון בעל „פני משה" על הירושלמי, הרב רמצ"ה הנ"ל נתחנך על ברכי אביו הגאון הנ"ל זצ"ל, ובביתו נתרגל בהוראה להלכה ולמעשה, נסמך להוראה מהגאון ר' יוסף ראזין שליט"א הגאבד"ק דווינסק, מהגאון ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטין זצ"ל הגאבד"ק נאווהאדק, ומהגאון ר' צבי דוב לאשקער זצ"ל האבד"ק האמליא, בשנת תר"ס נתקבל לרב ואב"ד בעיר ראמאנאווא הנ"ל, ישנו ת"י בכתובים החבורים האלה: א) „לקוטי צבי" הערות ותיקונים בש"ס יד' חלקי שו"ע ובספרי הראשונים והאחרונים, ומעט מחדושיו אלה נדפסו בהמאסף „בנסת הגדולה" להחכם סובאלסקי ובשארי עתונים. ב) מראה מקומות, מקורים, ציונים, והארות על התשב"ץ קטן. ג) ציונים ומראה מקומות והארות על ספר „התניא" של האדמו"ר הזקן מליאבוויטש זצוק"ל, יגע ומצא ליישב דברי קדשו עפ"י כתבי החסידות הנדפסים ועפ"י כתבים שלא נדפסו עדין, וגם חיבר לזה המפתחות למציו כל מאמרי חז"ל מש"ס ומזוה"ק והתקונים המובאים בספר התניא. בידי הרב הנ"ל נמצאים ב' כ"י יקרי המציאות: א) של הרב שמואל חיריק, ובו ג' קונטרסים א) „דקדוקי עניות" על משניות, ב) „שו"ת לנוצרים" ג) „לקוטים אחרים" [מחיר של הכ"י הזה הוא לא פחות ממאתים רו'כ] ב) כתי"ק בשם „לחם יחוקאל" מהגאון בעל „כנסת יחוקאל" חדושים על ש"ס בדרך הפלגה [מחירו מאה רו"כ].

Мовша Гиршъ Клячкинъ м. Романово (Могилев. губ.)

Mowscha-Hirsch Kliaczkin Romanowo (gouv. Mohilew.)

א) **הגאון** הזה זצ"ל הי' מפורסם בתורתו ויראתו, בשקידתו וצדקתו, נולד תקפ"ב, והי' מתלמידי הח"ס זצ"ל שלמד בישיבתו הקדושה ג' שנים, ואח"ז שמש הרבה גאונים וצדיקים, ויצק מים ז' שנים ע"י הגאון המפורסם ר' יהודא ליב בטלן מדינאבורג זצ"ל, וגם זכה לשמש את הגאון בעל „צמח צדק" זצ"ל, והגאונים האלה סמכוהו להוראות ולדין. בשנת תר"ו נתקבל לרב בעיר אושפאל פלך קאוונא, ובשנת תר"ב בעיר שימבארג פלך קורלאנד, הגאון הזה הי' ש"ב של הרה"ג ר' אלכסנדר זיסקינד האבד"ק אסווע פלך ווילנא אבי הגאון המפורסם ר' רפאל מהאמבורג זצ"ל, וש"ב של הגאון ר' אליהו זצ"ל האבד"ק אניקשט, ושל הגאון ר' משה יואל זצ"ל האבד"ק אניקשט בעהמ"ס „ראשי בשמים", ושל הגאון ר' מרדכי מעלצער האבד"ק לידא זצ"ל ושל הגאון ר' מרדכי נימפיל זצ"ל האבד"ק ראזנאי. הגאון רנ"ה הנ"ל שקיל וטרי במו"מ של הלכה עם הרבה מגאוני הדור, וביותר עם הגאון ר' אהרן מווילקאמיר זצ"ל, עם הגאון החסיד ר' ישראל נח זצ"ל מניעזין, עם הגאון ר' יעקב מבויסק זצ"ל, עם הגאון בעל „פתחי תשובה". מנעוריו הצטיין בשקידתו ויראתו בהתלהבות עצומה כאשר קיבל מרבותיו מהארמו"ר בעל „צמח צדק" זצ"ל ומהגה"ח ר' הילל מפאריטש זצ"ל והגה"ח ר' אלי' יוסף מדריבין זצ"ל. הרבה קהלות גדולות ונכבדות חפצו לקבלו לרב ואב"ד אך הגאון הזה לא נעתר לבקשתם ולא חפץ לקבל עליו טרדת הרבנות של קהלה גדולה, נפטר בשם טוב ר"ח שבט תרנ"ד, תנצב"ה. והשאיר אחריו ברכה בכי"ק ספר „אילה שלוחה" שו"ת וחדושים על הש"ס, וחלק קטן מספרי הגדול הזה נדפס בשנת תרנ"ז. הגאון הזה זכה אשר בניו המה רבנים גאונים מפורסמים בישראל. ואלה המה: א) הגאון ר' איסר שליט"א האבד"ק ליוועניאף פלך ויטעבסק. ב) הגאון ר' אליהו שליט"א אבד"ק לובלין בעהמ"ס „אבן הראשה" „אמרי שפר" „ואבן פנה". ג) הרה"ג ר' אברהם האבד"ק ליאזני שליט"א ד) הרה"ג ר' זלמן שליט"א האבד"ק ראהטשאוו פלך מאהילוו. ה) הרה"ג ר' משה צבי הירש הנ"ל האבד"ק ראמאנאווא הנ"ל.

ראמאנעוויע הרב ר' אברהם פנחס בר' חיים ז"ל גאלדבערג.

(פלך מינסק)

נולד—תר"ה, ונתמנה לרב—תר"מ.

А. П. Гольдбергъ м. Романово чер. ст. Сѣнница (Минск. губ.)
A. P. Goldberg Romanowo via st. Siennica (gouv. Minsk.)

ראמאנאווקא הרב ר' ישראל ליב בהרב ר' שימן ז"ל איטקין.

(פלך חערסאן)

נולד—תרמ"ו, אביו הרה"ג הנ"ל ז"ל הי' בן הרה"ג ר' יואל ז"ל האבד"ק אלכסנדרי פלך חערסאן, נכד הגאון ר' ליב חריף זצ"ל האבד"ק הומיל בעהמ"ס „קול ארי" על הש"ס שנדפס בעיה"ק ירושלם יצ"ו, ומצד אמו הוא נכד הרה"ג ר' ישראל ליב ז"ל שהי' רב בעיר ראמאנווקא הנ"ל, חתן הרה"ג המפורסם ר' אברהם דוד זצ"ל בעהמ"ס „קב ונקי". הרב הנ"ל נתחנך בהישיבה המפוארה אשר בליובאוויץ ונסמך להוראה מהרה"ג ר' דוד המוצ"ץ דליובאוויץ, מהרה"ג ר' משה האבד"ק בעריסלאוו, ומהרה"ג ר' יהושע נתן האבד"ק פאצאפ. בשנת תרס"ו נתקבל לרב בקהלת ראמאנאווקא הנ"ל. חותנו הוא הגביר הנכבד, וי"א, הר' פייוויש יעקב חפץ נ"י מעיר פאצאפ פלך צערניגאוו.

И. С. Иткинъ въ к. Романовка чрезъ Владиміровка (Херс. губ.)
I. Itkin Romanowka via Wladimirowka (gouv. Gherson)

ראסיצא הרב ר' מנחם מענדיל פנחס במהור"ר נחמי' פערעוואניק.

(פלך וויטעבסק)

נולד—תרל"ד, והוא נכד הרב המפורסם ר' שמעון סיגאוויץ זצ"ל. רבותיו המובהקים בילדותו היו: הרה"צ ר' חנוך העניך גינזבורג ז"ל מהאיידוצישאק פלך ווילנא, והרה"ג ר' בערע ליב הרב דעיר הנ"ל, והרב הג' ר' יחזקאל הכהן ז"ל מוויזו, אח"כ למד בדווינסק בישיבת הרה"ג ר' יעקב קאפיל מרגליות והצטיין בשקידתו ובכשרונותיו, בזכרונו ובשכלו הישר, והרבנים הגאונים ר' מאיר שמחה וה' יוסף ראזין שליט"א מדווינסק חבבו אותו, אח"כ למד בקאוונא שמונה שנים והי' נחשב בין הבחורים המצויינים, והי' ממקורבי הגאון הריא"ס זצ"ל והגאון ר' משה דונאשעווסקי זצ"ל האבד"ק סלאבדקא. נסמך להוראה מהגאון ר' יעקב זאב כהנא האבד"ק גאווירא, קראק, ופאסוואל, בעהמ"ס „שארית יעקב" „ברכת יעקב" „גבעת ירושלם", מהגאון ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל האבד"ק ראסיין שהי' רבו המובהק בפיסקים להלכה ולמעשה משך ג' שנים. מהגאון ר' משה לוי האבד"ק נעמקאסט בעהמח"ס „דברי משה" ומהגאון הישיש ר' יוסף ראוונסאן שליט"א, ובתעודתם יפליגו בשבחו של הרב הנ"ל ואומרים: „כל מן דין ראוי להתקבל לרב ולמורה בעיר גדולה ובעו"ה ישבעו רצון מאתו בכל הפרטים". בשנת תרס"ג נתקבל לרב בעיר אינגאלינא פלך ווילנא ובשנת תרס"ה בעיר ראסיצא הנ"ל. נדפס מאת הרב הנ"ל ספר: „תשובות מנחם" בהסכמת הגאון ר' רפאל שפירא שליט"א מוואלאזין והיא שו"ת על כמה הלכות באו"ח, יו"ד ואה"ע, וחדושים על סוגיות הש"ס. כן נדפס מאתו קונטרס „אבל משה" הספד על הגאון ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל, והרבה חדושי תורה נדפסו מהרב הנ"ל בקבוצי תורה שונים וביותר בהקובץ „תו"מ" היו"ל ע"י הר"ר שמואל הלוי צוקערמאן, „ובהמאסף" היו"ל בירושלם עיה"ק. חותנו הוא הסוחר הנכבד, מופלג בתו"י הר' אהרן בן ציון מאלגיניצקי מעיר ווידוקלא פלך קאוונא, והוא ממשפחה מיוחסה של גדולי רבני ישראל, לא"ז הי' שבע אחים גדולי רבני ישראל, והוא נין ונכד להרב המפורסם ר' יודעלע פאקראישר ז"ל, וש"ב של הרה"ג ר' מרדכי לאצקעווער מו"צ בפרוו „הר־הזרוק" בקאוונא.

Мендель Перевозникъ м. Росица (Витеб. губ.)
Mendel Perewosnik Rosica (gouv. Witebsk.)

ראסאווא הרב ר' **נח** במוהר"ר ישראל פאליק **סאנדיקאווסקע.**
(פלך קיעו)

נסמך להוראה מהגאון ר' צבי הירש ראבינאוויץ זצ"ל האבד"ק קאוונא, ומהגאון ר' משה דונאשעווסקי זצ"ל האבד"ק סלאבאדקע, ומהאדמו"ר רש"ב מלובאוויץ שליט"א. בשנת תר"ס נתקבל לרב בעיר ראסאווא הנ"ל, יש בידו בכתובים חיבור על דרוש יכלכל: חיזוק אמונה, וחינוך הבנים.

Ноахъ Сандиковскій м. Россаво чер. ст. Мироновка Ю. З. ж. д.
Noach Sandikowski Rossawo via st. Mironowka I. S. E. B.

ראסטאווידאן הרב ר' **יוסף הלל** בהרה"ג ר' ישראל **בערמאן.**

הרב הנכבד הזה הוא נכד הגאון ר' הלל פריד זצ"ל ראבד"ק הורדנא נין ונכד לרבינו מאור הגולה ר' חיים מוואלאזין זצ"ל. בשנת תרמ"ח נתקבל לרב דתי וגם רשמי בעיר פאלענען פלך קורלאנד, ומשמה לעיר פרידריכשטאדט פלך הנ"ל, ובמשך שנות כהונתו בהעירות האלו הכירה הממשלה את מפעלו לטוב ונתנה לו הרשיון להבחר לרב בכל מרחבי המדינה. ובשנת תרס"ז נקרא אחרי כבוד מכל המפלגות על כסא הרבנות דק"ק ראסטאוו הגדולה והכבודה. הרב המצוין הזה לבד גדלו בתורה הוא גם חכם ושלם ודרשן מפיאר.

Іосифъ Гилелъ Берманъ Ростовъ-Донъ
Iosif Hilel Berman Rostow-Don

ראסין הרב ר' **אהרן שמואל** בר' חיים שמעון הכהן **בין.**
(פלך קאוונא)

נולד—תר"ל, למד בישיבת וואלאזין ויצק מים ע"י הגאון הנציב"ב זצ"ל, ויבדל לחיים טובים ע"י הגאון ר' חיים הלוי סאלאוויצ שליט"א האבד"ק ברייסק. בשנת תרנ"ז נתקבל למו"צ בעיר יאנישאק פלך קאוונא, ובשנת תרס"א נתקבל בתור מו"צ בעיר ראסין הנ"ל. יש בידו בכתובים ספר: „נחלי אש" כולל שו"ת, וחדושים על סוגיות הש"ס, והדרנים על משניות ומסכתות הש"ס. „אמרי אש" על דרוש למועדים שונים. חותנו הוא הרב הנכבד ר' בן ציון בהרה"ג ר' מאיר יעקב גינזבורג זצ"ל המו"ל ביאור הגר"א על חו"מ, גיסו של הגאון ר' אלכסנדר משה לפידות זצ"ל האבד"ק ראסין הנ"ל.

Аронъ Шмуелъ Кацъ г. Россіены (Ковн. губ.)
Aron Schmuel Katz Rossieny (gouv. Kowno.)

ראצקי הרב ר' **אייזיק ליב** בר' שרגא עזרי' [זוסיא] זצ"ל **סטאליאר.**
(פלך סובלקי)

נולד—תרי"ח. אם אביו היתה אחות האחים הגאונים: הגאון ר' ישראל העלליר בעהמ"ח ספר „נחלת ישראל" על ב"ק וב"מ, הגאון ר' יחיאל העלליר בעהמ"ח „עמודי אור" שי"ת, וספר „עטרה אור" על שה"ש, „יאור ישרים" על הגדה ש"פ, הגאון ר' מאיר זצ"ל האבד"ק קאשציקעוויץ, הגאון ר' יהושע בעהמ"ח ס' „דברי יהושע" „חסן יהושע" [שני הספרים האלה נדפסו עתה מחדש ע"י הרב ר' אייזיק ליב הנ"ל, ומחזרם חמשים קאפ'] „תולדות יהושע" על מס' אבות „מעזו הדת" „מעיני הישועה" על קנים ואהלות [ונדפס עתה בתוך המשניות הגדולים שנדפסו זה עתה בדפוס „ראם" בווילנא] וס' „אוהל־יהושע". הרב ר' אייזיק ליב הנ"ל למד בישיבת טעלז, ויצק מים ע"י הגאון ר' מאיר אטלס שליט"א שהי' הר"מ בעת ההיא בהישיבה הזאת, ועתה הוא אבד"ק שאוויל. נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, מהגאון ר' יעקב יאזעף זצ"ל המ"מ ומו"צ דווילנא, ומהגאון ר' שלמה

הכהן זצ״ל מווילנא, בשנת תרמ״ז נתקבל לרב בעיר אדעלסק פלך גראדנא, בשנת תרנ״ב בעיר קוזניצא פלך הנ״ל, ובשנת תרס״ג נתמנה לרב בעיר ראצקי הנ״ל, נדפסו מאתו הספרים האלה: א) „אלומת עלומים״ חדושי הלכה ב) „שרגא טובא״ כולל ח״י דרושים ומאמרי מוסר והתעוררות לימים נוראים, הספר הזה נתקבל מאד בעולם הדרשנים, וכבר זכה לג׳ תוצאות. [מחירו חמשים קאפ׳] ג) „נס פך השמן״ מאמר בי״ב פרקים על נס חנוכה, נדפס כ׳ תיצאות. ד) „כביד מלכים״ בהעתקה לשפת המדינה, בעד הספר הזה נתכבד הרב המחבר במכתב תודה מאת האדון שר ההשכלה. ה) „שרגי נפישי״ כולל כ״י דרושים כתוכן וסגנון ספרי „שרגא טובא״, ונלוה אליו חלק שני בשם „לקוי המאורות״ כולל הספרים על נאוני דורנו זי״ע, ובסוף כל הספר מאמר בשם „אגרא דהספדא״, לעורר במשלים וציורים את לבבות השומעים לבכי והספד. בהספר הזה נדפס דרוש אחד של ד״ז הגאון ר׳ יהושע העלליר הנ״ל זצ״ל. הספר הזה נדפס תוצאה ראשונה בשנת תרס״ז, ובשנת תרס״ט זכה לתוצאה שני׳. [מחירו שבעים קאפ׳] חותנו של הרב הנ״ל הוא הנדיב רחום וטוקיר רבנן הר׳ אלחנן בערקאוויסקי ז״ל מעיר שאקי.

Айзикъ Столяръ Рачки (Сувалк. губ.)
Aisik Stoliar Raczki (gouv. Suwalk.)

רדאמסק

הרב ר׳ **ישראל** בהרב ר׳ שמואל ז״ל **זעלווער**.

(פלך סיעטקאוו)

נולד—תרט״ו, אביו הרב הנ״ל ז״ל עמל ויגע בתורה ונהנה מגיע כפו ורק לעת זקנתו נעתר לקבל עליו את עול ההוראה בעיר רדאמסק הנ״ל. נפטר בהיותו בן ע״ד שנים בליל שני של פסח שנת תרס״ב, ונשאר מאתו בכ״י ספר „שם משמואל״ על משניות וחדושים ופלפולים. הרב ר״י הנ״ל נסמך להוראה מהגאון הצדיק ר׳ אברהם מסאכטשעוו בעהמ״ס „אגלי טל״, ומהגאון ר׳ יואב יהושע האבר״ק קונצק בעהמ״ס „חלקת יואב״, ועוד מגדולי הדור. ועוד בחיי אביו הרב הנ״ל זצ״ל בשנת תרנ״ב נתקבל לדומ״צ בעיר רדאמסק דמתקרי נאוויראדאמסק הנ״ל. בניו המה בעלי תורה והוראה, בנו הרב ר׳ צבי עזר הוא מו״צ ושו״ב בעיר יאלעזעב פלך ראדום, בני הרב ר׳ חנוך גרשון ובנו הרב ר׳ נחמן דוד נ״י נסמכו להוראה מאת גדולי הרבנים בהיותם עוד בני עשרים שנה, בנו המופלג מר יעקב שלמה נ״י נ״כ תורתי אומנתי.

Израиль Зельверъ Ново-Радомскъ (Петроков. губ.)
Israel Selwer Nowo-Radomsk (gouv. Petrokow.)

רוביזעוויטש

הרב ר׳ **אליעזר** בהרה״ג ר׳ שמרי׳ זצ״ל **עדילמאן**.

(פלך מינסק)

נולד—תרכ״ח, ונתמנה לרב תרס״ד. יש בידו בכתובים מסודר לדפוס ספר על הלכה ודרוש.

Л. Эдельманъ м. Рубежевичи (Минск. губ.)
L. Edelman Rubezewiczi (gouv. Minsk.)

רודני

הרב ר׳ **גרשון** בהרב ר׳ אברהם ז״ל הלוי **אשכנזי**.

(פלך מאהליוו)

נולד—תרי״ז, אביו הרה״ג הנ״ל זצ״ל שמש בכתר הרבנות של העיר רודני הנ״ל יותר מיובל שנים, ובשנת תרס״ה נפטר לעולמו זקן ושבע ימים בן תשעים ושתים שנה. תנצב״ה. ואז נתקבל בנו הרב ר׳ גרשון הנ״ל למלאית מקומו בעיר הנ״ל.

Гершенъ Абрамовъ Аскинази м. Рудня (Могилев. губ.)
Gerschen Abramow Askinasi Rudnia (gouv. Mohilew.)

רושקאן הרב ר' **צבי** בהר"ר צבי ז"ל **בעדדיקאוויעצקע.**
(פלך בסרביא)

נולד—תר"כ, בשנת תרמ"ט נתקבל לרב בעיר קיטיהראד פלך פאדאל, ובשנת תרנ"ד בעיר רושקאן הנ"ל.

Гершъ Бедриковецкій м. Рышкановка (Бессараб. губ.)
Hirsch Bedikowecki Ryschkonowka (gouv. Bessarab.)

ריבינישיק הרב ר' **יעקב** בהגאון ר' רפאל שליט"א **שפירא.**
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרל"ג, ונתחנך על ברכי אביו הגאון המפורסם הנ"ל שליט"א האב"ד ור"מ דק"ק וואלאזין זצ"ל. בשנת תרס"ג נתמנה לרב בעיר ריבינישיק הנ"ל.

Я. Шапиро Рыбинишки чер. м. Прели (Витеб. губ.)
J. Schapiro Rybinischki via Preli (gouv. Witebsk.)

ריזיניווקא הרב ר' **יוסף יהודא** בר' ישראל ליפא **וויסבארד.**
(פלך קיעוו)

נולד—תקצ"ז. ונתקבל לרב—תרל"ז.

І. Вайсбурдъ м. Рыжановка (Кіев. губ.)
I. Waisburd Ryzanowka (gouv. Kiew.)

רימשאן הרב ר' **אליעזר** בהר"ר יעקב **פרעדמעסקי.**
(פלך קאוונא)

נולד—תר"מ, ונתמנה לרב—תרס"ז. יש לו תעודת צענז הדרוש לרבני פולין, ועפ"י רשיון מיוחד משר הפנים יש לו הרשות להכחר לרב רשמי בכל מרחבי המדינה.

Лейзеръ Предмѣскій м. Рымшаны чер. Почт. Ст. Дукшаты (Ковн. губ.)
Leiser Predmieski Rymschany via Post. St. Dukschaty (gouv. Kowno.)

ריצוב הרב ר' **יוסף יהודא ליב** בהרב ר' לוי יצחק ז"ל **דערבארימדיקער.**
(פלך ויאהלין)

נולד—תר"ז, והוא נכד הגאון והצדיק ר' לוי יצחק זצ"ל מברדיטשוב, בשנת תרל"ח נתקבל לרב בעיר הנ"ל.

Іосифъ-Лейбъ Дербаримдикеръ м. Грицевъ (Волын. губ.)
Iosif-Leib Derbarimdiker Grizew (gouv. Wohlyn.)

רעוועל הרב ר' **אברהם בצלאל** בהרה"ג ר' צבי יעקב **עפשטיין.**
נולד—תרל"ז, ונתקבל לרב—תרס"ז.

Б. Эпштейнъ г.г. Ревель (Эстлянд.) B. Epschtein Rewel (Estliand.)

רעזיצא הרב ר' **ישראל** בהר"ר שמעון יהודא ליב **דרשאוויץ.**
(פלך ווימעבסק)

נולד—תרל"ז, נתחנך בישיבת מיר, בשנת תרס"ד נתמנה לרב, נדפס מאתו ספר שו"ת „משכנות ישראל" ובכתובים יש בידו „ביאור על התשב"ץ קטן" וחרושים בש"ס.

Израиль Лейбовъ Дусовичъ г. Рѣжица (Витеб. губ.)
Israil Leibow Dusowicz Riezica (gouv. Witebsk.)

ש.

שאד הרב ר' **אהרן** בר' יעקב צבי **וואלקין**.
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ"ג, ובשנת תרמ"ט נתמנה לרב בעיר גרוזד ואח"כ לעיר שאד הנ"ל. נדפס מאתו ס' „בית אהרן" על מס' ב"מ, וספר „מצח אהרן" על דרוש, ומוכנים אצלו לדפוס ספר על מס' כתובות, וחלק שני על דרוש, יש לו הרשיון להכחר גם לרב רשמי בכל מרחבי המדינה.

А. О. Валкинъ м. Сяды (Ковн. губ.)
A. O. Walkin Siady (gouv. Kowno.)

שארובקא הרב ר' **צבי חיים** המכונה „**וידא**" בהרה"ג ר' מאיר בנימין ז"ל **פרידמאהן**
(פלך פאדאל)

נולד—תרכ"ח, והוא נכד הגאון ר' יהודא ז"ל ולמעלה בקודש כמה דורות רבנים, נתחנך על ברכי אביו הרה"ג זצ"ל, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא, מהרה"ג הר' משולם פייבל ז"ל מגרייזינג, ומהרה"ג ר' אלטער מקאסאנטין ישן. בשנת תרמ"ו נתקבל לרב בעיר שארובקא הנ"ל.

Зейда Фридманъ м. Шаровко (Подол. губ.)
Seida Fridman Scharowko (gouv. Podol.)

שדה לבן (Бѣлая-Церковь) הרב ר' **מרדכי** בהרב ר' צבי הירש ז"ל **יאהלין**.
(פלך קיעוו)

נולד—תר"מ, ונתמנה לרב—תרס"ו.

Мордухъ Іолинъ м. Бѣлая Церковь (Кіев. губ.)
Morduch Jolin Bielaia-Cerkow (gouv. Kiew.)

שובאץ הרב ר' **בנימין אברהם** בהגאון ר' דובער זצ"ל **טאייץ**.
(פלך קורלאנד)

נולד—תרל"ג—ונתמנה לרב תרנ"ח.

А. Б. Тайцъ м. Субботъ (Курлянд. губ.)
A. B. Tajz Subbat. (gouv. Kurland)

שובאץ הרב ר' **שמואל** בהר"ר יהודא ז"ל **שעער**.
(פלך קאוונא)

נולד בשנת תרל"ח בערך, למד בעיר בוסק בישיבת הרה"ג ר' בינוש ראבינער שליט"א שהוא כעת אבד"ק שומבארג פלך קורלאנד, אח"כ למד בישיבת סלאבאדקא ויצק מים ע"י הגאון ר' משה מרדכי עפשטיין שליט"א וע"י הגאון הר' איסר זלמן מעלצער שליט"א, שהוא כעת האבד"ק סלוצק. נסמך להוראה מהגאון ר' יצחק יעקב ראבינאוויץ שליט"א האבד"ק פאניוויזש, ועיד מגדולי הרבנים, בשנת תרס"ד נתמנה לרב בעיר שובאץ הנ"ל. חותנו בזוג ראשון הר' הרה"ג המפורסם הר' שלמה זלמן זצ"ל שהי' אב"ד בעיר שובאץ הנ"ל משך ארבעים שנה. וגיסו אחי אשתו המה הרה"ג ר' משה מו"צ בסוואלק, והרה"ג ר' אברהם אלי' שו"ב ומו"צ באחת המושבות הסמוכות ליפו עיה"ק יצ"ו. ובשנת תרס"ח טתה עליו

אשתו בת הרב ר' שלמה זלמן הנ"ל זצ"ל, ולקח לו לאשה את בת הרה"ג ר' יקותיאל זוסמאן שליט"א האב"ד דראזאליא, ניסיו חתני הרב ר' יקותיאל זוסמאן הנ"ל המה, הרה"ג רנ"ה שליט"א אבד"ק ראדזווילישאק, והרה"ג ר' ליפמאן אב"ד דשאקאי הסמוכה לשאוול, יש לו להרב ר' שמואל הנ"ל בכתובים חיבור מסודר לדפוס בשם „בגדי שש", חלק אחד בהלכה חדושים ובאורים בגמ"ת ופוסקים, וחלק שני על דרוש.

Шмуелъ Шееръ м. Субачь (Ковн. губ.)
Schmuel Scheer Subacz (gouv. Kowno.)

שוויאדאסין

(פלך קאוונא)

הרב ר' **יוסף חיים** בהר' יעקב הלוי **אורינסאהן**.

נולד—תר"מ, ובשנת תרס"ג נתקבל לרב בעיר זיים פלך קאוונא, ואח"ז בעיר שוויאדאסין הנ"ל.

I. Уринсонъ м. Швадощи чр. ст. Понемунокъ Л. Р. (Ковн. губ.)
I. Urinson Schwadoschzi via st. Ponemunok L. R. (gouv. Kowno.)

שווינצאן

(פלך ווילנא)

הרב ר' **נחום גרשון** בהר"ר יעקב הכהן ז"ל **ברלין**.

הרב הנכבד הזה נולד בעיר ביעשניקאוויין פלך ויטעבסק. ובהיותו עוד צעיר לימים הצטיין בבקיאותו ובשכלו הישר, ובהיותו בן עשרים סמכוהו הרבה מגדולי הדור להוראת ולדין. בשנת תרנ"ח נתקבל לרב בעיר אגנאלינא פלך ווילנא, ובשנת תרס"ב נתקבל בכבוד לרב לקהלת החסידים בעיר שווינצאן הנ"ל. הרב המצוין הזה לבד גדלו בתורה יש לו ידיעה רבה בקבלה וחסידות, גם ידיו רב לו במדעים שונים, ויש אתו בכתובים חיבור שו"ת וחדושים בש"ס, וחיבור על שו"ע או"ח. נדפסו מאתו הרבה חדושים בקבוצים שונים, וביחוד בהירחון „תורה מצעון". וגם הוא מרבין תורה ויניד שיעור בגמ"ת לפני תלמידי הישיבה דק"ק הנ"ל. חותנו הוא הרה"ג ר' מרדכי לאצקעווער שליט"א רב ומו"צ בקאוונא.

Н. Г. Берлинъ г. Свѣнцяны (Вилен. губ.)
N. G. Berlin Swienziany (gouv. Wilno.)

שווינצאן

(פלך ווילנא)

הרב ר' **משה אבינדור** בר' יעקב יוסף **עמיאל**.

נולד—תרמ"ג, ונתקבל לרב—תרס"ו. יש בידו בכתובים ספר רב הכמות בשם: „דרך הקודש" הכולל חדושים בעמק ההלכות של סדר קדשים, עפ"י דרך רבותינו האחרונים ז"ל בסדר נזקין ונשים, למען ימצאו התלמידים כר נרחב גם בסדר קדשים להעמיק את עיונם ולחדד את שכלם. בשנת תרס"ח נתיסדה בעיר הנ"ל ישיבה תחת השגחת הרב הנ"ל, ובה ג' מחלוקת, ובהמחלקה העליונה מתקבלים רק אלה התלמידים אשר בכחם ואפשרם ללמוד בעצמם גמ"ת ומפרשים, בהמחלקה הזאת יגיד הרב הנ"ל בעצמו שיעור ג' פעמים בשבוע בחקר הלכה, לברר שמעתתא עפ"י הגיון ישר ודרכי השכל הבריא.

М. Амиель г. Свѣнцяны (Вилен. губ.)
M. Amiel Swienciany (gouv. Wilno.)

שוועקשנא

(פלך קאוונא)

הרב ר' **בן ציון זאב** בהרה"ג ר' אברהם אבא זצ"ל **קרעניץ**.

נולד—תרי"ח, בשנת תרמ"ט נתקבל לרב בעיר ברעזניק פלך סובאלק, ובשנת תרנ"ה בעיר פריראסלע פלך הנ"ל, ובשנת תרנ"ח בעיר פרען פלך הנ"ל, ובשנת תרס"ב

נקרא אחרי כבוד עלי כסא הרבנות דק״ק שוועקשנא הנ״ל. תחת השגחת הרב הנכבד הנ״ל מתנהל קיבוץ של בחורים מופלגי תורה, והלמודים בהקבוץ הזה המה בשיטה קבועה ומסוימה, וגם לומדים ספרי מוסר בכל יום כחצי שעה, ורבה ההשגחה על סדר הלמודים ועל הנהגת התלמידים, על הטוב יזכרו אנשי עיר שוועקשנא הנ״ל המספיקים ארוחה לכל התלמידים בשבתות ומועדים, ולהרבה תלמידים גם בימי החול, הוצאת הקבוץ הזה עולה לסך שש מאות רוב׳ לשנה, והסך הזה ימציאו נדיבים המכירים את ערכו הנכבד של הרב הזה, מערי „מעמל ושילוט״ במדינת פרייסין הסמוכות לעיר הנ״ל, ומעיר פרען הנ״ל, ומהמושבות העבריות הסמוכות לעיר שוועקשנא הנ״ל, יש לו להרב הנ״ל צענז הדרוש לרבני פולין.

Б. В. Креницъ м. Швекшни (Ковн. губ.)
B. W. Krenitz Schwekschni (gouv. Kowno.)

שווערזנא

(פלך מאהילוי)

הרב ר׳ **אברהם זלמן** בר׳ משה הכהן ז״ל **זערדין**.

נולד—תר״ל, למד, באיישישאק, ווילנא, ובכולל קאווגא, נסמך להוראה מהגאון ר׳ שלמה הכהן זצ״ל מווילנא, מהגאון ר׳ שמרי׳ נח שניאורסאהן שליט״א מבאברויסק, מהגאון ר׳ שמואל משה שפירא שליט״א מבאברויסק, מהגאון מהרא״ל ראשקעס מווילנא, ומהגאון רבי המובהק מהרי״א מה־יפית ז״ל מפרייל. בשנת תרס״ד נתמנה לרב בעיר, ומקודם הי׳ בתור מו״צ בעיר באברויסק, ואח״ז בעיר בארזוקא. ומשמה נתקבל לרב בעיר שווערזנא הנ״ל.

А. Жердинъ м. Свержны чр. ст. Гадиловичи (Могилев. губ.)
A. Zerdiy Swerzny via st. Gadilowiczi (gouv. Mohilew)

שומסק

(פלך וואהלין)

הרב ר׳ **משה** בהרב ר׳ יחיאל יוסף הלוי **ווינעקאר**.

נולד—תר״כ, ונתמנה לרב—תר״נ.

Мошко Винокуръ м. Шумскъ (Волын. губ.)
Moschko Winokur Schumsk (gouv. Wohlyn.)

שומסק

(פלך וואהלין)

הרב ר׳ **ישראל דוב** בהרה״צ ר׳ מרדכי זצ״ל **לערנער**.

נולד—תרכ״ח. בשנת תר״ם נתקבל לרב ומ״מ בעיר וואלטשיסק, ובשנת תרס״ז נתקבל לרב בעיר שומסק הנ״ל למלאות מקום אביו הרה״ג הנ״מ זצ״ל שהי׳ ג״כ רב בעיר הנ״ל.

И. Б. Лернеръ м. Шумскъ (Волын. губ.)
I. B. Lerner Schumsk (gouv. Wohlyn.)

שוקיאן

(פלך קאוונא)

הרב ר׳ **יעקב** בהר״ר יהודא ליב **פרלגעווער**.

נולד—תרכ״א, למד בוואלאזין, ונסמך להוראה מהגאון הנציב״ב זצ״ל. בשנת תר״נ נתקבל לרב בעיר וויגעווע, ואח״ז בעיר שוקיאן הנ״ל. נדפסי מאתו ספר „דברי יעקב״ על יו״ד חלק ראשון, וספר „נחלת יעקב״ על דרוש [מחיר כל אחד חמשים קאפ׳], ובכתובים יש בידו מסודר לדפוס ספר „אמרי יעקב״ על התורה.

Янкель Пралгеверъ м. Шовкяны (Ковн. губ.)
Jankel Pralgewer Schowkiany (gouv. Kowno.)

שורוילישאק הרב ר׳ **חיים מאיר** בר׳ אברהם מנחם **פעלדבערג.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרל״ו, והוא נין ונכד להגאון ר׳ אברהם זצ״ל אחי הגר״א זצ״ל. בשנת תרס״ה נתמנה לרב בעיר הנ״ל.

Мееръ Фельдбергъ м. Сурвилиски чр. ст. Кейданы (Ковн. губ.)
Meer Feldberg Surwiliski via st. Kejdany (gouv. Kowno.)

שטוצין הרב ר׳ **יהודא ליב** בר׳ רפאל **האסמאן.**
(פלך ווילנא)

נולד—תרכ״ז, למד בסלאבאדקא ויצק מים ע״י הגאון ר׳ יצחק בלאזער זצ״ל, ואח״כ למד בקעלם ויצק מים ע״י הרה״ג ר׳ שמחה זיסקינד זיו זצ״ל, והמה רבותיו המובהקים. ואח״כ הסתופף בישיבת ויאלאוין בצל הגאון הנצי״ב זצ״ל ויצק מים ע״י הגאון ר׳ חיים הלוי סאלאוויצין שליט״א, בשנת תרס״ג נתמנה לרב בעיר לודוויגאווא פלך סובאלק ואח״כ בעיר שטוצין הנ״ל. ובשנת תרס״ח יסד הרב הנכבד הזה ישיבה בעיר מושבו שטוצין הנ״ל בהסכמת כל רבני המחוז ובראשם הגה״צ ר׳ ישראל מאיר הכהן שליט״א מראדין בעל ״החפץ חיים״ ונקראה בשם ״ענף כנסת ישראל״, חמשה מדרגות בהישיבה המפוארה הזאת, ולכל מדרגה ר״מ מיוחד, ולפני קבוץ בחורי חמד יגיד הרב הנכבד בעצמו שיעור בגפ״ת עפ״י עומק ההלכה והסברא הישרה, ובהיום הזה נחשבת הישיבה הזאת לאחת מהנוסדות והמפורסמות בסדריה. יש לו להרב הנ״ל בכתובים חיבור על הלכה ועל דרוש ואגדה.

Л. Хасманъ Щучинъ (Вилен. губ.)
L. Chasman Schuczin (gouv. Wilno.)

שידלאווא הרב ר׳ **בן ציון יעקב** בהרה״צ ר׳ ישראל מאיר זצ״ל הלוי **לעוויטאן.**
(פלך קאוונא)

נולד—תרכ״ה, בשנת תרנ״ט נתקבל לרב בעיר ציטאוויאן ואח״כ בעיר שידלאווא הנ״ל.

Бенцель Янкель Левитанъ м. Шидлово чер. г. Россіены (Ковн. губ.)
Benzel Iankel Lewitan Schidlowo via Rossieny (gouv. Kowno.)

שידלאוויצי הרב ר׳ **יוסף** בהרב ר׳ אביגדור ז״ל **געלבלוים.**
(פלך ראדום)

נולד בשנת ת״ר. ונתקבל לרב בעיר הנ״ל בשנת תרל״ח, יש לו להרב הנכבד הזה צענז של רבני פולין.

Іосифъ Гельблюмъ Шидловецъ (Радом. губ.)
Iosif Helblum Schidlowetz (gouv. Radom.)

שידרא הרב ר׳ **משה גרשון** במהו״ר בנימין **מאיישאוויץ.**
(פלך גראדנא)

נולד—תרט״ו בעיר דיבראוא, נסמך להוראה מהגאון הריא״ס זצ״ל מקאוונא, ומהגאון ר׳ יצחק מאיר זצ״ל מסלאבאדקא. בשנת תר״נ נתקבל לרב בעיר שידרא הנ״ל. חותנו הוא הרה״ג ר׳ חיים שמחה האבר״ק שטאבין.

Г. Мовшовицъ м. Сидра (Гродн. губ.)
G. Mowschowicz Sidra (gouv. Grodno.)

שווינישאק איטקין. הרב ר׳ **חיים יונה** בהמופלג בתו״ר ר׳ דובער נחום נ״י (פלך קורלאנד)

נולד—תרמ״ב, **למד** בסלאבאדקא, נסמך להוראה מהגאון ר׳ יוסף ראזין. וכביתו נתחנך בהוראה להלכה למעשה. בשנת תרס״ח נתקבל לרב בעיר שווינישאק הנ״ל. יש בידי הרב הנ״ל בכ״י חדושים בהלכות שונות, וחיבור על דרוש. חותנו הוא הנכבד יר״א, אוהב תורה ועסקן במצוות הר׳ אברהם ברוך קלעמפמאן נ״י מעיר שיבאט פלך הנ״ל.

Х. Иткинъ м. Сувейнишки чер. Ст. Нерфтъ (Курлянд. губ.)
Ch. Itkin Suweinischki via St. Nerft (gouv. Kurland.)

שיטאווא באראשטיין. הרב ר׳ **שמואל** בהרה״ג ר׳ שמחה הכהן (פלך פאדאל)

נולד—תר״כ, אביו הרה״ג הנ״ל שליט״א הוא אבד״ק פראנפיל פלך פאדאל, בן הרה״ג הר׳ שמואל ז״ל האבד״ק לעחוויץ פלך וואהלין, בהרה״ג ר׳ שמחה ז״ל האבד״ק קאטירבארג פלך הנ״ל, בהרה״ג ר׳ אברהם כהנא האבד״ק ווישניוויץ פלך הנ״ל, בהגאון המפורסם בדורו הר׳ ישראל כהנא זצ״ל האבד״ק ליזענסק, בהגאון פרנס דד׳ ארצות הר׳ שמואל כהנא זצ״ל האבד״ק דובנא רבתי, בן הקצין המפורסם הר׳ שלום שכנא כ״ץ זצ״ל פו״מ דק״ק קראקא, שהי׳ חתנו של הגאון ר׳ יהושע זצ״ל האבד״ק הנ״ל בעהמח״ס „מגיני שלמה״ ושו״ת „פני יהושע״, והוא גם נצר למגזע הגאון ר׳ יוסף כ״ץ האבד״ק קראקא בעהמ״ח שו״ת „שארית יוסף״ בהגאון ר׳ מרדכי גרשון כ״ץ, בהגאון הקדוש ר׳ חיים כ״ץ, בהגאון ר׳ יצחק כ״ץ אב״ד במגרשי גאלאטא ופערא אשר בעיר הבירה קונשטנדינה, בהגאון הר׳ עקיבא כ״ץ ס״ט אבד״ק סאלונקי מגולי ספרד, ולמעלה בקודש השתלשלות יחוסם עולה עד עלי הכהן. הרב ר׳ שמואל הנ״ל מצד אמו הוא מתיחס אחרי, עמודי ההוראה: הרמ״א, המהר״ם מלובלין, המהרש״ל, מהר״ם פאדווא, הגאון חשר הר׳שאול ווהאל, מהר״י מינץ, הרב בעל „ספר החיים״ [אחיו של מהר״ל מפראג שהתיחס עד רב האי גאון בן רב שרירא גאון] ולמעלה בקודש גאוני וקדושי ישראל ז״ע. בשנת תרס״ו נתקבל הרב ר׳ שמואל הנ״ל לאב״ד בעיר שיטאווא הנ״ל, נדפסו מאתו הספרים האלה; א) „מנחת שבת״ כ) מנחת יו״ט ג) „מעדני שמואל״ ותוכנם ליקוט ההלכות מכל הפוסקים הראשונים והאחרונים על הלכות שבת, יו״ט, ופסח, לפי סדר הקיצור שו״ע, הספרים האלה בכר נדפסו בכמה תוצאות ונחוצים המה לכל מורה הוראה.

Шмуель Бурштейнъ м. Шатава (Подол. губ.)
Schmuel Burschtein Schatawa (gouv. Podol.)

שירעל קאצינעלענבויגען. הרב ר׳ **שאול** בהמופלג בתו״ר ר׳ אברהם ז״ל (פלך קאוונא)

נולד—תר״א, והוא נכד הגאון ר׳ יחזקאל קאצינעלענבויגין זצ״ל האבד״ק שיסלאוויץ מגזע מהר״ם פאזווא, וכנסת יחזקאל, והגאון בעל הב״ח והגאון בעל „תוספות יו״ט״ זצ״ל. בשנת תר״נ נתקבל לרב בעיר שילעל הנ״ל. יש בידו בכתובים מסודר לדפוס ספר שו״ת „מגן שאול״ יכלכל חדושי הלכות בשו״ע ופוסקים ששקל וטרי עם גדולי הזמן. חתנו הרה״ג אידל הי׳ ר״מ בבאלטא ושצוצין.

Шевель Абрамовичъ Каценелленбогенъ м. Шилели (Ковн. губ.)
Schewel Abramrwicz Kazenelenbogen Schileli (gouv. Kowno.)

שימאנצא רוסאווסקי. הרב ר׳ **שמעון** בהרב ר׳ אברהם ז״ל (פלך קאוונא)

נולד—תרל״ה, ונתמנה לרב—תרס״ד.

Шименъ Розовскій м. Шиманцы (Ковн. губ.)
Schiman Rosowskat Schimanzy (gouv. Kowno.)

שלאווענניא הרב ר׳ **ברוך מנחם מענדיל בן ציון** בר׳ שאול **קאפסאהן.**
(פלך וואהלין)
נולד—תרכ״ז, ונתמנה לרב תרנ״ו.
Борухъ Капсонъ м. Словечно чр. м. Веледники (Волын. губ.)
Boruch Kapson Sloweczno via Weledniki (gouv. Wohl.)

שנאדאווע הרב ר׳ **מרדכי חיים** בר׳ יוסף **סאקאלאווער.**
(פלך לאמזא)
נולד—תרל״ט, רבו המובהק הו׳ הגאון ר׳ אברהם שליט״א מסאכטשאוו, נסמך להוראה מהגאון ר׳ שמעון דוב זצ״ל אבד״ק שעדלין ומעוד הרבה גדולי רבנים. ובשנת תרס״ו נתקבל לרב בעיר שנאדאווע הנ״ל. יש לו להרב הנ״ל תעודת צענו של רבני פולין.
Мордухъ Хаимъ Соколеверъ п. Снядово (Ломж. губ.)
Morduch-Chaim Sokolewer Sniadowo (gouv. Lomza)

שעבין הרב ר׳ **יהושע ראובן** בהגאון ר׳ חיים צבי הירש זצ״ל **בראודא.**
(פלך וויטעבסק)
נולד—תרל״ו. אביו הגאון הנ״ל זצ״ל שמש בכתר הרבנות בהקהלות; אלישא, נעמאקשט, שווענקשנא, זאגאר, בעה״ט של הספרים: „שארית חיים״ „רוח והצלה״ „אוצר חיים״ „הדרת צבי״ „אורה לחיים״ ובסוף ימיו עלה לאה״ק ושמה מנוחתו כבוד. והוא חתנו של הגאון הצדיק ר׳ יצחק מרעזיצע, הנקרא: „ר׳ איצעלע רעזיצער״. והתחתן עם הרבה מגדולי ישראל. הרב ר׳ יהושע ראובן הנ״ל נתקבל לרב בעיר שעבין בשנת תרס״ד. יש בידו בכתובים חיבור מסודר לדפוס על הרמב״ם ושו״ת בד׳ חלקי השו״ע, וכבר הסכימו על ספרו זה הרבה מגאוני הדור.
Овсей Рувинъ Брауде г. Себежъ (Витеб. губ.)
Owsei Ruwin Braude Sebez (gouv. Witeb.)

שעליבע־דיקשיין הרב ר׳ **אברהם** בר׳ שניאור זלמן **פלאטקין.**
(פלך מינסק)
נולד—בשנת תרי״ד בעיר פאלאצק, ובשנת תרל״ד נתקבל לרב ומו״צ בעיר שעליבע דיקשיין הנ״ל. יש בידו בכתובים מסודר לדפוס ספר בשם „עומקא דדינא״ על הלכות נדה ביאור כל שיטות רבותינו הראשונים והאחרונים ז״ל, בנוגע לטהרת בנות ישראל בכל עניני מחיצות נשים עפ״י חכמת הרפואה. בנו הרה״ג ר׳ שניאור זלמן נ״י הוא רב ומו״צ בעיר האראוויל מחוז רעזיצא ממלא מקום חותנו הרה״ג ר׳ פנחס ראפקין ז״ל שהי׳ רב בעיר הנ״ל. בנו הרה״ג ר׳ יעקב ישראל נ״י הוא רב ומו״צ בעיר שוועדסקא מחוז סוראז ממלא מקום חותנו הרה״ג ר׳ ברוך מרדכי מאטלין שהי׳ רב בעיר הנ״ל. חתנו הוא הרה״ג ר׳ יחיאל מיכל תאומים מו״צ בעיר ברעזין ממלא מקום אביו הרה״ג ר׳ שמואל צבי ז״ל.
Абрамъ Плоткинъ д. Селиба чр. м. Богушевичи (Минской губ.)
Abram Plotkin Seliba via m. Boguschewiczi (gouv. Minsk.)

שעמעזאווע הרב ר׳ **פסח** בהר״ר יוסף גרשון ז״ל **זשוהאוויצקי.**
(פלך מינסק)
נולד—תרכ״ו, והוא נצר מנוע הגר״א מווילנא זצ״ל, מנוע החסיד איש המופת המפורסם ר׳ ישעי׳ שווכאוויטצער זצ״ל. הי׳ ר״מ בסלוצק. ובשנת תרס״ג נתקבל לרב בעיר שעמעזאווא הנ״ל.
П. Жуховицкій м. Семежево чр. ст. Мацкевичи (Минской губ.)
P. Zuchowicki Semezewo via st. Mazkewiczi (gouv. Minsk.)

שענדעריווקא הרב ר׳ דוד בר׳ יהודא ליב **שאגיל.**
(פלך קיעו)

נולד—תר״מ, ונתקבל לרב תרס״ג.

Довидъ Шогель м. Шендеревка чр. ст. Стеблевъ (Кіев. губ.)
Dowid Schogel Schenderewka via st. Steblew (gouv. Kiew.)

שפאלע הרב ר׳ **אהרן מרדכי** בהרב ר׳ יצחק יעקב ז״ל **קראמער.**
(פלך קיעו)

נולד—תרל״ג, והוא דור ששי להבעש״ט זצ״ל. נסמך להוראה מהרה״ג ר׳ נפתלי צבי ז״ל מסקווערע, מהרה״ג ר׳ אליעזר ז״ל האבד״ק טאלנא, בשנת תרס״ד נתקבל לרב בעיר שפאלע הנ״ל.

Аронъ Мордухъ Крамеръ м. Шпола (Кіев. губ.)
Aron-Morduch Kramer Schpola (gouv. Kiew.)

שקלאוו הרב ר׳ **יהודא ליב** בהרה״ג ר׳ חיים **דון־יחייא.**
(פלך מאהילאוו)

נולד—תר״ל, אביו הרה״ג הנ״ל שליט״א הוא אב״ד בק״ק דריססא, בן הגאון ר׳ שבתי, בן הרה״ג ר׳ חיים, בן הרה״ג ר׳ דוד, בן הגאון ר׳ ברוך דון־יחייא זצ״ל האבד״ק דיסנא והגליל [חתן הגאון ר׳ שלמה האוינפוטער זצ״ל], בן הרב הגביר ר׳ ישעי׳ דון־יחייא אשר בא לגור ברוסיא מעיר גינשפורג בערך לפני מאה וחמשים שנה, וצור מחצבתו ממשפחת דון־יחייא העתיקה אשר בספרד. הרב ר׳ יהודא ליב הנ״ל למד בלויזין תחת השגחת דודו הגאון אבד״ק הנ״ל בעהמח״ס „אבן שתי״. ואח״ז למד בויאלאזין ורבו המובהק הי׳ הגאון ר׳ חיים סאלאוויציג שליט״א, להוראה נסמך מהגאון ר׳ שלמה הכהן מווילנא זצ״ל ומהגאון ר׳ שמואל משה שפירא שליט״א האבד״ק באברויסק. בשנת תרס״ו נתקבל לרב ומו״צ לעדת החסידים אשר בעיר שקלאוו הנ״ל. יש בידו בכתובים מסודר לדפוס ספר בשם „בכורי יהודה״. כולל שו״ת חדושים ובאורים בש״ס ופוסקים.

Лейбъ Доніяха Шкловъ (Могилевъ губ.)
Leib Doniacha Schklow (gouv. Mohiiew.)

* * *